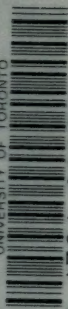

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 00870813 3

283
CORPUS

(31)

SCRIPTORUM HISTORIAE

BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE

BORUSSICAE

CONTINUATA.

HISTORIA POLITICA ET PATRIARCHICA
CONSTANTINOPOLEOS. EPIROTICA.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCLIX.

CONPUS

SCHEPHERUM HISTORIAE

BY A. N. T. I. N. A. E.

DF

503

C6

v.22

HISTORIA POLITICA ET PATRIARCHICA
CHRISTIANISSIMO ET EPISCOPALIS

ROMAE

IMPRINTE ED. WIERST

MDCCCLXXII

HISTORIA

POLITICA ET PATRIARCHICA

CONSTANTINOPOLEOS.

EPIROTICA.

RECOGNOVIT

IMMANUEL BEKKERUS.

Vol 22.

31865-

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXLIX.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ἀπὸ τοῦ μαιτῶ ἕως τοῦ μαιτῶ ἔτους Χριστοῦ.

HISTORIA POLITICA
CONSTANTINOPLEOS

a 1391 usque ad 1578 annum Christi,

Latina a Martino Crusio, Tubing. professore, facta.

Βασιλεύοντος τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ βασιλέως Ῥω-^{Turco-}μαίων κυρίου Μανουήλ τοῦ Παλαιολόγου, κατὰ τὸ ἑξακισχι-^{graeciae}λιοστὸν ἑννακισιοστὸν ἔτος, ἡ μὲν δύναμις τῆς πόλεως ταύ-¹της ἠλάττωτο, ἡ δὲ τῶν Ἀγαρηῶν ἠϋξανε καὶ ἐπληθύνετο
5 κριμασιν οἷς οἶδε θεός. ὄθεν ὁ κυριεύων οὗτος βοήθειας
δεόμενος δεῖν ἔκρινεν εἰς Ἰταλίαν καταφυγεῖν καὶ δεηθῆναι
τοῦ πάπα καὶ τῶν ἐκεῖ ἀρχόντων τοῦ λαβεῖν τινὰ βοήθειαν
καὶ ἀποδιῶξαι τὸ ἐλευσόμενον καὶ προσορώμενον κακόν. ἀπελ-
θεῖν δὲ βουλούμενος ἀφῆκε τοποτηρητὴν αὐτοῦ τὸν κύριον
10 Ἰωάννην τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ, οὗ δὴ τὸν πατέρα Ἀνδρόνικον

Imperante apud Constantinopolitanos Romano rege Manuele Palaeologo (qui tunc annus mundi sexies millesimus et nongentesimus erat) urbis huius vires diminutae erant, Agarenorum autem potentia, nescio quo dei iudicio, subinde in maius crescebat. quapropter ille rex, opis indigens, ad Italiam sibi confugiendum iudicavit, et pontificem maximum Italosque principes auxilii alicuius ad malum adventans, quod praevidebatur, propulsandum impetrandi causa appellandos. cum itaque perfectionem adornaret, loco suo interea imperio gubernatorem reliquit Ioannem, suum e fratre nepotem, cuius patrem Andro-

ὁ πάππος ἐξετύγλωσε διὰ τὸ νεωτερίσσει καὶ τὰ περίε πολλὰ κακοποιῆσαι συνοπαδὸν καὶ σὺμψηρον κτησάμενον Μουσαῦν τζιλεπὴν υἱὸν τοῦ σουλτάνου Ἀγαρηνῶν, ὃν καὶ ὁμοίως συλλεγθέντα, τοῖς αὐτοῖς ἐπιχόμενον, ὁ ἴδιος πατὴρ ἀπέκτενε, τιμωρησάμενος καὶ οἷτος τὸν τοιοῦτον τῆς ἰσουλίας. 5

Καταπλιέσσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τοῦτον καὶ εἰς Ἰταλίαν ἀπέλθόντος καὶ πολλὰ διεθείτος, ἐπισχιτο μὲν αὐτῷ ὁ τε πάππας καὶ οἱ λοιποὶ δοῦναι βοήθειαν, οὐκ ἔδωκαν δὲ ὡς τὸ τέλει ἔδειξε, προφασισάμενοι ὅτι ὁ βασιλεὺς οἷτος ἐν μὴ τῶν ἰορτῶν οὐ καταδεξάτο προσκυνῆσαι τὸ ἰσομάνικον τῆς 10 δεξιᾶς τοῦ χωρησιοκόπου, ἕφαντῶς ἐπάνω κοσμοῦμενον τὴν εἰκόνα Χριστοῦ. ὅθεν ὁ πάππας λαβῆς τυχῶν ἔγραψε πᾶσι τοῖς Ἰταλοῖς· “βασιλεῖ Ῥωμαίων, μὴ καταδεξαμένη προσκυνῆσαι τὴν εἰκόνα Χριστοῦ, ὅστις βοήθειαι, εἶπαι ἀνογηχῶρητος.” τὰ τοιαῦτα δὲ ἐνωτισάμενος ὁ μεγάλας τριθόμενος ταῖς ἐλ- 15 πίσιν ἀνιχώρησεν ἐξ αὐτῶν καὶ εἰς Βενετιάν προσέδραμε, διαπραξάμενος οὐδὲν ὦν χάριν κατέηλθε καὶ ἐδιήθη ὁ χριστιανικώτατος οἷτος βασιλεὺς.

Ἐν τοῖτοις δὲ οἷτος, καὶ ἀκούσαντος ὅτι ἐτελείησεν ὁ σουλτάν Μιχιμέτης ὁ υἱὸς σουλτάν Μαγιαζῆτου τοῦ Ἰλι- 20 ρίμ, καὶ ἔλαβε τὴν ἔγερσιάν ὁ τοῦτον υἱὸς σουλτάν Μουράτης, ὃς εἶχε καὶ ἀδελφὸν Μουσταφᾶν, ἀνῆλθε, καὶ τὴν

nicum avus caecaverat, quod novis rebus studens passim Britanniis locis damna intulisset, ad id comite socioque usus Musa Zeloze, Agarenorum regis filio, quem item pater suus, ut patrum Testimonium teum, comprehensum, de suscepta audacia puniens, interfecerat.

Cum igitur imperator Manuelus nave conscensa in Italiam pervenisset de subsidioque magnopere sollicitasset, promissit quidem id ei pontifex ceterique proceres, sed praestitum non fuit, sicut exitus declaravit. causa praetextebatur, Manuelum die quodam festo venerationem imaginis crucifixi Christi, in dextera manica chotepiscopi intextae, recusasse. unde causa pontifex accepta Italia omnibus scripsit, quicumque imperatori Graeco, qui nolisset imaginem Christi adorare, auxilium ferret, cum a sacrorum communione sine venia exclusum iri. quibus ille auditis, qui magna spe pastus fuerat, ab eis discessit Venetiisque cucurrit, sed nec ibi quicquam eorum impetravit ab qua venerat, quae necessitate compulsus petiverat, Christianae pietati delitissimus imperator.

1419 Cum in his esset, audito mortuum esse regem (sultanum vocant) Mechemetam, qui Barazita, cognomento Ilirimo, natus erat, illique in regno successisse filium Muratam, cui frater erat nomine Mustapha, a peregrinatione illa Cpolim, nihil eorum consecutus propter quae exi-

Κωνσταντίνου, ἄπρακτος ὧν κατέλθε, κατέλαβε. συνέβη δὲ ὅτι ὁ Μουσταφᾶς οὗτος ἔφυγε καὶ εἰσῆλθεν ἔνδον τῆς πόλεως, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν ἀσπασίως οἱ ἐν τῇ πόλει, καὶ δέδωκαν αὐτῷ εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα τοῦ Ντόρια εὐγε-
 5 νοῦς τινὸς Γενουβίτου, ἣτις ἦν ἐγγόνη τοῦ βασιλέως τούτου Μανουήλ· ἡ γὰρ ἐκ πορνείας αὐτῷ θυγατὴρ Ζαμπία ἔτεκεν αὐτὴν συναφθεῖσα τῷ Ντορία τούτῳ γνώμῃ βασιλικῇ. ὠνόμασαν δὲ ταύτην, τὸ καινὸν σννοικέσιον ποιήσαντες, κυρὸν τῆς ἀνατολῆς, ξένῳ ὀνόματι καὶ ἀθλίῳ. διαπεράσαντες γὰρ
 10 αὐτὸν οἱ Βυζάντιοι ἐν ἀνατολῇ μετὰ στρατιωτῶν καὶ δορυφορίας, ὑπέκνυσαν αὐτῷ πολλοί· καὶ κάστρα καὶ χώρας ἔλαβε καὶ ἐκαθέζετο ἐν τῇ Προύσῃ. πληροφορηθεὶς δὲ ταῦτα ὁ τούτου ἀδελφὸς σουλιὰν Μουράτης ἀπὸ Καλλιουπόλεως κρυφίως διεπέρασεν εἰς Προῦσαν, καὶ καταλαβὼν τὸν Μου-
 15 σταφᾶν τοῦτον ἐν βαλατείῳ λουόμενον, μεθύοντά τε καὶ σπαταλῶντα, εἰσπηδήσας αἴφνης αὐτὸν ἀπέπνιξε, καὶ οὕτως ἐκურίευσε δύσεως καὶ ἀνατολῆς. ὠργισθῆ δὲ τοῖς Βυζαντιοῖς καὶ ἐκάκον παντοιοτρόπως, καθ' ἐκάστην ἀρπάζων καὶ λεηλατῶν τὰ πέριξ καὶ ὅσα ἔμειναν ἔτι καὶ ἦσαν τῆς ἀθλίας πό-
 20 λεως. παρακαθήμενος δὲ ἔμεινε τριετίαν ὡς θηρίον δεινόν, μὴ ἀμελῶν τὰ κατὰ δύναμιν· ὅμως οὐδὲν ποιῆσαι ἠδυνήθη. λοιπὸν δὲ λοιμῶ καὶ λιμῶ περιπεσόντων ἐκατέρωθεν παρητή-

8. κεγὸν C

verat, rediit. venerat hic Mustaphas profugus in eandem urbem ibique benigne exceptus fuit; cui etiam in matrimonium data est cuiusdam ex nobili familia Genuatium Auriarum filia, neptis regis Manueli. huic enim Auriae nupta erat de voluntate regis spuria huius filia, nomine Zampia, mater illius sponsae. quo inani coniugio facto eam appellarunt dominam Orientis, nomine inusitato inauspicatoque. nam cum Byzantini Mustapham exercitu et satellitibus comitatum in orientem traduxissent, multi quidem se ad eius ductum applicaverunt, ipseque complura castra et oppida cepit, inque civitate Prusa consedit. sed his cognitis frater eius Murata, occulte a Callipoli in Asiam traiectus, Prusam pervenit; ubi Mustapham in balneo lavantem, vino et deliciis languentem, repentino adventu oppressum suffocavit. hoc modo occidentis orientisque dominatum adeptus fuit. infensus autem Byzantiis, quibuscumque potuit maleficiis affecit, nullo die praetermisso quo non rapinas praedasque circumcirca ageret ex miserae urbis, quae parvae restabant, reliquiis. eam etiam triennium obsidens, ad ferocis belluae instar, nullum insultum ad expugnandum sibi reliquum fecit. nihil tamen effecit: Tandem enim, sublatis pestilentia et fame utrinque multis, bello finis, pace et foedere

σαντο πολυμῖν, καὶ εἰρήνην ἐποίησαντο καὶ ἀνιθῆκας καὶ ἄρκους τοῦ μὴ πορευθῆναι ποτε κατὰ τῆς πόλεως.

Τούτων δὲ οὕτως ὄντων ἐτελεντήσας καὶ ὁ βασιλεὺς οὗτος ὁ Μανουὴλ ὁ Παλαιολόγος, βασιλεύσας ἔτη, ὡς λέγεται, εἰκοσι πέντε, καταλείψας τὴν βασιλείαν τῷ νιῷ αὐτοῦ κυρίῳ 5 Ἰωάννῃ τῷ Παλαιολόγῳ. ὃς ἔχων γυναικὰ πλουσίαν ἀπὸ Λουμπαρδίας οὐδ' ὄλωσ ἠγάπησεν αὐτὴν, ἄλλαις προσέχων· ὄθεν καὶ πρὸς τὸν ἰδιον ἐπαλινοδρόμησας πατέρα, καὶ οὕτως ὡς φηγοῦσαν παρὰ βασιλέως ὄλωσ ὡς ἰδίῳ φιλικῶς οὐκ ἀπιδέξατο· ἦν δὲ καὶ πόρος οὗτος ὁ πατὴρ αὐτῆς πολλὰ, ὡς ἐλέγιο· ὄθεν 10 καὶ τοῦ ἰδίου οὐκ ἐφρόντισε τέκνον, ἀλλ' ὀλιγώρως εἶχε.

Βασιλεύων δὲ ὁ ἠφθείς Μουράτης καὶ τοῖς ἄρκοις ἐμμένων, καὶ ὢν ἐν Ἀδριανουπόλει, καὶ βουληθεὶς στρατεῦσαι κατὰ Θεσσαλονίκης, καὶ ἀξιώθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως τούτου 3 Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου παύσασθαι τοῦ κατὰ τῆς Θεσσα- 15 λονίκης πολέμου, ἀπεκριθῆ ὅτι εἰ μὴν ἐπῆρχεν, ὃ φίλε, τῆς βασιλείας σου εἶν ἐποισταγμένη, οὐκ ἂν ἐπορευθῆν· ἐπεὶ δὲ ἐστὶ τῶν Βενετῶν, πορευόμεαι κατ' αὐτῆς, ὅπως, ἢν θεὸς θελή, πορευθῶ καὶ δουλώσομαι ταύτην. ἐπῆρχε δ' αὐτῆ ἡ Θεσσαλονίκη πρὸ καιροῦ τῶν Βενετῶν, ὡς ταύτην ἀπεμπολήσαντος Ἀν- 20 δρονίκου τοῦ νιοῦ Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου, ὃς εἶχεν υἱοὺς δέ, Ἰωάννην, Θεόδωρον, Κωνσταντῖνον, Ἀνδρόνικον, Δημήτριον καὶ Θεωμᾶν, πᾶσι δὲ ἔδωκε τόπους εἰς διατροφὴν· ὄθεν

inreuerando firmatis nunquam amplius urbem oppugnatum iri, factus est.

1421 Hoc rerum statu ita se habente finem etiam vivendi imperator Manuel Palaeologus fecit, postquam imperio, ut fertur, annos viginti quinque praefuisset, relicto successore filio Ioanne. habebat hic divitem uxorem ex Insuëria: sed amoribus aliarum deditus prorsus non amabat hanc. indignata itaque ad patrem suum redit, qui, ut a rege fugitivam, minime ea caritate qua debuit excepit. dicebatur autem ipsam etiam multum meretriciis amoribus indulgere; quae causa fuit ut suos liberos curae non habuerit.

Cum ita, ut diximus, regnaret Murata et in foedere Graecorum maneret, atque Adrianopoli vivens expeditionem adversus Thessalonicam agitare, rogatus fuit ab imperatore Ioanne, desisteret a bello Thessalonicensibus inferendo. cui ipse "si esset" inquit "illa civitas regno tuo subiecta, abstinerem, amice, hac expeditione. quia vero ditionis Venetorum est, ibo contra, et deo bene iuvante expugnatam mihi subiciam." facta fuerat illa ante tempus Venetorum iuris, vendita ipsis ab Andronico Palaeologo, Manuelli filio. habuit enim hic sex filios, Ioannem Theodorum Constantinum Andronicum Demetrium

καὶ τῷ δυστυχεῖ Ἀνδρονίκῳ τὴν Θεσσαλονίκην, ὅς πεσὼν τῷ πάθει τῆς ἐλεφαντιώσεως ἐπώλησεν αὐτὴν τὴν περιφανῆ Θεσσαλονίκην διὰ χιλιάδας χρυσίνων πενήτηκοντα, ἐξ ὧν τὰ μὲν τοῖς κόλαξιν ἐδώρησατο τοῖς μετ' αὐτοῦ, τὰ δὲ μείναντα λαβῶν ἀπῆλθεν ἐν τινι μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου ὄρους, καὶ ἐκεῖ τὸ ζῆν ἐξεμέτρησεν.

Ἀπελθόντος οὖν κατὰ Θεσσαλονίκης τοῦ σουλτὰν Μουράτη τούτου καὶ πολιορκήσαντος αὐτήν, ἐκνυρίενσε ταύτης πολέμῳ, ἀπέκτεινε δὲ πλῆθος Γραικῶν, οἵτινες ἀντέστησαν αὐτῷ ὅλως προσκυνῆσαι μὴ βουληθέντες, εἰ καὶ πολλὰ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. οἱ δὲ Λατῖνοι ἔφυγον κρυφίως, γυναικῶν δίκην, ὀλίγοι ὄντες. ἔπαθον δὲ οἱ αὐτόχθονες Θεσσαλονικεῖς πολλὰ δεινά, φόνους, αἰχμαλωσίας, τὴν ἐκ τόπου εἰς τόπον ἀπεμπόλησιν, τὸν χωρισμὸν, τὸν ἐν ἀνατολῇ καὶ δύσει σκορπισμὸν, τὴν ἀποβολὴν τῆς φίλης πατρίδος καὶ ἄλλα ὅμοια, Θηρίων ἀγρίων ἐπικειμένων τῶν ἀσεβῶν αὐτοῖς.

Δουλώσας δ' οὐ μόνον Θεσσαλονίκην ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ αὐτῆς ἔτει 533 ἀπὸ κτίσεως κόσμου, Σερβίας φημί, Βουλγαρίας τῆς γείτονος καὶ ἄλλων πολλῶν (ὡς Θεοῦ παραχωροῦντος ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ οὐδενὸς ὄντος τοῦ κωλύοντος, ἀλλ' ἐρήμην διώκοντος καὶ πολεμοῦντος οὐδενὸς ἀν-

et Thomam; quibus singulis certa loca, unde vitam susteuerant, assignavit. infelici itaque Andronico Thessalonicam, qui in lepram, quam elephantiasin vocant, delapsus illam illustrem urbem quinquaginta milibus aureorum vendidit. de quibus parte suis adulatoribus donata, cum reliquo in quoddam sancti montis monasterium abiit; ubi vitae cursum emensus obiit.

Profectus cum exercitu rex Murata Thessalonicam oppugnavit, eamque vi cepit, magno numero Graecorum occiso: noluerant enim ullo modo deditionem facere quamvis magna pollicito, sed ad extremum usque spiritum restiterant. at Latini, qui numero pauci inerant, feminarum modo clam aufugerunt. acciderunt indigenis Thessalonicensibus multa gravissima, caedes, captivitates, in alia ex aliis locis venditiones, carorum inter se distractiones, per Orientem Occidentemque dispersiones, dulcis patriae amissio et alia generis eiusdem, nullo crudelitatis genere ab impiis, ceu ferocissimis bestiis, praetermisso.

Redacta hoc modo in servitutem non tantum Thessalonica, sed aliis passim oppidis (quo tempore annus mundi numerabatur sexies millesimus nongentesimus trigesimus septimus) Serviae atque vicinae Bulgariae et aliarum regionum multarum (dei nimirum concessu, ob punienda peccata nostra, cum, nemine prohibente, nemine armis resistente, nisi paucissimis iisque infirmis, omni praesidio destituta desertaque persequeretur) reversus est, aliorum in super devorationem

δισταμένον ἢ ὀλίγων πάντων καὶ ἀσθενῶν) ἐπανήλθεν, ἄλλα καταγαγὶν μελετήσας ὁ ἄγριος θῆρ. πλὴν ἐφ' ἡμετέρας ἔμεινεν εἰρηνικῶν, ἐπὶ δ' ἀληθείᾳ καιρὸν ἦν ζῆτιῶν καὶ προμασίν τινα.

Ταῦτα δὲ καὶ τὰ ὅμοια ὁ βασιλεὺς σκοπῶν, πᾶς ὁ δὲ τῆς Ἀγαρᾶ ἄγριος κίτων ἐδοῖλον τὰς πόλεις, τὰς μὲν μετ' ἐνλόγου προμασίως, τὰς δὲ λόγοις κολακτίας ψευδέσσι, ἄλλας δὲ ἐξ ἀρπαγῆς, πάντα λίθον κίτων καὶ δουλιεύμενος, αὐτὶ τι καταγαγὶν βουλόμενος, ἐβουλεύσατο ὅπως πορευθῆται ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐπαναγκάσῃ γινέσθαι ἴνωσιν μετὰ Λατίνων, καὶ οὕτω 10 λυθῆ βοήθειαν μερικὴν καὶ τὸν Ἀγαρῆν ἠποδιώσῃ. γράψας οὖν πρὸς τὸν πάπαν, Εὐγένιος ἐπέμψεν μετὰ χαρᾶς συγκροτηθῆναι τοῦτο καὶ γινέσθαι εἰρήνην καὶ ἴνωσιν, ἢ δυνάτῃν, πέμψας δαπάνην καὶ πλοῖα χριστιανῶν. οὐ μόνον δὲ ὁ πάπας ἀλλὰ καὶ οἱ καρδιναῖοι καὶ ἄλλοι ἐπιθέμουν τὴν ἴνωσιν κατορθωθῆναι, ὡς πολλὰκις βουλεύθεντων, κατορθωσάτων δὲ οὐδέν, πολλῶν σκαιῶν ἀναγκομίστων. διεμνήσατο οὖν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς σπουδασταῖς καὶ λόγον καὶ μαθημάτων μετόχοις, καὶ ἦλθον ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ τε Τραπεζοῦντος μετὰ τοῦ φιλοσόφου Ἀμυροῦτζη, ὁ 20 Νικαίας Βησσαρίων, ὁ Ῥωσσίας, Γεμισιῶς ὁ φιλόσοφος καὶ ἄλλοι λογάδες· καὶ συνάξας ἡμετέρας μετὰ τοῦ πατριάρχου

inest illis fera animo agitata. attamen speciem quidem praebuit pacem colentis: re autem vera occasionem et causam aliquam quaerebat.

Haec et his similia imperator cernens, quomodo immanis iste Agara ortus cuius uelociter suligeret, quosdam praetextu speciem habente, nonnullas verbis lenibus et falsis promissis, alias vi atque opprobriis, omnem laqueum, ut dici solet, mouens, nullum delum committens, semper aliquid deuorare cupiens, de praesensendo in Italiam consilium cepit, et constituendo quamlibet difficultati cum Latinis religionis consensu, ut hoc modo aliquibus uoluntatibus comparatis Agarenorum propulsaret. qua de re cum ad papam Eugenium scripsisset, huic res audito iucunda fuit, de concilioque confidendo cogitauit, in quo una ex dualibus concors ecclesia efficeretur, si fieri posset. itaque et sumptus misit navesque necessarias. nec papa modo, sed etiam cardinales et alii consensionis cupidi erant, quippe quam saepe tentassent, sed nihil proficere multarum offensionum incursu. significauit igitur imperator ditionis suae principibus sacerdotibus et uiris studio literarum delitis eruditionisque laude praestantibus, qui Constantinopolim aduenerunt. horum praecipui erant Trapezuntius, philosophus Amyrotza, Nicariae Bessarion, Russiae Iodorus, Gemistus Pletho philosophus, et alii delecti. qui cum ad sa-

κυρίου Ἰωσήφ, ὃς καὶ ἐν Φλωρεντία ἐτελεύτησε, καὶ λειτουργίας γενομένης ἐν τῇ μεγίστῃ ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου σοφίας ἐμελέτησαν καὶ ἐκύρωσαν ἀποπλεῦσαι, χειροτονήσαντες ἔξαρχον τῆς συνόδου Μάρκον τὸν εὐγενικόν, τὸν Ἐφέσου
 5 μητροπολίτην. κατελθόντες οὖν καὶ ἐκεῖ ἀπελθόντες καὶ συνελεύσεις ποιήσαντες καὶ διετίαν ὅλην ἐνδιατρίψαντες ἐποίησαν μὲν ἔνωσιν, ὡς τὰ Πρακτικὰ τῆς ἐν Φλωρεντία ταύτης λεγομένης ὀγδόης συνόδου λέγει, τέλος δὲ χρηστὸν οὐδέν, ὅπως τοῦ Ἐφέσου μὴ ὑπογράψαντος, ἀλλὰ καὶ λογομαχίας καὶ αὐ-
 10 θις κινήσαντων πολλῶν, ὅτε εἰς τὴν Κωνσταντίνου ἐπανῆλθον. ὅθεν οὐδεμία ἐγένετο βοήθεια, ἀλλὰ τὸν Ὑλαν ἔκραζον καιρὸν τόσον.

Ἐπανελθόντων δὲ ἀπὸ Ἰταλίας κατέλαβεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἑαυτοῦ φιλιτάτην γυναῖκα Μαρίαν τὴν Καντακουζηνήν
 15 οὐκ ἐν ζῶσιν ἀλλὰ τελευτήσασαν πρὸ καιροῦ· καὶ οὕτως οὗτος μὲν ἐν λύπῃ ἦν. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει κληρικοί, ἱερομόναχοι, ἱερεῖς, ἡγούμενοι, πνευματικοὶ καὶ οἱ λοιποὶ οὐκ ἤθελον συλλειτουργῆσαι τοῖς ἐλθοῦσιν ἢ μνημονεῦσαι αὐτούς, ἀλλ' ἐχωρίζοντο αὐτῶν ὡς ἀσεβῶν εἰπεῖν. πολλοὶ δὲ παρητήσαντο
 20 καὶ τὴν ἱερωσύνην. καὶ γέγονεν ἡ ἔνωσις διαίρεσις. οὕτω δὴ φερομένων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὡς ἔτυχεν, καὶ μὴ ὄντος

8. συνόδου add A

crum faciendum cum patriarcha Iosepho, qui postea Florentiae diem suum obiit, convenissent, liturgia in maximo divini logi sapientiae templo peracta navigare inde decreverunt, exarcho seu inceptore synodi designato Marco Eugenio, Ephesi metropolita. delati in Italiam cum ad Latinos venissent, post plures congressus et integri biennii moram sane unionem seu consensum fecerunt, quemadmodum acta Florentinae huius, quae octava nominatur, synodi perhibent: sed exitu nullo bono, eo quod subscribere recusaret Ephesius, et verborum concertationes, postquam Cpolim rediissent, alias denuo multi sererent. ea causa fuit nullius postea summissi auxilii: sed Hylam, ut proverbio dicitur, tanto tempore clamaverant.

Postquam ex Italia domum reditum fuit, repperit imperator suam, quam summe dilexerat, coniugem, Mariam Cantacuzenam, non amplius in vivis sed ante tempus vita defunctam. ita hic quidem in luctu erat. qui vero in urbe debebant clerici, hieromonachi, sacerdotes, abbates, confessionibus audiendis praepositi (pneumatici dicti) ac ceteri, ii nolebant liturgias et sacra cum illis qui venerant celebrare aut in precibus mentionem ipsorum facere, sed ab eis recedebant, tanquam qui pietatem, ut ita dicam, abiecissent. multi sacerdotio etiam renuntiarunt. denique unitatem divisio, concordiam discordia consecuta est. ad hunc modum iactato temere ecclesiae statu

πατριάρχου διὰ τὸ τελευτῆσαι ἐκεῖ, ἄλλον δὲ προβιβασθῆναι
5 μὴ θέλοντος διὰ τὸ σκάνδαλον (ἦν γὰρ οὐκ ὀλίγον), οὕτως
ἔμεινον τεταραγμένοι. ὁ Νικαίης δὲ Βησσαρίων καὶ ὁ Ῥωσ-
σίας ἔμειναν ἐν τῇ Ῥώμῃ. καὶ ἐγένετο καὶ καρδινάλιος ὁ
Βησσαρίων, τιμὴν καὶ δοξάν δεξάμενος καὶ τὸ ἀσκανδάλιστον 5
ἀσπαζόμενος.

Ἦν δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει τις ἀγιώτατος πνευματι-
κός, λεγόμενος Γρηγόριος ἡ μαιμμή, σύντεκτος τοῦ μεγάλου
δουκός. ἄρατιες οὖν αὐτὸν καὶ μὴ θέλοντα εἰπεῖν ἐποίησαντο
καὶ ἀνηγόρισαν πατριάρχην· ὅς καὶ τὸ σκάνδαλον αἰξάνο- 10
μιον ὄρων καὶ τὴν ἄλωσιν προλεγων παρεκλήσατο, προσιπῶν
καὶ τῷ ἰδίῳ συντέκτην τῷ μεγάλῳ δουκὶ ὡς οἱ Ἀγαρηνοὶ σημά-
ξουσι τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐμπροσθεν αὐτοῦ, ὃ καὶ γέγονεν ἕστι-
ρον, ὡς ὁ ἅγιος ἄνθρωπος προῖπεν.

Ὁ βασιλεὺς δὲ, πεισὼν ἐν νόσῳ δεινῇ τῇ τῆς ἀρθρίαιδος, 15
ἐκίετο πύσων μεγάλως· ὁ σουλιῆτος δὲ Μουράτης, ὡς κο-
ρηθεὶς πλοῦτου καὶ δόξης, καταλιπὼν τὴν ἐξουσίαν πρὸς
τὸν υἱὸν σουλιᾶν Μιχιμίτην, τὸν ἐν Μαγνησίᾳ διατριβόντα
αὐτὸν μὲν μετεκάλειστο καὶ ἐστῆσε βασιλεῖα, αὐτὸς δ' ὁ πα-
τήρ σουλιᾶν Μουράτης πορευθεὶς ἐν ταύτῃ τῇ Μαγνησίᾳ 20
καὶ ἀνοικοδομήσας ἀνάκτορα ἰδια ἰδίᾳζεν ἐπὶ τοῖς τοῖτων καὶ
ἔξῃ βίον εἰρηκὸν ὡς γηραιὸς ἄμφορον. ἔ σουλιᾶν Μιχι-

et perturbato, cum patriarcha, Josepho illi id mortuo, nullus esset, nemo
etiam, propter disensionem ac confusionem, quae non modica erat,
se ad eam honorem produci poteretur, in hac perturbatione manse-
runt. Nicaeae vero Bessario et Hussiae antistes Romae substituerant,
ubi in cardinalium ordinem Bessario coaptatus amplissimoque honore
affectus concordiam et otium amplexus retinuit.

Fuit Cypri praesumatious quidam, vitae sanctimonia praestans, no-
mine Gregorius Mamma, magni ducis compater. hunc acceptum pa-
triarcham fecerunt invidum, ac renitentem renouitaverunt. sed in
dissidium in dies longius serpere videns, expugnationemque verbis
praedicans, se munere abdicavit, cum quidem illi ipsi suo compatri
praedixisset filius eius in conspectu ipsius ab Agarenis trucidatum
iri; quod sancti viri vaticinium ipso posterius eventu comproba-
tum fuit.

Imperator interea, magnos articulorum dolores habens, graviter
afflictus decumbebat. at sultanus Murata, satius et expletus
opibus ac gloria rerum gestarum, regnum filio Mechemetae, qui
Magnesiae commorabatur, destinavit, accersitumque regem consti-
tuit. ipse vero Magnesium profectus proprium sibi palatium aedi-
ficavit, in quo privatus placidam et quietam vitam, ut senex pru-

μέτης δὲ νέος ὢν καὶ μείρακος τρέχων ἡλικίαν εἶχε βεζί-
 ριδας φρονιμωτάτους τὸν τε Χαλιλπασιᾶν καὶ Πρεΐμπασιᾶν,
 ἀλλ' ὅλως οὐκ ἤκουεν αὐτῶν ἐν εὐδειί, ἐσχολάζετο δὲ κυνη-
 γεσίοις καὶ πότοις. ἀκούσαντες δὲ οἱ τῶν Οὐγγρων ἄρχοντες
 5 ὅτι βασιλεύων ἐστὶν ἐν Ἀγαρηνοῖς νέος καὶ ἄπειρος πολέμων,
 ὠρμησαν κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν. τὸ πλεόν δὲ ἐγένετο ἐκ μη-
 νυμάτων τοῦ βασιλέως τῆς πόλεως πρὸς τὸν κράλη καὶ τὸν
 Ἰαγγον, ὃς ἦν μέγας στρατηγός, εἰπόντος ἐνόρκως τοῦ βασι-
 λέως ὡς ἐὰν δυνηθῆς ἐκβαλεῖν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν ἐκ μέσου,
 0 τὸ στέμμα τῆς ἐμῆς βασιλείας θήσω ἐν τῇ σῇ κορυφῇ ὡς
 ἐλευθερωτὴν τῶν Χριστιανῶν καὶ τῆς πίστεως ἡμῶν στυλόν,
 καὶ ἕτερα ῥήματα ὅμοια ἐπαναγκάσαντα καὶ πείσαντα αὐτούς.
 ἔφθασαν οὖν περᾶσαντες ἐκ τοῦ ποταμοῦ Δάνουβι μετὰ δυ-
 νάμεως πολλῆς, λεηλατοῦντες τὰς χώρας καὶ κάστρα τῆς Βουλ-
 5 γαρίας. ὑπέκνυψαν οὖν αὐτοῖς σχεδὸν ἅπαντα. κατελθόντες 6
 μέγροι Βάρνας αὐτῆς, παρέλαβον δὲ καὶ αὐτήν, τῶν Ἀγαρη-
 νῶν πότιν καὶ κυνηγεσίοις προσεχόντων βασιλικοῖς· φιλεῖ γάρ,
 ὡς λέγει τις τῶν παλαιῶν σοφῶν, τὸ ὑπήκουον γνώμη τῇ τοῦ
 ἄρχοντος ἔπεσθαι καὶ βιοῦν. τούτων δὲ οὕτω τηνάλλως φε-
 0 ρομένων, ἰδόντες οἱ βεζίριδες ὅτι καταπατηθήσεται πᾶσα ἡ
 δύσις μετὰ μεγάλης ὀρμῆς καὶ ἀπολεσθήσεται ἡ ἀρχὴ αὐτῶν,

2. χαλικ πασίας C

dens, vivebat. sultanus Mechemeta, ut adolescens, levibus pasce-
 batur ventis. habebat is quidem visiros seu consiliarios pru-
 dentissimos, Chalilbassam et Preibassam: sed prorsus nulla in
 re illis obediebat, ac tantum venationibus conviviisque vacabat.
 Ungari itaque certiores facti rei Turcicae praepositum esse homi-
 nem adolescentem, disciplinae militaris imperitum, in bellum ad-
 versos Agarenos ruebant. id paecipue factum est imperatoris Ioan-
 nis literis et legatis ad Ungariae regem et Ioannem Huniadem, prae-
 stantissimum belli ducem. dixerat sub religione iurisiurandi impera-
 tor "si poteris hostem nostrum Europa exturbare, coronam ego ma-
 iestatis meae capiti tuo imponam, ut liberatori Christianorum et col-
 umnae religionis nostrae." addiderat et id genus alia, vim ad per-
 suadendum habentia ipsosque cogentia. descenderunt igitur, flumen
 Danubium secuti, cum magno exercitu; traicientesque in Bulgariam
 ex agris et oppidis praedas egerunt. cesserunt ipsis prope omnia,
 quocumque venirent. hoc modo Varnam usque progressi eam ipsam
 occuparunt, dum conviviis venationibusque Agareni exemplo regis sui
 indulgent. ut enim apud quendam priscorum sapientum est, quales
 in republica sunt principes, tales ipsi quoque solent esse cives. in
 hac perturbatione rerum, cum proceres Turcici viderent tanto impetu
 Occidentem conculcatum iri suumque imperium periturum, his de re-

διεμνήσαντο τὸν γέροντα τὸν σουλτάν Μουράτην, ὅτι ἐν τῇ Μαγνησίᾳ, ὡς εἶπομεν, γράψαντες πρὸς αὐτὸν οὕτως: “ὁ υἱὸς σου, βασιλεῦ, ἐστὶ νέος καὶ ἄπειρος πολέμου, καὶ εἴθερον οὐ χεῖρον, οἷοι οὐδὲ ἡμῶν τὰ συμφέροντα συμβουλευόντων ἀκούειν ἐθέλει. ἔθελον εἰδῆ διὰ συντόμως, ὅτι κινδυνεύει ἀπο-
 λιοθῆναι τὸ ἡμέτερον γένος καὶ πισοῦται, καὶ ἔσται ἡ ἁμαρ-
 τία ἐν τῇ σῇ ψυχῇ.” ἀκούσας δὲ τοῖς τοιοῦτοις λόγους ἤλ-
 θεν ἀντικρὺ τῆς πόλεως ἐν Χρυσοπόλει τῇ λεγομένῃ Σκοῦ-
 τυρι. φοβούμενος δὲ διαπερᾶσαι ἤλθεν ὁ Χαλὶλ πασιᾶς μετὰ
 φουσαίου ἀπέναντι ἐκ τοῦ δευτικοῦ μέρους τῆς χώρας τοῦ
 Ἀσωμαίου, καὶ διεμνήσαντο τὸν βασιλεῖα ὅπως περᾶσθαι αὐ-
 τὸν, ἵνα μὴ ἀπέλθῃ ἀπὸ Καλλιουπόλεως καὶ διαπερᾶσθαι καὶ
 οὕτω ποιήσθαι μάχην μετὰ τῆς πόλεως. ἐστειλὼν οὖν ὁ βασι-
 λεὺς κἀπεργον καὶ ἐπέρασεν αὐτὸν, τὴν μάχην φοβούμενος.
 οὕτως ἡ θαυμαστὴ γνώσις τοῦ βασιλέως ἐκατέρωθεν ἐκράτει.
 πορευθεὶς οὖν ἐν τῇ Βαρυῇ συνίσταται πόλεμον μετὰ τῶν Οἰγ-
 γρων, καὶ νικῶσιν αὐτὸν παντελῶς καὶ κατὰ κράτος, ἀγαπί-
 ουντες τὰ φουσαῖα δόσιως καὶ ἀνατολῆς. ἐν ᾧ πολέμῳ ἐπι-
 στον πολλοὶ ὄνομαστοὶ καὶ μεγάλοι, ἐξ ὧν ἦν καὶ ὁ Καραϊζια-
 πασιᾶς, μυτιγέρπις ὢν τῆς ἀνατολῆς. ἐγένετο δὲ μέγας ἀγα-
 20
 ρισμὸς εἰς τοὺς Ἀμαρτιοὺς. ἐμίση δὲ ὁ αὐθέντης μετὰ τῆς
 πόρτης τοῦ μόνης.

19. καραϊζιαμπασίας C

20. μυτιγέρπις C

bus sultano Muratae, quem Magnesiaē solitariam vitam agere illimus, significent, literis in hanc sententiam scriptis: “filius tuus, domine, adolescens est et tecum bellicarum rudis. accedit alterum, non mi-
 nus incommodum, quod nec dicto nubes audiens est utilia consolentibus. fac ergo cito venias. periculum etiam est ne concedat genus nostrum et extirpetur, cuius mali culpa tota in tuo animo recidebit.” his Murata perceptis Chrysoopolim accessit, quae e regione By-
 zantii sita est, Sentaris vulgo dicta. ibi traiectum ipso metuente ve-
 nit Chadilbassa cum copiis, ex adverso, a parte Occidentis, ubi Aso-
 mati dictus locus est, ex quo per nuntium monuit imperatorem, tra-
 iiceret Muratam, ne is Callipolim abiens ibi transiret, tumque impe-
 ratrici urbem bellum faceret, metuens ergo id periculi imperator,
 missa tréme, illum traduxit. ita factum ut mira solertia regis utro-
 bique superior existerit. profectus ad Varnam cum Ungaris acie de-
 cernit; a quibus exercitus ipsius Europaeus Asiaticusque fortissime
 fusus fugatusque est, multis magni nominis Turcis occisis, et inter
 hos Carazialbassa, Orientis bellerbeio; magnaue Saracenorum strage
 edita sultanus cum suo praesidio, quod porta nominatur, solo re-
 mansit.

Ἐκάθισαν δὲ εἰς βουλὴν οἱ Οὐγγροὶ, ὅπως πολεμήσωσι καὶ ἀντιστιῶσι καὶ ἀφανίσωσι καὶ τὴν πόρταν. ὑπῆρχε δὲ ὁ Ἰαγγος ἐμπειρότατος ἐν πολέμοις. λέγει δὲ ἔμπροσθεν τοῦ κράλη καὶ τῶν ἀρχόντων “φαίνεται μοι καλὸν ἵνα πορευθῶ 5 ἐγὼ μετὰ ἐκλεκτῶν στρατιωτῶν ὧν ἐγὼ οἶδα. καὶ εἰ μὲν εὐδοκοῦντος θεοῦ εὐτυχήσω, τῷ θεῷ χάρις· εἰ δὲ γένηται τοῦναντίον, πάλιν ὁ κράλης ἴσταιται μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. εἰ δὲ πορευθῆ μὲν ὁ κράλης, γένηται δὲ τι ἄλλο, τί μέλλομεν γενέσθαι;” ἤρесе δὲ ἡ τοιαύτη βουλὴ τοῦ στρατηγοῦ πᾶσιν ὡς 7 10 ἀρίστη. ὁ κράλης δὲ νέος ὧν οὐκ ἤκουσε τὴν συμφέρουσαν ταύτην βουλὴν, ἀλλ’ ἤκουσε βουλὰς νέων, εἰπόντων αὐτῷ ὡς ἡ νίκη ἕως τοῦ νῦν σὴ ἦν· οὐδὲν γὰρ ἔμεινεν εἰ μὴ τὸ λαβεῖν ἰδίαις χερσὶ τὸν αὐθέντην Ἀγαρηῶν. εἰ δὲ πορευθῆ ὁ Ἰαγγος, μέλλει γενέσθαι φήμη ὅτι αὐτὸς ἐποίησε τὴν νίκην. 15 ἀκούσας οὖν τοὺς λόγους τῶν νέων, εὐθέως ἔδωκαν τὰς τοῦ πολέμου σάλπιγγας ἐξ ἑκατέρου μέρους· καὶ καβαλικεύσαντες χαρᾷ καὶ μέθῃ κάτοχοι (ἔθος γὰρ αὐτοῖς πίνειν οἶνον πολὺν καὶ μεθύσκεσθαι) ὥρμησαν ἐνώπιον πάντων οἱ πρῶτοι καὶ μᾶλλον αὐτός, δόντες αὐτοῖς δρόμον καὶ ἄδειαν οἱ λαοὶ 20 καὶ τὰ πλήθη. ἐκ τοῦ γεγονότος οὖν σφοδροῦ πολέμου καὶ τῆς μάχης καὶ τῶν ἀπείρων φόνων ἠθέλησεν ὁ σουλτάν Μουράτης φυγεῖν· ἐκώλυσαν δὲ αὐτὸν οἱ γενίτзарοι εἰπόντες

Consilium agitare Ungari de pugna redintegranda et porta quoque adorienda ac delenda. ibi Huniades, ut rei militaris scientissimus, ad regem et proceres verba huiusmodi facit. “mibi faciendum videtur” inquit “ut ego cum delecta militum manu, quorum virtus mihi nota est, eam. nam si deo iuvante rem feliciter gesserō, gratia deo habenda erit. sin contra evenerit, salvus est rex cum exercitu suo, rebus melioribus reservatus. quodsi rege ad praeliandum profecto offensum fuerit, quod deus avertat: quid de nobis fiet?” placuit consilium optimi ducis optimum omnibus. sed rex aetate et animo iuvenili praeditus id audire, quamvis salutare, noluit: verum consiliis iuniorum auscultavit, dicentium “victoria penes te stetit, rex, hactenus; nec aliud quicquam restat nisi ut ipse tuis manibus principem Agarenum capias. at si Ioannes iverit, ei victoriae partae gloria, ut auctori, accepta referetur.” probato itaque iuniorum consilio, continuo ex utraque parte tubae bellicum cecinerunt. tunc equis profecti alacres, vino ad ebrietatem hausto (quippe gens ea multum vini bibere et inebriari solet) irruerunt primi in conspectu omnium proceres, et magis ipse rex, viam eis et cursum dantibus militibus et exercitu. commissum fuit tanto animorum ardore praelium, tanta 1444 cadentium strage, ut iam fugam inire Murata vellet. sed obstiterunt Nov. 10

οὐκ ἔστιν ἰν' ἀποθάνης μεθ' ἡμῶν. ὁ δὲ κράτης ἐφ' ὧν δρόμον ἐπέλαθε πλησιύσας αἰάκτως τῇ σουλτανῇ. εἰς οὖν τῶν γενιζάρων ὀνόματι Χαμουζᾶς κρούσας τοὺς ἐμπροσθίους πόδας τοῦ ἵππου μετὰ πέλκκος ἀπέκωπεν αὐτοῦ· καὶ πεσὼν ὁ ἵππος πλησίον τοῦ σουλτάνου ἐρριψε τὸν κράτην· καὶ 5 πιάσαντες αὐτὸν ἀπέτιμον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ θάψας αὐτὴν ἐπάνω δόρυκος ἤλαλαξαν. εὐθέως δὲ εἰς τοῦτοιοῦτον ἔδραμεν ὁ λαὸς τοῦ κράτη ἅπας, οὓς καὶ κατεδιώξαντες οἱ Ἰσλαμηνοὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεναν, τοὺς δὲ ἔλαβον αἰχμαλώτους. οἱ πλείους δὲ αὐτῶν διωκόμενοι ἀπεπέδησαν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ 10 πλησίον Βαρνης. ταῦτα ἐποίησεν ἡ παροικουμένη. ὁ δὲ Ἰαγγος προιδὼν τὸ ἐσόμενον ὡς στρατιωτικῆς δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀντιχώρησεν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. καὶ οὕτω τοιοῦτον τέλος εἶχον οἱ πόλεμοι αὐτῶν καὶ αἱ συμπλοκαί.

Ὁ σουλτάν Μουράτης ἐπιστρέψας νικητὴς καὶ τροπαιοῦ- 15 γος, ἐποίησε τὸν γενιζάρην τὸν Χαμουζᾶν σιασιζιάκτιν Φιλαδέλφειας, ἀπέστειλε δὲ τὸν σουλτάν Μεχμέτη τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάλιν ἐν Μαγνησίᾳ, ἔθου καὶ πρῶτον ἦν, αὐτὸς δὲ παραλαβὼν πᾶσαν τὴν βασιλείαν ἐκῆθητο ἐν Ἀδριανουπόλει, μένων ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ ἐστρυφῶν. μετὰ δὲ παραδρομὴν ἐτῶν 20 τριῶν ἐτελευτήσας ταφῆς ἐν τῇ Προύσχ, βασιλείους ἐτετρίωκοιτα δύο.

16. σανιζάκτιν C

21 τριανκοτα δύο ad A

Ianizari, dicens "manendum tibi est, et nobiscum merendum." rex, via ferro patefacta, sine ordine ad sultanum usque impudenter penetravit. Ibi Ianizarium quendam, cui nomen Chamosae, autem regi equi pedes haerenti abiecit, quo prope sultanum collapse rex hami stratus iacuit. cuius capiti caput praecisum, hastae infixum ac sublime portatum, fuit. additis laeta, tanquam victoria iam parata, clamore. quo spectaculo periculum Ungaricus exercitus statim pedem retrahit universus ac fugit. hos insenti hostes partim occiderunt, partim vivos ceperunt. maior tamen pars inter fugiendum in palude Varnae vicina submersa perit. hic mali consilii exitus fuit. at Ioannes, futuri haud improvidus, habitu ac specie gregarii militis, alia via in patriam suam rediit. hunc finem bellum hoc et pugna habuit.

Sultanus vero Morata, victor cum opimis spoliis reversus, illum victoriae auctorem Ianizarium, cui nomen Chanonae fuisse diximus, Philadelphiae saniahum fecit. filium Mechemetam Magnesium, uli antea vixerat, renisit. ipse, repetita regni totius administratione, Adrianopoli residebat, rebus gestis fortunatus, felicitate et debentis partis fruens. tricennio post elapso finem vitae fecit, Prusae sepultus, postquam 32 annos regnasset.

Καὶ πάλιν ἔλαβε κατὰ ἀλήθειαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ σουλτάν 8
 Μεχεμέτης τὴν πᾶσαν βασιλείαν καὶ κληρονομήσας καὶ δια-
 δεξάμενος τὸν πατέρα αὐτοῦ. οὐ πολὺ δὲ ἐν μέσῳ, καὶ ἐτε-
 λεύτησε καὶ ὁ βασιλεὺς, κύριος Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος, βασι-
 5 λεύσας ἔτη εἴκοσι τέσσαρα. ἤλθον οὖν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὃ τε
 Κωνσταντῖνος ὁ δράγασις, Δημήτριος καὶ Θωμᾶς· καὶ πα-
 ραδόντες τὴν βασιλείαν τῆς πόλεως πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον
 αὐτὸν αὐτοὶ καὶ ἀμφοτέροι ἐπορεύθησαν ἐν Πελοποννήσῳ.
 καὶ μερισάμενοι ταύτην ὁ μὲν ἐν Λακεδαιμονίᾳ ὁ δὲ ἕτερος
 10 ἐν Κορίνθῳ ἐκάθητο, ὡς οὐκ ἔδει.

Ὁ δὲ σουλτάν Μεχεμέτης οὗτος, παραλαβὼν τὴν ἡγεμο-
 νίαν δύσεως καὶ ἀνατολῆς, βουλήν ἐβουλεύσατο πικροτάτην
 κατὰ τῆς πόλεως καὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν. καὶ πρῶτον μὲν
 ὑπεκρίθη φιλίαν ἄκραν μετὰ τῶν πολιτῶν, γέμουσαν δὲ δό-
 15 λου καὶ πονηρίας οὐ μικρὸν. κτιζει οὖν ἄνωθεν τοῦ Φάρου,
 εἰς τόπον λεγόμενον Φονεάν, νεόκαστρον, ὅπερ νῦν ἴσταιται,
 μετὰ πύργων στερεῶν καὶ ἰσχυρῶν. δι' ὃ κτιζόμενον καὶ
 ἀνεγειρόμενον ἐδίδουν καὶ οἱ πολῖται τὰ πρὸς χρεῖαν, τρο-
 φὰς ἐν μέρει καὶ λίθους καὶ ἄλλα. τοῦτο δὲ ἐποίουν φο-
 20 βούμενοι αὐτόν, μή πως μάχην ποιήσῃται μετ' αὐτῶν, καὶ
 ὅτι, εἰ καὶ ἠδύναντο κωλύειν, ἀλλὰ τινὲς ἤλπιζον εἰς τοὺς
 ὄρκους οὓς εἶχον μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὓς καὶ αὐτὸς

5. εἴκοσι τέσσαρα add A

Tunc Mechemeta filius, stabili hereditate patri succedens, uni- 1450
 versum regnum recuperavit. nec multo interiecto tempore imperator
 quoque Ioannes extremum vitae diem confecit, postquam rei
 Romanae 24 annos praefuisset. itaque convenerunt consultandi causa
 fratres illius, Constantinus cognomento Dracosis, Demetrius ac Tho-
 mas. ibi administratione imperii urbis Constantino tradita, ambo
 ipsi in Peloponnesum abierunt. quam cum inter se partiti essent,
 alter Lacedaemone, Corinthi alter, contra quam fieri debebat, sedem
 ceperunt.

Ceterum iste sultanus Mechemeta, imperio Occidentis et Orientis
 potitus, consilium contra urbem acerbissimum cepit et adversus Chris-
 tianos. primo quidem summam erga cives amicitiam simulavit, sed
 malitiae fraudisque admodum plenam. itaque condit supra Pharum,
 in loco Phonea nomine, novum quoddam castellum, quod hodie ex-
 stat, plurium validissimarum turrium, ad id condendum et excitandum
 civibus etiam urbis, ea quae usui erant, suppeditantibus, alimenta ex
 parte, lapides et huiusmodi alia. id metu adducti faciebant, ne bel-
 lum forte ipsis inferret. accedebat quod, licet prohibere possent,
 spem tamen quidam habebant in foedere et iuramento, quod cum

ἔστρεψε καὶ ἐμβαίωσι, καὶ ἐδείκνυε καὶ ἄκραν φιλίαν πρὸς τοὺς Βυζαντίους πλουσιῶς, ὡς τὸ τέλος ἔδειξε, καὶ καιρὸν δουλείων. μετὰ δὲ τὸ τελειῶσαι καὶ ἀπαρτίσθαι τὸ κύριον αὐτῷ, θέμιστος σκίατρα, φύλακας, σκηνάς καὶ ἔπλα ἄλλα, ἐπορεύθη ἐν Ἀδριανοπόλει.

ἔχοντες δὲ ἐλπίδας οἱ ἐν τῇ πόλει ἴσα, ἔαν τι ἴδωσιν, ὡς πλησίον ἀφανίσωσιν· ἐτρέφοντο δὲ μάλιστα ταῦτα οἰόμενοι. ἀναχωρήσαντος γάρ τοῦ σουλταίου τόπον μετρικῶς πορευομένου πρὸς Ἀδριανοπόλιν, οἱ Ἀγαρηνοὶ καταδιώξαντες μετὰ τῶν ἵππων καὶ ποιήσαντες πύλαγμα, ὡς ἔθος αὐτοῖς, ἔρπασαν μέρος ἀνθρώπων, τοὺς ἐπιτυχόντας ἐν μέρεσι τῆς χώρας τῶν Ἀσωμάτων καὶ τοῦ ἁγίου Φωκῆ. διεφρησάθη δὲ καὶ φήμη ὅτι εἶπεν ὁ σουλταῖος ὅτι ἰδοὺ ἀπέρχομαι, καὶ τὸν Ἀπρίλλιον ἔρχομαι πάλιν, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐν τῇ πόλει. διαμνησάμενοι δὲ οἱ Βυζάντιοι, καὶ εἰπόντες ὡς οὐκ ἔστι δίκαιον ἴσα μισοῦσθαι τῆς ἀγάτης ἄρπασθῶσιν οἱ ἄνθρωποι αὐτῶν, ἀπειρηθήσαν ὅτι ὁ αὐθιγῆς οὐκ οἶδε τὸ γινόμενον. ὥρισεν οὖν ὅπως ἐξητιάσαντες εἴρωσι καὶ πέμψωσιν εἰς τὰ ἴδια.

9 Τισαίτην οὖν εἰρήνην πλαστὴν ἔχοντες, γέροντες καὶ μάχη 20 φαιερά· ψυχὴ γὰρ ἀδικεῖν προικουμένη οἱ δίδεται ἐπὶ πολὺ φέρειν τὸ σκιάζον. ἐκινήθη δὲ τῷ αὐτῷ ἔτι ὡς περ θῆρ

22. σκιάδιον Δ

patre ipsius factum fuerat, quod etiam ipse a se confirmatum servabat, summamque erga Byzantios praeferebat benevolentiam. sed simulate testem ab eo factum, ut eventus declaravit, tantam temporis causa. castris aedificatis ad finem perducta, positis inibi vexillis, praesidio, tormentis bellicis aliisque armorum generibus, ipse Adrianopolim se contulit.

Habebant spem oppidani se, si quid periculi viderent, posse illud, ut in propinquo situm, diruere, sed ea spes fallax fuit. nam cum sultanus aliquantum discessisset Adrianopolim petentibus, Agarenis interea equestribus excursionibus de mare factis homines rapiebant, quos obvios in locis regionis Asomatium et S. Phocae habuissent, fuit et forma spurca, dixisse sultannum "nunc quidem ibes, sed mense Aprili redibo, et cognoscent, qui in nocte sunt." Byzantios per legatos conperentibus, ac dicentibus non esse iustum posse tempore suos homines abripi, responsum fuit haec imprudente sultano fieri. iussit ergo is, inquisitione facta, inventos ad sua remitti.

Cum hoc modo fictam infidamque pacem haberent, ad apertum tandem bellum devenit. animus enim qui semel intus agere

ἄγχιος κατὰ τῆς πόλεως, μετὰ πλήθους ἀναριθμήτου, ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης. καὶ τὴν μὲν γῆν ἐπλήρωσεν ἀνθρώπων καὶ ἵππων, τὴν δὲ θάλασσαν διὰ τῶν μακρῶν νηῶν, πληρώσαντες καὶ ταύτας ἀνθρώπους ἐκ τῶν χωρῶν τοῦ βασιλέως, 5 τοῦ μέρους τοῦ Πόντου, βία ἐμβαίνειν ἀναγκάζοντες.

Παραγειομένων δὲ τῶν νηῶν, ἐκωλύοντο ὑπὸ τῆς μεγάλης ἀλύσου τῆς ἠπλωμένης ἀπὸ Γαλατᾶ ἄχρι Βυζαντίου εἰσελθεῖν ἐντὸς τοῦ λιμένος. ἐποίησαν οὖν κατασκευὴν οἷαν εἰκὸς θανμάσαι καὶ ἐκπλαῆναι. πετάσαντες γὰρ αὐτῶν τὰ 0 ἰστία καὶ θέντες ὑποκάτω τρόπας, καὶ ἄλλας ποιήσαντες μηχανάς, ἔσυσρον αὐτάς ἐπάνω τῆς χέρσου, πλήθει λαοῦ πολλοῦ, ἀναβιβάσαντες καὶ διαπεράσαντες ἐπάνω τῶν ὑψωμάτων καὶ τόπων τοῦ Γαλατᾶ, μετὰ τυμπάνων καὶ σαλπύγγων ἔλκοντες. κατεβίβασαν δὲ αὐτάς ἀντίπεραν εἰς τὰ γλυκέα νερά. 5 καὶ οὕτως ἐκυρίευσαν τοῦ λιμένος. εἶτα ἐποίησαν πάλιν σκάλας μετὰ βουτζίων καὶ σανίδων, καὶ ἔδησαν, ἄχρι ξυλοπόρτας· καὶ οὕτω παντοιοτρόπως περιεκύκλωσαν, ὡς κύνες πολλοί, τὴν θανμασίαν πόλιν, καὶ ἐστενοχώρουν.

Παρακαθημένων οὖν αὐτὴν καὶ πολιορκούντων καὶ πολεμούντων ἀπὸ τε ξηρᾶς καὶ θαλάσσης ἐχάλασε καὶ τείχους μέγος μετὰ τῆς μεγάλης σκευῆς, ἀπὸ τῆς πύλης τῆς λεγομέ-

constituit, diu simulationis involucro et umbra tegi non potest. commovit igitur eodem se anno ceu bellua atrox, adversus urbem innumeris copiis tendens, terra marique. terram implevit viris et equis, mare longis navibus; quas et ipsas hominibus partim e regionibus imperatoris partim ex ora ponti Euxini, vi conscendere coactis, complevit.

Classis postquam accessisset, intrare portum propter ingentem catenam a Galatae seu Perae oppido Byzantium usque obtentam non potuit. machinationem ergo aggressi sunt miram ac merito obstupescendam. expansis enim navium velis, et vario machinarum genere ad promovendum subiecto, in terram illas magna populi manu subtraxerunt, donec protractas et propectas per acclivia in suburbano Galatae, cum tympanorum tubarumque sonitu, statuerunt. unde postea in parte adversa in sinum dulcium aquarum intra catenam demiserunt. hoc modo portum in suam potestatem redegerunt. postea scallas seu pontes e navibus descendendi ex doliis asseribusque fecerunt, et ad lignariam usque portam (xyloportam vocant) religarunt. ita omni modo undique circumcluserunt, veluti magna vis canum, admirabilem urbem, et coaugustarunt.

Obsidentibus tum ipsam ac bello terra marique infesto prementibus, concidit moenium pars, magno tormentario impetu concussa,

της Χερσονῆς ἕως τῆς πύλης τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ. ἐφύλαττον δὲ ἐνδοθεὶ, ἐμβυλιόντες ἀπὲρ τείχους πολλὰ καὶ ἀντιμαχόμενοι. καὶ ὅπου τὸ πτώμα, ἐκεῖ ἦσαν καὶ οἱ ἄγιοι.

Ἐκείθη δὲ τῷ καιρῷ ἐκείτῳ καὶ τις ἄρχων Γενοβίτης, οἰόμεται Νιουοτουρίας, μετὰ παραβίων μεγάλων δύο, καὶ τι-
 δῶς ἄπὸρ ἐπυσηγον οἱ Βυζάντιοι, καὶ ὅτι οἰδοῖς τῶν ἀρχόν-
 των ἤθελε σταθῆναι εἰς τὴν χαλαστριαν, ἀλλὰ εἰς ἕτερον εἰσγε
 σταθῆναι, ἐκαστος δὲ ἀπίστευε δειλιῶν, σταθεῖς ἐν μέσῳ τοῦ
 βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἶπε "δύναμαι ἐγὼ σὺν θεῷ με-
 τὰ τοῦ λαοῦ μου σταθῆναι καὶ ἀντιμαχεῖσασθαι καὶ βαστά-
 σαι τὴν χαλαστριαν, ἵστικεν τοῦ οἰόμετος τοῦ Χριστοῦ, μετὰ
 βρώσεως καὶ πόσιως τῆς ἡμέρας." εὐχαρίστησαν οὖν αὐτὸν
 ἅπαντες. διέμεινεν οὖν ὁ ἄρχων ἐκεῖνος φυλάττων καὶ ἀν-
 10 τιμαχόμενος ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἀπέδωκε τοὺς Ἄγαρη-
 τοὺς, καὶ ἐκάλειν ἐπιστῆναι. ὅρα δὲ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν
 15 τοῦ Θεοῦ ἐγκυτάλειψεν. ἱσταμένον γὰρ αὐτοῦ καὶ ἀντιμα-
 χεῖτος, ἐλθοῖσα βολὴ δέδωκεν αὐτῷ εἰς τὸν δεξιὸν πόδα,
 καὶ ἀπὸ τῆς σφοδρῆς ἐπίσης ἐπίσκειν ὡς τεθνηώς. ὄδιν καὶ
 ἄρατις αὐτὸν οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι ἀπῆλθον, καὶ ἐπιβυλον ἐν
 τοῖς πλοίοις αὐτοῦ, καὶ ἐψέουσιν ἰστία ἀπέδρασαν· ἀπά-
 20 ρατις δὲ, κατερχόμενοι ἄχρι Χίου τῆσου, ἐκεῖ ἐκείλειται.

ea quae extenditur a porta Chersonae ad portam usque S. Romani, qui oppidanū ibi stationem habebant, in locum ruinae pro muro multa obicerunt, locum tutantes atque ubi pars moenium cecidisset, eo tanquam aquilae advolabant.

Advenerat eo tempore vir quidam nobilis, ex urbe Genus oriundus, nomine Iustinianus, duabus cum magnis navibus, is ceruens mala quibus conflictabantur Byzantii, nominemque de nobilitate in loco ab hostibus maxime infestato velle consistere, sed alium alii iubere, unumquemque autem metu refugere, progressus in medium ad imperatorem et proceres, "possum ego" inquit "cum meis militibus, auxiliante deo, ibi stare et repugnando in ruinis muri impetum hostium ac violentiam sustinere ob honorem nominis Christi, idque meo sumptu et alimentis." gratiae fuerunt ei a cunctis actae, tutatus est igitur pugnando locum vir ille fortis ad multos dies, et Agarenos iteruere conantes reiecit, irruptioneque urbis prohibuit, sed eo peccatum, eo auxilii divini destitutionem. nam cum in hostem constanter pugnaret, ictus fuit globo tormenti in dextero pede. unde vehementi dolore orto in terram cecidit, et pro mortuo iacuit. itaque sublatus asportatus sui, eoque navibus suis imposito vela fecerunt et ab urbe discesserunt. cum ad insulam Chium delati appulissent,

διεφημίσθη δὲ ὅτι ἔνδοθεν τοῦ κάστρου δέδωκαν αὐτῷ. ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς οὐδεὶς οἶδεν, ὅπως ἐγένετο.

Τούτου δὲ καὶ ἔτι ἀντιμαχοῦντος, βουλὴν ποιησάμενοι οἱ ἐντόπιοι ἔπεμψαν μετὰ πλοιαρίου μικροῦ καὶ ταχέως νέους 5 τεσσαράκοντα ὅπως πυρπολήσωσι τὴν ἀρμάδαν Ἀγαρηνῶν κρυφίως, ἐξελθόντες ἀπὸ τοῦ κνηγεῦ τῆς πύλης. ὃ δὴ καὶ μαθόντες οἱ ἐν Γαλατῇ Φράγγοι, φιλίαν πρὸς Τούρκους ἐνδεικνύμενοι, ποιήσαντες φῶτα ἄνωθεν τοῦ μεγάλου πύργου εἶδησιν Ἀγαρηνοῖς ἔδωκαν· καὶ ἀφέντες σκευὴν βομβάρ- 10 δαν λεγομένην ἐκ τῶν κατέργων ἐβούλησαν τὴν Τριβοῦδαν, καὶ ἀπεπνίγησαν οἱ θυμαστοὶ ἐκεῖνοι, καὶ ἐν ὕδασι ἀπέθανον.

Ταῦτα οὖν ὁρῶντες οἱ τῆς πόλεως, καὶ εἰς νοῦν θήμε-
νοι τὸ

15 Θεοῦ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει φθόνος,
καὶ μὴ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει πόνος,
πάλιν ἐποιοῦν τι, καὶ τὸ κατὰ δύναμιν οὐκ ἡμέλουν. ἀλλὰ τί ποιῆσαι εἶχον εἰς τόσον πλῆθος ἄπειρον; ἕνα εἰπεῖν εἰς 20 χιλίους; οὐδὲν, εἰ μὴ μόνον τὸ ἐπικαλεῖσθαι τὴν θεῖαν βοήθειαν καὶ πράττειν αἰεὶ τι τῶν δυνατῶν. γνόντες οὖν ὅτι οἱ τῆς Ἀγαρ βούλονται δοῦναι πόλεμον μέγαν καὶ δυνατὸν πανστρατιᾷ αὔριον κατὰ τῆς πόλεως καὶ πάντα λίθον κινήσαι

illic ipse diem suum obiit. sparsus fuit rumor intra civitatem ab aliquo percussus esse. sed ea de re nihil certi constat.

Antea vero, cum is adhuc pro urbe propugnaret, oppidani, deliberatione habita, navigio parvo ac celeri quadraginta iuvenes emiserrunt, qui clam hostilem classem incenderent, Cynegia porta egressi. id cum Latini, qui Galatam incolebant, percepissent, studii sui erga Turcas significandi causa, flammae de magna turri indicio, hostibus eos prodiderunt. qui globo bombardae e triremi emisso celocem submerserunt. ita praeclaro illi iuvenes vitam aquis suffocati amiserunt.

His visis oppidani, cum apud animos suos illud reputassent

“deo iuvante nil nocet oculus invidus,
et non iuvante nil valet labor improbus,”

rursus ad defensionem se comparabant, proque virili sua parte nihil, quod ad salutem pertineret, praetermittebant. sed quid contra tantam multitudinem barbarorum facerent? quid unus adversus (ut ita dicam) mille? nihil certe, nisi ut tantum implorata divina ope semper aliquid pro virili facerent. cognito igitur postridie Agarenos vehementissime oppugnatorios urbem omnibus copiis, omnemque lapidem moturos, omnem machinationem ad expugnandum adhibituros, egressi

καὶ μηχανήν, ἐξέλθον οἱ ἔδον πολλὰς εἰς τὸ ἔξω κείσθαι, φοβοῦμενοι μὴ εἰσβάλωσιν ἔδον τευχῶν τῆ ἔρημῃ αὐτῶν.

Οἱ Τοῦρκοι οὖν τὴν αἴριον, εἰθίς ἅμα πρώτῃ, πόλιν στήσαντες καὶ δρόμον μέγαν μετὰ τῶν ἵππων αὐτῶν εἰσέλθον πολλοὶ ἀπὸ τῆς χαλαστικῆς καὶ ἐκρητίνας καὶ τῶν μεγάλων τευχῶν, καὶ σκίαιρα ἐθίον ἐπάνω τῶν περῶν, οἷς καὶ διασάμντοι οἱ Βυζάντιοι ἐπολέμησαν γυναικῶς· καὶ ἔπισον τόσοι ἑκατέρωθεν ὥστε οὐτε τοὺς ἔξω εἰε δύνανθαι ἐπιελθεῖν οἴτε τοὺς ἔδον ἐσελθεῖν ἐπὶ τῶν ἀμικρητῶν σωμῶν τῶν περῶν. ἐγένετο γάρ ὁ σωρὸς τῆς πληθῆος τῶν πισῶν 10 11 τευχῶν μέχρι ἀψίδων αὐτῶν τῶν πυλῶν τῶν τευχῶν, πύλης Χιροσῆς καὶ τοῦ ἁγίου Ῥωμαίου, ὡς ἐφαίνετο ἐπιεικίμητῃ, καὶ οὕτως ἐπιερισχίσαντες οἱ Ἀγαρηνοὶ εἰσῆλθον ἅπα πᾶσαν τὴν ποτὴ μὲν περιφανῆ, δυνατεχισοτατὴν δὲ ἐκίοιε πόλιν τοῦ Κωνσταντινου. καὶ οὕτω γέγονεν ἡ ἀλώσις τῆς ἀρίστης τῶν 15 πόλεων ταύτης, ἐν ἡμέρῃ 5^ῃ 2^ῃ, μετὰ μαιψ 29, ἡμέρη τρίτη, πρώτῃ.

Τῆς ἀνοχῆς σου, δίοποια παντοκράτωρ, ὅτι ἐμαρτυρήμας καὶ ταῦτα γινέσθαι, ἢ μᾶλλον τιπῆν, παρηχώρησας. τίς γάρ ἦρω τοῖν κυρίον; ἢ τίς συμβολὸς αὐτῶ ἔγενετο, 20 τίς οὖν λιθοκάρδιός ἐστιν, ὅς δύναται μὴ κλαῖσαι καὶ θρηνηῆσαι τὸν τοιοῦτον λιγλατισμὸν καὶ ἀφαιρισμὸν τῆς εὐδαιμο-

sunt in exteriorem inter duos muros munitionem, quoniam metuebant gravissimum hostis impetum, ne intra mœnia irruerent.

Turcae igitur postea, prima statim loco, equis acri cœsu ad-
vecti oppugnationem intulerunt urbi gravissimam. ac mult. eorum, quâ parte cœnæ incœbant muri, irruerunt, et magna etiam mœnibus portu signa sua in turribus fixere. repugnaverunt Byzantii animose, ac tantus utrinque numerus cœssorum fuit ut nec qui foris erant, amplius possent ingredi, nec qui intus, egredi præ numero cadaverum acervo. is enim iam ipas portarum Chersonis et S. Romani Ieronicæ altitudine, adæquaverat eos, ita ut porta incumbere cadaveribus videretur. ita viribus valentiores facti barbari universam pervaserunt illam, quendam inclutam, tunc vero infelicissimam, Constantinî urbem. hoc modo expugnata fuit præstantissima hæc urbs, anno mundi sexies millesimo nongentesimo sexagesimo uno, die Maii 29, qui tertius hebdomadae erat, tempore matutino.

Item tolerantiam tuam, domine omnipotens, qui hæc ita fieri sustinueris aut potius permisissis. sed quis novit mentem domini? aut quis ei a consilio fuit? quis ita saxo corde est qui non lacrimetur, qui non deprecet tantam spoliationem, tantam abolitionem urbis ante alias olim felicissimæ illustris atque imperiosæ, nunc au-

νεσταίτης τῶν πόλεων ποτὲ καὶ ὑπερκειμένης, ἀθλιωτάτης δὲ καταστάσης καὶ ἔξουθενωμένης καὶ δακρύων ἄξιας; ποία καρδία σιδηρᾷ οὐ μὴ λάβοι πόνον τῆς συμφορᾶς ἐκείνης; οἶμαι ὅτι καὶ γῆ ἐστέναξε καὶ λίθοι καὶ πᾶν ἄψυχον, τὴν μεγάλην
5 καὶ ἀνυπόφορον μὴ μείναντα συμφορὰν.

Καὶ ἦν ἰδεῖν φορικτὰ καὶ ἔξαισία, ἀρπαζόμενα ἐκ τῶν μοναστηρίων τὰ σκεύη τὰ ἱερά, θείους ναοὺς ὑπὸ ἀσεβῶν καταπατουμένους, γυναῖκας θεῶ ἀφιερωμένας ἀρπαζόμενας, προθέτους βιαζόμενας, ἐλευθέρους καὶ κυρίας καὶ εὐγενεῖς
10 δούλας ἔλκομένας βία, κλαιούσας καὶ βοώσας καὶ πᾶν εἶδος ἄβρεως ὑπομενούσας καὶ βασανιζόμενας, ἱερεῖς τε καὶ μοναχοὺς μετὰ σχοινίων δεδεμένους καὶ ἔλκομένους. καὶ τίς ἱκανὸς φράσαι καὶ καταλεπτῶς διηγήσασθαι τὴν τότε γεγενημένην συμφορὰν καὶ θεήλατον ὄργην; οὐδὲν ἄλλο εἰπεῖν πλὴν
15 τὸ φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. ἦν ὄραν μετὰ τῶν ἄλλων δεινῶν καὶ τὰ τῶν βουσιλέων μνήματα ἀνοιγόμενα καὶ ἐμπαιζόμενα. τοῦτο δὲ ἐποίουν ἐλπίζοντες εὐρίσκειν τι τῶν χρυσῶν ὑφασμάτων. καὶ ἄλλα κατενευενιεύοντο οἱ παρανομῶτατοι.

20 Καὶ ἔγκαιρον εἰπεῖν τὸν θρηῖνον Δαβίδ, τὸ “ὁ θεός, ἤλθουσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου· ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν

tem ad extremum miseriarum et contemptus redactae ac prorsus lamentandae? quodnam cor ita ferreum est quod, audita tanta calamitate, temperet a dolore, a luctu? terra profecto ipsa et lapides et quodvis inanimum mihi gemuisse videntur, intueri tantas tam intolerabiles aerumnas horrentia, luctuque refugientia.

Spectacula enim occurrebant horrenda, captum humanitatis excedentia. direptio sacrorum vasorum e monasteriis, divinatorum templorum impiis calcantibus profanatio, consecratarum deo feminarum raptus. violatio virginalis pudoris. raptabantur ingenuae, nobiles illustresque feminae servilem in modum violenter, ad coelum tendentes cum fletu et ululatu oculos, omne genus contumeliae et torturae patientes. trahebantur sacerdotes ac solitariae vitae sectatores funibus vincti. quis tanta eloquentia esset ut verbis consequi aut oratione percensere singulas illius temporis calamitatum species iraeque divinae posset? aliud nihil dici verius potest quam hoc “horribile est in manus incidere dei viventis.” inter alia dira etiam hoc cernere erat, monumenta imperatorum effodi, aperiri, illudi. fiebat hoc a sceleratis spe inveniendae detrahendaeque aureae vestis et ornatus. alia denique ab eis sceleris plena perpetrabantur.

Haud ab re fuerit, hoc loco dicere lamentum Davidis. “deus, venerunt gentes in hereditatem tuam: polluerunt templum sanctum

ἁγίων σου· ἔθεντο Ἱερουσαλήμ ὡς ὀπωροφυλάκιον, ἔθεντο τὰ θνησιματά τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πεινῶδες τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς· ἐξέλιπον τὸ αἶμα αὐτῶν ὡσεὶ ἕδωρ κικλήσκον Ἱερουσαλήμ, καὶ 12 οὐκ ἦν ὁ θάπτων. ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γειτοσιν ἡμῶν, 5 μεκρηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κικλήσκον ἡμῶν. ἕως ποῦτε, κύριε, ἀργισθήσῃ εἰς τέλος;”

Ἄξιον καὶ τὴν παιδῶν ψῆδὴν, ὄντων ἐν μέσῳ τῆς καρτίου καὶ λεγόντων “δίκαιος εἰ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ παρεδόθημεν εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμιω ἀποστατῶν· καὶ 10 βασιλεὺς ἀδίκῃ καὶ πονηροτάτῃ παρέδωκας διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.”

Πῶς καταδέχεται ἡ ἐκ' ἐνόματι τοῦ Θεοῦ λέγουσι κτισθεῖσα ἁγία Σοφία, ὁ ἐπίγειος οὐρανός, ἡ νέα Σιών, ἣν ἐπηξεν ὁ κύριος καὶ οὐκ ἀνθρώπος, τὸ καύχημα πάσης τῆς σι- 15 κκουμένης, τὸ ἀγαλμα τῶν ἐκκλησιῶν, ἡ ἐπιτρέχουσα πᾶσι τῶν τῆς γῆς κτισμάτων. ὡ τοῦ θαύματος, ὁ τοῦ Θεοῦ περιώτερος γὰρ ἐγένετο γὰρ τῶν Ἰσραηλιτῶν τῶν ἀδίκων καὶ ἀπίστων. φρίζον, ἤλιε· σιέουζον ἡ γῆ, καὶ κλοουμένη βόησον “αὐτιξίκατε κυριε, δόξα σοι.” 20

Τούτῃ τῇ τροπῇ ἔχμαλωτιόθη ἡ Κωνσταντινούπολις. ὁ ταλαίπωρος δὲ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ἅμα τῇ ἐισέλθειν τοῖς

tuum. Hierosolymam in formam romarii redegerunt. cadavera sanctorum tuorum deprecanda volucibus caeli obiecterunt, carnem sanctorum tuorum bestis terrae. effuderunt sanguinem eorum velut aquam circa Hierosolymam. nec erat qui sepeliret. probrum apud vicinos nostros habemus illudimus et omnino innoximus ab illis qui circa nos habitant. quousque irasceris, domine? nunquamne finis erit?”

Operae pretium etiam adolescentulorum carmen, qui in medio ardentissimae fornacis dixerunt “iustus es in omnibus quae nobis fecisti. traditi sumus in manus inimicorum iniquorum et defectorum. regi iniusto pessimoque nos dedisti, idque propter peccata nostra.”

Quomodo contumeliam ferre tantum potuit, quae de nomine divini logi condita fuit, S. Sophia? illud terrestre caelum, nova illa Sion, quam construxit ipse dominus, non homo; gloria illa universi orbis terrae, illud decus ecclesiarum, eminentissimum illud omnium per orbem terrarum aedificiorum. o rem miram nobilissimum dei templum templum factum est Ismaelitarum impiorum illorum et infidelium. horresce, sol; ingemisce, terra, concutere, exclama. gloria tibi, tolerantissimo malorum domine.

Hoc modo expugnata captaque fuit Constantini urbs. ceterum miserrimus imperator Constantinus, eodem tempore quo Turcae ir-

Τούρκους ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ, περιπατῶν μετὰ καὶ ἐτέρων ἀρχόντων, ἐπισκεπιόμενοι τὰ τεῖχη, ὑλήτησαν αὐτῷ Τούρκοι καὶ ἐπολέμησαν· καὶ ἀπειμήθη τὴν κεφαλὴν πολεμῶν καὶ μὴ καταδεξάμενος ὅλως δουλωθῆναι. συναπέθανον δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλοι ἄρχοντες. τοῦτο δὲ ἐτόλμησαν οἱ Ἀγαρηνοὶ ἀγνοήσαντες ὅτι ὁ βασιλεὺς ἦν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν, οἶμαι, ἐφόνευσαν αὐτὸν ἀλλὰ ζῶντα ἐπίασαν, συλλαβόντες παντοιοτρόπως, καὶ προσέφερον τῷ βασιλεῖ υἱ-
 5 τῶν. ὕστερον δὲ πολλῆς ζητήσεως γενομένης περὶ αὐτοῦ, φο-
 10 βουμένου τοῦ σουλτάνου μὴ πως ἐν τοῖς ζῶσιν ἐστὶ καὶ πο-
 ρευθεὶς κομίση τινὰ βοήθειαν, εὔρον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀνεγνώρισαν αὐτὴν ὃ τε Μάμαλις καὶ ἕτεροι ἄρχοντες, καὶ οὕτως ἔπασσε τοῦ φόβου.

Τὴν δὲ χαρὰν ἤνεπε ἔσχεν ὁ αἰθένης τότε ὁ σουλτάνος, τίς διηγήσεται; ἐώρα γὰρ ὅτι ἐγένετο κύριος τοιοῦτου κάστρου μεγάλου καὶ περιβοήτου καὶ ἐκλέκτου, καὶ βασιλεὺς Ῥωμαίων, κύριος ἀνατολῆς καὶ δύσεως οὐκ ὀλίγης.

Παρελθόντων δὲ ἡμερῶν πέντε γέγονε ζήτησις μεγάλων ἀρχόντων· καὶ καταλαβόντες τὸν μέγαν δοῦκαν, τὸν μέγαν
 20 δομέστικον, τὸν πρωτοστράτορα, υἱὸν Καντακονζηνοῦ τοῦ με-
 σαῶζοντος, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐκλεκτοὺς ἄρχοντας εὐγενεῖς 13
 ἀπεκεφάλισαν αὐτούς. τοῦ δὲ μεγάλου δουκὸς τοῖς υἱοῖς

ruerunt, qua parte S. Romani porta est, obibat moenia, ipse et alii proceres, inspicendi causa. tunc obviam facti hostes pugnam commiserunt, in qua caput ei praecisum est pugnanti et neutiquam servitutem subire volenti. occubuerunt una et alii nobiles primarii-que viri. id factum inde quod ignorarunt imperatorem barbari, alioquin, ut mea fert opinio, haud interfecturi, sed, quoquo modo potuissent, vivum in potestatem redacturi et suo regi adducturi. posterius vero diligentī inquisitione facta (metuente videlicet sultano ne forte adhuc in vivis esset profectusque auxiliis alicunde adductis bellum renovaret) invenerunt caput eius, a Mamale aliisque proceribus agnitum. tunc a metu ille destitit.

Quantam autem laetitiam e victoria tam illustri barbarus cepit, quis verbis eloquatur? videbat is se tanta urbe, tam ubique clara et nobili, tam eximia, potitum; iam regem Romanum ac dominum Orientis nec parvae partis Occidentis factum esse.

Post quinque dies quaesiti sunt viri illustres, comprehensus est magnus dux et magnus domesticus et protostrator, imperatorii curatoris Cantacuzeni filius, aliique complures, amplissimo genere et virtute dignitateque eximia conspicui viri, qui capitis supplicio affecti sunt. magni autem ducis filios in conspectu ipsius iugularunt. uni tantum, qui

ἐσφαξαν ἐσιώπιον αὐτοῦ· μόνον δὲ τὸν νεώτερον υἱὸν αὐτοῦ Ἰσακίον ἐβάλειν ἐν ταῖς βασιλείαις, ἐν τῇ παραγίῳ αὐτοῦ, ὡς δὴ καὶ ἐν ἐλίφῃ ἀπέθρα καὶ ἐγένετο ἀφαιρῆς. ἵστανον δὲ ἔκοιθη ὅτι ἐν Ῥώμῃ ἐπέθρα, ὅπου ἦν καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ, ἦν ὁ πατὴρ ἐπιμνησθεὶς πρὸ τῆς ἀλώσεως μετὰ πλοῦτου πολλοῦ. 5 τοὺς φείδους δὲ τῶν τοιοῦτων ἀρχόντων πάντας ἐν μιᾷ ἡμέρῃ ἐποίησαν. εἶτα τὰ νεκρὰ σώματα, ὅσα ἦσαν κείμενα ἐν πύλαις, καὶ ἐνδον καὶ ἐκτός, ἀνέψαντες πυρκαϊὰν ἐν μέσῳ τῶν τάφων κατέκυσαν, ὁμοῦ συμμιγμένα καὶ τὰ τῶν πεισόντων ἰδίων Ἀγαρητῶν.

Ὡς ἐν ἐλίφῃ δὲ ἀπέκτισσε καὶ τὸν Χαλιλ πασιᾶν, ὄχων αὐτὸν ἐν ὄργῃ, ὅπως ἐμήνησε τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ παρτίγεται ἀπὸ ἀνατολῆς, ἐν τῇ καιρῷ τῶν Οἰγγρων· καὶ ὅτι ὅπαιεν αὐτὸν πρὸ καιροῦ μελιτώτα πολιοφκῆσαι τὴν Ἰωνσιαντίνον, προβαλλόμενος αὐτῷ ὅτι, εἰάν σφαιτίσθρα κατὰ τῆς 15 πειλως, ὀρηήσουσιν ἐθρη ἄλλα καὶ ἐβαλοῦσιν αὐτοὺς τῆς δέσιως καὶ ἀπολέσουσι τὰ ἐν χερσὶ, καὶ ὅτι ἐτοιθέσει καὶ αὐτῷ ὡς τῷ ἐν πολλοῖς. τοιῶν δὲ ἴσινα ταυτην ἀπέλαθε τὴν ἀμοιβήν· οἷτω γὰρ τιμῶσιν οἱ δαιμόνεις τοῖς τιμῶντας αὐτοὺς.

Κατασφῆσας δὲ τῇ μεγάλῃ πόλει φυλάκας καὶ καθῆν καὶ πᾶν τῆς διοικήσεως, καὶ εἰ τι χρισώδες καὶ ἀτυγακίδον εἰς

patu minimus erat, nomine Isaacio, pepercerunt; qui in castrum regium trusus, non multo post inde asologienā, auxilium apparuit. postea fama spacia fuit Romae conspectum esse; quo in loco etiam avor eius erat, quam pater, ante expugnationem urbis, magnis cum oribus in Italiam miserat ea procerum cardes omnis uno eodemque die peractā. exinde cadaverum quoscumque sub portis et extra intraque portas iacebat, in sepulera coniectum et igne crematum est, aggregis eodem et una combustis Agarenorum quoque cadaveribus.

Brevi post etiam Chalibassam tyrannus interemit, crimini dans ei, irascensque, quod acuto ipse pater suus redisset ab Oriente in Occasum tempore belli Ungarici, quodque voluntati suae iampridem obsidionem urbis meditati obtulisset, ab ea dehortans, tanquam, si adversus urbem iret, aliarum gentium motus esset ingens secuturus, quae Occidente ipsum electorae essent, ipseque, quae iam manibus tenerent, amissori, succensabat etiam quod ab illo in multis castigabatur, quae juvenili ipse petulantia patret. his de causis haec ei gratia relata fuit. sic scilicet daemones honorant cultores suos.

Posteaquam praesidium urbi imposuisset, iudicemque seu praefectum ei praeposuisse, et administrationem totam, ac quicquid conservationi illius utile necessariumque esset, constituisse difficiliter

φύλαξιν (τοῦ φυλάξαι γὰρ τύγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον ἐφαντάσθη καλῶς) ἐπορεύθη ἐν Ἀδριανουπόλει μετὰ χαρᾶς καὶ δόξης πολλῆς.

Ἀνθρώπων δὲ χωρὶς καὶ οἰκόν εἰπεῖν μεινάσης τῆς πό-
 5 λεως ἐπρόσταξε, καὶ ἔφερον συρογούνιδας λεγομένους ἦτοι με-
 τοίκους ἢ παροίκους ἀπὸ Μηδείας τῆς πρὸς τὸν Πόντον καὶ
 τῶν χωρίων αὐτῆς, Ἀγαθοπόλεως, Μεσημβρίας καὶ ἀπὸ τε
 Σηλυβρίας Ἡρακλείας Πανάδου Ὀρεσιτιάδος καὶ ἄλλων τόπων
 10 πολλῶν· καὶ ἔκτισαν τὴν πόλιν, δόντες αὐτοῖς καὶ οἴκους,
 10 ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ δωρησάμενοι καὶ τόπους πολ-
 λούς, καὶ ἰδιοποίησαντες. ἠγόρασαν δὲ καὶ πολλὰ πολλοῦ
 ἀξια τιμῆς ὀλίγης, καὶ κύριοι τῶν πολυδαπάνων καὶ ὠραίων
 ὀλίγου ἐγένοντο.

Ἐπαναστρέψας δὲ πάλιν ὁ αὐθέντης ἐν τῇ πόλει ἤρξατο
 15 τὸ παλαιὸν κτιζεῖν σαράγιον καὶ καλλωπίζειν πολλὰ τῆς πό-
 λεως. εἶτα πορευθεὶς ἔλαβε τὴν Αἶνον, ἔπειτα τὰς Ἀθήνας,
 τὰς Θήβας, τὴν Θάσον, τὴν Σαμοθράκην, τὸ Ἄργος τὸ ἐν
 Πελοποννήσῳ· τὸ γὰρ Ἑξαμιλίον εἶχον ἐκ καιροῦ. εἶτα 14
 20 ἔλαβε τὴν Ἀἴνον, τὴν Ἰμβρον καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντα τὰ
 20 γειτονοῦντα, πλὴν Εὐρείπου. ἐμετοίκισε καὶ ἀπὸ Ἀδριανου-
 πόλεως ἄνδρας καὶ γυναῖκας πολλὰς. ὅλως δὲ οὐκ εἰρήνευ-
 σεν ὁ ἀλιτήριος ἔτος ἐν, ἀλλ' ἐπολέμει καὶ νικητῆς ἀνεφαίνετο,
 οὐδενὸς ὄντος τοῦ ὡς ἔδει ἀντιμαχομένου.

enim esse bona parva tueri quam acquirere, recte dictum est), Adria-
 nopolin sese cum gaudio et gloria magna rettulit.

Sed cum hominum vacua urbs esset et propemodum deserta, man-
 dato ipsius accersiti venerunt inquilini ac novi cives e pluribus lo-
 cis, e Pontica Media et oppidis eius, ex Agathopoli et Mesembria, e
 Selybria, Heraclea, Panado, Orestia (quae est Adrianopolis) et aliis
 pluribus locis. hi singuli pro dignitate sua acceptis domibus incolue-
 runt urbem, multis etiam agris in eos divisim mancipioque datis.
 quin multa pretiosa paucis emerunt nummis, et quae magno constite-
 rant, parvo sui iuris fecerunt.

Reversus in urbem rex vetus palatium, sedem regiae condere
 aggressus est, multaque urbis loca aedificando ornare. postea cum
 exercitu profectus Aenum cepit exinde Athenas, Thebas, Thasum,
 Samothracen, Argos Peloponnesi. ipsum enim Hexamilium Turcae
 iam ab aliquanto tempore tenebant. tum Lemnum ceperunt et Im-
 brom, cuncta denique finitima praeterquam Euboeam. transtulit idem
 et ex Adriani urbe Byzantium multos utriusque sexus homines. de-
 nique ne unum quidem annum a bello immunem execratus iste ma-
 nere sivit: sed et bellabat et victor evadebat, nemine se illi, sicut
 oportebat, opponente.

Ἐπειτα πορευθεὶς ἐν τῇ ἀνατολῇ μετὰ στόλου, καὶ διὰ
 θαλάσσης πέμψας πλοῖα, ἔλαβε τὴν νῆσον Μιτυλήνης. τὰς
 δύο πόλεις Φωκίας λεγομένας, τὴν τε παλαιὰν Φωκίαν καὶ
 τὴν νέαν, τριῶν ὠρῶν διάστημα ἀπέχουσας ἀλλήλων ἢ τισ-
 σῶρον μῶλις, κειμένας πλησίον Σμύρνης τῆς ἐν Ἐγείῳ, ὑπο-
 κύτω Μαιάνδρου τοῦ ποταμοῦ. ἔλαβε δὲ ἀνδρας καὶ γυναῖκας
 πολλὰς καὶ πλῆθος παιδίων ἐκ τῶν πόλεων τοιούτων, καὶ μετοίκισ-
 τυντας ἐν πόλει. ἔπειτα ἀπῆλθε καὶ ἔλαβε τὴν Κασταμονῆν καὶ
 Σινώπην ἐκ χειρὸς τοῦ Κιζιλ Ἀχουταί, ὡς εἶχεν ἀπὸ προ-
 γόνων, τοῦ σουλτάν Μαινότη ἐμίτου τοῦ φοβιστοῦ στρατηγοῦ·
 10 ὃς καὶ ἄμα τῷ μαθεῖν τὴν ἑλευσίν Ἀγαρηῶν ἀπεχώρησε
 φεύγων καὶ ἵππευθη ἐν Πιρσίῃ πρὸς τὸν Οὐζοῦν χασσην.
 ἔλαβε δὲ καὶ ταῦτα κόπων καὶ πολέμων χωρὶς, μετὰ καὶ τῶν
 πλησίον χωρίων αὐτῶν. ἔπειτα ἔλαβε τὴν Ἀμμοστρίν καὶ τὸν
 Καφάν ἐκ χειρὸς τῶν Γενουβίτων, καὶ ἐκόμισε τοιούτους ἐν
 15 Κωνσταντίνου πόλει, παροικίσας αὐτούς, καὶ ἐρήμους τίπειν
 ἔγκαταλείψας αὐτὰς ἀθρόωπων, ἀφανίσας καὶ τὰ πλείιστα τῶν
 τοίχων αὐτῶν καὶ πάντα καλλωπισμῶν.

Ἐπειτα δὲ πάλιν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὄρων μὴ συνεγο-
 μέτους ἰδίᾳ θελήσει ὅπως Χριστιανοίς, ἡρώτησε τὸ αἴτιον
 20 παρὰ φίλων καὶ γραμματικῶν Χριστιανῶν, οὓς εἶχε πλησίον
 αὐτοῦ καὶ ἰδιοίκουν πᾶσαν τὴν βασιλείαν. οἱ γὰρ Ἀγαρηνοὶ

Orientem deinde classe petens, multis per mare navibus missis,
 insulam Lesbum suae ditionis fecit. hunc utramque Phocaeam addi-
 dit, veterem et novam, trium horarum aut vix quattuor spatio inter
 se remotas, prope Smyrnam, quae ad Ephesium est, sub flumine Mae-
 andro sitas. e quibus civitatibus magnum numerum virorum femina-
 rum et puerorum in urbem transtulit. profectus postea Castamo-
 nem et Sinopen Cisol Achomatae ademit, quas is longo inter-
 vallo maioribus traditas habuerat a sultano quidem Aladano, illo
 magno et formidando duce. nam Cisol Achomata, ut primum de
 Turcarum adventu certior factus fuit, cessit, ac profugit in Per-
 siam ad Usmoastanem. positus itaque est illis civitatibus et vic-
 inia ipsarum Mehemeta citra bellum et laborem. post haec Ama-
 strin cepit et Capsam, Genuatibus extorquens cives earum Cpolin
 transtulit. ipsas autem urbes, eversa maiore parte munitum omni-
 que ornatu destructo et ablato, prope in solitudinem hominibus
 infrequentes redegit.

Rursus in urbem reversus, cum nullos sacros conventus ultro
 celebrari a Christianis videret, causam eius rei ab amicis sciscitatus
 est et a scribis Christianis, quos secum habebat, qui totius regni ad-
 ministrationem gerebant. ipsi enim Agareni literarum rudes erant et

ἦσαν ἀγρόμαστοι καὶ ἀμαθεῖς πολλά, ὥστε κόπτοντες καὶ χα-
 ράκια ποιοῦντες διὰ ξύλων ἡρίθμουν, ὡς ἔτι, ὡς λέγεται, φηί-
 νονται ἐν τοῖς ταμειείοις, ὅπου οἱ θησαυροὶ αὐτῶν. λέγουσι δὲ τὰ
 ξύλα ταῦτα, ἄπερ ἡρίθμουν καὶ ἀντὶ ἀριθμητικῆς εἶχον καὶ
 5 λογαριασμοῦ, ὡς καὶ νῦν ἔτι οἱ ἀρτοποιοὶ αὐτῶν χρῶνται καὶ
 ἄλλοι Ἀγαρηῶν, θανάσια ἤτοι λογαριασθήριον. μαθὼν δὲ
 οὗτοι διὰ τὸ μὴ εἶναι πατριάρχην, ὥρισεν ὅπως συνέλθωσιν
 οἱ Χριστιανοί, καὶ ἐκλεξάμενοι ὃν ἂν θέλωσι, κυρώσει αὐτοῖς
 τοῦτον καὶ ὄρισμόν δώσει πατριαρχεῖν. ἐποίησε δὲ τοῦτο
 10 ἐντέχνως, ἵν' ἀκούσωσιν οἱ ἀπανταχοῦ Γραικοὶ καὶ συναθροί-
 ζονται ἐν τῇ πόλει· δι' ἐφέσεως γὰρ εἶχεν ἵνα πολυάνθρω- 15
 πος γένηται καὶ κατοικουμένη πᾶσα.

Ἐξελέξαντο οὖν τὸν φιλόσοφον κύριον Γεώργιον τὸν Σχο-
 λάριον, κριτὴν ὄντα τῆς βασιλικῆς κρίσεως, ἄνδρα ἅγιον καὶ
 15 εὐλαβῆ· καὶ ἀξιῶσαντες αὐτόν, ὡς ἔθος, κατέστησαν πα-
 τριάρχην, ὀνομάσαντες αὐτόν Γεννάδιον· καὶ ὑπετάχθησαν
 αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι Κωνσταντινουπόλεως καὶ αἱ λοιπαὶ
 τῶν ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ τοῖς λοιποῖς πρὸ αὐτοῦ πατριαρχαῖς.
 ὃν δὴ καὶ μετακαλεσάμενος ὁ σουλιᾶνος ἔνδον τῶν βασιλείων
 20 αὐτοῦ, ἰδίαις χερσὶ δέδωκεν αὐτῷ δεκανίκιον πολλοῦ ἄξιον,
 ἤτοι ῥάβδον ἀργυρᾶν περικεχυρωμένην ὠραίαν, καὶ ἵππον

6. θραύσις C

indocti plerumque. itaque haec ipsorum erat ratio numerandi ut ba-
 cilla pararent in iisque incisuras facerent; quemadmodum in aerariis,
 ubi thesauri ipsorum asservantur, etiamnum conspici aiunt. appel-
 lant autem ea ligna, in quibus numeros et rationes suas notabant
 (quorum usus etiam nunc apud pistores et alios opifices Turcarum
 est), rhausia h. e. taleas. cogito autem causam omissorum coetuum
 esse, quod nullus patriarcha esset, iussit conventus agere Christianos,
 et patriarcham sibi, quemcunque vellent, deligere. se huius creatio-
 nem confirmaturum, et ut patriarchae munera obiret, edicturum. id
 ab eo callide factum, ut hac fama ad Graecos, qui ubivis locorum
 essent, perlata in urbem congregarentur. quippe hoc ei studio erat,
 ut multitudine hominum eo confluyente per omnes suas partes urbs
 frequens cultaque fieret.

Hac potestate igitur accepta philosophum delegerunt, Georgium
 Scholarium, assessorem regii iudicii, virum sanctum et pium hunc
 vetere ritu producentes patriarchae muneri praefecerunt, mutato eius
 priore nomine in Gennadii nomen. ei subiectae tunc fuerunt tum
 omnes Constantinopoleos ecclesiae, tum ceterae quae in provinciis,
 eadem, quam antecessores ipsius antistites habuerant, potestate per-
 missa. quem cum in regiam ad se sultanus vocasset, suis ei mani-
 bus pastorale pedum magni pretii dedit, baculum nempe argenteum

ἀγαθὸν καὶ μέρος χρυσαίων, ἐπειπὼν αὐτῷ “πατριάρχευε ἐπ’ εὐτυχίᾳ, καὶ ἔχε τὴν φιλίαν ἡμῶν, ἐν οἷς θύλεις, ἔχων πάντα τὰ σὰ προνόμια, ὡς καὶ οἱ πρὸ σοῦ πατριάρχαι εἶχον· ἔχε δὲ καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων εἰς κατοικίαν σὴν.” καὶ οὕτως ἔλαβε, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν πατριάρχιδον· τὸν 5 γὰρ ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας, ὃς ἦν πατριάρχιδον, οἱ Ἀγαρηνοὶ ἔλαβον.

Ὅντος δὲ καὶ εὐρισκομένου ἐκείνῳ τοῦ πατριάρχου ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων εὐρέθη τις πεποιημένος μίσρον τοῦ ναοῦ τῆς ἀλλῆς, ἣτοι εἶδον τῆς περιοχῆς. ἔδει φοβηθεῖς 10 ὁ πατριάρχης μὴ πως καὶ ἄλλα ἔμοια γίνωται, ἀνεχώρησεν ἐκείθεν καταλείψαντες τὸν θανμασίον ναὸν ἄρημον. τοῦτο δὲ ἐγένετο, ὅτι τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ τόπος καὶ τὰ οἰκήματα τὰ περὶ τοῦ ναοῦ ἦσαν ὅσινα, ἀνθρώπων χωρὶς, πιστῶν τιτῶν ἐν πολέμῳ καὶ ἄλλων αἰχμαλωτισθέντων, ἐτέρων δὲ καὶ 15 φνηγόντων.

Ἀναχωρησάντος δὲ τοῦ πατριάρχου ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ ζητήσαντος καὶ λαβόντος τὴν μονὴν τῆς παμμακρυφίστου καὶ πατριάρχιδον ποιησαμένου, ὡς ἐστὶν ἕως τῆς σήμερον καὶ μετιὲ θανάμου καὶ βοηθείᾳ Θεοῦ (ἦν δὲ αὕτη 20 ἡ μονὴ τὸ πάλαι γυναικῶν μοναστήριον), μετὰ καιρὸν ἤρξαντο ῥίπτειν καὶ ἀφανίζειν τὸν θεῖον (φειῶ) ναὸν, καὶ τέλος

inauratum, artificiosae factum. dedit et equum bonum et certam aureorum summam, his verbis additis “quod faustum ac felix sit, esto patriarcha, et utere vestra auctoritate in quibus rebus vobis, habens omnia iura privilegiaque, sicuti superiores ante te patriarchae habuerunt. habe quoque templum S. Apostolorum domicilium vobis” ita id tunc accepit, et patriarchatum ibi eodem collocavit. templum enim S. Sophiae, quod antiquitus patriarcharum domicilium fuerat, Agarenis sibi vendicaverunt.

Cum autem S. Apostolorum templum incoleret patriarcha, inventus est in septo templi seu intra ambitum homo oecianus. unde timore periculis patriarcha, ne similia deinceps etiam fierent, inde discessit, relicto illo admirandi operis templo vacuo. id inde factum quod illo tempore locus ille, et quae circa templum aedes, a coltoribus vacua erant, parte hominum bello caesa, aliis captivis factis, non etiam nullis profugis.

Cum e templo S. Apostolorum patriarcha excoisisset, aliudque petens monasterium Pammacaristae (hoc est leatissimae virginis Mariae) accepisset, atque id sedi patriarchicae dedicasset (sicut et iamnum hodie est et, deo potenter ac benigne iuvante, manebit, cum in eo monasterio antiquitus sacrae feminae habitassent), progressu tem-

ἔκτισαν καὶ ἀνωκοδόμησαν μετζίτιον, αὐτῶν ἐκκλησίαν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ σουλτᾶν Μεχεμέτ, ὡς φαίνεται καὶ ἴσταται εὐ-
μεγέθης ἄχρι καὶ τῆς σήμερον, ἐν δευτέρῳ λόφῳ κείμενος
τῆς πόλεως· ὁ γὰρ πρῶτος λόφος τῆς ἐπταλόφου ταύτης

5 Κωνσταντίνου ἔστι τὸ μέρος τῆς πόρτας Ἀδριανουπόλεως.
ἔλαβον δὲ εἰς πατριαρχεῖον τὸν ναὸν τῆς παμμακαρίστου, 16
ὅτι οἰκοῦντες ἦσαν κύκλῳ πάντες Χριστιανοὶ καὶ τὸ μέρος
ἅπαν οἰκούμενον ἐξ ὧν ἤνεγκον ξένων σουργουνίδων ἦτοι πα-
ρσίκων.

10 Μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν διερχόμενος ὁ σουλτᾶνος οὗτος
Ἀγαρηῶν τὰ μέρη τῆς γειτονίας τοῦ πατριαρχείου καὶ ἀνα-
θεωρῶν πολλὰ καὶ ἐρωτῶν καὶ μανθάνων, ὡς ἐθεάσατο το
προϋλαιοιο τῆς ἀλλῆς τῆς παμμακαρίστου, ἠρώτησε τί τοῦτο;
καὶ εἰπόντες αὐτῷ ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐν ἧ ὁ πατριάρχης οἰκεῖ,
15 εἰσῆλθεν ἔνδον, καὶ κατελθὼν τοῦ ἵππου εἰσῆλθεν ἐν τῷ ναῷ.
τοῦτο μαθὼν καὶ ὁ πατριάρχης κατήλθε τοῦ οἰκήματος καὶ
προσηγόρευσε αὐτὸν καὶ ἐπροσκύνησεν. εἶτα ἐπὶ θρόνον κα-
θίσαντος τοῦ βασιλέως ἔνδον τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας καὶ ὠρῆας,
τοῦ παρεκκλησίου, τῆς πλησίον τοῦ σκευοφυλακίου, ἠρώτησε
20 πολλὰ δι' ἐρμηνέως τὸν πατριάρχην περὶ πίστεως πάντ' αὐτὰ τὰ
Χριστιανῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἄδειαν καὶ ὄρκον καὶ θάρρος,
λέγειν καὶ διαλέγεσθαι φόβου χωρὶς. ὅθεν θαρσῆσους μετὰ

poris divinum illud Apostolorum templum (heu rem duram) demoliri
Turcae ausi sunt et formam eius abolere. tandem etiam ibi religio-
nis suae templum (Meschitam vocant) sub nomine sultani Mechemetae
condiderunt; quod satis amplum conspicitur, in hodiernum usque
diem manens, in secundo colle urbis. primus enim collis huius se-
pticollis, ut quondam dicta est, urbis est illa pars quae ad portam
Adrianopolitanam spectat. causa cur potissimum Pammacaristae tem-
plum in patriarcheum legerint, fuit quod circumcirca id habitabatur,
et quidem a Christianis, qui e locis exteris Constantinopolin tradu-
cti fuerant.

Quodam die sultanus Mechemeta equo praeteriens viciniam pa-
triarchei, oculis modo huc modo illuc coniectis, quid unumquodque
esset sciscitatus, ut vestibulum atrii Pammacaristae conspexit, quae-
sivit quid esset hoc. cum ei responderetur esse ecclesiam, in qua
patriarcha habitaret, eo ingressus est; ex equoque descendens templum
intraivit. quod cum patriarcha didicisset, e sua habitatione descen-
dit ac sultanum salutans adoravit. ille deinde super solium assidens
intra sacellum elegans, quod propter armarium rerum sacrarum est,
multa, verbis interpretis, patriarcham super religione Christiana ro-
gitavit, iureiurando ei potestate omnia libere absque ullius periculi

παρρησίας ἐνώπιον αὐτοῦ εἶπε πολλά συστατικὰ καὶ ἀποδει-
 κτικὰ τῆς πίστεως κεφάλαια, καὶ τὸ μυστήριον τῆς ἀγίας τριά-
 δος ἐφανέρωσεν, ὡς ἔδει, καὶ ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ εἶς τῆς
 τριάδος, τοῦ ἐνὸς ἀληθοῦς Θεοῦ, ἐστὶν ὁ συμπρωθὺς ἐκ τῆς
 πανηγύτου καὶ ἀγίας παρθένου δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέ- 5
 ραν σωτηρίαν, καὶ ὅτι ἀπεθνήκει καὶ ἀνέστη, καὶ ὅτι αὐτὸς
 ἐστὶν ὁ μέλλων ἐρχεσθαι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς, καὶ
 ἄλλα μυστήρια τῆς πίστεως εἶπε καὶ διησαφηνίουν αὐτῷ.
 ὅθεν οὐ μοιροῦ ἀπειθεῖται ἐπιλαβῶς, ἀλλ' ἐκίοιτε ἡγῆσα αὐτόν
 τε τὸν πατριάρχην πολλὰ καὶ μεθάρμοιον εἶχε, καὶ ἰπνεσαι καὶ 10
 τῆς κακίας ἦν εἶχε κατὰ τοῦ γένους Γραικῶν, καὶ ἡγῆσα ἐ-
 τοιτε, ὡς ἐν πολλοῖς ἐφάνη. ἔχαιρε δὲ, ὡς εἶπε πρὸς πολ-
 λούς μεθ' ὧν συνελθόντες, ὅτι σπουδαῖον καὶ σῶσον πατριάρχην
 ἐποίησαν, ἔτοιμον ἀποκρίσασθαι. ὅθεν καὶ ἀποδειξάμενος τὴν
 διαλέξιν καὶ τοὺς λόγους, οὗς ἐποίησαντο περὶ πίστεως, ἐφάνη, 15
 ὅτι ἐντεταλατο αὐτῷ ἵνα συγγράψῃ πᾶσαν τὴν διαλέξιν καὶ
 ἐν κεφάλαιοις καταστρώσῃ καὶ δώσῃ αὐτῷ, ὃ καὶ ἐγένετο, ὡς
 φαίνεται τὸ σύγγραμμα, καὶ μεταγλωττίσθη καὶ εἰς τὴν
 Τουρκοαραβόγλωσσον ὑπὸ Ἀχουμῆ καδὲ Βεροῖου. καὶ ἐδόθη
 αὐτῷ τῷ σουλατῆρ, καὶ ἀίτηνος ἄπην καὶ ἔγνω, καὶ σεβ- 20
 17 σμίους εἶχε τοὺς λόγους καὶ ἐθαύμαζεν. ὅθεν πολλάκις καὶ
 μετακαλέσαστο αὐτόν τὸν πατριάρχην, καὶ ἐδωρήσαντο αὐτῷ

metu dicendi ac disserendi concessa. unde hic fiducia sumpta inge-
 nue coram maiestate illius longos sermones habuit, fidei Christianae
 demonstrationem commendationemque continentes. mysterium S. tri-
 unitatis protulit, tractans pro dignitate. et loquens dei, qui una trinitate
 deitatis persona sit, veri dei filius, esse illum qui carnem e purissima
 et sancta virgine, propter nos et salutem nostram, assumpsit. ipsum
 mortuum esse et resurrexisse. ipsum esse illum qui venturus sit lu-
 dicatum vivos et mortuos. alia insuper fidei mysteria commemoravit
 eique aperuit. quam patriarchae orationem non tantum reverenter
 rex auscultavit, sed ab eo etiam tempore magis ipsum dilexit et ve-
 neratione dignum existimavit. destitit quoque a malignitate, quam
 adversus Graecos gerebat; et exinde propensiore erga ipsos animo
 extitit, sicut ex multis signis apparuit. gaudebat autem, sicut ex
 verbis eius ad multos in familiari colloquio cognitum est, egregium
 et sapientem a Graecis factum esse patriarcham, in respondendo
 promptum, unde et speciem approbantis disputationem illam et verba
 de articulis fidei habita praebuit, quod omnem eam disertatio-
 nem literis ab illo, suis capitibus distinctam, mandari sibi que dari
 voleit. quod et factum est; extatque scriptum illud, et in Tur-
 carabicam linguam a Beroeae praefecto Achumata translatum est.
 quod sultanus sibi exhibitum perlegit totum, et sententiam eius in-

δῶρα, καὶ ἡγάπα, καὶ πᾶσαν εὐλογον ἀξίαν αὐτοῦ καὶ δέησιν ἐξεπλήρου. καὶ ἔλεγον καὶ ἐκ τούτων πολλοὶ πολλὰ περὶ τούτου τοῦ σουλτάνου, ὅτι ἐνωτισθεὶς καὶ πληροφορηθεὶς τὰ περὶ τῆς ἀληθοῦς πίστεως Χριστιανῶν ἐν ἀμφιβολίᾳ ἦν
5 περὶ τῆς ἑαυτοῦ.

Οὐ πολλοῦ δὲ χρόνου παρελθόντος ἐστράτευσε πάλιν κατὰ Πελοποννήσου. ὄντων δὲ ἐκεῖ Δημητρίου καὶ Θεωμῶ τῶν δεσποτῶν, καὶ μὴ δυναμένων ἀντιμαχέσασθαι, συνεφώνησαν καὶ εἰς λόγον ἦλθον, ἵνα παρέχωσιν αὐτῷ τέλος ἔκυστος
10 χρυσίονους χιλιάδας δύο. δέδωκαν δὲ αὐτῷ καὶ ἴδια ὅσον περιεπάτησεν, ἦτοι τὴν Ἀχαΐαν πᾶσαν, παλαιὰν Πάτραν, Καλάβρυτα καὶ λοιπὰς πόλεις. καὶ οὕτως εἰρηνεύσας ἀνέστρεψεν, οὐδὲν ἄλλο ποιήσας τότε. καὶ τὰ μὲν τοῦ βασιλέως οὕτως ἦσαν ἐξοικονομούμενα.

15 Ὁ δὲ πατριάρχης, ὁ ἀγιώτατος Γεννάδιος, πατριαρχεύσας ἔτη πέντε καὶ ποιμάνας καλῶς τὸν τοῦ κυρίου λαόν, καὶ ὑστερον τὴν φίλην ἀσπασάμενος ἤσυχίαν, μετακαλεσάμενος σύνοδον ἀρχιερέων ἐποίησε παραίτησιν. καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ κύριος Ἰσίδωρος, ὁ ἅγιος πνευμα-
20 τικός, ὃν ἔλεγον κοινὸν ἀγαθὸν πατέρα οἱ ἐν τῇ πόλει. ὃς καὶ πατριαρχεύσας ὀλίγον ἐκοιμήθη τὸν μακάριον ὕπνον, καὶ

tellexit, in admiratione denique et veneratione habuit. saepe proinde patriarcham ad se vocavit, benigno alloquio donisque prosecutus est: sed et quamlibet ipsius rationi consentaneam petitionem re explevit. quo factum ut multi multa de hoc sultano sparserint, eum certa cognitione persuasioneque de veritate fidei Christianae imbutum iam hinc in dubio de sua religione fuisse.

Tempore non multo post, rursus expeditionem in Peloponnesum suscepit. quam cum fratres duo Palaeologi, Demetrius et Thomas, a tali imperio despotae dicti, tenerent, nec resistendo essent, interventu colloctionis ambo pacti sunt cum ipso binis aureorum milibus, quotannis tributis nomine dandis. etiam proprium illi tradiderunt quantum agri cum exercitu obisset, Achaiam videlicet, priscas Patras, Calabryta, et alia oppida. sic pace facta exercitum reduxit, nulla alia re tunc gesta. haec rerum administratio, hic status apud regem erat.

Patriarcha vero, sanctissimus Gennadius, postquam muneri suo bene in pascendo dei populo quinquennium praefuisset, vitaeque dehinc tranquillae curarumque experti se dedere vellet, convocato pontificum concilio se patriarchatu abdicavit subductus itaque in patriarchicum solium fuit Isidorus, vir sanctus, pneumatici munere fuugens; quem, qui urbem incolebant, communem patrem bonum

ἀντὶ τοῦτου πρόσθη τοῦ πατριαρχείου Ἰωάννασθ ὁ τὸ ἐπίκλην Κόκκας. ὅς ἐπιστὴν εἰς οὐκίδαλα μετὰ τῶν κληρικῶν, καὶ ἐξῆλθεν ἀσθιωῶν. ὁ δὲ παραίτησιν ποιήσας πατριαρχῆς Γενναδίου, κατελθὼν ἐν τῇ μοιῇ τοῦ ἁγίου προδρόμου πλησίον Σαρῶν καὶ ἐπέη ἠοιχάζων, ἐν εὐφροῇ ἐποιήθη μετὰ τῶν εὐσεβῶν εἰς τὰς αἰωνίους μοιάς. καὶ τὰ μὲν τῆς ἐκκλησίας αἶτω.

Μαθῶν δὲ ὁ σουλιῆτος ὡς οἱ δέο ἀδελφοὶ οἱ δεσπότηαι οὐ συμβιβάζονται ἀλλὰ καθ' ἐκαστὴν ἔχουσι οὐκίδαλα, καὶ ὅτι οἵτε τὸ γράμμιον παρισχουσιν ὅτι ἐπισχοσι, καὶ τὸ χιῶν, αἱ καὶ ὁ κέρσιος Δημήτριος διημερῆσατο ὡς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ θωμᾶς οἷχ ἰσῆται εἰς τὰς οὐκίδαλας ὡς ἐποιήσατο, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ παλαιὰ Πάτρια καὶ τὰ Καλύβριτα, ἃ δίδωσιν τῇ βασιλείᾳ, ἐπέλειπεν αὐτῷ καὶ ὅτι καὶ ἐκ τῶν χωρίων αὐτοῦ τοῦ ἀδελφοῦ ἀρπάξει· καὶ ἔλιπεν αὐτῷ γράμμιον ἵνα κατελθῆ καὶ λάβῃ αὐτοῦς, θυμοῦ πλησθεὶς ὤρημοι κατὰ Πελοποννήσου. 15 ἐπέηγε δὲ τοτε ὁ τοῦ δεσπότηου γεννακάδελφος, Μαιθαῖος ὁ Ἄσαν, ἐν Κορῶνι· καὶ μὴ ἔχων τί καὶ ποιήσει, παρισχουσιν αὐτῷ τὸ θαυμαστόν κώστρον. αὐτὸς δὲ, ἄρας τὸν Ἄσαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ στρατιώτας, ἐπορεύθη ὅπου ἦν ὁ δεσπότης ἐν τῇ Μαιθαίᾳ τῇ Λακεδαιμονίᾳ· ἄλλως γὰρ οὐκ εἴχε ποιῆσαι. αἰτήσας οὖν ἵνα ζήτηματα παρὰ τοῦ αἰθιωῶτος, ὅτως λάβῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα καὶ δώῃ αὐτῷ καὶ τὰ

appellabant, qui cum breve tempus in illa dignitate sedisset, somno illo beato sopitus obiit. successit ei Ioannaphus, cognomine Coccus; qui in contentiones cum clericis delapsus aegrotans exiit. ille autem alter, qui patriarchatus renuntiaverat, se in coenobium S. Iohannis Prodomi, quod ad Serras est, contulit; ubi quieti deditus placide diem suum obiit, in aeterna translatus domicilia. hic ecclesiae ea tempestate status erat.

Cum ad sultannum allatum esset inter Palaeologos fratres duos despotas non convenire, sed quotidianas inter eos concertationes esse, nec item tributum, quod convenerat, ab eis pendi, et, quod peius, a Demetrio significari fratrem Thomam conventus non stare, sed veteres Patras et Calabryta, quae ipsius maiestati dedita essent, animum ad hunc inclinare, eumque ex ditione fratris praedas agere, cumque his de causis ab eodem Demetrio literis ad ipsos et oppida capienda evocaretur, ira ille percitus infestis armis in Peloponnesum contendit. erat tunc Matthaeus Asan, cuius sororem in matrimonio Demetrius habebat, Coroneae; qui Asan ope destitutus, cum aliud nihil posset, ditionem praedari huius oppidi fecit. ipse, Asane militibusque eius assumptis, Spartam Lacedaemoniae regionis, ubi despota Demetrius morabatur, profectus est: aliter enim tacere non poterat.

πρὸς διατροφήν, ὁμοίως καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, ἤρραβωνιάσατο καὶ τὴν θυγατέραν αὐτοῦ, τάξει Ἀγαρηνηῶν. δέδωκε δὲ αὐτὴν ὁ σουλτᾶνος εὐνούχοις μετὰ δορυφορίας, καὶ ἐκομίσαντο αὐτὴν εἰς τὰ ἑαυτοῦ βασιλεία ἐν Ἀδριανουπόλει. οὐδ' ὅλος
 5 δὲ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, φοβούμενος μὴ πως γένηται ἐξ αὐτῆς φαρμακεία ἢ τις δόλος. ἔφερον οὖν ἅπαντας ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει, τὸν τε δεσπότην καὶ τὴν βασιλίτισσαν. ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Ματθαῖος ὁ Ἀσάν εἶχε γυναῖκα τὴν τοῦ εὐδαίμονος Ἰωάννου θυγατέρα. καὶ οὐ μόνον τούτους ἀλλὰ καὶ
 10 πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ δεσπότη, μικροὺς καὶ μεγάλους, οἵτινες καὶ ἐκασιακουσίως ἠκολούθησαν, τὰ πρὸς τροφήν μὴ ἔχοντες. καὶ ταῦτα μὲν τὰ τοῦ δεσπότη Δημητρίου.

Ὁ δὲ κύριος Θωμᾶς μαθὼν τὴν ἄφιξιν τοῦ αὐθεντός, φυγὼν ἐπορεύθη μετὰ γυναικὸς παιδίων καὶ οἰκειῶν ἐν Ῥώμῃ.
 15 ἀσμένως δὲ αὐτοὺς ὑπεδέξαντο οἱ Ἴταλοι, ποιήσαντες αὐτοῖς καὶ σιτηρέσια. πλὴν ἐν ὀλίγῳ ἐτελεύτησεν. εἶχε δὲ καὶ δύο θυγατέρας. ἡ μία ἔλαβε τὸν κράλην, ἡ δὲ ἑτέρα τὸν αὐθέντην Ῥωσσίας. εἶχε δὲ καὶ ἐγκονήν, ἣν ὁ σουλτᾶν Μεχεμέτης ἔλαβε, κυριεύσας τῆς Μπόσναν καὶ πᾶσαν τὴν περιχώ-
 20 ρον, καὶ ἀπέκτεινε καὶ τὸν κράλην. τὴν δὲ κράλιτζαν ταύτην ἔφερεν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαβῶν, ἐποίησε δὲ αὐτῇ καὶ σιτηρέσιον ἕως τέλους ζωῆς αὐτῆς. ἔχουσα δὲ ἡ αὐτῇ

postquam ab ipso quaedam postulasset, ut scilicet filiam eius duceret uxorem, daretque ei et aulae eius alimenta, filiam eius sibi ritu Agarenorum despondit; quam eunuchi, cum satellitum comitatu sibi a sultano traditam, Adrianopolin in regiam ipsius deduxerunt. sed nullo modo ille cum ea concubuit, venenum aut aliquem dolum ex ipsa metuens. detulerunt ergo universos in Adriani urbem, tum despotam, tum ipsam reginam. filius autem eius, Mathaeus Asan, habebat in matrimonio Ioannis Eudaemonis seu Felicis filiam. nec hos tantum, sed omnes etiam apud despotam nobiles, inferioris et superioris dignitatis, illo transtulerunt; qui et ultro, quanquam praeter voluntatem suam, secuti sunt, necessariis ad victum et amictum destituti. haec cum Demetrio gesta.

Thomas autem adventu regis cognito profugit, et cum uxore liberis familiaque reliqua Romam perrexit. benigne exceperunt ipsos Itali, assignatis ad vitam degendam alimentis. sed non multo post idem rebus humanis exemptus est, relictis inter liberos duabus etiam filiabus. harum una Serviae regi nupsit, altera principi Russiae seu Moscoviae. habuit et neptem; quam sultanus Mechemeta, Bosnae regno et omni circumiacente regione potitus, accepit, occiso ipso etiam rege hanc vero reginam Constantinopolin deportavit, eique victum

κράλιζα τὴν τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀδελφὴν, τὴν κροίαν Μάρω, τὴν γυναῖκα σουλιᾶν Μουράτη, μητροιά οὖσα τοῦ σουλιᾶν Μεγυμίτη δίδωκεν αὐτῇ χωρία πολλὰ εἰς διατροφὴν, ἰγγύς τῶν Σερρών, τὴν τε Ἐξωβάν καὶ τὰ πλησίον χωρία πάντα. Ἐξη δὲ ἐν ἔξουσίᾳ ἡ βασιλὶς αὐτὴ μέχρι τέλους ζωῆς αὐτῆς.

- 19 Ὁ οὖν προρρηθείς δεσπότης Θεωμᾶς εἶπεν υἱοῖς διό, ἐξ ὧν ὁ νεώτερος υἱὸς αὐτῷ Μαυροῦλ ἀποδράσας ἐκ Ῥώμης ἦλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, πλανηθεὶς παρὰ τῶν οἰκτιῶν αὐτοῦ ἀιθρώπων, Μαγκαῦ Κόντου καὶ Νικολάου, εἰποῖται αὐτῷ ὅτι ἴαν εἰς τὴν πόλιν εἰσέλθης, ὁ σουλιᾶνος ποιήσει σοὶ πολὺ ἀγαθόν, διὰ ἀπεχώρησας ἀπὸ Φραγγίας. οὕτως εὖν ὁ υἱὸς ἀπατηθεὶς ἦλθεν. ὑπιδέξατο δὲ αὐτὸν ὁ αἰθίτης χαριεῖτως, καὶ δίδωκεν αὐτῷ εἰς διατροφὴν τὸ τε Συριζιον, τὸ Ἀμπελιζιον καὶ ἕτερα χωρία δύο καὶ ῥόγαν ἐξόχως, ἀπὸ ἑκατὸν ἄσπρα τὴν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, δοὺς αὐτῷ καὶ δοῦλους διό καὶ δοῦλας ὠραίας διό. κοιμηθεὶς δὲ καὶ ἀμφότερας ἐγέννησεν καὶ ἐκ τῶν δύο υἱούς, καὶ τὸν μὲν ὠνόμασεν Ἰωάννην, τὸν δὲ ἕτερον Ἀνδρέαν. Ἐξη δὲ καλῶς, διαπερῶν μετὰ τιμῆς καὶ ἀρχόντων ἰδίων αὐτοῦ. ἀλλ' οὖν δέδωκε καὶ οὗτος τὸ κοινὸν χρῆμα, ταφείς ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Συριζίου,

1. Μάρων C

quotidianum praebendum ad omnes dies vitae ipsius curavit. cum autem eadem domina amitam ibi haberet, Mariam nomine, quae sultani Muratae uxor fuerat et sultani Mechemetae noverca erat, assignavit hic ei multa loca iuxta Serras, unde alimenta haberet, nempe Exobam et finitimum agrum omnem. ita vixit cum potestate haec regina usque ad finem vitae suae.

Habuit hic, de quo diximus, despota Thomas filios duos. horum qui natus minor erat, nomine Manuelus, Roma profugiens Cyprii venit, suavi suorum familiarium, Manaphae, Conti et Nicolai, in eum errorem inductus dicebant enim hi ipsum, ubi in urbem pervenisset, magnam sultani humanitatem beneficentiamque sensurum propter recessum a Latinis. hoc modo homo adolescens deceptus eo se contulit. ceterum clementer a rege acceptus est, qui in perpetuum victum ei attribuit Syreziom Ampeliziom et alia duo loca, praeterea, salarii nomine, magna liberalitate in singulos dies centum asperos. addidit duos ministros et duas formosas ancillas. his ille ambabus gravidis factis duos filios genuit, Ioannem et Andream. vitam feliciter egit, in honore habitus, nobiles et conspicuos viros secum alens. sed et ipse tandem commune debitum naturae persolvit, sepultus in oppidi Syrezii templo. pari modo etiam ipsius ex so-

ἔνδον τοῦ ναοῦ. ὁμοίως καὶ ἡ ἀνεψιὰ αὐτοῦ, ἡ κράλιτζα, μετ' οὐ πολὺ κοιμηθεῖσα.

Μετὰ τὸν θάνατον δὲ αὐτοῦ ὁ βασιλεύσας σουλτὰν Σελίμης ἔλαβεν Ἀιθρεάν τὸν δεύτερον υἱὸν τοῦτου καὶ ἔβαλεν 5 ἐν τῷ σαραγίῳ, ποιήσας αὐτὸν καὶ Ἀγαρηνὸν καὶ ὀνομάσας Μεχεμέτην. ὁ δὲ Ἰωάννης ἀσθενήσας ἐτελεύτησε, ταφεὶς ἐν τῇ παμμακαριστίῳ, τῷ πατριαρχείῳ.

Ὁ δὲ δεσπότης Δημήτριος ὢν ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει, δέ-
δωκεν αὐτῷ ὁ αὐθέντης τὴν τῆς Αἴνου ἀλικήν, ἵνα τὸ ἡμισυ
10 τοῦ εἰσοδήματος λαμβάνη. καὶ ὃς λαβὼν ἐβίου ζωὴν ἄσπιτον
ἐν σπατάλῃ καὶ κυνηγεσίοις, χεῖρον ποιῶν ἢ ὅσα ἔπραττεν ἐν
Πελοποννήσῳ. ὁ δὲ Ματθαῖος ὁ Ἀσὰν ἐπορεύετο μετὰ τοῦ
αὐθέντος ἐν πολέμοις καὶ ἦν φρονιμώτατος. ὧ καὶ εἰπόντες
οἱ ἀλικάριοι ἵνα κλέψωσι τὰ ἀσπρὰ τῆς ἀλικῆς, οὐκ ἐπέισθη,
15 ἀλλ' ὑβρίσει καὶ ἀπεδίωξε τὴν κακοβουλίαν. καὶ παρήγγειλε
καὶ τῷ δεσπότη, εἰάν τι τοιοῦτον εἴπωσι, μὴ ἀκούσῃ, ὅτι πε-
σεῖται εἰς κίνδυνον μέγαν. ἐπορεύθη οὖν οὗτος μετὰ τοῦ
σουλτάνου εἰς Βόσναν.

Καιροῦ δὲ τυχόντες οἱ ἀλικάριοι, καὶ ἀνθρώπων ἀκούοντες,
20 ἐγένετο ἡ κλοπὴ τῶν ἀσπρῶν. ὁ δὲ μαθὼν ὁ σουλτάνος ἐν
βασάνοις ἐμβληθῆναι ἐποίησε τοὺς ἀλικαρίους, καὶ ἐφα-

rore neptis, illa quam diximus regina, haud multo post fato fun-
cta est.

Manuelo mortuo, cum Turcicae rei praeesset sultanus Selimus, transtulit alterum illius filium, Andream, in castrum regium; quem Agarenicis sacris initiatum, nomine mutato, Mechemetam appellavit. Ioannes vero in morbum delapsus animam efflavit, humatus in Pammacaristae patriarcheo.

Cum despota Demetrius Adrianopoli aetatem ageret, concessum est ei a rege civitatis Aeni salarium vectigal, ut dimidium eius perciperet. quo ipse accepto vitam egit dissolutam ac profusam, luxui venatuique deditus, deterioribus moribus tunc quam antea in Peloponneso praeditus. longe vero aliter Matthaeus Asan: hic enim militiam regis comitabatur et prudentissime se gerebat. cui cum praefecti salis dixissent se pecunias rei salariae aversuros et cum ipso partituros, nequaquam paruit, sed conviciis insectatus est, avertens a se improbum consilium. quin et ipsi despotae mandavit, si quid tale ad ipsum dicerent, ne audiret: fore alioquin ut in magnum periculum incideret. secutus est itaque Asan regem in Bosnam.

Opportunitatem vero nactis salariis illis et hominem dicto audientem, intersuae fuere pecuniae regiae. qua re ad aures sultani perlata, ad quaestionem iussu eius abrepti sunt salarii; qui in tor-

τέρωσαν ὅτι μετὰ γνώμης τοῦ δεσπότου ἐγένετο, μερισθίν-
 20 τος τοῦ κλοπιμαίου ἀργυρίου. δι' ὃ καὶ ὁ σουλιᾶνος ἤβου-
 λήθη ἀποκτείναι αὐτόν· διακώλυσε δὲ τοῦτον ὁ Μαγον-
 20 μονιπασίας. ἐστέρησι δὲ αὐτόν τὴν ἀλικίην καὶ πᾶν ἄλλο
 εἰσόδημα. ἔθεν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀνεγώρησαν, ἀπεί-
 θότος ἐκῆστου ὄπον ἤβουλιτο, διὰ τὸ μὴ ἔχειν αἰετοὺς ἐπι-
 τὰ πρὸς ζωάρκτιαν. καὶ ἐλθόντα αὐτόν ἐν Ἀδριανουπόλει
 ἐποίησαν μὴ ἰππεύειν αὐτόν ἔλως, ἀλλ' οὔτω ζῆν ἀήμωτος. ὁ
 δὲ Ἀσάν ταῦτα μαθὼν ἐπὶ λήπης ἤσθθῃσι καὶ ἐπιλείτρησιν.
 ὁμοίως καὶ ἡ τοῦτου θυγατήρ κατὰ πόδας. τιτιλίθιτν δὲ βου- 10
 λομίτου τοῦ σουλιᾶνου ἐν Ἀδριανουπόλει ἐξῆλθεν ὁ ταλαίτωρος
 πιζὸς καὶ ὑπήγησιν αὐτῷ. ἰδὼν δὲ αὐτόν ὁ σουλιᾶνος ἤλεθ-
 σιν. ὤρισεν οὖν, καὶ δέδωκεν αὐτῷ ἵππον ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν,
 καὶ ἐκαθίσθη, καὶ περιπατεῖ δια τῶν ἵππων ἐμπροσθεν αὐ-
 15 τοῦ. δέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ σιτηρέσιον ὀλίγον, εἰς διατροφήν 15
 μόνον. ὡς ἐν ὀλίγῳ δὲ ἐπιλείτρησε καὶ αὐτὸς καὶ ἡ δεσποίνα.
 τῆς δὲ θυγατρὸς αὐτοῦ τοὺς κοσμοὺς ἔδωκεν ἐν τῇ πατριαρχ-
 20 χίῳ, εἰς ὧν ἔστι καὶ ὁ σάκεος ὁ ἀρχαῖος ἰως τοῦ νῦν.

Ἐν δὲ τῇ πατριαρχίᾳ τοῦ Ἰωαννου ἐπορεῖθη ὁ σουλιᾶ-
 20 νος Μιχιμῆτης κατὰ τῆς Τραπεζούντιος μετὰ δυνάμειως πλεί- 20
 σιης, ἐκ τε γῆς καὶ θαλάσσης, πλήθους ἀναριθμητου. ἐβα-

mentis ediderunt peculatum de sententia despotae factum esse, par-
 titione nummosum inter ipsos facta. ob id capitis ipsium afficere
 supplicio sultanus voluit: sed obstitit Mehometa Passa, attamen
 vestigali salinarum et omni reliquo reddito privavit: quo factum est
 ut aula ipsius diluerec, singula, quo valentia faceret, absentibus,
 non impeditante amplius ad victum culturaque facultate. eisdem,
 postquam Adrianopolin venisset, facultas equitandi prorsus adempta
 est, ingloriam vitam degere coacto. Asan autem his perceptis prae
 animi aegritudine in morbum incidit, quo et extinctus est, e vestigi-
 oque filia ipsius eodem modo. appropinquante sultani in Adriani
 urbem ingressu egressus est inde moser ille pedes, eique obitus fa-
 ctus est. quem sultanus compunctus misericordiam cepit. missi igitur
 ei unum de eximiiis equum adduci, quo consensu sultani equi-
 tans praecessit. accepit et exiguum, nescio quid, annonae, ad sus-
 tentationem duntaxat vitae. nec longo inde intervallo temporis vi-
 tam cum morte commutavit; nec ipse modo, verum ipsa etiam de-
 spoena, uxor eius. filiae autem ipsius mundus muliebri in patriar-
 cheum illatus est; ex quo et vetus pontificia vestis (sacrum nomi-
 nant) est, in hunc usque diem.

Tempore quo Ioasaphus patriarcham agebat, sultanus Mechemeta
 maximo exercitu et validissimo, terra marique, Trapezuntem invasit;

σπλενε δὲ ἐκεῖ ὁ κύριος Δαβὶδ, ὀρμώμενος ἐκ τοῦ γένους τῶν Κομνηνῶν· ὃς ἰδὼν τὴν τοιαύτην ἀθρόαν ἔλευσιν καὶ πληθύν, καὶ μὴ δυνάμενός τι διαπραΰξασθαι, καὶ ἄκων προσεκύνησεν. ἐζήτησε δὲ τινα ζητήματα, καὶ ὅπως λάβῃ καὶ τὴν 5 θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα· ἃ δὴ καὶ ὑπέσχετο καὶ μέρος ἐποίησεν. εἶχε δὲ καὶ ἑτέραν θυγατέραν, ἔχουσαν τὸν Οὐζοῦν χασάνην ἐν τῷ Τευρίτζη, ὃς ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς τρεῖς, ἐξ ὧν καὶ ἠλπίζε βοήθειαν. ἀλλ' εὗρεν οὐδέν· ἐφοβεῖτο γάρ. ὅθεν καὶ πρόσβεις ἐπέμψε καὶ τὴν μητέρα, δια- 10 βεβαιωσάμενος μετὰ δώρων πολλῶν ὅτι οὐκ ἐναντίος ἀλλὰ φίλος. ἀπεδέξατο δὲ αὐτὴν ἀσμένως καὶ φιλοφρόνως. τέλος ἐζήτησε καὶ οὗτος ὁ ταλαίπωρος βασιλεὺς Τραπεζοῦντος τόπον εἰς διατροφὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν οἰκείων αὐτοῦ· ὅθεν καὶ τὰς κλεῖς ἐπέμψεν, αὐτοῦ στέρξαντος τοῦ σουλτάνου τὰς 15 αἰτήσεις. ἐκυρίευσεν δὲ τὴν τοσαύτην ἐπαρχίαν χωρὶς κόπων ἢ πολέμων, ἀπὸ Ἀμισοῦντος μέχρι τῶν ὄριων Ἰβηρίας, κάστρα καὶ χώρας καὶ πλήθη πολλά. ἐποίησε δὲ τὸν λαὸν Τραπεζοῦντος εἰς μερίδια τρία. καὶ τὸ μὲν ἐν μέρος ἔλαβεν αὐτὸς καὶ οἱ μεγασιᾶνες αὐτοῦ δι' ὑπηρεσίαν, τὸ δὲ ἕτερον 21 20 ἤνεγκον σουρογοῦνιδας (παροίκους) ἐν Κωνσταντίνου, καὶ τὸ τρίτον ἀφῆκεν ἐκεῖ οἰκεῖν οὐκ ἔνδον ἀλλ' ἔξω τῶν τειχῶν. τὸν βασιλέα δὲ Τραπεζοῦντος καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἐμ-

cuius rex erat Davides, Comnenia stirpe oriundus. hic tam subito tantarum copiarum adventu perterritus, cum viribus resistendi destitueretur, se, quantumvis invitus, submitit. postulavit quaedam ab eo sultanus; quorum unum erat ut filiam eius duceret uxorem; quae ille annuit et ex parte fecit. habebat et alteram filiam, cum Uzucasane in urbe Tauris nuptam, qui ex ea sustulerat filios tres. inde auxilium sperabat, sed frustra: metu enim percussus Uzucasanes legatos (inter quos et matrem) ad sultanum misit, confirmans multis cum donis se non esse ipsi adversarium sed amicum. accepit mulierem benigne sultanus et amanter ad extremum miser Trapezuntius rex locum sibi a Turca dari petiit, unde alimenta pro se et familia sua habere posset. petitione cum sultanus acquievisset, missae sunt ab illo ac traditae claves. ita tantam provinciam absque labore ac praeliis adeptus est; quae ab Amisunte initium capiens usque ad Iberiae (hodie Georgianam appellant) fines porrigitur, oppidis urbibus hominibus frequens et numerosa. cives Trapezuntios trifariam partitus est. unam partem ipse sibi ac purpuratis suis in ministros sumpsit, alteram in urbem Constantini colonos deduxit, tertiam illic in patria habitare iussit, non quidem intra urbem, sed extra moenia. ipsum regem Trapezuntium et omnes eius primores, in naves coniectos,

βιβύσας ἐν πλοίοις ἤνεγκεν εἰς τὴν Κωνσταντινίου, τὸν Καβαζιτην καὶ πῦσαν τὴν γενεὰν αὐτοῦ, τὸν μέγαν μεσαζόντα, τὸν πρωτοβυστιάριον, τὸν ἄγγονον τοῦ Ἰάγαρι, ὃς διὰ δόλου ταῦτα ἐποίησαν. ἐπέρχε δὲ καὶ ὁ ἐκεί ἄρχων ἀρχῆς ἀνάξιος. εἶπε δὲ ὡς ἐπίβουλος ὁ πρωτοβυστιάριος τιμὴν πολλὴν ἐκ τῶν 5 τῆς Ἄγαρ καὶ τοῦ πασιᾶ. ἦν δὲ ὠραῖος κάλλι σώματος, καὶ τοξοῖεν εἰδῶς ἄριστα, ὡς οἰδαίς ἐκ τῶν τῆς Ἄγαρ. τοὺς γίους δὲ τοῦ Ἀμυροῖτιζῆ εἰς τὸ σαράγιον ἐμβάλοντες, τοῦτον Ἀγαρητὸν ἐποίησαν. ἔδωκε δὲ τῷ ἄρχοντι Τραπεζοῦντιος, ὡς ἐπίσχοιτο, χώρας εἰς διατροφὴν πλησίον Συρῶν, τὴν δὲ Θυ- 10 γυτέρα αὐτοῦ οὐκ ἔλαβεν ὡς εἶπεν, ἀλλ' ἔδωκεν αὐτὴν πρὸς τὸν γέζιαν (διδάσκυλοι) αὐτοῦ. ὃς πολλὰ μογθήσας ποιῆσαι Ἀγαρητὴν οὐκ ἠδυνήθη, ὄθιν καὶ ἔχωρήθη αὐτῆς. εἶχε δὲ σιτηρέσιον ἐφ' ὄρη ζωῆς αὐτῆς. ἕσπερον δὲ μάχης συμβάσης μετὰ τοῦ Οὐζοῦν Χωσάνη, μελλῶν πορευθῆναι καὶ 15 αὐτοῦ, ἀποσιτίλας ἀπέκτεινε τὸν ταλαιπῶρον ἄρχοντα ποῖδ Τραπεζοῦντιος. τὸ δὲ αἷτιον οἰδαίς μαθεῖν ἠδυνήθη, πλην ὑποψία ἦν.

Ἐν δὲ τοῖς καιροῖς ἐκείνοις ἐξεβλήθη ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὁ Ἰωάσαφ, οὗ τὴν πολιάν ἀπέκοψεν ὁ αἰθίοις, 20 καὶ τὸν μέγαν ἐκκλησιαρχὴν ἐλύπησε σχίσας τὴν ὄβια αὐτοῦ, χάριν ὅτι οὐκ ἠθέλησαν δοῦναι ἄδικαν ἐκκλησιαστικὴν λαβεῖν

Constantinopolin deportavit, Cabariten, inquam, cum tota stirpe, et magnam mesazontem, atque protovestiarium, lagari nepotem, cuius fraude negotium confectum erat. fuerat autem princeps ille imperio indignus. ceterum protovestiarium, ut mali architectus, magnum honorem apud Agarae progeniem ipsumque bassam invenit. erat ille corporis forma dignitateque praestans, tanta mittendi sagittas perita praeditus ut peritissimis huius artis Turcis anteferretur. Amerontzam Turcae, filius eius in arcem sultani contritus, Agarenicas religionis fecerunt. dedit porro sultanus regi Trapezuntio ex promissa regionem et oppida, victus vestitusque nomine, iuxta Serras. filiam eius ex pacto non duxit, sed doctōri seu praecceptorī suo matrimonio iunxit, qui multum laboravit ut Saracenam faceret, sed frustra. ideo et repudiavit ipsam; quae victum, quoad vixit, perpetuum habuit. postea bello contra Uzuacanem orto, cum adversus eum sultanus profectio- nem susciperet, afflictum illum, quondam Trapezuntis imperatorem, de medio sustulit. causa vera a nemine cognosci potuit: sed suspicio tantum fuit.

Illo tempore patriarchico solio deiectus fuit Ioasaphus, eique canos praecidit sultanus; sed et magno ecclesiarchae iratus nasum fudit, propterea quod noluisset ecclesiastica potestate permittere pro-

τὸν πρωτοβεστιάριον γυναῖκα τὴν θυγατέρα Δημητρίου τοῦ Ἀσάν, τὴν γυναῖκα τοῦ ἄρχοντος Ἀθηνῶν, κάλλει νικῶσαν ἄλλας γυναῖκας, ὅτι ζῶσα ἦν ἢ νόμιμος αὐτοῦ γυνή. παρακαλουμένων δὲ καὶ ἀξιουμένων παρὰ τοῦ αὐθέντου τοῦτο 5 ποιῆσαι καὶ δοῦναι ἄδειαν, ὅτι οὐκ ἔδωκαν, ἐπεὶ ἐβόα ἡ ζῶσα γυνή καὶ ἦν παράνομον, οὕτως ἔπαθον, ὡς εἶπομεν, ὀργῇ τοῦ βασιλέως καὶ μᾶλλον τοῦ πασιᾶ, φίλου ὄντος τοῦ πρωτοβεστιαρίου τοῦ ἐπαναγκάζοντος δοθῆναι τὴν ἄδικον ἄδειαν. ὅς καὶ ἀποτυχῶν, εὐλόγως δῆθεν παρανομεῖν καὶ μετ' ἀδείας, 10 ἐμοίχευεν αὐτήν. ἀλλ' ἡ θεία δίκη οὐκ εἴασεν αὐτὸν εἰς μακράν· ἐν γὰρ μιᾷ τῶν ἡμερῶν παίζων καὶ μετὰ ἄλλων ἀρχόντων καὶ κυβείων, ἀπλώσας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ῥίψαι καὶ 22 κυβεῦσαι, ἀπέψυξεν ἀώρως καὶ κακῶς τελευτήσας καὶ παραπεμφθεὶς τῷ αἰωνίῳ πυρί.

Ἀναβιβασθεὶς δὲ εἰς τὸν πατριωρικὸν θρόνον κύριος Μάρκος ὁ Ξυλοκαράβης Βυζάντιος, ἀνὴρ ἀγαθός, καιρὸν οὐκ ἔμεινε πολὺν διὰ τὰ σκάνδαλα τῶν κληρικῶν, ὅτι οὐκ ἠγάπησαν αὐτόν.

Ἐπῆρχε δὲ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἱερομόναχος τις ὀνόματι 20 Συμεῶν, Τραπεζούντιος, χρησιμώτατος πάνυ καὶ φιλόξενος ὡς ἄλλος οὐδεὶς, καὶ φιλούμενος καὶ παρὰ τῶν Τραπεζουντίων, ἔχων καὶ φίλους ἀπὸ τε τῶν ἐν ἀξιώμασι τοῦ σαραγίου,

tovestiario ducere uxorem filiam Demetrii Asanis, quae principi Athenarum nupta fuerat, formae venustate aliis mulieribus antecellestem. ideo autem denegaverant, quod illius legitima uxor adhuc vivebat. cum itaque hortaretur eos rex et rogaret ut ei potestatem ducendae mulieris facerent, ipsi, quod recusassent tum quia reclamabat viva mulier, tum quia contra leges erat, ita male, uti diximus, tractati fuerunt, irascente eis cum ipso rege, tum praesertim bassa protovestiarii amico, huiusmodi improbam licentiam flagitantis. qui cum repulsam specie honesta impune peccandi tulisset, nihilo tamen minus adulterio illam polluit. sed non diu divina vindicta abfuit: quodam enim die, in aleatorio cum primoribus ludo, inter extendendum iaciendi tesseras causa manum, repentino ante diem infeliciter expiravit, in aeternum ignem amandatus.

Productus deinde in patriarchicam sedem fuit Marcus cognomento Xylocarabes (quasi dicas Ligninavius), patria Byzantius, vir sane bonus, sed qui non diu sedit: nam in contentiones cum viris sacri ordinis incidit, qui non diligebant ipsum.

Erat illo tempore hieromonachus quidam nomine Symeon, Trapezuntius, vir maxime frugi et utilis; quo nec quisquam magis hospitalis; carus ob huiusmodi virtutes Trapezuntis, amicitis etiam flo-

ἐκ τῶν γεγοσιῶτων Ἀγαρηῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκτός, ἐχθροῖς δὲ
 μόνους τοὺς κληρικοὺς, ὅτι ἔκρουσαν ὡς ἐπίταχτο δοθῆναι
 τῇ βασιλεῖ φλωρία χίλια γάρην τοῦ πατριάρχιδου. οὕτως
 εὖν ἐν σκανδαλω ὄντων συνέχθησαν οἱ Τραπεζούντιοι, καὶ
 συνάξαντες φλωρία χίλια ἐπέμψαν τῷ βασιλεῖ, ἀξιῶσαντες ἵνα ὁ
 ποιῆσθαι ὅν βούλοινται πατριάρχην. λαβὼν δὲ ταῦτα ὁ βασι-
 λεὺς, καὶ καταγοῖς τὴν ἀγνοσίαν αὐτῶν, ἐπέειπε "ποιήσατε ὅν
 θέλητε πατριάρχην, ἐπεὶ καὶ σκάνδαλον ἔχετε μετὰ τοῦ γέν." 5
 ἐκβαλοῦντες οὖν τὸν κύριον Μάρκον ληροτικῶς ἀντιβίβασαν
 τὸν Συμεῶνα τὸν Τραπεζούντιον. ὁ δὲ Μάρκος, μὴ ἔχων τι 10
 καὶ ποιῆσαι οὕτι παρὰ τίτος βοηθοῦμενος, ἐκείθητο ἰδιώζων
 καὶ περιέμενε σίτοδον, ἰδίῃν τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ, καὶ ἐγραφε
 καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς. ὅθεν ἐν οὖν ὀλίγῃ καιρῷ συνέλθε
 σίτοδος μεγίστη ἐπιτάσσει τίτος γάρην ἐξώσθη. βῶν γὰρ ἦν
 ὡς ἑδίκησαν αὐτόν. ἐν οὖν τοῖς ἀρχιερεῶσιν ὁ Φωλιανῶν 15
 πύλλως Μονύσιος εἰρέθη, ἔχων φιλίαν μετὰ κυρίας Μαρίας
 τῆς μητριῆς αὐτοῦ. καὶ μαθοῦσα αὐτῇ τὰ σκάνδαλα τῶν
 δύο πατριάρχων, καὶ ὅτι οἱ τῆς πύλλως ἔχοντο πρῶσαι, αἱ
 μὲν τὸν δια οἱ δὲ τὸν ἑτερον ζητοῦντες, ἐμβυλοῦσα εἰς πινά-
 κιον ἀργυροῖν χιλιάδας δύο χρυσοῦν ἐπορευθῆ πρὸς τὰν αἰ- 20
 θήτην. ταῦτα δὲ ἰδόντος αὐτοῦ, ἐφη: "εἰ ταῦτα, ὦ μῆ-

18. φαιρλαί Δ

rens, tum purpuratorum regi palatii et Agarenisae stercis, tum alio-
 rum extra viventium. solus habebat adversarios homines ecclesiasti-
 cos, quod audissent eum patriarchatus consequendi causa mille au-
 reos pollentium esse regi. cum huiusmodi inter eos discendo exeri,
 conventum egerunt Trapezuntii, collectisque mille aureis miserant
 regi, rogantes ut patriarcham ipsi, quem vellet, crearet. acceptis
 his rex, imprudentia ipsorum improbata, dixit "facite vero, qui vo-
 bis placuerit, patriarcham, quandoquidem etiam inter vos et eum
 qui nunc id munus gerit non convenit." illi ergo Marcus improbissime
 electo in locum eius produxere Trapezuntiam Symeonem. atque
 Marcus, nec per se habens quod ageret, nec a quoquam adiutus, pri-
 vatum vitam agebat, expectans quando fieret aliquid synodus, in qua
 de iniuria sibi facta quaereretur. sed et ad sacrum rerum anfastites
 literas dedit. hinc, non modico interiecto tempore, factum ut ma-
 xima synodus congregaretur ob inquirendum in expulsiorem ipsius,
 quoniam huius causa esset: non cessabat enim ipsorum exaggerare
 clamitans iniurias. tunc inter pontifices aderat praesul Philippi-
 poles, nomine Dionysius, notus et gratiosus apud dominam Mariam,
 sultani novercam. quae cum rescivisset de dissidio utriusque patri-
 archae, civesque distractos esse in factiones, alius hinc alius alteri
 studentibus, ipsa connectis in lancem argenteam duobus milibus au-

τερ;” ἡ δὲ ἔφη “ἀξίωσιν ἔχω ποιῆσαι σοι περὶ τινος καλο-
γῆρου ἐμοῦ, ὅπως κυρώσῃς αὐτὸν πατριάρχην. καὶ δύο δια-
φερομένων ὁ τρίτος γενήσεται πρῶτος.” ἄρας οὖν ὁ βασι-
λεὺς τὰ φλωρία ἔφη “εὐχαριστῶ σοι· ποίει, μῆτερ, ὃ βού-
5 λει.” καὶ οὔτως ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ 23
κύριος Διονύσιος ὀρισμῶ τοῦ κραυοῦντος. ὅθεν ὁ μὲν Συ-
μεὼν ἀνεχώρησεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Στενιμάχου, ὁ δὲ Μάρκος
ἔλαβε τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχρίδου καὶ ὀλίγον βιώσας ἐτε-
λεύτησεν.

10 Ὁ δὲ κύριος Διονύσιος πατριαρχεῖσας ἔτη ὀκτώ ἐξῆλθε
τῆς πόλεως διὰ αἰτίαν τοιοῦτου σκανδάλου. οὗτος ἦν ἀπὸ
Πελοποννήσου, εἶτα ἐν Βυζαντίῳ παραγενόμενος ἐγένετο ὑπο-
τακτικὸς Μάρκου Ἐφέσου τοῦ εὐγενικοῦ, ᾧ καὶ ἐπαιδεύθη τὴν
μοναδικὴν πολιτείαν καὶ ἀρετὴν. μετὰ δὲ τὴν ἄλωσιν ἔλαβον αὐ-
15 τὸν αἰχμάλωτον, καὶ ἠγόρασεν αὐτὸν Χριστιανὸς τις ἐν Ἀδρια-
νουπόλει. ἐκ δὲ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ, ὡς ἐν ὀλίγῳ, γέγονε καὶ μη-
τροπολίτης Φιλιππουπόλεως, εἶτα, ὡς εἴρηται, καὶ πατριάρχης.
τούτου δὲ ἔνεκα διὰ τι σκάνδαλόν τινες χαιρέκακοι διεφῆμισαν
20 αὐτὸν δοῦλον. ὅθεν συνόδου συγκροτηθείσης, παρόντων πολλῶν
καὶ ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν καὶ παντὸς εἰπεῖν τοῦ κλή-
ρου, διεβεβαίουτο αὐτοῖς ὅτι συκοφαντία καὶ οὐχὶ ἀλήθεια ὁ

reorum ad regem abiit. quam rem ipse conspicatus inquit “quid hoc est, mater?” inquit haec “affero petitionem quandam ad maiestatem tuam; quae est ut quendam monachum meum confirmes patriarcham; ut, dum alii duo inter se altercantur, tertius interveniens existat primus.” rex sublato auro inquit “ha ha, ago tibi gratias, mea mater. fac quod vis.” ita ergo in patriarchicam sedem evectus fuit bonus Dionysius edicto imperatoris. tunc Symeon recessit in monasterium Stenimachi, Marcus vero Achridano archiepiscopatu potitus est; in quo obiit, post aliquanto, diem suum.

Dionysius annis octo in munere patriarchico exactis urbe excessit, interventu talis offensionis, quae sequitur. erat is e Peloponneso oriundus. inde Byzantium profectus se ministrum subdidit Marco Eugenco, Ephesi antistiti; a quo etiam ad monasticam disciplinam virtutemque informatus est. urbe expugnata captus fuit; eumque Christianus quispiam Adrianopoli emit. eminuit tunc ita virtus eius ut brevi admodum tempore metropolita Philippopoleos factus sit; quo gradu in sublimem patriarchicae administrationis dignitatem. uti diximus, ascendit. iam, quia venundatus fuerat, quidam homines maligni ei malum struentes, hac causa arrepta vulgo dictitarunt ipsum ab Ismaelitis, a quibus captus et pro servo venditus erat, circumci-

λέγεται . ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπειθόντο οἱ συκοφάνται, ἀνάστη εἰς τὸ μέσον καὶ ἐπαπατήσας τὰ κρύπτετα τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἔδειξε πᾶσι τὰς σάρκας αὐτοῦ, καὶ ἰδόντες ἐθαύμασαν· οὐ γὰρ ἐφάνη τι ἐξ ὧν κατηγοροῦσαν, ἀλλ' ἔδειξεν ἑαυτὸν ὑπὸ τῆς ἀσκήσιως ὡς ἄσαρκον εἶπεν καθαρὸν τε καὶ παρθένον· ἐφάνη γὰρ τι μόνον δέσμα, σημεῖον ἀπειρημέτου ἀνδρός. αἰσχυρ-
θέντες οὖν οἱ εἰρηνοὶ πεπιώκασιν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῦ συγχωρῆσαι τὴν ἀδικίαν καὶ συκοφαντίαν, ἣν πρὸς αὐτὸν ἐποίησαντο. παριναλοῦν δὲ αὐτὸν καὶ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ πᾶς ὁ λαὸς συγχωρῆσαι αὐτοῖς· καὶ μίμιν ἐν τῇ πατριαρχίᾳ. αὐτὸς δὲ οὐδ' ἕλωσ οὐδέ κιν ἀκούσαι ἡθελῆσεν, ἀλλὰ σταθεῖς παρηρησῆ ἡφόρησι καὶ κατηράσαστο τοῖς συκοφάνταις, καὶ εὐθέως ἐξῆλθε τῆς πόλεως μετὰ τῆς περιουσίας πάσης αὐτοῦ. καὶ πορευθεὶς ᾤκησεν ἐν τῇ μοιῇ τῆς Κοσινίτης, καὶ ἐποίησεν ἀνακτήσεις καὶ καλλιουραίας οὐκ ὀλίγας. ἔμεινε δὲ ἐν τῇ αὐτῇ μοιῇ ζῶν ἐν εὐρήνῃ.

Ἀντιβῆσασαν δὲ πάλιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τὸν κύριον Συμεῶνα. οὐ γὰρ ἡθελῆσαν ὁ τετυτιέτης λαβεῖν 24 φλωρία χίλια, ὅτι εἰρεθίσαν γειγμαμένα χιλιάδες δύο τοῦ Μορναίου· τοιαύτην γὰρ ἔχουσι τὴν συνήθειαν, ἵνα ἔλαττον 20 οὐ γραφῆ μὴ ζητῶσιν, ἀλλὰ καὶ πλέον.

sunt fuisse. proinde concilio indicto, cum eo convenisset magna vis episcoporum metropolitanum et totius ferme ecclesiastici ordinis, ille eis confirmabat delationem illam nulla veritate niti, sed falsum crimen esse. cum fidem calumniatoribus non faceret, stetit in medio synodi, vestesque sublata genitali monstravit. res mira cunctis visa nulla enim apparuit nota criminis comprobata, sed a perpetua continentiae executione ipse prope carnis expertem et virginali castitate purum se concilio probavit. tantum enim cunctis quaedam apparuit, testans incircumcisum hominem confusi pudore adversarii ad pedes eius acciderunt, veniam inostissimae adversus ipsum criminationis et calumniae orantes. intercedebant pro eis omnes etiam sacri antistites, unoque populus totus. ignesceret ipsis, et maneret in patriarchatu. ille ne extremis quidem auriculis sustinere preces, sed stans clara voce exclusit communionem ecclesiae et execratus est sycophantas; urbeque extemplo exiit cum suis rebus omnibus, et in monasterium Cosinithae se contulit. ubi non pauca sunt quae sumptu suo instauravit et de novo pulchre fecit. mansit in eo loco, cum pace otiosoque vivens.

Patriarchico solio ita vacuo relicto Symeonem in id reduxerunt, datis pro munere his mille aureis. noluerat enim regis quaestor uno mille contentos esse, eo quod in rationibus suis duo milia inveniret adscripta Dionysio. haec enim illis consuetudo est, ut minus quam scriptum extet non exigant, sed potius plus.

Ἐν δὲ τοῖς καιροῖς ἐκείνοις ἐπορεύθη ὁ αὐθέντης ἐν τῇ Περσίᾳ. γενομένης μάχης μετὰ τοῦ Οὐζοῦν Χασάνη, ἀπελθὼν μέγχοι ποταμοῦ Εὐφράτου καὶ συνάψας πόλεμον μετ' αὐτοῦ. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τούτῳ ἀπεκτάνθη καὶ ὁ χὰς Μουράτης, ὁ πρωτοστράτωρ τῆς ἀναιολῆς, ὁ παρ' αὐτοῖς λεγόμενος μπεγλερμπεῖς, ὅστις ἦν υἱὸς Παλαιολόγου τοῦ Γίδου. ὁ Μουχουμουτ-παισιᾶς δὲ ἦν μπεγλερμπεῖς τῆς δύσεως, καὶ οὐκ ἐβοήθησεν αὐτῷ ἐν τῷ πολέμῳ. ἐφθόνει γὰρ αὐτῷ. ὅθεν καὶ ὁ αὐθέντης ὠργίσθη αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ ὑποστρέφαι ἐκ τοῦ φροσά-
 10 του ὡς ἐν ὀλίγῳ ἀπέπνιξεν αὐτὸν ἔν τιμὴ πύργῳ. πολέμου δὲ τότε γενομένου οὐκ ἠδυνήθη σιῆσαι ὁ Οὐζοῦν Χασάνης, ἀλλὰ φυγῶν διεσώθη. ἔλαβον δὲ πολὺ πλῆθος ἐκ τῶν Ἀτζέμιδων, τῶν ὄντων τότε ἐν τῷ τοιούτῳ πολέμῳ συμβοηθῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μεγιστάνων αὐτῶν, οἳ δὴ ἐλθόντες ἐν πόλει κακῶς
 15 ἔζων, καὶ πολλοὶ ἀπέθανον. ἄλλοι δὲ ἀγάπης γενομένης ἀπῆλθον πάλιν ἐν τῇ αὐτῶν πατριίδι.

Πατριαρχεύσας δὲ ὁ κύριος Συμεὼν ἔτη τρία καὶ μικρὸν ὀλίγον, ἐφάνη ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἱερομόναχός τις ὀνόματι Ῥαφαήλ, ὀρμώμενος ἐκ Σερβίας, μέθυσος κατὰ πολὺ. ὃς
 20 ἔχων φίλους ἐκ τῶν μεγιστάνων ἠνάγκασεν ὑπὸς παρέχῃ ἐτησίως φλωρία δύο χιλιάδας, καὶ πεσκέσιον, τουτέστι δῶρον ὅτε νεωστὶ πατριάρχης γίνεται, φλωρία πεντακόσια. οὕτω

Illis temporibus bello adversus Uzucasanem commisso sultanus in Persiam cum copiis profectus est. progressus tunc ad flumen Euphraten usque praelium commisit; in quo et Chas Murates occubuit, primus Orientis Turcicus praefectus (quem ipsi bellerbeium vocant), Palaeologi Guidonis seu Viti filius. bassa vero Muchumuta erat Occidentis bellerbeius; qui ei non succurrit in praelio, invidiae morbo impeditus. qua de causa rex huic iratus eum, brevi omnino tempore post quam ab exercitu redisset, suffocavit in quadam turri. cum rursus ad praelium esset ventum, vim Turcarum et impressionem tantam contigit fieri, ut nullus consistendi locus Uzucasani esset, sed fuga salutem sibi parere cogeretur. captus fuit magnus numerus Azemidarum, qui in eo bello auxilium tulerant; capti de proceribus non pauci. captivi in urbem adducti misere vivebant; nec non multi eorum mortui sunt. alii, pace inter utrumque regem facta, in patriam suam reverterunt.

Cum triennium patriarchae munere, et aliquanto amplius, functus esset Symeon, extitit ea tempestate hieromonachus quidam nomine Raphael, e Servia genus ducens, homo insigniter ebriosus. hic cum quosdam ex primoribus haberet fautores, se quotannis pollicitus est persoluturum tributum nomine bis mille aureos; daturum item pe-

δὲ κατεργασάμενος ἔλαβε τὸν θρόνον κακῶς καὶ ἐπιβατικῶς, καὶ ἐξεβλήθη πάλιν ὁ κύριος Συμεὼν. στάσις δὲ γινομένης οὐκ ἤθιλον συλλειτουργήσαι αὐτῷ· πλὴν ἐπὶ φόβου τῶν ἔξω καὶ ἄκοντες συνελθισὶν ὀργησαι αὐτῷ. ἴσασιν δὲ ἦν ὁ τριαβάρβαρος μεθυστος οὐκ οἶτε ἐν τῇ μεγάλῃ ἑβδομάδι ἡδέονατο στή-5 και ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ μεθης μεγάλης. ὄθεν καὶ πάντες ἠμίσουν αὐτόν, καὶ ἐτι οὐκ ἦν καὶ ἀλλόθλωστος. τελιωθέντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ μὴ δευτηθέντος δοῦναι τὸ χυρῶντιον, οἶδενός ὄντος τοῦ βορθοῦτος αὐτῷ, οἶτε τῶν κληρικῶν οἶτε τοῦ λαοῦ, ἐπιβάλλον αὐτοῖς ἐν τῇ φυλακῇ. καὶ 10 ἐξιρχόμενος αὐτῆς καὶ διευχόμενος, ὡς ἴθως, μετὰ ἀλλόσιως 25 ἐλιημοστέης ἔεικα ἐτιλειπτεροι. κοιῆς δὲ βουλῆς γινομένης καὶ συνόδου συγκαροτηθείσης, ἐποίησαν πατριάρχην τὸν μέγαν ἐκκλησιάρχην, μειωτομύουσις αὐτὸν Μαξιμου.

Ἐν δὲ τῷ 579ῳ εἰσι ἐποίησι μάχην μετὰ τῶν Βενετί-15 κων, καὶ ἐποριθῆ και' αὐτῶν ἀπὸ το γῆς καὶ θαλάσσης, ἔλαβε δὲ τὴν Ἐύριππον. καὶ ἐπέ προσκινῆσαι οὐκ ἔθιλησαν, ἀπέκτεινε πάντας ἀνδρας τοῖς πλιον τῶν 13 ἐτιῶν. ἔλαβε δὲ καὶ τὴν Φθελίαν καὶ τὸ Γαρδικιον· ἀγῆκε δὲ ταῦτα ἄοικα, πάντα τῶν λαῶν ἐν Ἰωσιστατινουπόλει κομίσας, ὄπον 20

sesium, hoc est munus quod patriarcha novo creato datur, quingen-
torum aurearum. hac sua malitia et ambitione ad honorem alterius
gratus supremum ecclesiae solum considerat, Symeonem denno inde
defecto. seditione tunc adversus eum orta noluerunt ei sacerdotes in
saceris una obsequio adesse. attamen diversae religionis hominum
metu, quamvis invit, una eorum operati sunt. in tantum autem in-
sultus ille barbarus in obsequium erat immensus, ut ne in sanctissi-
ma quidem paschatis hebdomade, in peragenda ecclesiae munia, pedi-
bus insistere suis prae temeraria posset. unde omnibus edis erat,
praesertim cum lingua quoque barbarus esset. annuo vero spatio
exacto, cum tributum dare non posset nemo enim, nec de clero nec
de populo, quicquam eo conferebat, ne obsequium quidem, coniectus
fuit in carcerem. inde postea emissus cum passim, catenam de more
gestans, stipem colligeret, mortuus est. synodo itaque coacta, re
communī consilio deliberata, factus est patriarcha is qui magis ec-
clesiarchae personam sustinebat; quem nomine mutato Maximum
nuncuparunt.

Anno a mundo condito sexies millesimo nongentesimo septuage-
simo octavo sultanus bellum Veneticis fecit, terra marique aggressus.
expugnavit Chalcidem Euboeae, ubi quicquid masculini sexus duode-
cimam aetatis annum excedens erat, interfecit propter deditionem
recusatam. cepit et Phtheliam atque Gardicum, quae ambo molis
vacua fecit, omni eorum populo Constantinopolim tralato; quo etiam

ἐκόμισε καὶ πάσας τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδιά τὰ τῆς Εὐ-
ρίπου. τῷ ἔτει δὲ τούτῳ γέγονε θανατικὸν μέγα καὶ ἐξαι-
σιον, ὅπερ ἐκ πολλῶν χρόνων οὐκ ἐγένετο, διὰ τὸ συναχθῆναι
πολλοὺς ἐκ διαφόρων πόλεων, οἳ τινες ἦσαν ἀσυνήθεις τῆς
5 πόλεως.

Μετ' οὐ πολὺ δὲ πορευθεὶς ἔλαβε τὸν Καφάν, τοῖς Θεο-
δώρου, τὴν Γοθθίαν καὶ πᾶσαν τὴν περιχώρον ἄνευ πολέμου
τινός, καὶ ἔφερεν αὐτοὺς σουργοῦνιδας. οὐδ' ὅλως γὰρ ἤσού-
χασεν ὁ κακὸς ἐχθρὸς οὗτος καὶ ἀφρανιστῆς τοῦ γένους Χρι-
10 στιανῶν, ἀλλ' ὥσπερ ἀγέλας προβάτων ἔφερε κατ' ἔτος τοὺς
δυστυχεῖς Γραικοὺς, οὓς μὲν πωλῶν, οὓς δὲ καὶ δωροῦμενος
τοῖς βουλομένοις. τοιαύτη θεοῦ ἀνοχὴ καὶ παραχώρησις
ἐγένετο.

Εὐτυχῆς δὲ φαινόμενος πρὸς πολλοὺς καὶ ταῖς νίκαις
15 ἐπαρθεὶς ὁ κατάρατος ἐστράτευσε καὶ κατὰ τοῦ Μπελιγράδου,
ὅτε ἡ Σερβία προσεκύνησεν αὐτῷ. πλὴν εἰς τὴν ἐκστρατείαν
ταύτην τοῦ Μπελιγράδου ἀπώλεσε πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν τὴν
χρειώδη τοῦ πολέμου, ὅπλα ἵππους καμῆλους σκηναῖς καὶ ἄλ-
λον πλοῦτον πολύν, ἃ ἀφέντες διὰ τι αἰφνίδιον ἔφυγον. ὁ
20 δὲ τρόπος τῆς ζημίας αὐτῶν ἐγένετο οὕτως. ὁ στρατηγὸς
Ἰαγγος ἀκούσας ὅτι οἱ Ἀγαρηνοὶ παρακάθηνται τὸ φρούριον
Μπελιγράδου, παραγενόμενος μετὰ τρισχιλίων ἀνθρώπων κρυ-

cunctas feminas et pueros Chalcidis deportavit. eodem anno maxima
pestilentia laboratum est Byzantii, quanta non extiterat multis annis.
causa eius fuit multitudo hominum e variis civitatibus illo congrega-
torum, qui aëri urbis insueti erant.

Haud multo post, expeditione suscepta, Capham cepit, Theodo-
ros et Gotthiam et omnem circa regionem, sine ulla dimicatione.
inde colonos in urbem deduxit. nullo modo enim iste teter hostis
quiescebat, Christiani generis depopulator: sed ovium instar infelices
Graecos annuatim agebat, alios vendens, alios cuivis volenti donans.
ea fuit tolerantia et permissio dei.

Tam secundo fortunae flatu iste execrabilis usus, rerumque ge-
starum gloria elatus, exercitum quoque adversus Belgradum duxit;
quo tempore etiam Servia se illi submitit. verum in hac Belgradica
expeditione amisit omnia belli impedimenta, et quae usui essent,
arma, equos, camelos, tentoria, alias opes magnas. his enim subito
pavore relictis Turcae aufugerunt. quae iactura quomodo acciderit,
exponam. dux Ioannes Huniades postquam audivit Belgradum a barbaris
obsideri, accessit occulte cum tribus armatorum milibus, oppidumque
intravit. ibi domos praesidiis bene armatis firmavit, interdicens ne prius
inde exirent quam tubae clangorem audivissent. paruerunt illi diligenter.

φίως ἐνέβη εἶδον, καὶ ἐπέβηλε τοὺς οἴκοις ἐπισημένους κα-
 λῶς, παρήγγειλε δὲ αὐτοῖς μὴ ἐξελθεῖν ἕως οὗ ἀκούσωσι τὴν
 φωνὴν τῆς σάλπιγγος· ὃ καὶ ἐποίησαν. ἀναβὰς οὖν αὐτὸς
 ἐπὶ τόπου ἐψηλοῦ εἰδῶρι τι οἱ Ἀγαρηνοὶ κατεργάζονται.
 ἐπειδὴ δὲ εἰδῶσαιτο τέλος οὐκ ἔγινον τὰ τεῖχη μετὰ τῶν
 26 σιτιῶν καὶ εἰδῶσαιτο κλίμακας καὶ ἀνέβανον ἀπὸ τὰς χαλά-
 σσας, σὺλλαμβάνοντες τὰ πληθῆ αἰχμαλώτια, τότε εἰδῶς
 ἐξελθὼν καὶ κρούσας τὴν σάλπιγγα ἐξῆλθον πάντες, καὶ ἐπι-
 πλοῦντες αἰφνης τοὺς Ἀγαρηνοὺς, ὡς εἶπον αὐτοῖς διαμμε-
 ρισμένους καὶ τοὺς πλείους εἶδον τῶν οἰσῶν, ἐπέβησαν καὶ 10
 εἰς φουγὴν ἐριψαν, καὶ οὕτως ἀπέκτειναν πολλοὺς, ἐκρέμνισαν
 ἀπὸ τῶν τευχῶν, καὶ παντοιοτρόπως τὴν παντιλῆ ἀπόλειαν
 τῶν εἶδον ἐποίησαν. ταῦτα δὲ ἰσχυροὶ καὶ θρασυτάτοι
 οἱ ἐν ταῖς σκηναῖς τὴν ἀθρόαν μεταβολὴν τὴν ἀπὸ νίκης εἰς
 ἧτταν μεγάλην, ὀγκοταλιπῶντες πάντα ἐγένον, τῶν ἐπισθεν 15
 μὴ φροντισσοῦντες. καὶ οὕτως οἱ Οὐγγροὶ οἱ μετὰ τοῦ Ἰάγγου
 καταδρυμῶντες αὐτῶν στυγέλαβον πάντα, ἃ δὴ καὶ στυαθροί-
 σαιτες εἰς ἓν καὶ μηδὲν τι καταδιζήμενοι λαβεῖν, θέντες πῦρ
 διέφρωσαν ἅπαντα. οὕτως οὖν αἰσχυροὶ καὶ ἀπέκτεινον, ἀπο-
 βαλόντες πολλὰ καὶ πολλοὺς ἀνδρας. 20

Μετὰ δὲ παραδρομὴν ἑτῶν δύο ἐπιμψε τὴν Μισικ πα-
 σιᾶν μετὰ θυμῶν πολλῆς ἀπὸ τοῦ ξηρῶς καὶ θαλάσσης κατα
 τῆς Ῥόδου· οἱ δὲ καὶ ἐκεῖ ἀπέκτεινον καὶ ταύτην πολιορκ-

ipse, loco editiore concensio, ex alto actiones hostium speculabatur. ibi conspicatus tandem moenium partem tormentis ab illis esse disiec-
 ctam, scalisque appensis per cunas ascendit, invadit et capti obvius
 quosque, confestim loco illo egressus tubae cantu excitavit omnes, qui,
 eruptione repentina in Agarenos facta, ut repererunt eos divisos et
 partem eorum intra domos, manus conseruerunt, fusisque
 in fugam vertecunt. magnam eorum caedem fecerunt, de muris
 praecipites deturbarunt; omnis denique generis perniciem in eos qui
 oppidum invaserant effecerunt. haec ubi audiverunt et viderunt qui
 foris in tentoriis remanserant, aliam scilicet belli mutam esse, a
 victoria ad eladem in ignem recidisse, mox omnia rebus derelictis
 fugae se mandarunt, nulla ratione a tergo remanentium habita. hoc
 modo Ungari, qui cum Ioanne erant, incursione violenta facta, uni-
 versa praeda potili sunt. quam in unum acervum congestam, nulla
 re inde sibi reservata, iniecto igni in favillam redegerunt cunctam.
 ita turpissima fuga elsidione abscesserunt, magna vi opum, magno
 numero hominum amissis.

Biennio elapso Meticum bassam sultanus cum valido exercitu,
 terrestri et marino, contra insulam Rhodum misit. quo cum venis-

κῆσαντες ἐποίησαν οὐδέν. ἐχάλασαν γὰρ μέρος ἀπὸ τῶν τει-
 χῶν αὐτῆς μετὰ σκευῶν, καὶ ὤρμησε τὸ πλῆθος ἐξέρχασθαι·
 οἱ δὲ Ῥόδιοι μηχανησάμενοι καὶ ποιήσαντες ἔνδον λάκκους
 διὰ χωμάτων ἐσκέπασαν. τοὺς ὀρμῶντας οἷν οὕτως ἤφρα-
 5 νίζον αἰεὶ τοὺς εἰσπίπτοντας, τῶν χωμάτων ἀποσπασθέντων καὶ
 καταπεσόντων ἐν τοῖς λάκκοις, ὅπου ἦσαν ζηθῆναι δόματα καὶ
 πᾶν εἶδος ὁμοίων ξίφους ὄρθια ὡσεὶ σκόλοπες ἰστάμεναι καὶ
 πάτταλοι. καὶ οὕτω διαπερώμενοι καὶ διακεντοίμενοι ἀξίως
 πολλοὶ ἀθλίως ἀπώλοντο καὶ κατεσφάγησαν. ἀκούσαντες δὲ
 10 οἱ ἔξω τί εἰς τοὺς εἰστροχόντας ἐγένετο καὶ βία μετὰ ἀλα-
 λαγμοῦ εἰσορμῶντας, ἔφυγον ὀπισθεν. καὶ οὕτω καὶ ἄλλας
 μηχανὰς καὶ πολέμους κινήσαντες καὶ οὐδὲν ἰσχύσαντες ἀνε-
 χώρησαν ἐκεῖθεν κενοὶ μετὰ μεγάλης ζημίας καὶ ἀπωλείας.

Πατριαρχεύοντος δὲ κυροῦ Μαξίμου τοῦ λογίου τὰ τῆς
 15 ἐκκλησίας ἅπαντα εἰρηρικῶς διέκειντο παυσάμενων τῶν σκαν-
 δάλων. ἐποίμαινε δὲ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ ἐν παιδείᾳ καὶ νο-
 θεσίᾳ, διδάσκων ἐπ' ἄμβωνος τοῦ πατριαρχείου καὶ ἐν ἄλλαις
 ἐκκλησίαις τὸν λόγον θεοῦ ἀκωλύτως παρηγοίᾳ, κατὰ πῦσαν
 κυριακὴν λέγων καὶ ἑορτῆν. ὑπῆρχε δὲ φιλόσοφος, καὶ πλά-
 20 τος λόγου ἔχων πολὺ, ὡς οὐδεὶς τῶν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον.
 καὶ τόσον διεφημίσθη ὅτι καὶ ἡ λογιότης αὐτοῦ καὶ ἡ σοφία

sent, urbem obsederunt illam quidem, sed nihil effecerunt. verberato enim tormentis muro et parte prostrata multitudo barbarorum castris egressa irruere illac paravit. Rhodii vero defensionem contra moliti sunt, fossis caecis intra moenia factis iniectaue materia contactis. promptissimum igitur quemque hostium irruentem interemerunt, praecipitatum materia illa cedente in tales fossas, in quibus iacula, hastae, et quicquid gladiis simile, tanquam acutissimi valli et stipites, erecta stabant. quibus illi sese induentes iisque transfixi miserrime magno numero perierunt, dignum conatu suo exitium nacti. cumque, qui foris erant, auditu percipissent quid illis intro currentibus et magno ululatu irruentibus factum esset, pedem referentes fugae se trepidi commendarunt. alia denique machinati, postquam plures pugnas nequicquam civissent, illinc re infecta discesserunt, magna clade accepta, magno suorum numero amisso.

Summa rerum sacrarum ad virum eruditum Maximum relata, totius ecclesiae status pacatus cernebatur, omnibus dissidiis e medio sublatis. pascebat is populum dei erudiendo et ad pietatem animos informando, docens ex suggesto patriarchei templisque aliis verbum dei liberrime, nemine impediante, singulis dominicis et festis diebus concionans erat disciplinis philosophicis perpolitus, et profluente quadam orationis copia supra quam quisquam alius illis temporibus praeditus. ac tantum precrebuit fama eruditionis ipsius et sapientiae, ut ad au-

ἐφθασε καὶ εἰς τὰ τοῦ σουλτάνου Ἀγαρηῶν ὄσια, καὶ ἐπεμψε καὶ ἤξιωσεν αὐτὸν ἵνα ποιήσῃται ἐξηγήσειν εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν καὶ δώσῃ αὐτῷ ταύτην. ποιησάμενος οὖν τὴν ἐξηγήσειν τοῦ συμβόλου ἀνυποστόλως, θιολογικώτατα καὶ σοφώτατα συνθέμενος, ὡς ἐν πολλοῖς φαι- 5 νεται, δίδωκεν αὐτῷ, καὶ μεταγλωττίσαστις πάντα καλῶς ἐν Ἀραβῶν γλώσσῃ, ἀτίγνω κατὰ ἀκριβείαν καὶ χαριέντως ἐδέ- χετο καὶ εὐλαβῶς, ἀναγκασόμενος εἰς ταῦτα παρὰ τινῶν νέων ὄντων ἐπι Χριστιανῶν εἶδον τῆς ἀλλῆς τοῦ παλατιῶν αὐ- τοῦ, καὶ μᾶλλον παρὰ τοῦ νιού τοῦ Ἀμρνούτση, ὃς 10 ὡς ἦν λογιώτατος εἰς τὸ Ἑλληνικόν, οὕτως ἐγίνετο καὶ εἰς τὸ Ἀραβικόν. ὅστις καὶ ἤξιωθεις παρὰ τοῦ σουλτάνου ὀρισμῶ τοῦτου μεταγλωττίσει βιβλία πολλὰ ἐκ τῶν ἡμετέρων καὶ πάντα τὰ γραμματεῖα καὶ τοὺς κώδικας τοὺς βασιλικούς καὶ ἄλλα χρωδῶδη καὶ πολλὰ περὶ πίστεως. ὁ σουλτάνος γὰρ οὐκ 15 ἐπαίετο ἑρωτῶν, μαθῆναι αὐτῷ τι καὶ πιστωθῆναι περὶ τῆς Χριστιανῶν πίστεως βουλόμενος. ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο· εἰς γὰρ ἀσυνείτου καρδίαν Θεός οὐκ ἐπιτείνεται.

Μετὰ τῶν ἄλλων οὖν ὡν ἤρωτα καὶ ἐμίθουται, ἔχουσε καὶ περὶ τοῦ ἀφορισμοῦ, ὅτι ὅν ἂν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς 20 τῶν Χριστιανῶν ἀφορίσῃσιν εὐλόγως, ὅτι τις ἀδικήσῃ ἢ πταισῇ, οὐ διαλύεται ἐν τῇ γῆ, ἀλλὰ μένει τὸ σῶμα αὐτοῦ

res etiam Agareni regis pervenerit. acutum itaque rogavit, scriberet explicationem S. symboli fidei Christianae, sibi que daret, parvi hic, commentario cum omni libertate e sacra theologorum disciplina optime sapientissimeque confecto, sicut res ipsa in multis loquitur, atque sultano obtulit. quem librum per omnia bene in Arabicam linguam conversum ipse diligenter legit, clementer accipiens et reverenter, ad id faciendum cum ab aliquot palati sui audeis inventibus Christianae enim adhuc ibi religionis nonnulli erant) adactus, tom imprimis a filio Amrutzae, qui par erat in utriusque linguae facultate, Graeca et Arabica, impulsus. multos hic vir rogato et iussu regis nostrorum librorum in Turcicam transtulit linguam, omnia quidem acta et tabulas publicas, codices imperatores, alia utraque, multa etiam religionis nostrae, non cessabat enim sollicitari sultanus, identidem aliquid cognoscere et rectius fieri de fide Christiana studens, at nihil ad salutem profecit: non enim deus in stolidi corde locum habet.

Inter alia quae interrogans discebat, etiam de anathemate seu excommunicatione audivit, videlicet, quicumque a pontificibus et sacerdotibus Christianis iusta de causa, ob peccatum aut scelus, e sacro coetu expellatur, hunc talem humatum non dissolvi in terram, sed manere corpus eius indissolutum et integrum in terra, conspici-

ἀδιάλυτον καὶ σφῶν ἐν γῆ, καὶ φαίνονται, ὅτε τις τάφος ἀφο-
 ρισμένου ἀνεωχθῆ, ὡς τύμπανα καὶ μέλανες, ἀποβαλόντες
 οὐδὲν ἐκ τῶν μελῶν, οὐδὲ αὐτὰς τὰς τρίχας, καὶ ὅτι, ἐπὰν
 αὐτῷ συγχωρήσωσι δι' εὐχῆς καὶ ἐπικλήσεως Θεοῦ, λύεται πά-
 5 λιν καὶ κόνις γίνεται. μετεκαλέσατο ταῦτα ἐνωτισάμενος τὸν
 πατριάρχην, ἵνα τὸ τοιοῦτον πιστώσῃ αὐτῷ. ὃς δὴ ἀπελθὼν
 καὶ ταῦτα ἀκούσας παρὰ τοῦ σουλτάνου ὑπέσχετο φανερώσειν
 αὐτῷ, εὐρεθέντος τινὸς προτεθνηκότος ἐν ἀφορισμοῦ βάρει.
 ἔλθόντος οὖν ἐν πατριαρχείῳ τοῦ πατριάρχου, καὶ σκέψεως
 10 γινομένης περὶ τινος φθάσαντος τελευτῆσαι ἐν βάρει ἀφορισμοῦ,
 ἐνενοήθησαν ὅτι γυνή τις ἀσελγῆς οὕσα διεφθίμισε καὶ κατὰ
 πατριάρχου ὅτι συνεγένετο αὐτῇ, ἧς φήμης διασπαρείσης τι-
 νες ἐπίστευον. ὃς ταῦτα ἀκούσας ἐξεφώνησεν ἀφορισμὸν ἐν
 μιᾷ τῶν ἑορτῶν. καὶ δὴ ἐκ πολλοῦ ἀποθανούσης τῆς γυναι- 28
 15 κὸς ταύτης, ὡς ἐλπίζοντος τοῦ πατριάρχου ὅτι ἐν ἀφορισμῷ
 μένει οἷα κατήγορος τοιούτου ἀνδρός, ἠνέψξε τὸ μνῆμα. καὶ
 (ὡ τῶν θαυμασίων Θεοῦ) εὐρέθη ὡς ἐτέθη, ἐξωγκωμένη δὲ
 μόνον καὶ μέλαινα, μὴ ἀποβαλοῦσα οὐδὲ τὰς ἐν κεφαλῇ τρί-
 χας. καὶ τότε δὴ διεμηνύσατο τῷ σουλτάνῳ, ὃς ἐπεμψεν
 20 ἰδίους ἀνθρώπους καὶ ἐθεύσαντο αὐτήν, οἳ καὶ θεασάμενοι
 ταύτην ἐξεπλάγησαν καὶ ἐθαύμασαν· καὶ ἔθεντο ἐν κιβωτίῳ
 καὶ ἡσφάλισαν αὐτὸ διὰ βούλλας τοῦ βασιλέως. ἔταξαν οὖν

que, sepulcro talis hominis aperto, cadaver instar tympani inflatum
 et nigrum, nullo membro amisso, ne ipso quidem capillo. rursus si
 veniam precibus et invocatione numinis divini ei impetrent. dissolu-
 tionem cadaveris in cinerem fieri. accivit his auditis patriarcham, ut
 eius rei sibi ab eo fides fieret. qui veniens, audita sultani postu-
 latione, se planum ei facturum promisit, ut primum aliquis succur-
 reret aliquando anathematis oneri immortalis. reverso in domicilium
 suum patriarcha, cogitatione et dispicientia, si quis praeteritis tem-
 poribus ea mole pressus obiisset, suscepta, patribus in mentem venit
 mulieris cuiusdam libidinosae, quae de quodam patriarcha, hunc ipsa
 consuevisse, famam sparserat; cui famae non a nemine fuerat habita
 fides. is vero, improbitate cognita, anathemati illam quodam die
 festo subiecerat. quae mulier cum longo ante tempore e vivis exces-
 sisset, patriarcha existimans eam, quia tantum virum infamasset, ad-
 huc anathemate constrictam teneri, sepulcrum eius aperiendum cura-
 vit. tunc illa (o miraculum dei) in eo statu quo deposita reperta fuit,
 tumida turgidaque tantum et nigra, nondum etiam crinibus de capite
 amissis. re ad sultanum allata misit is ad contemplandam illam
 certos homines. qui contemplati admiratione obstupuerunt. cadavere
 deinde in arca posito hanc sigillo regio muniverunt; diem dixerunt,

ἡμέραν ἵνα ἔλθωσι πάλιν καὶ ἰδῶσιν. ἐλθόντων δὲ ἐποίησεν ὁ πατριάρχης λειτουργίην καὶ ἀνάγνω εὐχὴν συγχωρητικὴν· ἣς ἀναγιγνωσκόμενης εὐλαβῶς καὶ μετὰ δακρύων, ὡς θαύματος θεοῦ, αἱ ἄρμονίαι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν διελύοντο ὡς καὶ τοὺς παρισπῶτας ἀκούειν τῶν ψήφων. θεῖαις δὲ πάλιν ἐ-3
 λείψανον καὶ σφραγίσαιτες, λυθέντων μόνων τῶν ἁρμοσιῶν πάντων, ἐπέβυλον ἐν τῇ παρεκκλησίᾳ μετὰ τοῦ κιβωτίου τοῦ σφραγισμένου οὗ εἶχεν αὐτό. μετὰ δὲ παράδρομον τριῶν ἡμερῶν ἐλθόντων τῶν ἀνθρώπων τοῦ βασιλείως καὶ ἀποστολι-10
 τῶν τὰς σφραγίδας, εἶδον τὸ σῶμα διαλυθὲν καὶ κοινὴν μό-
 τον ἐφρόντις εὐθαύμαστον. ἀπελθόντες δὲ καὶ τὰ θαυμάσια ἀιτιαγγεῖλαιτες τῇ σουλτάνῳ, εὐθαύμαστοι καὶ ἐξεπλάγη εἰπὼν δι-
 εὐθυνασμία καὶ ἀληθῆς ἡ πίστις αὐτῶν τῶν Χριστιανῶν.

Ἦν δὲ φοβερὸς ὁ τοιοῦτος σουλτάνος οὐ μόνον τοῖς με-15
 γισταῖσι αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, ἐπάρχων ἀφροσω-
 πολιτῶν καὶ ἐπιερῶν ταχέως πᾶν ὃ ἤβουλετο καὶ κατὰ
 τοῦν εἶχεν. ἤγαγον δὲ καὶ τοὺς σοφοὺς, οὐ μόνον τοὺς
 ἀπὸ τοῦ γένους αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ παλαιῶν γένους
 καὶ μᾶλλον τοὺς ἡμιτέρους τῶν Χριστιανῶν. ἐδοιοῖκε δὲ
 τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ μετὰ φρονήσεως μεγάλῃς καὶ ἦν συζητη-20
 τῆς πολλῶν, οἷδ' ὄλωσ' ἀγνοῶν οἷδ' ἰὼν μικροτάτων τῶν
 ἐν τῇ πόλει πραττομένων· ἐμάθαι γὰρ πάντα ἄχρι

qua dicit ad videndum reverterentur. reversis tem divinam patriarcha fecit, recitata et precatione, qua crimen illius aboleretur. quam ut sancto nec sine lacrimis recitavit, ea miraculum: articuli manuum pedumque disjungi, vincula solvi, ita ut ab astantibus etiam ossium crepitus audiretur. reposito cadavere et rursus obsignato, corpus tantum nexu omnes dissoluti fuerant, obsignatam arcam, quae id continebat, in sacello patriarchico deposuerunt. post triduum reversis regis ministris arcaque resignata et aperta, apparuit corpus illud iam dissolutum, de quo nihil restans nisi cinis homines in admirationem adduxit. abeunt ad regem, quae suis oculis videriat renoutrant. admirari ille, stupescere, religionem Christianorum veram et admirandam confiteri.

Erat porro formidabilis iste sultanus; idque non suis modo proceribus sed omnibus etiam aliis. nulla apud illum ratio personae ullius, celer effector omnium rerum, quas volebat et in animo habebat. diligebat quoque viros doctos, eosque non suae tantum gentis sed cuiusvis etiam nationis, imprimis ex Christiano genere nostros homines. administrabat regnum magna cum prudentia. multa indagare, multa cognoscere, nihil, ne minimorum quidem quae in urbe gererentur, inexploratum relinquere. certe enim omnia, etiam mi-

καὶ τῶν μικρῶν καὶ μὴ ἀκουσθῆναι αὐτῷ ἀξίον εἰπεῖν. ἐπε-
 ριπάτει τὴν νύκτα ἀγροῦμένος καὶ μανθάνων πάντα τὰ γινό-
 μενα. οὐκ ἀφῆκε δέ, ὡς ἔλεγον, οὐδεμίαν ἐργασίαν ἢ πρα-
 γματείαν ἀπερισκόπητον, καὶ τί ἕκαστος ἐξ αὐτῆς ἔχει, καὶ
 5 τί πᾶς τις ποιεῖ. τοιαύτην ἐπὶ πολὺ ἐποιεῖτο τὴν ἔρευναν
 ὡς σπουδαιότατα. μαθὼν δὲ καὶ ὅτι οἱ ψάλται τῆς μουσικῆς
 τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν Γραικῶν δύνανται γράφειν τὰς με- 29
 λωδίας τῶν Ἀγυροῦτων, ὥρισε καὶ παρεγένοντο ἐνώπιον αὐτοῦ
 εἷς ψάλτης καὶ εἷς Πέρσης, ὃν εἶχεν αὐτὸς ἐπιστήμονα καὶ
 10 καλὴν ἔχοντα φωνήν. ἦσεν οὖν οὗτος μέλος Περσικόν, καὶ ὁ
 ψάλτης ἔγραψεν. ὕστερον δὲ ὥρισεν ὁ ἀνθέτης, καὶ παρόν-
 τος τοῦ Πέρσου ἔψαλε τοῦτο ὁ ψάλτης ὁμοίως, ὥστε καὶ τὸν
 Πέρσην καὶ τὸν ἀνθέτην θανατίσαι. ἐδωρήσατο οὖν καὶ ἀμ-
 φοτέροις δωρεάς, καὶ ἐξενίζετο τὴν λεπτότητα τοῦ ψάλτου,
 15 καὶ ἀρῆκεν αὐτοὺς ἐν ἀγάπῃ καὶ τιμῇ. λέγεται δὲ ὅτι καὶ ὁ
 Πέρσης ὁ ἄδων ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἐπεὶ ἤκουσε τὸν ψάλ-
 τὴν οὕτω μιμησάμενον φωνὴν ξένην καὶ ἦν ἄλλοτε οὔτε ἤκου-
 σεν οὔτε ἐγίνωσκεν, πεσὼν ἐπροσεκύνησεν αὐτὸν εἰπὼν “με-
 γάλῃ ἀληθῶς ἢ ἐπιτειθειότης καὶ σοφία τοῦ ψάλτου.” ἠὔξησε
 20 δὲ καὶ ἐτράνωσε τὰ ὄρια τῆς βασιλείας αὐτοῦ πολὺ, καὶ ζή-
 σασ ἔτη πενήκοντα ἑπτὰ ἀπέθανε κατὰ τὸ 539αῖ ἔτος.

18. πεσὼν A pro πᾶς

21. πενήκοντα ἑπτὰ add A

nuta personaeque eius audita ferme non digna, sciscitabatur. nocturno tempore per vias ignotus oberrabat, ut omnes civium actiones disce-
 ret ferunt eum praetermisisse nullum officii aut negotiationis ge-
 nus, quod non considerarit, et quid ex eo quisque lucri caperet, et
 quid quisque civis ageret. huiusmodi ille inquisitionem frequenter
 quam studiosissime faciebat. cumque percepisset Graecorum ecclesia-
 sticae musicae cantores notis quibusdam posse describere cantilenas
 Agarenicas, iussit in conspectum suum vocari duos cantores, unum
 psalten Graecum, alterum, quem habebat, scientia et suavitate
 canendi praestantem Persam. quo Persicam cantilenam dulci-
 ter canente, psalter eam notulis comprehendit. deinde sultano iu-
 bente, Persa auscultante, illam psalter cecinit eodem modo, ita ut
 tum Persa tum sultanus admiraretur. utrumque ergo muneribus af-
 fecit, admiratus ut rem novam ingenium subtile psaltae, ambosque
 cum gratia et honore dimisit. fertur etiam Persa ille, qui ita coram
 rege cecinerat, postquam audivisset cantionem psaltae ita feliciter
 alienam vocem imitantis, quam alias nunquam audivisset nec sciret:
 summam ei reverentiam exhibuisse, ac dixisse “magna est vere dex-
 teritas et eruditio psaltae.” auxit autem hic rex, et valde longe ex-
 tendit, imperii sui limites cumque 57 annos vixisset, periit 6988
 anno mundi.

Βασιλευσας δὲ ἀπὲρ αὐτοῦ ὁ υἱὸς αὐτοῦ σουλιαν Μπαγιαζήτης, ὃς εἶχε καὶ ἕτερον ἀδελφόν τὸν Τζεμ σουλιαν ὄντα ἐν Μαγητησίᾳ. ὁ δὲ βασιλεύσας οὗτος Μπαγιαζήτης, εἰσιθίς ἐν Ἀμωσιῇ, ἐπεὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπιλείψῃσιν ἐν τοῖς γωφίσις Νικομηδείαις, πλησίον ἑσάρθας οὗτος ἀνεγνωρίθη βασιλεὺς τῆς πόλεως· αὐτὸν τὸν υἱὸν ἐγίμιοι εἶπα καὶ ἐν τῇ πόλει ἐφειθέμενα ἀνεγνωρίσαντες πρώτοι αἰθέμενοι, ἐπεισισασις οὐ μικρὰ ἐγένετο, ὥστε φοιτηθῆναι καὶ πασιᾶν εἶνα καὶ ἄλλους πολλούς· καὶ οὕτως ἐπανοσιν ἢ σισασις. μετὰ δὲ ἡμερας τινὰς ἔλθε καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν βασιλείαν. τοῦτον δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπειψεν ἐν Μαγητησίᾳ, δοῖς αὐτῷ καὶ σπῆντρον καὶ ἄξιαν μεγάλην. ἰδωσιν ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις υἱοῖς αὐτοῦ, τῷ μὲν Ἀχουμάτῃ τὴν Ἀμωσιαν, τῷ δὲ Σάχ τὴν Καραμανίαν, τῷ δὲ Μαχουμίτῃ τὴν Κυσταμόνην, τῷ Σλήμῃ τὴν Τραπιζουῖνα, τῷ Μαχίμῃ τὸν Καφᾶν, ὄσους καὶ μετ' ἑλίγον ἐπιλείψῃσιν. οὕτω διμήρισεν τοὺς υἱοῖς αὐτοῦ τὴν ἀνατολήν.

Ἀμα δὲ τῷ ἐγίμοισι ἀπέκτετε τὸν Ἀχουμάτ πασιᾶν, ἄνδρα πολεμικόν καὶ ἀγαπώμενον παρὰ πάντων, ὃς πολλὰ κατώρθωσε, καὶ μᾶλλον ἐν τῇ Πονλίᾳ ἐν τῷ Οὐρόντῃ, καὶ ἤντηκεν ἐπίθιν αἰχμαλώτια πολλὰ καὶ πλοῦσιον καὶ ἄλλα. οὐκ οἶδε δὲ τις πᾶς αὐτῷ ἐφθόγγησιν καὶ αὐτὸν ἀπέκτετεν.

1482 Secutus est eum in regno filius eius Bajazita, qui habebat fratrem nomine Zenem, Magnesia habitantem. iste vero Bajazita, Amasiam veniens, posteaquam pater eius in agro Nicomediensi mortem obierat, quo propius ab eo loco aberat, eo citius se cogitata renuntiatus est rex urbis. antea tamen quam eo venisset, filius eius aetate adhaec infans, in vobis praeducatus renuntiatus fuit, cum quidem seditus non parva ob occidendum regem comita fuisset, ita ut rex ad manus et pugnam veniret, inter alios multos etiam uno de basis interfecto, sed pueri renuntiatione suis tumultu factus est. post aliquot dierum intervallum advenit pater ipsius, regnumque eodem occupavit. hoc suo filio Magnesium amandato, cui sceptrum dedit et magnam dignitatem contulit. patri beneficentia liberaliter in caeteros quoque filios suis usus est, A-homatiae Amasia concessa, Sacha Cilicia, Machometae Castamone, Selimae Trapezuste, Machometae Caplia; qui et paulo post mortuus est. ad hunc modum liberis suis Orientis partes divisit.

Statim autem ab inito imperio Achumatam basam interesevit, virum bellica laude clarum et omnibus carum. multa hic fortiter gesserat, cum alibi tum in Apulia, apud Hydruntem, multis inde captivis, magna praeda et opibus adductis. nec scitur unde fuerit invidiae odinique origo, causam caedi eius dans.

Εἶτα στρατεύει ἐν Μαγνησίᾳ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
 ὃς τοῦτο ἀκούσας, ὅτι στρατεύει κατ' αὐτοῦ, ἐμβὰς εἰς ἃ
 εἶχε πλοιάρια ἔφυγε καὶ ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον, ζητῶν παρὰ
 τοῦ ἐκεῖ σουλτάνου βοήθειαν πρὸς τὸ ἀντιτάξασθαι τῇ ἀδελ-
 5 φῷ. ἀποτυχὼν δὲ ἀπελθεῖν εἰς προσκύνησιν εἰς Μέκκην
 ἤθελῃσεν. ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἐκώλυσεν αὐτόν, ἔφυγε πάλιν καὶ
 ἀπῆλθεν εἰς Ῥόδον. ὑπεδέξαντο δὲ αὐτόν οἱ Ῥόδιοι μετὰ
 χαρᾶς. ἐν ὅσῳ δὲ ἦν ἐκεῖ, οὐ διέλειπεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ
 βασιλεὺς φημί τῆς πόλεως, πέμπειν δωρεὰς πρὸς τοὺς ἐκεῖ,
 10 ἵνα φυλάττωσιν αὐτόν ἀσφαλῶς. χρόνων δὲ τινων διαδρα-
 μόντων ἀφῆκαν αὐτόν γνώμῃ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ἀπῆλθεν
 εἰς Γένουσαν. ἐφοβεῖτο γὰρ ὁ ἀδελφὸς ἵνα μὴ περῶσῃ ἐν
 τῇ ἀνατολῇ καὶ ποιήσῃ σκάνδαλον καὶ πόλεμοι γένωνται·
 ἐφοβεῖτο δὲ τὸ πλεόν ἐκ τῶν Βαρσακίδων, οἳ οὐ καλῶς διέ-
 15 κειντο αὐτῷ. ἐποίησαντο οὖν βουλὴν μετὰ τε τῶν Βαρσακίδων,
 μετὰ τῶν Τουρκατυρλίδων καὶ Καραμανιδῶν, ὅπως ποιήσωσι
 τὸν Τζέμην ἀθένητην ἐν τῇ ἀνατολῇ. ὁ δὲ ἑνωτισάμενος ὁ
 σουλτάνος τῆς πόλεως ἐμήνυσε τοῖς Ῥοδίσις, καὶ ἐπεμψαν
 αὐτόν ἐν Ἰταλίᾳ. τέλος δὲ ἐκεῖ διερχόμενος κατήνησεν ἐν
 20 Ῥώμῃ. ὑπάρχοντος δὲ αὐτοῦ ἐκεῖ, διεμηνύσατο τοῖς Βενετί-
 κοῖς, ἔχων φιλίαν μετ' αὐτῶν, ἵνα φαρμάκῳ διαφθείρωσιν
 αὐτόν. ὁ δὲ καὶ ἐποίησαν· ἐπεμψαν γὰρ πρὸς αὐτόν ἄρ-

5. ἐν τῷ μετὲ C

Posthac in expeditionem Magnesium versus contra fratrem pro-
 fectus est; qui hoc audito, nempe in se iri, conscensus, quae tunc
 suppetebant, navigioliis profugit in Aegyptum, ab huius sultano sup-
 plex opem, qua fratri obviam ire posset, petens. qua spe frustratus,
 Mecham ut religionis ergo peregrinaretur, in animum induxit. sed
 hoc etiam conatu a fratre deiectus, rursus fugam capessens, Rhodum
 petiit, ibique humaniter et cum gratulatione exceptus fuit. quamdiu
 autem ibi commoratus est, sine intermissione frater eius, rex urbis,
 dona ad primores illius loci misit, petens illum tuto, ne qua effuge-
 ret, custodiri. aliquanto deinde tempore exacto inde emissus est, de
 sententia etiam fratris; ac se Genuam contulit. metuebat quippe rex
 ne in Orientem transiens turbas excitaret, e quibus bellum civile exi-
 steret. magis autem metu Barsacidarum commovebatur, quos animis
 non bene erga se affectos sciebat. initum nempe inter Barsacidas
 et Turcacyridas et Caramanidas (sic Cilices hodie appellantur) con-
 siliium creandi Zemae in Oriente regis erat. quod cum ad aures sul-
 tani urbis pervenisset, de eo Rhodios certiores fecit, qui hominem
 in Italiam ablegarunt. quo postquam delatus fuit, variis ibi peragra-
 tis locis tandem Romam incidit. ubi cum esset, cum Venetis pacem

χοιτά τινι ἐπιτήδειον, ἐπιστάμενον τὴν Ἀράβων γλῶσσαν καλῶς, ὅς δὲ καὶ φιλίαν ἐποκρίθεις ἔγραψε καὶ ἐπέμειν αὐτοῦ. καὶ οὕτω συνδιῶγων ἐφάρτη τελευτήσας ἐπὶ σημείοις φαρμακῶν. ἐπιμψαν δὲ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ἐν Προύσῃ. εὐαιερον δὲ ἐπέμψθησαν δῶρα τοῖς Βιτιείοις, καὶ ἄγαθιο καὶ φιλίᾳ μεγάλη, πλὴν θυλία καὶ εἰς κακόν. ἐπιμψαν δὲ καὶ ἐν πόλει τὸν δολιευσάμενον τὴν φαρματοποισίαν καὶ τὸν θάτατον τοῦ Τζαμη αὐτοῦ, ᾧ ἐδώρησαιο ὁ αἰθέτης τῆς πόλεως, ὁ σουλιῦτος, πολλὰ, ἵππους, ἱμάτια χρυσοῦφωνα καὶ ἄλλα. ἤλαθε δὲ ἐπὶ ἀνόματι ἀποκρισιαρίου διὰ τὸ ἀνύποπτον. οὕτως οὖν ἐνδιῶγων ἐν τιμῇ καὶ δωριαῖς βυσιλιῶς, ὠφειῶς τῶν κάλλει ὑπὲρ πολλοῦς, εἰρέθη ἐν μῆ τῶν ἡμερῶν τεθηκώς αἰφνης, οὔτε ἀσθενήσας οὔτε τι μυλακινθεῖς. οἶμαι δὲ ἐπιση εἶ οὐ ἐκράσιν, ἐν ᾧ μετρη μετρήσας ἀτιμετρηθεῖς καὶ τὸ ζῆν ἐκμετρήσας.

31 Ἐν δευτέρῳ δὲ εἶσι τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπιράττουσιν κατὰ Μολδοβλαχίας, καὶ ἤχηκλώσις το Κιλλερν, τὸ ἀσπρόκαστρον καὶ ἄλλα, λαβῶν πάντας αἰμαλωτοῦς, ἀνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ κομίσας ἐν πόλει. το δὲ αἶτιον ἦν τῆς τοιαυτῆς ἐπιπρατείς ὅτι ὁ πρώην Μολδαβίας ἀρχων ἐποίησε πόλεμον μετὰ

20. πολυδανίας C

et amicitiam sultanus habens, missa legatione, ab eis petit ut veneno illum de medio tollerent. quod et ab eis factum est. nam hominum claro loco ortum, eius rei artificem, Turcicae linguae bene positum ad illum allegarunt. salutare hic comiter, in amicitiam se insinuare, una cibum capere. hoc convictu ita calente extinctus facit miser, haud obscuris veneni signis apparentibus, cadaver inde Prusam missum. insecuto tempore manera Venetias missa, gratiae amplis verbis actae, benevolentiae et amicitiae significatio illustris. sed latebat anguis in herba. missus et a Venetis in Constantini urbem veneficus ille prompator, mortis ipsi Zemaie structor. qui ut venit, mollis a sultano muneribus affectus est, equis, aurea veste et id genus aliis. venerat autem nomine et praetextu legati, quod nihil malae auspicionis esset. hoc modo ibi degens in honore et donis regis, cum pulchritudine corporis praecederet multos, die quodam, eu, repertus est repentino mortuus, nulla antegressa corporis infirmitate, segitudine nulla. hiberat scilicet bonus vir ex quo miscuerat, eadem mensura, qua mensus fuerat, recepta, vitaeque curriculo emensus.

1454 Altero anno imperii in Moldovalachiam copias sultanus duxit. cepit oppida, Ciliam, Asprocastrum et alia. inde quicquid vicorum seminarumque cepit, in urbem traduxit. causa huius expeditionis erat quod superior Moldaviae princeps sultano Mechemetae bellum fecerat, in quo victoria potitus magnam Turcarum numerum delere-

τοῦ σουλτάν Μεχεμέτ καὶ ἐνίκησεν αὐτόν, ἀφανίσας πλῆθος Ἀγαρηῶν. ὅθεν οὗτος ἐπορεύθη κατ' αὐτοῦ, καὶ ταῦτα ἐποίησε τὰ δεινά.

Μετὰ δὲ παραδρομὴν ἐτῶν δέκα στρατεύει κατὰ τῶν Ἀλβανιτῶν. πορευθεὶς δὲ οὐδὲν ἴσχυσε, κωλυόμενος ἀπὸ τὸ τοῦ τόπου δύσβατον πετρῶδες καὶ ὄρεσίβατον, οὗ ἔχουσι τὴν οἰκῆσιν· ἵπποι ἀναβαίνειν ἐκεῖ ἀδυνατοῦσιν. οὐδὲν δὲ ἄλλο ἐποίησαν, πλὴν ὑρπιάσαντες τοὺς τυχόντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, καὶ πυρπολήσαντες πολλὰ, ἐν Κωνσταντίνου 10 ἤλθον.

Οἱ δὲ Βενετῖκοι ἐκτελέσαντες τὸν ἀδελφοῦ θάνατον τοῦ σουλτάνου ἤλπιζον εὐρεῖν τιμὴν παρὰ τῶν Ἀγαρηῶν καὶ φιλίαν ἐφ' ὅσῳ ζωῆς, μὴ γινώσκοντες ὅτι ἡ φιλία αὐτῶν ψευδὴς καὶ δολία· ὅθεν καὶ ἐκαθέζοντο ἐν ἀμελείᾳ. οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ μενούσης τῆς εἰρήνης ὑκονόμησαν πλοῖα στόλου 15 πολλὰ καὶ ὥρμησαν κατ' αὐτῶν ἀπὸ τε ξηραῖς καὶ θαλάσσης μετὰ τοῦ σουλτάνου ὁμοῦ. ἦν δὲ ἐν τῷ στόλῳ καπετάνιος ὁ Μουσταφά-πασιαῦς, ὃς γέγονεν ὕστερον καὶ βεζίρης. ἐχόντων δὲ τῶν Ἀγαρηῶν στόλον πολὺν (ἐπέκεινα τῶν τριακοσίων, 20 ἄνευ τῶν φορητῶν πλοίων τῶν μεγάλων καὶ δύο Μαγούντων τοῦ Κιαμάλη καὶ τὴν τοῦ Μπαράκ (εἰζῆ) εὐρέθη τῶν Βενετῖκων καπετάνιος ὁ Λουρδῆς· καὶ θεασάμενος τὸ πλοῖον τοῦ

rat. hinc causa accepta Baiazites ab urbe contra eum movit huiusmodique maleficia regioni intulit.

Post transcursum decennii in Albanos profectus est, nulla re me- 1492 morabili gesta, officiente locorum iniquitate, saxorum asperitate et altitudine montium, ubi suas illi sedes habent. eo autem ut ascendant equi, fieri non potest. itaque nihil profecerunt, nisi quod viros et feminas forte obviam factos rapuerunt et incendia multa fecerunt. postea Constantinopolin reditum.

Veneti, sublato fratre sultani, honorem sibi sperabant ab Agarenis et amicitiam per omnes dies vitae illius, nescientes amicitias illorum esse fucatas et fraudulentas. hinc segniter ipsi rebus providere. contra Agareni stante pace magnam classem aedificaverunt, terrestrique et marino exercitu, ipso una veniente sultano, in eos iverunt. imperator classis erat bassa Mustaphas, qui postea visiri gra- 1493 dum assecutus est. cum autem Agarenica classis magna et potens esset (treremium equidem amplius trecentarum, praeter magnas onerarias naves et praeter duas ingentes tormentis omnique bellico apparatu instructissimas, Machonas appellatas, unam Ciamalae, alteram Baraci Reizae), advenit Venetorum imperator Lauredanus. hic ubi Baraci navigium conspexit, suspicabatur esse id cui Ciamala praeesset, qui

Μπαράκ, καὶ ὑποπιπυθίς διὲ ἔστι τοῦ Κιαμάλη δοῦν ἐκάκωσεν
 τὴν Ἰταλίαν πολλὰ, ἀρπάσας καὶ ἀφανίσας Χριστιανοὺς οἷα
 ὀλίγους, ὥρμησε κατ' αὐτοῦ μετὰ διὸ καθαρίων μεγάλων, καὶ
 ἐμβάλον αὐτὸ εἰς τὸ μέσον καὶ ὄψαντες ἀλλήλους ἔδρσαν.
 πόλεμον δὲ σφοδροῦ γιγνομένου ἔπιπτον ἐξ ἑκατέρων πολλοί. 5
 Διασάμιντος δὲ ὁ Μπαράκ-φίτης διὲ οἷα ἔστιν ἰκαίος νικῆσαι
 ἐν τῷ τοιοῦτῳ πολέμῳ, ἔρριψε πῦρ ἐν μίση τῶν καθαρίων,
 καὶ ἔψαν καὶ τὰ τρία, καὶ οἷα μὴ δυναθῆναι διασιῆναι
 ἀπ' ἀλλήλων ἀπειθροῦθῆσαν καὶ τα τρία ἐν μίση τοῦ πλά-
 γου. οἱ αἰθροποὶ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Λουρδάς, οἱ μὲν ἐπὶ πο- 10
 λέμου οἱ δὲ ἐπὶ πνρός, ἄλλοι δὲ πλοῖοι ἐν Θαλάσσει καὶ
 32 ἀποπνιγόμενοι, πάντες διεθάρησαν. καὶ τοιοῦτο ἀκούσασα ἡ
 λοιπὴ ἀρμυδα (ὁ στόλος) ἐπέλθιν εἰς τὸν Ναύπακτον· καὶ
 οἷα μὴ δυναθῆναι ἡ ἀρμυδα τῶν Πινυρίων τι ποιῆσαι διὰ
 τὸ εἶναι καὶ ἀπὸ τῆς ἑρῆς τὸν σουλιῶν, ἔμισαν ἀπρακτός. 15
 ἔλαβε δὲ τὸν Ναύπακτον καὶ τὴν χώραν τὴν ἐκτὴ, τὸν Γαλα-
 τῶν καὶ τὰ λοιπὰ χωρία κρητικῶς προσκνήσασα αὐτὸν
 κατὰ τὸ ζῆ εἶος. εἷα ἐπέλθιν ὁ σουλιῶν εἰς Ἀδριανεύ-
 πόλιν μένω ἐκτὴ. ὁ δὲ στόλος ἐποίησε τὸν χειμῶνα ἐν τοῖς
 μερίσιν ἐκείνοις καὶ παρήλαβε τὴν Μεθωνήν, ὅστις διὲ ἐκτὴ 2
 καὶ τοῦ σουλιῶν τοῦτου. ἔγιντο δὲ ἡ ἀλωπὴ αὐτῆς κατὰ
 τοῦτον τὸν τρόπον. παρακαθήμενον τοῦ σουλιῶν καὶ τοῦ
 στόλου ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καὶ πολεμούντων, καὶ μὴ δυναμι-

multum damni Italiae intulerat raptis in servitutem et morti datis
 Christianis haud parvis. confestim ergo irem in ipsam duabus
 magnis navibus, illud in medium anchoram redigere, catenas indere
 et religere. Et pugna vehementi, cadunt utrinque multi. videns au-
 tem Baracus Reiza se victoriam obtinere non posse, ignem navibus
 intulit, quae omnes tres flagrare coeperunt. omnesque inter se cohae-
 rentes nec in viam separari possunt, omnes medio mari delagatae
 in cineres abierunt. epulatae vero atque ipse adeo Lauridanus, qui-
 dam ferris, alii flamma, nonnulli salta in mare et suffocatione, cuncti
 perierunt. qua re cognita reliqua classis in portum Naupacti inve-
 ctā est. unde Venetae classis facultas non fuit quoequam agendi eo
 quod et in continenti sultanus cum copiis esset. cepit ergo hic Nau-
 pactum et adjacentem agrum, Galatam et reliqua oppida, circa pu-
 gnare, facta ab his deditione, 7008 anno. post haec gesta sultanus
 Adianopolin ascendit ibique mansit, classis autem illis in partibus
 1300 hiemavit, capta et Methone, cum quidem tunc rarus sultanus ades-
 set. age vero, quomodo capta sit, dicemus. cum, sultano et classe
 eam obsidentibus ad multos dies et oppugnantibus, expugnatio nulla
 succederet (adeo munita erat illa urbs), eamque ab obsidione disces-

νων τι ποιῆσαι διὰ τὸ ὄχυρόν τῆς πόλεως, καὶ μελλόντων
 παραιτήσασθαι τὸν κατ' αὐτῆς πόλεμον, ἐφάνησαν ἐν μιᾷ τῶν
 τοιούτων ἡμερῶν κάτεργα Βενετῶν φέροντα διατροφὰς καὶ
 ὄπλα καὶ ἀνθρώπους βοήθειαν· ἅτινα θεασάμενοι οἱ ἔνδον
 5 Μεθώνης κατήλθουσιν ἅπαντες εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἀσπάζεσθαι
 αὐτοὺς καὶ ἀποδεχθῆναι· ἦν δὲ πρῶτ' πρῶτ'. θεασάμενοι δὲ
 οἱ Ἄγαρηνοὶ τὰ ἐπάνω τεῖχη ἀνθρώπων χωρὶς, ἐν μέρεσι
 μὴ οὖσιν ὑψηλοῖς, θέντες κλίμακας καὶ παιτάλους σιδηροῦς
 ἀνέβησαν, καὶ μᾶλλον οἱ γενίτζαροι, καὶ θέντες σημαίας αὐ-
 10 τῶν ἐβόησαν βοήν, ὡς ἔθος, τῆς νίκης· καὶ οὕτως εἰσῆλθον
 πολλοὶ καὶ ἥρπαζον γυναῖκας καὶ παιδία. μαθόντες δὲ οἱ ἐν
 τοῖς μέρεσι τοῦ αἰγιαλοῦ καταβάντες τὴν εἰσβολὴν τῶν Ἄγα-
 ρηνῶν ἀνῆλθον εἰς τὰ ἄνω μέρη καὶ ἔρριπτον πῦρ κατ' αὐ-
 τῶν καὶ ἄλλα ἐποίησαν πολλά. πλὴν ὑπερίσχυσαν οἱ Ἄγα-
 15 ρηνοὶ καὶ ἔλαβον τὴν πόλιν ταύτην. ἔπειτα συνάζαντες πάν-
 τας τοὺς ἄνδρας ἀπὸ 13 ἔτων καὶ ἄνω ἀπεκεφάλισαν.

Ταῦτα δὲ ἀκοίσαντες οἱ ἐν τῇ Κορώνῃ καὶ δειλιάσαντες
 ἐκόντες ἐπεμψαν τὰς κλεῖς τῆς πόλεως αὐτῶν, τὰ ὅμοια μὴ
 παθεῖν· καὶ οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οὐδὲν κακόν, ἐν δὲ μό-
 20 ρον, ὅτι ἐξέβαλον τοῦ φρουρίου καὶ ἀφῆκαν μόνον Ἄγαρηνοὺς
 φυλάττειν αὐτό. τὰς δὲ ἐναπομεινάσας γυναῖκας καὶ τὰ παι-

5. Μεθώνης Δ hoc loco et supra

suri essent, conspectae sunt quodam eius temporis die naves a Ve-
 neta urbe venientes, ferentes commeatum arma militem salutis ob-
 sessorum causa. quibus oppidani visis cuncti in littus ad salutandum
 excipiendumque decurrerunt, idque summo mane. Agareni ex altera
 parte conspicati superiora moenia propugnatoribus nudata, ipsi, qui-
 bus partibus minus altitudinis erat, scalis admotis uncisque ferreis
 impactis ascenderunt, in primis ianizari. ibi defixis vexillis suis
 victoriam more suo conclamarunt. magna iam hinc multitudo ia-
 gressa, feminae puerique rapti. tumultu ad illos qui in littus de-
 scenderant ex irruptione hostis perlato, continuo ipsi in superiora
 urbis recurrere, ignem in barbaros iaculari, nihil denique ad defen-
 sionem omittere. verum superior res Agarena fuit, urbeque petita
 est. dehinc, quicquid marium a duodecimo aetatis anno, aut ali-
 quanto superius fuit, in unum locum conductum est et capitali sup-
 plium sublatum.

Haec tristissima cum ad cives Coronae allata essent, pavore ex-
 territi sponte sua claves oppidi sui miserunt, simile a se deprecantes
 exitium. hoc modo conservati sunt, nulla iniuria accepta nisi hac,
 quod e patria exterminatis soli Agareno generi in custodiam commis-
 sum oppidum. mulieres autem et pueri, qui Methonae remanserant,

δία τῶν Ἠιοθωπαιῶν διέσπειραν ἐν ἀνατολῇ καὶ δίσσει αἰ-
χμάλωτα.

Ἐκτροσεκύνθησε δὲ ἐθελουσίως καὶ ἕτερον φρούριον, ἐν
ἔψει κειμένου, λεγόμενον τὴν Βαρῖνος.

Ἐπειελθόντος δὲ τοῦ σουλτάνου ἐν τῇ Κωνσταντινῶν, 5
31 εὐχρηστὴν ἐπὶ εἴη πολλά διὰ τὸ πρῶτον ἐν ἀσθενείᾳ μεγάλη
τῆς ἀρθριτιδος· καὶ οὕτω μαλικῶς ἔχων καὶ ἄκων ἐποίησε
σπουδᾶς μετὰ πολλῶν.

Πατριαρχειάσας δὲ ὁ κίριος Συμῶν εἴη ἔξ ἐκοιμήθη.
εἶτα συνειρηθῆθη σίνδοδος ἀπὸ τε τῶν ἀνατολικῶν καὶ τῶν 10
δυτικῶν ἀρχιερέων, ἐν αἷς ἦν ὁ Ἐφέσου Λαυρέλ, ἀνὴρ λόγιος
καὶ ὁ Θεσσαλονικῆς Νήφων. καὶ ποιήσαντες ψήφους ἐκκλη-
σιαστικῶς ἀντιβῆσθαι εἰς τὸν θρόνον πατριαρχίου ὁ Θεσσα-
λονικῆς. ὑπάρχων δὲ ἀνὴρ σοφός, εἴπερ τις ἄλλος τῶν κατ'
ἐπίτοις τοῖς χρόνις, ἐπέειπε διδασκᾶς ἐπ' ἀμβωνος λογίως καὶ 15
Θαυμασίως. ἦν δὲ τῆν πατρίδα Πελοποννήσιος, πατέρα μὲν
κηρᾶμιτος Ἄλβατον πλοῦσιον καὶ ἀνδρα πεπαιδευμένον, μη-
τέρα δὲ Ῥωμαίων εἶς τῶν γένων. ὃς ποθήσας τὴν τῶν μοναχῶν
πολιτείαν, ἀφείκε τοὺς γονεῖς, ἐν ὄρει τοῦ Ἄθως τῷ ἁγίῳ
λεγομένῳ ἀπῆλθε, καὶ ἠσυχάζεν ἐκεῖ. ὅπου καὶ ἱερεὺς ἐγι- 20
νετο ἐν μοναστηρίῳ ἐπ' ὀνόματι τιμωμένῳ τοῦ πατισκράτορος.

4. Βαρῖνος τὸ παῖσι Πύλος, πατρίς τοῦ Νέστορος, τὸ καὶ πορε-
γᾶσιον λεγόμενον

captiveorum condicionem subire coacti per Orientem et Occidentem
dispersi sunt.

Hic accessit et alius cuiusdam oppidi, in edito loco siti, quod
hodie Barinus nominatur, ultronea deditio.

Reverens Cyprianus sultanus multas annos pacem coluit: nec eam
sua voluntate, sed quod magnis articulorum doloribus cruciaretur;
quae debilitas et languor indutias et foedera quavis invitum lascere
cum multis coegit.

Patriarcha Symeon cum sexennium ecclesiae praefuisset, placido
sonno emigravit. convocatum inde concilium ecclesiasticorum proce-
rum, tum ex Oriente tum ex Occidente; inter quos tunc conspicui
erant Ephesi praesul Daniel, eruditione praestans, tum Thessalonicae
Niphon. suffragis inde ex ecclesiae ritu latis in patriarchicam dignita-
tem exaltatus fuit Thessalonicensis. cum autem ea doctrina esset
qua haud temere quisquam ea tempestate alius, erudite pro con-
ditione et admirabiliter docebat. erat e Peloponneso oriundus; patrem
habuerat ex Albania, virum divitem et literis excultum, matrem autem
Romani (hoc est Graeci) generis, nobili loco natam, incensus ipse
amore vitae solitariae, parentibus relictis, in montem Atho (hodie

ἐπεὶ δὲ Θεσσαλονίκη τὸν ἴδιον ποιμένα ἀπέβαλεν, οἱ Θεσσαλο-
νικεῖς τὴν ἀγαθὴν φήμην ἀκούοντες τοῦ ἀνδρός, μεταπεμ-
ψάμενοι καὶ ἀξιόσπουδες ποιμένα αὐτὸν ἐκατέστησαν καὶ μὴ
θέλοντα. πλὴν ἤκουσε τῶν ἐκεῖ μοναχῶν κινήσαντων αὐτὸν
5 διὰ τὴν πολλῶν σωτηρίαν.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον οὗ εἶπομεν πατριάρχου Συμεῶνος
ὁ πλοῦτος αὐτοῦ, ἐπειδὴ ζῶν οὐδέν τι ψυχρόμησεν, ἐγένετο
ἀθροιστικὸς, γινώσκοντος τοῦ χασνατάρι Ἀγαρηνῶν, τοῦ Τρα-
πεζουντίου Σκετερομπέϊ τοῦ υἱοῦ Ἀμυροῦτζη, ὅτι κληρονόμον
10 οὐκ εἶχεν. οὐ μόνον δὲ τὰ ἑαυτοῦ ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν
ἀφιερωμένων ἐγένοντο ἀθροιστικά. καὶ τούτου ἕνεκα καὶ πολ-
λοὶ τῶν κληρικῶν εἰσηλθόν ἐν φυλακῇ. ταῦτα δὲ θεώμενος
ὁ πατριάρχης, ὅπως ἀφιερωμένα ἱερὰ σκεύη, ἄξια ὑπὲρ τριῶν
χιλιάδων χρυσίων ἔλαβον, καὶ τοὺς κληρικούς ἐν φυλακῇ
15 εἶχον, καὶ ἄλλα ζητοῦντες, καὶ βουλόμενος κἄν ταῦτα ἐλευ-
θερωθῆναι, ἐπλάσαστο ὅτι Βασίλειός τις ἔστιν αὐτοῦ ἀνεψιός,
καὶ οὕτως ἐμαρτυρήθη, εἰ καὶ οὐκ ἀληθῶς. γινώσκοντος δὲ
τοῦ αὐτοῦ χασνατάρι τὸ ἀληθές, ἠνάγκασε καὶ ἀπέκοψαν μὲν
τὰς ὕβνας τῶν μαρτυρησάντων, αὐτῶν τριῶν ὄντων μοναχῶν,
20 ὠργίσθη δὲ καὶ ὁ σουλτᾶνος τὸν οἰκονομήσαντα ταῦτα καὶ

8. χασνατάρι ὁ θησαυροφύλαξ τοῦ βασιλέως

sanctus mons vocatur) abiit, ibique rebus sacris vacavit, factus ibi
sacerdos in monasterio quod nomini Pantocratoris consecratum est.
cum autem Thessalonica pastorem suum amisset, incolae huius ur-
bis, audita virtute et eruditione viri acciverunt, rogarunt, invito pe-
dum pastorale tradiderunt: invito, inquam, vix a monachis eius loci
ob multorum salutem persuaso.

Iam vita perfuncto, uti diximus, patriarcha Symeone, quia is vi-
vens nullum fecerat testamentum, opes eius in aerarium regis red-
igendae erant: regiarum quippe pecuniarum praefecto, Trapezun-
tio Scederbeio, Amerutzae filio, notum erat neminem illi heredem
esse. non ipsius autem tantum bona, sed multa etiam divinis usibus
consecrata sultano addicebantur. qua de causa multi etiam ex clero
in custodiam includebantur. haec mala cum cerneret patriarcha, sacra
vasa, quae plus tribus ducatorum milibus valebant, a Turcis auferri,
clericos in custodia detineri, alia insuper ab ipsis attentari, indigne
tulit, cupiens saltem Symeonis bona asserere. commentus itaque est
quendam Basilium illius patruem; et sic pro testimonio dictum
fuit, etsi praeter veritatem. verum cum rem probe nosset idem ga-
zae praefectus, testibus nares praecidendas curavit, qui erant tres
monachi. sed et sultanus commentum huius auctori patriarchae ac
consultori irasci. eiectus ergo is est non solum a throno suo sed ipsa
etiam urbe. deinde, de sententia quaestoris seu generalis receptoris
regni, sedit, ut tributum persolveret. tunc iterum urbe exivit impe-

συμβολεύσαντι πατριάρχην, καὶ ἐξίβαλον αὐτὸν οὐ μόνον
 34 τοῦ θρόνου ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως. εἶτα γνάμψ τοῦ Τεννιταίρη
 τοῦ λογαριαστοῦ τοῦ βασιλέως ἐκάθισε διὰ τὸ δοῦναι τὸ τέλος.
 εἶτα ἐξῆλθε πάλιν, προστάξας τοῦτο τοῦ σουλτάνου αὐτοῦ
 καὶ προσκελεύσας ἵνα καὶ ἕτερον ἐκλέξωσι καὶ κηρώσῃ αὐτόν. 5
 βουλὴν οὖν ἔδωκε ἵνα ποιήσωσι τὸν κέρμιον Μουάσιον ἰδια-
 τεύοντα τῆ μοιῆ τῆς Κοσουλίας. ἀπέλιθον δὲ μετὰ βασιλι-
 κοῦ ἁρισμοῦ, καὶ ἐλθὼν ἐποίησαν καὶ μὴ θείοντα διὰ τὸ
 βαθεῖ γένος. ἔξῃ δὲ εἶμι καὶ ὁ κέρμιος ὃς ἐγένεσαν αὐτόν
 αἰχμαλώτω θέντα, ὡς εἶπομεν, ὃς καὶ ἐν πολλοῖς ἤκουσθη τὰ 10
 ἐκκλησιαστικά. ὁ τοιοῦτος δὲ πατριάρχης ἦν ἄρισταί, νου-
 σερημένος ἀκτεμοσύνην τρεπίσῃ προσερχῆ ταπεινοῖσι ἐλεημο-
 σίταις καὶ ἄλλοις ἀγαθοῖς. πατριαρχειῖσας δὲ εἶμι χρόνους
 δύο καὶ μῆνας ἐξ παρρησίαι.

Ὁ δὲ σουλτάνος Μπαγιαζίτης ἐποίησε μάχην πρόκαιρον 15
 μετὰ τῶν Τεννιδῶν, καὶ ἐπερσε στρατιάν καὶ πλῆθη πολλὰ,
 καὶ ἐγένετο σμερλοῆ πόλεμος τίς τὰ Ἄτανα ἐν τοῖς μίσησι
 Καρραμυίας. ἦν δὲ πρωτοστράτηγος, ὡς παρ' αὐτοῖς λέγεται
 μυγλίρησις, ὁ ἐπὶ θεγαίρης γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ Χιροιάλης.
 καὶ πόλεμον σιγχοροθέντος ἀνέλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἐφρά- 20
 νισαν καὶ φασάτα πολλὰ, πλῆθη αἰδρωῶν ἐμπύρωσι πόλεμον καὶ
 ἀνδρωῶν. ἐφίλαστον δὲ αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἀπέθωκαν, ὅτι
 ἐποίησαν εἰρήνην.

2. Νιεννιτάρη C

rio ipse sultani: qui et alium deligi patriarcham iussit, cuius se
 designationem ratam habiturum et confirmaturum. consilium igitur
 Dionysii ceperunt: creandi, qui in synodis Constantinensibus
 abissent hoc animo, ut se invidentes acciperent Dionysium, et
 recipere id nunquam, quantumvis licet excusatione longae venustatis
 uteretur, ceperunt. etiam heros ipse, qui olim captum redemerat
 sicut diximus, adhuc in vivis erat, abomque in multis regibus eccle-
 siae negotia. erat ille patriarcha multis vicibus egregie opustus,
 paupertate voluntaria, religionis, pietatis, honestate animi, con-
 gationibus in egenos, aliisque studiis laudatis. cumque duos annos
 functioni patriarchatus et menses sex adiecisset, illa sese abdicavit.

Sultanus dein Barozita bellum aliquandiu cum Zinzidis gessit,
 misso numero et valido exercitu. commissum est praelium apud
 Atana, in partibus Caramaniae seu Ciliciae, duce genere Barozitae
 Choescoque, qui protostratoris, quem ipsi belleherum vocant, digni-
 tate enucebat. hic in eo praelio vivus in potestatem hostium venit,
 multis rei militaris peritissimorum et fortissimorum Turcarum agoni-
 bus deletis. quem cum vivum servassent, postea pace composita
 reddiderunt.

Κατὰ δὲ τὸ ζιζ' ἔτος ἐγένετο σεισμὸς μέγας καὶ ἔπεσον πολλὰ ἐκ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως καὶ ναοὶ τῶν τε Ἀγιορητῶν καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων καὶ οἰκήματα πολλὰ, καὶ πολλοὶ κατεπλακώθησαν καὶ ἀπέθανον ἀώτως καὶ ἀθλίως.

- 5 Κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς χρόνους ἤλθε τις ἐκ Περσίας ὀνόματι Σαχ-Κούλης, δοῦλος τοῦ Σάχ Ἰσμαήλ, μετ' ὀργῆς μεγάλης, φέρων μεθ' αὐτοῦ καὶ λαὸν πολὺν ἀπὸ τε Καρμανίας καὶ ἐκ τῶν Βαρσακίδων καὶ Τουρκατηρλίδων· ἤλθε δὲ μέχρι Κορυαίου. ὑπῆρχε δὲ τὸ πλῆθος μέχρι χιλιάδων
 10 εἴκοσι. τούτου δὲ ἕνεκα ἐξῆλθεν ὁ μπεγλέρομπείς Καρκακιός-μπασιᾶς ἐκ τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ ἀντίστη. ἔπεμψε δὲ καὶ ὁ σουλιτᾶνος τὸν Ἀλιμπασιᾶν μετὰ στρατευμάτων, γενιζάρων, σπαχίδων καὶ πεζῶν τοξότων καὶ ἄλλων. αὐτὸς δέ, καίπερ τόσοι ἀντεστρατεύσαντο, οὐκ ἐδειλίυσεν, ἀλλ' ἔμεινε χωρὶς
 15 φόβου τινὸς ἀρπάζων καὶ ἀφανίζων τὰ ἐγγὺς καὶ πόρρω. παρραγενόμενος δὲ ὁ πασιᾶς οὐκ εὐθέως συνεκρότησε πόλεμον μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μετακαλεσάμενος τοῖς πρώτους τῶν Καρμανίων ἐδίδου αὐτοῖς δωρεὰς καὶ ἱμάτια χρυσᾶ, ὅπως συμβοηθήσωσιν αὐτῷ ἢ δολιεύσονται αὐτῷ ἢ πιάσωσιν αὐτόν.
 20 εἶπον οὖν ἐκεῖνοι ὅτι ὁ Σαχ-Κουλῆς ἔχει θάρρος εἰς ἡμᾶς ὅπως βοηθήσωμεν αὐτῷ ἐν τῷ πολέμῳ. ἡμεῖς δὲ ποιήσομεν παντοιοτρόπως ἵνα συλλάβωμεν αὐτὸν ζῶντα, εἰ δυνατόν, καὶ

Anno 7017 terrae motu horrendo concussa fuit urbs; quo colla- 1508
 psae sunt multae partes moenium, tum templa, non tam Agarenica quam etiam nostratia, aedificiaque complura, eorumque ruinis multi mortales ante tempus miserabiliter oppressi.

Venit illa tempestate quidam e Persia nomine Sachcules, servus Sach Ismaelis, iracundo se inferens impetu, adducens magnum e Caramanis Barsazidis et Turcatylidis exercitum, numero ad ducenta hominum milia; et ad Cotiaium usque progressus est. huic bassa Caracius, bellerbeii gradu ornatus, obviam ivit atque illis in locis se opposuit. sed et Halli bassam sultanus cum copiis ianizarorum, Spachorum, sagittariorum peditum et aliorum militum, subsidio emisit. ille vero, licet tantos exercitus sibi oppositos videret, nullum timorem prae se tulit, sed confidenti animo manebat, praedas agens et populans tam propinqua quam longinqua. quo cum accessisset bassa, non continuo cum illo acie decernendum duxit, sed accitis ad se primoribus Caramanorum munera offerebat et vestitum aureum, cupiens eos in societatem suam pellicere, aut persuadere ut dolo circumvenirent hostem aut captum sibi traderent. responderunt illi "aequidem confidit nobis Sachcules; nec dubitat quin ei auxilio in pugna futuri simus. nihil ergo intentatum relinquemus

δύσσομεν αὐτὸν ἐν ταῖς χερσὶ σου. πιστεύσας οὖν αὐτοῖς δέ-
δωκε πόλιμον μετ' αὐτοῦ. οἱ Καραμάνοι δὲ ἦσαν προαιτι-
μενοι καὶ μεθ' ἑκατέρων τῶν μερῶν, ἐφαίνοντο δὲ ὅτι βοη-
θοῦσι τοῖς Ὀθωμανοῖς· συλλοικῆς τοίνυν γινομένης ἐφυγον
μὲν οἱ Καραμάνοι, κινῆ δὲ ὁ Σαχ-Κουλής· ὅπου καὶ ἀπι-
κόπη καὶ ἡ μεγάλη τοῦ πασιᾶ. εἶτα παλινοσθένοντες οἱ Κα-
ραμάνοι καὶ νεμεσηότας ἐφόβητες τοῖς τοῦ Σαχ-Κουλή, καὶ
ἐπιπλοῦντες αὐτοῖς ἀελλπίστως, ἐπέκρησαν αὐτοῖς, καὶ ἐφυγον.
ἔλαβον δὲ καὶ ἑκατέρων τῶν μερῶν τὰς τε σκευὰς ἄρματα
ἵππους καμήλους καὶ λοιπὴν σκευήν, καὶ ἀπῆλθον ἐν τοῖς 10
ἰδίοις.

Ταῦτα δὲ ἀκούων ὁ σουλιτᾶτος Ἀπαγιαζιτῆς οἶκ ἡδι-
καιο ποιεῖν οἶδεν, ὅτι ἦν ἐν κλίτῃ, ἐπὶ φρουρατισμοῦ ἀσθε-
νῶν κυκῶς, καὶ ἴσασον ἐπέρχετο ἀίτητος εἰς ἰδοξεν αὐτῷ
δοῦναι τὴν ἔγχεμοσίαν πρὸς τὸν τοῖτου τῶν σουλιτᾶν Ἀχου-
μάτην καὶ εἰς ζῶντα ἀναχωρῆσαι. ἦν δὲ ὁ σουλιτᾶν Σελίμης
κρυπτοῦν ἐν Τραπεζοῦντι, καὶ ἔσπευε καὶ τὴν τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ βουλὴν, ὅπως δοῦναι ἔχει τὴν ἀρχὴν πρὸς τὸν ἄλλον
ἀδελφόν, καὶ ἐξήτησε τὸν Καφᾶν δοθῆναι τῷ σουλιτᾶν Σου-
λεϊμᾶνῳ, ἵνα μαθηθῶσιν ἔχει πῦρ γινόμενον. εἶχε δὲ καὶ κα-
20
τασφόρους ἐν πόλει καὶ ἐν τόποις ἄλλοις πολλοὺς. ὥς δὲ
ἔμυθεν εἰς ἡδὴ γέγονεν ὁ γινέσθαι προιλέγειο, ἄρας λαόν

quo carissimus vicum, si modo fieri poterit, et in manus tuas tradamus. bassa verbis eorum fidem habens ad praelium cum Persa descendit. stabant tunc Caramani ab utraque parte, et qui cum Sachcule erant, videbantur cum Ottomanica parte facere. verum ubi ad rem ventum est, fugam inierunt Caramani, praelio victor Sachcules extitit, inter alios bassa etiam cruentam capitis diminutionem passio. deinde e fuga reversione facta Caramani, cum eos qui cum Sachcule erant delatogatos repressissent, impetu repente in eos facto haud difficulter vicecerunt integri fessos, in fugamque dederunt. utriusque igitur partis papiliones abstulerunt et currus et equos et camelos et reliquum apparatus. hisque ditati ad sua redierunt.

Haec audiens sultanus Baiazita, etsi indigne tulit, ad ulciscendum accingi non potuit, eo quod decumberebat epiphora et gravedine oppressus. adeoque lecto affixus erat ut nullo modo se inde movere posset, sed de regno, etiamnum spirans, relinquendo et ad filium Achumatum transferendo cogitaret. erat illo tempore Trapezunte cum potestate Selimus, ubi de consilio patris certior factus fuit, eum velle imperium deferre ad alium filium, ipsius fratrem. petit ergo Gapham, ut easset cum Sucheimano; quo quicquid rerum gereretur audire posset. habebat et Byzantii et aliis pluribus in locis suis exploratores. post-

ἀπὸ Σκυθῶν ἀπὸ τοῦ Χάνη καὶ παντοίων ἄλλων, καὶ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ καὶ πολλοὺς τῶν συμμαχῶν καὶ φίλων, ἤλθε διὰ τῶν ἀβάτων τόπων καὶ μεγίστων ποταμῶν ὄρα χειμῶνος, καὶ κατήτησεν εἰς τὸ Κελλεῖον καὶ Ἀσπροκάστρον. ὁ δὲ σουλτάν

5 Ἀχουμάτης μηνυθεὶς παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἤλθεν ἄντικρυ τῆς πόλεως ἐν χώρᾳ λεγομένῃ Βρούα, καὶ διαβάς ἐν πόλει νυκτὸς κρυφίως εὐρέθη καὶ συνωμίλησε μετὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς. τοῦτο δὲ οὕτως ἐγένετο, ἐπεὶ οἱ γενίτζαροι ὅλως οὐκ ἠγάπησαν αὐτὸν μὴ βοηθηθέντες ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ Σαχ-

10 Κουλῆ. πλὴν δοκεῖ μοι ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ ἐκ θεοῦ ἡ βασιλεία· ὄθεν καὶ ὑπέστρεψε κενὸς ἐν Ἀμασίᾳ ἀπελθὼν, μηδὲν διαπραξάμενος ὧν χάριν ἤλθε.

Ὁ δὲ σουλτάν Σελίμης ἔφθασεν ἐν Ἀδριανουπόλει, οὐ- 36
δενὸς ὄντος τοῦ κωλύοντος, ἀλλὰ πάντων ἀναχωρούντων αὐτῷ

15 ὡς κυρίου. μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὡς ἀδεῶς βούλειται βασιλεῦσαι καὶ ἄκοντος τοῦ πατρὸς, ἐξῆλθε τῆς πόλεως μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν, οὓς λέγουσι πόρταν, καὶ μετὰ τοῦ εἰρεθέντος στρατεύματος, ἵνα ἀκούσας ὁ υἱὸς τὴν ἐξέλευσιν τοῦ πατρὸς φοβηθεὶς ἀναχωρήσῃ. ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἐδειλίωσεν,

20 ἀλλὰ μεθ' ὀρμῆς πολεμῆσαι προηγεῖτο. ὄθεν ὁ σουλτάν Μπαγιαζίτης ἐσκήνωσεν ἐγγὺς χωρίου λεγομένου Σίρτικιοι πλησίον ποταμοῦ, ὁ δὲ σουλτάν Σελίμης καταντικρὺ ἐσκή-

eaquam rescivit iam factum esse quod futurum praedicabatur, ipse auxiliis Scythicis a Chane pluribusque aliis assumptis, hisque ad exercitum suum et ad sociorum amicorumque copias adiunctis, loca transitu aspera et difficilia maximaque flumina hiberno tempore superavit, et ad Ciliam Asprocastrumque pervenit. sultanus autem Achumata patris accitu ad locum ex adverso urbis situm, nomine Bryam, venit. inde noctu in urbem occulte traiciens patrem convenit et cum eo sermones nequicquam habuit. eius rei causa fuit quod plane animis alieni ab eo ianizari essent, auxilio destituti ab ipso in bello cum Sachule. quamquam verior mihi causa videtur, quod non esset ei divinitus regnum destinatum. rediit ergo vacuis manibus Amasiam, cum nihil eorum ob quae venerat obtinisset.

At sultanus Selimes Adrianopolin contendit; quam et obtinuit citra omne impedimentum, nemine non ei de via cedente, ut ad quem eius rei ius spectaret. haec ut rescivit pater, illum, spreta omni reverentia, aperte se invito grassari ad regnum, urbe cum iis quos circa se habebat, quos Portam vocant, egressus est, adiuncto, qui tunc ad manus erat, exercitu, sperans fore ut filius, audito patris egressu, metu pedem referret. ille vero minime perterrefieri, sed ferociter se ad pugnandum promovere. ideo Baiazita castra posuit

νοσι, Ἰησιῶν καὶ λόγοις καὶ ἔργοις τὸν πόλεμον. πρωΐας δὲ
 γινουμένης συνάπτεται πόλεμον. ἦν δὲ ὁ γέγων ἐν ἀμύξῃ·
 ἐκ πολλοῦ γὰρ ἐφ' ἑαυτοῦ οὐκ ἐκάθισα. καὶ μετὰ τῆς
 ἀμύξης, βίη τῶν γενιζάρων, ἐπέλασιμα τῆ ἐφ' αὐτοῦ, καὶ
 εἰ ἤθελον, ἐγένετο αὐτῶν· ἀλλ' ἔδωκαν αὐτῷ χωρὰν καὶ
 ἔφυγεν. καὶ μετὰ τὸν σφοδρὸν πόλεμον ὁ Σελίμης ἐφυγε
 καὶ καὶ τὸ στρατεύμα αὐτοῦ διωκόμενοι καὶ ἀποκινημένοι.
 καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτοῖς μεραδῶς διασπαρμητοὺς ἐν θέραι καὶ
 σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄποις τῆς γῆς, γινουῶς ἀόπλους ἀδύτους,
 οἱ ἄπου εἰρησικον οἱ ἐπιόποι ἐκδιότιες καὶ δευὰ ποιοῦν- 10
 τε; ἦσαν.

Ὁ δὲ σουλιὸν οὗτος Σελίμης φείγων καὶ δικαιόμενος κατέ-
 φυγεν εἰς λιμένα Μηδίας, καὶ εἰφῶν πλοῖον ἐπέβη αὐτῷ καὶ
 διαπερυσιν ἐν Βάρη μετὰ μετῶν ἀιθροῦπων αὐτοῦ. ὁ δὲ γέγων
 ὁ βασιλεὺς ἐμίειν οἱ ἐγένετο ὁ πόλεμος, ἀπεκράσισαι δὲ παρ- 15
 τας τοῖς μεγατάταις καὶ πρώτους, οἷς ἐπισαοῖν ἐκ τῶν τοῦ
 κιοῦ αὐτοῦ στρατιῶν. οὕτω ἐπύρασαν ὁ Σελίμης ἐν τῷ
 Καρῆ. ἀπώμοι δὲ οἱ μόνον παρυσιαστὴν πύσαν πόλεμον,
 ἀλλὰ καὶ ἀιθροῦπων καὶ πλοῖον καὶ ὁ αὐτῶν. μισήδε
 δὲ καὶ ὁ γέγων ὁ κατῆρ ἐν Κωσιαντίον. ἀλλ' ὄρα θεοῦ 20
 βουλήν, ἅμα τοῦ εἰδεῖν τὸν αἰθέτην τοῦτον ἐν πόλει, ἐποίη-

ad locum Sirticum nomine, secus flumen Selimes e regione castra-
 mentatus est, pugnandi causam et verbis et facto, quaerens. postero
 die mane praelium capessitur, acie in curru sedente nam a longo
 iam tempore nulli equo insederat. ille fortissime dancantibus iam-
 zaria curru ad usque filium adigit, qui et interfectus fuit, si
 pater voluisset. verum hic ei spatium effugiendi dedit. Itaque post
 tantum pugnae fervorem fugam Selimes iussit, omnesque copiae eius,
 victore exortu insequente et fugientium terga caedente. hic eos
 erat cernere mutilatam dispersos et palantes, in montibus, in spe-
 cubus, in cavernis sese abscondentes, nudos, inermes, perditos et misero-
 sos. quos ubiqueprehenderent, spoliabant indigenae, varietque
 excruciant.

Nec destitit fugere Selimes, hoste usque insequente, donec ad
 portum Medesae pervenit. ubi navim nactus consendit, et aliquanto
 auctum numero comitatus Varnam traiecit. senex autem, ipse rex,
 mansit in loco ubi praelium commissum fuerat. caeterum quoscun-
 que de filii exercitu proceres primariosque viros cepit, eos omnes
 decollavit. traiecit post haec Selimes Capham, amato non tantum
 omni bellico apparatu, sed milite etiam, opibus et quicquid habue-
 rat. pater victoria obtenta Cephin rediit. sed ecce dei consilium eo
 ipso tempore quo rex iste in urbem revenit, ianizari consilium cepe-

σαν βουλὴν οἱ γενίτζαροὶ τοῦ ζητῆσαι τὸν Σελίμην ἄρχοντα τοῦ στρατεύειν ἐν τῇ ἀνατολῇ μετ' αὐτῶν, προφρασιζόμενοι ὅτι ἔστι γέρον ὁ βασιλεὺς καὶ οὐ δύναται στρατεύειν, αὐτοὶ δὲ πολεμεῖν θέλουσι καὶ στρατεύεσθαι. καθεξέσθω οὖν ὁ
 5 γέρον ἐν τῇ Κωνσταντίνου, καὶ οἱ νέοι μετὰ τοῦ νέου πολε-
 μείτωσαν· ἄνευ γὰρ πολέμων καὶ κερδῶν οὐ βούλονται κα- 37
 θέεσθαι. ἀνέφερον δὲ ταῦτα, ὅτι οὕτως αἰτοῦσιν οἱ δοῦλοὶ
 σοῦ. ὁ δὲ κρατῶν βαρέως ἔφερε καὶ ἠγανάκτει κατ' αὐτῶν.
 ἀκούσαντες δὲ οἱ γενίτζαροὶ ὅτι οὐ πείθεται τὴν ἀξίωσιν αὐ-
 10 τῶν, ἐστασίασαν εἰς ἓν συνελθόντες, καὶ ἠβουλήθησαν ἀπο-
 κτεῖναι τοὺς βεζηραζέμιδας καὶ διάρπαγμα θεῖναι τὴν πόλιν.
 μὴ ἔχων δὲ ὁ αὐθέντης ὅτι καὶ ποιήσειεν, ἔστερξε καὶ ἄκων
 τὴν ζήτησιν αὐτῶν. τοσοῦτον δὲ ἠγάπησεν ὁ λαὸς πᾶς αὐ-
 τὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὡς καὶ παιδία ἐλάουν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 15 καὶ παιδίσκαι.

Ταῦτα δὲ ἐνωτισάμενος ὁ σουλτὰν Κουρκούτης, ὁ ἄλλος
 τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐκ Μαγνησίας ἦλθε καὶ εὐρέθη αἴφνης ἐν
 τοῖς οἰκήμασι τῶν γενιτζάρων, ὃν δὴ καὶ ἰδόντες ἔξεπλάγησαν.
 ἔλεγε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὅτι ὑμεῖς οἴδατε πῶς ἐγὼ ἔχω τὸ δί-
 20 καιον ἐκ πάντων τῶν ἄλλων μου ἀδελφῶν, ὅτι καὶ ἐκαθέστην
 ἐν τῇ Θρόνῳ τοῦ πάππου μου ὅτε ἀπέθανεν, ἕως οὗ ἦλθεν

runt requirendi Selimae; quem sibi principem praeficerent ac ducem expeditionis in Orientem, senectutem causantes regis militandique impotentiam: se autem desiderio militatum abeundi bellandique flagrare. "sedeat ergo" inquit "pacificus senex Cpoli: fortes iuvenes cum forti iuvene in expeditionem profisciscantur. nolumus nos sedendo hic tempus terere: bella quaerimus, lucrum appetimus." haec ad imperatorem referebant: "hanc nos servi tui postulationem asserimus, et serio flagitamus." rex cum audisset, graviter ferre nec indignationem adversus eos dissimulare. illi contra, cum renui suam petitionem seque repulsam ferre viderent, convocato concilio seditionem excitarunt; volueruntque consiliarios ac proceres interficere et urbem praedando percursare. rex importunitati illorum cum obsistere non posset, invitus voluntate eorum acquievit. tanto autem amore cunctus populus hunc filium eius persecutus est, ut in puerorum etiam ore et ancillarum nomen eius versatum sit.

His ad aures alius filii eius, cui Curcutae nomen erat, perlatis, Magnesia is egressus est, ac praeter spem domicilia ianizarorum intravit; qui repentino eius aspectu obstupuerunt. inquit hic eis. "notum est vobis quid iuris ego, quantum praerogativae prae omnibus meis fratribus habeam. sedi equidem in solio avi mei, postquam mortuus erat, donec pater meus in urbem veniret. quocirca spem

ὁ πατήρ μου. καὶ ἔγω καὶ ἑλπίδα εἰς ἑμῆς, καὶ οὐκ ἐξελεύ-
 σασμαι τῆς πόλιος κινῶς· βέλτιον γὰρ μοι ἀποθανεῖν ἢ πα-
 λινολῆσαι ἐν Μαγνησίᾳ ἄπρακτον. εἶπε δὲ καὶ ταῦτα καὶ
 ἄλλα πολλά ἰακτείνων αὐτούς, ἀλλ' οὐκ ἔσχε πειθομένους, ἐπεὶ
 ἐκ τῶν γλαυκίπυσι δῆτοι τῶν πρώτων κηρύλων αὐτῶν
 ἐπαρνεύθησαν ἐπιγεῖν τὸν σουλίαν Σίλινην. εἶπον οὖν πρὸς
 αὐτὸν δίδομτοσ "καίτοι ἔν τι οὐκ ἴτηραμεν ἐκείνον τῶν δὲ οὐ
 δυνάμεθα ποιῆσαι ἄλλον τρόπον, εἰ καὶ οἱ καλλιστεῖοντες ἡμῶν
 ἐκεί ἐπαρνεύθησαν, τὰ τῆς γαρός καὶ ἀργῆς σημεῖα ἀταρτεῖλαι
 αὐτῷ. εἰ οὖν ἔλθεις πρὸς ἡμᾶς πρὸ τοῦ ἡμᾶς αὐτῶν ἐκείνον, 10
 ἐπὶ ἔρχην αἰ τι τῶν θειαιῶν. τὰ τῶν δὲ δι' οἰδέα τῶν
 πάντων τρόπον δυνάμεθα ὁ ἀξιοῖς ποιῆσαι." ἐπεὶ οὖν ἔκοιτο
 τὴν τῶν γυναιξάρων ἀπέκρισιν ἀπέλθε καὶ ἐπροσκύνησε τὸν
 αὐτοῦ πατέρα καὶ κλαίων καὶ ἔδυρσμενος· ἀλλ' οὐδε εἰς αὐ-
 τοῦ εἴρε θιρασίαν. ἀπορήσας οὖν ἐκ πάντων κατεδραμε 15
 πάλιν ἐν Μαγνησίᾳ, ἰσημαζων τάχα ἀντιπαρμιύζασθαι. ἀλλ'
 οὐκ ἔρε αὐτῷ δίδομτοσ κυριῦσαι.

Ἦγαροι δὲ τὸν σουλίαν Σίλινην, καὶ ἐπληρώσασιν ἑγγίς
 τῆς πόλιος. καὶ πολλοὶ μαγιστεύοντες καὶ τῆς πόλιος τῆς βα-
 σιλικῆς ἐξέλιθον καὶ ἐκέρτησαν καὶ ἐπροσκύνησαν. εἰσῆζε 20
 38 δὲ τοῖς ἐπὶ τῆς αἰτοῦ καὶ τὰς σκητὰς καὶ τὰ λοιπά, καὶ

etiam in vobis habeo, nec committam, ut cum repulsa hinc disce-
 dam. satius enim mihi est vitam amittere quam se infecta Magnesia
 redire." Haec et alia plura addidit, simplex eis factus. Illi vero
 surdis haec auribus acceperunt, eo quod legatio ex pernicibus ipso-
 rum delecta Selinae acciendi causa iam profecta erat. respondebant
 ergo ad petitionem ipsius "vixta ista dices, si non iam illum ac-
 cendi iussissetis. nunc res non amplius est integra, non potestis
 factorem restare, nam qui in ordine vestro optime constitutus, ad
 illam facti vultu, et incognitum impediti adferendum causa, profecti
 sunt. si vero tu venisses ad nos, priusquam ille a nobis expeditus
 fuisset, factum aliquid esset eorum quae fieri potuissent. ut vero
 nunc se res habet, nulla ratione, nulla modo perillam tuam morem
 protere possumus." Haec responso iustitiarum accepto ab eis ad pa-
 trem abierit hunc supplicis, fens et phicams, factus est. sed nec apud
 hunc medicinam musko suo invenit. omni igitur spe sua delectos
 Magestum occurrit, consilio nimirum aliquid contra machinandi, sed
 non erat ei desuper datum regno potiri.

Accersitus per legatos Selinae appropinquavit urbi. tunc fre-
 quentes exiverunt proceres et aulae regiae ministri, elixisque facti
 summisae exceperunt. misit ipse in urbem ministros suos et tentoria
 resque reliquas, quae in tuto ibi asservata sunt. ipse dies aliquot

ἐναπετίθεσαν εἰς τὸ γενίμπαχτζε. αὐτὸς δὲ ἦν ἔξω ἡμέρας
 τινάς, καὶ ἐξήρχοντο πολλοὶ καὶ ἐπροσκύνουν αὐτὸν καθ' ὄραν,
 ἀφέντες τὸν γέροντα μόνον.

Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων διακειμένων ἐν στάσει, ἐν μιᾷ
 5 τῶν ἡμερῶν ὄπισθεν οἱ γενίτζαροι χιλιάδες δέκα ἐπορεύ-
 θησαν ἐν τοῖς βασιλείοις, θέλοντες ἵνα βιάσῃ τοὺς πασιά-
 δας ἢ εἰπεῖν τῷ γέροντι ἐξελθεῖν καὶ παραχωρῆσαι τὴν βασι-
 λείαν τῷ νιῷ, ἢ ἀποκτεῖναι αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν ἔρημον
 θεῖναι. οἱ δὲ καὶ ἀκούσαντες, καὶ μὴ ἔχοντες τί καὶ δρᾶ-
 10 σαι, τὸ μὲν εὐλαβοῦμενοι τὸν γέροντα, τὸ δὲ φοβοῦμενοι τὸ
 πλῆθος αὐτῶν, πλὴν καὶ ἄκοντες ἀνέφερον τὴν στάσιν καὶ
 ἀξιώσιν, καὶ ὅτι ἵστανται μετὰ ὄπλων οἱ γενίτζαροι, ὅπως,
 εἰ μὴ γένηται τὸ θέλημα αὐτῶν, ἀποκτενοῦσι καὶ ἡμᾶς καὶ
 ἐρημώσουσι τὴν πόλιν. ταῦτα δὲ τοῦ γέροντος ἐνωτισαμένου
 15 ἔλνπηθη καὶ ἔστειτε βαρέως καὶ κατηράσατο μέγਾਲως τῷ νιῷ
 μετὰ δακρύων θερμοῦν. οἱ δὲ γενίτζαροι ἔξω ἐστῶτες καὶ
 περιμένοντες ὥσπερ ἄγριοι θῆρες ἐφαίνοντο, πνέοντες πῦρ
 καὶ λαβὴν ζητοῦντες. ἠρώτησε δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι ἄνευ τῶν
 γενιτζάρων τὰ ἄλλα τάγματα τί λέγει περὶ τούτου; καὶ εἶπον
 20 “πάντες ἐξέκλιναν, βασιλεῦ, μικροί τε καὶ μεγάλοι.” μὴ ἔχων
 δὲ τί καὶ ποιῆσαι, καὶ ἄκων τῆς ἀρχῆς ἀνεχώρησε.

Ἐν ἔτει δὲ ζκ' μηνὶ ἀπριλλίῳ κδ' πρωΐας, ἄραντες τὸν

foris remansit; exhibantque singulis horis ad eum agmina hominum honoris et subiectionis causa, relicto intus sene solo.

Hoc modo animis hominum in contraria studia distractis, ianizari die quodam armis instructi, numero decies mille, ad regiam profecti sunt, consilio aut vim adhibendi bassis, aut mandandi seni excedere regnumque filio tradere, aut occidendi ipsos urbemque diripiendi et vastandi. qui his auditis trepidi ancipiti cura, quod ab una parte senem vererentur, ab altera ianizarorum multitudinem, de tumultu, quamvis inviti, rettulerunt ad regem, postulata illorum proponentes. “instant” inquit “infestis armis isti, parati, nisi cupiditatem suam obtinentes expleant, et occidere nos et urbem praedae ac vastitati dare.” senex ut haec accepit, contristatus est, graviter ingemuit, vimque lacrimarum profundens filio diras imprecatus est. ianizari foris stantes, eludique se et extrahi putantes, instar ferarum bestiarum exasperari magis; ignem ferrumque anhelare, ac tantum ansam initii circumspicere. cum rex interrogaret quid de hoc incepto ceteri militum ordines sentirent, quo in se animo essent, responsum tulit, cunctorum animos, summorum et infimorum aversos esse. inops ergo ipse opis et consilii de imperio quantumvis invitatus cessit.

Anno igitur septies millesimo vicesimo, die Aprilis 24, tempore

γίον οἱ ἐν γέλι καὶ οἱ Βελήθιδες, ἀγάδες καὶ πῆθος λαοῦ,
 ἔργον πρὸς τὴν πατρὶα αὐτοῦ, καὶ ἐκρωσκύτοι καὶ ἠσπά-
 σαιτο τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ οὕτω καὶ ἄνω, ὡς τήρηται, ἀνα-
 χώρησι τῆς ἡγμονίας. ὁ γέρον δὲ ἐξελθὼν τῆς πολιως ἐπο-
 ρεῖται πρὸς τὸ Ἀδριανούπολιν τὸ πρὸς Ἀδριανούπολιν. ἐν 5
 δὲ τῷ πορεύεσθαι μετὰ νεοὶ ἡμέρας ἐπιλήθιστοι, καὶ ἔπι-
 ροι τὴν νεκρὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει καὶ εἶδαν ἐν τῷ ἴσ' αὐ-
 τοῦ ἀνεγχεῖται κατ' ὃ λόγον αὐτῶν Ἰμαριτιον. διηγεμῖθη δὲ
 ὅτι ὁ Γισιοιστασιᾶς ἐφαρμάκωσιν αὐτῶν· ἀλλ' οὐκ ἔν, οὐ-
 μαι, τοιοῦτον, ἀλλ' ἐπὶ λέπτης διωροσθη. διαπερσεαι γὰρ τὴν 10
 ζωὴν αὐτοῦ ἐν πάσῃ εὐτυχίᾳ, καὶ δυστυχίᾳ πεποιθὸς οὐκ ἔδυ-
 νήθη φέρειν. ἔν δὲ, ὡς ἔλεγον, ταπεινώσεων ὑπερβολὴς δι-
 καιως πρὸς. ἐξ ὧν καὶ οἱ γενεῖζαροι μὴ ταπεινοῖσθαι ὡς
 29 εἶδει, πολλοὺς ἐποιήσαν, καὶ οἱ μόνον οὐκίαν Τερατιον καὶ
 Χριστιανῶν ἀλλὰ καὶ Τοιτρων καὶ αὐτῶν πασιδων κατεπά- 15
 τησαν, καὶ διέγρασαν πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. φησὶ γὰρ τὰ
 τοιαῦτα γινώσθαι παρ' αὐτῶν αἰθέριον τεχόντες τοιοῦτον.
 Ποικιλίως τοῦτον τοῦ κερων Ἀθηναίων παρῆταιν, ὡς
 εἶπομαι, ἐπίτιο ὁ Σερρῶν πατριάρχης ὁ Μανασσῆς, ὃς μετανο-
 μῖθη Μανασ, καὶ ἔν ἁγιωφίης. περὶ οὗ διηγεμῖθησαν πολλά, 20
 αἰδέτης τὴν ἀλεθριαν γινώσκοντες πλεῖν τοῦ Θεοῦ. ἐποίησιν ἐν

institutio, proceres, vasa, Agae et multitudo populi praesens filium
 deduxerunt ad patrem. summum ille habet reverentiam exhibet, ma-
 num eius osculatur. hoc modo, praeter voluntatem suam, ut dictum
 est, filia senex asperum coeli. hodie ex urbe egressus Didymoti-
 chum, quod ad Adrianopolim spectat, pergit. Inter praesens-
 tum autem, diebus viginti post, vitae finem fecit. relictum in urbem ca-
 daver in templo, quod ab ipso excitatum Imaretium (hospitale) ap-
 pellatur. hunc est spiritum suum. Iuxta ei veniens a Gama
 fossa dicitur. nihil vero haec non verum videtur, sed aegritudine
 animi disruptum esse. nam cum viliam summam cum felicitate ad id
 usque tempus tradidissent, tum domum in caliditate delapsus non
 posse non possit. Tertius autem fuisse nimis elato animo, pacis
 amans, instillat studiosus, mansuetudine clemens quibus rebus fa-
 ctum est ut inveniunt nequaquam ea qua per erat necessaria se illi
 tempore summissent: sed nequaquam solutionem excitaverint, nec
 Indorum tantum et Christianorum, sed Turcorum etiam, atque a leo
 ipsorum bassarum, domos percurserint, hincque inibi inventa in
 suam rem praesentes vertebant. hic enim illis mos est, remissum et
 indulgentem dominum nactis.

Abdicatione patriarchatus a Dionysio, quemadmodum supra dixi-
 mus, facta factus est patriarcha Serrarem anastes, cui nomen erat
 Manassae, quod in Maximi nomen mutatum est. vixerat is in sancto

τῇ πατριαρχείᾳ χρόνους ἕξ, εἶτα σκανδάλων γεγονότων μετὰ
 τινος Γαβριὴλ μοναχοῦ ἐξῆλθε, καὶ εἰσῆλθε πάλιν ὁ Νήφων,
 καὶ διέμεινε χρόνον ἕνα. εἶτα καὶ αὐθις σκανδάλων γεγονό-
 των ἐγένετο ὁ Δράμας Ἰωακείμ, ὃς ἦν τοῦ κροῦ Διονυσίου
 5 καλόγηρος. ἦν δὲ νέος μὲν τὴν ἡλικίαν, χρήσιμος δὲ τὴν γνώ-
 μην καὶ ἀγαπώμενος παρὰ πάντων. ὃς καὶ ἐν Ἰβηρίᾳ ἐπο-
 ρεύθη, καὶ οἱ ἐκεῖ Ἰβήρων ἄρχοντες ὃ τε ἀρχιεπίσκοπος καὶ
 οἱ ἐπίσκοποι ἀποδεξάμενοι δέδωκαν δωρεὰς πολλὰς καὶ ἐλεη-
 μουσίας καὶ βοήθειαν ἀρκοῦσαν· ὃν δὲ ἐλθόντα ἐκεῖθεν ἐν
 10 τῷ πατριαρχεῖῳ εἰρηγεύειν οὐκ ἀφῆκαν. ἐποίησε γὰρ τις
 Σηλυβρίας μητροπολίτης, ἀνὴρ πονηρὸς καὶ φανλόβιος, ἀξίως
 παιδευθεὶς, προσθήκην ἐν τῷ χαρutzίῳ φλωρία χίλια ἄτινα
 καὶ μὴ βουλόμενος δοῦναι ὁ πατριάρχης πλὴν γνώμῃ ἀρχιε-
 ρέων καὶ τοῦ λαοῦ ἔστερεξεν. ἄλλως γὰρ τὰ χεῖρω ἐνίκα καὶ
 15 ὁ δυνάστης ἐκάθητο.

Ὅλιγον δὲ ὕστερον συνέβη τι τοιοῦτον σκάνδαλον. πο-
 ρενομένου τοῦ σουλτάνου εἰς τοῖς μέρεσι τοῦ Καταστένου
 πλησίον χωρίου λεγομένου χρυσοκεράμον, τοῦ ἐπάνω Χρυσσο-
 πόλεως, ἣ νῦν λέγεται Σκούταρον, ἐθεάσατο ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ
 20 οἶκον ἕνα μετὰ κεράμων ὠραίων, καὶ ἠρώτησε τί τοῦτο; καὶ
 ἐν ἀπλότῃ οἱ ἐγχώριοι ἀπεκρίναντο ὅτι ὁ πατριάρχης εἶπε

monte; de quo varia fama fuit sparsa, sed nemini praeterquam deo
 veritas cognita. exegit in officio annos sex. inde rixa inter ipsum et
 quendam monachum Gabrielem nomine orta excessit. in cuius locum
 rediit Nipho, ac permansit annum unum. rursus dein dissidio nato
 successit Dramaе metropolita Ioacimus, qui Dionysii fuerat monachus.
 erat is aetate quidem iuvenis, sed ingenio moribusque probatus et
 gratus omnibus. profectus est in Iberiam seu Georgianam, benigne
 ibi ab eius regionis principibus archiepiscopo et episcopis exceptus,
 multis muneribus affectus, cum elemosyna et subsidio, quod satis
 esset, liberaliter dimissus. sed nec huic illinc domum reverso pax et
 quies concessa. extitit enim quidam malus et vitae infamis homo,
 qui cum Selybriaе metropolitani egisset, dignam factis suis castiga-
 tionem passus fuerat. is ad tributum usitatum additionem mille au-
 reorum fecit. quam cum patriarcha recusasset, tandem de ponti-
 ficum et populi sententia admisit. et alioqui deterior causa vincebat
 meliorem; et qui vi cogere poterat, praetor sedebat.

Nec multo interiecto tempore nova quaedam offensio accessit.
 cum sultanus in Propontidis partibus versaretur, prope locum Chry-
 soceramum nomine, supra Chrysopolin (quam nunc Scutarin vocant)
 situm, forte conspexit ibi domum pulchris tegulis tectam; et de ea
 quaesivit quid esset. responderunt incolae, ut homines simplices, in-
 genue "est hoc imperator, nostrum templum; et id iussu patriarchae

καὶ ἐσκεπάσαμεν τοῦτο, ὡς ἔτα ἡμῶν. ἀργίωθη δὲ τοῦτο ἀκούσας καὶ ἐπρόσταξεν ἵνα ποιήσωσιν ἔιτρον, ὃ δὴ ἀκούσας ὁ πατριάρχης ἀπαχάρτισεν.

Ἐπιμψαν δὲ μιτακρομέσασθαι τὸν κύριον Παχώμιον, ὅτι ἀλλοχοῦ, ἢ τὸν Νήφωνα. καὶ ἤλθιν ὁ Παχώμιος ἂν Ζυ-
 5 χῶν, καὶ ἀντιβιάσθη εἰς τὸ πατριαρχεῖον, ὃς ἐποίησεν ἔτος ἐν. εἶτα τινὲς φίλοι τοῦ Ἰωαννίμ διαπανήσαντες γλωρυῖα πεν-
 40 τακόσια εἰσιελθόντες καὶ πατριαρχεῖσαι πάλιν ἐποίησαν, ὃς καὶ ἐν ὀλίγῳ ἐπορεύθη πρὸς τὸν Μλοχθανίας ἄρχοντα. οὐδ' ἔλωσ δὲ
 10 ταῦτα. εἶτα κτελθὼν ἐν Πλαχίμ ἐπιλείψασεν ἐν λέσῃ. ἀντι-
 βιάσθη δὲ πάλιν ὁ Παχώμιος εἰς τὸ πατριαρχεῖον, τοῦ
 15 θιοῦ παιδείσαστος δικαίως τὸν Ἰωαννίμ ἐπιβάντα. καὶ ταῦτα μὲν τὰ τῆς ἐκκλησίας πατριαρχεῖου, ἀτάκτως καὶ ὡς οὐκ ἔδει
 15 γινόμενα διὰ τὸ τοῖς κρησιότηας δώροις κἀμπεσθαι, καὶ μὴ
 τὸ συμφέρον ὄραν ἀλλὰ μᾶλλον τὴν τῶν Χριστιανῶν διστυ-
 χίαν καὶ τὰς διαφορὰς, αἱ καὶ ἰδίδουν αὐτοῖς καθ' ἐκαστην
 ἀργίριον, ὃ ὅτιν αὐτοῖς ὁ θεός.

Κερμιόσαστος δὲ τοῦ σουλτὰν Σιλήμη καὶ ἀπειθότος
 σωματικῶς ἐν Προίση, ἐπέχθησαν αὐτῷ καὶ οἱ τοῦ ἀδελφοῦ
 20 παῖδες ἐν τῆς Καρμανίας ἄπαντες, καὶ ἀπέκτετεν αὐτοῖς.

ita testimus? quo audito ille exardescere, et aliud aedificari impe-
 care. hoc ubi patriarcha audivit, administratione sua abiecit.

Tunc patres missa legatione Pachomium venire voluerunt (nam
 is extra urbem erat) aut ipsam Niphonem, sed adventu Pachomi-
 nis metropolitae Eychensis, atque in patriarchica arde collocatus est.
 ubi cum unum unum ambularet, ecce amici quidam Iosimi, adhaerita
 ducata quingentia, tantum edocuerunt ut Pachomio eliso ille de quo pa-
 triarchae deus obtineret, qui brevi post in Melchiam profectus
 est. sed huius princeps, cogitata hac ecclesiasticae disciplinae ambli-
 tiosa confusione, adeo ab ipso clementer accipiendo abhaeruit ut ne
 in conspectum quidem suum admitteret. inde in Valachiam delatus
 aegritudine animi extinctus est. reductus itaque in sanctissimam sedem
 Pachomius, Iosimo, qui non recta via consenderat, iusto dei
 iudicio castigato. haec in ecclesia et patriarchatu non ordine nec
 recte administrata, quod proceres donis flecterentur, nec quod ei utile
 esset sibi propositum haberent, sed potius Christianae gentis infortu-
 nium et dissidia; quae eis identidem materiam pecuniae, quae ipsis
 pro deo est, emungendae dabant.

Potitus hoc modo Selimes imperio profectus est ipsemet Prosam.
 tunc ad ipsam adducti sunt e Calicut filii fratris omnes, quos interfecit.
 inde Magnesium contendit, adversus fratrem Coreutam Zelepeu, qui

- ἐπορεύθη δὲ ἐκεῖθεν καὶ ἐν Μαγνησίᾳ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αἰ-
 τοῦ τοῦ Κουρκουτῆ τζελεπῆ, καὶ ὅς μὴ δυνήθεις ἀντιστῆναι,
 ἐξέφυγεν ἐν τόποις δυσβάτοις, ὅπου συλλαβόντες αὐτὸν ἀπέ-
 πνιξαν, καὶ ἐκόμισαν ἐνώπιον αὐτοῦ τὸ νεκρὸν σῶμα τούτου.
 5 ἔμεινε δὲ ὁ σουλτάν Ἀχουμάτης ὁ ἄλλος ἀδελφὸς ἐν Ἀμα-
 σίᾳ, διεφημίσθη δὲ ὅτι στρατεύει κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ. αὐτὸς
 δὲ συνάξας στρατὸν ἐξῆλθε μάχην ποιῆσαι. ὄντων δὲ τῶν
 πλειόνων Καθαμάνων, συμπλοκῆς γενομένης, προσετέθησαν τῷ
 σουλτάν Σελίμη. καὶ οὕτως ἐγκαταλειφθεὶς μόνος μετὰ τῶν
 10 οἰκείων τῆς ἑαυτοῦ Πόρτας καὶ ἄκων παρεδόθη. κομίζοντες
 δὲ ζῶντα πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦτον, καὶ ἀξιούντα με-
 γάλως ἵνα συνομιλήσῃ αὐτῷ, ὅπως ὁ σουλτάν Σελίμης οὐ κα-
 τεδέξαστο, ἀλλὰ νεύσας μόνον, ἄφαντες ἀπέπνιξαν αὐτὸν τε
 καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ.
 15 Οὕτως οὖν ἀφανίσας ἀδελφοὺς καὶ ἀνεψιοὺς καὶ γενεὰν
 αὐτοῦ πᾶσαν, χαίρων τοῖς τοιούτοις καὶ ὑπάρχων φοβερός
 καὶ δίκαιος ὡς ὁ πάππος αὐτοῦ, ἐπαναπαύθη τὰ καταθύμια
 ὄρων. ἐν δὲ ἐποίει κοινὸν κακόν, ὅτι συνεχῶς συνῆγεν ἀργύ-
 ριον παρὰ τῶν ὑπηκόων, δόσεις καινὰς μελετῶν καὶ ὀριζῶν,
 20 αἷς ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὐδ' ὅπως ἐβάρυνε τινά. ἀπέκτεινε δὲ
 καὶ τὸν Μουσταφᾶ πασιᾶν, ἐν ἔχθρᾳ ἔχων αὐτὸν διὰ τὸν
 σουλτάν Ἀχουμάτην, ὅτι ἐβουλεύσατο τῷ πατρὶ ἵνα ποιήσῃ

viribus resistendi destitutus in loca accessu ardua et difficilia se pro-
 ripuit. hic ipse comprehensus chorda guttur elisus est, prolato in
 conspectum illius cadavere eius. substitit alter frater, sultanus Achu-
 mata, in urbe Amasia; de quo disseminata fuit fama, proficisci infesta
 manu contra fratrem. exivit sane ipse exercitu congregato, commis-
 surus pugnam. sed cum maior pars exercitus eius Caramanis seu Ci-
 licibus, constaret, transierunt isti in fervore praelii ad partes Selimae.
 sic ipse solus cum familiaribus et amicis suis relictus, quam-
 vis invitus, in potestatem hostium venit. quem cum vivum in
 conspectum fratris adduxissent, magno oravit opere, liceret sibi paucis
 eum alloqui. verum praecise hoc ei denegatum, et solo nutu signifi-
 catum iis qui eum tenebant, quid facere deberent. hi abductum,
 anima nervo interclusa, necaverunt; nec ipsi modo, sed duos etiam
 eius filios.

Sublatis ad hunc modum fratribus, patruelibus et cognatione tota
 (iucunda scilicet ei talia erant: qui se formidabilem et citra perso-
 narum respectum iustitiae executorem, imitatione sui avi, videri vole-
 bat) acquiescebat, animo suo satisfactum cernens una autem re pu-
 blice omnes affligebat, quod continenter pecunias a civibus suis exi-
 gebat, nova subinde tributa excogitans et imperans, quibus pater eius
 prorsus neminem gravaverat. his et caedes adiecit. interfecit enim

αἰτὸν αὐθόρην καὶ κρυψίον ἐκείνος. ἀπέκτεινε δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς μεγιστάνους καὶ κριτάς, τὸν Λικατίνορχην, τὸν Γλαυκοσπασίαν καὶ ἄλλους ἰστανούς. δίκαιτο δὲ πρὸς τὸ ἑμπίτερον γένος καλῶς, καὶ ἐπέφευγε καὶ τανύς ἑμιτέρους, οὓς περ ἀπειλείων ὁ πατήρ αὐτοῦ.

5

- 31 Ἐν ἀλίφθῃ δὲ σφραγίσαι κατὰ τῆς Περσίας τοῦ Σάχ Ἰσμαήλ, ὃς ἦν υἱὸς Χαϊτάρ καὶ οὐτίος τοῦ Ἴκονταῆ, ἐκ γένους καταγεγραμμένοι τοῦ Ἰ.Μ.ῆ, ὃς ἦν ἐπ' ἀδελφῆ γαμβρὸς τοῦ Μωάμιθ. ἦσαν δὲ σκίτιδες, ἔχοντες Τικὴν καὶ χωρία πολλὰ καὶ λαὸν πολὺν· ὁ πατήρ δὲ αὐτοῦ ἦν ὃς ἐπάτησε τῆς Τραπεζοῦντα καὶ πολλὰ ἔχρηματώσασιν. ὄφιν κινηθεὶς ὁ σουλιάν Μιχιμίτης, καὶ εὐρών ὡς τὰν ἐκείνος τοιαῦτα ἐπιτελεῖν, πόσον πλεον ποιήσει αὐτῶς, ἐστράτευσε κατὰ Τραπεζοῦντος καὶ ἐδοῦλωσεν αὐτὸν, ὅτε καὶ σκαυθάλων πολλῶν καὶ ἀκαταστασιῶν γενομένων ἐν Περσίᾳ, ἐπιμνησθὲν ἵνα ἐλθῆ τις Τραπεζοῦντος καὶ κρυψίση Περσίας, ὃ οὐκ ἐγένετο. μαθὼν δὲ ὁ Σάχ Ἰσμαήλης τὰς τοιαύτας ἀκαταστασίας καὶ ἀναρχίας, εἰσηγήσας εἰσέθε την ἀρχὴν κόσμου χωρὶς. ἐπέφυγε δὲ αὐτῶς ἐκ γένους ἐκείνου ἐκ τῆς τοῦ Οὐζούν Χασάνη θυγατρὸς. ἐκυράτισσε δὲ πάντα τοῖσιν καὶ χωρὰν ἕως Βαβυλώως, Σαυθίας, Κασπίας θαλάσσης καὶ μέχρι ὤκεανού. τῆς ἐξ ἧς δὲ τό-

15

20

Musurhanem hanc, propter fratrem Ahamatam inimicatum, quod hunc ille musurhanem in regem et dominum relinquentem suum patrem foret. interfecit et complures alios proceres et iudices, Deomonanthen, Glanum hanc, alios ceteros multos. at bene erga nostram gentem animatus erat, nonnulla nobis templorum nostrorum aperiens, quae pater eius clausa tenebat.

Præcis intellecto tempore expeditionem in Persiam suscipit, regem Ismaelem petens, filium Chastaris, Zonopae nepotem, hanc serie ex genere Ali descendentem, qui Abu musurhanem doctorem Mahometae in matrimonio habuerat. erant sacri antistes, Terecanum tenentes et loca multa multis cum populis. avus eius fuerat is qui in Trapezuntium agrum insperat, multis captivis abductis. quo eius facto sultanus Mechemestri motus dixit "si iste tanta fecit, quanto magis faciam ego?" itaque contra Trapezuntium exercito ducto hanc urbem in servitutem redegit. eo tempore dissidiis et perturbatione multiplici in Persia laboratum. adeo quidam cui Emryzæ nomen erat, accesserat ad occupandam illi regnum fuit, quod tamen factum non est. qua confusione rerum, quod nullus processet magistratus, Sach Ismael cognita ipse se intulit, regnumque citra laborem obtinuit. ortus erat regio genere Uzomastis filia natus. omnes parvo regiones et civitates usque Babylonem, Scythiam, Caspium mare et Ocea-

σον ὅτι ἤρξατο ἀρπάζειν καὶ καταπατεῖν τὰ ὄρια τῶν Ὀθμαν-
 λιδῶν. ἀλλ' οὖν ὁ σουλτὰν Σελίμης καίπερ ἀκούων εἰρήνευε
 καὶ μάχην καὶ πόλεμον οὐκ ἐκίνησεν. ἐτιμῶρει δὲ μόνον με-
 γάλως πάντας τοὺς ὑφ' αὐτὸν ἀδίκους καὶ ἄσφαγας. ἔπεμψε
 5 δὲ ὁ Σάχ Ἰσμαήλ οὗτος πρέσβεις μετὰ δωρημάτων καὶ ὑπο-
 σχήσεων καὶ ὕρκων, ἵνα μηδεὶς τι ἀρπάξῃ ἀλλήλων, ἀλλ' ἔχη
 ἕκαστος τὰ ὄρια αὐτοῦ, καὶ οὕτως εἰρήνευσαν.

Μεινάσης δὲ τῆς εἰρήνης ἐπ' ὀλίγον πάλιν μάχῃ ἐγένετο,
 καὶ ἐστράτευσεν ὁ σουλτὰν Σελίμης κατ' αὐτοῦ μετὰ στρα-
 10 τιαῖς μεγάλης καὶ ἀπείρου εἰπεῖν, ὅτε καὶ ἐδούλωσε κάστρα
 καὶ χώρας καὶ λαοὺς πολλοὺς τοῦ Πέρσου τούτου, τὸ Καρα-
 χεμίτι, τὸ Μπαϊμπούρτι καὶ τὸ Τευρτζι, ὅπου πόλεμος σφο-
 δρὸς ἐγένετο καὶ πλήθος λαοῦ ἐξ ἐκατέρων ἔπεσον. ὑπῆρ-
 χον μὲν γὰρ οἱ Πέρσαι δόρασι καὶ βέλεσι κρείττους τῶν
 15 Ὀθμανλίδων κατὰ πολὺ, καὶ ἐτρόπωσαν ἂν αὐτούς, οἱ δὲ
 Ὀθμανλίδες ἐν πρῶτ' εἶχον γὰρ βομβάρδας καὶ τουφέκια πολλά,
 καὶ ῥίψαντες πάντα, ἐγένετο κυπνὸς μέγας καὶ κρότος πολὺς,
 ἐξ ὧν δὴ ὄντων ἀσυνήθων τῶν ἵππων αὐτῶν τῶν Περσῶν,
 ἔφυγον ὀπισθε καὶ ἀκόντων τῶν ἐπιβάτων καὶ ὀπλίτων· καὶ
 20 οὕτως ἐνίκησαν αὐτοὺς τοὺς Πέρσας οἱ Ὀθμανλίδες, καὶ οὐς
 μὲν συνέλαβον ἐν τῇ μάχῃ, ἄλλοι δὲ καὶ ἔφυγον. ἔλαβον δὲ
 πλοῦτον πολὺν τῶν Περσῶν οἱ Ὀθμανλίδες, καὶ σκηνὰς καὶ

num, occupavit. adeo denique crevit ut fines etiam Turcarum ex-
 cursuibus et praedationibus populari non dubitaverit. attamen Se-
 limes, licet haec audiret, quievit nec bellum movere aggressus est.
 tantum gravissimis suppliciis iniustissimum quemque subditorum et
 raptis viventes subiciebat. misit rex Ismael legationem cum donis,
 promissione utrinque sub religione iurisiurandi facta, ne alteri alte-
 rorum res raperent, sed utrique suos fines secure possiderent. ita
 pacem coluerunt.

Verum pace illa non diu manente bellum renovatum est,
 proficiscente contra illum Selime magno cum exercitu et propem-
 modum innumero. tunc is oppida, castra, agri magnam partem,
 magna hominum numerum Persae eripuit; inter quae Carachemitium
 Baiburtium et Tauros urbes. commissum inde acerrimum praelium,
 multis ex utraque acie milibus caesis. armis enim Persae, hastis et
 telis, longe instructiores Turcis erant; et prope fuit ut in fugam eos
 verterent. Ottomanica vero res igne superior: habebant enim hi
 magnam bombardarum et tormentorum manuariorum vim; quorum
 omnium emissionem densissimus excitatus fuit fumus et fragor ingens.
 quarum rerum quia insoliti erant Persarum equi, retro fugerunt, quan-
 tumvis renitentibus sessoribus et armatis. ita factum est ut Persis supe-
 ratis penes Turcas victoria manserit. Persarum partim in praelio capti,

καμήλους καὶ ἄλλην παρμασικὴν ἱκανήν. συνέλαβον δὲ ἐν τῇ τοιούτῃ πολέμῳ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ Σάχ Ἰσμαήλ· εἶχον 42 γὰρ ἐκεῖ πολλοὶ καὶ γυναῖκας καὶ παιδιά. ἔλαβε δὲ καὶ πολλοὺς πλουσίους ἐκ τοῦ Τιβριζίου, καὶ μετοίμοισιν αὐτοῖς ἐν πόλει. ὁμοίως καὶ ἐπιστήμοιαι ἀπὸ πάντων τῶν τεχνῶν ἤνυ-5 κεν, ἄλλους τε πολλοὺς. ἐποίησε δὲ τὴν τοιαύτην εἰκὴν μεγάλην καὶ θυμασίαν.

Ἐλαβον δὲ δεινὰ πολλὰ ἐν τῇ ἐποστρίθειν ἐκίθειν· ὁ γὰρ Σάχ Ἰσμαήλ οὕτως ἐθανσε καὶ ἔφρασε πᾶν τρέφειμον. ὅθεν πολὺ πλῆθος ἐτελεύτησεν ἐκ τοῦ λιμοῦ, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν 10 μεγιστάων μετὰ βοῶν ἤλθον ἕως τῶν ὄριων αὐτῶν, μὴ ἔχοντες τρέφειν ἵππους. ἐφρίψαν δὲ καὶ πολλὰ ὦν ἐκίθειν ἔχμαλώμισαν, μὴ ἔχοντες φέρειν αὐτά. τόσον γὰρ ἐπιφύσχανεν ὁ λιμὸς ὅτι τὰς μὲν καμήλους ἐφαγον καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα ἀφῆ-15 καν τρέφειν μὴ ἔχοντες.

Παριγένειο δὲ ὁ σουλτάν Σελίμης νικητὴς τροπαιοῦχος ἐν Κωνσταντινουπόλει. ἄρα δὲ τοῦ ἐλθεῖν ἀπέκτισε τον γαμβρὸν αὐτοῦ τον Σαιτιφμεῖν τον μπουσταζέ μπασιν, καὶ τον Καπιλσκίρι, τον πρῶτον Νιουαζήν, τον Σιμίτ μπασιν καὶ ἄλλους, ἐπὶ προφάσει ὅτι ἐγένοντο δῆθεν αἰτιοὶ καὶ ἑστασία-20

alii foga sibi solentem pepererunt. petiti sunt ingenti gara Turcae, tentoria, cameli, impedimentorum magno numero. venit in praesentiam eorum, rebus tantâ trepidatione et tumultu confusis, ipsius etiam Ismaeli uxor: multi enim suas coniuges eo adlaxerant et Phoea, capti quoque non pauci, divites et opum abundantes e Tebrizis, et in Constantini urbem deducti. similiter et omnium artium egregii artifices atque hominum multitudo eodem traducti. magnam haec tam illustri victoria gloriam et mirabile decus Selimae peperit.

Sed inter revertendum illinc plurimum difficultatis et incommodorum Turcis obiectam fuit: quicquid enim commentas et cibiorum inveniri potuisset, id omnia igni ab Ismaele datum et disperditum. unde plurimi mortales fame interierunt. multi quoque ex primoribus, facultate destituti alendarum equorum, cum boves ad confinia sua venerunt. sed et magnam partem praedae, quam illinc rapuerant, abiecere, portare non valentes: in tantum enim famem invaluerat ut camelis vescentes caetera animalia dimitterent, quod alere non possent.

Rediit Selimes victor, et urbem Constantini triumphator ingressus est. statim autem ab ingressu caedem principum fecit, occidens generum Seederbetum, Bostatzibassam, Cadiloeserum, qui antea Nesantzae munus gesserat, et Semembassam, necnon alios. eamem hoc eis obiectum, ipsos in causa fuisse quod apud Amasiam iamuari seditionem excitassent; ipsorum mala disciplina factum ut inde impor-

σαν ἔν Ἀμασίῃ οἱ γενίτξαροι, καὶ οἱ ἀτάκτως ἐποίησαν, καὶ ἐπλησίασαν αὐτοὺς τότε αὐτῷ καὶ ἐζήτουν δωρεάς. ταῦτα δὲ ποιήματα κακίας αὐτοῦ ἐκπληρώσας, καὶ ὀλίγον χρόνον ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίψας ἀπῆλθεν εἰς Ἀδριανούπολιν. 5
 γέγονε δὲ ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ ἐν Ἀδριανουπόλει μέγας ἐμπρησμός, ἐκ τοῦ μέρους τοῦ νοτιαίου ἀρξάμενος καὶ ἐμβὰς ἄχρι πολλοῦ διαστήματος, ὥστε ἀποιεφρωθῆναι καὶ τοὺς λίθους αὐτοὺς καὶ ἔρημον τὴν Ἀδριανούπολιν φαίνεσθαι.

Τῷ αὐτῷ δὲ ἔτει δέδωκε καὶ τῷ νιῷ αὐτοῦ σουλτάν 10
 Σουλεϊμάνῃ σκῆπτρον τὴν Μαγνησίαν, καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖ, καὶ διέτριβε βασιλικῶς ζῶν καὶ ἀνδρείως τρεφόμενος. ἔπειτα στρατεύει κατὰ τῶν Τζιντίδων καὶ τοῦ Μισιρίου, ὅπου ἔλαβε τὴν Τουρκομανίαν τοῦ Ἀνατοβλά· ἀποθανόντος γὰρ τούτου καὶ ἔχοντος πολλοὺς καὶ ἀπείρους διαδόχους, υἱοὺς ἀνεψιούσ 15
 καὶ ἄλλους, καὶ στασιάσαντας ἐν αὐτοῖς, ἐνίκησε τούτους, τοὺς μὲν φυγόντας, τοὺς δὲ προσκυνήσαντας αὐτόν. ἐκεῖ οὖν πολεμῶν πρῶτον ἔλαβε τὸ Χάλεπ ἄνευ πολέμου τινός· ὁ γὰρ ἀρχηγὸς τοῦ Χάλεπ, ᾧ ὄνομα Χαηριμπείς, ἐπροσκύνησεν αὐτῷ καὶ τὴν πόλιν ἔδωκεν. ἐδέξιώσατο δ' αὐτόν ὁ Σελίμης οὗτος 20
 καὶ δῶρα πολλὰ ἔδωκε, καὶ ὑπέσχετο ὅτι ἐὰν λάβῃ τὸ Μισίρι, ποιήσῃ αὐτόν σουλτάνον ἐκεῖ. ἔλεγε δὲ αὐτῷ καὶ παρεκίνει, ἵνα δείξῃ αὐτῷ τρόπον καὶ διδάξῃ τῶν τόπων τὰς

tunc tunc accedentes donativum flagitarint. his malignitatis suae operibus peractis: post brevem Constantinopoli commorationem Adrianopolin abiit. extitit eo anno magnum Adrianopoli incendium; quod a parte in Austrum spectante coepit et per longum intervallum se extendit; quo ipsi etiam lapides in favillam consumpti sunt et urbs speciem quandam solitudinis habuit.

Eodem anno filio Suleimanae Selimes dominatum Magnesiae concessit; qui et eo profectus regiam ibi vitam egit, et ad res bellicas fortiaque facinora educatus est. arma deinde in Zintidas et Alcairam movit. tunc Turcomeniam cepit, cui Anatoblas praefuerat. mortuo enim hoc relictisque multis, rerum gerendarum imperitis, successoribus, inter se seditione laborantibus filiis patruelibus et aliis, ipse hos debellavit; quorum aliqui profugerunt, alii se dederunt. illic igitur bellum gerens primo Chalepum (olim Epiphaniam) cepit, absque dimicatione, praefecto civitatis, cui nomen Chaerbeio erat, se submitte et deditionem faciente. quem clementer excepit Selimes, multis muneribus honorans, pollicitus insuper se, ubi Alcairam et Aegyptum in potestatem redgisset, ipsum ibi regem constituturum. hortabatur ipsum, sibi monstraret modum, et vias aditusque indicaret locorum. metuebat enim difficultatem illorum locorum, quae accessu aspera et ardua, arenis

ἑδοίς· ἐραζέιτο γὰρ τῶν ἐπιτ' μερῶν τὰ δούβιατα, ἀρμυώδη
 τε καὶ ἀνδρα, ἵνα μὴ ἀπολίθη τὸν τόσον λαὸν ὅτι εἶχε. θαρ-
 σήσους οὖν τοῖς λόγοις τοῦτου καὶ ταῖς βουλαῖς ἐπαύρατο αὐ-
 43 τῶν ἡγοῦμιον ὡς εὐπειθῶν τῶν ἐπιτ' τόπων, καὶ ἔδιδον πύ-
 σουν συμβουλήν. ἀπαύθοντες οὖν ἐν τῇ Δαμασκῷ, εἰ καὶ μετ' 5
 διληφάντων τῶν ἐπιτ' ἐθδὶς προσκινῆσαι, ὅμως ἐπροσκινῆσαν·
 τί γὰρ καὶ ἔχον ποιῆσαι ἐν τοσαύτῃ σιγατῇ μεγάλῃ, ἀφαι-
 ρεῖς δὲ ἐκείθιν ἐπορεύοντο τὴν Λίβαντον, καὶ κατήφτησαν εἰς
 τὸ Μισοῖρι. θιωμινός δὲ τὸ τοῦ τόπου δούβιατος ὁ σουλιάν
 Σιλίρης ἐβουλεύσατο ὅπως καταλίθη τὸ πολὺ πλῆθος τοῦ 10
 λαοῦ καὶ τῶν ἱππῶν, καὶ πορεύοιτο μετὰ τῶν ἐπιλιπνιστῶν.
 καὶ δὴ καὶ ἐποίησαν· ἥπισταντο γὰρ τὸν τοῦ σουλιάνου λαὸν
 ὃ το Χιθρῦπις καὶ ἄλλοι. εἰ δὲ καὶ πλῆθος ἐς Ἀράβων,
 τοῦτο σχεδὸν οὐδέν· οὐ γὰρ τόσον εἰσὶν ἀνδρῶσι ἢ μένον-
 15 τες. πλησισσάντες δὴ τοῖς ἐπιτ' τοποῖς ἐγγέγοντο ἐπὶ τῆς 15
 διψῆς καὶ τοῦ μεγάλου καύματος τοῦ ἐπιτ' γινεσμένου, ὅτιων
 ἀουνηθῶν. οὐ μείον δὲ ἀνθρώποι τοῦτο ἐπαιγοῦν, ἀλλὰ καὶ
 τὰ ζῶα, ἱπποὶ κάμηλοι καὶ λοιπά. ἐρα δὲ χρῆματα θίου,
 ὅτιων ἐν τοιοῦτοις καὶ ἕδωρ γοῖαν ἔχοντες, ἔβριζε βροχὴ με-
 γάλῃ καὶ ἐχόρτασαν καὶ ζῶα καὶ ἀνθρώποι. εἰδαίμασαν δὲ 20
 οἱ ἐπιτέπιοι λέγοντες ὅτι τοιαύτην βροχὴν οὐκ εἶδωμεν οὔτε
 ἡμεῖς οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν.

Μετὰ θάνατον δὲ τοῦ Παχωνίου ἐπατριάρχτην ὁ

plena, aquae expertia essent, ne tantas, quas secum habebat, perde-
 ret copias. cunctis itaque verbis eius conciliatque factis duxem iti-
 neris fecit, ut illarum locorum peritum, et omnibus dellentibus
 1516 adhibuit. postquam Damascum pervenit, omnes non constantem quidem
 illi, at tandem ipsam in urbem obedienter receperunt: quomodo
 descensum est, Alcastrum versus. difficultate loci percepta, consilium
 inquit Salimes maluerit pectus pedittas et equitibus colluquendus et
 cum selecta tantum manu praefissent, ita fecit, nec modo. postum
 enim Aegyptii soliam populam, qualls in bello esset, Chaeribus et
 alii habebant. quosdam etiam multos Arabes haberet, eos prope pro
 nihilo putabant: non enim ita fortes vici, nec comminus pugando
 constantes. postquam illis locis appropinquarent, archontes illi et
 maximo ibi aucto, ferendo non aucto, nec hostilibus modo ad ac-
 cidelant, sed etiam innocentia, equis camelis et alis, sed ecce mira-
 culam dei. cum tantis difficultatibus premerentur et aquae penuria
 laborarent, ingens pluvia decidit, qua recreant sunt et homines et lu-
 menta. ea res admirationi indigena fuit, discentibus neque sua ne-
 que patrum suorum memoria talem pluviam visam esse.

Mortuo Pachomio patriarchatum Theoleptus excepit, Ioanninorum

Θεόληπτος ὁ Ἰωαννίνων· οὗ πατριαρχεύοντος ἐτελεύτησεν ὁ σουλτάν Σελίμης, βασιλεὺς τρίτος τῆς πόλεως. καὶ ἀνήχθη ὁ σουλτάν Σουλεϊμάνης, οὗ βασιλεύσαντος χρόνους τεσσαράκοντα ἐπὶ ἐγένοντο πατριάρχαι μετὰ τὸν Θεόληπτον Ἱερεμίας, εἶτα Ἰωαννίκιος καὶ Διονύσιος, ἔπειτα Ἰωάσαφ, ἀδελφὸς Μητροφάνης, οὗ πατριαρχεύοντος ἀπέθανεν ὁ σουλτάν Σουλεϊμάνης καὶ ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ σουλτάν Σελίμης. οὗ ἐπὶ τῆς βασιλείας ἐποίησε παραιτήσιν ὁ Μητροφάνης, καὶ ἐγένετο πατριάρχης ὁ νῦν ἀγιώτατος κύριος Ἱερεμίας, Λαρίσσης ὡν
 10 τὸ πρότερον. οὗ δὴ πατριαρχεύοντος ἐτελεύτησεν ὁ σουλτάν Σελίμης, βασιλεύσας ἔτη ὀκτὼ καὶ μῆνας τρεῖς, καὶ ἔστι νῦν βασιλεύων ὁ υἱὸς αὐτοῦ σουλτάν Μουράτης, κυριεύων ἀπὸ τοῦ ἔτους τοῦ ζπγ', ὃς δὴ καὶ πέμψας νεωστὶ τὸν μέγαν πορτάριον αὐτοῦ ἐπίειξε τὸν Καντακουζηνόν, ὅτι ἠνώχλησε Βλα-
 15 χίαν καὶ Μπογδανίαν. καὶ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ δημοσίᾳ ἐπώλησεν, ἵνα λάβῃ ὁ βασιλεὺς τὸ χρέος ὃ αὐτὸς ἐχρεώσται, ὡς λέγεται.

προσέθηκε Θεοδόσιος ὁ Ζυγομαλᾶς, πατριαρχικὸς ἐν τῇ Κωνσταντινῶν πρωτονοτάριος, τὸ θεῶ χάρις. ὡς εὔρον, μετέγραψα, κυρίου Μαρτίνου τοῦ Κρουσίου χάριν, διορθώσας τὸ κατὰ δύναμιν, ζπζ' ἀπὸ κτίσεως, ἀπὸ Χριστοῦ 1578, μηνὶ Μαΐου 20'.

antistes. sub hoc e vita discessit sultanus Selimes, tertius rex urbis; in cuius locum filius Suleimanes successit. quo 47 annos regnante 1520 ordine hi post Theoleptum sederunt patriarchae, Hieremias Ioannicius Dionysius Ioasaphus et Metrophanes, quo patriarcha rex Suleimanes naturae concessit, succedente filio ipsius Selime. hoc sultano regnante patriarchicam gubernationem patribus renuntiavit Metrophanes; in cuius locum delectus est, qui nunc ecclesiam regit, sanctissimus D. Hieremias, qui Larissae antea metropolitam egerat. hoc patriarcha e vivis excessit sultanus Selimes, annis octo, mensibus tribus imperio exactis. pro quo nunc rex est filius eius Murata: imperium ab anno 7083 exorsus. hic nuper, magno suo Portario misso, 1566 Cantacuzeno fauces chorda fregit, quod Valachiam et Moldaviam turbasset. eiusdem etiam opes publica auctione constituta vendidit; quo regio fisco, in cuius aere ipse esse dicebatur, de pecunia redacta satisferebat.

Additum a D. Theodosio Zygomala patriarchico Cpoli protonotario :
 Deo gratia. sicut inveneram, Martino Crusio descripsi, corrigens pro mea parte virili, anno conditi urbis 7087, Christi vero 1578, die Maii 20.

νάτη, ἡμέρα τρίτη. ὁμως ἤξευρεν, ὅτι πῶς οἱ Ῥωμαῖοι ἔχουν πατριάρχην πάντοτε, διότι ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν ἔκαμε τὸν πλέον καιρόν, πρὶν νὰ τὴν ἐπάρῃ, ἔσοντας, ὅπου ἀφέντευεν ὁ πατέρας αὐτοῦ σουλτὰν Μουράτης, εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. καὶ

5 ἤξευρε τὰ Ῥωμαϊκὰ καλλὰ καὶ λεπτότατα, καὶ τὰς τάξεις τῶν Ῥωμαίων. λοιπὸν ἐθαύμασε πῶς δὲν ὑπῆγεν ὁ πατριάρχης νὰ τὸν ἐπροσκυνήσῃ ὡς ἀφέντη, καὶ ἐθυμώθῃ πολλά, καὶ ἐσυλλογίζετο τί ἔναι τοῦτο. καὶ ἐν τῷ ἅμα ἔκραξε τοὺς κληρικούς, καὶ εἶπε· πῶς ἔναι ὁ πατριάρχης σας, καὶ δὲν ἤλθε

10 νὰ με προσκυνήσῃ, ὡς βασιλέαν; διότι αὐτὸς ὁ σουλτάνος ἐπεθύμα πολλά νὰ ὁμιλῇ μετὰ τοῦ πατριάρχου περὶ πίστεως καὶ νὰ ἐρωτᾷ καὶ νὰ μανθάνῃ τὰ τοῦ Θεοῦ. ὁμως εἶπαν αὐτοῦ οἱ κληρικοὶ ὅτι ἀπὸ πολὺν καιρὸν πατριάρχην δὲν ἔχωμεν, ἐπειδὴ ὁ πατριάρχης, ὅπου ἦτον, θεληματικῶς ζῶν-

15 τὸς του ἄφηκε τὸ σκαμνὶ του, καὶ ἀπὸ τότε ἄλλον δὲν ἔκαμαμε. καὶ ἀκούσας τοῦτο ὁ σουλτάνος ἔπαυσεν ἀπὸ τὸν θυμὸν ὅπου εἶχε, καὶ θέλημα τοὺς ἔδωκε, καὶ τοὺς εἶπε, ὅποιον θέλουν νὰ κάμουν κατὰ τὴν πίστιν τους. καὶ τοῦτο ὅπου εἶπεν ὁ σουλτάνος, ὅτι νὰ κάμουν πατριάρχην, τὸ ἔκαμε μὲ

20 τέχνην διὰ νὰ ἀκούουν οἱ Χριστιανοὶ ὅτι ἔχουν πατριάρχην, καὶ νὰ τρέχουν εἰς τὴν πόλιν.

capta. tunc ille scivit Romanis seu Graecis semper fuisse patriarcham, propterea quod hac in urbe, antequam eam cepisset, ipse maiorem temporis partem exegerat, patre ipsius Murata Adrianopoli dominante. norat itaque res Romanas et ordines gubernationemque Romanorum probe et exacte. proinde mirabatur quid causae esset quod patriarcha non veniret ad se suppliciter honoris causa, pro domino agnoscens; iraque commotus cogitabat quid hoc rei esset. ac continuo accitis ecclesiasticis viris dixit "ubi est qui patriarchae munus gessit? quare non accessit, ut mihi tanquam regi reverentiam debitam exhiberet?" haec sultanus: magna enim eius animum incusserat cupido videndi patriarcham et cum eo de religione colloquendi, ut ex eo quaerens res divinas cognosceret. tunc responderunt ei clerici illi "iam a longo tempore non habemus patriarcham. qui enim patriarcha fuit, sua sponte, adhuc vivens, sedem suam reliquit; et ab eo tempore nullum alium suffecimus." hoc rex audito cessavit ab ira quam conceperat, suaque voluntate potestatem eis creandi dedit, dicens "vos vero facite patriarcham, quemcunque voletis, ex praescripto religionis vestrae." hoc autem, quod ita de faciendo patriarcha dixit, non amore religionis ab eo dictum fuit, sed callide voluit scilicet ut Christianis ubique dispersis innotesceret iterum praeesse patriarcham; quo sic ad conferendum se in urbem allicerentur.

Αισιόν οί κληρικοί κατὰ τὸν ἔθισμὸν τοῦ σοφιστικοῦ
 ἰσχύσαντες μερικοὶ τὰς κληρικῶν ἀρχιερεῖς, καὶ σινοδὸν γι-
 νομένην ἐπέβησαν ἐπὶ ἐπισημοῦς τὸν σοφώτατον κληρ. Γιωρ-
 γιον τὸν σχολαστικόν, ὃ ἑσπέρως ἦν κρητὶς τῆς βασιλικῆς κη-
 ρίας εἰς τὰς ἐκείρας τῶν βασιλέων τῶν Ῥωμαίων, καὶ οἷαι 5
 108 ἐπέβη ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος εἰς τὴν Φραγ-
 γίαν, ὅπου ἔκειτο τὸ ἀρχιερεῖον σινοδὸν, ἐπέβη καὶ αὐτοὶ ὡς
 σοφώτατον. ἦν δὲ ἄνδρας ἀγιώτατος καὶ ἐπιεικιστάτος,
 καὶ ὡς ἰδὼν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μῆνμα διὰ τὰ τοῦ ἑκατον-
 ταρχικοῦ, ἐπιεικῶς δὲν ἔβη ἐπὶ τὸ ἀκούσθαι, αἰδῶν τὰ τὸ 10
 σινοδὸν, διὰ τὰ γὰρ πατριάρχους, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ κλη-
 ρικοί καὶ ὁ λαὸς ὅλος καὶ στασιμῶς αὐτοῦ ἑκατον-
 ταρχικῶν, δακρυαίτες αὐτοῦ καὶ τὸ μῆνμα μῆνμα. Ἐρησιό-
 νησαν αὐτοῦ ὁ Πρωτεύων καὶ ἄλλων πολλῶν ἀρχιερέων
 ἐν τῇ κατὰ τὸν ἄνω ἀποστείλῃ, ὅπου ἔστισι θιασώδης ἡ βα- 15
 σίλειος, ἢ ἐπισημοῦς τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως,
 καὶ Γεννάδιον τὸν ὠνόμασαν.

ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ Ο ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ ὁ σοφώτατος.

Τούτος ἔγενε πρῶτος πατριάρχης εἰς τὴν Κωνσταντινού-

Accepta igitur hac facultate clerici de mandato regis congrega-
 runt certos quosdam, qui in urbe erant, sacrorum antistites. hoc
 modo synodus coacta elegerunt una mente et voce doctissimum et
 prudentissimum virum, Georgium Scholasticum, qui stante adhuc impo-
 rio Romano, in Italia Imperatoris indicem exerat. ac quo tempore
 rex Romanus Palaeologus in Italiam profectus fuerat, ubi octava syno-
 odus facta est, secum illum inter alios duxerat ut eruditione
 praestanti praeditum, eum patre eodem pietate sanctitateque insigni
 vir, ut autem significantissimum, sicut in patriarchatum crederetur loci
 solebat, monachos, quos appellabant, ille dedecent, ut scilicet hunc
 constituerent patriarcham, nulli modo eum audire voluit nec aspicere
 illum suffragari, ut patriarcha fieret. pontificis vero et clerici
 et populus totus etiam invitum et reluctanter occurrit, data quoque
 altera, quae minor vocatur, sine voluntatis significatione, solenniter
 renuntiavit eum Hierosolymae antistes, praesentibus alia pontificibus
 multis, in templo sanctorum apostolorum, quod olim a regina Theo-
 dora, Justiniani magis coniuge, conditum fuerat, eique Gennadium
 dixere nomen.

I. PATRIARCHA GENNADIUS SCHOLARIUS, vir doctissimus.

Hic fuit primus in urbe nostra Cypri patriarcha, postquam eius

πολιν, ἀφ' οὗ ἐβασίλευσεν αὐτὴν ὁ αὐτὸς σουλτάνος, ὡς ἐγράψαμεν. καὶ ὡσὺν τὸν ἑκαμναν πατριάρχη, τὸν ἐπῆραν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, καὶ ὑπῆγε, καὶ ἐπροσκύνησε τὸν αὐτὸν σουλτάνον. καὶ ἐκεῖ ἠρώτησε
 5 τοὺς κληρικοὺς ὅτι τί συνήθειαν εἶχαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων, ὅταν ἑκαμναν πατριάρχη. καὶ τοῦτοι τῷ ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπαν ὅτι, ὅταν ἤθελε γένει πατριάρχης, τοῦ ἐχάριζε καπάσιον ἐνδυμιὸν μὲ τὸν καμουχᾶν, καὶ μανδῆ μὲ τοὺς ποταμούς, καὶ ἄλογον ἄσπρον, καὶ ἐκαβαλίκευεν αὐτό, καὶ ὑπή-
 10 γεγε γύρωθεν τῆς πόλεως, καὶ εὐλόγει αὐτήν, καὶ ἔδιδέ του ὁ βασιλεὺς μὲ τὸ χέρι του τὸ δικανίκι. καὶ ἔτζη ἔλαβεν ὁ σουλτάνος μὲ τὸ χέρι του τὸ δικανίκι, καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸ χέρι τοῦ πατριάρχου. καὶ ὥρισε, καὶ ἔγιναν ὅλα ἐκεῖνα ὅπου εἶπαμε, τὰ ὁποῖα εἶχαν οἱ πατριάρχαι εὐεργεσίαν ἀπὸ
 15 τοὺς βασιλεῖς. ἠγάπησε δὲ πολλὰ τὸν πατριάρχη ὁ σουλτάνος, ἔσσοντας νὰ μάθη ὅτι ἦτον σοφώτατος καὶ εὐλαβῆς ἄνδρας. ἔδωκέ του δὲ καὶ τὸν περίφημον ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ ἔκαμε πατριαρχεῖον. καὶ ἐκεῖ, ὅπου ἐκαθέζετον ὁ πατριάρχης, μιᾷ νίκτα εἰρέθη ἕνας ἄνθρωπος σφα-
 20 γμμένος. καὶ ἐφοβήθη μέγαν φόβον, ἵνα μὴ σφάζουν αὐτὸν ἢ ἀπὸ τὴν συνοδίαν αὐτοῦ ἐκεῖ, διότι ὄλος ὁ τόπος γύρωθεν τοῦ πατριαρχείου ἦτον ἔρημος, ἔσσοντας, ὅπου ἄιθροποι δὲν ἑκα-

rex extitit Mechemeta, ut diximus. eum statim, ut patriarchae dignitatem acceperat, pontifices et clerici primoresque populi ad sultanum deduxerunt, quem etiam ille adoravit. tum clericos interrogavit sultanus, ecquam consuetudinem habuissent Romani imperatores in creatione alicuius patriarchae. responderunt illi, quoties aliquis futurus esset patriarcha, donasse imperatorem ei pretiosum pileum cum velamento sub pileo, pallium item undulatum, nec non album equum; cui patriarcha insidens, circumiens urbem, huic fausta precatus sit. datum praeterea esse manu imperatoris ei pedum, insigne curae pastoralis in gregem pium. ita sultanus his auditis pedum manu sua accepit, idque in manum patriarchae dedit; mandatoque eiusdem sultani omnia illa modo dicta, quae patriarchae honoris beneficiique causa ab imperatoribus accipere soliti fuerant, rite administrata sunt. clementia porro et benevolentia magna idem hunc patriarcham persecutus est, quod cognovisset sapientia pietateque singulari praeditum esse. concessit quoque eidem celeberrimum sanctorum apostolorum templum; in quo hic patriarchicam sedem locavit. in eo loco dein, ubi patriarcha residebat, nocte quadam inventus est homo quispiam occisus. unde ingens metus animum patriarchae incessit, ne vel sibi vel alicui suorum familiarium idem ibi accideret,

169 τοῖκον ἐπιτῆ, ἧι ἐσφάγησαν εἰς τὸν πόλεμον. ὁμοῦ ἐν τῇ
 ἄμα ὁ πατριάρχης εἰργάζην ἀπ' ἐπιτῆ, καὶ ἄφηκε τὸν ναὸν ἐπι-
 τον σφυλισμένον, καὶ ἐπέγειν εἰς τὸν σουλτάνον, καὶ ἀπέθηκε
 τὰ γυνάμια, καὶ ἐξήτησεν αὐτοῦ τὰ τοῦ δώση τῆς μοῖαν τῆς
 Παμμακαριστον, τὰ τῆν ἐκάμη πατριαρχίον. καὶ ὁ σουλτάν- 5
 ος, ὡς ἔχουσε τοῦτο, τῆς ὥρας ἔδωκεν αὐτοῦ ὁμοίαν, καὶ
 ἔλαβε τὸν ναὸν τῆς Παμμακαριστον, τῆς ἐπιτάγτου θιοσιό-
 κον, καὶ ἐκάμην αὐτῆν πατριαρχίον, ὃ σιτριώσι κίριος ὁ
 θιός, Χριστός ὁ σωτῆρ ἡμῶν, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος
 ἀνωγλήριον καὶ ἀκαπρῆσιον ἀπο παντός ἐγθρου. καὶ τοῦτος 10
 ὁ ναὸς τῆς Παμμακαριστον ἦιον ὄλος ἐξωθῆν τὸ γῆρον κά-
 τοικος ἀνθρώπων, τὰ ὀσπίτια γιματα ἄλη ἢ γειοσία, καὶ
 ἐπίσω καὶ κῆτω, διότι ἔφησαν σιργουίνδεις ἀπο ἄλλα κῆστην,
 καὶ τοὺς ἐκαιοίκεσαν ἐπιτῆ. διὰ τοῦτο ὁ πατριάρχης, ἔσοντας
 τὰ ἐπιτῆ ὄλος ὁ τόπος ἐπιτῆ τῆς Παμμακαριστον γιματο; 15
 ἀνθρώπων, ἐξήτησε τοῦ σουλτάνου, καὶ ἔδωκεν αὐτοῦ αὐτὸν
 τὸν ναὸν, καὶ ἐκῆθισεν ἐπιτῆ, καὶ τὸν ἔκαμη πατριαρχίον, ὡς
 εἶπαμε. ἦιον δὲ εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ῥωμαίων αὐτῆ ἢ Παρ-
 μακῆριστος γυναικίον μοισσιήριον. ὁ δὲ ναὸς αὐτῶν τῶν
 ἁγίων ἀποστολῶν, ὀπου ἐκῆθισεν προῖτιμα ὁ πατριάρχης, 20
 τὸν ἔκαμαν ἱμαρῆριον τοῦ αὐτοῦ σουλτάν Μιχμητη. καὶ
 σιέκοιται ἀκομί ἀπὸ τὰ κτίσματα τοῦ ναοῦ ἕως τῆσσημέρον.

eo quod totus ille locus, qui circa patriarcheum erat, incultus et de-
 sertus esset, civibus, qui illa habitaverant, in expugnatione urbis in-
 terfectis, nec dum alia in locum eorum deductis. — contestim itaque
 patriarcha inde excessit, rebato illo templo, obsecrato, omique sul-
 tanum convenisset, contulit quid factum esset, ac rogavit eum, daret
 sibi monasterium deservatae Pammacaristae, ut in patriarcheum venteret.
 sultanus hoc audito eadem mox hora de eo mandatum dedit. accepto
 igitur sanctissimae dei genitricis Pammacaristae templo ex eo patri-
 archae domicilium fecit, quod solidum conservet dominus deus et
 conservator noster Christus, ad consummationem usque saeculi huius,
 ab omni hostis vexatione et contumelia tutum. erat ad templum
 foris totum circummetra habitatum hominibus, vicinia tota domorum
 plena, supra et infra, colonis abunde ex oppidis eo deductis ibique
 habitare iussis. cum itaque multitudine hominum totus ille tractus cele-
 bes esset, ea fuit causa cur de eo patriarcha sultanum appellarent; qui
 et illi hoc templum concessit; in quo, ab eo tempore, tanquam in
 patriarcheo ille resedit, sicut diximus. fuerat autem sub imperatori-
 bus Romanis haec Pammacarista femineum coenobium. verum ex
 templo S. apostolorum, in quo antea sederat patriarcha, eidem regi
 Mechemetae templum (Himaretium vocant) fecerunt; extatque etiam-
 num hodie aliquid de prioris templi structuris.

Τότε καὶ ὁ αὐτὸς σουλτάνος ὑπῆγε σωματικῶς εἰς τὸ πα-
 τριαρχεῖον, εἰς τὸν ναὸν τῆς Παμμακαρίστου, καὶ ἐμβῆκε μέσα
 εἰς τὸ παρεκκλήσιον (ὁποῦ ἔναι τὴν σήμερον σκευοφυλάκιον)
 καὶ ὠμίλησε καὶ ἐδιελέγχθη μετ' αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου, κυροῦ
 5 Γενναδίου. καὶ ἀπέδειξεν αὐτῷ ὁ πατριάρχης τὴν πᾶσαν
 ἀλήθειαν τῆς πίστεως ἡμῶν, χωρὶς κανένα φόβον. καὶ ἔγρα-
 ψεν εἰς τὰ ζητήματα αὐτοῦ κεφάλαια εἴκοσι, τὰ ὁποῖα φρά-
 νονται κάτωθεν, ἓνα καὶ ἓνα, τί λέγει, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τῷ
 αὐτῷ σουλτάνῳ. καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν αὐτῶν κεφαλαίων οὕτως
 10 διαλαμβάνει.

Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Γενναδίου,
 τοῦ Σχολαρίου καὶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως,
 νέας Ῥώμης, ὁμιλίᾳ ῥηθεῖσα περὶ τῆς ὀρθῆς καὶ
 ἀμωμῆτου πίστεως τῶν Χριστιανῶν. ἐρωτηθεὶς γὰρ
 15 παρὰ τοῦ ἀμηρᾶ σουλτάνου τοῦ Μαχμέτη, τί πι-
 στεύετε ὑμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἀπεκρίθη οὕτως.

Κεφάλαιον α'. Πιστεύομεν ὅτι ἔστι θεός, δημιουργός
 πάντων ὅσα εἰσὶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι, ὅτι οὔτε
 σῶμα ἐστὶν οὔτε σῶμα ἔχει, ἀλλὰ ζῆ νοερῶς, καὶ ἔστι νοῦς
 20 ἄριστος καὶ τελειότατος καὶ σοφώτατος, ἀσύνθετος, ἄναρχος,

13. ὁμιλεῖται ῥηθεῖσαι P i. e. codex Parisiensis, de quo dictum est
 ad Phrantzen. 14. ἐρωτηθέντος παρὰ τοῦ ἀμηρᾶ καὶ σουλτάνου
 μεμετ. ὁ ἀμηρᾶς τάδε. τί πιστεύετε ὑμεῖς οἱ χριστιανοί; ἀπο-
 κριθεὶς ὁ πατριάρχης εἶπεν αὐτῷ. πιστεύομεν P 17. ὅτι εἰς
 θεός ἐστι P 18. εἰς τὸ εἶναι add P

Eo tempore idem sultanus ipsemet intravit patriarcheum; cumque
 in templum Pammacaristae venisset, in sacellum eius ingressus est
 (quo in loco armarium rerum sacrarum est) et cum patriarcha Gen-
 nadio clementer sermones contulit. tunc omni metu posito univer-
 sam ei patriarcha veritatem fidei Christianae aperuit, scripsitque pro
 numero quaestionum eius capitā viginti; quae singula inferius ordine
 sequuntur, sententiaque eorum perspicitur; quae et dedit ipsi sul-
 tano. eorum capitum inscriptio initiumque sic habet.

Sapientissimi et doctissimi viri, domini Gennadii Scholarii,
 patriarchae Constantinopoleos, novae Romae, sermocinatio
 habita de recta et inculcata Christianorum fide. interroga-
 tus enim ab imperatore Mechemeta "quid creditis vos Chri-
 stiani?" respondit ei ad hunc qui sequitur modum.

Credimus esse deum, qui omnia quae usquam sunt, cum non es-
 sent, fecerit. hic quippe nec corpus est nec corpore indutus, sed
 actu intelligendi vivit; et est meus optima perfectissima et sapientis-
 sima. nihil in eo compositi reperitur, nullum principium, finis nul-
 lus. est in mundo et supra mundum. non est in ullo loco, et ta-

ἀειλιότητος. ἔστιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐπὶ τὸν κόσμον. οὐκ ἔστιν ἐν οὐδενὶ τόπῳ, καὶ ἔστιν ἐν παντί τόπῳ. ταῦτα εἰσὶν ἰδιώματα τοῦ Θεοῦ, δι' ὧν χωρίζεται ἀπὸ τῶν κτισμάτων αὐτοῦ, καὶ ἄλλα ὅμοια τοῖτοις εἰσὶν.

Μαθηλωτιῶθης δὲ εἰς τὴν Τουρκοκραβόγλωσσα ἐπὶ τοῦ 5
 Ἀχμίτ, καθὼς Βερρούις, τοῦ πατρὸς Μαχουμοῦτ Τε-
 λιμαί τοῦ ἀναγραφῆως.

β. Ἔστι σοφός καὶ ἀγαθός καὶ ἀληθινός καὶ αἰτοαλη-
 θεῖα. καὶ ὅσα προτερήματα ἔχουσι τὰ ποιήματα αὐτοῦ με-
 μερισμῆως, ἔχει αὐτὸς μόνος ἐψηλότιρον τρόπον. καὶ 10
 ταύτας τὰς τελειότητας ἔχουσι καὶ τὰ κτίσματα αὐτοῦ, διότι
 αὐτὸς διδῶσι ταύτας καὶ τοῖς κτίσμασιν αὐτοῦ. ἀγαθὰ εἰσι·
 διότι σοφός, σοφά· διότι ἀληθής, ἀληθῆ. καὶ τὰ ἄλλα
 ὁμοίως. πληρὸν δὲ ὁ μὲν Θεὸς κυρίως ἔχει αὐτὰ, τὰ δὲ κτί-
 σματα κατὰ μετοχὴν ἔχουσιν. 15

γ. Πιστιώμεν ἐν εἰσὶν ἐν τῷ Θεῷ ἄλλα τρία ἰδιώ-
 ματα, αἵτινα εἰσὶν ὡςπερ ἀρχαὶ καὶ πηγαὶ πάντων τῶν ἄλλων
 ἰδιωμάτων αὐτοῦ. καὶ διὰ τούτων τῶν τριῶν ἰδιωμάτων ζῆ

3. ἑμοιώματα P 4. ὅμοια post εἰσὶν P 5 πάντα ὅσα
 πραγμασια ἔσονται μεμερισμῆως ἐν τῷ τουρκοκραβόγλω-
 σσῳ παρὰ τοῦ ἀχμίτ καὶ Βερρούις τοῦ πατρὸς μαχουμοῦτ τελε-
 πῆ τοῦ ἀναγραφῆως. καὶ οὕτως ἔσονται τὰ πραγμασια κατὰ
 τοῦτον P 9. καὶ add P 12. ἀγαθὰ εἰσι om P. praemitt-
 tendam: διότι γὰρ αὐτὸς ἔστιν ἀγαθός.

men est in omni loco. haec sunt proprietates dei, quibus a rebus
 quas condidit ipse distinguitur, quibus etiam aliae generis eiusdem
 notae propriae accedunt.

Translata est haec confessio in Turcocalicam linguam ab
 Achmate, Berbrocae praefatore, qui Machomutae Zetebi com-
 mentariensis paler fuit.

Hactenus primum caput.

Est sapiens et bonus, est verus atque ipsa veritas. quicquid
 commodorum et praerogativae singularae ipsius creaturae secretim ha-
 bent, id ipse omne solus in se continet, sublimiore quodam modo.
 et haec commoda, quibus perficiuntur, habent et creaturae ipsius,
 quod ipse eis haec dat. eademque bonae sunt et quia ipse sa-
 piens est, haec sapientes sunt, quia ipse verax, haec veritatem habent.
 eademque in ceteris modo, illo duntaxat discrimine, quod in deo haec
 primo et proprie sunt, in rebus vero creatis participatione.

Hactenus secundum caput.

Credimus in deo esse alias tres proprietates, quae sunt tanquam
 principium et fons omnium aliarum eius proprietatum. hisce tribus
 proprietatibus deus aeternum vivit in se ipso, etiam antequam con-

ὁ θεὸς αἰδίως ἐν ἑαυτῷ καὶ πρὸ τοῦ δημιουργηθῆναι ὑπ' αὐ-
 τοῦ τὸν κόσμον, καὶ διὰ τούτων ἐδημιούργησε τὸν κόσμον,
 καὶ διὰ τούτων κυβερνᾷ αὐτόν. καὶ ταῦτα τὰ τρία ἰδιώματα
 ὀνομάζομεν τρεῖς ὑποστάσεις ἡγουν τρία πρόσωπα. καὶ διότι 111
 5 αὐτὰ τὰ ἰδιώματα οὐ μερίζουσι τὴν μίαν καὶ ἀπλουστάτην
 οὐσίαν τοῦ θεοῦ, διὰ τοῦτο ἔστι θεὸς καὶ μετὰ τῶν ἰδιωμά-
 των τούτων εἷς θεός, καὶ οὐκ εἰσὶ τρεῖς θεοί, καθὼς τινὲς
 τολμῶντες λέγουσι.

δ'. Πιστεύομεν ὅτι ἐκ τῆς φύσεως τοῦ θεοῦ ἀνατέλ-
 10 λουσι λόγος καὶ πνεῦμα, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ πυρὸς φῶς καὶ
 θερμῆ. καὶ καθάπερ τὸ πῦρ, καὶ εἰ μὴ ἔστι τί τὸ φω-
 τιζόμενον καὶ θερμαινόμενον ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὅμως αὐτὸ τὸ
 πῦρ αἰεὶ ἔχει φῶς καὶ θερμῆ καὶ ἐκπέμπει φῶς καὶ θερμῆ
 ἡμῖν, οὕτω καὶ πρὸ τοῦ δημιουργηθῆναι τὸν κόσμον ἦσαν ὁ
 15 λόγος καὶ τὸ πνεῦμα, ἐνεργεῖται τοῦ θεοῦ φυσικαί, ἐπειδὴ ὁ
 θεὸς νοῦς ἐστίν, ὡς προείρηται. καὶ ταῦτα τὰ τρία, νοῦς
 λόγος καὶ πνεῦμα, εἷς θεός ἐστιν, ὥσπερ ἐν τῇ μιᾷ ψυχῇ τοῦ
 ἀνθρώπου ἔστι νοῦς καὶ λόγος νοητὸς καὶ θέλησις νοητή, καὶ
 ὅμως ταῦτα τὰ τρία εἰσὶ μία ψυχὴ κατὰ τὴν οὐσίαν. πά-
 20 λιν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ὀνομάζομεν σοφίαν τοῦ θεοῦ καὶ δύ-
 ναμιν, καὶ υἱὸν αὐτοῦ, διότι ἔστι γέννημα τῆς φύσεως αὐ-
 τοῦ, ὥσπερ τὸ γέννημα τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου καλοῦμεν

13. Θέρμη primum] Θέρμη P

ditus ab ipso mundus esset; et per has proprietates condidit mun-
 dum; his quoque gubernat eum. has tres proprietates nominamus
 tres hypostases seu personas. quia vero hae ipsae proprietates non
 partiantur unicam illam et simplicissimam dei essentiam, ideo ipse,
 licet tribus his proprietatibus praeditus, unus deus est: non autem
 tres dii sunt, sicut quidam dicere audent.

Hactenus tertium caput.

Credimus ex natura dei oriri logum seu verbum et spiritum,
 sicut ex igne lux et caliditas existit. et quemadmodum ignis, etiamsi
 nihil subiiciatur quod illustretur et calefiat ab ipso, tamen ipse per
 se semper habet lucem et caliditatem, et haec ambo emittit ad nos,
 eodem modo, etiam antequam fundamenta mundi iacerentur, erant
 logus et spiritus, actiones dei naturales, quandoquidem deus mens
 est, sicut antea dictum est. haec tria, mens logus et spiritus, unus
 deus est, sicut in una eademque hominis anima est mens, est ratio
 mente intellecta, est voluntas item mente percepta; et tamen haec,
 quanquam tria sunt, una est ratione essentiae suae anima. rursus
 logum dei nuncupamus sapientiam dei et potentiam et virtutem et
 filium dei, quia genitum quiddam est ex natura eius, sicut quod e
 natura hominis generatum est, hominis vocamus filium, et sicut homi-

νίον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὥσπερ τὸ νόημα τοῦ ἀνθρώπου ἔστι γέννημα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. καὶ πάλιν ὀνομάζομεν τὴν θείαν οὐσίαν τοῦ θεοῦ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καὶ ἀγάπην. αὐτὸν δὲ τὸν τοῦν καλοῦμεν πατέρα, διότι αὐτός ἐστιν ἀγέννητος καὶ ἀναίτιος, αἴτιος δὲ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος. δεῖ οὖν ὁ θεὸς οὐ τοις ὄμοιον τὰ κτίσματα αὐτοῖ, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς καὶ γινώσκει ἑαυτὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει λόγον καὶ σοφίαν, δι' ἧς τοῖς ἑαυτὸν ἰδίως. ὁμοίως οὐ θέλει καὶ ἀγαπᾷ μόνον τὰ κτίσματα ἑαυτοῦ ὁ θεός, ἀλλὰ θέλει καὶ ἀγαπᾷ ἑαυτὸν πολλῶ μᾶλλον, διὰ τοῦτο αἰδίως προέρχονται ἐκ τοῦ θεοῦ ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ αἰδίως εἰσὶν ἐν αὐτῷ. καὶ ταῦτα τὰ δύο μετὰ τοῦ θεοῦ εἰς εἰς θεός.

ε'. Πιστεύομεν δεῖ ὁ θεὸς διὰ τοῦ λόγου τῆς σοφίας καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐδημιουργῆσαι τὸν κόσμον, καὶ διὰ τοῦ πνεύματος τῆς ἀγαθῆς θελήσεως καὶ ἀγάπης αὐτοῦ προσει-
 15 ται καὶ κυβερνᾷ καὶ κινεῖ πᾶσαν φύσιν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ πρὸς τὸ ἀγαθόν, κατὰ τὴν τάξιν ἐκείνης φύσεως. καὶ διὰ τοῦτο πιστεύομεν δεῖ, δεῖ ἠθέλησεν ὁ θεὸς διὰ μόνην τὴν ἐλεημοσύνην αὐτοῦ ἐπιστρέψαι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῆς πλάνης τῶν δαιμόνων καὶ τῆς εἰδωλολατρίας, διότι πλὴν τοῦ
 20 ὀλίγου τόπου τῶν Ἰουδαίων, ἐν ᾧ προσκυνοῦντο καὶ ἐπιστήθητο εἰς θεὸς ἐκ τοῦ νόμου τοῦ Μωυσέως, ἡ δὲ ἄλλη πᾶσα οἰ-

8. μένον om P

11. δύο] ἰδιώματα P

nis cogitatio seu animi sensus est quidam animae eius partus. rursus dei voluntatem appellamus spiritum dei et caritatem. sed ipsam mentem patris nomine vocamus, eo quod ipse nec genitus sit nec causam ante se habeat, causa autem sit filii et spiritus sancti quoniam igitur deus non solum res a se creatas intelligit, sed multo magis intelligit et novit se ipsum, ideoque habet legem et sapientiam, qua se ipsum intelligit communem et proprie, simili modo non tantum vult et diligit ea quae fecit, sed vult et diligit se ipsum multo magis: ideo ab aeterno procedunt ex deo tum logos tum spiritus ipsius, et in aeternum sunt in ipso. atque haec ambo cum deo patre unus est deus.

Hactenus quartum caput.

Credimus deum logo sapientiae et potentiae suae condidisse mundum; ac spiritu bonae voluntatis et caritatis suae providere, gubernare et movere omnem naturam suam in mundo, ad bonum, pro cuiusque naturae ordine. ideo credimus deum, quando voluit, sola misericordia sua convertisse homines, abducendo a seductione et errore daemonum et cultu idolorum, propterea quod excepta angusta regione Iudaeorum, in qua unus adorabatur et credebatur deus ex

κουμένην ἐσεβάζετο τὰ κτίσματα τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλοὺς Θεοὺς τοὺς μὴ ὄντας ἀντὶ τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ προσεκύνουν, καὶ ἐπολιτεύοντο κατὰ τὰς ἰδίας ἑκαστος ἐπιθυμίας, οὐ κατὰ τινὰ τοῦ Θεοῦ νόμον.

5 5. Τότε ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὴν τοιαύτην ἀνάπλασιν τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ λόγου αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος αὐτοῦ. καὶ διὰ τοῦτο ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνεδύθη τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, ἵνα, ὡς μὲν ἄνθρωπος, ὁμιλήσει ἀνθρώποις, ὡς δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεοῦ σοφία, διδάξει τοὺς
10 ἀνθρώπους πιστεῦειν εἰς τὸν ἕνα ἀληθῆ Θεὸν καὶ πολιτεῦσθαι κατὰ τὸν νόμον ὃν αὐτὸς ἔδωκε. καὶ πάλιν, ὡς μὲν ἄνθρωπος, ἵνα δῶ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ παράδειγμα τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ (πρῶτος γὰρ αὐτὸς ἐτήρησε τὸν νόμον ὃν ἔδωκε τοῖς ἀνθρώποις), ὡς δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ δύναμις, δυνηθῆ
15 κατορθῶσαι τὸ παγκόσμιον ἀγαθόν, ὕπερ ἐβούλετο, διότι ἦν ἀδύνατον δι' ἐνὸς ἀνθρώπου δυνάμει ἐπιστρέψαι τὴν οἰκουμένην πρὸς τέλος τὸν Θεόν. καὶ οὕτως διὰ μὲν τοῦ λόγου αὐτοῦ ἔσπειρε τὴν ἀλήθειαν ὁ παντοδύναμος καὶ ἀόρατος Θεὸς ἐν Ἱερουσαλήμ, διὰ δὲ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἐφώτισε
20 καὶ ἐνίσχυσε τοὺς ἀποστόλους αὐτοῦ, ἵνα σπείρωσιν αὐτοὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς πάντα τὸν κόσμον διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πέμψαντος αὐτὸν Θεοῦ καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τῆς σωτηρίας τοῦ

2. προσεκύνουν] πρὸς ἐκείνους P 6. αὐτοῦ om P 8.
ἀνθρωπίνην P 14. τοῦ Θεοῦ om P 17. τέλος om P

lege Mosis, reliquus omnis terrarum orbis colebat dei creaturas. homines item multos deos, qui non sunt, pro uno solo vero deo adorabant. vivebant denique secundum suas singuli concupiscentias, non secundum aliquam dei legem.

Hactenus quintum caput.

Tunc deus talem efformationem humanae generis per logum perque sanctum spiritum suum fecit. idcirco logus dei induit humanam naturam, ut, qua homo esset, versaretur cum hominibus, qua autem logus dei et sapientia dei, doceret homines credere in hunc unum et verum deum et vivere secundum legem, quam ipse dedisset. rursus, qua homo, ut mores vitamque suam exemplum daret doctrinae suae: primus enim ipse servavit legem, quam hominibus dederat. qua vero logus dei et potentia, posset illud toti mundo salutare bonum, cuius causa venerat, conficere, quia fieri non poterat ut simplicis hominis viribus ad deum converteretur orbis terrarum. ita logo quidem suo seminavit omnipotens ille et oculorum effugiens obtutum deus veritatem Hierosolymis; spiritu autem suo illuminavit et roboravit apo-

κόσμον, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις ἰκονοσίως ἀπέθανε κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ἕπερ τοῦ σωθῆναι τὸν κόσμον. οὕτω πιστεύομεν ἡμεῖς τὸν ἕνα Θεὸν ἐν τριάδι, πατέρα υἱὸν καὶ πνεῦμα ἅγιον, καθὼς ἐδίδαξαν ὁ Χριστὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. καὶ διότι ἐστὶν ἀληθὴς, πιστεύομεν, ὅτι ἐστὶ καὶ ὁ αὐτοαληθὴς. καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ οὕτως ἐδίδαξαν ἡμᾶς πλατύτερον. οὕτω τοοῦμεν, καὶ ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῆς σοφίας.

ζ. Πιστεύομεν ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἐν ἐκείνῃ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐστὶν ὁ Χριστὸς. καὶ ἡ μὲν ζωὴ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ ἦν ζωὴ ἀνθρώπου ὑπεραγίου, ἡ δὲ δυνάμις τῆς σοφίας καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἦν Θεοῦ δυνάμις.

η. Πιστεύομεν ὅτι, ὥσπερ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου γίνεταί εἰς ἄνθρωπος, οὕτως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀπ' ἐνὸς μέρους, καὶ ἀπ' ἄλλου μέρους ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, εἰσὶ πάντοτε δύο ἄνθρωποι, μιμηριζόμενοι τελείως ἐν ἐνὶ ἀνθρώπῳ. οὕτω καὶ ἡ ἀνθρωπότης καὶ ἡ Θεότης, εἰσὶν ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῷ μιμηριζόμενοι τῇ φύσει τελείως, καθ' ὑπόστασιν μόνον καὶ προσωπικῶς ἡνωμένοι. καὶ οἷτε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ

7. καὶ οὕτως ἀποδομῆν ἀπὸ P 15. οὕτω καὶ ὁ P 16. μέρους alterum om P

stolos suos, ut veritatem in totum etiam terrae orbem disseminarent, propter caritatem dei, qui ipsum miserat, et propter cupiditatem, qua flagrabat, salutis homani generis, secundum exemplum ipsius Iesu, qui, qua humanam assumpserat naturam, pro communi salute hominum ultro emortuus est. sic nos credimus unum in tribus personis deum, patrem filium et spiritum sanctum, quemadmodum dominus noster Iesus Christus docuit. et quia verax est, credimus eum esse ipsam veritatem. discipuli etiam ipsius sic nos latius docuerunt. sic ex vi quoque sapientiae intelligimus.

Hactenus sextum caput.

Credimus legem illam dei et hominem a lego indutum esse Christum. sane vita Christi, quam in carne sua ducebat, erat vita hominis plusquam sancti. vis autem sapientiae et operum eius erat dei potentia.

Hactenus septimum caput.

Credimus, quemadmodum anima et corpus unius hominis constituunt unum hominem, ita legem dei ab una parte, ab altera vero animam et corpus esse perpetuo duas naturas perfecte divisas in uno homine. sic et humanitas et divinitas sunt in uno Christo naturae perfecte divisae, tantum hypostasi et personaliter coadunatae. ac neque locus dei mutatus est in carnem aut in animam Christi, neque caro

μετεβλήθη εἰς τὴν σάρκα ἢ τὴν ψυχὴν τοῦ Χριστοῦ, οὔτε ἡ σὰρξ τοῦ Χριστοῦ ἢ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετετρέπη εἰς λόγον Θεοῦ, ἀλλὰ ἦν καὶ ἔστιν ἐν τῷ Χριστῷ, μετὰ τὴν ὑπερθαύμαστον αὐτοῦ οἰκονομίαν ἐκείνην, ὃ μὲν τοῦ Θεοῦ λόγος λόγος, ἡ δὲ ἀνθρωπότης ἀνθρωπότης. καὶ ὅτι οὐ προσέλαβεν ἡ ἀνθρωπότης τοῦ Χριστοῦ τὴν θεότητα, ἀλλ' ἡ θεότης τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ προσέλαβε τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, ἐν αὐτῷ τῷ προσληφθῆναι συσιᾶσαν. πᾶν ὅπερ ἔστιν ἐν τῷ Θεῷ καὶ ἐκ τοῦ Θεοῦ, φυσικῶς Θεός ἐστιν, διότι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ Θεῷ συμβεβηκός. καὶ διὰ τοῦτο τὸν νοητὸν λόγον τοῦ Θεοῦ Θεὸν ὀνομάζομεν καὶ πιστεύομεν. καὶ διότι οὗτος ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἦν ἐν τῷ Χριστῷ, διὰ τοῦτο τὸν Χριστὸν Θεὸν καὶ ἀνθρωπον ὁμολογοῦμεν, ἀνθρωπον μὲν διὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, Θεὸν δὲ διὰ τὸν ἐν αὐτῷ λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ζ'. Πιστεύομεν ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἦν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῷ Θεῷ καὶ πατρί, διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ἄπειρος, ὡσπερ ὁ Θεὸς ἐστὶν ἄπειρος, ὁ γεννῶν αὐτὸν ἤγουν νοῶν, καὶ ἄπειρον δύναμιν ἔχων. πλὴν ἐν τῷ Θεῷ κατὰ ἄλλον πρόπον ἦν, καὶ ἐν τῷ Χριστῷ κατὰ ἄλλον, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ κατὰ ἄλλον.

ι'. Πιστεύομεν ὅτι, ὅταν ὁ Θεὸς κοινωνῇ τῆς ἀγαθότη-

4. alterum λόγος et 5. alterum ἀνθρωπότης add P 18. ὡσπερ
— ἄπειρος] καὶ P 19. ὁ P: vulgo ὁς ἤγουν ὁ νοῶν P

Christi aut anima eius conversa in logum dei: sed erat et est in Christo, post illam eius summe admirandam dispensationem, tum dei logus logus, tum humanitas humanitas. nec etiam humanitas Christi divinitatem assumpsit, sed divinitas logi dei naturam humanam assumpsit, in ipsa assumendi actione coagmentatam. quicquid in deo est et ex deo, natura deus est, quia nullum in deo accidens est. ideo, qui sub intelligentiam cadit, logum dei deum nominamus et credimus. et quia hic dei logus erat in Christo, ideo Christum deum et hominem confitemur, hominem quidem propter animam et corpus, deum vero propter dei logum, qui in ipso est.

Hactenus octavum caput.

Credimus logum dei fuisse in Christo et in mundo atque in caelo et in deo patre, quoniam logus dei est infinitus, sicut deus nullo fine clauditur, qui generat eum, id est intelligit, et infinitam potentiam habet. veruntamen in deo alio modo erat, et in Christo alio, itemque in mundo alio.

Hactenus nonum caput.

Credimus, quando deus de bonitate sua et gratia cum aliquo

τος αἰτοῦ καὶ τῆς χάριτος κίεσμαιί τιτι, οὐδαμῶς ζημιού-
ται, ἀλλὰ μᾶλλον μεγαλύνεται, διότι ἐκ τῆς ἀρετῆς τῶν κτι-
σμάτων τὸ ὕψος τοῦ Θεοῦ φανεροῦται. καὶ ὅση μᾶλλον βελ-
τιοῦται τὸ κτίσμα τῆ πλείονι κοινωσίᾳ τῆς ἀγαθότητος αὐ-
τοῦ, τοσοῦτω πλέον ἢ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δυνάμις δει-
κνύται. διὰ τοῦτο ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δυνάμις καὶ
ἡ ἀγάπη εἰς τοὺς ἀνθρώπους πλέον ἐμειγαλύνθη ἐκ τοῦ ἐλθεῖν
αὐτὸν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ Θεόν, μετὰ πάσης αὐτοῦ τῆς
δυνάμεως, εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἡ ὅτι ἐπέμψιν εἰς τοὺς προφήτας
μίαν χάριν αὐτοῦ ἢ δέο, καὶ εἰς ἄλλον μὲν προφήτην ἐλάτ- 10
τονα, εἰς ἄλλον δὲ μείζονα.

ιϛ. Πιστεύομεν ὅτι ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθα-
νεν οἰκίῃ θελήματι, διὰ πολλὰς καὶ μεγάλας ὀφειλάς, διου-
μένας πολλῶν λόγων, καὶ πάντα ταῦτα κατὰ τὸ ἀνθρώπινον
αὐτοῦ. ὁ γὰρ λόγος τοῦ Θεοῦ οὔτε σταυροῦται οὔτε ἀποθνήσκει 15
οὔτε ἀνίσταται, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνίστησιν αὐτὸς τοὺς νεκροὺς,
ὥσπερ ἀνίστησεν καὶ τὴν σάρκα ἣν ἐφόρησεν. πιστεύομεν ὅτι
ὁ Χριστὸς ἀναστὰς ἀνιλήθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ πάλιν
μέλλει ἔρχεσθαι μετὰ δόξης, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον.

ιϟ. Πιστεύομεν ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων εἰσὶν 20
ἀθάνατοι, ὅτι τὰ σώματα τῶν ἀγίων ἀναστήσονται ἀφθάρτα

3. ὅση μᾶλλον] ὅση P 13. δευτέρως om P 14 ταῦτα
om P 15. ἐσταυρώθη P 16. αὐτὸς] ταυτῆ P

creatio communicet, eum tunc procerus nihil perdere, sed magis ma-
gnificari, propterea quod ex praesentia rerum combitarum celestudo
dei manifesta sit. ac quanto maior creatis praesentiae accessio fiat
ex maiore bonitatis eius communione, tanto magis bonitas et poten-
tia dei illustratur. hinc adeo factum est, ut bonitas dei et poten-
tia et caritas humano generi maior et illustrior extiterit, quando ipse
dei logos, qui deus est, cum tota sua potentia descendit in Iesum,
quam cum ad prophetas unam aut alteram gratiam misit, et quidem
eorum alii atque alii maiorem aut minorem.

Hactenus decimum caput.

Credimus Christum esse crucifixum et mortuum sua propria vo-
luntate, ob multas magnasque utilitates, in quibus explicandis longa
oratione opus esset; et id omne ratione humanae saepe naturae. Iesus
enim dei nec cruci affligitur nec moritur neque a morte resurgit, sed
ipse alios potius mortuus re-uscitavit, sicut etiam carnem quam ipse
gestavit. credimus Christum post resurrectionem suam assumptum
esse in caelos, et inde cum gloria ad iudicium de mundo faciendum
reducerum.

Hactenus undecimum caput.

Credimus animos humanos esse immortales, corpora sanctorum

φωτεινὰ ἐλαφρά, μήτε τροφῆς χορῆζοντα μήτε πόσεως μήτε ἐνδυμάτων μήτε ἄλλης σωματικῆς ἡδονῆς. καὶ ὅτι αἱ ψυχαὶ καὶ τὰ σώματα τῶν καλῶς πολιτευομένων ἀπελεύσονται εἰς τὸν παράδεισον, τῶν δὲ ἀμετανοήτων πονηρῶν καὶ ἀπίστων
 5 εἰς τὴν κόλασιν. καὶ ὁ μὲν παράδεισος τῶν ἀγίων καὶ ἡ ἀπό-
 λανσις ἐστὶν ἐν τῇ οὐρανῷ, ἡ δὲ κόλασις τῶν πονηρῶν ἐν τῇ
 γῆ. καὶ ἡ ἀπόλανσις τῶν ἀγίων οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν εἰ μὴ
 ὅτι τελειωθήσονται αἱ τοιαῦται ψυχαὶ εἰς τὴν γνῶσιν. καὶ
 τότε θεωρήσουσιν τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ, ἃ νῦν οὐ γινώσκου-
 10 σιν εἰμὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ιγ'. Διὰ τί δὲ ἦν ἀναγκαῖον σαρκωθῆναι τὸν λόγον τοῦ
 Θεοῦ καὶ Θεόν, εἶσιν ἀναγκαῖοι καὶ πολλοὶ λόγοι. καὶ ὅταν
 ἦ χρεία, ἐσμέν ἔτοιμοι δοῦναι αὐτούς. ἐπέκεινα δὲ ἐκείνων
 τῶν λόγων πληροφροῦσιν ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως
 15 ἡμῶν τὰ ἑπτὰ ταῦτα.

ιδ'. Ὅτι προεφήτευσαν οἱ προφῆται τῶν Ἰουδαίων, οὓς
 στέργομεν καὶ ἡμεῖς, τὸν Ἰησοῦν, καὶ ὅσα ἐποίησε, καὶ ὅσα
 ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ, καὶ ὅσα ἐποίησαν ὕστερον οἱ μαθηταὶ αὐ-
 τοῦ, τῇ δυνάμει αὐτοῦ. ὁμοίως προεφήτευσαν καὶ τὰ μαν-
 20 τεῖα τῶν Ἑλλήνων συγχωρήσει Θεοῦ καὶ οἱ ἀστρονόμοι τῶν
 Περσῶν καὶ Ἑλλήνων, καὶ ταῦτα πάντα μετὰ εὐφημίας με-

6. τῇ add P 20. Θεοῦ] αὐτοῦ P

resurrectura, corruptioni non obnoxia, lucida, levia, nec cibi indi-
 gentia nec potionis nec vestium nec aliarum corporis voluptatum;
 animas item et corpora eorum qui se bene gesserint in Paradisum
 abitura, impenitentium vero, malorum et infidelium ad inferorum
 cruciatus. quod item Paradisus sanctorum et beatitas in caelo sit,
 sceleratorum vero punitio in terra. praeterea beatitudinem sancto-
 rum nihil aliud esse nisi quod perficiuntur animi tales ratione cog-
 nitionis. tunc videbunt arcana dei; quae nunc non noscunt nisi fide
 in Iesum Christum.

Hactenus duodecimum caput.

Quare autem necesse fuerit carne vestiri logum dei, deum, id
 necessarium et multarum rationum est. ac quando necesse fuerit,
 parati sumus eas dare. praeter autem illas rationes, certitudinem et
 veritatem dei nostrae praeterea confirmant haec septem.

Hactenus decimum tertium caput.

Primum, quod praedixerunt prophetae Iudaeorum, quorum vati-
 cinia et nos approbamus, de Iesu et de rebus eius gestis, et quae
 sub ipso facta sunt: quae item posterius discipuli eius, huius potentia
 et munere, gesserunt. similiter praecinuerunt et Graecorum ora-
 cula, permissu dei. sed et astronomi Persarum ac Graecorum. et

γάλης τοῦ Ἰησοῦ. καὶ ἔτι πᾶσαι αὐταὶ αἱ προφητεῖαι ἦσαν ἀπαραρραπτοί, ἔχομεν διέξαι.

14. Ὅτι αἱ γραφαὶ πᾶσαι τῆς πίστεως ἡμῶν συμφωνοῦσιν ἐν πᾶσι, διότι εἶχον οἱ γραφῆται αὐτάς ἕνα διδάσκαλον, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· ἄλλως γὰρ ἐμέλλον ἐν τισὶ διαφωνεῖν.

15. Ὅτι ἰδέξατο ταύτην τὴν πίστιν, ἴσταν οἶσαν καὶ παραδόξον, οἱ ἄνθρωποι πανταχοῦ μετὰ σπουδῆς καὶ μετὰ κινδύνων πολλῶν. καὶ οὐ μόνον ἰδιώται καὶ ἀμαθεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ φρόνιμοι καὶ οἱ σοφοί. καὶ διὰ τοῦτο κατελέθη τε-
10
λείως ἡ πλάγη τῶν δαιμόνων.

16. Ὅτι ἡ πίστις αἴτη οὐδὲν περιέχει ἀδύνατον οὐδὲ ἀπίθανον, οὐδέ τι σωματικόν, ἀλλὰ πάντα πνευματικά. καὶ ἔστιν ὁδὸς γέφυρα εἰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς μελλούσης αἰωνίου ζωῆς. 15

17. Ὅτι ὅσοι ἔλαβον ταύτην τὴν πίστιν καὶ ἐπολιτεύσαντο ἠγαρέτως κατὰ τὸν Ἰησοῦ νόμον, ἔλαβον μεγάλα χαρίσματα ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ δυνάμεις ἐποίησαν πολλὰς ἐν τῇ

1. εἰσιν P
ἢ ἕδος

12. οὐδὲν ἄσ. οὐδὲν σ P
17. τὸν τὸν τοῦ P

13. ἕδος P: vulgo

haec omnia cum illustri laude praedicationeque Iesu omnes etiam has prophetias et praedictiones fuisse veras ac minime adulterinas demonstrare possumus.

Hactenus decimum quartum caput.

Deinde, quod omnes religionis nostrae libri et scripturae per omnia saecula se conveniunt, nec manum: qui enim eas acciperent, unum et eundem doctorem haberent, ipsam gratiam dei, quod si fuisset, certe in quibusdam ut dissonarent, futurum fuisset.

Hactenus decimum quintum caput.

Tertio loco, quod receperunt hanc fidem, licet nova esset et praeter communem opinionem ac mira, homines ubique locorum, magno studio, multis cum periculis, nec distant saecula et nulla doctrina eruditi, sed etiam qui prudentes et sapientes habiti fuere, dissoluti iam hinc prius doli et deceptio daemonum.

Hactenus sextum decimum caput.

Quarto, quod nihil impossibile, nihil dissentaneum haec fides continet, nihil corporale, sed omnia spiritualia, et via est quae animos hominum ad caritatem dei et futurae vitae aeternae ducit.

Hactenus decimum septimum caput.

Quinto, quotquot susceperunt hanc fidem et cum virtute secundum Iesu legem et iustitiam vixerunt, hi magnis donis a deo ornati fuerunt, et miracula multa potenter, nomine et concessu ipsius Iesu,

ὄνόματι Ἰησοῦ, ὅπερ οὐκ ἂν ἦν, εἰ ἡ πίστις αὕτη ἦν ἐναντία τῇ ἀληθείᾳ.

ιθ'. Ὅτι ὅσα λέγουσι τινὲς κατὰ τῆς πίστεως ταύτης, δυνάμεθα λύειν εὐκόλως καὶ εὐλόγως.

5 κ'. Ὅτι τῇ πίστει ταύτῃ ἐπολέμησαν διὰ πολλῶν τιμωριῶν καὶ φόνων οἱ βασιλεῖς τότε καὶ οἱ ἑπαρχοὶ αὐτῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ τῇ χρόνους, πολὺ θεοὶ ὄντες καὶ εἰδωλολάτραι, καὶ οὐδὲν ἰσχυσαν, ἀλλὰ ἐνίκησεν ἡ πίστις, καὶ διαμένει μέχρι τοῦ νῦν, καὶ ἐλθὼν ὁ κύριος εὕρησει αὐτήν. καὶ εἰ μὴ
10 ἦν ἡ πίστις αὕτη ἐκ θελήματος θεοῦ, διελύθη ἂν τότε εὐκόλως. αὐτῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ δόξα. ἀμήν.

Ὁ δὲ σουλτάνος ἀκούσας ταῦτα τοῦ πατριάρχου, ἄπερ 119 ἐγγράφως τοῦ ἔδωκε, ἐθαύμασε μεγάλως εἰς τὴν θεολογίαν καὶ σοφίαν αὐτοῦ, καὶ ἐπληροφόρηθη τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν
15 περὶ τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν, ὅτι ἔναι ἀληθινή, καὶ τὰ μυστήρια τῆς πίστεως αὐτῶν ἀληθινὰ καὶ θαυματουργά, καὶ κανένα δόλος δὲν ἔναι εἰς αὐτά, ἀμὴ καθυρὰ καὶ λαμπρότερα

1. ἂν ἦν] ἂν εἴη P 5. ὅτι ἡ πίστις αὕτη ἐπολεμήθη διὰ πολλῶν τιμωριῶν ὑπὸ βασιλέων καὶ ἐπαρχῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ τῇ χρόνους, πολυθέων ὄντων καὶ εἰδωλολατρῶν. P 10. τοῦ θεοῦ P 11. ἀμήν. ταῦτα λέγομεν ἡμεῖς περὶ τῆς πίστεως ἡμῶν συντόμως. P

fecere; quod profecto, si veritati haec fides adversaretur, secururum non fuisset.

Hactenus decimum octavum caput.

Sexto, quicquid ab aliquibus adversus hanc fidem assertur, id tum facile tum veritati congruenter solvere possumus.

Hactenus decimum nonum caput.

Postremo fidem hanc olim oppugnarunt multis suppliciis et caedibus reges et praesides eorum, per orbem terrarum, 318 annis, ut multitudinem scilicet deorum suorum et idola sua, quorum cultui dediti erant, tuerentur; nec hilum profecerunt, sed eluctata vicit fides, in hunc usque diem permanens. sed et dominus, quando venerit, reperiet eam. quod nisi in voluntate dei fuisset haec fides fundata, facile tunc, velut nebula, dissoluta evanisset. ipsi huic domino nostro Iesu Christo gloria. amen.

Hactenus deo iuvante etiam vicesimum caput.

Haec sunt quae nos de religione nostra sentimus, breviter dicta.

Tunc sultanus, hisce ex ore patriarchae auditis et in scripto etiam acceptis, magnopere admiratus est illius divinarum rerum cognitionem et sapientiam; certusque de religione Christiana factus est, totam esse verissimam, mysteria eius non modo vera sed etiam mirifica; nullum his subesse dolum, sed puritate et splendore vincere

120 ἔπερ τὸ χρυσοῦσθ. ἀγάπησε δὲ πολλὰ τὸ γένος τῶν Χρι-
στιαστῶν, καὶ ἐβλίπτε καλῶς. καὶ ὀρισμὸν ἔδωκε, καὶ ἔκαμε
καὶ μεγάλας φοβέρας εἰς ἐκείνους ὅπου νὰ πηράξουν ἢ δια-
βάλλονν τιτὰ τῶν Χριστιανῶν, νὰ παιδεύονται βαρῶς· καὶ
οὐχι μόνον ὁ σουλτάνος ἀγάπησε τοὺς Χριστιανοὺς, ἀμὴ καὶ 5
ὄλοι οἱ μουσουλμάνοι ἐκτείν τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ ἀγαπῆτός. εἶχε
δὲ ὁ σουλτάνος μεγάλην χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, ἔδοκας νὰ
γένη τοιοῦτου γένους αἰθέριος καὶ βασιλείας.

Ὁ δὲ πατριάρχης κύρις Γεννάδιος ἔκαμεν εἰς τὸν ἐψη-
λότατον πατριαρχικὸν θρόνον τῆς ἀριωτάτης τοῦ Χριστοῦ με- 10
γάλης ἐκκλησίας χρόνους πέντε, καὶ μῆνας. καὶ ἀπὸ τὰ πολλά
καὶ μεγάλα σκαταῦλα, ὅπου ἦσαν, ἐκάλεσε ἀνθοδοτὸν ἀρχιερέων
καὶ κληρικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ πάντων τῶν Χριστιανῶν, καὶ
ἔκαμε παραίτησιν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς
ἐπαρκεύλισαν αὐτόν, καὶ οἱ κληρικοὶ καὶ ὄλος ὁ λαός, διὰ νὰ 15
διαμείνη· ἀμὴ δὲν ἠθέλησε τελείως τὰ τὸ ἀκούσθ. μόνον
ἔγραψε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ εἰς τὸν κἀδικα τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας, καὶ λαβὼν τὰ πράγματα αὐτοῦ, ἦτοι ἂν εἶχεν,
ἐπῆγγε ἐν τῷ ἄμα εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Θεοῦ προδρόμου,
τοῦ ἐν τῷ ὄρει Μειοικίως, πλησίον εἰς τὰς Σέρρας, καὶ ἐκεῖ 20
ἀπέθανεν εἰρηνικῶς καὶ ἐμετέλλαξεν ἀντὶ τοῦ κόσμου τοιοῦτον
τὴν οὐράνιον βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

aurum. hinc amore persecutus est gentem Christianam, benignoque
aspexit vultu. hac de causa edicto proposito gravia minatus est illis,
quicumque molestarent aut calumniarentur aliquem Christianorum, in
eisque graviter animadverti iussit. nec ipse solum sultanos diligebat
Christianos; sed cunctos etiam Turcae (qui ipsorum lingua Musulmani,
hoc est circumcisi, appellantur) propter edictum regium. etenimvero
magno gaudebat opere oblectabaturque sultanus, quod se talis na-
tionis dominum regemque fieri contigisset.

Ceterum patriarcha Gennadius in sublimi magnae sanctissimaeque
Christi ecclesiae throno annos quinque et aliquot menses egit. tunc
multis magnisque disaudiis exortis concilium convocavit pontificum
clericorum optimatum cunctorumque Christianorum, in quo se patri-
archico munere abdicavit. adhortabantur quidem pontifices ipsum et
ecclesiastici viri populusque cunctus ad manendum; sed prosus ipse
voluit audire, verum abdicationem suam in codice magnae ecclesiae
inscripsit. dein rebus suis acceptis, recta se in monasterium D. Pro-
dromi, in monte Menorcei prope Serras situm, contulit, illoque bona
pace mortuus cum hoc caduco mundo caeleste dei regnum com-
mutavit.

Καθεζομένης δὲ ἐκεῖ τῆς συνόδου εἰς τὴν ἀγιοτάτην τοῦ Θεοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν, ἵνα ἐκλέξωσιν ἄλλον πατριάρχην, καὶ ὁμοφώνως ἔκλεξαν.

ΙΣΙΔΩΡΟΝ ἱερομόναχον καὶ πνευματικόν.

5 Τοῦτος ἦτον πνευματικὸς ὅλης τῆς πόλις· καὶ ἀπὸ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, ψήφῳ τῶν ἀρχιερέων τῶν κληρικῶν καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν πατριάρχην ὁ Ἡρακλείας μετὰ καὶ ἄλλων ἀρχιερέων, κατὰ νόμους. καὶ πᾶσαν τὴν κυριότητα τῆς πατριαρχείας ἔλαβε. καὶ ὅσον καιρὸν ἔκαμε
10 πατριάρχης, ἐπέρασεν εἰρηνικὰ καὶ ἀσκανδάλιστα. καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ἐχαίροντο μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τὰ θεϊκὰ χαρίσματα ὅπου εἶχεν, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος τῶν ἀμυρτωλῶν κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον. ὅμως, ὡς ἄνθρωπος, καὶ αὐτὸς ἔδωκε τὸ κοινὸν χρέος, τὸν θάνατον, καὶ ἀπέδωκε τὴν
15 ψυχὴν αὐτοῦ εἰς χεῖρας Θεοῦ.

ΙΩΑΣΑΦ ἱερομόναχος ὁ λεγόμενος Κούσας.

Τοῦτον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου Ἰσιδώρου πατριάρχην τὸν ἐψήφισαν. καὶ δώσαντες αὐτοῦ τὸ μι- 121

Sedente porro illic in sanctissima dei ecclesia magna patrum coetu propter alium patriarcham eligendum, Isidoro consentientibus suffragiis ea dignitas data fuit.

II. P. ISIDORUS HIEROMONACHUS, a confessionibus audiendis.

Solebat hic confessiones peccatorum totius civitatis audire; quem propter virtutis suae excellentiam, suffragiis antistitum clericorum totiusque populi, patriarcham factum renuntiavit Heracleensis praesul, praesente pontificum coetu, secundum leges. omni itaque maximae dignitatis potestate accepta, omne sui muneris tempus pacifice et sine dissensionibus exegit. omnes Christiani communi cum ipso hilaritate fruebantur ex divinis in ipso dotibus. sanctus, simplex et candidus, maculae vitiorum expers, remotus a consortio peccatorum secundum D. apostolum. tandem quia homo, et ipse commune persolvit debitum naturae, mortem, reddita anima sua in manus dei.

III. P. IOASAPHUS HIEROMONACHUS, cognomento Cusas.

Hic a morte patriarchae Isidori in locum eius suffragatione legitima successit, et accepta tum minore tum maiore denuntiatione indicioque

κρὸν μὲν γὰρ καὶ τὸ μίγα, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ὁ Ἡρακλείδης, καὶ ὡσὺν ἐχειροτονήθη, ἐκάθισεν εἰς τὸν ἐψηλοτάτον πατρι-
αρχικὸν θρόνον, καὶ ἔκαμε μισρικὸν καιρὸν. καὶ ἦτον ἀνθρώ-
πος εὐρηκός, καὶ σκαίδαλα δὲν ἀγύπα. λοιπὸν οἱ κληρικοί
δὲν ἔλλειπον τὰ μηδὲν κάμνουν σκαίδαλα, τὰ τὸν ἰσκαϊδαλί-
ζουσι. καὶ τόσον ἐβάρηθη τὰ σκαίδαλα τοὺς ὅτι δὲν εἰδύνητο
τὰ τὰ ἐποιεῖν. μόνον ἐπῆρτο καὶ ἔπεισε εἰς ἓνα φρέαρ, τὰ
πυγῆ. καὶ ὡσὺν ἔπεισε μίση τὸν, ἴδαν τιτὶς Χριστιανῶν, καὶ
ἐδραμῶν καὶ τὸν εἰργαλὸν μίση ἀπὸ τοῦ φρέαρος. καὶ μελὶς
ὁποῦ ἐμίληεν, δίδει εἰς ἕλκρον ἔλθει τὰ πυγῆ. καὶ ἐπέμωσαν
πολλὰς ἡμέρας ἀσθεῖς ἀπὸ τῆν ἐπιπνοῦ ὁποῦ ἴδωκεν εἰς τὸ
φρέαρ, καὶ ἀπὸ τοῦ πάλῃ κρὸν ὁποῦ ἐγέμισεν ἡ κοιλία του.
καὶ ἔλειψαν αὐτὸν οἱ ἰατροὶ μὲ πολλὰ καθάρσια καὶ με ἄλ-
λας ἰατρίας, καὶ ἴατρησαν αὐτὸν. καὶ διὰ ἔπεισε εἰς τῆν
καταδίκην ἐκείτην, τὰ λαβῆ τὸν Θεληματικὸν Σατατον καὶ
ἔστρηθη τὴν δέξαν τοῦ Θεοῦ, τὰ κληρονομίαν τὸ αἰώ-
νον πᾶρ.

Ὅμως τοῦτον τὸν πατριάρχην Τωάσαφ τὸν εἰργαλὸν ὁ
σουλτάνος ἀπὸ τῆν πάλῃ καὶ τὸν ἐξέριον. καὶ ἀκούσατε
τὴν αἰτίαν, ὅταν ἐπῆρτο ὁ αὐτὸς σουλτάνος τὴν Τραπεζοῦν-
τα, ὁποῦ τὸν ἐπροσάνησαν ἐκείτος ὁ βουσίλις τοῦ τόπου,
ὀνόματι Δαβὶδ ὁ Κομηρὸς, ἦτον ἓνας πρωτοβουσιάριος τῆς

ab Heraclidae antistite renuntiatus est. renuntiatione peracta rediit in
altissima patriarchico solio, munerisque ad tempus praefuit. homo pa-
cis studiosus, minime contentiosum amans. et clerici nihil intentat-
um reliquerunt quo minus rixis contentiosisque ipsam exagita-
rent. et adeo gravis eorum infestatio fuit ut ille huic secundae non
esset, sed aliens in puteum se committeret, ut suffocaretur. quem in-
cidentem conspicati aliquot patres occurrerunt, eumque inde extraxe-
runt. qui aegre loqui poterat, quod parum a suffocatione abluisset.
ita multos dies exegit infirma valetudine propter illum casum, quo in
puteum praecipitaverat, et propter copiam aquae, quo venter eius
repletus erat. acceperunt ipsam medici curandum crebris purgati-
onibus aliisque medicationibus, donec tandem valetudini pertinaciter re-
stiterunt. ita non incidit in condemnationem illam, ut voluntariam
sibi conscisceret mortem, gloriaque dei privatus aeterni ignis heredi-
tatem adiret.

Enimvero hunc patriarcham Iosaphum sultanus urbe exegit et in
exilium pepulit. huius rei causam audite. quo tempore hic sulta-
nus Trapezantem cepit, dedicationem eius loci faciente, cui no-
men Davidi Commeno fuit, erat quidam in eo regno protovestiarius,
unus ex primariis Trapezunte viris, Iagari e filia nepos; e cuius Ia-

βασιλείας αὐτοῦ, ἀπὸ τοὺς πρώτους τοῦ τόπου ἐκείνου τῆς
 Τραπεζοῦντος, καὶ ἦτον ἕγγονας τοῦ Ἰάγαρι, τῆς θυγατρὸς
 του υἱός· ὁμοίως καὶ ὁ Μαχομέτα πασιᾶς, ἐκ τῆς ἄλλης
 θυγατρὸς τοῦ Ἰάγαρι, ὅπου ἦτον εἰς τὴν Σερβίαν. καὶ ἦτον
 5 αὐτὸς ὁ πρωτοβεστιᾶριος μετ' αὐτοῦ τοῦ πασιᾶ πρώτοι ἐξά-
 δελφοί, δύο ἀδελφάδων οἱ υἱοί. καὶ εἶχε παρρησίαν εἰς τὸν
 σουλτάνον διὰ ὄνομα τοῦ πασιᾶ τοῦ ἐξαδέλφου του. ὁμοίως
 τοῦτος ὁ πρωτοβεστιᾶριος εἶχε γυναῖκα νόμιμον καὶ παιδία
 μετ' αὐτῆς. ὁ δὲ σουλτάνος ὑπῆγε προτίτερα καὶ ἐπολέμησε
 10 τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν ἐπῆρε· ἦσαν δὲ τότε χρόνοι ἀπὸ κτί-
 σεως κόσμου ἕξη χιλιάδες ἑννακόσιοι ἑξηνητατέσσαροι. καὶ
 τὸν αὐθέντην τῶν Ἀθηναίων, τὸν ἔκοψεν ἐκεῖ, τὴν δὲ γυναῖκα
 αὐτοῦ καὶ τὰ παιδία ἤφερεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐδώ.
 ἦτον δὲ αὐτὴ θυγατέρα κυροῦ Δημητρίου τοῦ Ἀσᾶ τοῦ ἀφεν-
 15 τὸς τῆς Κορίνθου, καὶ ἦτον πολλὰ εἰμορφοτῆτη καὶ εἰς τὸ
 πρόσωπον καὶ εἰς ὄλον τὸ κορμὴ· ἠκούσθη δὲ ἡ εἰμορφία
 αὐτῆς εἰς ὄλην τὴν πόλιν. ἀκούσας δὲ δι' αὐτὴν ὁ αὐτὸς 122
 πρωτοβεστιᾶριος ἠθέλησε νὰ τὴν ἴδῃ. καὶ ὡς εἶχε παρρη-
 σίαν εἰς τὸν αὐθέντην, ἔκαμε πολλὰς τέχνας καὶ ἰδεν αὐτὴν.
 20 καὶ καθὼς ἰδεν τὴν εἰμορφίαν ἐκείνης, ἔπεσεν ὄλη ἡ ἀγάπη
 αὐτοῦ καὶ ὁ πόθος εἰς αὐτὴν, καὶ ἀποφάσισεν εἰς τὸν εἰ-
 τὸν του ἢ νὰ τὴν ἐπάρῃ γυναῖκα ἢ νὰ ἀπεθάνῃ. καὶ τῆς
 ὥρας ἔστειλε γράμματα καὶ μηνύματα, ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ

gari in Servia altera filia Machometa bassa erat. ita hi duo, proto-
 vestiarus et bassa, inter se consobrini erant, seu duarum sororum
 filii. huius tam artae cum bassa propinquitatis fiducia freto liber
 protovestiarus ad regem accessus patebat. habebat autem tunc legi-
 time sibi copulatam uxorem et liberos ex ea. sultanus autem ante
 id tempus cum exercitu adversus urbem Athenarum profectus eam
 ceperat, anno ab orbe conlito 6964. tunc Atheniensi duce caeso,
 uxorem et liberos eius huc Cpolin traduxerat. erat ea principis Co-
 rinthii, Demetrii Asanis, filia, formae dignitate, qua facie qua toto
 corpore, longe excellentissima, eoque nomine per totam urbem cla-
 rissima et celeberrima. cum itaque fama tam illustris feminae ad
 aures protovestiarus pervenisset, eius videndae cupido animam eius
 incessit. pro gratia igitur et libertate accedendi, qua apud impera-
 torem pollebat, variis effecit technis ut tandem illam videret. post-
 quam eius venustatem conspexit, toto animi impetu in amorem mu-
 lieris ferri, et intra se tale decretum facere, aut eam sibi ducendam
 uxorem aut emoriendam. itaque extemplo literas et petitionem,
 praetento bassae nomine, ad patriarcham misit, quo benigna volun-
 tate potestatem sibi ducendae mulieris daret. patriarcha vero nulla

παισῶν, εἰς τὸν πατριάρχην, ὅπως ἐὰν δώσῃ αὐτοῦ θῆλημα ἐὰν τὴν ἐπόρην γυναῖκα. ὁ δὲ πατριάρχης τελειῶς δὲν ἐδέξατο ἐὰν ἀκούσῃ οἷδὲ ἐὰν ἀποδεχθῆ τοιοῦτον λόγον, ἑστίαις ὅπου ἦτον φανερὰ μοιχοζυζία, ἐὰν παρέβη τοὺς θεῖους νόμους, καὶ τὸ περισσευτερον, ὅπου ἐβόα ἢ τόμιμος αὐτοῦ γυναῖκα καὶ τὰ παιδία. ὡς δὲ ἶδεν ὁ πικισῶς οὖν δὲν κάμνη τὸ θεῆλημα αὐτοῦ ὁ πατριάρχης καὶ ὁ μέγας ἐκκλησιάρχης, ἐκάμνη τὸν σουλταῖον, καὶ ἔκοψε τὰ γένηα τοῦ πατριάρχου, καὶ τοῦ μεγάλου ἐκκλησιάρχου ἔσχισε τὴν μήτην αὐτοῦ ἀπὸ τὰ δύο πλάγια. καὶ ἐν τῇ ἄμα εἰγάλιν αὐτὸν τὸν πατριάρχην ὁ πικισῶς, διὰ ὀρισμοῦ τοῦ σουλταῖου, ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, καὶ τοὺ ἀπεδίωξεν. καὶ ἐπεὶ ὅπου ἔκοπιαν τὰ γένηα τοῦ πατριάρχου, εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ "οὐχὶ μοῖος τὰ γένηα ἐὰν μοῦ κόψον ἐσκεῖν τῆς ἀληθείας καὶ διὰ τὰ μὴ δὲν παρέβω τοὺς νόμους μου καὶ κολασθῶ, ἀμὴ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ τὴν κεφαλὴν." καὶ εἰξῆ εἰγγῆκε ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου διωγμῖνος.

Τοῦ δὲ ἐκκλησιάρχου, ὅπου ἐσχισαν τὴν μήτην αὐτοῦ, ἡ αἰτία ἦτον αἴτη. αἰτός ἦτον σοφώτατος πολλὰ καὶ νομιμύριος καὶ δίκαιος, καὶ ποιεῖ του δὲν ἔθελε ἐὰν εἰπεῖ ἢ ἐὰν παρέβη ἔξω ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου ἔριζαν οἱ θεῖοι νόμοι. διὰ τοῦτο ὁ πατριάρχης, ἐγνωρίζοντα αὐτὸν δίκαιον, τὸν εἶχε πάντοτε σιμὰ του καὶ τὸν ἐσυνβουλεύετον. καὶ ἔσκεῖν του-

ratione se adduci passus est ut adiret, necdum approbaret eam petitionem, quod certam esset pressus ad ultimum esse conatum, nec alioque divinum legum transgressione concedi posse. accolebat hoc amplius, quod exor eius et liberi reclamabant. ut igitur haec vidit patriarcham et inquam ecclesiarum plane a gerentibus illi nomen abhorrens, apud eum eum ostendit ut patriarchae verba praevideretur et inquam ecclesiarum nomen ab utroque latere funderetur. ac statim sine mora patriarcham eodem regio patriarchalico throno deduxit atque inde depulit. "multo vobis" in eodem loco, ubi barbae desolationem passus fuerat, magna ille voce inquit "non tantum barbam desecant veritatis causa, et ne transgrediar leges meas atque in poenas incurram, sed ipsas etiam manus et pedes atque adeo caput ipsum." ita patriarchica sede expulsus exit.

Causa autem cur ecclesiarum nomen fissus fuerit, fuit haec erat is vir sapientia praestans, legum observantissimus, iustitiae deditus, nec unquam eo deduci potuit ut vel minimum diceret faceretque quod praeter officium et divinum legum praeccepta foret. propterea cognoscens ita bonum virum patriarcha semper ipsum versari secum

του ὁ πρωτοβεστιάριος ἐμήνυσε αὐτοῦ κρυφῶς καὶ δῶρα
 μεγάλα του ἔστειλε, νὰ πλαγιάσῃ καὶ νὰ κάμῃ τὸν πατριάρ-
 χην νὰ τὸ στέρξῃ νὰ τοῦ συγχωρήσει νὰ ἐπάσῃ τὴν μοιχα-
 λίδα. ἀμὴ ὁ εὐλογημένος ἐκκλησιάρχης καὶ τὰ δῶρα ὀπίσω
 5 ἔστειλε, καὶ ἐκείνους ὅπου τὰ ἤφεραν μετὰ ὀργῆς τοὺς ἀπε-
 δίδωξε, λέγοντα πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἡμεῖς δὲν παρασαλεύομεν
 ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῶν Θείων νόμων, ἀμὴ κρατοῦμεν αὐτοὺς
 καὶ διαφενδύομεν νὰ εἶναι ἀσάλευτοι καὶ ἀμετάτρεπτοι εἰς
 τοὺς αἰῶνας. καὶ ὅποιος παραβαίνει αὐτοὺς καὶ τοὺς κατα-
 10 πατεῖ, θέλει πέσῃ εἰς τὴν ὀργὴν καὶ κατάραν τοῦ Θεοῦ, καὶ
 θέλει κολασθῆ αἰωνίως. καὶ ἔτιζεν ὑπῆγαν ὀπίσω κατησχυμέ- 123
 νοι οἱ ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ πρωτοβεστιαρίου, καὶ εἶπαν
 αὐτοῦ ὅλους αὐτοῦ τοὺς λόγους ὅπου τοὺς εἶπεν ὁ αὐτὸς μέγας
 ἐκκλησιάρχης. καὶ ὁ πρωτοβεστιάριος ἀκούσας τοὺς φοβεροὺς
 15 λόγους ἐκείνους τοῦ μεγάλου ἐκκλησιάρχου, ὑπῆγεν εἰς τὸν
 πασιᾶν, καὶ τοὺς εἶπε, καὶ ἐδιέβαλεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς ἔναι
 ἡ αἰτία ὅπου δὲν τὸ ἔστερξεν ὁ πατριάρχης. καὶ διὰ τοῦτο
 ἔσχισαν τὴν μίτην αὐτοῦ.

Ὁ δὲ πρωτοβεστιάριος ἐπλήρωσε τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀγά-
 20 πης αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε θέλημα ἀπὸ τὸν πασιᾶν, καὶ ἐπῆρεν
 αὐτὴν τὴν γυναῖκα παρανόμως, καὶ ἐμοίγευεν αὐτήν, καὶ τὴν
 νόμιμον αὐτοῦ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιά ἀπεδίδωξε παντελῶς.

voluit, eiusque consilio utebatur. hoc sciens protovestiarius clam
 homines ad ipsum allegavit et magna munera misit, ut a recta via
 declinaret, persuadens patriarchae, petitionem admitteret facultatem-
 que adulteram ducendi concederet. verum laudatissimus deoque ca-
 rus ecclesiarcha cum dona retro, unde venerant, amandavit, tum illos
 qui ea attulerant, cum ira et obiurgatione repulit, dicens "nolite exis-
 timare nos vel latum unguem a sententia divinatorum praeceptorum
 declinare, sed ea tenere, ea defendere, ut immota stent nec transmu-
 tentur, in cuncta saecula. nam quicumque illa transierit et pedibus
 calcaverit, incidit in iram et execrationem dei aeternisque poenis
 subiicietur." ita retro abierunt pudefacti, qui a protovestiario missi
 venerant; et verba haec cuncta ei renuntiarunt, quae ex ore magni
 ecclesiarchae audiverant. protovestiarius audito tam libero et feroci
 eius responso bassam accedit, id exponit, virum sanctum calumniatur,
 in hunc denique culpam confert, quod patriarcha petitionem abnue-
 rit, ob eam rem illius nasum sindi iusserunt.

Ceterum turpem amoris sui cupidinem explevit protovestiarius;
 acceptaque potestate a bassa duxit illam mulierem contra leges, adul-
 terio inquinans, legitima uxore sua et liberis abdicatis et expulsis
 prorsus. verum non diu inultum tantum scelus divinae vindictae

ἀλλ' ἡ θεία σπάθη τοῦ θεοῦ δὲν ἄρκεται αὐτόν τὰ ἐπάγγει
 εις μικρὸς, τὰ μηδὲν τοῦ ἀνταποδοῦν τὸ ἀνταπόδομά του,
 καθὼς λέγουσιν· ἀπὸ ὄψεως τοῦ τὸ ἰδῶναι, μὴ γὰρ ἐμὲν
 ἐκιδέσμενοι ὁ ἀνὴρ πρωτοβουσιαστικῶς μετὰ τινῶν ἀρχόν-
 των, καὶ ἐπιζητοῦν τὰ ἀλάγια ἔργον τὸ ταυτέ, καὶ παιζοῦντα
 ἀπαιτοῦν, τὰ ἐπὶ τὰ ἀλάγια, τὰ τὰ ἔργα, καὶ ἐπιὶ ὅπου
 ἀπαιτοῦν τὸ χεῖρ του, ἐν τῇ ἅμα ἀπιδῶναι, ἄγρια καὶ φοβερὰ
 τρυφῶντα τὰ δόγματα αὐτοῦ, ὡς τῆς μακροθυμίας σου, κίρι-
 μίνας η, κίρι, καὶ φοβερὸς· καὶ τίς ἐπισημαίνεται τῆς δι-
 καιῶς, ἔργος σου· λέγει καὶ ὁ θεὸς Δαβὶδ "θεὸς ἐκδικήσεων
 κίριος" καὶ τὰ ἔργα, καὶ ἡ θεία γραφή λέγει "ἔχει γὰρ
 θεὸς ἐκδικῶν ὄμμα," ἔργον ὁ θεὸς ἔχει ἔρμητιν ἐκδικῶν, ὅπου
 παιδεύει.

Καὶ τινὸς ἀπὸ τούτων καθέλωμένους ὅπου ἵπαιται τὰ τοῦ
 αὐτοῦ πρωτοβουσιαστικῶν, καὶ ἄλλοι ὅπου ἔσαν ἐπιὶ οἰδένας
 τιδὲ πῶς τοῦ ἔλθιν ὁ θάνατος· ἀπὸς, καθὼς τοῦ ἰδῶν καὶ
 ἀπιδῶναι, ἐκιδέσμενα καὶ ἐφοβηθῆσαν φόβον μίγαν, καὶ
 πρὸς τοῦ θεοῦ ὀλοφύγως ἰδιηθῆσαι, τὰ λειψῶσιν αὐτοὺς ἐκ
 τῆς τοιαύτης φοβερῆς ἄρχης. ὁ θάνατος γὰρ τοιοῦτος ἔλθιν
 ἀόρατως, καὶ ἐσφόρη καθὼς τὸν Ἰουδαίων τον παραβατην,
 καὶ ἰστυρήθη διὰ τὴν ἐπιθυμίαν του καὶ τὸν παρῶντα πό-
 σμον καὶ τον μελλόντα, καὶ ἀπέλατοι τὸ αἰώμιον πῦρ μετὰ
 τῶν παρῶντων ἰχθῶν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ θεοῦ.

gladius alii e. oculi, quo minus ei deusum facto praesentium daret, sed
 brevis et ceteris deo. quidem cum die velens die cum quibus-
 dam praeceps et alia et tunc et tunc. tunc extendit manum, ut
 tenentur prebendat et tunc, tuncque extendit, continuo moritur,
 horribiliter in medium caelestis dicitur, a potentem dei, se ab-
 trahendo in longinquam caelestem, magna et, dicitur, et tunc
 dicitur, qui tunc etiam tunc tunc tunc. dicit et dicitur ille Da-
 vidus velens ultimam dicitur et tunc sequitur, et alibi S. lita-
 ra "vindicam habet deus oculum, qui castigat."

Nemo autem assiduitatem collusionem nec alius tunc illi versatium
 quicquam, unde illum lectorem tunc venisset, dicit: sed ut repente
 exanimatum viderent, cunctis contemneret, magno timore perculi,
 deindeque ex toto animo hinc erant, cunctos et liberat vellet se a
 tam horrenda ira esse, interitus quippe eius omnem oculum ob-
 stantem fugerat, repentinum veniens, simulque mortis genere, quo lu-
 dianus transgressus et apostata quaedam, extantus est. Ita, dum se e-
 locutione cupiditate suae indulget, privatus est tam hoc tunc futuro
 sacro, tunc tunc tunc, cum omni ulsione inimicorum veritatis et dei
 grege, adiudicatus.

Ἀκούσας δὲ ὁ σουλτάνος καὶ ὁ πασιᾶς τὸν ἐξαίφνης καὶ φοβερὸν θάνατον τοῦ αὐτοῦ πρωτοβεσβιαρίου ἐθαύμισαν εἰς τοῦτο, καὶ ἐγνώρισαν ὅτι ἦτον παιδευσίς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐλυπήθησαν. ὁμοως, ὡσάν ἔρισιν ὁ πασιᾶς διὰ ἔρισμοῦ τοῦ 5 σουλτάνου καὶ εὐγῆκεν ὁ πατριάρχης ἐκ τοῦ θρόνου καὶ ἐδιώχθη τελείως, ἐσυνήχθησαν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ ἠρώθησαν μετὰ τῶν κληρικῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ σύνοδον ἐκάμαν, ποῖον γὰ κάμουν καὶ στήσουν πατριάρχην· ὅθεν ἡμοσώνως ἔλοι ἐψηφισαν πατριάρχην τὸν Ξυλο-
10 καράβιν.

ΜΑΡΚΟΣ ἱερομόναχος ὁ Ξυλοκαράβης.

Τοῦτος ψηφισθεὶς πατριάρχης καὶ λαβὼν τὰ μηνύματα, ¹²⁴ τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα, πατριάρχην τὸν χειροτόνησαν, καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἔλαβε τοῦ ποιμαίνειν αὐτήν. 15 ἦτον δὲ ἡ πατρίδα του ἀπ' αὐτὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἄνθρωπος πολλὰ λογιώτατος. ἔκαμε δὲ ὀλίγον καιρὸν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον· καὶ ἐγεννήθησαν καὶ ἐβλάστησαν πολλὰ σκαίδαλα ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς κατ' αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου, ὅτι οὐδένας δὲν τὸν ἀγάπα.

Perlata ad sultanum et bassam subita et terribili illa protovestiarii morte, admiratio eorum animos invasit; et cognoverunt esse iusto dei iudicio factam ultionem, disciplinae causa, contristatique sunt. tunc igitur, postquam ad mandatum bassae, quod is a sultano acceperat, e solio suo patriarcha excessisset et plane exterminatus esset, pontifices frequentes convenerunt, in consilioque clericos magnae ecclesiae sibi adhibuerunt. hac synodo collecta de patriarcha idoneo constituendo consultatum est. inde una mente ac voce suffragia omnium in uno Xylocarabe concurrerunt.

IV. P. MARCUS HIEROMONACHUS, cognomine Xylocarabes.

Suffragatione huius peracta, utraque ei indicatio facta, minore et maiore, patriarcha renuntiatus est ecclesiamque Christi, ob pascedum oves huius, accepit. patria eius ipsa Constantini urbs erat: ipse vir eruditione longe praestantissimus. sed cum ad modicum tempus patriarchicam sedem tenuisset, coorti sunt. multis variisque dissidiis et odiis natis, ecclesiastici homines in ipsum; quorum neminem invenisses ipsi amicum.

Τούτοι οἱ ἄνωθεν τέσσαροι πατριάρχαι, ὁ Σχολάριος, ὁ Ἰωάννης, ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ξυλοκαράβης, ἔγινον χωρὶς τὰ δώσαντες τοῦ σουλτανοῦ κατὰ δῶρον· μόνον ἔγιναν, καθὼς καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας τῶν Ῥωμαίων, ὅπου ἐχάριζαν ὁ βασιλεὺς τοῦ πατριάρχου χαρίσματα, καθὼς τὰ ἐγγράμματι ἄνωθεν καὶ ὄνομα. ἦτον δὲ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑὺς ἱερομόναχος ὀνόματι Συμεὼν, Τραπεζούντιος, ὁ ὅποδος ἔλθιν ἐδῶ εἰς τὴν Κωνσταντινοῦπολιν καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. ἦτον δὲ χρησιμώτατος καὶ φιλόξενος πολλά. ὅπου δὲν ἦτον τιναὶ ὁμοῖός του εἰς τὴν φιλοξενίαν ὡσάν αὐτὸν. λοιπὸν οἱ Τραπεζούντιοι ἰσχυροῦντο εἶναι τὰ κάμνον αὐτὸν πατριάρχην καὶ ἐγγάλον τὸν ἐπίμονον πατριάρχην, αὐτὸν τὸν κέρην Μλακμον. εἶχαν δὲ τιναὶ μίση εἰς τὸ σαρᾶγγη τοῦ σουλτανοῦ καὶ ἔζω εἰς τὴν πόρην αὐτοῦ, εἰς τιμὰς μεγάλας, καὶ εἶχαν παρρησίαν μετ' αὐτοῦ· καὶ δια ὄνομα αὐτῶν ἐπίστατος ὁ λόγος τοῖς εἰς τὸν σουλτάνον. ἔμωσ αὐτοί, οἱ Τραπεζούντιοι, ἐκατακτεῖσαν καὶ ἔκαμνον τοῦτο. ἐδὲ ξιῶθησαν τοὶς κληρικοῖς, καὶ ἐπίσταν αὐτοῖς μὲ μεγάλα δῶρα καὶ κολακίαι· καὶ ὁμοφώνησαν μετ' αὐτῶν, ἵνα εἰποῖν κατὰ τοῦ πατριάρχου ταύτην τὴν συνοχησίαν, ὅτι πῶς ἐκαμιν ἀρχὴν κακίην καὶ τομήν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἔβαλε, τὰ δίδει πισκίσιον εἰς τὴν πόρην τοῦ σουλτανοῦ.

Horum quatuor hactenus commemoratorum patriarcharum (qui sunt, Scholarius, Iohannes, Iohannes, et Xylocarabes) quosque ita creatos fuit, ut omnino nullum sultani donum afferret, sed libere facti sunt, sicut olim sub imperatoribus Romanis: quo tempore imperator munera patriarchis dabat, sicut hoc supra dicente scripsimus. fuit illo tempore quidam hieromonachus, nomine Symeon, patria Trapezuntius, qui veniens huc Cypellin habitavit in magna ecclesia, homo maxime utilis, et tanta hospitalitatis laude conspicuus ut, qui hoc genere cum ipso comparari posset, inveniretur nemo. inde Trapezuntii consilium fuisse illum creandi patriarcham, vero patriarcha Marco a sede abducto. quod eis eo facto preclivius erat, quod filios habebant in castro sultani et alios extra magnis honoribus auctos, quibuscum patres libere agere poterant, operaque illorum verba eorum ad sultannum perferebantur. tunc ergo Trapezuntii preparationem adhibuerunt, hoc quod dicam facientes. prehensarunt ecclesiasticos homines, et magnis donis, mollisque blanditiis sibi conciliarunt: ac pactum cum eis inferunt de calumniando patriarcha: eum improbi gravaminis in ecclesiam auctorem et introductorem extitisse, de aureis nulle pescesii nomine, seu infitii patriarchatus, fisco sultani inferendis. ideo eum non tantum dignitate summi honoris exanandum esse, verum etiam, sicut veteres haereticos patriarchas, anathemate feriendum et

φλωρία χίλια. καὶ τοῦτος οὐχὶ μόνον τὰ καθρηθῆ, ἀμὴ
καί, ὡσάν τοὺς παλαιοὺς αἰρετικοὺς πατριάρχας, τὰ τὸν ἀνα-
θεματίσουν καὶ τὰ τὸν ἐξορίσουν, διότι τότε οἱ πατριάρχαι
κανένα τίποτε δῶρον δὲν ἔδειδαν εἰς τὴν πόρτα τοῦ σουλιά-
5 νου· οὔτε αὐτὸς ὁ πατριάρχης ὁ Ξυλοκαράβης ἔδωκεν, οὔτε
οἱ ἄλλοι πατριάρχαι, ὅπου ἔγιναν προτίτερα ἀπ' αὐτοῦ, ἀπὸ
τῆς ἐπήρην ἔ αὐτὸς σουλιάνος ταύτην τὴν Κωνσταντινούπο-
λιν, καθὼς τὸ ἐγράψαμεν. καὶ μετ' αὐτὴν τὴν ἄδικον συκο- 125
φαντίαν, ὅπου εἶπαν τοῦ πατριάρχου, ἠθέλησαν τὰ τὸν ἐκα-
10 θῆρουν καὶ τὰ τὸν ἀπεδιώξουν, λέγοντες πῶς ἔκαμε ταύτην
τὴν κακὴν προσθήκην. ὁ δὲ πατριάρχης ἀκούσας τοῦτο, ὅτι
αὐτὸς ἔδωκε πεσκέσιον, φλωρία χίλια, εἰς τὴν πόρταν τοῦ
σουλιάνου καὶ ἔγινε πατριάρχης, ἠθέλησε τὰ ἀπεθάνη, καὶ
ἔμνησεν ὄρκους φορικοὺς καὶ φοβεροὺς εἰς τὸ θεῖον καὶ ἰε-
15 ρὸν εὐαγγέλιον, καὶ μετὰ ἐπιτραχηλίου καὶ ὤμοφορίου, ὅτι
τελείως δὲν ἠξέυρη περὶ τούτου, οὐδὲ θέλει φανῆ ποτὲ ὅτι
αὐτὸς πεσκέσιον ἔδωκε. ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, οἱ συκοφάν-
ται, καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν δὲν τοῦ ἐπίστευαν· ἀμὴ τὸ ἐβε-
βαίωσαν, ὅτι καιὸν ἀληθῶς ἔβαλε κακὴν ἀρχὴν εἰς τὴν ἐκκλη-
20 σίαν καὶ ἔδωκε πεσκέσιον. καὶ διὰ τοῦτο τὰ τὸν ἐγύγαλομεν
ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ὅτι ἔναι ἄξιος καθαιρέσεως καὶ
διωγμοῦ. καὶ ἐτίξα ἐμαζόχθησαν οἱ Τραπεζόντιοι ἄρχοντες
καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἄρχοντες πολῖται, καὶ ἐσύναξαν φλωρία

exilio multandum, eo quod ad id usque tempus nemo patriarcha ul-
lum donum aut pensionem in sultani aulam tulisset. verum quem-
admodum superiorum patriarcharum, qui a capta per sultatum urbe
sederant, nullus ullam pecuniam dederat, sicut supra diximus, ita
perfecto nec hic Xylocarabes. facta nihilominus ista iniusta contra
patriarcham accusatione et sycophantia adorti sunt ipsum loco mo-
vere et exterminare, instantes ab eo factam illam improbam oneris
impositionem. patriarcha audita tam atroci calumnia, se pescesium
dedit in fiscum regium, mille ducatos, et hoc modo summam digni-
tatem adeptum fuisse, vitam sibi esse acerbam putare; iusiurandum
sanctissimum per sacrum divini evangelii librum iurare, idque sacram
colli et humerorum vestem gerens, se huius rei nullo modo conscium
esse, nec demonstratum iri unquam a se pescesium datum. verum
inimicis eius, calumniatoribus illis et factioni eorum, res non per-
suasa: sed ab eo malum initium in ecclesiam introductum et pesce-
sium datum esse pervercerunt ideo educamus, inquit, eum de pa-
triarchico solio, quia deturbatu et exterminatu dignus. ita convene-
runt Trapezuntii proceres et nonnulli alii ampli civitatis homines,
aureosque mille corrogatos sultano miserunt, cum his verbis "quia

χίλια, καὶ ἐπέειπεν αὐτῷ τοῦ σουλτάνου, λέγωντες ὅτι ὁ πατριάρχης ἐταξε τῆς βασιλείας σου φλωρία χίλια· τὰ ὀρθὰ τὰ δίδωμεν καὶ ἡμῖς, ἵνα κώμωμεν πατριάρχην τὸν ἐδικόν μας καλοῦντες, διὰ τοῦ ὅλου ὁ λαὸς καὶ οἱ κληρικοὶ δὲν θέλουσι αὐτὸν τὸν πατριάρχην, κύριον Μάρκον. ὡς δὲ ἔκουσι τοὺς λόγους τοῦτον ὁ σουλτάνος, ἐγέλασε, καὶ ἐπισηματίσει πολλὴν ὥραν, συλλογιζόμενος τὸν φθόρον καὶ τὴν ἀγνωσίαν τῶν Γραιμίων, καὶ ὅτι κατὰ θεὸν δὲν ἐπισηματίουν. τοῖσι ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν ὅτι ἀληθῶς ἐταξε ταῦτα τὰ χίλια φλωρία ὁ πατριάρχης, καὶ τοῦτο εἶπεν ὁ σουλτάνος διὰ τὰ κακὰ τοῦ καὶ ἀρχῆ, τὰ δίδουν οἱ πατριάρχαι, ἅπου θέλουσι γινώσθαι, πιστεύουσιν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ἀμὴ ἐκείνος πατριάρχης, κερὶς Μάρκος, τοιοῦτον πρᾶγμα οἶδε εἶναι οὐδὲ ἐταξε· μόνον, ὡς εἰπόμεν, ἔτι τὸν δουλοφρονήσαντα διὰ τὰ τὸν ἐγύαλον ἀπὸ τὸν θρόνον. ὁμῶς ὁ σουλτάνος, ὡς ἔλαβε τὰ χίλια φλωρία, εἶπε “ὁπεὶδὲ ὁ κόσμος δὲν τὸν ἀθέλει, ἐγύαλετε αὐτὸν, καὶ κάμειτε ἐκείνον ἅπου θέλετε.” καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐγύαλον αὐτὸν τὸν πατριάρχην, κύριον Μάρκον, στατικῶς καὶ ἀδικῶς ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, καὶ τὸν ἀπέδιωξαν.

ΣΥΜΕΩΝ ἱερομόναχος, ὁ Τραπεζουσίτης.

Μετὰ τῶν διακρίσεων τοῦ αὐτοῦ κηροῦ Μάρκου ἐκράξαν

patrischa maiestati tuae unum ducatorum mille promisit, ecce damus id et nos, ut patriarcham locumque nostrorum monachum, quia cunctis populis et una clericorum chorus non lesunt patriarcham Marcum. sed ut cum orationem audiret, sicut equidem, et desinere cogitandum, reputans eam animo suo quanta via esset invidiosae, quanta stultitia Romanorum, et quam parum in via dei ambularent. tum respondens dixit vana certe est, pollicitus fuit hoc mille damatus patriarcham, hoc sultanus eo consilio respondit, ut legem novam vanciens invidiam induceret, quomodo feret patriarcham, principiam felibus a munere maiestati ipsius dando doceret, at miserandos patriarcham Marcus tale nihil neque dixerat neque promiserat, sed pia solum et columbia, uti diximus, hoc educendi ipsius e solo causa commenta fuerat. tunc sultanus, ut aurum illud accepit, dixit “promissam igitur iste cunctis populo invidius est, sane deridite eum, et create illum quem vultis” condestum itaque Marco patriarchatum abrogarunt invito, per detestandam iniustitiam, eumque inde expulerunt.

V. P. SYMEON HIEROMONACHUS, Trapezuntius.

Expulso Marco et concilio advocate, antistites sacerorum suffraga-

ἀρχιερεῖς καὶ ἕκαμαν τοὺς ψήφους τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Συ-
μεῶν τοῦ Τραπεζοντίου, καὶ μετὰ τοὺς ψήφους ἔδωκαν τὰ
δύο μηνύματα, τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα, καὶ τὴν χειροτοσίαν
ἕκαμαν, χειροτονηθεὶς παρὰ τοῦ Ἡρακλείου, καὶ εἰς τὸν ὑψη- 126

5 λώτατον πατριαρχικὸν θρόνον τὸν ἀνέβασαν. τὸν δὲ πρώην
πατριάρχην, κύριον Μάρκον, τὸν ἀναθεματίζαν οἱ κληρικοὶ
καὶ πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ ἔρρονταν πέτραις ἀπὸ τῆς στραταίης
καὶ ἀπὸ τοὺς φόρους, καὶ ἕκαμαν κομπούλια μὲ ταῖς πέτραις,
ἀναθεματίζοντες αὐτὸν ὡς ὅτι ἔβαλε κακὴν νομὴν εἰς τὴν ἐκκλη-
10 σίαν. καὶ αὐτὸς, ὡς εἶπαμεν, εἶδησιν καμίαν δὲν ἤξευρε. λοι-
πὸν δὲν εἶχε τί νὰ κάμῃ ὁ ἔλεεινός· μόνον ἕκαθέζετον, καὶ
ἐκαρτέριε πότε νὰ γένει σύνοδος, νὰ κριθῇ ἡ μεγάλη ἀδικία
ὁποῦ ἔγινεν εἰς αὐτόν. καὶ δὲν ἔπανσε νὰ μηδὲν γράφει εἰς
τοὺς ἀρχιερεῖς περὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ συκοφαντίας αὐτοῦ.

15 Περάσαντα δὴ μερικὸς καιρὸς ἐσυνάχθησαν πολλοὶ ἀρχιε-
ρεῖς, μητροπολίται καὶ ἐπίσκοποι, καὶ ἔγινε σύνοδος μεγάλη
διὰ νὰ ἐξετάζον τινὰς ὑποθέσεις ἐκκλησιαστικὰς. ἐκεῖ οἱ ἐνε-
φανίσθη ὁ αὐτὸς πρώην πατριάρχης, κύρις Μάρκος, βοῶντι
ὅτι ἀδίκως καὶ παραλόγως τὸν εἴγαλαν ἀπὸ τοῦ πατριαρχι-
20 κοῦ θρόνου· καὶ ἐγένετο μεγάλη σύγχυσις καὶ σκάνδαλα περὶ
τούτου. ἐκεῖ δὲ ἐν τῇ συνόδῳ τῶν ἀρχιερέων ἦτον ἓνας ἀπ’
αὐτοὺς καὶ ὁ Φιλιππουπόλεως, κύρις Διονύσιος· ὁ ὁποῖος

tionem de praedicto Trapezuntio Symeone inierunt. qua finita utram-
que ei significationem fecerunt, minorem et maiorem. inde ad decla-
rationem eius progressi sunt, renuntiante ipsum Heracleensi metro-
polita, et in sublimi patriarchico suggesto collocarunt. antecessorem
vero eius Marcum detestati sunt non ipsi modo clerici, sed etiam de
plebe multi; eumque lapidibus incesserunt tum in viis tum in quo-
vis foro; cumulisque saxorum in titulum congestis anathemate dete-
stabilem fecere tanquam pessimi in ecclesiam introducti moris aucto-
rem, cum tamen, quemadmodum dictum, totius ipse rei ignarus es-
set. nihil ergo ab eo tempore miser agere habebat, sed patienter se-
dens expectabat, si quando synodus cogeretur, in qua causae suae,
summa iniuria affecti, cognitio et diiudicatio fieret. nec requiem
sibi dabat quia ad pontifices de calumnia, qua oppressus fuerat,
scriberet.

Post aliquod itaque intervallum temporis, convenientibus multis
principibus sacerdotum, metropolitae et episcopis, facta est synodus
frequens ob quasdam ecclesiasticas controversias et res examinandas
ac discutiendas. ibi apparuit et prior patriarcha Marcus, se inique et
praeter rationem patriarchico throno dejectum clamitans. unde ma-
gna perturbatio et odiosae contentiones extiterunt. aderat tum iu

εἶχε μεγάλην καὶ πολλήν φιλίαν πνευματικὴν μετὰ τῆς κυ-
 ρίας Μάρως, τῆς μητριᾶς τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου· καὶ ἐτίμα
 καὶ ἀγάπα αὐτόν, τὸν κύριον Διονύσιον, ὡς πνευματικὸν πατέ-
 ραν αὐτῆς. ἔμαθε δὲ τὰ σκάνδαλα τῶν πατριαρχῶν αὐτῇ ἢ
 κυρίῳ Μάρῳ, καὶ ἐδιηλογοῖσθαι εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς, καὶ εἶπεν 5
 ὅτι τὰ κάμω πατριάρχην αὐτόν, τὸν κύριον Διονύσιον, τὰ
 λείψουν καὶ οἱ δύο, καὶ μετὰ τοῦτο θείλου παύσουν τὰ σκάν-
 δαλα, διότι ὅλος ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἱερεῖς τε
 καὶ κοσμικοί, ἐχωρίσθησαν εἰς δύο, καὶ τὸ ἓνα μέρος ἐξήτουν
 τὸν αὐτὸν κύριον Μαρκὸν καὶ τὸ ἄλλο τὸν αὐτὸν κύριον Συ- 10
 μέων· καὶ ἦτον σίγχις μεγάλη καὶ ταραχὴ καὶ εἰς τὴν
 μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς κλη-
 ρικοὺς. ἡ δὲ κυρία Μάρω, ὡς ἤδειλε τὰ κάμω τὸν αὐτὸν
 κυρίῳ Διονύσιον, ἐτελείωσεν καὶ τὸ ἔργον. καὶ ἔβαλε μέσα εἰς
 ἓνα ταψὶν ἀργυρὸν γλωρία γιλιάδας δύο, καὶ τὰ ἐπῆρε, καὶ 15
 ἐπῆγε καὶ ἐπροσκύνησε τὸν αὐτὸν σουλτάνον, βασιτότα καὶ
 αὐτά. καὶ ὡς τὴν ἴδεν ὁ σουλτάνος, τὴν ἐρώτησεν οἷ τι
 εἶναι ταῦτα τὰ γλωρία μὲ τὸ ἀργυρὸν ταψὶν, ὃ μητέρα;
 αὐτῇ δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν οἷ ἔχω ἓναν καλοῦν ἰδικόν
 μου, καὶ παρακαλῶ τὴν βασιλείαν σου τὰ τὸν ἐκίμω πα- 20
 127 τριάρχην. ἐπῆρε γάρ ὁ σουλτάνος τὰ γλωρία, καὶ ἔχρασι-
 σθησε πολλὰ τῆς μητριᾶς του, ὅπου τοῦ ἔκαμε ταύτην τὴν
 ἀνῆξιν. τότε τῆς λέγει “κάμε, μητέρα μου, ἐκίμω ὅπου

concilio Dionysius quoque, Philippopolis antistes, cui magna gratia
 et spiritualis familiaritas cum domina Maria, ipsius sultani uxor, con-
 tercedebat: quae honore et caritate ipsum ut suam spiritalem pa-
 trem prosequeretur. ea cum de patriarcharum contentione et poena
 rescivisset, coepit intra se cogitare et dicere “age, ad patriarchatum
 fastidium producere patrem Dionysium, ut utroque contendendum eliso
 suis deinceps rixarum et offendicularum fiat.” universus enim Capitalanus
 populus, qua sacerdotes qua politici homines, in duas contrarias factio-
 nes abierant, una parte Marcum reposcente, altera Symeonem flagi-
 tante. ita confusio perturbatioque ingens tum in magnam ecclesiam
 tum in principes sacerdotes tum in clericos incidere. Interim regina
 Maria, quod animo conceperat de Dionysio faciendo, id etiam in opus
 perduxit. duo namque ducatorum milia in lancem argenteam coadit;
 cum his ad sultanum accessit, eum adoravit, aurum manibus portans,
 quam ut ille vidit, interrogavit eam “quid tibi, mea mater, istud aurum
 cum argentea lance vult?” respondit haec “habeo quendam mona-
 chum mihi proprium, quem, quaeso, mihi per maiestatem tuam licet
 facere patriarcham” accepit sultanus aurum; magnas gratias nove-
 tae suae egit, quae tantam ipsi accessionem fecerat. tunc ei dicit

θέλεις." καὶ ἀποστείλας ὄρισμὸν ὁ σουλτάνος, εὐγαλαν τὸν κύριον Συμεὼν ἐκ τοῦ θρόνου καὶ ἐκ τῆς πατριαρχικῆς τιμῆς καὶ ἀξίας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως.

5 Ὡς οὖν ἀπεδιώχθη ὁ αὐτὸς κύρις Συμεὼν, ἐψηφίσαν πατριάρχην τὸν αὐτὸν κύριον Διονύσιον, καὶ ἔδωκαν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μῆνυμα, καὶ τὸ μέγα μετὰ τὸν ἔσπερινόν. ἐκάθισαν αὐτὸν ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ πατριαρχικῷ μεγάλῳ θρόνῳ. καὶ δὲν εἶχε πλέον τίνα κάμη ὁ αὐτὸς κύρις Συμεὼν, ἐπειδὴ
10 καὶ ὁ σουλτάνος ὄρισεν τοῦτο. γέγονε δὲ ἡ παροιμία δῆλη "τῶν δύο δευτέρων ὁ τρίτος πρώτος," ἤγουν, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον, ὅταν δέρονται οἱ δύο καὶ ἀποκάμουν καὶ ἀποσταθοῦν ἀπὸ τὸν δαυρόν, ὅταν ἔλθῃ ἄλλος τρίτος ἀπάνω εἰς αὐτούς, γίνεται πρώτος, ἔσσοντας ὁποῦ τοὺς εὐρίσκει καὶ τοῖς
15 δύο ἀποκαμομένους ἀπὸ τὸν δαυρόν, καὶ δὲν δύνονται τὰ πολεμήσουν μετ' αὐτοῦ. ἐτίθη ἔγινε καὶ εἰς τοὺς ἕνωθεν πατριάρχας· καὶ ὁ μὲν κύρις Συμεὼν ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Στενημάχου, ὁ δὲ κύρις Μάρκος ἔλαβε τὸν θρόνον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν παρὰ τῆς συνόδου,
20 καὶ ἀρχιεράτευσεν ἐκεῖ ὀλίγον, καὶ ἀπέθανε.

Ὁ δὲ κύρις Διονύσιος αὐτός, ὁ πατριάρχης, ἔκαμε χρό-

"fac, mea mater, istud quod vis." cumque mandatum sultanus mississet, abductus est e throno Symeon, patriarchico honore et dignitate spoliatus.

VI. P. DIONYSIUS metropolita Philippopoleos.

Exacto ad hunc modum Symeone, patriarcham suffragiis crearentur proceres sacri Dionysium, primo minus ei dantes indicium, dein etiam maius post vespertinum cantum. tum in excelsissima magni patriarchici throni luce collocarunt. nec poterat rem impedire Symeon aut quicquam contra facere, quia tota sultani mandato gesta est. in hoc veritas proverbii comprobata fuit: "aliquo pari certante vincit tertius." cuius sententia est: duobus inter se contententibus et defatigatione a certando desistentibus, si quis superveniat tertius, eum fieri primum, propterea quod illos inveniat illa decertatione defessos et iam ad resistendum invalidos. hoc equidem praedictis accidit patriarchis. quocirca Symeon discessit, Stenimachi coenobium ingrediens, Marcus autem apud Achridenses archiepiscopi sedem a synodi patribus accepit; cui muneri cum ad breve tempus praefuisset, diem suum obiit.

Enimvero Dionysius, illorum successor, octo annos patriarcham

τους ὀνόμα πατριάρχης· ἦσαν δὲ ἡ πατριὰ αὐτοῦ ὅσα τῆν
 Πελοπόννησον ἔχοντι ἀπὸ τῶν Μοσχοῖαν, καὶ ἔχουσι ἰδίᾳ εἰς
 τῆν Κωνσταντινουπόλιν μικροὺς παῖδι, καὶ ἦσαν εἰς τῆν μοῖραν
 τῶν Μαγγάρον, καὶ ἔχοντι ἑσπέριατος κληροῦ Μαγκρον τοῦ
 Εἰρηναίου, λέγω τοῦ Ἐπίσκοπον, καὶ αὐτοὺ τῶν ἀναδραγα, καὶ ὅ
 τῶν ἑμαθε καὶ τὰ ἰου γυμνασια, καὶ τὸν ἰδιδασκτ καὶ τῆν
 μοναστικὴν πολιτικὴν τῆς καλογραικῆς, καὶ τὸν ἐκμεριστότης
 δοῖσκον καὶ ἰσθίαν· καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἕως ὅλης τῆς ζωῆς
 αὐτοῦ, τοῦ γέροντος, αὐτοῦ τοῦ Ἐπίσκοπον. καὶ διατ ἐποικί-
 μωσι ταύτην τῆν Κωνσταντινουπόλιν ὁ αὐτὸς σουβιάτος, ὅπου 10
 τῆν ἐπέρι, ἐπέριθη τοῖσι καὶ ὁ αὐτὸς κήρις Μοσχοῖσιος ἰδῶ,
 καὶ ἐπέριαν αὐτὸν αἰγυμνάσιον μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν Χρι-
 στιανῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων. ἀγύρασι δὲ
 αὐτὸν, τὸν κήρις Μοσχοῖσιος, εἰς τῆν Ἀδριανουπόλιν ἕνας ἄρ-
 γον ὀνόματι Κυρηνίτης, καὶ τῶν ἐπιθῆσων. καὶ ἀπὸ τῆν 15
 καλῆν ἀριτῆν ἐποῦ εἰχιν ὁ αὐτὸς κήρις Μοσχοῖσιος, ἔχισι μη-
 τροπολίτης Φιλίππουπόλεως, γενομένουθῆις παρὰ τοῦ πατριάρ-
 128 γου Σχολαρίου. εἶτα καὶ πατριάρχης ἐγένετο. καὶ ὡσαν
 ἦσαν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ὁ ἐχθρὸς καὶ πολέμιος τῶν
 Λασιανῶν, λέγω ὁ διαβόλος, ἐχθρῆσται τῆν ἐχθρῆν καὶ τῆν 20
 κατὰστασιον ὅπου εἰχιν ἡ ἐκκλησια τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐβλε
 καὶ ἔσπειρε ἑξάνια καὶ σπάρταλα εἰς τοὺς κληρικῶς, καὶ
 ἰσχυροτάσιον τὸν αὐτὸν πατριάρχην ὅτι ἐστὶ περιτεμημένος

egit. erat patris eius in Peloponneso, quae nunc Moraea dicitur,
 aetateque pueros hae Cyreni venent et in Manzanarum monasterio
 vivebat. Ita Marcus Eugenius Ephesi metropolitae ac subdiaconi mi-
 nistrum, qui et vobis presbiter in eorum eadem idem instituta et
 ad severam monasticam vitae q auitatem informaverat discipulique et
 presbyterum ordinaverat. perseveraverat itaque cum hoc Ephesio
 bene ad omnes dies vitae eius. scholam deinde a sulfano orbe fact
 intus etiam Dionysius hic, et expugnata captus est cum alio multis
 Christianis, viris feminis et pueris. abductum autem ad rursus pulm
 erant vir quidam palmaribus nomine Cyrenia, et in libertatem vindica-
 vit. ea deinde victute Dionysius erant ut metropolitam Philippopo-
 leos factus sit, a patriarcha Scholario declaratus. tandem electum
 quoque patriarchae gradum consecutus est. postquam hoc modo pa-
 triarchicum obtinuit thronum, cum totid tym presbiter exheretico Chri-
 sti quam pax et tranquillitas rerum status, ecce innotuit homine qe-
 neris et irreconciliabilis hostis Christianorum eam scholasticum, quam
 tunc ecclesia habebat, et invidet. innotuit et dissensionis interha
 lobum et offensensis pleni oia in ebrosorum animos, ut imperitiosam
 de patriarcha calumniam spargere non dubitarent, ipsum fuisse

ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους καὶ τὸν ἔκοψαν, ὅταν τὸν ἐπῆραν σκλάβον ἐδῶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. ἐσυνήχθη δὲ περὶ τῆς τοιαύτης κατηγορίας σύνοδος μεγάλη ἀρχιερέων, μητροπολιτῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων. καὶ καθίσαντες ἐν τῷ ἱερῷ
 5 κριτηρίῳ, μετὰ καὶ τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας συνηγμένων καὶ τῶν εὐγενεσιῶτων ἀρχόντων καὶ παντὸς τοῦ πλήθους τοῦ κοινοῦ λαοῦ· καὶ ὡς ἐκάθισεν ἡ ἱερά σύνοδος, ἦλθαν ἔμπροσθεν οἱ ἐλέγχοι αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου, οἱ ὅποιοι ἦσαν τινὲς ἐκ τῶν τοῦ κλήρου, καὶ ἔλε-
 10 γαν καὶ ἐβόουν ὅτι καὶ ἀληθῶς περιτετημημένος ἐναὶ ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους. ὁ δὲ πατριάρχης ὕμνε μετὰ φοιτῶν ὄρκων ὅτι τὰ ὅσα λέγουσι δὲν εἶναι ἀληθινά· μόνον ἀδικία καὶ συκοφαντία ἐναὶ. ἀμὴ αὐτοὶ δὲν ἔστεργαν τοὺς ὄρκους αὐτοῦ· μόνον περισσοτέρως ἐβόουν ὅτι περιτετημημένος ἐναὶ.
 15 ἀκούοντα δὲ ἡ σύνοδος ταῦτα ἐθαίμαξε, καὶ τινὲς μὲν ἐπίστευαν τοῦτο καὶ τινὲς δὲν τὸ ἐπίστευαν. ὁ δὲ πατριάρχης ἐβλέποντα τοὺς ἐλέγχους καὶ ἐχθροὺς αὐτοῦ, ὅτι θέλουσι νὰ τὸν κατακυριεύσουσι μετὰ τὰ ψέματα, δὲν εἶχε τίνα κάμη διὰ νὰ φανῆ ἡ ἀλήθεια καὶ πῶς αὐτοὶ λέγουσι ψέματα. ἐξ ἀνάγκης
 20 καὶ νόμου μετάθεσις γίεται. καὶ εἰζῆ ἐσηκώθη καὶ ἐσταμάτισεν ὄρθος μέσα εἰς τὴν μέσιν τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐσήκωσε ταῖς ἀκροαῖς τῶν ῥουγῶν αὐτοῦ ὅπου ἐφόριε, καὶ ἐδειξε

circumcisionem a Turcis, idque illo tempore quo Cpoli captivum in servitute abduxissent. convocata fuit, huius criminationis cognoscendae causa, ampla synodus frequentibus pontificibus metropolitae archiepiscopis et episcopis qui cum in S. iudicio consedisent, advocatis quoque venerabilibus magnae ecclesiae clericis, congregatis item principibus de nobilitate viris ac tota populi multitudine, considente iam S. synodo progrediuntur in medium accusatores patriarchae, qui erant ex clericorum coetu. asseverant, nec sine clamore ac maiore vocis contentione, se vere hoc dicere, patriarcham a Turcis circumcismum esse. patriarcha contra severissime iurare, ea quae ipsi dicant nequaquam esse vera, sed iniquissimum et impudentissimum mendacium. illi vero nihil loci iuri iurando eius relinquere, sed tantum maiore voce instare, et contendere circumcismum esse. patres et qui concilio aderant, mirabantur haec audientes, quibusdam crimen verum esse credentibus, aliis autem fidem derogantibus. quamobrem patriarcha, cernens vim et vehementiam adversariorum suorum: eos hoc solum agere, quomodo putidissimis ipsum mendacium perfunderent: quo se verteret non habebat, ut veritas in lucem veniret et ipsorum calumnia patetieret. quia ergo pernegando et sanctissime iurando nihil proficiebat, ex necessitate ad remedium legibus non

τὴν σάρκα αὐτοῦ εἰς ὄλον τὸν λαόν, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, δεξιᾷ καὶ ἄριστεν, καθὼς ἐκυθίζοντησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πληρικοὶ καὶ οἱ ἄργοιτες καὶ ὅλος ὁ λαός. καὶ ὡς ἶδαν τὴν καθαρότητα καὶ παρθενίαν αὐτοῦ, ὅλοι ἐξεπλήγησαν καὶ ἐθαύμασαν, διότι δὲν ἦτον σαρκὸς σημεῖον εἰς αὐτόν, ἔχουν τοῦ αὐλοῦ, εἰ μὴ μόνον ὀλίγον κομαίτη τομάρη. καὶ τῆς ὥρας ἡ σύνοδος ἐδραμαν καὶ κατηφίλησαν τοὺς πόδας αὐτοῦ· οἱ δὲ κατήγοροι, ὅπου τὸν ἐαίτησαν, πολλὰ ἐτροπιάσθησαν καὶ ἀπὸ τοῖς Χριστιανοῖς πολλὰ ἐβρίσθησαν καὶ ὀνειδίσθησαν. 129 ἐπίσαν δὲ εἰς τὰ ποδῶρια τοῦ πατριάρχου, 10 τὰ τοὺς συγχωρήσῃ τὴν ἀδικίαν καὶ συκοφαντίαν ὅπου τοῦ ἐκατασκίασαν. ἡμὴ τελίως δὲν ἤθελον τὰ τοὺς συγχωρήσῃ, οἷδὲ κἄν τὰ γυρίσῃ τὰ τοὺς ἰδεῖ· μόνον ἐσταμάτισε μετὰ παρηγορίαν, καὶ ἐβαλεν ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοσφύριον, καὶ ἀφόρισεν αὐτοὺς ὅλους, ὅπου ἐοντιγγησαν καὶ ἐκατασκίασαν 15 αὐτοῦ ταύτην τὴν συκοφαντίαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἔγραψε τὴν παρηγορίαν αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐπαρκεύλουσεν αὐτὸν τὰ διαμίνῃ εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ. ἀλλ' αὐτὸς τελίως δὲν ἤθελε τὰ ἀκούσῃ τὰ μείνῃ εἰς τὸν θρόνον· μόνον ὀλίγορα εἰγῆθεν ἀπὸ τὴν πόλιν ἐξω μὲ ὄλον του τὸν 20

6. μέρος διγματος interpretatur mihi Theodosius (Zygomalas). Crusius.

comprehensum sibi confugiendum duxit. hac cogitatione suscepta et apud animam suam confirmata surgit; erecto corpore in medio circumstantis populi stat; oram vestimentorum, quae gestabat, tollit; partemque caecis suae monstrat toti populo. quoquo versus se convertens, pro eo ac sedebant principes sacerdotes et clerici et primores, totus denique populus. apparuit ibi castissimi hominis puritas virginibus, quam cum summa admiratione obstupuerunt, quia nullum carnis indicium in fistula seu virga erat, sed tantum parva pars oculis conspiciebatur. tunc confestim synodus accurrens descendit ad pedes eius. accusatores vero, qui falsum ei crimen intulerant, vehementer pudefacti erubuerunt, multis convictis et probis a pro coetu processis. ergo ad pedes patriarchae se abiicere, veniam iniuriae et scelestissimae criminatiois intentatae orare. at ille nullo pacto eis ignoscere, sed ne quidem se ad aspiciendum eos convertere. tantum fidenter et obstinate sedit; collarum et humeralem vestem a se reiecit; eos omnes execratus est qui conflasset in ipsum tantam sycophantiam adiutoresque se praebissent. postea renuntiationem officii sui inscripsit. ibi tum principes ecclesiae tum concilium universum orant ipsam ut in sua statione permaneat. at nullo modo cedere precibus eorum sustinuit, sed tantum a manendo abhincit ut mox urbe, cum omni suo peculio et superlectile omnibusque rebus quas

βίον καὶ μὲ ἄλλα πρῶγμαια ὁποῦ εἶχε, καὶ ὑπῆγεν ἐν τῷ
 μοναστηρίῳ τῆς ἀχειροποιήτου ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Κο-
 σινίωσης, ὁποῦ ἔναι πλησίον τῆς Καβάλας. καὶ ἔκαμε μετά-
 νοιαν ἐκεῖ, καὶ ἀνακτήσεις πολλὰς καὶ καλλιεργίας καὶ μέσα
 5 καὶ ἔξω ἐκαλλώπισε καὶ εὐτρέπισε. καὶ ἐκαθέζετο καὶ ἔζειεν
 εἰρηνικῶς καὶ ὑσκανδαλίτως, καὶ εὐλαβουῦντο πολλὰ αὐτὸν ὁ
 τε ἡγούμενος καὶ οἱ γέροντες καὶ ὄλοι οἱ καλόγεροι.

Ἡ δὲ θεία καὶ ἱερὰ σύνοδος ἔπεσαν εἰς μεγάλην ἀδδημο-
 νίαν, ποῖον γὰ κάμον πατριάρχην. καὶ ὁμοφώνως ἐπροσκά-
 10 λησαν τὸν πρώην.

ΣΥΜΕΩΝ πάλιν ὁ ἄνωθεν, Τραπεζόντιος.

Ὡς γὰρ ἔκλεξαν δευτέραν φοράν τὸν αὐτὸν πρώην πα-
 τριάρχην κύριον Συμεῶν, ἐπῆραν αὐτὸν καὶ τὸν ἤφεραν εἰς
 τὴν καθολικὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν ἐν τῷ
 15 ὑψηλοτάτῳ θρόνῳ τῷ πατριαρχικῷ, καὶ ἀπέλαβε πάλιν τὸν
 θρόνον αὐτοῦ. ὅμως ὡσάν ἔστησαν τοῦτον τὸν κύριον Συ-
 μεῶν πατριάρχην, ὑπῆγαν καὶ ἔδωκαν εἰς τὴν πόρτα τοῦ
 σουλτάνου πεσκέσιον τὰ χίλια φλωρία τὰ πρώτα, ὁποῦ ἔβαλε
 τὴν κακὴν ἀρχὴν αὐτὸς ὁ κύριος Συμεῶν. καὶ ὁ τευτεροτέρης
 20 δὲν τοὺς ἐδέχθη τελείως· μόνον τοὺς ἀπεδίωξεν, ἔσσοντας

habebat, exiverit et in monasterium sanctissimae, manu non factae, deiparae Cosinissae, prope Cabalam situm, intraverit. ibi vitam pae-
 nitentiae plenam egit, multa monasterii illius instauravit, melius ex-
 truxit, eleganter ornavit, ad usus recte paravit. ibi sedens, pace
 fruens, extra omnes rixas et offensiones vixit, venerantibus ipsum,
 quantum satis erat, et abbate et senibus et cunctis monachis.

Interim divina et sacra synodus magna conflictabatur difficultate,
 quemnam alium faceret patriarcham. tandem unanimi consensu et
 voce advocarunt illum qui antehac patriarcha fuerat, Symeonem.

VII. P. SYMEON denuo superior ille Trapezuntius.

Hunc iterum patriarcham cum legissent, duxerunt in magnam ec-
 clesiam catholicam et in altissima patriarchica sede collocarunt. sic
 pristinum honorem recepit. hac patriarchae restitutione facta abie-
 runt ad portam seu palatium sultani, ut darent mille ducatos, pe-
 scesii nomine seu doni, quod ipsius huius Symeonis culpa in eccle-
 siam introductum fuerat. at illos plane quaestor accipere noluit,
 sed adferentes facessere iussit: se in rationibus regii fisci scriptum

νά εὐρη εἰς τὸ κατάσσειγον τῆς βασιλείας γλώφια χιλιάδας δύο πικασίον, ὅποι το ἔδωκεν ὁ ἄνω γηραιώμενος πατριάρχης κτίρις Μονάσιος. μη ἔχοντες δὲ τί τὰ κίμονον ὁ τε πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ κληρικοί, ἔδωκαν τὰς δύο χιλιάδας, τὰ γλώφια, καὶ ἐκ τῆ ἐφῆρτωσι ὁ τετελειωθῆς.

Ἦσαν δὲ ὁ αὐτός πατριάρχης εἰς τὸν θρόνον χρίτους τρεῖς, καὶ ἐπὶ τὰ ἐφῆρικῶς χωρὶς κίμων ἀφῆρτων ἢ σκινδυλον. ἀμὴ φθονήσας τοῦτο ὁ τῶν σκινδυλων ἀρχιερεῖς καὶ ἐχθρὸς ἑμῶν τῶν Χριστιανῶν, ὁ διάβολος, καὶ ἐφανῆ εἰς τὴν μέσιν ἑνὸς ἱερομόναχος ὀνόματι Ραφαὴλ, τοῦ ὁποῖου ἦτον ἡ 10
 100 πατρίδα τῶν ἀπὸ τῆν Σερβίαν, καὶ ἔχε μεγάλην φιλίαν καὶ παρρησίαν εἰς τὴν πόρτα τοῦ σκελιάνου, ἐσπῆς ἐσπῆ ἀγάπον αὐτῶν οἱ πασιάδες. καὶ ὡς εἶχε παρρησίαν εἰς αὐτοῖς, ἔπῆρε καὶ ἐπρὸς αὐτοῖς, καὶ ἐπῆρε μετ' αὐτῶν καὶ ἐσημῶσθη καὶ ἐπῆρε, ἵτι τοῖς δίδει τοῖς κατὰ χροῖον εἰς 11
 τῆν πόρτα τοῦ σκελιάνου χροῖον φιλῶν χιλιάδας δύο, καὶ τὸ πικασίον ἕκαστος τὰ δίδεται ἕκαστος γοῖται τῶν πατριάρχης. ἀκούσαντες δὲ τοῦτο οἱ πασιάδες ἐβλῆσαν τὸν 20
 Ραφαὴλ τὸν φίλον αὐτῶν ἀσπασίως, καὶ ἀπαροφῆν ἦσαν ἀρετῆ περὶ τοῦτον τῶ σκελιάνου ἕκαστος, καὶ ἀκούσαντες τοῦτο 20
 ἔχασθη πᾶσι, καὶ ἐν τῶ ἡμέρᾳ ἔδωκεν ἕκαστος, καὶ τὴν φιλίαν τῶν αὐτῶν κτίρις Σερβῶν ἀπὸ τοῦ πατριάρχικοῦ θρόνου.

repetere duo milia pascensium, quae Dionysius, antecessor huius, de quo supra scriptum, dederat. cui cum restitueri non possent, patriarcha et archidiaconi et clerici sane petitam ducentum milium summam dederunt, et ita quietiorem paraverunt.

Fuit hic patriarcha in suo throno tricenarius, pacate tolerans, nulla turbatione vel contentione exorta. ad honorem sua officium dux et auctor communi quoque hostis Christianissimo, diabolus, ecclesiae invaderet, ecce tibi exoritur hieromonachus nomine Raphael, cuius patria alicubi in Servia erat. hic aditus in palatium habebat, multorum amicitia florens, lingua curus. apud quos cum libere agere posset, adit eos suppliciter colloquitur, paciscitur, pollicetur se quotannis illatorem in arcem palatii regi clarissimum, h. e. habentem, duo milia pascensium. de pascensium iam convenerat, quod daretur, quando novus fieret patriarcha. huius postquam haec audierat, amicum suum Ithaphaelem libenter admoventem, eoque de re ad sultanum retulerant. qui re audita molitur delectatus est, statimque Symeonem e patriarchico throno ablatum imperavit, quod et factum est.

ΡΑΦΑΗΛ ἱερομόναχος ὁ Σέρβος.

Ἐλθόντων δὲ μερικῶν ἀρχιερέων μετὰ βασιλικῷ ὀρισμοῦ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν διὰ τὴν κάμουν τὸν Ῥαφαὴλ πατριάρχην, καὶ ὡς ἦλθε, ἔκαμαν τοὺς ψήφους καὶ τὴν χειροτονίαν σταυρῶν τοὺς. καὶ ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀγκίρας, ὅτι ὁ Ἡρακλείας, πρὶν περὶ τὴν συναχθῆ ἡ σύνοδος, τὸ ἔμαθε καὶ ἐγένετο ἀσθενής, καὶ ὁ Καισαρείας καὶ ὁ Ἐφέσου ἔτυχε καὶ δὲν ἦλθα. καὶ ὡς τὸν ἐχειροτόνησαν, τὸν ἀνέβασαν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὡς πατριάρχην. ἔκαμαν δὲ τινὲς στί-
 10 σιν ὅτι τὴν μηδὲν συλλειτουργήσουσιν μετ' αὐτοῦ. ἀλλ' ἀπὸ τὸν φόβον τοὺς καὶ σταυρῶν τοὺς ἐσυλλειτοῦργησαν. ἦτον δὲ φίλος τῆς μέθης πολλὰ καὶ τῆς τραπέζης καὶ καθ' ἡμέραν, ὅλου τοῦ χρόνου τὰς ἡμέρας, ἴσα ταῖς ὑπῆγενε, τόσον νύκτα ὡσαν καὶ ἡμέρα, καὶ οὔτε ὥρες, οὔτε ἐσπερινὸν οὔτε ὄρθρον,
 15 αὐτὸς ποτὲ δὲν ἄκουε. καὶ ὁπότε ἤθελε τὸν ἐγυρῆσαι τινὰς διὰ χροίαν τινὰ πνευματικὴν ἢ διὰ κρίσιν, πάντοτε νηστικός δὲν ἦτον, μόνον μεθύσμενος. καὶ ἂν θέλετε τὴν πιστέψετε τοῦτο, τῆ φοικτῆ ἡμέρα τῆς μεγάλης παρουσκευῆς εἰς τὴν ἀγρυπία τῶν ἀγίων παθῶν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦτον με-
 20 θυσμένος, καὶ ἔστεκεν εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἀπὸ τὴν μέθην

14. ὥρες hae, ait Theodosius, sunt kairosi ὅτι ἔδουσιν ἐς γὰρ θεοῦ. Crusius.

VIII. P. RHAPHAEL hieromonachus Servius.

Edicto regio convenerunt nonnulli sacerdotes primarii in magnam ecclesiam ad faciendum patriarcham Rraphaelem. qui cum venisset, suffragia et designationem aggressi sunt praeter voluntatem suam ordinatus itaque ab Ancyrano est. quia Heracleensis, ante congregationem synodi hoc resciscens, aegrotare coepit. accidit quoque ut Caesariensis et Ephesius non venirent. peracta ordinatione subdlexerunt hominem in patriarchicum suggestum ut patriarcham. certi vero quidam seditionem fecerunt, ne cum ipso liturgias facerent: metu tamen perculti vel inviti una sacris operati sunt. erat porro ebrietati et crapulae multum deditus: imo quotidie per totum anni orbem heluando dies et noctes huiusmodi morum dissolutione traducebat, nullas canonicas horas, nec vespertinas nec matutinas, ipse unquam audiens. quotiescunque aliquis, aut propter necessitatem et usum spiritalem aut propter ius dicendum, ipsum quaerebat, nunquam sobrius erat sed semper ebrius. quod ut magis credatur, aio ipso venerando magnae Parasceves die, quando sanctissimae passionis domini nostri Iesu Christi meditationi invigilandum erat, ipsum vino oppletum fuisse. stelsisse quidem in throno, verum prae ebrietate consistere non potuisse, sed de manu eius sceptrum sacrum cecidisse. id humo quidam su-

δὲν ἰσχύει τὰ στήθη· μόνον ἐπισηθε τὸ δικανίκιον ἀπὸ τὸ χέστη του, καὶ τὸ ἐπίρταν καίωθιν, καὶ τὸν ἐξίπριον, καὶ τοῦ τὸ ἔδωκαν. καὶ ἐπισησαν αὐτὸν ὁ κόσμος, ἰσχυμένοι καὶ λαίμακοι, ἵνα μὲν ἀπὸ τῆν καθημερινῆν μεθην, ἄλλο δὲ καὶ ἀπὸ τῆν γλώττιαν, ὅποι δὲν ἔγρηκα Ῥωμαίικα, μόνον Σερβίικα, 5 διέει, ὡς ἵπαιμιν, ἴριον ἀπὸ τῆν Σερβίαν καὶ ὁμίλιε Σερβίικα, καὶ Ῥωμαίικα τίλιως δὲν ἔγρηκα· μόνον τίχε δραγονμάτον, ὅποι ὁμίλιε.

131 Καὶ ὡπὲρ ἔλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ὅποι ἔταξε ταῖς δύο γλιμάδες τὰ γλιωρία, τὰ τὰ δίδει καθὲν χρέιον χα- 10 ραίικον, ἔλαβε τὸ τίλλος τοῦ χρέιον τὰ τὰ δώση, καὶ ἔπραξαν αὐτὸν τίς τὸ δώση οἱ πασιάδες, καὶ ἔξίτησαν αὐτοῦ τὸ χαρά- τισον, καθὼς ἐπιταχίθη τὰ δίδει. καὶ τοῖτος οἴτε χαράίικον τίχεν οἴτε τίπαι βορδῆον, τὰ τοῦ βορδῆον, οἴτε ἀπὸ τοῖς κληρικούς οἴτε ἀπὸ τίς ἄρχοντις οἴτε ἀπὸ τοῦ λαοῦ. καὶ ἴδοντις οἱ 15 πασιάδες ὅτι ἔγρησαν αὐτοῖς, ἔβαίαν αὐτὸν τίς τῆν γλιακῆν, καὶ ἔξη ἔπρησαν ἔμρησι ἔλιγαι, καὶ ἔξητισι παρὰ τῶν πασιάδων θάσημα τὰ τοῦ δώσουν, τὰ τίχη ἀπὸ τῆν γλιακῆν, τὰ περιπατεῖ ἔληρησούτη ἀπὸ τοῖς Χριστιανούς, μήπως καὶ στυάχη ἀπὸ τὸ χρέιος τὸ αἰθρητικόν. καὶ ἔξη ἔρησαν, καὶ τοῦ ἔβου- 20 λαν ἀντι τοῦ ἐπιτραχηλίον καὶ ὠμοσφρηῖον ἄλυσσον σιδηρέικα βυρία, καὶ τοῦ ἔδωκαν καὶ ἴσαν Τοῦρκον· καὶ τὸν ἔστυρι

atulerunt eique, cum e somno excitassent, reddiderunt, qua de causa omnium obis fuit, tum consecratis hominibus tum laicis, idque partim propter quotidianam temulentiam, partim propter linguarum ruditatem. Graeca enim non callebat, sed tantum Service sciebat, quoniam, ut antea diximus, e Servia genus ducebat. Itaque Service loquebatur, Graecam linguam proavis non intelligebat, sed quando loquendum erat, interprete utebatur.

Cum hoc modo thronum conscendisset, sollicitatione bis mille ducatorum quatuordecim pro tributo persolvendum, primis annis elapsis est, et charatzium erat dandum. accersiverunt ergo ipsum bassae in senatum, postulantes ab eo promissum charatzium. at iste simplex nec charatzium habebat, nec quemquam qui ipsi succurreret, non eledem, non primodium virum, neu de populo ullum. videntes ergo bassae se ab ipso delusos esse, compegerunt miserum in carcerem. elapsis aliquot diebus petiit sibi facultatem a bassis dari e custodia exire, ob cogendam a Christianis stipem, si forte ex elemosynae collectione posset, quod fisco debebat, persolvere parcerunt illi: sed loco indumenti colli et humerorum catenam ei ferream gravem misecerunt, adjuncto Turca, qui eum trahebat et custodiebat.

καὶ τὸν ἐφύλαγε. καὶ ἐκεῖ ὁποῦ ἐπερπάτιε μὲ τὴν ἄλυσσον καὶ ἐζήτει ἤτοι ἐσύναζε, τὰ ἔρωγε καὶ τὰ ἔπινε, καὶ ἀπέθανε κακῶς ὁ ταλαίπωρος.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τούτου ἐσυνάχθη σύνοδος μεγάλη 5 μητροπολιτῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων, κληρικῶν ἡγου-
μενῶν ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἀπλῶς ἄλλων ἱερέων, ἀρχόντων, χρησίμων ἀνδρῶν καὶ τοῦ κοινοῦ λαοῦ. καὶ συνεβουλευθή-
σαν ποῖον νὰ κάμουν πατριάρχη. ὅμως ἦσαν εἰς μεγάλην ἀπορίαν διὰ νὰ εὔρουν ἄξιον ἄνδρα, ὁποῦ νὰ πιάσῃ τὴν ἐκ-
10 κλησίαν τοῦ Χριστοῦ, νὰ τὴν ἐποιμαίνει ὀρθῶς καὶ δικαίως.

ΜΑΞΙΜΟΣ ὁ λόγιος καὶ σοφώτατος πολλά.

Θεοῦ σοφία, κοινῇ γνώμῃ ἐψήφισαν αὐτὸν τὸν θεολογι-
κώτατον Μάξιμον, ὁ ὁποῖος ἦτον μέγας ἐκκλησιάρχης τῆς με-
γάλης ἐκκλησίας ταύτης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὀνόματι
15 Μανουήλ. ὁποῦ τοῦ ἔσχισαν τὴν μίτην διὰ ὀρισμοῦ τοῦ
σουλιάνου, διὰ νὰ μηδὲν πατηθῇ ὁ νόμος ὁποῦ ἐπροεγράψαμε,
διὰ ὄνομα τοῦ πρωτοβεστιάριου τῆς Τραπεζοῦντος, ὁποῦ ἐζήτει
νὰ ἐπάρῃ τὴν μοιχαλίδα, καὶ τὴν ἐπῆρε. ἔκαμαν δὲ αὐτὸν
τὸν μέγαν ἐκκλησιάρχην καλόγηρον καὶ ἐμετονόμασαν αὐτὸν

quocunque igitur catenatus veniebat, mendicabat, et quae colligebat, in cibum ac potum vertebat. ita misere hanc aerumnosam vitam reliquit.

Hoc e vivis sublato coacta fuit frequens synodus, concurrentibus metropolitibus archiepiscopis et episcopis, clericis, abbatibus, prioribus et aliis sacerdotibus, nec non nobilibus viris, et quos interesse referebat, denique multitudine plebeia. hi consularunt inter se quemnam in locum patriarchae sufficerent. tunc in magna difficultate disquisitionis erant, ut aliquem tanto honore dignum invenirent, qui ecclesiae Christi curam suscipiens eam recte et iuste, sicut bonum pastorem decet, administraret.

IX. P. MAXIMUS vir longe doctissimus.

Sapienti tandem providentia dei, unanimi sententia legerunt divinarum rerum scientissimum virum, qui antea Manuēli nomen habens postea Maximus nuncupatus fuit. erat is ille magnus magnae nostrae ecclesiae ecclesiarcha, cuius nasus imperio sultani fissus fuerat, quod pati noluerat conculcari legem, sicut supra scripsimus, Trapezuntii protovestiarii causa, qui adulteram ducere malo exemplo studuerat, sicut et duxit. hunc ecclesiarcham fecerunt monachum et

Μαξιμον. καὶ ἐπέτη τοῖς ἰδωκαν τὸ μικρὸν μέγεθος, καὶ τὸ
 μέγα μετὰ τὸν ἰσοπεποιθὸς. καὶ ἐπὶ τὴν αὐτὴν λειτουργίας
 γινόμενης, συνάγαγον πάντες τοῦ λαοῦ, ἱεροποιῶν καὶ κο-
 σμικῶν, ἐπιφοιτῶντες αὐτὸν ὁ Πρωκλήσις πατριάρχην εἰς
 τὴν πανμακάριστον, γινόμενης παρεστῆς μεγάλης καὶ εὐα- 5
 112 ρίας, καὶ λαβόντες αὐτὸν ἰθαίαν ἐν τῷ ἱψηλοτάτῳ θρόνῳ τῷ
 πατριαρχικῷ, δώσαντες αὐτοῦ ἐπὶ χιτῶνος καὶ τὸ δικαστικόν,
 ψαλλόντων τῶν ψαλλῶν, ὡς συνέθις, τὸν διαστάτην καὶ ἀρ-
 χιερέαν. καὶ οὕτως εὐλόγησι τὸν λαὸν τοῦ κυρίου. μετὰ δὲ
 ταῦτα ἐπέβησαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ κληρικοί καὶ οἱ ἀρ- 10
 χοντες μετὰ τὰ πεντακόσια φλωρία, τὸ πικρίαιον, καὶ ἰπέβησαν,
 καὶ ἐβλήθησαν τοῦ σουλτανου τὸ γένη, καὶ τὰ φλωρία εἰς τὴν
 πόρταν αὐτοῦ ἰδωσι. καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ καθενὸς χρό-
 νου ἔλειθαν ταῖς δύο χιλιάδας, τὰ φλωρία, τὸ χαράξιον.

Πατριαρχεῖοντος δὲ αὐτοῦ, τῷ κυρῷ Μαξίμῳ τοῦ ἰο- 15
 γίου, ὅλα τὰ τῆς ἐκκλησίας ἐπιτροπῆσαι κληρικὰ καὶ ἀκαν-
 δαίτοιτα, ἔποιτας ἑαυτῷ ἐπιβλέποντες τὰ σκώδαλα ἀπὸ τὸ
 μέγεθος καὶ ἔπιπτε ἢ κατὰ θεῖον ἀπόβη. ἐπιπνυσι γὰρ τὸ
 πῦρνον αὐτοῦ ἐν παιδείᾳ καὶ τοιούτῳ κυρῷ, καὶ διὰ
 ἔπαισι κατ' ἐκάστην κληρικὴν καὶ εἰς τὰς διαποικίας ἰσοτάς 20
 καὶ θεομητορικάς τὰ διδάσκει ἐπὶ ἀμύβητος τὸν λαὸν τοῦ Χρι-
 στοῦ, ὅτι ἦτορ λογιώτατος καὶ γλυκὺς εἰς τοὺς λόγους του,

pro Manuele Maximum nominaverunt. Tunc ei dederunt minorem
 significatorem et post vesperarum cantum monasterium postulare, cum
 liturgiis celebraretur, toto populo congregato tam sacri ecclesie tam
 secularis, dederunt ipsam Benedictinam patriarchalem in promissum
 templo, magna frequentia, solemnitate et bono ordine. Tum appre-
 hensum in collum patriarchatus thronum statuerunt, dedit etiam pa-
 tris illi baculo in manum, modico vestitus, postquam tanto decorum
 et sacrum primitiam de more celebravit. Tum ipse Benedictinam
 populo dicens dedit. His ad hunc modum presbis dixerunt ipsam
 postulare clerici et primores, cum bono successu, postquam causa ad sul-
 tanum, cuius ipse monasterium osculatus illam possessionem in partem indu-
 lit. demum in eorumque anni ex illa lingua nullam ducitorem
 charitativum dederunt.

Sub hoc patriarchatu ecclesie status perbONUS fuit, rebus pacifice
 et sine dissensione ulla procedentibus, utpote discordia e monachis sub-
 lata et caritate divina manente. procedebat ille dogmata sibi communi-
 sum institutione presbis et informatione numerosis ad prescripta dei,
 non cessabat quin singulis dominicis diebus, et festis tam Christi
 tum matris eius virginis, de suggestis doceret populum Christi, quia
 cum singulari eruditione pollebat, tum ex ore eius concitantis et

ὅπου ἐδίδασκε καὶ ὁμίλει. εἶχε δὲ γλώττια θανυμασιῆ, καὶ ἀπλωνε τοὺς λόγους του μὲ πολλὰ παραδείγματα τῆς θείας γραφῆς εὐμόρφωτάτα, ὅπου ἐκατανύγετον πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου· ὅπου τινὰς ἄλλος σοφώτατος τοῦ καιροῦ ἐκείνου δὲν 5 ἔσωσεν αὐτὸν εἰς τὰς χάριτας. τόσος γὰρ μέγας ἦτον εἰς τὴν θεολογίαν ὅτι τὸ ὄνομά του καὶ ἡ φήμη του ἠκούσθη εἰς τὸν σουλτάνον. καὶ ἐν τῷ ἅμα ἔστειλε πρὸς αὐτὸν ὅπως νὰ τοῦ γραψῆ τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἀγίου συμβόλου τῆς πίστεως ἡμῶν, ἤγουν τὸ “πιστεύω εἰς ἓνα θεόν, πατέρα παντοκράτο-

10 ρα.” λοιπὸν ὁ πατριάρχης ἔκαμε τὴν ἐξήγησιν, καὶ ἔγραψεν αὐτὴν θεολογικὰ καὶ τεχνικὰ ὡς σοφώτατος ὅπου ἦτον, καὶ τὴν ἀπέστειλε τοῦ σουλτάνου. καὶ ὡς τὴν ἔλαβεν, ἐχάρη πολλά, ὡς ἄκουσέ τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ.

Ἦσαν δὲ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ μέσα εἰς τὸ σαράγγη τοῦ σουλ-
 15 τάνου εὐγενέστατοι καὶ πεπαιδευμένοι ἐκ τὴν Τραπεζοῦντα. ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτον ὁ ἓνας, υἱὸς τοῦ Ἀμηρούτζη, ὁ Με-
 χεμέτ πείς, λογιώτατος καὶ σοφώτατος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν μά-
 θημα καὶ εἰς τὸ Ἀραβικόν. τόσον γὰρ ἦτον σοφώτατος ὅτι
 τὰ βιβλία τὰ ἐδικὰ μας τῶν Χριστιανῶν τὰ ἐμεταγλώτισε
 20 εἰς τὴν Ἀραβικὴν γλῶσσα διὰ ὀρισμοῦ τοῦ σουλτάνου. ὁ
 γὰρ σουλτάνος δὲν ἔπαυε ποτὲ νὰ μηδὲν ἐρωτᾷ τὸν υἱὸν τοῦ
 Ἀμηρούτζη ὡς σοφὸν ἀνθρώπον, καὶ ἄλλους σοφοὺς ὅπου

docentis melle dulcior fluebat oratio. linguam quippe copia et suavitate mirabilem habebat, doctrinasque suas multis sacrarum literarum exemplis pulcherrime explicans illustrabat, ita ut motum afferret cuiusvis hominis animo eumque compungens. sane quanquam complures illo tempore doctissimi viri inveniebantur, nemo abundantia et venustate orationis cum ipso adaequari poterat. tam excellens enim theologus erat ut celebritas nominis eius ad sultani aures perveniret. ac mox ad ipsum misit, ut sibi explicationem S. symboli fidei nostrae “credo in unum deum, patrem omnipotentem” conscriberet. proinde in ea commentatione patriarcha elaboravit, omninoque theologice, et artificiose pro eximia sapientia sua absolvit, atque ad sultanum misit. qui ut accepit et sententiam eius percepit, magna voluptate affectus est.

Vivebant illa tempestate in palatio regio nobilissimi et eruditi homines, ex urbe Trapezunte orti, e quibus erat unus Amerutzae filius, Mechemeta begus, doctissimus et scientissimus tum Graecarum tum Arabicarum literarum. tanta namque in ipso doctrina erat ut libros nostros, Christianam religionem continentem et alios, iussu sultani in Arabicam transferret linguam. nunquam enim finem ex eo, ut erudito homine, et ex aliis doctis aulicis de fide Christiana scisci-

εἶχε μίσα εἰς τὸ σαρόγη του, περὶ τῆς πίστεως ἡμῶν τῶν
 Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι τὰ ἐξηγήθησαν καταλιπτός· καὶ εἶχε
 136 γυρὰν μεγάλην, ἀκούσιον ταῦτα. μίσα δὲ εἰς ὅλα τοῦ εἶπαν
 οἱ τῶν Χριστιανῶν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, ὅσους ἀφωρισῶν
 τομίμως εἰς πταισίμον ὁποῦ τὰ σφάλουν, καὶ διὰ σωζοῦν ζωῆς
 5 τῆς τους, τὰ διορθοῦν καὶ τὰ λατρινοῦν εἰς ἐπίτη τοῦ πται-
 σιμον ὁποῦ ἀφωρισῶσαν, ἡ γῆς διὰ λίαν τὸ κορμῆ ἐπίτω
 τοῦ ἀφωρισμένου, ἀμὲς μένον ὡσάν τεμπατα· καὶ ἄν πε-
 ρύσουν καὶ χίλιοι χρόνοι, αὐτὰ διὰ τὰ τρώγη ἡ γῆς τελείως
 μόνον στέκοιται ἀκίρατα, καθὼς τὰ ἔθαναν. ἑρώτησι δὲ 10
 αὐτοὺς εἶν δίνονται τὰ συγχωρηθῶν, πάλιν τὰ διαλύσων
 τὰ κορμῆ αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν οἱ δύναιται.
 ὡς δὲ ἔκονσι τοῦτο τὸ παράδοξον μυστήριον, ἔφηριε καὶ
 ἔθαίμισε, καὶ πλέον ἄλλη καμίαν ἐρωτησιν διὰ ἑρώτησι·
 ἀμὲς ἐν τῷ ἅμα ἐμήνοσι τοῦ πατριάρχου οἱ τὰ τῶν ἀιθρο- 15
 πον ἀφωρισμένον, ὁποῦ τὰ ἔχει πολὺν καιρὸν ἀπειθαντός, ὁ
 δὲ πατριάρχης ἀκούσας τοῦ σουλιάνου τὸ μήνυμα ἐξεπλάγη,
 καὶ ἐν τῷ ἅμα ἔφρασε τοὺς κληρικοὺς, καὶ ἔπει τὸ μήνυμα
 τοῦ σουλιάνου· καὶ ἔθαύμασαν. ἦλθε δὲ ὁ πατριάρχης εἰς
 20 μεγάλην ἀδελμοσίαν μετὰ τῶν κληρικῶν, ποῦ τὰ ἐφριδῆ τοι-
 οῦτος παλαιός ἀφωρισμένος, καὶ διὰ ἔγχε τὶ τὰ κάμων διὰ
 τὴν ὥραν· καὶ ἐξήγησαν τοῦ σουλιάνου διορίαν ὀλίγας ἡμέ-

landi sultanus faciebat; qui ei quoque articulatim et exquisite capita
 et sententiam eius edisseruerunt, e quarum rerum auscultatione magnam
 ipse capiebat voluptatem. Inter cetera quae ei indicarunt, etiam
 hoc dixerunt, quodcumque Christiani pontifices et sacerdotes legitime
 ob peccatum aliquod admissum sacra coepta cunctant, nec occupent eos,
 dum in vivis sint, emendare, ut experientur ab illo lapsa propter
 quem cuncti fuerunt, eorum cadavera, ita in caelis spiritali mandam-
 rum, non dissolvi a terra, sed remanere tympanicum instar inflata,
 nec, si mille etiam transierint anni, omnino a terra consumi, sed
 restare integra, sicuti humata fuerint. Interrogavit amplius num idem
 possent, data absoluteione, rursus dissolubilia facere ea corpora. re-
 sponderunt illi posse. Ipse miracula hoc audito admiratus coheroit,
 nec aliud praeterea quicquam interrogavit, sed confestim patriarchae
 pontifici iussit, quaereret hominem communionem ecclesiae externona-
 tum, ante longum tempus vita defunctum, patriarcha accepto eo
 nuntio exterritus est; ac statim accitis clericis sultani verba expo-
 suit; qui mirati sunt. incidit patriarcha cum ipsis in gravem curam,
 huc illuc cogitationes volventes, ubi nam tale iamdudum excommuni-
 cationi immortui hominis cadaver reperiri posset, cumque nihil ipsis,
 quid facerent, in praesentia in mentem veniret, aliquot dierum spa-

ρως. καὶ ὡς ἔλαβαν τὴν διορίαν, ἐδιαλογιζόντο ποῦ νὰ εὐ-
 ρεθῆ τοιοῦτος ἀφωρισμένος. καὶ οὕτως ἐνθυμήθησαν τινὲς
 γέροντες ἀπὸ τοῦ κλήρου ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ πρώην πα-
 5 τριάρχου, κυροῦ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, ἦτον μία παπα-
 δία χῆρα πολλὰ εὐμορφη, καὶ εἶχεν ὑπήλιον ἔξωθεν τοῦ
 πατριαρχείου, καὶ ἐκαθέζετο καὶ ἐπορευέτο φανερωῶς. ὁ δὲ
 πατριάρχης μαθὼν τοῦτο ἐνουθέτησεν αὐτὴν πολλά, ἵνα παύσῃ
 ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, νὰ ἔλθῃ εἰς μετάνοιαν, νὰ συγχωρηθῆ·
 καὶ αὐτὴ περισσοτέρως ἔτρεχεν εἰς τὴν ἀσωτίαν. καὶ ὁ πα-
 10 τριάρχης δὲν ἔπαυε νὰ τὴν ἐλέγχῃ καὶ ὀνειδιζῆ, κατὰ μόνους
 καὶ φανερωῶς, ἔμπροσθεν ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν. αὐτὴ δὲ
 ἢ ταλαίπωρος, σοφιοθεῖσα ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ἐκατηγόρησε
 τὸν πατριάρχην ὅτι, ὅταν ἔκραζεν αὐτὴν νὰ τῆς ὀμιλήσῃ μυ-
 στικά, ἠθέλησε νὰ τὴν ἐδυναστεύσῃ, νὰ ἁμαρτάνῃ μετ' αὐτῆς.
 15 ἀκούσας δὲ τοῦτον τὸν φοβερὸν λόγον τῆς ἀδίκου κατηγορίας
 ἐξεπλάγη. ἠκούσθη δὲ τοῦτο τῆς κατηγορίας τοῦ πατριάρχου
 εἰς ὅλην τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς ὅλους τοὺς πλησίον
 τόπους, καὶ ἄλλοι μὲν τὸ ἐπίστευσαν καὶ ἄλλοι δὲν τὸ ἐπίστευ-
 σαν. ὁ δὲ πατριάρχης δὲν εἶχεν ἄλλο τί νὰ κάμῃ· μόνον μιᾷ
 20 δεσποτικῇ ἐορτῇ ἐπροσκάλεσεν ἀρχιερεῖς καὶ κληρικούς καὶ 134
 ἐλειτούργησε, καὶ μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐξεφώνησε καὶ εἶπε
 ὅτι εἰς τοὺς λόγους ὁποῦ εἶπεν ἡ παπαδία κατ' αὐτοῦ, εἰ μὲν

tium ad dispiciendum a rege petierunt. quo accepto animum per
 omnia versantes de tali cadavere cogitant. tandem recordantur se-
 niores quidam de clero fuisse tempore superioris patriarchae Genna-
 dii Scholarii viduam quandam a sacerdote relictam, pulchritudine
 conspicuam, quae domum extra patriarcheum habens quaestum cor-
 pore haud obscure vulgato fecerit. patriarcham re cognita increpuit
 ipsam diligentissime monendo, sinem faceret peccandi, quo paeniten-
 tia acta veniam consequeretur. sed id frustra fuisse, muliere laxiori-
 bus habentis se ad libidines incitante. patriarcham interim non ces-
 sasse a redarguendo et obiurgando, nec id seorsim solum, sed etiam
 aperte, coram proceribus sacris et clericis. at illa misera diaboli in-
 stinctu patriarcham accusat: eum, quando ipsam ad secretam collo-
 cutionem accersierit, conatum esse ad nefarium facinus vi pertrahere.
 ipse atrocis criminis indigna accusatione audita totus obstupuit. ea
 criminatio per totam Cpolin percrebuit et in vicinia tota, quibusdam
 veram credentibus, aliis fidem derogantibus. patriarcha quid face-
 ret? aliud nihil remedii erat nisi hoc. quodam dominico festo ac-
 cersitis pontificibus et clero liturgiam facit, eaque finita clarissima
 voce dicit, si illa verba, quae sacerdotis vidua in ipsum dixerit, vera
 sint, se ei ignosci a deo et felicitatem dari eiusque mortuae dissolvi

καὶ δικαίως ἐλάλησε, νὰ εἶναι συγχωρημένη καὶ εὐλογημένη παρὰ
 Θεοῦ καὶ μετὰ θάνατον λείψμιον τὸ σῶμα αὐτῆς· εἰ δὲ καὶ
 ἀδίκως ἐσυκοφαντήσιν αὐτὸν εἰς ταύτην τὴν κατηγορίαν ὅπου
 εἶπεν, ἔχει αὐτὴν ἀφωρισμένην καὶ ἀσυγχώρητην καὶ ἄλυτην
 παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος· καὶ ὡς τοῦ θάνατος, εἰς ἡμέρας
 σαράντα τὴν ἔκοψαν ἢ θεία σπαθὴ τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ λυσιτερίας,
 καὶ ἀπέθανε κακῶς, καὶ εἰδυσαν αὐτὴν, καὶ ἡ γῆς δὲν τὴν
 ἔλυσεν· μόνον ἔστικεν ἄλυτη καὶ ἀτέραια, καθὼς τὴν εἰδυσαν.
 οἶδε κἄν ἀπὸ τῆς τριχῆς τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐλλείως δὲν
 ἔπτεσαν· μόνον εἰς ἡ ἐστίνετον καθὼς ταῖς λοιπαιαῖς γυναῖ-
 κας, μόνον διατὶ δὲν ὁμίλει. καὶ ἐπίρυσαν χυθῶσι, ὅπου ἦτον
 εἰς τὴν καταδίκην τοῦ ἀφωρισμοῦ ἢ ταλαιπωροῦ, καὶ τοῦτην
 γυναῖκα ἐν θνητῶσιν οἱ κληρικοί, πῶς εἶναι βελτίως ἀφω-
 ρισμένη, ἤξείροντα ὅτι ἀδίκως ἐκατηγόρησι τὸν πατριάρχην
 ἐκείνον, τὸν μακαρίτην κερὶν Γεννάδιον, καὶ εἶπαν τὴν
 ἐποθεῖσιν παρηγοίαν ἐπὶ στυγροῦ, ὅτι ἤξείρον γυναῖκα,
 καὶ εἶναι δικαίως ἀφωρισμένη παρ' αὐτοῦ τοῦ πρώτου πα-
 τριάρχου, κερὶν Γενναδίου. καὶ ἀκούσας τοῦτο ὁ πατριάρ-
 χης, ὅτι ἐνείδη ἀφωρισμένος, εἶπεν ὅτι νὰ εἰρηθῆ καὶ ὁ τά-
 φος αὐτῆς, ποῦ εἶναι θάμνη, διὰ νὰ ἀνοίξουν, νὰ τὴν
 ἰδοῖν, νὰ πιστωθοῖν περισσοτέρως. καὶ οὕτως ἐμαθάν
 τὸ μῆμα αὐτῆς, ὅπου ἦτον θάμνη· καὶ ἀκούσας ὁ πα-
 τριάρχης ἐχάρη, καὶ εἰδραμε τῆς ὥρας μετὰ τῶν κληρικῶν

corpus precari. sin autem confecto crimine indignissime ipsum ca-
 lumniata sit, se tenere ipsam e sacro piorum grege eliminatam, ve-
 nitiae exortem et indissolubilem, voluntate et iudicio dei omnipoten-
 tis. haec ille, nec dum gladius divinae ultionis emanavit, sed eo tem-
 porum die inde quadagesima dysenteria ipsam abscidit. ac pessime
 mortuae et hominiae terra corpus non dissolvit, verum tam incompressa
 integraque remansit quam erat quando sepeliebatur, sed ne crines qui-
 dam capitis eius ullatenus deflexerant, verum porinde ipsa se habebat
 ac mulier aliqua viva, nisi quod non loquebatur. et tamen multi
 anni a condemnatione excommunicationis eius abierunt. In hoc, in-
 quam, mulieria recordati sunt clerici, eam adhuc emittentis vinculo
 cunctotam teneri, quam bene debebant improbatum illi beato pa-
 triarchae Gennadio calumniam intulisse. conventu igitur coacto pa-
 lam dicunt se scire mulierem iusta sententia patriarchae Gennadii a
 sacris exclusam. patriarcha Maximus, audito calaver excommunica-
 tum inventum esse, iussit locum quaeri in quo sepultum iacebat, ut
 sepulchro aperto inspicerent et de re certiores fierent. missi sunt qui
 quaererent. sepulchro invento gaudere patriarcha. extemplo cum clero,
 comitatus magno regis transcho, eo currere. Tunc aperientes eius

καὶ μετὰ τοῦ μεγάλου τζαούση τοῦ βασιλέως, καὶ ἄνοιξαν τὸ
 μνήμα αὐτῆς, καὶ τὴν ἡῤῥαν σῶαν καὶ ἀκέραιαν· ἦτον δὲ
 μεμαυρισμένη καὶ πρισμένη ὡς τύμπανον. καὶ ὅσοι τὴν εἶδαν,
 5 μεγάλως τὴν ἔκλαψαν, ἰδόντες τὴν φοβερὰν καταδίκην καὶ
 χροίσιν, ὅπου εἶχε τὸ ἔλεεινὸν αὐτῆς κορμῆ. ὁμως ὡς εὐρέθη,
 τῆς ὥρας ἐμήνυσεν ὁ πατριάρχης μετὰ τοῦ τζαούση τῶν ἀν-
 θρώπων, ὅπου ἦλθαν καὶ τοῦ εἶπαν, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ
 σουλτάνου, νὰ εὐρῆ ἀφωρισμένον, ὅτι ὁ ἀφωρισμένος εὐρέθη·
 καὶ εἶπατε τῷ σουλτάνῳ, τί ὀρίζει. καὶ τοῦτοι ἀκοίσαντες τὸ
 10 θαῦμα ἐδραμαν καὶ ἀνήγγειλαν τοῦ σουλτάνου τὴν ὑπόθεσιν.
 καὶ αὐτὸς ὡς ἔμαθεν τοῦτο, ἀπέστειλεν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας
 τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ· καὶ ἶδαν αὐτὴν καὶ ἐθαύμασαν πολλὰ.
 καὶ ὡς ἐγύρησαν καὶ ἦλθαν εἰς τὸν σουλτάνον, ἐξηγήθησαν
 αὐτοῦ τὸ φοβερὸν πρᾶγμα ὅπου ἶδαν. τότε ὁ σουλτάνος 135
 15 ἔκραξεν ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῶν τὴν
 βούλλαν αὐτοῦ, ἵνα βάλλουν αὐτὸ τὸ λείψανον εἰς ἓνα τόπον,
 νὰ τὸ σφαλίσουν καὶ νὰ τὸ βουλλώσουν. καὶ οὕτως ἐπῆγαν
 τοῦτο οἱ ἄρχοντες, καὶ εἶδαν τῷ ἔλεεινῷ ἐκείνῳ λείψανον, καὶ
 ἐξεπλάγησαν· καὶ ἔτιζεν τὸ ἔβαλαν εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ παρεκκλη-
 20 σία τῆς παμμακαρίστου, καὶ τὸ ἐβούλλωσαν εἰς ἓνα σεντούκη
 μετὰ τῆς βασιλικῆς βούλλας. τότε ἐρώτησαν τὸν πατριάρχην,
 τί μέλλει νὰ γένη εἰς αὐτὸ τὸ λείψανον, καὶ τί ἀπόκρισιν
 νὰ εἰποῦν τοῦ σουλτάνου, ἤγουν ἕως πότε νὰ διαλυθῇ αὐτὸ

monumentum cadaver salvum et integrum reppererunt. erat id nigrum et tympani modo tumefactum. quod quicumque viderunt, valde miseriam illius desleverunt, horrendo dei in ipsam iudicio et condemnatione perterriti. tunc statim patriarcha cum tzauscho ministris indicavit, qui sultani nomine cadaver excommunicatum inquiri imperarant. "invenimus" inquit "tale: renuntiate regi, quidquam velit amplius fieri," illi miraculo hoc audito currentes venerunt regique annuntiarunt. rex ut rescivit, misit aliquot fideles ministros: qui inspexerunt et vehementer mirati sunt. reversi dein ad sultanum ei formidandam rem, quam viderant, exposuerunt. tum sultanus accessivit quosdam suorum purpuratorum: quibus dedit sigillum suum, imperans in loco certo cadaver reponi, ibi tuto includi et obsignari. abeuntes illi viso miserando corpore obstupuerunt; in quoddam pammacaristae sacellum transtulerunt, arcamque, in qua inclusum iacebat, regio sigillo obsignarunt. postea quaesiverunt ex patriarcha, quidnam de cadavere futurum esset, et quid responsi sultano referre deberent, videlicet ad quod tempus futurum esset, ut dissolutio illius et dissipatio, veniam a deo consecuti, fieret. respondit patriarcha "canam ego super illo consequentias, quae nobis praescriptae de ex-

τὸ λείψανον καὶ τὰ συγχωρηθῆ. ὁ δὲ πατριάρχης εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἐγὼ ψάλλω εἰς αὐτὸ τὰς ἀκολουθίας, ὅπου ἔχομεν περὶ τῶν ἀφωρισμένων, καὶ λέγομεν καὶ εὐχὰς καθ' ἡμέραν, καὶ ὅταν τελειώσωμεν τὰς ἀκολουθίας καὶ τὰς εὐχὰς, μέλλει γὰρ λειτουργήσωμεν συγχωρητικὸν γράμμα εἰς αὐτήν. τότε 5
 θελομε αὖς μετῆσθαι, τὰ ἐλθετε, τὰ εὐγάλιτε ἔξω τὸ λείψανον. μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας ἔγραψεν ὁ πατριάρχης συγχωρητικὸν γράμμα αὐτῆς, καὶ ἔζη ἐμήνησε τῶν ἀρχόντων ἐκείτων, ὅπου τὰ ἐλθεῖν τὰ εὐγάλιον ἔξω τὸ λείψανον μὲ τὸ σεντούκη ἀπὸ τὸ παρεκκλήση, τὰ λειτουργήση. καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἦλθαν μετὰ 10
 θελήσειως τοῦ σουλτάνου, καὶ εὐγάλιον τὸ λείψανον, καθὼς ἦτον σφραλισμένον μέσα εἰς τὸ σεντούκη καὶ θουλλωμένον, καὶ λειτουργίας γινομένης μετὰ πορρησίας μεγάλης, συναγμένων ἀρχιερέων διακόνων καὶ παιδῶν τοῦ Χριστιανίμου λαοῦ, καὶ ἐσταμάτισεν ὁ πατριάρχης μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας 15
 μετὰ κατατίξιος καὶ δακρύων πολλῶν, καὶ ἀίγιωσι τὸ συγχωρητικὸν γράμμα αὐτῆς, ὅπου τὸ ἔγραψεν αὐτὸς ὁ πατριάρχης μὲ τὸ ἴδιον του χέρη. καὶ ὡ τῶν μεγάλων θαυμάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡ τῆς αὐτοῦ εὐσπλαγχνίας καὶ φιλανθρωπίας, θαῖμα μέγα καὶ φρικτὸν, ὅπου ἕκαμε τῇ ᾠρᾷ ἐκείνῃ. καθὼς 20
 ἐδιάβαζεν ὁ πατριάρχης τὸ συγχωρητικόν, ἄρχησαν αἱ ἁρμογίαι τοῦ κορμίου γὰρ χωρίζον καὶ τὰ λίσσεται μέσα εἰς τὸ

communicatis sunt, et quas quotidie pro eis habemus, recitabo quibus utriusque personis scriptum, quo misereri vos precor, et committantur, ad liturgiam recitabimus. tunc vos assercetis ut essetis corpus." paucis diebus post patriarcha absolutionem ipsius composuit, precibusque illis nuntium misit ut venientes expectarent e sacella arcam calaveris, ut super eo liturgia fieret. confestim de voluntate sultani adfuerunt, et arcam cum cadavere intus iacente, sicut oblongata erat, extulerunt. tam liturgia frequentissimo consensu presbiterum diaconorum omnisque Christiani populi facta: stat patriarcha post eius finem, intima affectuione animi, mellis cum lacrimis, literasque absolutionis illius, quas ipse sua manu perscripserat, recitat. ecce tunc ingens miraculum a deo, ecce misericordiam divinam et propensum erga humanum genus amorem: miraculum, inquam, ingens et stupendum, ea hora divinitus factum. recitante patriarcha absolutionem compages corporis invicem separari, inter se dissolvi in medio arcae, ita ut, quatuor prope eam stabant, audirent crepitum ossium a se invicem resedentium: dissolvere se toto corpore, singulis se compagibus divellentibus, corpore illius miseræ, quæ sanctissimum patriarcham falsè criminata fuerat, veniam consecuto, nec corpori modo eius venia dissolutioque contigit, sed

σεντούκη· και ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ σιμα̃ τοῦ σεντουκίου, ἄκουον τὸν ἐκτυπον, ὁποῦ ἐχώριζε κόκαλον ἀπὸ τὸ κόκαλον. και ἐδιελύθη ὅλον ἐκεῖνο τὸ κορμῆ, και τελείως ἐχώρισαν ὄλαις αἱ ἁρμονίαις, και ἐσυγχωρήθη τὸ ταλαίπωρον ἐκεῖνο κορμῆ, ὁποῦ ἐκατηγόρη-
 5 σεν ἀδίκως τὸν ἡγιασμένον παριόρχην. και οὐ μόνον τὸ κορμῆ αὐτῆς ἐσυγχωρήθη και ἐδιαλύθη· ἀμὴ και ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἐλευ- 136
 θερωθη ἀπὸ τὴν κόλασιν και ἀπέλαβε τὸν παράδεισον, διότι τοῦτοι ὁποῦ εὐρίσκονται ἀφορισμένοι, ἤγουν ἅλτα και ἀκέ-
 0 ἔλευθερωθοῦν ἀπὸ τὸν δεσμὸν τοῦ ἀφορισμοῦ, διότι καθὼς εὐρίσκεται τὰ κορμῆ δεδεμένον και ἄλτον εἰς τὴν γῆν, οὕτως ἔναι και ἡ ψυχὴ δεδεμένη και κολασμένη εἰς χειρὰς τοῦ δια-
 βόλου· και ὅταν λάβῃ τὸ κορμῆ συγχώρησιν και λυθῆ ἀπὸ τὸν ἀφορισμόν, θεοῦ δυνάμει ἐλευθεροῦται και ἡ ψυχὴ ἀπὸ
 5 τὰς χειρὰς τοῦ διαβόλου, και λαμβάνει ζωὴν τὴν αἰώνιον και τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερον. ὁμως τοῦτοι ὁποῦ ἔστεκαν σιμα̃ τοῦ σεντουκίου, ὅπερ ἦτον ἡ ἀφορισμένη μέσα, ὡς ἤκουσαν τὸ φοβερόν θαῦμα ἐκεῖνο, ὁποῦ ἐκτυποῦσαν τὰ κόκαλα και ἐχώ-
 0 ριζαν ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, μεγάλως ἐθαύμασαν, και τὸν θεὸν μετὰ δακρύων ἠύχαρίστησαν τὸν ποιοῦντα ἕξαίσια και με-
 γάλα θαύματα. λοιπὸν ὡσὰν ἐτελειώθη ἡ λειτουργία, ἐσή-
 κωσαν τὸ σεντούκη μετὰ τὸ λείψανον, και τὸ ἔβαλαν ἐκεῖ ὁποῦ

anima etiam inferorum cruciatibus liberata in paradysum venit. illi namque qui anathemate percussi ab ecclesia exulant, cum eorum corpora maneant indissoluta et integra, indigent animae absolutione, eamque expetunt, ut liberentur vinculo relegationis. nam quemadmodum corpora eorum vincata sunt nec a terra consumuntur, sic animae quoque ipsorum vincatae manibus diaboli ac poenis obnoxiae, tenentur. quando autem corpus veniam accipit, execrationis vinculo solutum, deo bene iuvante etiam anima de manibus diaboli libera exit, et vitam aeternam lucemque illam vesperae expertem, adipiscitur. sed ad historiam nostram revertor. illi qui tunc arcae illam excommunicationem continenti astabant, audito illo tremendo miraculo ossium crepantium et inter se singulatim recedentium, magna admiratione affecti sunt, ac deo cum lacrimis gratias egerunt facienti ingentia et stupenda miracula. deinde peracta liturgia arcam cum cadavere tol-
 lentes reposuerunt in eodem, ubi antea fuerat, sacello, idque de sententia et mandato principum a sultano missorum quod cum intus deposuissent, clauserunt fores et obserarunt, sigillumque regis impres-
 serunt, ei rei causam dante innumera populi multitudine. inde post dies aliquot removerunt signum quo sacellum, deinde alterum quo arca obsignatum erat, et seram clave aperuerunt, quando corpus in

ἔτιον καὶ πρῶτα, εἰς τὸ παρεκκλησίον, ὅτι οὕτως ἔρισαν οἱ ἄρχοντες, ὅπου τῆς ἐστειλεν ὁ σουλιάνος. καὶ ὡσάν τὸ ἐξέλαιον μίση, ἰσχυάλλουσι τὴν πόρην καὶ τὴν ἐκλειδωσαν, καὶ ἀπάνω τὴν ἐβούλλωσαν μετὰ τῆς βούλλας τοῦ σουλιάνου ἐτεκιν τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ, διὰ μετρημον δὲν εἶχε, καὶ μετὰ ἡμῶν ἀνοίξαν τὴν ἐξω βούλλα τοῦ παρεκκλησίον καὶ τοῦ σιντουαίου τὴν ἄλλη βούλλα καὶ τὴν κληδοιέα μετὰ τὸ κλειδῆ, καὶ ἤρσαν τὸ λειψιμον μίση εἰς τὸ σιντοίκη λειτμένον καὶ κηχωριματόν καὶ σηναιχωρημένον. καὶ ὡς τὸ ἶδαν, ἐξελπάζουσι εἰς τὸ φοβερὸν θαῖμα ἐκείνο. καὶ τῆς ὥρας αὐτοὶ οἱ ἄρχοντες ἔδραμαν εἰς τὸν σουλιάνον, καὶ εἶπαν ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους ταύτην τὴν διεηροίον τοῦ λειψιμον ἐκείνου, διὰ ποίας αἰτίας ἀφωρισθῆ, καὶ πῶς ἐσχηχωρηθῆ, καὶ πῶς ἐχωριστο κοκαλον ἀπὸ κοκαλον. ὡς δὲ ἔκουσιν ὁ σουλιάνος ταῦτο, ἐπεριθαύμασι καὶ ἐξελπάζουσι εἰς αὐτὸ τὸ θαῖμα, καὶ εἶπε διὰ ταῦτον ἀληθῶς ἢ πίστις τῶν Χριστιανῶν εἶναι ἀληθινή. καὶ ἀπὸ ταῦτ ἤγάπησε περισσοτέρως τῶν Μιγαμί πιου, τὸν τίον τοῦ Ἀιηροικη, ἐποῦ τοῦ εἶπε ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἔφατε ἀληθινός, ὅτι ἐκείνον ὅπου τὰ ἀφορισον δικαίως οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς τῶν Ῥωμαίων, ἢ γῆς δὲν τοὺς εἶλε, ἂν δὲν λάβουσι σηνχωρηθῆ, εἶναι περῶνον καὶ χίλιοι χρόνοι.

- 137 Τούτος ὁ σουλιάνος ἐπέλεγε σωματικῶς εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν ἐπολέησε· χρόνοι ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕξ χιλιάδες ἐπιτακίσιαι ἐξητατίσσαντο. καὶ ἐπολέησεν αὐτήν, καὶ τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ σπαθίου, καὶ τὸν ἀφῆκεν ἐκείνον ἕκαστος.

ante temperere dissolutum, dissipatum, denique misericordiam consequentem huius ipsi intracali concupentia admittentium elaborata sunt, ac continue procedens, ad regem currentes, totam illi cadaveris negotium ordine pertransierunt, quem nulli et ab eadem excommunicatum fuisse, qua ratione condempnationem culpae ampressent, qui denique modo eis ab esse abscessisset, quibus omnia miliano audita supra modum admittuntur est, et tanto miraculo stupuit. "perfecto religio Christiana" inquit "extra controversiam vera est." ab eo tempore benevolentia maiore et amore Melchiametam regem, Anacratiae filium, presentibus est, qui ei de ea re dixit, quae ipse extra vera comprobata fuit, illos quos antistites sui et sacerdotes Romani sacro proterum coetu iuste accensit, ab homine non dissolvi, nisi eis antea veniam a deo impetrarint, hec etiam mille praeterierunt anni.

- 1455 Hic sultanus ipse per se Athenas petiit bellumque intulit. annus tunc agebatur mundi 6964. cum urbem oppugnans armata manu cepit; ducem eius interiecit, uxorem eiusdem ducis et alias multas

καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τοῦ ἀφεντός καὶ ἄλλαις πολλαῖς, μὲ παιδία ἀρσενικά καὶ θηλυκά, ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὸ σαράγιον αὐτοῦ.

Καὶ εἰς τοὺς ἕξη χιλιάδες ἑννακοσίους ἑβδομηνταοκτῶ 5 χρόνους, μηνὶ Ἰουλίῳ, εἰς τὰς δεκαεννέα, ἔκαμεν ἀρμάδα μεγάλη καὶ φουσαῖα πολλὰ τῆς στερέας, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Εὐριππον, καὶ ἐπολέμησεν αὐτήν. καὶ μὴ θέλοντα νὰ προσκνήσῃ, ἔκοψεν ὅλον τὸν λαὸν τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ δώδεκα χρόνων καὶ ἀπάνω. τὰ δὲ παιδία μετὰ τῶν μητέρων αὐτῶν 0 ἐπῆρεν, ἀρσενικά καὶ θηλυκά, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν. τὴν δὲ ἐκκλησίαν τῶν Φραγγῶν, τὴν ἔκαμεν ἰσμαγίδιον. τούτην τὴν Εὐριππον ὄριζαν οἱ Βενέτικοι.

Τοῦτος δὲ ὁ σουλτάνος ἔστειλε τὸν Ἀχουματ-πασιᾶ εἰς τὴν Πούλια μὲ φουσαῖα δυνατὰ καὶ ἀνδρειωμένα. καὶ ἐπῆγε 5 καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν Πούλια, καὶ ἐπολέμησε τὸ Ὀντροτο καὶ ἄλλα κάστροι καὶ χώρας, καὶ ἐπεριόρισεν ὅλην τὴν Πούλια εἰπεῖν, καὶ αἰχμαλωσίαν πολλὴν ἔκαμεν, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδία. καὶ ἐκαρτέριεν ἐκεῖ καὶ ἄλλην βοήθειαν φουσαῖτου, νὰ τοῦ ἔλθῃ ἀπὸ τὸν σουλτάνον, διὰ νὰ ἐξολοθρεῖσῃ αὐτήν 0 καὶ εἰς τέλος νὰ τὴν ἀφανίσῃ. ὁ δὲ σουλτάνος, εἰς ὅποιον τόπον ἐπῆγε νὰ πολεμήσῃ, οὐδένας τὸν ἀντιστάθῃ· μόνον ὅλοι τὸν ἐπροσκυνοῦσαν, καὶ δίσους καὶ ἀνατολή.

Ὁ δὲ αὐτὸς σουλτάνος ἐσίνυζε φουσαῖα, τριακοσίαις

feminas cum utriusque sexus pueris Cpolin in palatium suum deportavit.

Anno deinde 6978, die 19 mensis Iulii, mari classem magnam, 1469 terra exercitus multos comparavit. hoc apparatu Chalcidem aggressus obsedit. quae cum deditionem facere recusasset, vi expugnavit eam, totumque populum masculini sexus, a duodecimo aetatis anno et supra, occidit. pueros vero, tum mares tum feminas, cum matribus abstulit et in urbem transtulit. Latinorum templum synagogam Turcicam fecit. fuerat Chalcidis urbs dicionis Venetorum.

Idem sultanus Achumaten bassam in Apuliam magno cum exercitu misit fortissimorum militum. quo cum is traiecisset, Hydruntem cepit aliaque oppida et loca; ac totam propemodum Apuliam percursavit, magnamque praedam egit, captis viris mulieribus ac pueris. expectabat illic a sultano nova subsidia, ut totam regionem pessunderet et prorsus deleteret. quacunque autem sultanus arma in ferret, nemo erat qui resisteret, sed cuncti, tum in Occidente tum in Oriente, se illi humiliter submittebant.

Congregavit idem copias pedestres, trecenta virorum milia; clas-

χιλιάδαις, καὶ ἄρμυρα ἕναμι, κότεργα καὶ φοῖστος διακόσια πενήντα, καὶ τὰ ἄρμυάωσι καλά. καὶ οὕτως ἐπέμψαι μετὰ φορτία του εἰς τὴν ἀνατολήν, καὶ ἐπέμψαι εἰς τὴν Συρίαν, τὰ πολέμησθ τὸν σουλτάνου τοῦ Κάιρος. καὶ ὡς ἐπέμψαι, σιμᾶ εἰς τὴν Νικομήδειαν ἀσθενῆσαι καὶ ἀπέθανε· χρόνοι ἀπὸ κρίσεως κόσμου ἕξ χιλιάδαις ἑξακόσιοι ὀγδοηττακοσιῶ. ὁ δὲ πασιῶς ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Ποίλιαν ἐφοβήθη, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἕναμι παρορῶσαις, καὶ ἐπέμψαι μετὰ ἄλλοι του τὰ φορτία του, καὶ μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ὁποῦ ἔχεν, εἰς τὸν Αἰλῶνα, καὶ ἀπέμψαι εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν.

Τίλος τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάν Μεχμέτη, ὁποῦ ἐπέμψαι τὴν πόλιν.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦτου τοῦ σουλτάνου ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ, σουλτάν Παγλαζίτης. ἦτον δὲ τότε πατριάρχης ὁ ἄνω γεγραμμένος κίρις Μυζιμος ὁ λόγιος. 128 καὶ ὁ αὐτός σουλτάν Μεχμέτης ἐβασίλευσαι χρόνους τριάντα δύο, καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔγνωσαν αὐτοὶ οἱ πατριάρχαι ὁποῦ ἔγραψαντες ἀπίσω τὰ ὁνόματα αὐτῶν.

Γεννάδιος ὁ Σχολάριος ὁ νοσηταίος.

Γαϊδωρος ὁ πνευματικός.

Γωασαφ ὁ Κοισας, ὁποῦ τοῦ ἔκοψε ὁ σουλτάνος τὰ χεῖρά του.

Μάρκος ὁ Ξυλοκαράβης.

sem fecit triremium et biremium ducentarum quinquaginta, ac probe omni instrumento armavit. hoc exercita traxit in Orientem et Syriam petiit, ut bello sultanum Caici invaderet. postquam ad Nicomediam pervenit, in urbem incidit. quo interit anno mundi 6988. Iossa autem qui in Apulia erat, sibi metueret coepit. ideo statim hippagandus factus exercit, et cum toto exercitu omnique praeda, Aulonem transfretavit. inde Constantinopolin rediit.

Hactenus imperium sultani Mechemetae, qui Constantini urbem expugnavit.

Successit ei mortuo filius suus Baiazita; quo tempore patriarcham agebat ille doctus excellens, de quo diximus, Maximus.

Regnavit iste Mechemeta triginta duos annos, quo regnante fuere patriarchae hi quorum nomina subscriptimus.

- I. Gennadius Scholarius ille doctissimus.
- II. Iidorus a confessionibus.
- III. Iosaphus Cusas, cui barbam praecidi sultanus iussit.
- IV. Marcus Xylocarabes.

Συμεὼν ὁ Τραπεζόντιος, ὁποῦ ἔβαλεν ἀρχὴ τὸ πεσκέσιον εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Διονύσιος μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως.

Συμεὼν πάλιν ὁ Τραπεζόντιος.

5 Ῥαφαὴλ ὁ Σέρβος, ὁποῦ ἔβαλε πρῶτος τὸ χαράτζιον.

Μάξιμος ὁ λόγιος, ὁποῦ εἶπαμεν ἄνωθεν ὅτι ἀπέθανεν ὁ σουλτάνος ἐπὶ τῆς πατριαρχίας αὐτοῦ.

Ὅμως τοῦτος ὁ πατριάρχης, κύρις Μάξιμος, πατριαρχεύσας χρόνους ἕξῃ ἀπῆλθε πρὸς κύριον εἰς τὰς οὐρανίους μονάς. ἀκούσαντες δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατριάρχου οἱ ἀρχιερεῖς ὅλοι τῆς δίσεως καὶ τῆς ἀνατολῆς ἐν τῷ ἅμα ἔδραμαν δρομαῖοι καὶ ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν μητέρα τῶν ἐκκλησιῶν, τὴν καθολικὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. ἦτον δὲ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀρχιερεὺς χρησιμώτατος ὁ Ἐφέσου, κύρις Δανιήλ, ὁ ὁποῖος 5 ἦτον πολλὰ λογιώτατος. καὶ ἦσαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι λογιώτατοι ἀρχιερεῖς, ἀπὸ τούτους ὁποίους ἦτον ἕνας καὶ ὁ Θεσσαλονίκης, κύρις Νήφων. καὶ ὡσὰν ἐσυνάχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, ἐγένετο σύνοδος διὰ τὰ ἐκλέξουσαν πατριάρχην. καὶ ἔτιζα ἔκαμαν τούτους ψήφους καὶ ἐκλέξαν τὸν αὐτὸν Θεσσαλονίκης.

V. Symeon Trapezuntius, sub quo initium pescesii in ecclesiam introductum est.

VI. Dionysius metropolita Philippopoleos.

VII. Iterum Symeon Trapezuntius.

VIII. Raphael Servius, charatzii autor.

IX. Maximus, vir doctissimus, in cuius patriarchatu sultanum mortuum esse diximus.

Tunc hic Maximus, cum sexennio officium patriarchae gessisset, ad dominum in caelestes mansiones abiit. divulgata morte eius ad omnes Occidentis et Orientis ecclesiarum praesides, eodem hi tempore Cpolin cucurrerunt, et in magna catholica ecclesia, quae mater ceterarum ecclesiarum est, convenerunt. erat illa tempestate pontifex Ephesi, operam maxime utilem navans, Daniel, egregia praeditus doctrina. sed et alios multos invenire erat sacrorum antistites studiis literarum et divinae cognitionis perpolitos; quorum unus quoque fuit Thessalonicensis, cui nomen erat Niphoni. cum itaque, ut dictum, convenissent, synodum patriarchae legendi gratia egerunt, et suffragatione rite facta ipsum Thessalonicensem legerunt.

ΝΗΦΩΝ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης.

Μετά τοίς ψήφοις τούτου τοῦ κερου Νήφωνος διὰ πα-
τριάρχην ἔδωκεν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μνημα, καὶ τὸ μῆγα μετὰ
τὸν ἱσπανικόν. καὶ ἔδωκεν αὐτοῦ ὁ Πρακλίτις τὸ δικαίωμα
ἐπὶ γῆρας, καὶ ἀπέβη εἰς τὸν ἐψηλότατον πατριαρχικόν θρό-
νον καὶ ἐλόγησεν ἱερωμένους καὶ κοσμικοὺς. ἦτοι δὲ τοῦ-
τος ὁ πατριάρχης πολλὰ χρησιμώτατος, καὶ ἰδιδασκε καθ'
120 ζῆταρον ἐπὶ ἀσβωσι. καὶ διὸν ἦτον ἰσως μετοχος λόγου,
ἀλλ' εἶχε κλάτος εἰς τὴν γλώτταν καὶ τοῖματα μεγάλα, οὗ
ἦτον περισσύτερος ἀπὸ τοίς φιλοσόφοις ἀπὸ ἧσαν τῷ πατρῷ
ἐκείνῳ. ἦτον δὲ ἡ πατριδα τὸν ἀπὸ τῆν Πικροπόντησον
ἤγον ἀπὸ τὸν Μορίαν. ἡ μητέρα τὸν Γρωμαία ἐγγιστά-
τη, καὶ πατήρας τὸν ἀρχοντα; Ἀλβανίτης, καὶ ἀπὸ μι-
κροῦτον ἀγάθος καὶ ἐλαδθροί τῆν καλοσηρικὴν πολιτείαν, καὶ
εἰς ἡ ἀγρηε τοίς γουίς αὐτοῦ, καὶ ταῖς εἰς τὸ ἄγιον ἔθος
εἰς τὸ μοσιατηριον τοῦ πατισκρατορος, καὶ ἔγνε μοιαχός,
εἰτα καὶ ἰεργίς, ἔδιδιμιν δὲ πολλοὺς χηριους ἐκὲ εἰς τὸ
μοσιατηρη τοῦ πατισκρατορος. ἄμω, ἀπέδωκε ὁ μητροπολί-
της τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ἔδιδιμιν ὁ θρόνος χωρὶς ἀρχι-
ερω; καὶ ποιητός. οὐταχθίτης οἶν εἰ ἰσισοσκη τῆς Θεσ-
σαλονίκης εἰσι ἔλθωσ η; τῆν μητροπολι, καὶ οὐτόδου γιο-
μῆτης μετὰ καὶ τῶν κληρικῶν καὶ ἀλλῶν ἱερωμένων καὶ μετὰ

X. P. NIPHON, metropolita Thessalonicensis.

Electione Niphonis legitime peracta dederunt ei minorem signi-
ficatorem, deinde titum tantum, respectu cantu facto. male He-
raclesovs et pedum postule in manus tradidit; et ipse ordinem
patriarchia unde concessa sacro et hunc hunc precatus est ordini.
erat hunc patriarchae maximus unus, de suggestione singulari dicitur
docebat. non ille quidem alius emulcus dicitur esse, sed hunc pro-
fluens mentis erudit et sententiarum pondus, propterea quod ceteris
philosophis qui illo tempore erant, antecellat. patrem ei Pelopon-
nesus praebuit, hunc Moraea appellata. matrem habuit Romanam,
id est Graecam, nobilissimo genere natam, patrem unam ex Albani-
cis proceribus. ab incoente aetate monasticae vitae cupiditate aruit.
hoc animo praeditus reliquit parentes suos, atque in sancti montis
monasterium, pascuatale nomine datum, contulit, ubi in monacho-
rum coetum coaptatus, postea sacerdotis titulo ornatus fuit. ac sane
multos annos in illo monasterio exegit, deinceps mortis Thessaloni-
censi metropolita thronus eius absque sacerdotum antea ac pastore
mansit. congregati igitur episcopi Thessalonicae cuncti metropolim

τῶν ἀρχόντων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ἐψήφισαν αὐτὸν τὸν κύριον Νήφωνα, καὶ ἀπέστειλαν ἄνδρας τιμίους καὶ κληρικούς μέσα εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, καὶ ἐζήτησαν αὐτὸν διὰ ἀρχιερέαν αὐτῶν, ὅτι ἡ φήμη αὐτοῦ ἦτον πανταχοῦ βεβοημένη. ὅμως 5 ὁ αὐτὸς κύριος Νήφων δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἀκούσῃ, ὅτι νὰ εὐγῆ ἀπὸ τὸ μοναστήριον, νὰ γένη ἀρχιερεὺς. οἱ δὲ ἀγιώτατοι πατέρες τοῦ μοναστηρίου ὑπῆγαν πρὸς αὐτόν, καὶ τὸν ἐδεήθησαν καὶ ἐπαρεκάλεσαν, λέγοντες ὅτι τοῦτο ἔναι ὠφέλεια λαοῦ· καὶ ἐπειδὴ χρειὰ ἔναι ἀξίου ποιμένος, μὴ παρηκουσῆς 10 ἡμῶν, ἀλλὰ ὑπάγε μετὰ τῶν ἡμετέρων εὐχῶν, καὶ λάβε τὸν θρόνον, νὰ ποιμαίνῃς τὸν χριστῶνυμον λαὸν τοῦ κυρίου. ὁ δὲ ἀγιώτατος αὐτός, ὁ κύριος Νήφων, μὴ ἔχων πλέον νὰ εἰπεῖ κανένα τίποτε, διὰ νὰ μηδὲν φανῆ παρήκοος τῶν ὀσιωτάτων πατέρων, ἐπροσκύνησε τῷ θεῷ μοναστηρίῳ καὶ αὐτοὺς 15 τοὺς γέροντας καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς, καὶ ὑπῆγε μετὰ τῶν Θεσσαλονικέων ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐχειροτονήθη μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. ὕστερον δὲ ἐγένη καὶ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. τοιοῦτοτρόπως ἀνεβάζη ἡ ἀρετὴ ἐκείνουσ ὅπου τὴν ἀγαποῦν.

Ὅμως ἀπέθανεν ὁ πρόων πατριάρχης, κύριος Συμεὼν ὁ Τραπεζόντιος, καὶ ἀφῆκε βίον ἄπειρον, καὶ δὲν ἔκαμε ζῶντος αὐτοῦ καμίαν οἰκονομίαν διὰ τὸν βίον αὐτοῦ, ὅτι νὰ γένη

ingressi sunt, ubi synodo facta, praesentibus clericis, et aliis sacrorum ordinum viris primoribusque civitatis et cuncto populo, legērunt ipsum Niphonem nostrum; missisque honestissimis hominibus ac clericis in montem sanctum ipsum venire ad se, ut pontifex fieret, iusserē, quod praeclara de ipso fama sparsa erat longe lateque. nolēbat eos audire Nipho: recusabat exire de monasterio et pontifex fieri. sanctissimi vero patres monasterii accesserunt ad ipsum, rogārunt, confortati sunt: hoc ex re populi fore. "omnino" inquirunt "opus est ecclesiae digno pastore. ideo ne detrecta nostram cohortationem, sed i pedibus faustis, nostris comitatus precibus. cape pascendo Christi de nomine dicto gregi thronum." tunc sanctissimus vir oratione ipsorum victus (nihil quippe, quod contradiceret, habebat), ne contumax adversus religiosissimos patres videretur, supremum divino monasterio vale dixit et senum coetui adeoque omnibus fratribus, ac Thessalonicenses secutus est ad magnam ecclesiam, Thessalonicensisque metropolita renunciatus est. inde secuto tempore patriarchicum Cpoli decus accepit, sicut diximus. ita virtus extollere sui studiosos solet.

Et tempore Symeon Trapezuntius, qui supra patriarcha fuerat, diem suum obiit, relictis magnis, prope innumeris, opibus, nullo per

140 τῆς ἐκκλησίας ἢ τὰ δοθῆναι εἰς μοναστήρια ἢ εἰς ἄλλους τόπους, ὁποῦ τοῦ ἐφαίμιον· ἀμὴ ἀπίθανον ἀδιόρθωτος. λοιπὸν ὡσαύτ' ἐγένη πατριάρχης τοῦτος ὁ κύριος Νήφωνας, δὲν ἐδειξιώθη καὶ τὰ τιμῶν τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμηροῦτζης, τὸν υἱὸν τοῦ σκιτέρμπι, ὁποῦ ἦτιον τότε * χασανιάρπασης καὶ γυίτσιος εἰς τὸ πατριαρχεῖον. καὶ ἔλαβε λήπην μεγάλην ὁ αὐτός Ἀμηροῦτζης, πῶς τὸν ἐκατεφρόνησιν ὁ πατριάρχης καὶ δὲν τὴν ἐδειξιώθη τελείως. καὶ εἶχε τὸ φαρμακὴ μισα εἰς τὴν κοιλίαν του φυλαμένον κατὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐγίρνε καιρὸν ὑπερήμιον, τὰ εἶρη, τὰ τὸ ξιρῶση, καθὼς καὶ τὸ ἐκατε. 10 λοιπὸν ὁ αὐτός Ἀμηροῦτζης ἔξινεν διὰ ὁ ἀποθανῶν πατριάρχης, κύριος Συμεῶν, δὲν εἶχε κληρονόμον, καὶ ἐκατεν ὄλον ἐκίτον τὸν βίον αἰθεντικὸν, καὶ ἄλλα σκεῖτ' τῆς ἐκκλησίας, διότι ἔλεγεν διὰ, ὅσοι ἐπροσηλώσαν * σκεῖτ' ἱερα καὶ ἄλλα τινὰ εἰς τὰς ἡμέρας αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου ὁποῦ ἀπίθανον, 11 ὅλα εἶναι αἰθεντικά. ἐπῆρην οὖν ὁ αὐτός Ἀμηροῦτζης εὐαγγελία ἐγκοσμημένα, θυμιατήρια ἀργυρᾶ, τικουίσματα κικοσμημένα, ἱερά * καλέματα διαφορα, δικανίκια ἀργυρᾶ καὶ ἄλλα πολλὰ σκεῖτ'. ἦτιον δὲ ἡ τιμὴ ὅλη τοῦτων τῶν πρυγματιῶν τῆς ἐκκλησίας ἄσπρα χιλιάδες ἐκατέν ἐγδοήντα. ἐβυλε δὲ καὶ 2 ὄλους τοὺς κληρικοὺς εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐγένετο διωγμὸς μέγας μίσα εἰς τὸ πατριαρχεῖον. ὁ δὲ πατριάρχης μὴ ἔχων τί τὰ κάμη εἰς τοῦτο, ἐσυμβουλιθῆσαν μὲ τινὰς τῶν ἀρ-

vitam testamento super eis facto, ecclesiae ne cederent, an monasteriis inferrentur, an alio deportarentur, ubi commodum videretur: sed intestato mortuus est: ceterum patriarcha factus hic Niphon non insinnavit se ut honore aliquo afficeret Amerutzae Soederbei filium, tunc regiae pecuniae praepositum et in vicinia patriarchei habitantem. unde dolorem non parvum hic cepit, se, cui promissum nihil honoris patriarchae habuisset, ab eo despectum iudicans. alebat itaque odium, tanquam venenum in ventre abditum, adversus patriarcham ac tempus ei emendandi opportunum captabat, sicut etiam fecit. nam cum sciret patriarchae Symeoni defuncto nullum esse heredem, omnes illas facultates aliaque ecclesiae vasa aeterno regis vendebat: dicebat enim, quaecumque sacra vasa et alia vivente illo patriarcha dedicata fuissent, omnia pertinere ad regem. arripuit ergo iste Amerutza libros evangelicos eleganter ornatos, argentea turbula, pulchras imagines, velamina sacra varii generis, sceptrata argentea et alia id genus multa, quarum ecclesiasticarum rerum omnium pretium excurrerat ad asperorum milia centum octoginta. omnes quoque clericos in custodiam coniecit: ita magna in patriarchaeo persecutio extitit. patriarcha, quid ad haec faceret animo dubius, consilium cum quibus.

χίτων, καὶ οἰκονόμησε μάρτυρας, νὰ μαρτυρήσουν ὅτι ὁ Βασιλείος ἐναι ἀνεψιὸς τοῦ ἀποθανόντος πατριάρχου, τῆς ἀδελφῆς του νιός. καὶ ἔτζη ὑπῆγαν, καὶ ἐμαρτύρησαν καθὼς τοὺς ἐρμήνευεν ὁ πατριάρχης. ὁ δὲ Ἀμηροῦτζης ἤξευρε 5 καλὰ ὅτι ψεῖματα ἐμαρτύρησαν, διότι δὲν ἦτον ὡσάν εἶπαν, ἔσοντας αὐτὸς νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα, καὶ ἤξευρε τὴν ὑπόθεσιν· ἀμὴ ὁ Βασίλειος ἦτον μικρὸς ἀνεψιὸς τοῦ πατριάρχου ἀπὸ ἐξαδέλφην. εὐρῶν δὲ καιρὸν ὁ Ἀμηροῦτζης ἐξέρασσε τὸ φαρμάκη, ὅπου εἶχεν εἰς τὴν κοιλίαν του, κατὰ 10 τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐφαρμάκωσεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν. ἔκαμε δὲ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν * ἄρτζη εἰς τὸν σουλτάνον. καὶ ἀκούσας τοῦτο ἐθυμώθη πολλὰ καὶ ὀργίσθη τοῦ πατριάρχου, καὶ εὐγαλεν ἀπὸ τὸν θρόνον τὸν πατριαρχικόν, καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν τὸν ἀπεδιώξεν ἔξω. τῶν δὲ τριῶν μαρτύρων 15 ὄρισε, καὶ ἔκοψαν ταῖς μίταις αὐτῶν. ἀπὸ τοὺς ὁποίους τρεῖς μάρτυρας ἦτον ὁ ἕνας ἱερομόναχος, ὀνόματι Ἀρτωνίος.

Ἐστέκετον δὲ ὁ πατριαρχικὸς θρόνος χωρὶς πατριάρχου 141 καιρὸν πολὺν. ἀμὴ ἔρχετον ὁ πατριάρχης κρυφῶς εἰς τὴν πόλιν, χωρὶς τὴν βουλὴν τοῦ σουλτάνου, μόνον μὲ τὸν λόγον τοῦ τευτερτέρη, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ χαράτζιον. καὶ πάλιν κρυφῶς ἔφενγε, διὰ νὰ μηδὲν τὸν ἰδεῖ τινὰς καὶ τὸν παραδῶσῃ εἰς τὸν σουλτάνον καὶ κόψῃ τὴν κεφαλὴν του.

dam proceribus cepit; ac testes subornavit qui dicerent Basilium quendam esse mortui patriarchae nepotem ex sorore. hoc ipsi, sicut a patriarcha instructi erant, pro testimonio dixerunt. verum Amerutza exacte sciebat illos falsum testatos esse, quia non ita erat sicut ipsi dixerant. hoc ei, ut Trapezunte oriundo et res Symeonis cognitas habenti, probe notum erat. tantum patriarchae pronepos Basilius fuit, e sororis eius filia. hic nactus occasionem Amerutza evomuit venenum, quod intra se habuerat, contra patriarcham, eoque eum infecit et necavit. rettulit autem rem ad sultanum. tunc hic, cum audisset, vehementer patriarchae iratus est, eumque augusta illa sede deiecit, et ex urbe in exilium pepulit. tribus vero testibus nasos amputari imperavit; quorum testium unus hieromonachus erat nomine Antonius.

Remansit thronus longo tempore patriarcha vacuus. Nipho vero, qui patriarcham egerat, urbem clam, inconsulto sultano, intravit, tantum quaestore conscio, charatzii persolvendi causa. quo facto rursus clanculum aufugit ne ab aliquo conspiceretur, qui ipsum sultanum proderet, a quo capite multaretur.

Καὶ ἴσοντας τὰ ἔχει αὐτὸς σουλιάνος ἑργὴν καὶ θυμὸν εἰς αὐτὸν τὸν πατριάρχην, ἐκραξί τοὺς κληρικοὺς· καὶ τοὺς ἔρριον ἔτι τὰ κάρουον ἄλλον πατριάρχην, καὶ ἐκείνον τὸν πρῶτον τινὰς τὰ μηδὲν τὸν ἐνδέχεται οἰδέ τὰ τὸν ἰαίρηγι. εἰ δὲ καὶ φανῆ τινὰς ἔξω τοῦ ἔρριου τοῦ καὶ κάρου, τὰ τὸν ἔκρημάτῃ. καὶ ὡς ἤκουσαν τὴν φροβερὰν ἀπέφασιν τοῦ σουλιάνου, ἔγινε σύνοδος ἀρχιερέων κληρικῶν ἀρχόντων καὶ πατέρων τοῦ κοινοῦ λαοῦ, ποῖον τὰ κάρουον πατριάρχην. καὶ ἰερισκομένων αὐτῶν εἰς ἀδελμοσίαν μεγάλην, ἐνθυμίσθησαν τὸν πρῶτον πατριάρχην κίριον Διονύσιον, ὅποι ἔκαμε παραίτησις 10 καὶ ἰερίσκειον εἰς τὴν Κωνσταντιὰ διὰ τὴν ἀδικον ἀνομοματίας, ὅποι τοῦ ἔβαν ὅτι ἔναι περιτετημημένος ἔχουν κόμιστος. καὶ ἔτῃ τὸ ἔκαμαν ἄρτζῃ τοῦ σουλιάνου, ἔτι ἔξτερόμεν ἔνα ἄξιον πρόσωπον διὰ πατριάρχην. καὶ τῆς ὥρας ἔδωκεν ἔρριον, καὶ ἔπῃχαν καὶ τὸν ἔφηραν στατικῶς, ὅποι δὲν ἔβιλε 15 τὰ ἔλθῃ. ἔτιον δὲ πολλὰ γέροντας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ πάλιν, ὁ πρῶτον πατριάρχης.

Ἐλθέτος αὐτοῦ τοῦ κυροῦ Διονυσίου εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον διεντιραν φερὰν ἐπαναλαβῶν, ἔδραμαν ἀρχιερεῖς κληρικοὶ καὶ πᾶσα ἰερωμί- 20

Cum itaque sultanus magnam iram adversus patriarcham gereret, clericos accessit, imperio mandavit, alium patriarcham facerent, nemo vero illum alterum, qui antea fuisset, reciperet, nec ullum cum eo commercium haberet. aliter, si quis huc interdictum violenter deprehenderetur, eum suspensum iri. audita tam severa sententia et comminatione sultanus, coactum est concilium pontificum (obsequium nobilium et totius plebis, patriarchae creandi causa. illa animas difficili consultatione distractis, eorum pontificum in honor mandandi esset, venit eis in mentem superioris patriarchae Dionysii, qui se munere abdicaverat et in coenobio Coenitiae versabatur propter iniustam calumniam, qua quidam ipsam circumcisionis crimine inflamaverant. ita sultano indicantur se invenisse virum patriarchatu dignum. tunc ipse statim certos homines ad illum misit cum mandatis, qui perfecti, quantumvis reluctantem, adduxerunt invitum. erat is tunc valde senex.

XI. P. DIONYSIUS superior denuo.

Ut advenit in magnam ecclesiam Dionysius iterumque patriarchicam sedem cepit, currentes venero pontifices, clerici, quibus sacri ordinis

νος, αρχοντες και ὁ κοινὸς λαός, καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτόν, καὶ εὐχὴ καὶ εὐλογία ἀπο' αὐτοῦ ἔλαβαν. καὶ ἦτον μεγάλη εἰρήνη καὶ ὁμοιοῖα εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν. ἦτον δὲ τοῦτος ὁ πατριάρχης τέλειος εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ πε-
 5 παιδευμένος τὴν καλογορευτικὴν, ὅπου δὲν ἦτον ἄλλος ὡσάν αὐτόν. ἐνήστευσε δὲ πολλὰ, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἦτον ἄγρυπνος εἰς προσευχὴν. καὶ ὅταν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ εἰς τίποτε ὑπόθε-
 10 τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ σεισμοὶ μεγάλοι καὶ φοβεροί· καὶ ὑπήγγενεν ἀπὸ ἐκκλησίας εἰς ἐκκλησίαν, καὶ ἔκαμνε λιτανείας 142 καὶ δεήσεις.

Ἐκαμε δὲ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον χρόνους δύο καὶ μῆνας, καὶ ἔκαμε παραίτησιν, καὶ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ μονα-
 15 στήριον, ὅπου ἦτον τῆς Κοσινίτζου, εἰς τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ. ὡς οὖν ἔκαμε παραίτησιν ὁ αὐτὸς κύριος Διονύσιος ὁ πατριάρχης, ἔγινε σύνοδος καὶ ἔκλεξαν τὸν μητροπολίτην Σερ-
 ρῶν, ὀνόματι Μανουσσῆ, τὸν ὁποῖον ἐμετονόμασαν Μᾶξιμον.

ΜΑΞΙΜΟΣ μητροπολίτης Σερρῶν.

20 Τοῦτον ὡσάν τὸν ἔκλεξαν, ἔκαμιν καὶ τοὺς ψήφους, καὶ

participes, nobiles et plebeius ordo, debitamque reverentiam et gratulationem exhibentes faustam invicem ab ipso precationem acceperunt. pace tunc et concordia praeclara magna Christi ecclesia fruebatur. perfectae virtutis in hoc patriarcha imago conspiciebatur, tantaque monasticae disciplinae scientia et usus ut nemo cum eo comparandus esset. multum ille ieiunabat; totas noctes invigilabat precibus. quotiescumque aliquo iturus ecclesiastici negotii causa esset, nunquam equo vehebatur, sed pedibus iter faciebat, licet summa sene-
 1508 et formidabiles. tunc ipse aliam ex alia ecclesiam adibat, precationes et supplicationes faciens.

Consumpsit in administratione patriarchica annos duos et aliquot menses. tum resignatione facta in monasterium suum, ubi antea fuerat, Cosinitzae, ad opera poenitentiae et pietatis se rettulit. itaque throno vacuofacto et synodo coacta electus est patriarcha, qui metropolitam Serris egerat, Manasses; quem Maximum transnominarunt.

XII. P. MAXIMUS, Serranus metropolita.

Hunc ubi legerunt, suffragium inierunt, ac de more minus ei de-

ἔδωκαν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μήνυμα κατὰ τὴν τάξιν, καὶ τὸ ἑσπέρας, ἀφ' οὗ ἐψάλθη ὁ ἱσπερινός, ἔδωκαν αὐτοῦ καὶ τὸ μέγα. καὶ τὸν χριστιανικὸν λαὸν τοῦ κυρίου εὐλογήσαντες, ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἀναβὰς, μετὰ τὴν κλεισίωσιν ἀπηλθὸν ἐν τῷ θείῳ κελίῳ τῷ πατριαρχικῷ. ἦτον δὲ ἀπὸ τὸ ἅγιον ὄρος. καὶ ὡσάν ἔγιγε πατριάρχης, εἰγήθη κακὸν ὄνομα κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔβριζαν αὐτὸν οἱ Χριστιανοί, ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί. καὶ δικαίως ἢ ἀδίκως ἦτον ὅπου τὸν ἔβριζαν, καὶ τὰς κατηγορίας ὅπου τοῦ ἔλιγαν, αὐτὸς ἔξιτηρ δι' αἰτίας, καὶ αὐτὸς εἶχε τὰ δάση λόγον ἐν τῇ ἡμέρῃ τῆς κρίσεως τῆς φθ-10 βερῶς ἐκείνης.

Ἐλαμε δὲ ὁ αὐτὸς Μάξιμος εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον χρόνους ἔξη. καὶ ὄγιγε μεγάλον σκαπθαλὸν ἀπὸ ἑνὸς μοιχαλὸν καλόγηρον, ὀνόματι Γαβριήλ. καὶ εἰγυλαν αὐτὸν τὸν πατριάρχην, κύριον Μάξιμον, ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου. καὶ 15 συνέδον γινομένης, περι ποδὸν τὰ κυμον πατριάρχην, ὁμοφώνως ἐπροσκαλίσαν τοῖτον.

ΝΗΦΩΝΑ πάλιν τὸν πρῶτον πατριάρχην.

Ἐκλίξαντες δὲ δευτέραν φοράν διὰ πατριάρχην τοῦτον, ἀπέστειλαν καὶ τὸν ἕφτερον εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ 20 τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἐπανάλαβε παρὰ τῆς θείας συνέδου ἀρχιερέων κληρικῶν ἀρχόντων καὶ πατῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ

derunt indicium: vesperi autem, canto usitato decantato, tradiderunt et manus. qui populo Christiano in patriarchico suggesto fausta et felicia precatus, sebus omnibus rite perfectis, in sacratissimam patriarchicam abiit cellam. venerat is e sancto monte, cumque patriarchica degustate exornatus esset, exiit sinistra quaedam fama de ipso. itaque ludibrio fuit Christianis, tum sacris tum laicis. iurene an iniuria criminatione de ipso sparsa, ipse noverit, rationem in die illius severi ac iusti iudicii redditurus.

Præfuit hic patriarcha sexennium. tunc magna offensione a monacho quodam, cui nomen Gabrielus erat, orta deductus est Maximus e patriarchico throno. inde concilio advocato de novo patriarcha sufficiendo, consentientibus vocibus accitus est is qui sequitur.

XIII. P. NIPHO superior patriarchatu iterato.

Hunc cum iterum legissent patriarcham, miserunt qui adducerent ipsum in magnam ecclesiam. ita thronum recuperavit voluntate sacrae synodi pontificum clericorum procerum et totius Christiani po-

λαοῦ. εἶχε δὲ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον χρόνον ἕνα, καὶ ἔγιναν σκάνδαλα μεγάλα καὶ πολλὰ ἀπὸ τὸν Μάξιμον τὸν πρώην πατριάρχην καὶ ἀπὸ ἄλλους ἀρχιερεῖς μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους, ὅπου δὲν ἤθελαν αὐτόν, τὸν κύριον Νήφωνα, 5 καὶ εὐγαλαν αὐτὸν δευτέραν φορὰν ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρό- 143
νου μετὰ μεγάλης συγχύσεως καὶ ταραχῆς καὶ ἄλλων πολ-
λῶν κακῶν. καὶ ὅταν εὐγαλαν τοῦτον ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ
θρόνου καὶ τὸν ἀπεδίωξαν, ἔκαμαν σύνοδον ποῖον νὰ κάμουν
πατριάρχην, καὶ ἀνήφεραν πολλοὺς ἀρχιερεῖς εἰς τὸ μέσον.
10 τέλος δὲ ἔκλεξαν ὁμοφώνως τὸν Δράμας.

ΙΩΑΚΕΙΜ Δράμας μητροπολίτης.

Τοῦτον γὰρ ὡς τὸν ἔκλεξαν, ἔκαμαν καὶ τοὺς ψήφους
κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ λαβὼν τὸ μικρὸν μῆνυμα καὶ τὸ
μέγα ἐκάθισεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. τοῦτος ἦτον
15 ἄνθρωπος νέος καὶ ἰδιώτης· ἀμὴ ἦτον πολλὰ χρησιμώτατος
καὶ ἐνάρετος καὶ ταπεινός. καὶ διὰ νὰ ἔχει αὐτὰ τὰ χαρί-
σματα, τὸν ἀγαποῦσαν ὅλος ὁ κόσμος, ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί.
ἠβουλήθη δὲ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἰβηρίαν διὰ νὰ δώσῃ εὐχὴν
καὶ εὐλογίαν πρὸς τοὺς αὐθέντας τοῦ τόπου ἐκείνου καὶ παν-
20 τὸς τοῦ λαοῦ. καὶ ἔτιζῃ ὑπῆγε, καὶ ἐδέχθησαν αὐτὸν καὶ οἱ
αὐθέντες καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ κόσμος ὅλος μετὰ πολλῆς τι-

puli obtinuit illum per annum unum. tum pluribus inimicitiarum
graviorum causis a priore patriarcha Maximo natis, nec non ab aliis
pontificibus metropolitae et episcopis, qui nullo modo ferre Niphonem
volebant, iterata est ipsis e patriarchico solio deductio magna
cum animorum confusione, ecclesiae perturbatione aliorumque malo-
rum incursione. illo ad hunc modum exacto et relegato, coacta de-
nuo synodo de alio patriarcha surrogando consultatum est, ac multis
e pontificum numero nominatis tandem una voce electus Dramas
antistes.

XIV. P. IOACHIMUS, Dramaë metropolita.

Electione huius facta ad suffragia secundum consuetudinem itum
est. accepta proinde et minore et maiore eius rei indicatione augu-
stissimam sedem cepit. erat hic aetate quidem iuvenis, nec doctrina
expolitus, verum ecclesiasticis rebus perutilis, virtute conspicuus, ani-
mo submissus. propter huiusmodi animi indolem carus omnibus fuit
et consecrati et civilis ordinis. consilium deinde cepit proficiscendi
in Iberiam, ut preces et benedictionem principibus regionis omnique
populo impertiretur. quo profectus exceptus est et a primoribus et

μῆς καὶ εὐλαβείας, καὶ ἐφιλοδώρησαν αὐτὸν πολλὰ καὶ περιουσία, ἰδόντα τὸ ταπεινὸν αὐτοῦ, ὅτι ἦτο· ὁλος μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως. καὶ ὡς ἐπάτητοι καὶ ἰδοίλους τοῖς τόποις ἐπιτύχους τῆς Ἰβηρίας, ἐγέρθησαν καὶ ἦλθον εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ μὲ βίον 5 πολίτην.

Καὶ ὡσάν ἦλθον, ἐφθόνησαν αὐτὸν πολλὰ ἀρχιερεῖς κληρικὴ καὶ μέρος κοσμικοί. καὶ ἴνας μητροπολίτης Σηλυβρίας, τὸν ἀπείθον ἐκάθησαν ἀπὸ ταῖς καταῖς προθύμιας αὐτοῦ, ὅπου ἦσαν εἰς τὸν κόσμον φαινεταῖς, καὶ διὰ ἔτιον μόνον ἄξιος τὰ τὸν ἐκαθέθρονον, ἀμὴ καὶ τὰ τὸν ἐπιθεωροῦσαν. καὶ ἐσηκώθη τοῦτος, καὶ ἐπέστη εἰς τὸ διβαίνει τοῦ σουλτανοῦ, καὶ ἐβαλε περισσώτερα εἰς τὸ γαρβίση φλωρία χίλια. καὶ ἔγιναν ἑμῶν χιλιάδες τριῖς. ἀκούσαντες δὲ τοῦτο οἱ πατριάρχες τὸν ἐδιγθήσαν πολλὰ καὶ ὡς. καὶ εἰς τῆς ὥρας ἐτραζαν τὸν πατρι- 10 ἀρχην, αὐτῶν τὸν κίριον Ἰωακίμ, καὶ τοῦ ἕσαν ἡ μὲν σιέργους τὰ χίλια φλωρία τα περισσώτερα, ἐποῦ ἔβαλεν ὁ μητροπολίτης Σηλυβρίας διὰ τὰ γίνε πατριάρχης, εἰς τὰ καθεῖται εἰς τὸν θρόνον. εἰ δὲ καὶ δὲν τὰ σιέργους, τὰ εἰς τῆς, τὰ καθίσθη ἐκείνος πατριάρχης, ὅτι ἴνα ἀποφασίς καὶ ὀρι- 144 σμὸς τοῦ σουλτανοῦ οἴτως. ὁ δὲ πατριάρχης, κίρις Ἰωακίμ, δὲν ἠθέλησε τὰ σιέργει ταῖτην τὴν ἐκαθίσαν. μόνον ἐδι- κρινε εἰς τὰ λείψη ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, πρὸς τὰ

a nobilitate et a ceteris omnibus magno honore reverentiaque. munera ei multa et eximia dederunt, respectantes ad animum eius demissionem et modestiam, quia se totum ad imitacionem Christi, summo pontificis, confecerat. postquam singulari licentia loca obsequio vidit, e peregrinatione revertit, ac Cephin ad thronum suum opulentus rediit.

Ab eo tempore mox magno in ipsum invidia exorta est multorum, pontificum clericorum et quorundam laicorum. erat quidam metropolitā Selybriæ, quem propter improba facta sua, omnibus nota, ea dignitate moverant, nec tantum ea poena, verum lapidatione etiam dignus erat. surgens hic in senatum solani accessit, et annuo charazio seu tributo aliud mille ducatorum adiecit, ita ut iam fieret trium milium. quos bassæ audite ipsam inter comitate exceperunt, tunc statim accesserunt patriarcham Isaacum, dantes in acquisitione additio mille aurosum, quam Selybriensis fecit patriarchatus consequendi causa, residuo sane in throno suo. sin aliis, exillis et illi locum tuum cedet, quia hæc est saltani sententia et imperium. noluit acquiescere patriarcha aggravatione hac tributi, sed de

πέση εἰς αὐτὸ τὸ ἀμάρτημα. ὁ δὲ εὐσεβὴς λαός, ὡς ἴδαν ὅτι ὁ καθηρημένος καὶ κατεγνωσμένος μητροπολίτης θέλει νὰ γένη δυναστικῶς καὶ παρανόμως πατριάρχης, ὑπῆγαν εἰς τὸ βασιλικὸν διβάνη ἔμπροσθεν εἰς τοὺς πασιάδες, καὶ ἔστειραν 5 αὐτὰ τὰ χίλια φλωρία, τὴν ἐπανεύασιν. καὶ ἔτιζεν ἐδίωξαν τὸν κακῶς Σηλυβρίας, καὶ πάλιν ἔλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ αὐτὸς κύρις Ἰωακείμ.

“Ὅμως ἐπὶ συνεργίας τοῦ διαβόλου ἔγινε πρᾶγμα ἄξιον λήπης εἰς τοὺς Χριστιανούς. μιᾷ γὰρ ἡμέρᾳ ὁ αὐτὸς σουλ- 10 τῶν Παγιαζίτης ἐκαβαλίκευσε μετὰ τῆς πόρτας αὐτοῦ, καὶ ἱπῆ- γενεν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, κυνηγόντα καὶ χαίροντα. καὶ ἔτιζεν ἐπέρασε καὶ ἀπὸ τὴν χώραν τοῦ Χρυσοκεράμον, καὶ ἴδε ἓνα καὶ μόνον ὀσπίτη μετὰ κεραμίδια· καὶ τὰ ἄλλα ἦσαν 15 χωρὶς κεραμίδια, μόνον μὲ πλάκες πλακομένα καὶ μὲ ἄλλα σκεπίσματα· καὶ μόνον αὐτὸ ἦτον μὲ κεραμίδια, καὶ οὐχὶ δεύτερον. καὶ ὡς τὸ ἶδεν ὁ σουλτάνος, ὅτι ἦτον * ξεχοριστὸν μοναχόν, ἐρώτησε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς γέροντας τῆς χώρας “τί ἔναι αὐτὸ τὸ μοναχὸν ὀσπήτιον, ὅπου ἔχει τὰ κεραμίδια;” καὶ τοῦτοι ἀπεκρίθησαν ἀπὸ τὸν φόβον τοὺς, καὶ εἶπαν ὅτι 20 ἐκκλησία ἔναι ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν. ἐρώτησε δὲ πάλιν ὁ σουλ- τάνος αὐτούς “ποῖος σὰς ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὴν ἐκτίσατε;” καὶ αὐτοὶ δὲν ἔβαλαν εἰς τὸν νοῦν τους κανένα κακόν· μό- ρον ἀπεκρίθησαν ἄπρακτα * καὶ ἀπαίδευτα ὡς ἄγνωστοι καὶ

throno cedendum sibi duxit, praeut in huiusmodi veniret peccatum. tunc vero pius populus, ut vidit, periculum esse ne condemnatus iste et merito deiectus metropolita violenter contra leges fieret patriarcha, abiit in regiam curiam, in conspectum bassarum, et additionem hanc mille ducatorum in se recepit. ita repulsus est improbus ille Selybriensis conatus, et Ioachimo sua dignitas restituta constitit.

Non multo post diaboli opera quiddam Christianis dolendum accidit. quodam enim die sultanus Baiazita cum aulicis suis equitabat, modo luc modo illuc oberrans, venatione animum oblectans. hoc modo non longe a Chrysoceramo praetervectus vidit domum quandam, eamque unicam, tegulis centectam. ceterae vero tegulis carebant, sed tabulis lapideis aliisque tegumentis constratae erant ut igitur sultanus illam solam et nullam aliam tegulas habentem et ita a reliquis differentem conspexit, quaesivit e sacerdotibus et senibus loci, ecquae esset haec sola tegulata domus. responderunt illi, metu impulsus, esse Christianam ecclesiam, qua ipsi uterentur. rursus inquit sultanus “ecquis vobis potestatem eius aedificandae dedit?” ipsi, ut homines minime mali nec periculi quicquam suspicantes, responderunt per

βύβαροι, καὶ εἶπαν ὅτι ὁ πατριάρχης ἔδωκεν ἡμῶν θήλημα, καὶ τὴν ἐκτίσαμεν. ὁ δὲ σουλιάνος ἀκούσας τοῦτο, ἠλλοιώθη ἢ ἔψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ὀργίσθη πολλά, καὶ ἐθυμώθη κατὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἤθιλε τὰ τοῦ κέρμη μεγάλην παιδεύσει φοβεράν. ἀλλ' ὅμως πάλιν ἐπιτέβηκε τὸν λογισμὸν αὐτοῦ, καὶ ὄρισεν διὰ ὀρισμοῦ φοβεροῦ πρὸς τοὺς κληρικοὺς ἵνα ἐγγύλων αὐτὸν τὸν πατριάρχην, τὰ κέρμη ἄλλον, ἵνα μὴ παιδεύσει αὐτοὺς καὶ ἀφαιήσῃ.

Ὡς δὲ ἶδαν οἱ κληρικοὶ τὸν ὀρισμὸν καὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ σουλιάνου, ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκαμαν σίνεδορον μετὰ μερικῶν ἀρχιερέων, ἀπὸ ἐπιθέσαν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ ὁμοφώνως ἐπέησαν τριτην φορὰν τὸν πρώην πατριάρχην, κύριον Νηφωια, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Βλαχίαν. καὶ ἐμήνησαν αὐτοῦ μετὰ μερικῶν κληρικῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐδιέθησαν αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ, τὰ 135 λάβῃ πάλιν τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ αὐτός κύριος Νηφωιας δὲν ἠθέλησε τελείως τὰ τὸ παραδεχθῆναι· μόνον ἐστειλε τοὺς ἀπεισταμένους κληρικοὺς ὀπίσω, καθὼς ἤλθαν μόντοι τους, καὶ κερμίαν φιλοτιμίαν δὲν ἔκαμπε πρὸς αὐτούς. ἐλθόντες δὲ οἱ κληρικοὶ εἰς τὴν μεγάλην ἐκ- 2 κλησίαν ἀγγέλιλα τὰ περὶ τοῦ κυροῦ Νηφωιας, ὅτι τελείως δὲν προσδέχεται τοῦτο, οὐδὲ θέλει τὰ ἀκούσῃ περὶ τοῦ πατριαρχείου. τότε ἡ σίνεδος, ὡς ἄκουσεν τοὺς λόγους τούτους, ἐκάθισαν πολλὰκις, καὶ τοὺς δοκιμωτάτους καὶ ἄρμο-

impudentiam inconsiderate "patriarcha nobis potestatem fecit, et ita accedivimus." sultani, postquam audivit, color faciei immotatus est, et gravi ira contra patriarcham exarsit, de eoque haud vulgare supplicium sumere voluit. at immutavit tamen animum suum, et severum clericis mandatum dedit ut dederent patriarcham aliumque auferrent, nisi poenas dare et deleri vellent.

Accepto mandato et sententia sultani vehementer animis consternati sunt, et confestim certorum aliquot pontificum concilium, qui tunc forte ad magnam ecclesiam erant, coegere; ac tertium elegerunt una voce superiorem patriarcham Niphonem, in Valachia versantem. ei missis clericorum aliquot nuntiandum hoc curarent, rogarentque, veniret et patriarchicum fastigium reciperet. at ille nulla modo sibi persuaderi passus est, sed clericos missos, ita uti venerant, inanes remisit, nulla benignitate et honore eis habito. qui ad ecclesiam reversi renuntiaverunt responsum Niphonis: cum non modo oblatam dignitatem non recipere, sed ne audire quidem de patriarcheo velle. hac synodus recusatione accepta denuo ac saepius sedit; cumque

δίουσ ἀρχιερεῖς καὶ ὄνομα εἰπόντες δὲν ὁμοφώνησαν νὰ ἐκλέξουν πατριάρχη. καὶ ἔτιζή ἐλύθη ἡ σύνοδος. καὶ πάλιν συνόδου γενομένης, ποῖον νὰ κάμουν πατριάρχη, ἐκλεξάν ὁμοφώνως τὸν Ζιχνῶν, ὁ ὁποῖος δὲν εὐρέθη ἐδῶ τότε εἰς τὴν 5 μεγάλην ἐκκλησίαν, ἀμὴ ἦτον εἰς τὴν μητρόπολιν αὐτοῦ.

ΠΑΧΩΜΙΟΣ μητροπολίτης Ζιχνῶν.

Τοῦτον ψηφίσαντες μιᾷ γνώμῃ διὰ πατριάρχη, ἐν τῇ 10 ἡμέρᾳ ἀπέστειλα καὶ τὸν ἡμεραν, καὶ ἔδωκαν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μήνυμα καὶ τὸ μέγα. καὶ τὸ δικανίκιον παρὰ τοῦ Ἡρακλείας ἔλαβε, μετὰ τὴν εὐχαριστίαν, ὡς ἔναι συνήθειαν τῶν πατριάρχων ὅπου τὴν λέγουσι, καὶ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἐκάθισε. καὶ ἔδραμαν καὶ ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοί, καὶ ἐπροσκίνησαν αὐτὸν διὰ πατριάρχη.

Ἔκαμε δὲ τοῦτος χρόνον ἕνα εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. 5 καὶ τότε τινὲς κοσμικοί, φίλοι τοῦ πρώην πατριάρχου κυροῦ Ἰωακείμ, ὁμοφώνησαν ἀνὰ μέσον αὐτῶν νὰ * δώσουν ἀπὸ λόγου τοὺς φλωρία πεντακόσια τοῦ σουλτάνου, νὰ τοὺς δώσῃ πάλιν πατριάρχη τὸν αὐτὸν κύριον Ἰωακείμ. ἦτον δὲ 20 τὸ χαράτζιον φλωρία τρεῖς χιλιάδας, καὶ αὐτοὶ τὸ ἐπανεύασαν πεντακόσια, ὅπου ἔγινε τρεῖς χιλιάδες καὶ πεντακόσια. καὶ τοῦτο, ὅπου ἔτρεχαν οἱ φίλοι τοῦ κυροῦ Ἰωακείμ καὶ

probatissimorum et ad sustinendum tantum onus aptorum antistitum nomina in medium allata essent, convenire de patriarchae electione non potuit. ita synodus dimissa fuit. inde rursus concilio congregato omnium voces in Zichnensi praesule concurrerunt; qui tunc quidem non aderat, sed domi apud metropolin suam.

XV. P. PACHOMIUS, Zichnarum metropolita.

Cum hunc una mente patriarcham legissent, statim legatione missa adducendum curarunt, eidemque utrumque indicium de more dederunt. pedum ab Heracleensi accepit, post gratiarum actionem a patriarchis recitari solitam, et in patriarchicum thronum assedit. tum accurere pontifices et clerici et cuncti Christiani, eique debitum honorem exhibuerunt.

Postquam hic unum annum sedit, tum quidam politici, prioris patriarchae Ioachimi amici, inter se consilium ineunt, se tanquam de suo daturus sultano quingentos aureos, ut ipsis in patriarchatum restituat Ioachimum. erat tributum antea tria milia ducatorum. hoc ipsi quingentis ducatis auxerunt, ut summa fieret ter mille et quin-

ἐκαμναν ἑπαιτιάσιν καὶ ἐίαζαν γλῶφία τοῦ σοσιγάνου, ἦτον μὲ θέλημα καὶ βουλῆ τοῦ αἰτοῦ κυροῦ Ἰωακίμ, καὶ αἱτὸς ἐδίδου τὰ γλῶφία κρυφῶς, καὶ ἐδιχρην ὅτι δὲν ἔξαιρε ἰδιῶσιν. ὅμως ὡς τὸ ἔκαμαν ἄριζῃ εἰς τὸν σοσιγάνου ὅτι δίδουν γλῶφία πιστακόσια, τὰ εἰγάλοι τὸν πατριάρχην, τὰ β εἶδῃ πάλιν εἰς τὸν θρόνον ὁ πρῶτος πατριάρχης, κίρις Ἰωακίμ, ἔφισι τῆς ἄφως, καὶ εἰγάλατ τὸν αἰτὸν κίριν Ἰωακίμ.

146 **ΙΩΑΚΕΙΜ** πάλιν τὸν πατριάρχικόν θρόνον ἔλαβε.

Περὶ αὐτοῦ δὲ διόγος καιρὸς ἤβουλήθη δευτέρου φορῶν τὰ ἔπαγγ εἰς τὸν Πούγδατον· καὶ ἐίξῃ ἕτοιμάσθη, καὶ ἔλαβε 19 μερικοὺς κληρικοὺς, καὶ ἐγθάσιν ἐκὶ πληροῦ. ἔζηνη δὲ τῆν ἑπαιτιάσιν ὁ Πούγδατος, ὅπου ἔκαμαν ὁ πατριάρχης, ἔσοντας τὰ δάσσι τὰ πιστακόσια γλῶφία, τὰ εἰγάλλῃ τὸν πατριάρχην ἀπὸ τοῦ θρόνου αἰτοῦ, καὶ ἐκαθιστὸν αἱτὸς· καὶ δὲν ἔθελῃται τὰ τὸν ἐδιχρῆ, οἶδε τὰ τὸν ἰδιῶ· μέισον ἀπέ- 15 στείλει ἀπὸ τοῦς ἑπρηίας αἱτοῦ, καὶ ἀπειδιώζων αἱτὸν ἀπὸ ὄλον τὸν τόπον αἱτοῦ ὡς ἐπιβῶιτην καὶ παρῶσιμον. ἀκούσας δὲ τοῦτοῦς τοῦς λόγους ὁ πατριάρχης ἐλυπήθη πολλὰ καὶ ἐντροπιάσθη, καὶ ἐγίρηται ναὶ ἐπέζην εἰς τὸ Σολέβιστον, καὶ

7. τὸν αἰτὸν κίριν Ἰωακίμ] τὸν κίριν Παχώμιον, καὶ τὸν αἰτὸν κίριν Ἰωακίμ ἔζητησαν. Cronius.

gentorum. et hoc eorum praeposterum erga Isachimum stolium, quo hanc accessionem cultane pollenti sunt, inscriptum est ipse Isachimus sciente et volente quippe dabat ipse id aut clanculum, sed nihil se scire pra se ferebat. itaque se ad cultanum ab illis relata, se addere quingentes accessos, ut Isachimus restitueret, statim a negotium eis throno deducendi Pachomi et Isachimi reducendi dedit.

DECIMUS SEXTUS patriarcha Isachimus, iterata patriarchica potestate.

Post medicum tempus hic iterum peregrinari et Moldaviam visere paravit. itaque clericis aliquot comitatus in viciniam Bivus pervenit. resciverat Moldavus de additione ad tributum a patriarcha facta, cum hic quingentis ducatis datis Pachimum e throno excussisset et ipse inibi se collocasset. noluit ergo cum princeps ille recipere, imo ne videre quidem; sed ministros aliquot misit, qui hominem tota regione ipsius excedere iusserunt ut patriarchatus contra canones insensorem.

His auditis patriarcha valde indoluit et pudefactus est. itinere itaque converso Dolovistum perrexit; ac dolore animi in morbum de-

ἀπὸ τὴν πικρίαν αὐτοῦ ἀπέθανε ἐν τῷ ἄμα, ἔσσοντας νὰ ἀσθενήσῃ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνῃ τὴν καταφρόνησιν.

Καὶ μαθόντες οἱ κληρικοὶ τὸν θάνατον τοῦ πατριάρχου ἐσύναξαν ἀρχιερεῖς, διὰ νὰ ἰδοῦν ποῖος ἐναι ἀρμόδιος νὰ κάμουν πατριάρχην. καὶ καθίσαντες ἐπὶ συνόδου ἐζήτησαν ὁμοφώνως τὸν πρώην.

ΠΑΧΩΜΙΟΣ πάλιν ὁ πρώην πατριάρχης.

Κοινῇ δὲ γνώμῃ ἀρχιερέων κληρικῶν τε καὶ κοσμικῶν, τῶν τε ἀρχόντων καὶ τοῦ κοινοῦ λαοῦ, τοῦτον πάλιν πατριάρχην ἐπροσκάλεσαν· καὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἐπανάλαβε, καὶ ἐκάθισεν εἰρηρικῶς. τότε ἦτον ὁ σοφώτατος καὶ θεολογικώτατος κύρις Μανουήλ, ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὁ Πελοποννησιακός.

Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τούτου ἦτον καὶ ὁ παράνομος Ἀρσένιος, τὸ γένος Ἀποστόλης, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Μονεμβασίας παρανόμως καὶ ἔξω κανόνων, ἀναξίως. καὶ νὰ μάθετε περὶ τούτου πῶς ἔγινε παρανόμως. τοῦτος, λέγω ὁ Ἀρσένιος, ἦτον διάκονας, καὶ ἦλθεν ἀπὸ τὴν Βενετιάν εἰς τὴν Μονεμβασίαν μετὰ με-
γάλης δυνάμεως, τῶν Βενετικῶν δηλονότι τῆς ἀφεντίας, ἔσσοντας ὁποῦ ὄριζαν αὐτὴν τότε. καὶ εἶχε θέλημα παρ' αὐτῶν

lapsus, mox extinctus est, cum talem sui contemptionem concoquere non posset.

Cognita morte patriarchae a clericis conventus pontificum indictus est, ut de alio idoneo in locum eius substituendo deliberarent. sedentes itaque in sacra synodo, concordī voce superiorem Pachomium requisiverunt.

DECIMUS SEPTIMUS, patriarcha rursus prior Pachomius.

Communi sententia, inquam, pontificum et clericorum, interque seculares nobilium et plebis, hunc ad patriarchicam administrationem revocarunt. thronum ergo recepit, et pacifice praesedit.

Eo tempore vivebat doctissimus vir et theologus praestantissimus, Manuelus Peloponnesius, magnus magnae ecclesiae rhetor. sub hoc quoque patriarcha vixit legum contemptor³ Arsenius, genere Apostoles; qui indigne violatis legibus et canonibus in thronum sanctissimae metropoleos Monembasiae se intulit. cognoscite, quaeso, quibus machinamentis. erat iste Arsenius diaconus, venitque Venetiis Monembasiam, magna Venetorum procerum potestate instructus, pertinente tunc ad

καὶ παρὰ τοῦ λιγύτου τοῦ πάπα, ὅτι, ἀφ' οὗ γένοι ἀρχιε-
ρεὺς, γὰ ἔχει τὸν θρόνον τῆς Μοιμβασίας ἀνεμποδίως, καὶ
ὅποιος τῶν ἱερωμένων ἢ τῶν κοσμικῶν φανῆ ἀντιῶς
καὶ ἀπειθείς, γὰ παιδεύεται μεγάλως καὶ τὰ ἐξορίζεται ἀπὸ
τὸν τόπον ἐπιθὸν ἕως διῆς τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ὁμοίως ἦλθεν
εἰς Μοιμβασίαν, ἰδὲν τοὺς ὁρισμοὺς τῆς ἀθιότηας τῶν
Βυσιτικῶν πρὸς τὸν ἀθιότην τοῦ τόπου καὶ πρὸς τοὺς ἀρ-
χοντίας καὶ πρὸς τὸν λαόν. ὡς δὲ ἶδαν οἱ Μοιμβασιωῖται
τοὺς ὁρισμοὺς, ἐπροσκήνησαν αὐτὸν καὶ ἐτίμονν μεγάλως καὶ
ἐλάθαιντο, ὅτι ἦτορ καὶ σοφώτατος μέγας. λοιπὸν τοῦτος ὁ
Ἀρσένιος, ὡς ἐπέστη ἐκεῖ διαύτων, ἐστειλε καὶ ἐπροσκύλισε
τὸν ἐπίσκοπον τοῦ Ἐλεος· καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὸν πριεβύ-
τηρον. τότε συμβούλιον ἔκαμαν ἐκεῖ, ὅπως γὰ χειροτονηθῆ ὁ
αὐτός Ἀρσένιος μητροπολίτης Μοιμβασίας. καὶ οὕτως ἔκα-
μαν τὸν Ἐλεος, τὸν ἐπίσκοπον, εἰς τόπον τοῦ οἰκουμηνικοῦ
παιριάρχου, καὶ δύο ἱερεῖς ἔβαλαν εἰς δύο μητροπολιτῶν,
τοῦ Λακιδαιμονίας καὶ τοῦ Χριστιανοπόλεως. καὶ οὕτως
ἔκαμαν αὐτοὶ τοὺς ψήφους, καὶ ἔδωκαν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μη-
ναμα, καὶ τὸ μέγα μετὰ τὸ ἱσπεριόν. καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον
λειτουργίας γενομένης ἐχειροτόνησαν αὐτὸν μητροπολίτην Μο-
20
νιμβασίας, καὶ ἔδωσαν αὐτὸν μετὰ τῶν ἱερῶν ἐνδεδυμάτων
τῶν ἀρχιερατικῶν, τοῦ τε πολυτίμου ὀσάκου, καὶ ὁμοφορίου

ipsum impeditum illa urbe. pugnant ipsi pro eo, causam eius
agebat papa legatus, concedentes ei, quando fieret pontifex, thro-
num Monembasie citra controversiam. quod si quis vel sacerdotum
vel politicorum hominum se illi opponeret nec pareret, acriter eum
punitum iri atque adeo exterminatum iri e loco illo ad omne tem-
pus vite sue. tunc igitur, ut coepi dicere, Monembasiam venit;
mandatum et commendationem Venetae dominationis prefecto civita-
tis, patribus et populo, exhibuit. Monembasiatæ postquam eas lita-
ras viderunt, demissa exceperunt hominem, honore et reverentia pro-
sequentes, utpote præclara etiam eruditione et doctrina præditum.
proinde Arsenius iste, qui illo diaconus venerat, misit qui Eleum accerent
episcopum: qui eum declaravit presbyterum. quo tempore consilium
ab eis casum est Arsenii Monembasiatæ metropolitæ creandi. itaque
illum Eleum episcopum in locum et dignitatem œcumenici patriarchæ
traduxerunt, duos autem sacerdotes pro duabus metropolitibus re-
putarunt, uno Lacedaemoniæ, altero Christianopoleos. ita ipsi suf-
fragium inierunt, et minus ei dederunt iudicium, ac post vespertas
manus postidie liturgia celebrata eum Monembasie metropolitem
renuntiarunt sacrisque pontificalibus induerunt, pretioso sacco et su-
perhumerali et ceteris. o iniquitatem contra leges! o adulationem

καὶ τῶν ἐπιλοίπων. ὡς τῆς παρανομίας, ὡς τῆς κολακείας τῶν ἐλεεινῶν. ὁ γνήσιος μητροπολίτης Μονεμβασίας, ὁ νομίμως χειροτονηθεὶς παρὰ τῆς ἀγνωστάτης τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, εὐρίσκετον ὑγιῆς· καὶ διὰ τὰ ἀφενδεύουν * οἱ Βενέτικοι τὸν θρόνον αὐτοῦ, ἀπεδίωξαν αὐτὸν καὶ τοὺς προτιτέρους ἀπ' αὐτόν. καὶ αὐτὸς μὴ ἔχων ποῦ νὰ καθίσῃ, νὰ κάμῃ θρόνον, ὑπῆγεν εἰς μίαν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ, ἣ ὁποῖα ἦτον ἡ Κορώνης, καὶ ἐκεῖ ἔκαμε θρόνον, ὅτι τότε ἡ αὐτὴ Κορώνης εἶχε πλῆθος λαοῦ, ἄρχοντας μεγάλους καὶ ἄλλους χρησίμους ἄνδρας καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ. καὶ αὐτὸς ὁ παρανομώτατος Ἀρσένιος, ζῶντος αὐτοῦ τοῦ γνησίου ἀρχιερέως, ἔλαβε τὸν θρόνον αὐτοῦ μετὰ δυνάμεως τῶν Λατίνων, καὶ ἐμοίχευε τὴν ἐκκλησίαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλὰ ἴδετε καὶ τί χειροτονίαν ἔλαβε. ὁ ἐπίσκοπος καὶ 148 οἱ ἱερεῖς ἔκαμαν αὐτὸν μητροπολίτην. φριζὸν ἦλιε, καὶ στέναζον ἡ γῆ, εἰς τὴν τοιαύτην παρανομίαν. ὁ μητροπολίτης κάμνη ἐπίσκοπον καὶ ἱερεῖς κατὰ τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα, ὡς διαλαμβάνουν οἱ Θεῖοι κανόνες· ἀμὴ ὁ ἐπίσκοπος καὶ οἱ ἱερεῖς δὲν κάμνουν μητροπολίτην. πῶς νὰ γένηι ὁ υἱὸς πατέρας ἢ ὁ πατέρας υἱός; τοῦτο ἔστι ἀδύνατον καὶ ἀσεβέστατον καὶ παρανομώτατον. ἀμὴ ὁ πατέρας κάμνη χρεῖν νὰ ἔχει τιμὴν ὡς πατέρας καὶ κεφαλὴ τοῦ υἱοῦ· ὁ δὲ υἱὸς νὰ ἔχει τιμὴν

miserandorum! verus Monembasiae metropolita, qui legitime a sanctissima Christi ecclesia magna ordinatus erat, vivus valensque supererat. huius thronum ut in potestate sua Veneti haberent, et de eo quod liberet facerent, expulerunt tum ipsum tum antecessores ipsius. is ergo non habens ubi resideret, ubi thronum constitueret, in quendam suorum episcopatum se contulit, qui erat in civitate Coronae. ibi posuit sibi thronum, quod tunc ea civitas affluebat multitudine populi, nobilibus et potentibus aliisque praestantibus viris, magna denique civium frequentia. ipse vero Arsenius, iniustissimus homo, vivente ipsius germano pontifice occupavit sedem eius, ope Latinorum fretus, ecclesiamque Christi, dei nostri, adulterio inquinavit.

Sed operae pretium est examinare ipsius ordinationem seu declarationem, qualis extiterit. episcopus et sacerdotes ipsum crearunt metropolitam. horresce sol, ingemisce terra, ad istam legum conculcationem. metropolita facit episcopum et sacerdotes pro pontificia dignitate et praescripto sacrorum canonum, non vice versa episcopus et sacerdotes metropolitam. quae est ista perversitas, ut filius in patrem transeat aut pater in filium? fieri hoc non potest, impium est, a legibus abhorret. sed necessitas flagitat ut pater honorem habeat patris et sit caput filii, filius vicissim honore fruatur qui filio

ὡς υἱὸς καὶ δοῦλος τοῦ πατρὸς του, καὶ οὐχὶ τὸ ἐναντίον. ὁ πατριάρχης δὲ, κατὰ τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα, ὡς πατὴρ τῶν πατέρων καὶ ὡς ποιμὴν τῶν ποιμένων, μητροπολιτῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων καὶ πάντος ἱερωμένου καὶ κοσμικοῦ ὅλης τῆς οἰκουμένης, καὶ χειροτονεῖ τοὺς μητροπολίτας, καὶ μητροπολίτης μητροπολίτην χειροτονεῖ μετὰ ἐπιτροπῆς τοῦ πατριάρχου, κατὰ τὴν πατριαρχικὴν ἐξουσίαν καὶ κυριότητα, καὶ ἐπίσκοπος ἐπίσκοπον χειροτονεῖ μετὰ θλήσεως τοῦ μητροπολίτου.

Ὅμως, καθὼς ἔλαβεν ὁ αὐτὸς Ἀρσένιος τὸν θρόνον τῆς Μοιτιβασίας ἐξω κατόντων, ὡς ἵπομεν, ἐπιτροπῆσι μετὰ τοῦ ἱεροῦ * συνθρόνον ὡς μητροπολίτης, καὶ χειροτονίας ἔκαμνε, ἀναγνώσιος ἰποδιακότους διακότους καὶ ἱερεῖς, καὶ πάντα ὅλα τα ἄρχιερατικά. καὶ μαθὼν τοῦτο ἡ μέγιστη τῶν ἐκκλησιῶν, ἡ καθολικὴ καὶ μεγάλη, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν τριμιοῦ πατριαρχικὸν γράμμα, ἵνα παύσῃ τῆς ἀρχιερατικῆς ἐπιτηρείας ὡς παρανομῶς ἑποῦ ἐχειροτονήθη, καὶ μοιχεύει πνευματικῶς, καὶ αὐτὸς χειροτονία δὲν ἔλαβεν οὐδὲ χάριν τοῦ παραγίου πνεύματος. ὁ ἐπίσκοπος ἔχει χάριν τοῦ παραγίου πνεύματος καὶ δίδει, ὅταν κάμῃ ἱερεῖς κατὰ τὸ τοῦ ἐπισκόπου ἀξίωμα· καὶ ἡ χειροτονία ἐπίτη ἐστὶ ἀγία καὶ στερὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ παραγίου καὶ ζωοποιῦ πνεύματος. ἀμὴ ἐπίσκοπος τὰ χειροτονήσῃ μητροπολίτην ἐνὶ ἀοιζεσταίον καὶ

convenit, et patri subiciatur suo, non autem contra fiat. patriarcha vero, pro patriarchalia eminentia, ut pater patrum ut et ut pater pastorem, metropolitanum, archiepiscoporum, episcoporum et omnium sacerdotum laicorumque per totam terrae orbem. hic ergo creat metropolitam, et metropolitam metropolitam designat patriarchae permisso, pro potestate et auctoritate quam a patriarcha accipit. sed et episcopus episcopum, metropolitam permittente, eodem modo facit. verum institutam narrationem persequar.

Tum itaque thronum Monembasiae Arsenius eo quo diximus modo adeptus, extra canones, sacra operando cum sacro consensu pro metropolitam se gerebat: anagnostas designabat, hypodiaconos, diaconos et sacerdotes. omnia denique pontificia munia exercebatur. haec cum rescivisset magna et catholica ecclesiarum mater, missum est ad eum venerabile patriarchicum scriptum, quo interdiceretur ei pontificali administratione, ut qui violatis legibus ordinatus esset et spirituale faceret adulterium, cum ipse nec ordinationem nec sancti spiritus gratiam accepisset. episcopum habere gratiam sancti spiritus, eamque dare, quando faciat sacerdotes ex episcopica aucto-

μακρὰν ἀπὸ τὸν θεὸν καὶ συγκλήρωσις μετὰ τὸν σατανᾶν, ἔσσοντας αὕτη ἡ χειροτονία νὰ μηδὲν εἰς αὐτὴν χάρις τελῶς παρὰ τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως Χριστοῦ, τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ παρὰ τοῦ παναγίου αὐτοῦ πνεύματος, ἀμὴ ὄργη καὶ κατάρα
5 καὶ εἰς τὸν χειροτονοῦμενον καὶ εἰς τὸν χειροτονηθέντα.

Λοιπὸν ὁ αὐτὸς Ἀρσένιος, ὡς ἐδέξατο τὸ τίμιον καὶ 149
προσκυνητὸν γράμμα τὸ πατριαρχικόν, ἀπὸ οὐδενὸς ἐλογί-
σατο αὐτό· ἀμὴ ἀντέγραψε πρὸς τὴν καθολικὴν μεγάλην
ἐκκλησίαν σὺς πλάτος ὑβρίζοντα τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς τι-
0 μιωτάτους κληρικούς, καὶ ἀτιμίας πολλὰς ἐφλῶρει ὁ τετυ-
φλωμένος, καὶ δὲν ἐπρόσδραμεν εἰς τὸν ἱατρόν, νὰ λάβῃ θε-
ραπείαν καὶ ἰατρείαν, εἰς τὸν κοινὸν ἀνθέντην καὶ δεσπότην,
τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, τὴν ἔμπυχον εἰκόνα Χριστοῦ
τοῦ ἱατροῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων· ἀμὴ ἔσσοντας νὰ
5 ἐπαρθῇ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἀπ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν ἐκυριεύσῃ
ὁ διάβολος, ἔπεσεν εἰς ἀπόγνωσιν, καὶ ἐδιαφένδευεν εἰς τὸν
ἐαυτὸν τρυ ὅτι καλῶς ἔκαμε.

Ὡς δὲ ἶδεν ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς ἱεροῦς αὐτοῦ συνόδου
τὴν ἀναισχυντίαν αὐτοῦ καὶ τὴν παρακοὴν καὶ τὸ ἀπειθές,
0 ἔπεμψαν γράμμα τίμιον πατριαρχικόν εἰς τὴν Μομεμβασίαν,
καὶ ἐκάθησαν αὐτόν. καὶ ἴδετε καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς καθαι-
ρέσεως αὐτοῦ.

ritate. talem designationem esse sanctam et ratam, beneficio et gra-
tia sancti vivifici spiritus. sed ut episcopus designet metropolitam,
id vero cum summa impietate coniunctum esse et a deo remotissim-
um, consociationem denique cum satana, quandoquidem ad talem
ordinationem nulla plane a summo pontifice Christo, deo nostro, et
sanctissimo eius spiritu accedat gratia, sed ira et execratio tum in
ordinantem tum in ordinatum.

Hoc venerandum patriarchae et adorandum rescriptum ut accepit
Arsenius, pro nihilo putavit: sed responsum ad sanctam catholicam
ecclesiam rescripsit iniuriae et contumeliae plenum, qua in patriar-
cham qua in venerabiles clericos, multa magno cum contemptu in eos
deblaterans, homo caecus. adeo noluit ad medicum accurrere capi-
endae medicinae et curationis causa, ad communem omnium domi-
num, oecumenicum patriarcham; ad animatam imaginem Christi, tum
animatorum tum corporum medici: sed cum semel ei gratia dei ademp-
ta esset, in possessionemque miseri diabolus venisset, in desperatio-
nem incidit, improbissimum suum factum impudenter defendens.

Patriarcha igitur et sacrum cum ipso concilium, cernentes eius
impudentiam inobedientiam et inobsequentiam, miserunt sacrum pa-
triarchicum Monembasiam rescriptum, quo ipsum de throno detraxe-
runt. cuius sententiae exemplum hic subiecimus

Παχώμιος, ἐπίφθου ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ῥώμης, καὶ οἰκουμηνικός πατριάρχης· τῇ ἡμεροσυνοδικῶς προκαθημένη μετριοτήτι, καὶ τῶν συμπαρόντων ἀρχιερέων μετὰ τοῦ ἡμετέρου πατρός κλήρον, ἀτηλέχθη πρὸς τοῦ παρανόμου τῶν Μονιμβασίας, τοῦ λεγομένου Ἀποστολῆος ὡς τοῖς ἀπαιταχοῦ εὐρισκομένοις Χριστιανοῖς, τὰς ἀνομιαιὰς δὲ διὰ χαρίζομενος, προσενεῖ σκάνδαλα καὶ συγχύσεις καὶ ἀνυποστόλως ἀφορισμοὺς ἐπιτελεῖται κατ' αὐτῶν, μη γινώσκων ὁ μάταιος ὅτι αὐτὸς ταῖς ἀποφάσεις καὶ ἀραιὰς καταδίωξιν ἐπέχειται ὡς παρανόμως καὶ ἐξω κατῴρων ἀναξιπροσβας εἰς ὃν τῶν λέγεται εἶναι. καίτοι γε πρῶτον ταυτὸν αὐτὸν συνοδικῶς ἐπιταῖθα τρυφαίσαστες, τὴν κατ' αὐτῶν ἀποφασιν διὰ μάτης ζωῆς φωνῆς ἐξαιγκόντες ἠρκέσθημεν ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ παύεται πάντα κινήσων κατὰ τῶν ἐκείνου ὀρθοδοξῶν, καὶ οὐδέλλως βούλονται, κατὰ τὸν τοῦδε ἐπιτόν, ὅποι τεγγάτουσιν, εἶναι, καὶ ἡ μετριοτήτης ἡμῶν οὐ συνοδικῶς καὶ ἡγγραφῶς, ἐνδικῶτατα, ὡς συγχύσιον καὶ σκανδαλοποιῶν κατὰ τῶν ὀρθοδοξῶν, ἔχει αὐτὸν ἀφωρισμένον ἀπὸ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσιῶν καὶ ἀδιαιρέτου καὶ ἀσυγχύτου τριάδος, τοῦ ἐνοῦ τῇ οὐσίᾳ, τῇ ἰουδίᾳ, πατοκράτορος καὶ ἐπιστάτου τῶν ὅλων, Θεοῦ, ἐν τῇ τῶν καὶ ἐν τῇ μελλόντων ὡς δὲ πάλιν ἀναξίως καὶ παρανόμως προβάτα εἰς τὸν τῶν

Pachomius, misericordie dei archiepiscopus Cyprius, novae Romae et oecumenicus patriarcha. ad nostram in synodo praesidentem, a quosdam una sedentium pontificum, cum toto clero nostro, medietatem relatum est de illegitimo nunc Monembasiae, Apostole nominato; quomodo ubi locorum Christianis, studio nimis Latinis gratificandi, praestat offendicula et perturbaciones, nec veretur excommunicationes eromere contra eos, nolens intelligere vanus hoc esse illum qui condemnationibus et execrationibus canonum suffragetur, ut qui illegitime ipseque canonibus indigne in locum intraverit, in quo nunc dicitur esse. atqui cum antea causam eius hinc synodice tractarem, sententiam in eum viva tantum voce pronuntiare satis habuimus. sed quia non cessat omnem movere lapidem ut officiat singulorum locorum recte sentientibus, nec ulla pacto vult utpote ludae imitator, eodem ubi illi sunt ire, ideo mediocritas nostrae synodice processu et scripto concepto eum iustissime, ut perturbatore et scandalorum adversus pios auctorem, separat firmiter, a conjuncto abscissum sanctae consubstantialis indivisae et inconfusae trinitatis unius illius substantia et numero, omnipotentis cunctarumque conditoris dei, tum in hoc tum in futuro saeculo rursus eadem medietas nostra eundem, ut iudigne et conculcatis legibus in pontificis

μονεμβασίας ἀρχιερατικὸν θρόνον ἔχει καθρηγμένον καὶ γε-
 ῥασμωμένον πάσης ἱερωσύνης καὶ ἀρχιερατικῆς ἀξίας τὸ σί-
 τιον. οὕτως ἐν ἀγίῳ ἀποφαινόμεθα πνεύματι. πάντας δὲ
 πρὸς ἀπανταχοῦ εὐρισκομένους ὀρθοδόξους Χριστιανούς ἔχο-
 ῦν εὐλογημένους καὶ συγχωρημένους ἐν ἀγίῳ πνεύματι. μά-
 στα δέ, ὅσους ὁ κατάρτος ἐκεῖνος ἠφώρῳσεν, ἡ μετριότης
 τιῶν τῆ παντοδυνάμῃ ἐξουσίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ ζωαρχικοῦ καὶ
 παντοκρατορικοῦ πνεύματος ἔχει εὐλογημένους καὶ συγχω-
 ρημένους καὶ λελυμένους καὶ ἐλευθέρους δεσμοῦ τε καὶ ἐνο-
 χίας. οὕτως καὶ περὶ τούτων ἐν ἀγίῳ ἀποφαινόμεθα πνεύ-
 ματι, οὗ αἰτία πρακτικὴ ἀμέσως ἢ προσκυνητῆ τοῦ πατρὸς
 ἐπάσχει ὑπόστασις. ὅθεν τοῖς ἀπανταχοῦ δηλοποιοῦμεν ὀρ-
 θοδόξοις Χριστιανοῖς τὰ κατ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ τις ὄλως αὐτῷ
 προσέλθῃ ὡς ἵχνος ἔχοντι ἱερωσύνης, μήτε μὴν συγχέοιτο
 ὄλως τῷ ἐκχεομένῳ ὑπ' αὐτοῦ ἀφορισμῷ. ὧν εἵνεκα καὶ ἡ
 παροῦσα ἡμῶν ἐγγραφὸς ἀπόφασις ἐν ἐγκύκλιον ἐπιστολῆς
 ἐπιπέλεται εἶδει.

Εἶχε δὲ καὶ διὰ τῆς τιμίας πατριαρχικῆς χειρὸς τὸ μηνί
 Ιουνίῳ ἰνδικτιῶνος ιβ'.

Ὅμως ὁ πατριάρχης δὲν ἔγραψε μόνον ταύτην τὴν κα-
 θαίρεσιν τοῦ Ἀρσενίου· ἀμὴ καὶ εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς

lem Monembasiae sedem progressum, constante sententia inde deiecit
 et pro delecto habet, omni prorsus sacerdotio et pontificia dignitate
 exutum. haec est sententia nostra; quam S. spiritu auctore et appro-
 batore in ipsum pronuntiamus e contrario vero cunctos pios Chri-
 stianos, ubicunque locorum sunt, benedictione nostra prosequimur,
 veniamque illis peccatorum damus de voluntate et ope S. spiritus.
 maxime autem illos, quoscumque execratus iste a communione eccle-
 siae eiecit, mediocritas nostra, omnipotente potestate divini vivifici
 et omnipotentis spiritus, benedictos censet et veniam consecutos so-
 lutosque et liberos vinculo et reatu. hanc sententiam de ipsis etiam,
 per spiritum sanctum pronuntiamus, cuius causa immediate productrix
 adoranda patris est hypostasis. unde cunctis, quibuscunque in locis
 sunt, recte sentientibus Christianis nota facimus quae contra eum
 egimus, ut ne omnino quisquam ad ipsum accedat tanquam vestigium
 habentem sacerdotii, neque ullo modo confundatur effusa ab ipso
 excommunicatione. quibus de causis etiam haec scripta sententia
 nostra sub communis ad omnes epistolae edita est forma.

Subscriptum quoque veneranda patriarchae manu erat, mense
 Iunio, indictione XII.

Tum patriarcha non tantum hanc Arsenii deturbationem scripsit,
 verum etiam in insulas Cretam et Cythera aliaque loca Venetorum,

τὴν Κεθηρίαν καὶ εἰς ἄλλους τόπους τῶν Βιθυνικῶν, θαυ-
 ζῶσαν ἐρθόδοξοι, ἔγραψεν καθαιρῶσιν εἰς τοὺς ἱερεῖς, ὅπου ἔχει-
 ροτόησε, καὶ ἄλλοι ἔχον αὐτοὶ διὰ ἀρχιερίαν, τὰ εἶναι
 ἀφωρισμένοι. ἰδεδε γὰρ ἄδικαι τῶν χειροτονηθέντων ἱερέων
 καὶ διακόνων τὰ ἐπάγειν εἰς ἄλλους ἀρχιερεῖς νομίμους, τὰ
 χειροτονήσουσιν αὐτοὺς διευτῆραν γράφει κατὰ τούτους, ταυτὴν
 καὶ ἡ πρώτη δὲν ἦτον χειροτομία διὰ τὸ εἶναι ἐξω κα-
 τόνων.

- 151 *Α*σπύριος ὡς ἔμαθε τοῖτος ὁ πατριάρχης εἶπε τοιαῦτα γράμ-
 ματὰ ἀπέστειλεν ὁ πατριάρχης κατ' αὐτοῖ, διὰ ἐδειχθῆ ἀπὸ
 τὴν ἐπιτολίην του τὰ σιαναιότερον πλέον εἰς τὴν Μεσσηνιακὴν
 ἀπὸ ἐπίστοιτον ἀπ' ἐπιτὸν ἐν τῷ ἄμα καὶ ἐπὶ τὸν εἰς τὸν πάπαι,
 καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺ λόγους σκληροὺς καὶ φοβεροὺς, καὶ
 εἰς τοὺς καρδευταίους, ὡς εἶπε οἱ Ῥωμαῖοι τὸν πάπαι ἔχον
 διὰ αἰρετικῶν, καὶ τοὺς καρδευταίους. ἀκούσας δὲ τοῖτος ὁ
 πάπαι, ἔξείφοντα ὅτι αὐτὸς ὁ Ἀρσένιος εἶναι πολλὰ σφώ-
 ρατος καὶ μίλιος τῆς ἐκκλησίας τῆς πρωθιτυφας Ῥώμης,
 ἔγραψε πολλὰ πρὸς τὴν αὐθεντίαν τῆς Πεντιέως κατὰ τῶν
 Ῥωμαίων τῶν Χριστιανῶν. καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ αἰσιος Ἀρ-
 σένιος, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν αὐθεντίαν· καὶ ἔγραψε πολλὰ
 σίγχναις καὶ ταραχῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ῥωμαίων εἰς
 τὸν μίγαν Γεώργιον, καὶ ἐκινδύνισαν πολλοὶ τῶν Ῥωμαίων
 τὰ θαντωθῶν ἀπὸ ἀναγκασίας τοῦ αὐτοῦ Ἀρσενίου. ἀμν,

in quibus prius recteque de religione sentientes debebant, excoletum ab illo ordinatum et illum pro pontifice habentium doctrinam et excommunicationem praesentibus. pontificem vero lecto respectantibus sacerdotibus et discipulis conferendi se ad alios legitime factos, pontifices, qui eos de integro secundum leges ordinarent, quandoquidem illa prius non esset ordinatio, quia extra canones.

Itaque ergo, cum violator iste disciplinae dubitasset, tales a patriarcha literas contra se missas esse, non potuit amplius Memembriae prae pudore consistere, sed confestim se inde periecit, ad propamque profectus exposuit apud eum cardinalesque atriosque veritas et criminationalibus, quid sibi accidisset, addens papam et cardinales haereticos a patriarcha et Graecis censeret. auditis his papa, quid sciret quanta, et quam eximia eruditio Arsenii esset, eumque membrum ecclesiae veteris Romae esse, praebat ad Venetum magistratum scribit, in Graeciae Christianos invehens. quam epistolam cum ipse Arsenius eo attulisset, accidit magna perturbatio confusioque Graecae ad S. Georgium ecclesiae, ac multi Graecorum in periculum capitis inciderunt, rebus ita vehementer ab Arsenio exacerbatis. verumta-

ὡς ἐλογίαζε, δὲν ἐπέτυχε · καὶ ἀπὸ τὸ πικρὸν του ἀπέθανεν, ἀμετανόητος, εἰς τὸν ἀφορισμὸν · καὶ ὑπῆγεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὅπου τοῦ Νεστορίου τοῦ αἵρετικοῦ καὶ τῶν ἐπιλοίπων. καὶ εὗρέθη μετὰ καιρὸν τὸ ἐλεεινὸν αὐτοῦ κορμὴ μαῦρον, 5 τυμpanιαῖον. καὶ ἦτον φόβος καὶ τρόμος, γὰ τὸ ἰδεῖ ἄνθρωπος.

Τοῦτος ὁ σουλτάνος ἐπῆρε τὴν Μεθώνη ἀπὸ σπαθίου, ὅπου τὴν ὄριζαν οἱ Βενέτικοι, καὶ ὅλους τοὺς ἄνδρας, γέροντας καὶ νέους, ἕως δώδεκα χρονῶν. καὶ ὄρισε, καὶ ἔκτισαν 0 δύο πύργους μετὰ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν · καὶ φαίνονται ἕως τῆς σήμερον. ἦτον δὲ τότε εἰς τὰς χίλια πεντακόσια ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως.

Ἐπὶ δὲ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἄνω γεγραμμένου κυροῦ Παχωμίου ἀπέθανεν ὁ αὐτὸς σουλτᾶν Παγιαζίτης, βασιλεύσας χρόνον τριανταεννέα. καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου ἐγιναν 5 πατριάρχαι αὐτοὶ ὅπου τοὺς ἐγράψαμεν ὀπίσω.

Νήφων ὁ Θεσσαλονίκης,

Διονύσιος ὁ πρώην πατριάρχης,

Μάξιμος ὁ Σερρῶν,

Νήφων ὁ πρώην πατριάρχης,

Ἰωακείμ ὁ Δράμας,

men nil eorum quae speraverat obtinuit, sed aegritudine animi victus mortuus est, nulla paenitentia acta, in excommunicatione; abiitque anima eius quo Nestorii et aliorum haereticorum. ac repertum est aliquanto post miserabile corpus eius nigrum, ad modum tympani turgens, ita ut omnes, qui id videbant, terrerentur et contremiscerent.

Expugnavit sultanus Baiazita Methonen vi et armis, cum eam Veneti in potestate habuissent; omnemque masculinum sexum, iuvenum virorum et senum, ad usque duodecimum aetatis annum interemit. iussu eiusdem duae turres ibi exstructae imposito praesidio; quae etiamnum hodie cernuntur. erat is annus natu Christi millesimus quingentesimus.

Sub patriarchatu praescripti Pachomii nostri obiit sultanus Baiazita, postquam triginta novem annos regno praefuisset. eo regnante fuerunt patriarchae hi subscripti:

- I. Nipho Thessalonicae metropolita.
- II. Dionysius qui antea patriarcha fuerat.
- III. Maximus Serrarum.
- IV. Nipho iterum.
- V. Ioachimus Dramaе.

Παχώμιος ὁ Ζαχωνῶν,

Ἰωαννίμ πάλιν τὸ δεύτερον,

Παχώμιος πάλιν καὶ αὐτὸς τὸ δεύτερον.

Ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦτου τοῦ νεροῦ Παχωμίον ἀπέ-
 152 θανεν, ὡς εἶπαμεν, ὁ σουλταῖος, ὅποι ἦτον δεύτερος βασι-
 λεύς. ἔγνε δι' ὃν υἱὸς αὐτοῦ σουλτῶν Σέλιμης. ἔμνος ὁ αὐ-
 τὸς πατριάρχης ἐποίησεν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ κα-
 λῶς καὶ θιαρίστως, ἰσοσταίας καὶ καίσων τὰ σκαῖδαλα, αἱ
 σπηγίσσις.

Ἦτοιμάσθη δὲ μετὰ ἡμέρας, καὶ ἔλαβη μερικοὺς κληρι-
 κοὺς, ἱερομύστον καὶ κοσμικοὺς, καὶ ἔπηγε τὴν Βλαχίαν καὶ
 τὴν Προδαίαν. καὶ ἰδιχθησαν αὐτὸν οἱ αἰθῆται τοῦ τό-
 που ἐκεῖνον καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ ὅλος ὁ λαὸς μετὰ πάσης
 ἐπιλαβείας, καὶ ἐφιλοδώρησαν αὐτὸν πολλὰ. καὶ οὕτως ἐ-
 λόγησεν αὐτοῖς, καὶ ἔλαβεν ἅπασαν τὴν σπουδίαν αὐτοῦ, καὶ
 ἔρχετον ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν. καὶ ὡς ἦλθεν εἰς τὴν Σηλεβρίαν,
 ἐφαρμάκωσεν αὐτὸν ὁ καλέγηρος αὐτοῦ, ὀνόματι Θεόδουλος,
 ἀπὸ ἀταγκασία τινῶν κληρικῶν. καὶ ἐν τῇ ἄμα ἄρχησι καὶ
 ἐξέφυα αἷμα ἀπὸ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ κἄτω ἀπὸ τὸν πῦτον
 * του ἐτραχε καθῶς τὸ νερό ἀπὸ τὸ σωληράρη *. καὶ ὡς
 ἶδαν ὅτι ἀπέθανη, τὸν ἐβυλαν εἰς ἀμάξη καὶ τὸν ἤγειραν εἰς
 τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. καὶ τῆς ὥρας ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν
 αὐτὸν ἐκεῖ.

VI. Pachomius Zichoensis metropolita.

VII. Iterum Ioachimus.

VIII. Pachomius et ipse denuo patriarcha.

Hoc Pachomio patriarcham agente diem suum obiit, uti dictum, sultanus Bazarita, secundus imperator urbis. successit ei filius Selimes quo tempore idem patriarcha ecclesiam Christi bene pieque regabat, cessantibus offensis et dissidiis.

Aliquot dierum spatio exacto, comitatu clericorum, sacerdotum et secularium hominum, assumpto Valachiam petiit et Moldaviam ibi et a proseribus illorum locorum et a nobilibus et toto populo summa cum reverentia exceptus et liberalissime muneratus est. tum benedictionem ipse eis impertitus, cum omni comitatu suo huc in urbem redire intendit. verum quando Selybriam venit, venenum ei in-uachus famiharis, nomine Theodulus, coactu clericorum aliquot dedit, quod simul ac hausit, superius ex ore sanguinem reiecit, inferius autem e sede sanguis effluebat, sicut ex aqueductu aqua. qui ut morti propinquus erat, in curru positus est et inde in magnam ecclesiam deportatus. quam ut primum attigit, animam efflavit, ibique humatus est.

Ὅμως ὡσάν ἀπέθανε, εὐρέθη ἐδῶ ὁ κύρις Θεόληπτος, μητροπολίτης Ἰωαννίνων, ὁ ὁποῖος ἦτον καλόγηρος τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Παχωμίου. καὶ πρὶν νὰ φθάσουν οἱ ἀρχιερεῖς νὰ γένη σὺνδος, νὰ ψηφίσουν πατριάρχην, ἐδραμεν εἰς τὴν 5 Ἀδριανούπολιν, ὅπου ἦτον ὁ σουλτᾶν Σελήμης ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔδωκε τὸ πεσκέσιον, καὶ ἐφίλησε τὸ χέρον του, καὶ τῆς ὥρας ἔλαβε μπαράτιον, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν.

ΘΕΟΛΗΠΤΟΣ μητροπολίτης Ἰωαννίνων.

10 Δεῖξας δὲ τοῦτος τὸ βασιλικὸν μπαράτιον, τῆς ὥρας ἐκάθισαν ἐπὶ συνόδου ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ, καὶ ἔκαμαν τοὺς ψήφους, καὶ τὸ μικρὸν μῆνυμα καὶ τὸ μέγα ἔδωκαν. καὶ ὡς πατριάρχης εἰς τὸν ὑψηλότατον πατριαρχικὸν θρόνον ἐκάθισε, καὶ παρὰ τοῦ Ἡρακλείας τὸ δικανίκιον ἔλαβε, καὶ τὴν τοῦ 15 Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἐποίμαινε.

Λοιπὸν ἐπὶ τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ, τοῦ κυροῦ Θεολήπτου, ἀπέθανεν ὁ αὐτὸς σουλτᾶν Σελήμης, βασιλεὺς τρίτος, καὶ ἔγινεν ὁ υἱός, σουλτᾶν Σουλεϊμάνης, βασιλεὺς. καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, τοῦ σουλτᾶν Σελήμη, ὅπου ἔζησε χρόνους ὅκτω ἡμῖσιν, ἄλλος πατριάρχης δὲν ἔγινε, μόνον ὁ αὐτὸς κύρις Θεόληπτος.

Es tempore quo mortuus fuit, aderat Ioanninorum metropolita, cui nomen Theoleptus; qui apud praedictum Pachomium monachus vixerat. hic, priusquam concilio congregarentur pontifices patriarchae creandi gratia, Adrianopolin pervolavit, ubi tunc sultanus Selimes erat; cui, pescesio dato, manum osculatus est. a quo continuo confirmationem potestatemque accepit; indeque ad magnam se ecclesiam rettulit.

XVIII. P. THEOLEPTUS, metropolita Ioanninorum.

Postquam regias literas monstravit, statim in synodo considerentes antistites et clerici suffragari coeperunt. ipse dehinc, utraque denuntiatione accepta, patriarchica functione in se translata augustissimam sedem conscendit; ab Heracleensi pastorale pedum accepit; ecclesiam Christi pascere coepit.

Ceterum hoc patriarcha sedente e vivis excessit Selimes, tertius urbis rex; quem in regno filius Suleimanes excepit. nec sub regno Selimae, qui octo et dimidiatum annos regnavit, alius praeterquam Theoleptus patriarcha fuit.

153

Βασιλεύοντος δὲ τοῦ αὐτοῦ σουλτᾶν Σουλταμάνη ἐκπιη-
 γόρησαν τὸν αὐτὸν πατριάρχην εἰς ἐγκλήματα σαρκικά, καὶ
 ἐγένετο σίγησις μεγάλη ἐν τῇ καθολικῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ.
 καὶ συνέδου γεινομένης παρὰ τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν περὶ
 τούτου ἀπέφησαν ἵνα ζητησῶσιν ὁρισμὸν παρὰ τοῦ σουλτά-
 νου, εἰ στυγάζουν ἀρχιερεῖς, εἰ δὲ καταγῆ αὐτῆ ἢ ἐπόθεσις
 τῆς κατηγορίας τοῦ πατριάρχου, ἢ ἀληθὲς εἶναι ἢ ψέματα,
 εἰ καὶ οἱ κατηγοροὶ καὶ οἱ μαρτυροὶ ἀξιόπιστοι ἦσαν. λοι-
 πόν ὡς ἐπῆραν οἱ κληρικοὶ εἰς τὸ βασιλικὸν δεβαν, ἔλαβαν
 τὸν ὁρισμὸν. καὶ ὡς ἐπαίμαζαν εἰς στείλουν, εἰ στυγάζουν
 τοὺς ἀρχιερεῖς, ἐκάθηρεν αὐτοὶ ἐξαιρέτης διὰ τῆς θείας ἀπά-
 θης αὐτοῦ ὁ μέγας ἀρχιερεὺς τῶν ἀρχιερέων, Χριστὸς ὁ
 Θεὸς ἡμῶν καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλευσάντων, ὁ γενοσκῶν τὰ
 κρυπτά τῶν ἀνθρώπων, δικαίων καὶ ἀμαρτωλῶν. καὶ ἀπο-
 δίδει ἐκαστῷ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ ἐπιτιμῶν ὁ πατριάρχης
 εἰς βασιάν ἀόθυσιαν, καὶ ἐξαιρέτης ἀπέθανε. ἦτοι δὲ τοῖς
 ἐν ὀντισμῷ, διὰν ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ αὐτὸς σουλτᾶν
 Σουλταμάνης. καὶ ὡσαν ἀπέθανε, ἔθαναν αὐτὸν ἐξωθεῖν τῆς
 παρμυκαριστοῦ, πληροῖς τοῦ πρώην πατριάρχου, κερὰ Πα-
 χωμίον· καὶ φαιδονται τὰ μνημεῖα αὐτῶν ἕως τῆς σή-
 μερον.

Καὶ ὡσαν ἀπέθανε τοῖτος ὁ πατριάρχης, ἐπιτάχθησαν
 μερικοὶ ἀρχιερεῖς, καὶ ἔκαμαν ψέφους συνέδου γεινομένης εἰς
 τὸν Σοφίας.

Imperante autem sultano Sulimane accusatus est hic patriarcha
 Babilonis nomine, catholiceque ecclesiae magnum inde offensivolum
 et perturbativum accidit. synodo dein haec res causa a reverendis cle-
 ricis advocata, decretum est a sultano facultatem esse petendam ut
 pontifices ab imperentium de criminatione patriarchae congregentur,
 verissime an falsum dixerint et accusatores et testes, quia utriusque viri
 fide digni erant. cunctis igitur clericis in regiam senatum mandatum et
 potestatem inde extulerunt. cunq̄ue nuntios pararent quas ascendendum
 pontificum causa emitterent, detulit illos subito, divino gladio
 suo, summus omnium pontificum, Christus deus noster et rex regum,
 qui nulli ecclesia hominum, tum iustorum tum peccatorum, et uni-
 cunq̄ue peccata pro factis suis pessidit. incidit enim patriarcha in
 gravem morbum et repentino exspiravit. factum est hoc brevi post
 quam regnum adeptus esset Sulimanes. et ut martiris est, sepelie-
 runt eum extra pammascaristae, prope priorem patriarcham Pachomium.
 ubi amborum sepulcra etiam nunc hodie videntur.

Congregati a morte eius aliquot pontifices, synodo sedente, So-
 phiae antistiti suffragati sunt.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ μητροπολίτης Σοφίας.

Ψηφισθεὶς τοῦτος πατριάρχης παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν κληρικῶν καὶ παρὰ πάντων τῶν Χριστιανῶν, ἔδωκαν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μῆνυμα, καὶ τὸ μέγα μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἔσπερινου· καὶ τὴν εὐχαριστίαν ποιήσας ἔλαβε τὸ δικανικὸν παρὰ τοῦ μητροπολίτου Ἡρακλείας, ὡς ἔναι τάξις καὶ νόμος, καὶ ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ὑψηλοτάτου θρόνου ἀναβὰς τὸν τοῦ κυρίου λαὸν εὐλόγησε καὶ εὐχρήθη. ὁμως ἔκαμεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον καιρὸν ἱκανόν, καὶ ἤγαπήθη πολλὰ ὑπὸ ἱερωμένων καὶ κοσμικῶν, ὅτι ἦτον πολλὰ ταπεινὸς καὶ εἰρηνικός.

Ἡβουλήθη δὲ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς προσκύννησιν τοῦ ζωοδόχου τάφου τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔτιξη ἡτοιμάσθῃ, καὶ ἐπῆρε μετ' αὐτοῦ κληρικούς καὶ διακόνους καὶ καλογέρονς ἰδιώτας*. καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν Κύπρον μὲ καράβη, καὶ εὐγῆκαν ἔξω εἰς τὸ νησί. καὶ εἰδοσκομένου αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου μετὰ τῆς συνοδίας αὐτοῦ ἐκεῖ, σκάνδαλον ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἔγινε, καὶ ἔτιξη μερικοὶ κληρικοὶ 154 ἀφῆκαν τὸν πατριάρχην ἐκεῖ, καὶ αὐτοὶ ἐμπῆκαν εἰς καράβη, καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. ὁ δὲ πατριάρχης ἤρθε καράβη εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἐπέρασε καὶ εὐγῆκεν εἰς τὴν στερεάν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μέσα, καὶ τὸν ἅγιον

XIX. P. HIEREMIAS, metropolita Sophiae.

Hic cum suffragiis ornatus esset patriarcha tum pontificum tum clericorum tum cunctorum Christianorum, data est ei minor significatio, et deinde vespertino peracto maior. cumque gratias egisset, pedum ab Heracleensi metropolita veteri instituto et lege accepit. tum altissimo patriarchico solio conscenso, populo domini benedixit et precatus est. inde administrationi summae praefuit satis diu, carus habitus et a sacri et a laici ordinis hominibus propter summam modestiam suam studiumque pacis.

Statuit autem adire Hierosolimam ad sepulcrum, in quo vitae fons iacuerat, dominus noster Iesus Christus, adorandum; rebusque profectio[n]i necessariis comparatis, secum clericos et diaconos et monachos non consecratos duxit. navigarunt inde in Cyprum, inque insulam egressi sunt. ibi cum patriarcha una cum comitatu suo esset, dissensio inter ipsos exorta est. unde accidit ut nonnulli clerici, relicto ibi patriarcha, navi conscensa redierint Cypria. at patriarcha navim in Cypro nactus, traiectus, in terram ex-

τύπον τοῦ Χριστοῦ ἰεροσκήψαι καὶ ἕλους τοὺς ἁγίους τό-
πους, καὶ ἔλαβε μεγάλην χαρὰν, ὅπου ἔξωδθη τοιαύτης χαρᾶς.
οἱ δὲ κληρικοί ὡς ἔλθον εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, ἐμυθάν
τινὲς τῶν ἀρχιερέων τὸ ἐλθῆμον αὐτῶν, ὅπου ἐγίγνεσαν ακαν-
δαλισμένοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην. ἐπαθαίνουσιν τῆς ὥρας καὶ
ἔλθον εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ μετὰ τῶν κληρικῶν καὶ μετὰ
τῶν ἀρχιερέων ἠμίλησαν καὶ τοιμνηώθησαν κατὰ τοῦ πατριάρ-
χου, καὶ σέουδον ἵκαναν καὶ τὸν εἰγαλον ἐκ τὸν πατριαρχι-
κὸν θρόνον. καὶ εἰς τὴν ἐπέσαν καὶ ἵκαναν ἐπαιτίασιν εἰς τὸ
χυράτιον, φλώρια πιστικεσία· καὶ ἔγνωσαν ἑμοῦ χιλιάδες
τέσσαρες, διότι τρεῖς ἕμισοι χιλιάδες φλώρια ἔτιον ἀπὸ τοὺς
πρωτους πατριαρχας, καθως φαίνεται ὅτισιν ἐγγράφως ποῖος
καὶ ποῖος ἔναμι ἐπαιτίασιν. ὡς δὲ ἔκαναι τὴν ἐπαιτίασιν,
τὰ πιστικεσία φλώρια, οἱ ἐχθροὶ τοῦ αὐτοῦ κερῶ Ἰεριμίον,
ἐμυθισαν ἐπὶ σιτόδον ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοί καὶ τινὲς τῶν
ἀρχόντων ὀλίγοι, καὶ τὸν Σωζοπόλιως πατριάρχην ἐκλίξαν.

IOANNIKION τὸν Σωζοπόλιως.

Ὡς γὰρ ἐκλίξαν τοῦτον, ἐν τῷ ἄμα καὶ τοῖς ψήφους
ἐκμυθισαν, καὶ τὸ μικρὸν μέγευμα καὶ τὸ μέγα τοῦ ἔδωκαν, καὶ
εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τὸν ἐκμυθισαν μετὰ πολλῆς βίας,

scensum fecit Hierosolymamque Inuit. ibi sanctum Christi sepulcrum
adoravit ceteraque sancta loca, et singularem voluptatem cepit, quod
tanta ipsum gratia deus dignatus esset. enimvero clerici ut redierant
ad magnam ecclesiam, residerunt quidam de pontificibus reditum
eorum: eos propter disidium cum patriarcha redisse. equitantes
itaque eodem tempore in patriarcheum venerunt, cum clericisque et
primoribus colloanti adversus patriarcham conspirarunt, et synodum
eius e throno eiciendi causa conflarunt. hoc consilio perrexeerunt et
accessionem ad tributum fecerunt, aureos quingentos, ita ut summa
toto fieret quattuor millium. antea enim tria et dimidium ducatorum,
iam inde a primis patriarchis potestentim procedendo, fuerant, quem-
admodum in retro scriptis apparet, quinam alio atque alio tempore
amplificationem induxerint. additione illarum quingentorum ab in-
imicis Hieremias facta, consentibus in concilio pontificibus et cle-
ricis ac de nobilitate paucis quibusdam, Sozopolitanus electus est.

XX. P. IOANNICIUS Sozopoleos metropolita.

Post electionem huius statim ad suffragationem itum est, indi-
ciumque huius minus tum maius ei factum. tum in patriarcheum

φοβοῦμενοι μηπως και ὁ κύρις Ἰερεμίας πετύξῃ ὡς αἰετός
 και ἔλθῃ εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ, και δὲν φθάσουν νὰ κάμουν
 τὸν ὑποψήφιον αὐτῶν. ἀμὴ τὸ πλῆθος τῶν εὐσεβῶν και
 εὐλαβῶν Χριστιανῶν, τῆς τε πόλις και τοῦ Γαλατιᾶ, οὐδένας
 5 ὑπῆγε νὰ τὸν ἰδεῖ ἢ νὰ τὸν ἐπροσκυνήσῃ· μόνον αὐτοὶ ὁποῦ
 τὸν ἔκαμαν, και οὐχὶ ἄλλος. και ὡς ἔβλεπε ταύτην τὴν κα-
 ταδίκην ὁ ἐλεεινὸς Ἰωαννίκιος, ὁποῦ ἔκαθέζετο εἰς τὸν πα-
 τριαρχικὸν θρόνον, και τινὰς δὲν ὑπῆγγε νὰ τὸν ἐπροσκυ-
 νῆσῃ ὡς πατριάρχην, ἀλλ' ἔβριζαν αὐτὸν και ἀναθεμάτιζαν,
 10 και ἐλυπεῖτο πολλὰ πολλὰ, οὐχὶ μόνον αὐτός, ἀμὴ και ὅλη
 ἡ συνοδία αὐτοῦ· και ἔκλεγαν μεγάλως τὴν καταδίκην ὁποῦ 155
 ἐμελλε νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτούς.

Ὅμως ὁ πατριάρχης κύρις Ἰερεμίας, ὡς εὐρίσκετο εἰς
 τὰ Ἱεροσόλυμα, ἄκουσε περὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιβάτου και παρι-
 15 νόμου Ἰωαννικίου τὴν ἐπανεύασιν ὁποῦ ἔκαμε, και τὸν εὐγα-
 λην ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου αὐτοῦ, και τὸν ἔλαβεν αὐ-
 τός. και ἔτιζῃ ἠνώθησαν ὁμοῦ οἱ τέτταροι πατριάρχαι, και
 ἐλειτούργησαν, και μετὰ τὴν λειτουργίαν ἀφώρισαν αὐτὸν,
 τὸν κακῶς γενάμενον πατριάρχην, και ὅσοι ἐγνωμοδότησαν,
 20 και ἔγινε. λοιπὸν οἱ πατριάρχαι ποιήσαντες ἐκεῖ, εἰς τὰ Ἱε-
 ροσόλυμα, ἡμέρας τινὰς μετὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου,
 κυροῦ Ἰερεμίου, ὑπῆγαν εἰς τοὺς θρόνους αὐτῶν. ὁ δὲ αὐ-
 τός κύρις Ἰερεμίας, ὁ πατριάρχης, ἤρχετο διὰ γῆς, ἤγουν τῆς

thronum festinanter ascendere coactus, metuentibus ne Hieremias in-
 star aquilae revolaret et thronum suum reciperet, priusquam ipsi suum
 patriarcham constituisent. verum de piorum et reverentiam numinis
 honestatisque habentium grege, tum urbicorum tum Galatanorum,
 nemo illius videndi aut honorandi causa accessit, sed tantum qui
 ipsum evexerant, nec alius quisquam. huiusmodi condemnationem
 sui cum cerneret Ioannicius, ille miser patriarchici throni occupator,
 a nemine ad se accedi, nec se patriarchico honore affici sed contumelias
 inaccessi et diris devoveri, valde magnum dolorem cepit. nec
 ipse solum, sed et omnes gregales ipsius; et vehementer propter su-
 perventuram sibi condemnationem flebant.

Tunc patriarcha Hieremias, Hierosolymis adhuc versans, au-
 divit de illegitima Ioannicii consensione et tributii aggravatione
 thronique ab illo, se deiecto, occupatione. proinde in unum
 collecti quattuor patriarchae liturgiam obierunt; post quam repti-
 tium patriarcham et piorum coetu exterminarunt, et omnes illos quo-
 rum suffragiis sedem rapuerat. deinde, aliquot diebus Hierosoly-
 mae apud oecumenicum patriarcham Hieremiam consumptis, singuli
 thronos suos repetivere. at ipse Hieremias terra cum suo comitatu

σιέρεις, μετὰ τῆς συνοδίας αὐτοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπο-
 λιν, ἰδεῖν τὸ τέλος, καὶ ὡς ἐπληροῖται ταῦτα τὰ μέρη, ἐπή-
 νησι τον καλὸν Πρωιπασιᾶ, καὶ τὸν προσεκύνησαι· καὶ ἐχαι-
 ρησάθησαν, ὅτι ὁ πωσιᾶς ἤγάπα αὐτὸν πολλὰ. καὶ αὐτὸς ὁ
 πωσιᾶς ἐπέγειεν εἰς τόπον, εὐά κίμη ἐξισταῖν εἰς μεγάλας
 ἐκδοσίας· καὶ εἶπε τοῦ πατριάρχου ὅτι σῆρε εἰς τὸν Γα-
 λαιᾶν, καὶ καθίζου, ἕως εὐά εὐθω ἐγώ, εὐά σοὶ δάσω τὸν τό-
 πον σου. καὶ εἶ, η τὸν ἐπροσεκύνησαι, καὶ ἐπῆρην εἰς τὸν Γα-
 λαιᾶν, εἰς τὸν ταὸν τῆς Χρυσουπηγῆς, καὶ ἐκάθισαι. καὶ ὦ
 τοῦ θαύματος, ὡς τὸ ἄκουσιν ὁ λαός, ἔδραμι. καὶ τοσοῦ
 πλῆθος λαοῦ ἦιον ὅτι τρεῖς ἡμέρας ἔδρασαν καὶ ἐφίλον τὴν
 ἁγίαν χεῖραν αὐτοῦ. ὡς δὲ ἤρθει ὁ πωσιᾶς καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ
 διβάνη, εὐγῆκεν ὅλος ὁ λαός, καὶ ἐφώτασαν μεγάλη τῆ φωνῆ
 "σουλιάτε μου, τὸν παράνομον πατριάρχην Ἰωαννίκιον δὲν
 διλομεν εἰς τῆς ἐκκλησίας μας· μόνον τον πρῶτον διλομεν,
 ἑαοῦ ἐγίτε κατὰ τὸν νόμον μας καὶ κατὰ τὴν πίστιν μας." καὶ
 εἶ, η τὸ ἐκαμιν ὁ πωσιᾶς ἄρι, η τοῦ βασιλέως· καὶ ὄρι-
 σεν ὅτι εὐά γίνοι το διλεμμα τοῦ λαοῦ. ἀληθῶς ὁ πρῶτος
 πατριάρχης εὐά σιέρη τὰ πεντακόσια φλώρια, ὅπου ἔβυλα
 περισσοτέρα ἀπαιτω εἰς τὸ χαρὰ, η ὁ ἄλλος πατριάρχης, ἐπὶ
 τὴν αἴριον δὲ ἐκάθισεν ὁ πωσιᾶς εἰς τὸ διβάνη, καὶ ἐπῆγαν
 καὶ οἱ δὲο πατριάρχαι καὶ ὅλος ὁ λαός. τότε ἐξηφώνησαν ὁ
 πωσιᾶς τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως. καὶ ὡς ἄκουσεν ὁ κύ-

Cyprian versus rediit, videndi exitus causa, quo postquam appropinquavit, obviam sit bono Hieronimo bassae, cum salutans locustat, inter se gratulantur: curus enim admodum bassae erat. proficiatcebatur tom ha in quendam locum ob magna urgētia exequenda. tunc inquit ad patriarcham "vade Galatam. illi praestolare, donec redeo. tunc te in locum tutum restitueam." patriarcha cum ei reverenter gratias egisset, Galatam abiit, et ad templum Chrysopēgae commoratus est. hoc ubi populus recevit (o rem miram), commovit, idque tanta frequentia ut triduum in osculanda sancta manu eius absumpserit. bassa reverso et pro tribunali sedente cunctos domo exiens accessit populus, ac clamore sublato dixit "domine noster, istum perperam factum Iosunicium nolimus in ecclesia nostra ferre; sed illum praeferimus, qui secundum leges nostras et fidei nostrae convenienter factus fuit." voluntate hinc populi ad regem relata fieri is iussit hoc eorum postulatum, ea duntaxat conditione adiecta, ut ante-easor patriarcha penderet illos quingentos aureos quos tributo adhiberet eius successor. postero die bassa in publico loco sedens, postquam eo venissent ambo patriarchae cunctusque populus, sententiam regis clara

ρις Ἱερεμίας ὅτι νὰ στέρωξῃ τὴν ἐπανεύασιν, εἶπεν ὅτι ἐγὼ
 τούτῳ δὲν στέρωγω, μόνον κάμνω παραίτησιν. ὁ δὲ εὐσεβὴς 156
 λαός, ὡς ἄκουσαν τοῦτο, ἔδραμαν καὶ ἐφίλησαν τὸ ποδάρη
 τοῦ πασιᾶ, καὶ ἔστερωξαν τὴν ἐπανεύασιν, μὴ θέλοντος τοῦ
 5 αὐτοῦ κυροῦ Ἱερεμίου. καὶ ἔιζῃ τὸν ἄρπαξαν καὶ τὸν ὑπῆ-
 γαν καὶ τὸν ἐκάθισαν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, μετὰ τοῦ
 μεγάλου τζαούση τοῦ βασιλέως. καὶ ἔγινε χαρὰ μεγάλη εἰς
 τὴν πόλιν καὶ εἰς τὸν Γαλατᾶν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐπυνη-
 γύρισαν σὺν τοῖς πλησίον χωρίοις.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ πάλιν ὁ πατριάρχης.

Ὡς ἐκάθισε τὸ δευτερον εἰς τὸν ὑψηλότερον πατριαρχι-
 κὸν θρόνον, τοὺς μὲν ἠγαπημένους αὐτοῦ ἀγάπα περισσοτέ-
 ρως, τοῖς δὲ ἐχθροὺς ἔκαμε φίλους καὶ ἐσυνγώρησεν αὐτῶν
 καὶ ἐχαίρειτον ὁ κόσμος, ὅτι, ὡς ἐγράψαμεν, ἦτον ἄνθρωπος
 15 εἰρηρικός καὶ ταπεινός. τὸν δὲ παρτίομον πατριάρχην, αὐ-
 τὸν τὸν Ἰωαννίκιον, ἀπεδιώξαν ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ὑπῆγε κα-
 τησχυμένος καὶ ὑβρισμένος καὶ ὀνειδισμένος καὶ ἀναθεματι-
 σμένος παρὰ πάντων τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. καὶ εἰς
 20 ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανε κακῶς καὶ ὀδυνηρῶς, καὶ ἐνθάθῃ
 ἀφωρισμένος τυμπανιαῖος, ἔσσοντας ὁποῦ ἀφωρίσθη παρὰ

voce recitavit. at Hieremias, audito standum esse illo tributi auctu,
 respondit "non accipio ego istam condicionem, sed patriarchatu po-
 tius abeo." verum enimvero populus, audito hoc, pro pietate sua
 accurrens deosculatur pedes bassae; auctarium approbat, quantumvis
 reclamante Hieremia. ita eum rapiunt, abducunt, in patriarchico
 throno locant, comitante magno regis tzausche, magna tunc laetitia et
 gratulatione, tum per urbem tum Galatae, die illo exorta; die festo
 non modo ab ipsis sed etiam a vicinis locis sollemnibus ceremo-
 niis acto.

XXI. P. HIEREMIAS pristino honore restituto.

Posteaquam ergo hic in sublimi throno resedit, amicos quidem suos
 maiore caritate complexus est, inimicos vero leniens amicos sibi red-
 didit, venia eis data; gratulatiq̄ sunt sibi homines de virtute eius,
 quod is esset, ut scripsimus, homo paci deditus et humilitate mode-
 stiaque animi conspicuus. illum autem suppositicium patriarcham Io-
 annicium civitate expulerunt; qui pudefactus discessit, probris con-
 tumeliis anathematica execratione omnibus piis incessantibus nec
 multo tempore post malus male et cum dolore periit; anathemate-
 que constrictus ceu tympanum inflatus repertus est, quandoquidem a

τῶν τεσσάρων πατριαρχῶν ὡς παράνομος, καὶ ἐκολούθη ὁ
 ταλαιπώρος.

Ἄφ' οὗ γὰρ διαβι τὸ δεύτερον τὸν πατριαρχικὸν θρό-
 νον ὁ αὐτὸς κίρις *Ιερεμίας*, ἐγένετο μεγάλη σιγήσις καὶ τα-
 ραχὴ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ εἰς πάντας ἐπιστάτας, ἰε-
 ρωμένους καὶ κομμικοὺς, ἑσπώντας ὁλοῦ ἰουστάθθουσι ὄλοι οὐ
 γησυματικοὶ καὶ σοφοὶ τῶν *Τουρκῶν*, ἔχοντας εἰδῆσαι ἐγγρά-
 φως εἰς τὰ γαστρία αὐτῶν ὅτι αὕτη ἡ *Κωνσταντινοῦπολις*
 ἐπαύθη ἀπὸ σπαθίου παρὰ τοῦ σουλτᾶν *Μιχμητῆ*. καὶ εὐ-
 γαλίαν φητιγᾶν * ὅτι, ἔτσιτοι γύσισρον ἐπαύθη μὲ τὸ σπαθῆ,
 χωρὶς νὰ προσκνησῆσ, εἰς αὐτὸ τὸ κάσιτρον ἐκκλησίαι *Ῥω-*
μαῖκη νὰ μὴ δὲν ψάλλεται, οἰδὲ τὰ ἴσαι· μόνον νὰ τὰς
 χαλάσσοι ἐκ βᾶθρων γῆς. εἶχαν δὲ τοῦτοι τὸν φητιγᾶν εἰ
 157 τοῦ βασιλικοῦ, ὁ δὲ ἄρχων ὁ *Ξινακῆς* εἶχε μεγάλην φιλίαν
 μετὰ τοῦ τότε *καθολικιστῆ*, καὶ ἐπέστην ὁ αὐτὸς ἄρχων νὰ
 προσκνησῆσ αὐτόν, ὡς εἶχε σνιῆθαι κατὰ ἡμέραι, νὰ μὴ δὲν
 λείπῃ ἀπ' αὐτοῦ μετὰ πάσης δουλοσιπῆς, καὶ ὡς ἐπῆρε, τοῦ λέγει

quattuor patriarchis, propter iniquitatem suam, ecclesiae consortio
 spoliatus fuerat. ita poenas merito suo dignas miser dedit.

Ille tempestate qua ius throni sui receperat hic Hieremias, acci-
 dit magna perturbatio confusioque magnae ecclesiae et omnibus pui,
 tum consecrati tum profani, oculis. omnes enim literis eruditi et
 docti Turcarum convenerant, notitiam certam ex scriptis suis habentes,
 urbem hanc Constantinam armis et vi expugnatam a sultano Me-
 chemeta fuisse. proinde legem exhibuerunt: quaeunque civitas, de-
 ditione recusata, vi expugnata esset, in eius civitatis nulla ecclesia
 Graeca sacris operandum, imo ne ecclesiam quidem talem ullam ibi
 relinquendam esse, sed deiciendam et a fundamentis everteendam.
 habuerunt eam legem Turcae occultam, cum quodam de expugna-
 tione urbis certi essent: imperatorem et populum cunctum caesum
 esse, ipsamque urbem, ut diximus, ferro expugnatam. itaque parati
 erant certo die concurrere, et magnam ecclesiam ceteraque urbis ho-
 ius templa cuncta ex tenore legis illius demoliri et evertere. interim
 primarius e nobilitate vir, Xenaces, apud eius temporis quaesitorem
 iudicii seu doctorem legis summum (caddilesceren appellant) gratiosus
 erat. is tunc adit eum pro observantia sua salutandi causa, si-

“ἤξευρε ὅτι εἰς ἡμέρας πέντε ὅλας σὰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὸ πατριαρχεῖον χαλοῦν ἀπὸ τὰ θεμέλια, ὅτι φεῖτιφῶς εὐγγῆκε, κάστρον, ὅπου νὰ πολεμοῦν καὶ νὰ τὸ νικήσουν μὲ τὸ σπαθῆ τους, ἐκεῖ ἐκκλησία Ῥωμαίκη νὰ μηδὲν εἶναι τελείως, οὐδὲ νὰ εὐρίσκεται.” ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ Ξενάκης, ἠλλοιώθη ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ὡς νεκρός, καὶ ἔτρεμε. προσκυνήσας δὲ τὸν καθδηλεσκέου εὐγγῆκεν ἀπ’ αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν πατριαρχὴν μετὰ πολλῶν δακρύων, καὶ δὲν ἐδύετο νὰ ὀμιλήσῃ.

10 καὶ ὁ πατριαρχὴς ἐρώτα αὐτὸν “τί εἶναι ἡ λύπη σου καὶ τί τὸ δάκρυον;” καὶ μετὰ ὥρας τοῦ λέγει “φεῖτιφῶς καὶ ὀρισμὸς εὐγγῆκε τοῦ βασιλέως, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ πόλις ἐπάφθη ἀπὸ σπαθίου μὲ πόλεμον, ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῶν Χριστιανῶν νὰ χαλάσουν, ὅπου εἶναι μέσα.” ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ πατριαρχὴς,

15 ἦλθε μέγας φόβος καὶ τρόμος εἰς αὐτόν, καὶ ἐκατέβενεν ὁ ἰδρὸς τοῦ προσώπου αὐτοῦ ὡσπερ βροχὴ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν. καὶ τῆς ὥρας ἐκατέβη κάτω ἀπὸ τὸ θεῖον κελίον αὐτοῦ, καὶ ὄρισε, καὶ ἀνοιξάν τὴν ἐκκλησίαν. καὶ ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τῆς παμμακαρίστου ἐστάθη, καὶ παρά-

20 κλησιν ἐκ ψυχῆς μετὰ δακρύων ἔψαλλε, καὶ τὴν παμμακαρίστον ἠσπάσθη. καὶ οὕτως ἐξέβη ἐκ τοῦ ναοῦ, καὶ τὸ μολάριον ἐκαβαλίκευσε, καὶ μετ’ αὐτοῦ τοῦ ἄρχοντος τοῦ Ξενάκη

cut hoc in more sibi posuerat, ut citra praetermissionem quotidie hic, summa cum subiectione et studio, faceret. ad quem cum venisset, inquit ei Turca, “scin’ quid futurum sit? die post hodiernum quinto omnia vestra templa atque ipsum adeo patriarcheum a fundamentis destruentur. lex enim exiit, quaecunque civitas oppugnata ferro capta sit, in ea Graecam ecclesiam omnino nullam relinqui nec extare debere.” hoc audito immutatus est color faciei optimo viro: exalbuit ad instar mortui, tremuit totus. valere dein iussu quaesitore discessit, venitque in magnam ecclesiam ad patriarcham, multis obortis lacrimis. ascendit, nec verbum prae maerore proloqui potuit. patriarcha eum interrogare quid aegritudinis esset, quid sibi lacrimae vellent. tum hic post moram “edictum” inquit “a rege profectum est, quoniam haec urbs vi et malo expugnata sit, omnes quae in ipsa reperiantur ecclesias Christianas delendas et delendas esse.” patriarcha ubi hoc audivit, ingens ipsum metus et tremor incessit: sudor de facie eius admodum cadentis ex aëre in terram imbris defluxit. extemplo igitur e sancta cella sua descendit templumque aperiri iussit. tum ante pammacaristae beatissimae virginis imaginem stetit; precationem ex intimo animae cum lacrimis fecit; sacratissimam illam complexus salutavit. inde templo egressus, mula sua con-

ἐπέχεν εἰς τὸν πασιᾶν, διὲ ἐλχε παρρησίαν ὁ πατριάρχης εἰς αὐτὸν καὶ ἀγαπᾶτον πόλια παρ' αὐτοῦ τοῦ πασιᾶ. ἦτον δὲ ὁ Τουλμυσιῶς, ὁ πρῶτος βεζίρης. καὶ ὡς ἐπαύθη μετ' αὐτοῦ τοῦ πασιᾶ, ἐροητικῶσιν αὐτοῦ διὲ τὰ ἐλθε μὲς τὸ διβαση, καὶ τὰ ἐπιπέ διὲ, ἕταν ἔλθιν ὁ σουλιτᾶν Μοχίμιης τὴ ἐπαρη τῆς πόλιιν, μὲς τῆν ἀρχην ἐδωκεν πόλιμον, καὶ ἐγαλασ μισκᾶ ἀπὸ τὰ τσιγία αὐτῆς. τότε ἐγγῆκεν ὁ βασιλεὺς Κωνσταντινῶς βρασιῶτα τὰ κλειδιά τοῦ καστρου, καὶ ἐπροσκύτησιν αὐτὸν τὸν σουλιᾶτον καὶ τοῦ τὰ ἐπαρῆδωκε, καὶ ἐδιδυθη αὐτὸν ὁ σουλιᾶτος ἀπασῶω; καὶ τοὺς ἀρχοντᾶς αὐτοῦ καὶ 158 τὸν λαόν. καὶ ὡς ἀκούσιν ὁ πατριάρχης τοὺς λόγους τοῦ πασιᾶ, εἶλαθε παραμικραν παρηγορία· καὶ ἐδραμε τῆ ἐμέρη ἐπιπέ μὲς ἄλους τοὺς μεγαλους, τοὺς πρωτους τῆς πόριας, καὶ μὲς τοὺς ἐπιλοῖπους, καὶ φιλέτιμα ἐδωκεν ἕνος ἐκῆστου κατὰ τὸ ἀξίωμα.

Καὶ ἐπὶ τῆν αἴριον ἐγένετο διβῆνη φοβερόν, διὲ ἐκκοῖσθη τοῦτο μὲς ἄλην τῆν πόλιιν· καὶ ἰονταχθησαν Τούρχοι Ῥωμαῖοι Ἀρμένιοι Ἑβραῖοι καὶ πᾶσα ἄλλο γένος. καὶ τόσων πληθος ἦτον διὲ ἕως ἐξω μὲς τῆν ἀγίαν Σοφίαν ἰστίκτον ὁ λαός, τὰ ἀκκῆσων τῆν ἀπόφουιν τοῦ βασιλεως. ὁ δι πατριάρχης ἐπέχεν μὲς τὸ διβαση, καὶ προσκυτήσας ἰστίσθη ἐμπροσθε τῶν πασιᾶδων, καὶ ἐβλεπεν αὐτοὺς, καὶ ἐδουμαζε τῆν δαξαν καὶ παρρησίαν αὐτῶν. καὶ ὁ ἴδρος τοῦ προσώπου

accensa, cum ipso principe Xenace ad bassam equitavit; accessus enim ei liber ad hunc patebat, et per ab eo tacos habebatur. erat is Tolyphi bassas, primus vocatus. ad hunc bassam cum venisset, consuluit is patriarchas, accederet in senatum et diceret "venum est: quando rex Mechemeta captum venit hanc urbem, multo oppugnatione facta est parte moenium eius defecta. sed postea Constantinus imperator egressus cum clavibus urbis in manu sese subiecit sultano, easque ei tradidit. tunc sultanus clementer et ipsum et proceres eius et totum populum accepit." audito sermone bassae patriarcha medicum quid consolationis accepit, eoque die eucurrit ad omnes proceres et primores aulae et ceteros auctoritate praeditos. hos perhensavit, horum stugolis pro dignitate munera dedit.

Postero die concilium horrendum habebatur, quod fama totam urbem discurrerat, congregatique eo sunt Turcae Graeci Armenii Hebraei, omnium denique nationum homines, tanta multitudine concurrente ut totum exterius quod inter palatium et S. Sephiam spatium est, completum esset, ut audirent quamnam rex sententiam ferret. tunc patriarcha ad senatum purpuratorum accessit, reverentiaque in-

αὐτοῦ μεγάλως ἐχύνετον καὶ ἐκατέβρεχε τὸ μανδίον αὐτοῦ καὶ ὄλα του τὰ φορέματα, καθὼς τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ πάθη αὐτοῦ. ἦτον δὲ μετ' αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου ὁ ἐνδοξότατος ἄρχων, κύριος Δημήτριος ὁ Καντακουζηνός, καὶ ὁ αὐτὸς ἄρ-
 5 χων ὁ Ξενάκης. τότε λέγει αὐτοῦ ὁ πασιᾶς “πατριάρχη, φεῖτιφᾶς εὐγῆκε καὶ ὄρισμός τοῦ βασιλέως· ὅτι ἐσὺς οἱ Ῥω-
 μαῖοι ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν, οὐδὲ εἰς τὰ ἄλλα κάστηρ τοῦ βουσι-
 λέως, ὅπου τὰ ἐπῆραν οἱ ἄλλοι βασιλεῖς, οἱ πρωτογεννήτορες
 10 αὐτοῦ, μὲ τὸ σπαθῆ τους, ἐκκλησία Ῥωμαίκη νὰ μὴ δὲν
 ἔναι. καὶ εἶπε τῶν παπάδων σου· ἂν ἔχουν ὄουχα εἰς τὰς
 ἐκκλησίας τὰς ἐδικές σας, ὅπου εἶναι τῆς τάξης σας καὶ τὰ
 φορεῖτε, καὶ χαοτία, καὶ εἶ τι ἄλλο ἔχετε, ἐπάρετέ τα καὶ
 τὰς ἐκκλησίας σφαιλίσετε, ὅτι θέλωμε νὰ ταῖς κάμωμε, καθὼς
 ὄριζει ὁ φεῖτιφᾶς καὶ ὁ ὄρισμός τοῦ βασιλέως.” ὁ δὲ πα-
 15 τριάρχης ἀπεκρίθη μεγάλη τῆ φωνῆ, καὶ λέγει τοῦ πασιᾶ
 “σουλτάνε μου, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, διὰ ἄλλα κάστηρ δὲν
 ἀποκρίνομαι. περὶ δὲ τῆς πόλις λέγω ὅτι τῷ καιρῷ ἐκεῖνω
 ὅπου ἦλθε νὰ πολεμήσῃ τὴν αὐτὴν πόλιν ὁ σουλτᾶν Μεχε-
 μέτης, τὸν ἐπροσκύνησαν καὶ τοῦ ἔδωκαν θεληματικῶς τὸ κά-
 20 στρον ὅ τε βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος καὶ οἱ
 ἄρχοντες αὐτοῦ καὶ ὁ λαός.” ὡς εἶπε δὲ τοὺς λόγους τού-
 τους ὁ πατριάρχης τοῦ πασιᾶ, ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπε “ταῦτα
 τὰ λόγια ὅπου εἶπες, ἔχεις μάρτυρες Μουσουλμάνους, ὅπου

clinatione pectoris facta stetit coram bassis, aspiciens eos et maiestatem eorum admirans. ei sudor undique e facie manabat et pallium eius reliquamque vestem rigabat, sicut Christo in supplicio suo accidit. aderant in tanto periculo patriarchae nobilissimus princeps Demetrius Cantacuzenus et ipse de quo dictum, dominus Xenaces. tunc bassa incipiens “patriarcha” inquit, “audi. edictum exiit regium, ne vobis Graecis, nec in hac urbe nec in aliis oppidis regis, quae ceteri reges, maiores eius, armata manu sui iuris fecerunt, ulla Graeca maneat ecclesia. dic ergo sacerdotibus tuis: si habeant vestimenta in ecclesiis vestris, quae vestro ordini propria sunt et quae gestatis, eodemque modo libros aut aliquid aliud, ea inde tollantur templaque vestra claudantur, quia de his faciemus quod in mandato regii edicti habemus.” ibi tum patriarcha, clara voce respondens, ad bassam dicit “sultane mi, de aliis, quae extra sunt, civitatibus nihil respondeo. quod vero ad hanc urbem attinet, aio illo tempore, quo rex Mechemeta oppugnatum eam venerit, deditionem esse factam urbis et voluntariam traditionem, tum ab imperatore Constantino Palaeologo, tum a principibus viris, tum a populo.” cum haec patriarcha dixisset bassae, hic respondens, inquit “habesne istius quod dixisti

νά ἦσαν εἰς τὸ φουσαίον τοῦ σουλιᾶν Μιχαιήτη, ὅταν ἔλθῃ
 150 καὶ ἐπῆρε τὴν πόλιν, τὰ μαθῶμι πῶς τὴν ἐπῆρε, ἢ με πό-
 λιμον, ἢ ἐπρωσκίτηται;" ὁ δὲ πατριάρχης ἀπεκρίθη "εἰ/ω,
 σουλιᾶται μου." ὁ δὲ πασιῶς εἶπε τοῦ πατριάρχου "εἰ/θι αἴ-
 ριον εἰς τὸ διβαίη, καὶ θιλομεν τὸ κάμα ἄριζη τοῦ βασι-
 λίως, καὶ καθῶς ὀρίση."

Ἐξέβη δὲ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς σινοδίας αὐτοῖ ἀπὸ
 τὸν πασιῶ, καὶ ἤγειροθησαν αὐτοῦ ἔξω τὸ πλῆθος τῶν Χρι-
 στιανῶν, καὶ ἦλθαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ εἶ-
 παν αὐτοῦ ἔξω μετ' αὐτοῦ "οὐχὶ μῦθον γλῶσσια τὰ δωσομεν
 διὰ τὰς ἐκκλησίας μας, τὰ τὰς ἐλευθερώσομεν· ἀμὴ καὶ τὰ
 ἀπιθάσομεν, καὶ ἡμεῖς καὶ τὰ παιδία μας." ἀκούσας δὲ τὸν
 λόγον τοιοῦτος ὁ πατριάρχης ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἠέχαριστήσας
 πολλά, καὶ ἐπᾶλθοεν αὐτοῖς, καὶ οὕτως ἀπέβη εἰς τὸ θεῖον
 καλλιῶν αὐτοῦ.

Καὶ ἐπὶ τὴν αἴριον ἦλθαν οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες,
 καὶ ἐπῆραν τὸν πατριάρχην καὶ εἰς τὸ διβαίη ἐπῆγαν, ἀκο-
 λουθοῦντες καὶ ἔξω τοῦ λαοῦ τῶν Χριστιανῶν. τῆς πόλεως
 καὶ τοῦ Γαλατᾶ, ἱερωμῆτων καὶ κοσμικῶν. καὶ ὡς ἐπῆγαν
 εἰς τὸ διβαίη, ἐσταθή πάλιν ὁ πατριάρχης μετὰ τῶν κληρι-
 κῶν καὶ ἀρχόντων ἐμπροσθεν τῶν πασιῶδων. τότε ὁ Τουλ-
 φισασιῶς, ὡς πρῶτος βασιλεὺς, εἶπε "πατριάρχη, ἐγώ, καθῶς

testes aliquot Musulmani, hac est circumcisus Turcici generis, qui
 tunc meruerunt in exercitu sultani Mechemetae, cum hanc urbem in-
 vasis et cepit? ex quibus certiores fiamus quo eam modo cepit,
 vine an deditioe?" illi patriarcha "habeo" inquit, "domine mi "redito
 igitur" refert bassa "cesso ad concilium, referemus nos rem ad regem;
 et quod ipso imperaverit, fiet."

Tum patriarcha et sui a bassa exiverunt; quem secuta est omnis
 Christianorum multitudo. et cum eo patriarcheam ingressi una voce
 omnes ad ipsam dixerunt "non tantomodo aurum dabimus, ut ec-
 clesias nostras imminente discrimine liberemus, sed etiam morti nos
 iuxta ac liberos nostros offerimus." hanc praeclaram populi volun-
 tatem ut percepit patriarcha, magnas eis gratias egit et benedictione
 sua prosecutus est. inde in sanctam suam habitationem ascendit.

Posterdie convenerunt clerici et primores, adiunctoque patriarcha
 ad tribunal ire perrexerunt, comitante ipso concto Christiano po-
 pulo, non modo urbis sed etiam Galatae, nec sacri modo ordinis sed
 etiam secularis. cumque eo pervenissent, rursus stetit patriarcha cum
 clericis et principibus coram bassa. ibi Tulphi bassa, ut primus ves-
 sires, inquit "heus patriarcha, ego sicut huc in regium senatum ad-

ἦλθα ἐδῶ εἰς τὸ διβάνη τὸ βασιλικόν, ὑπῆγα καὶ ἐπροσκύ-
 νησα τὸν βασιλέαν, καὶ ἄρτιζη τοῦ τὸ ἔκαμι. καὶ ὄρισε ὅτι
 νὰ φέρης τοῦ Μουσουλμάνους ἐκείνους ὅπου εἶπες ὅτι ἔχεις
 μάρτυρες, νὰ τοὺς ἐρωτήσωμεν τί ἤξεύρουν εἰς τοῦτο. καὶ
 5 ὡς ἂν τοὺς ἀκούσωμε, θέλει γένοι πάλιν ἄρτιζη εἰς τὸν βα-
 σιλέαν, καὶ καθὼς ὀρίση· λοιπὸν φέρε τοὺς μαρτυρὲς σου.”
 τότε ἀπεκρίθη ὁ πατριάρχης, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βεζίρη “σουλ-
 τάνε μου, οἱ μάρτυρὲς μου ἐδῶ δὲν εἶναι, μόνον εἰς τὴν
 Ἀδριανούπολιν· καὶ ζητῶ * βαντᾶ ἡμέρας εἴκοσι, νὰ στείλω,
 0 νὰ τοὺς ἐφέρω.” ἀκούσας δὲ ὁ πασιᾶς τοῦτο ἔδωκέ του τὸν
 βαντᾶ. καὶ οὕτως ἐπροσκύνησεν ὁ πατριάρχης, καὶ ἐξέβη
 ἔξω ἀπὸ τὸ διβάνη μετὰ τῆς σνιοδίας αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς
 τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. καὶ παρευθὺς ἀπέστειλεν ἀνθρώ-
 5 πους πρακτικωτάτους· καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν
 μετὰ μεγάλων χαρισμάτων καὶ δώρων, καὶ ἤψραν τοὺς Μου-
 σουλμάνους ἐκείνους ὅπου ὑπῆγαν δι’ αὐτούς, νὰ τοὺς ἐφέ-
 ρουν. καὶ ὁμίλησαν μετ’ αὐτούς· καὶ τὰ δῶρα ἐπὶ χεῖρας 160
 ἔλαβαν, καθὼς ἐκεῖνοι ἤθελαν. τότε ἐκαβαλίκευσαν, καὶ ἦλ-
 θαν ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων παρὰ τοῦ πατριάρχου εἰς
 0 τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. καὶ ἐκατέβη ὁ πατριάρχης εἰς τὴν
 αὐλὴν, καὶ ἠγκαλιόσθη αὐτούς, καὶ τοὺς ἐδέχθη μετὰ πολλῆς
 ἀγάπης· καὶ τῆς ὥρας τόπον, καὶ ἐκάθισαν, καὶ φαγητὰ
 διάφορα τοὺς ἔφερε καὶ ῥοῦχα· καὶ ἀνεπαύθησαν. τότε

22. τόπον] ἔδωκε addit Crusinus

veneram, abii postea ad regem et adoravi negotiumque ei exposui.
 mandat is ergo ut adducas Musulmanos istos de quibus dixisti, te
 eorum testimonio usurum, ut ex iis quaeramus quid illa de re cogni-
 tum habeant. quando eos audiverimus, res iterum ad regem refere-
 tur, fietque quod ipse imperaverit. proinde testes tuos produco.”
 tunc patriarcha ad vesirem “testes mei” inquit, “mi domine, hic non
 sunt, sed Adrianopoli. ideo dilationem peto viginti dierum, ut mit-
 tam qui eos adducant.” bassa hoc audito petitioni eius annuit. tum
 reverenter se inclinans patriarcha e concilio exivit cum comitatu suo,
 et in magnam ecclesiam seu patriarcheum rediit. at confestim ho-
 mines usu rerum exercitatissimos expedit, qui Adriani urbem multis
 magnisque cum muneribus petiverunt; ubi Musulmanos illos, quo-
 rum causa accersendorum iter susceperant, invenerunt. cum his col-
 locuti sunt; eis dona illa in manus dedere; quibus acceptis animo
 eorum satisfactum est. tunc equitarunt cum legatis patriarchae et in
 magnam ecclesiam pervenerunt. descendit patriarcha in aream, com-
 plexusque hospites comiter et benigne excepit, ac statim in locum
 duxit ubi assederunt, et varia cibaria apposuit vestesque dedit. ita

γὰρ τὴν δευτέραν ἡμέραν τοὺς ἐπέσει, καὶ ἐπέσαν εἰς τὸν πασιᾶν. καὶ ὁ πασιᾶς διὰ ἔπιση τοῦ πατριάρχου, εἰς τὴν ἀγάπην ὅπου εἶχεν εἰς αὐτόν, ἐμίλησε μετ' αὐτοῖς, καὶ ἐστειρώσεν αὐτοὺς, ἵνα μαρτυρήσουν καθὼς τοὺς εἶπεν ὁ πατριάρχης· καὶ τοὺς ἐπαρηγγίλειν διὰ κατένα φέβαν, τὰ μηδὲν ἔχον. καὶ οὕτως ἐγγήμην ὁ πατριάρχης μετ' αὐτῶν ἀπὸ τὸν πασιᾶν, καὶ ἔλθων εἰς τὸ πατριαρχεῖον.

Καὶ ἐπὶ τὴν αὐτίον ἐλθὼν αὐτοὺς ὁ πατριάρχης, καὶ ἐπέσαν εἰς τὸ βασιλικὸν διβάνη, καὶ ἐμπροσθεν τῶν πασιᾶδων ἐμνησθῆ, καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτοὺς. καὶ τοὺς μαρτυρὰς ἀγγέλειν ἐξω ἀπὸ τὸ διβάνη οἰκοδομηκῶς. καὶ ὡς τὸν ἴδιον ὁ πασιᾶς, τοῖς εἶπε "πατριάρχης, ὁ βασιῆς, ὅπου ἐπέσεις εἰσεσι εἰμνησθῆς δὲ τὰ φέβας μαρτυρὰς, ἐγγήμασι καὶ ἐπέσανσι. τὴρα εἰ λέγεις, προσέχει τὰ μηδὲν ψευδοῦς εἰς τὸν βασιλεῖα· καὶ θεῖαις πίσθι εἰς μεγάλην ὄργην καὶ παιδίσαιν καὶ καταδίξην." τότε ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη πρὸς τὸν πασιᾶ, καὶ εἶπε "σουλτανε μου, ἐγὼ κατὸν βασιῆν ὅπου ἐπέσα, ἔφησα τοὺς μαρτυρὰς μου· καὶ εἰς τὴν βασιλείαν δὲν ψευδομαι, οὐδέ εἰς τὴν αἰδέσσιᾶ σου." ὁ δὲ πασιᾶς τοῦ λέγει "καὶ ποῦ εἶπαι;" καὶ ὁ πατριάρχης τοῦ λέγει "ἐξωθεν τοῦ διβανίου οἰκονομῆ μετὰ ἐδικῶν μου καλοσηρωῶ." τότε ὁ πασιᾶς, ὡς ἀκούσεν τοῦτο, παρενδὶς ἐστειλεν ἕνα τζασούση· καὶ ἔδραμε καὶ

23. μετ' αὐτῶν ἴδων

requiescerunt. altero die post secum duxit eos ad bassam. hic patriarchae causa, pro benevolentia et constantia erga hunc, colloquitur cum ipsis, confirmans eos ut dicant ea pro testimonio quae ipse patriarcha innoverit, et praecipiens eis ne ullam motum possion habeant. colloquutione finita patriarcha cum ipsis a bassa digressos in patriarcheum rediit.

Postmodum adiunctis sibi eis procedit ad regionem senatum, in conspectum bassarum venit, eis debitam reverentiam exhibet, testes vero extra senatum dedita opera reliquit. eum ut bassa vidit, inquit "patriarcha, spatium viginti dierum, quod est testes adducendos sumpturas, iam abest. nunc ergo quid dices? cave, quicquam regi mentiaris, ne in gravem incidas iram, condemnationem et poenam." tunc patriarcha bassae "ego" inquit, "mihi saltim, ex praescripto concessae mihi comprehendendationis testes meos adduxi, nec adversus regionem maiestatem neque contra tuam dignitatem mendacium dicam." "ubi ergo sunt" quaerit bassa "isti testes?" respondit patriarcha "foris extra senaculum stant cum monachis meis." confestim bassa uno zauschorum misso illos in conspectum bassarum adduci imperat, quos

ἤφραεν αὐτοὺς ἔμπροσθε τῶν πασιᾶδων. καὶ ὡς τοὺς ἴδαν, ἐθαύμασαν εἰς τὸ γῆρας αὐτῶν. ἦσαν γὰρ τὰ γένηα αὐτῶν ἄσπρα ὡσπερ τὸ χιόνη τὸ καθαρόν· καὶ ἀπὸ τὰ ὀμμίτια τοὺς ἔτρεχαν δάκρυα, καὶ γέρωθεν ἦσαν κόκκινη ὡσάν κρέα· καὶ ἔτρεμαν τὰ χέρια αὐτῶν καὶ τὰ ποδάρια ἀπὸ τὸ πολὺ γῆρας. εἶπε δὲ ὁ πασιᾶς τοῦ ἑνὸς ἀπ' αὐτοὺς “πῶς λέγουν τὸ ὄνομά σου;” καὶ ἀπεκρίθη “Μουσταφᾶ.” “καὶ τὸν πατέρα σου πῶς τὸν ἔλεγον;” καὶ εἶπε “Γενοῦζη.” λέγει δὲ 161 καὶ τοῦ ἄλλου, τοῦ δευτέρου, “τί ὄνομα ἔχεις;” καὶ ἀπεκρίθη “Πιρῆς.” “καὶ τὸν πατέρα σου, πῶς ἦτον τὸ ὄνομα του;” καὶ εἶπε “Ρουσιάμης.” τότε τοὺς λέγει “πόσοι χρόνοι νὰ εἶναι ἀπὸ τῆς ἐπῆρην ὁ σουλτᾶν Μεχεμέτης τούτην τὴν Κωνσταντινούπολιν;” καὶ ἀπεκρίθησαν ὅτι ὀγδοηκτατέσσαροι εἶναι ἕως τῆς σήμερον. λέγει τοὺς πάλιν “καὶ ἐσὺς τότε 15 πόσων χρόνων νὰ ἦσθαι;” εἶπαν δὲ “ἕως δεκοκτῶ κάθα ἕνα.” πάλιν γὰρ τοὺς λέγει “πόσων χρόνων νὰ ἦσθαι τὴν σήμερον;” ἀπεκρίθησαν ὅτι ἑκατὸν δύο. καὶ ἀκούσας ὁ πρῶτος πασιᾶς μετὰ τῶν ἄλλων πασιᾶδων ἵπεφεθαύμασαν καὶ ἔφριξαν. εἶπε δὲ πάλιν πρὸς αὐτοὺς “εἰς τί ἔπηρεσίαν ἐφρίσκεσθε τῇ καιρῷ ἐκείνῳ εἰς τοῦ σουλτάνου τὸ φουσατόν;” καὶ αὐτοὶ ἀπεκρίθησαν “νοπειζίδες,” τουτέστι γενιτζαροὶ· φράγγικα λέγονται σουλδάδοι. πάλιν τοὺς λέγει “ὁ σουλτάνος τὴν πόλιν τούτην πῶς τὴν ἐπῆρε; μὲ πόλεμον, ἢ ἐπροσκύνησε;” καὶ τοῦτοι πρὸς τὸν πασιᾶν εἶπαν ὅτι ἐπροσκύνησε.

ut viderunt hi, admirati eorum senectutem sunt. albedine namque barbae ipsorum cum pura nive aequatae conspiciebantur; oculi fluebant lacrimis, circum rubentes ceu caro; tremulae manus erant et pedes prae longa senectute. tunc bassa uni horum “quod est tibi nomen?” “Mustapha” inquit. “et patri tuo quod erat?” “Genutzta.” dein alterum interrogat “quo tu nomine vocaris?” respondit “Pirae.” “quo vero pater tuus?” “Rustamae” ait. tunc interrogat “quantum est annorum ex quo cepit sultanus Mechemeta hanc Constantini?” responderunt “abhinc octoginta quattuor anni.” rursus “et vos quot annorum eo tempore eratis?” dicunt “denorum octonorum.” rursus quaerit “quot annorum nunc estis?” “centenorum binorum” inquit. audito hoc supra modum admiratus est et obstupuit primus bassa, nec non et reliqui bassae. rursus eis dicit “quod erat genus vitae vestrae, quod munus illa tempestate, in sultani exercitu?” “Nopeztides eramus,” id est Ianizarii, Latini, milites vocant. rursus bassa quaerit “quonam modo sultanus hanc urbem in suam potestatem redegit? violentane expugnatione an humili deditioe?” respondent hi

καὶ ἀκούσων, σοσιάνε μου, πῶς ἔγινε, τὰ μύθῃς τὴν ἐπό-
θεσις καταλιπὼς.

Ὡσὺν ἤλθαμε μετὰ φουατα ἰδῶ μὲ τοι σοσιάνον,
εἰπνύσαντεν ἔξω καὶ ἐκαθίσουμε· καὶ πόλιμον δὲν ἔδωκαμε,
ἔως οἱ καὶ ἤλθην ἡ ἀρμίδα, τὰ καίτεργα, ἀπάτω ἀπὸ τὴν
μυῖρη θάλασσαν, καὶ ὡσαν ἤλθην, ἐμήνισιν ὁ σοσιάνος
τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων τὰ τοῦ δῶσης το καίτεργα θηλη-
ματικῶς, τὰ τὸν ἐκάμη ἀδελφόν, τὰ εἶναι οἱ δῖο ἀείθονται καὶ
βασιλεῖς, καὶ τὰ τοῦ δῶσης, ἕτοι ἀνάπαντοι θέλει ἢ κάσιρη
ἢ ἄλλα εἰσοδήματα, τὰ ἔχει κτήματα μετὰ τῶν ἀρχόντων
αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς δὲν ἔδεχθη τὸν λόγον αὐτοῦ
τοῦ σοσιάνου, οὐδέ οἱ ἀρχοντες. καὶ γυνίσας ἔλος θυμὸν
ὄρισι τῆς ὄρας, καὶ ἰδῶσαμε πόλιμον, τὰ καίτεργα ἀπὸ τὴν
θάλασσαν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὴν σιερῶν, καὶ ἀπὸ ταῖς λομπ-
πυρδαῖς καὶ ἀπὸ τὰ τουφέκια καὶ ἀπὸ τοῦ πλῆθος τοῦ λαοῦ
ἐσκοιτιώσαν ὁ κόσμος, καὶ ἐθαύσισιν ἡ ἡμεῖρα ὡσαν γύστα.
καὶ εἰς ἐπιπτον τὸν πόλιμον ἐσκοιτωθησαν πολλοὶ καὶ μεγάλοι
ἀπὸ τὸ φουαῖον τοῦ σοσιάνου, ὁ κλειρητῆς τῆς Ῥομηλῆς,
τοτιέσι τῆς δέσις, ὑγάδες, γλαμποραφίσι, σπαῖδες καὶ ἄλ-
λοι πολλοὶ. καὶ ἡμεῖς εἰς τοὺς Ῥωμαίους πολὺν κύματον
162 ἐκάμαμεν εἰς αὐτοὺς μὲ ταῖς λομππύρδαῖς καὶ με τὰ τουφέ-
κια καὶ μὲ ταῖς σαγγίταις, καὶ ἀπὸ τὰ τειχία τοῦ καστρου
ἐχαλάσαμε καὶ ἀπὸ τὰ ὄσπητια.

"ambicione et deditioe. id autem quomodo factum sit, audi mi
domine, ut rem exakte cognoscas totam.

Postquam cum sultano et caeteris huc venimus, ante urbem tentoriis positis conседimus, nec oppugnationem intulimus, donec classis et triremes e Ponto Euxino descenderunt. ut autem appulerunt, sultanus legatis missis ab imperatore Romano poposcit, traderet sibi urbem ultro, ut eum fratris loco duceret, ut ambo essent domini et reges, ut ei daret quicquid vellet, sive otium a negotiis publicis sive oppida sive alios proventus et redditus, ut felicitate una cum familia nobilibusque suis frueretur, at imperator et proceres eius nullo pacto postulationem sultani accipere. unde totus ira inflammatus quam max exercitum in armis esse iubet. tunc oppugnationem ordinat, classis e mari, nos e terra: eamque tanta vi et impetu ut bombardarum et tormentorum manuariorum fumo multitudinisque oppugnantium pulvere caelum undique ostenderetur ac dies in noctem vertisse videretur. eo in praecho desiderati sunt multi praestantissimi a parte sultani viri, beglerbeius Romaniae seu Occidentis, duces Ianizatorum, vexilliferi, Spachi, alii multi: sed et nos vicissim ingentem Romanorum stragem bombardis tormentis et sagittarum nimbo edidimus; nec non etiam murorum urbis partem et complures domos prostravimus.

Τότε ὡς ἴδεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων τὸ πλῆθος ὁποῦ ἐσκοιῶθη ἀπὸ τοὺς αἰθράπους του, ἐφοβήθη μήπως καὶ ἐλάβουν τὸ κάστρον καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπεκεφαλίσουν· καὶ ἔστειλεν ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τοῦ παλατίου αὐτοῦ ἀπο-
 5 χριστιανίους εἰς τὸν σουλτάνον μας· καὶ τὸν ἐπροσκίνησαν ὡς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως αὐτῶν, διὰ τὰ κάμουν ἀγάπην, τὰ τοῦ δώσῃ τὸ κάστρον, καὶ αὐτοῦ τὰ τοῦ δώσῃ ἀναπαύσεις μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ τὸν λαὸν τὰ μηδὲν προσεγγίσουν ἢ τὰ κουρσεύσουν ἢ τὰ εἰχ-
 10 μαλωτίσουν· ἀμὴ τὰ τοὺς ἀφίση εἰς τὰ ὀσπήτια αὐτῶν, τὰ καθέξονται εἰρημικοί, χωρὶς κινίαν ἐγγαθείαν ἢ ἄλλου βάρου τινός. καὶ ὁ σουλτάνος ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ἀπὸ τῶν ἀποχριστιανίων ὡς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως, ἐδέχθη αὐτοὺς πολλὰ καλῶς μετὰ μεγάλης χαρῆς, καὶ ὄρισμὸν ἐγ-
 15 γράφως τοὺς ἔδωκε, καὶ ἔλεγεν οὕτως. ἐγὼ βασιλεὺς σουλτάν Μεχεμέτης διὰ τοῦ παρόντος μου ἐγγράφου ὄρισμοῦ κάμνω ψυχικὸν εἰς τὸν βασιλέαν τῆς πόλις Κωνσταντιῖνον τὸν Παλαιολόγον καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ, τὰ τοὺς δώσω, ἔτοι ζήτήσουν κατὰ δίκαιον τρόπον, τὰ ἔχουν διὰ τὰ ζοῦν
 20 εὐήμερημένα ὡς ἄρχοντες, τὰ ἔχουν ἀναπαύσεις καὶ δούλους καὶ δούλας· τὸν δὲ ἐπίλοιπον λαὸν θέλω ὅτι τὰ εἶναι ἐλευθεροὶ ἀπὸ πᾶσαν ἐγγαρίαν καὶ βάρου τινός· καὶ ποτὲ παιδιὰ διὰ διὰ Γενιτῆρους τὰ μὴ δὲν τοὺς ἐπάρω, οὔτε ἐγὼ οὔτε οἱ διάδοχοι τῆς βασιλείας μου ποτὲ τῷ καιρῷ· ἀμὴ ὁ πα-

Tunc Romanus imperator, visa tanta suorum clade, timuit ne urbs quoque caperetur et ad occidionem cives perducerentur. itaque legatos e primoribus palatii sui ad regem nostrum misit, qui nomine imperatoris sui suppliciter cum eo de pace egerunt. imperatorem urbem dediturum: daret invicem rex ei et aulicis eius tutum receptum et vitam tranquillam; nec permetteret militi saevire in cives, nec bona eorum diripere, nec captivos abducere: sed singulos in domiciliis suis manere sineret, bona pace fruentes, omnis coactionis et aliorum onerum immunes. ibi sultanus, audita legatorum nomine imperatoris oratione, condicionem clementissime, magno cum gaudio, accepit, et decretum eis his verbis conceptum dedit. ego rex Mechemeta hoc meo scripto clementiam et gratiam declaro regi urbis Constantino Palaeologo et principibus eius, me ipsorum rationibus ita provisurum ut eis praebeam, ipsique iure a me petant, omnia comoda quae ad vitam feliciter degendam sibi, ut principibus viris dignum est, conducant, ut habeant domicilia, vitam quietam, servos et servas. quod ad reliquum populum spectat; volo ut omni exactione et onere soluti liberique sint; neque ab eis filios in Ianizarorum ordinem ab-

ρῶν ὄρισμός μου γὰ ἔναι καὶ διαμένει βίβλιος καὶ ἀσάλευτος. ἔδωκε δὲ τοῦτον τὸν ὄρισμόν ὁ σουλιάνος πρὸ τῆς χεῖρος του τῶν ἀποκρισισαρίων, γὰ τὸν ἰδώσων τοῖ βασιλείω Κωνσταντίνου. καὶ οὕτως ἐπροσκήνησαν, καὶ ἦλθον εἰς τὸν βασιλεῦς, καὶ τὸν ὄρισμόν τοῦ ἰδωκαν. ὡς δὲ ἰδεν ὁ βασιλεὺς τὸν ὄρισμόν τοῦ σουλιάνου, ἔχαρη πολλά, καὶ τῆς ὥρας ἐπῆρ τὰ κλειδιά τοῦ κάστρου καὶ τοὺς ἀρχοντας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τὸν λαόν, καὶ εἰργασί, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ σουλιάνου, καὶ τοῦ ἰπαριδωκε τὰ κλειδιά εἰς τὰ χεῖρά του. ὁ δὲ σουλιάνος ἐγχαλιώθη τῶ βασιλείω καὶ τῶ ἐπιλέως καὶ τὸν

163 ἐκῆδισεν εἰς τὸ δεξιόν τὸν μισός· καὶ ὄρισαι, καὶ ἔκαναν χαρὰς μεγάλας τρεῖς ἡμέραις καὶ τρεῖς νύκτας. καὶ εἰς τὴν ἐπῆρην ὁ βασιλεὺς τὸν σουλιάνον, καὶ ἐμπῆκων εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῦ τὴν ἰπαριδωκε.

Λέγουσας δὲ ταῦτα ὁ πασιᾶς ἐπὶ τῶν μαρτύρων, ἐπῆγεν εἰς τὸν σουλιάνον καὶ ὄρισεν ταῦτα ὅλα τοῦ ἔσθαι, καὶ τὸ γῆρας καὶ τὴν πολυχρόνιον τῶν μαρτύρων ἐπέ. καὶ ἀκούσας ταῦτα ὁ σουλιάνος μὲν ὄρισεν, καὶ παρτιθῆς ὄρισαι, καὶ ἔδωκαν ὄρισμόν τοῦ πατριάρχου γὰ μὴ διεν ἔχει πλέον κατέαν πειρασμόν οὐδε ἐνεχλησεν περὶ τῆς τοιαύτης ἔποδῆσι τῶν ἐκκλησιῶν, ἕως οἱ στέκεται ὁ νοσῆος.

Ὡς δὲ ἔλαβεν ὁ πατριάρχης τὸν ὄρισμόν, ἦλθον εἰς τὸ

ducam, nec ego nec successores regni mei ulla unquam tempore: sed hoc meum consilium et sententia maneat firmiter, nec ulla modo labefactetur. tradidit hoc decretum sultanus manu sua legatis, ut ad regi Constantino afferrent, ita hi humiliter reverentia sultani exhibita ad Imperatorem suum redierunt, eisque scriptum hoc reddiderunt. hic igitur ut legit rescriptum sultani, sane quem gævum est. proinde nulla interposita mora claves urbis accepit, de proceribus et populo quos idemque existimavit, ceteri comites adiunxit. urbe egressus ad tentorium ipsius sultani pervexit, et claves illi in manus tradidit. sultanus autem Imperatorem humaniter complexus et osculatus ad latus suum dexteram collocavit. ita tristitiam et timorem iussu eius in magna hilaritate festivitateque consumptum. deinde sultanium Imperator in urbem introduxit, eisque hanc tradidit.

Hæc cum bassa ex ore testium audisset, accessit ad sultanium, omnia ipsi expressit, amissionem testium remissionem indicavit. quibus ille auditis nihil magis admiratus est, et illius patriarchæ sultaniomiter cavet, eumque decreto securum fecit, ne ullum ei periculum amplius creetur nec molestia facessatur de huiusmodi negotio ecclesiarum, quoad hic consistat mundus.

Hoc decreto patriarcha accepto in patriarcheum revertit, comila-

παιριαρχεῖον μετὰ παιτὸς τοῦ λαοῦ τῶν Χριστιανῶν, καὶ τὸν ὀρισμὸν εἰς τὸ σκευοφυλακίῳ ἔβαλε. καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λιτανείας καὶ εὐχαριστείας πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ πρὸς τὴν παμμακάριστον, τὴν πανένδοξον ἁγίαν Θεοτόκον, τὴν ἐλπίδα καὶ ἄγκυρα ἡμῶν τῶν εἰσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ἔκαμαν μετὰ πάσης εὐλαβείας. καὶ ηὐφράνθησαν οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἠγαλλιάσθησαν ἕνεκεν τοῦ ἀγαθοῦ τοῦτου ὁποῦ ἐγένετο, καὶ ἐλευθερώθη ἡ καθολικὴ μεγάλη ἐκκλησία καὶ αἱ ἐπίλοιπαι ὄλαι ἐκκλησίαι τῆς πόλις καὶ τοῦ Γαλατῆ. καὶ ἰδοὺ ἐπληρώθη τὸ ὄρητὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ λέγει εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον πρὸς τὸν Πέτρον “σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν· καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.”

Τοῦτος δὲ ὁ πατριάρχης, κύρις Ἱερεμίας, ἀνεκαίτισεν ἐκ βάρθρων γῆς τὸ μοναστήριον τοῦ σταυρονικῆτι, μέγας Νικόλαος ὀνομαζόμενος, μέσα εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, ὁποῦ ἦτον ἔρημον. καὶ τὸν ναὸν μέγιστον καὶ θαυμαστόν μετὰ θαυμάτων ἔκαμε, καὶ τὸν ἰσθόρησεν ὠραιότατα καὶ λαμπρά. καὶ κέλλια τῶν καλογήρων ἔκαμε καὶ πύργους καὶ τράπεζα. καὶ τέχον μέγαν καὶ δυνατὸν τὸ γῦρον ἔκτισε, καὶ ὥσπερ καστέλλη τὸ ἐκαλλώπισε. καὶ σκεύη πολύτιμα καὶ διάφορα ἐπροσῆλωσε,

tus cuncto Christiano populo, et illud in armario ecclesiae deposuit. eo quoque die litanis et gratiarum actionibus dominum nostrum Iesum Christum et sanctam gloriosissimamque Pammacaristam, dei genitricem, spem et ancoram piorum verorumque Christianorum, perquam reverenter venerati sunt. gaudium eximium tunc ipsis contigit: insperato omnibus laetitias inceserunt propter hoc tantum tamque commemorandum bonum, quod liberatae essent abolitionis metu tum catholica magna tum reliquae omnes urbis Galataeque ecclesiae. ecce, impletum est illud, quod dominus noster Iesus Christus in S. evangelio ad Petrum dicit: “tu es Petrus; et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam; nec portae inferorum praevalerant ei.”

Hic patriarcha Hieremias instauravit a fundamentis monasterium Stauronicetae, quod aliter magni Nicolai nomen habet et in monte S. Atho situm est; quod tunc ab incolis desertum fuerat. templum eius magnitudine et figura admirabile cum porticibus fecit, pictisque imaginibus elegantissime illustravit. cellulas item monachis aedificavit et turres et S. mensam. muro magno et valido cinxit et ad instar castelli exornavit. vasa praeterea pretiosa diversi generis, aurea et

χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν, καὶ κτήματα πολλὰ, ἔχοντες μοίλαια, διὰ τροσφῆν τῶν καλογήφων.

Πατριάρχαιος δὲ τοῦτον ἔλθον ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, Ἀγριδῶν, ὀνόματι Πρωχώρος, ἐδῶ εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν, καὶ ἐπιφανήσας εἰς τὸ δεβάνη, καὶ ἔδειξε χρυσόβουλλα βασιλική, τὰ ὅποια εἶχεν καὶ ἀποφθάνει ἢ ἀρχιεπισκοπῇ αὐτοῦ τὰ ἔχει τὰ Πελοπονησια, τὰ ὅποια εἶναι ἐπισκοπῇ τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονικίας, καὶ τῆς ἄρας ἔβαλεν ἐκατὸν σελῶνια χαρῶν εἰς αὐταῖς. καὶ ἄς ἴδεν ὁ πατριάρχης ὅτι ἔβαλε χαρῶν, ἔβλεπεν εἰς ἀδελφονομίαν, τί τὰ κάμη, τὰ μηδὲν τοῦ ἐσθῆς αὐτοῦ τοῖς τόποις, καὶ ἔζη τοῖς ἐρημίευσαν, καὶ ἐπῆγε καὶ εἶπαι φησιγῶν. καὶ εἶπεν οὕτως ὁ φησιγῶς, ὅτι, ἀνταὶ καὶ ἔχει τινας ἴσα προῆμα, καὶ τὸ ὀρίζει ἐκατὸν χρῶνους, πλέον δὲν ἐπορεῖ τιτῶς τὰ τὸ ἐσθῆ ἀπὸ τὸ χροῦν του. καὶ ἔζη ἐφανήσας εἰς τὸ δεβάνη, καὶ ἔδειξε τὸν φησιγῶν, καὶ ἀπέδειξεν ὅτι τὰ ἔχει πλέον περὶ τριακοσίων χρῶνους ἢ ἐκλήρεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως. καὶ ἀποίσατες τοῦτο οἱ πασιάδες ἐδινάωσαν αὐτόν τὰ τὸ ἔχει, μετὰ τοῦτο ὅτι τὰ σιέρζει τὰ ἐκατὸν σελῶνια, τῆν ἐπατεῖσασιν τοῦ Πρωχώρου. μὴ ἔχων δὲ τί τὰ κάμη ὁ πατριάρχης ἐσπέρησεν αὐτῶν καὶ ἔζη ἀπεδίωξαν τὸν αὐτόν Πρωχώρον ἀπὸ τὸ δεβάνη. ἔγινε δὲ ἄλον τὸ χαρῶν εἰς τῆς μεγάλης

argentea, dedicavit. denique multis possessionibus, ex quibus alimenta monachis suppeditetur, locupletavit.

Tempore huius patriarchae venit archiepiscopus Achelazarum, olim primae Iustinianae, nomine Prochorus, hoc Epifano, cumque in venationem accessisset, protulit diplomata aures sigilli imperatoris, quibus assignabatur et declarabatur ad archiepiscopatum eum pertinere Ecechiacum, qui est episcopatus metropolitae Thessalonicae, ac statim ex nomine centum aureos tributo adhesit. quod cum videret patriarcha, in vellitodinem incidit, quidnam faceret, ne ille loca illius episcopatus ad se traheret. consilio igitur quorundam usus abijt et legem extulit cuius sententia erat "si contigerit ut aliquis rem aliquam ad centesimum annum in potestate habeat, nemo poterit eam amplius ei de manibus eripere." ita ad tribunal bassarum accessit, illaque lege prolata, demonstravit episcopatum praedictum amplius trecentos annos penes Constantinopolitanam ecclesiam fuisse. quo audito illum ei bassae adhiberunt, sub conditione tamen ut additione centum ducatorum, quam Prochorus fecisset, acquiesceret — quod hic, cum recusatere non posset, fecit. ita repulsus abijt Prochorus — hoc modo annum huius maguae ecclesiae tributum, ad quattuor mille et centum ducatos per-

ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως φλωρία χιλιάδες τέσσαρες καὶ ἑκατόν. καὶ δίδονται καθὲν χρόνον τοῦ μεγάλου Γεωργίου εἰς τὴν ὑψηλοτάτην πόρτα τοῦ σουλτάνου.

Ἡβουλήθη οὖν ὁ αὐτὸς πατριάρχης διὰ τὰ ἰπάγη εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ εἰς τὴν Πουγδαλίαν. ὅμως εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ ὑπήγεγε μετὰ μερικῶν ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν. καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς ἀγιοτάτης μητροπόλεως Τορνόβου ἀσθένησε καὶ ἀπέθανε. ἔγινε δὲ εἰς τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ μεγαλόσχημος, καὶ ἐμετονομάσθη Ἰωάννης· καὶ ὑπῆγε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς τὰς οὐρανίους μονάς, τὸ δὲ ἅγιον σῶμα αὐτοῦ ἔθαψαν ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς. ἔκαμε δὲ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον χρόνους εἰκοσιτρεῖς καὶ μῆνας. καὶ ὅλους τοὺς μητροπολίτας καὶ ἀρχιεπισκόπους ἐχειροτόνησε, καὶ εἰς πολλοὺς θρόνους καὶ δύο καὶ τρεῖς φοραῖς, πᾶρεξ μόνον τὸν Νικομηδείας, κύριον Διονύσιον, ὅπου δὲν ἐχειροτόνησε. ἦτον δὲ αὐτὸς, ὁ κύριος Διονύσιος, καὶ ὁ κύριος Ἰερεμίας χειροτονία τοῦ πρώην πατριάρχου κυροῦ Θεολήπιου. καὶ αὐτὸς ὁ Νικομηδείας ἔλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἰερεμίου, ὡς φαίνεται κάτωθεν γεγραμμένον.

Ὅμως οἱ κληρικοὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὡς ἔμαθον τὸν θάνατον τοῦ πατριάρχου, ἔγραψαν εἰς τοὺς πλησίον ἀρχιερεῖς. καὶ ἐσυνάχθησαν, καὶ σύνοδος μεγάλη ἐγένετο ἀρχιε-

venit; quae summa quotannis die S. Georgii in imperatoria porta repraesentari solet.

Decrevit item hic patriarcha proficisci in Valachiam et Moldaviam. hoc ergo consilio egressus e magna ecclesia iter iniit, comitatus certis quibusdam pontificibus et clericis. ibi in provincia sacratissimae metropoleos Tornobi aegrotans vitam hanc reliquit. cum autem ita morbo laboraret, perfectorum monachorum habitum sibi induit, mutato priore nomine in Ioannis nomen; spiritus et superas sic eius abivit ad arces, corpore ipsius magno cum honore sepulto. sederat in throno annos viginti tres et aliquot menses. ordinaverat omnes metropolitans et archiepiscopos, idque in multis thronis et bis terve, excepto solo Nicomediensi Dionysio, qui non ab ipso ordinatus erat: sed et hunc Dionysium et ipsum Hieremiam superior patriarcha Theoleptus ordinaverat. et idem hic Nicomediae antistes mortuo Hieremiae successit in patriarchatu, sicut inferius docebitur.

Vulgata morte patriarchae clerici magnae ecclesiae scripserunt ad proximos autistites; quibus congregatis frequens conciliū factum est pontificum clericorum principum et multorum aliorum expertae

165 ρείων κληρικῶν ἀρχόντων καὶ πολλῶν ἄλλων χρησίμων ἀίδρω.
 ἐβριθῆ δὲ τότε εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ ὁ πατριάρχης
 Ἱεροσολίμων, κύριος Γερμανός, καὶ ἐπίσκοποι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν
 σίνδοδο, καὶ ἐμιλήσαντες πολλὰ περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ
 θρόνου ὁμοφωνήσαν καὶ εἰσήσαν καὶ τόμον ἐγγράφως ἐγρα-
 ψαν, καὶ κείμενον ὁ πατριάρχης αὐτοῦ, τῶν Ἱεροσολιμῶν ἐπι-
 γραψὴ καὶ ἔλοι οἱ ἀρχιερεῖς, ὅσοι ἐβριθῆσαν, καὶ οἱ κληρι-
 κοί. ὁ δὲ τόμος εἰσῆντι εἰς τὴν, ὅτι, ὅσοις τῶν ἀρχιερέων
 βουλῆθῃ με κενεῖα τρόπον καὶ γίνῃ πατριάρχης χωρὶς τοῦ
 μαζοχθοῦν ὅσοι οἱ ἀρχιερεῖς, μητροπολίται ἀρχιεπισκόποι καὶ
 ἐπίσκοποι, τῆς ἀσιατικῆς, τῆς θριακῆς καὶ τῆς Πελοποννήσου
 ἔχουσι τὸ Μορῶν, τὰ εἶναι ἀνισοκαθαίρετος τῆς ἀρχιερωσι-
 νης καὶ τοῦ θρόνου. καὶ ἀφορισμὸν ὁ Πατριάρχης ἐξηγήθηται
 μετὰ ὁμοφρονίᾳ καὶ ἐπιτηρησίᾳ. καὶ εἰς τὴν ὁμοφρονίᾳ ἀπέ-
 στείλαν τεχνόθετους εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς μετὰ βασιλικῶν ὀρι-
 σμῶν, καὶ εἰσάξαν τοὺς ἀρχιερεῖς αὐτοὺς ὅσους, καὶ ἀν-
 τειλάτῃ τοὺς ἐπαρταν εἰς τὸν καθδῆ. ὅσοις δὲν ἐπάγῃ εἰς
 τὸ πατριαρχεῖον καὶ ἡ βουλὴ μερικῶν ἀρχιερέων καὶ κληρι-
 κῶν καὶ ἀρχόντων ἦτον, ὡς ἀνταχθοῦν ὅσοι οἱ ἀρχιερεῖς,
 τότε καὶ γίνῃ σίνδοδος, τὰ καθαρῶσθαι καὶ τὰ ἐξωριζῶσθαι
 πολλὰ ὄναντια ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, ἀρχὴ τὸ Σιμο-

virtutis viciorum. aderat tunc in magna ecclesia patriarcha quoque Hierosolymitanus, cui nomen Germanus erat; et concilio ipse etiam interesset. longa de patriarchico throno deputatio habita unanimiter salutare constitutionem fecerunt, quam et in scriptum redegerunt, et infra tum Hierosolymorum patriarcha subscripsit, tum quosque aderam pontifices ac clerici archat illa sanctio ut "quoscunque praesulum vellet illo modo fieri patriarcha, absque eo ut cuncti essent congregati pontifices, metropolitae archiepiscopi et episcopi, tum Orientis tum Occidentis tum Feloponnesi, hunc talem, tum ipsum pro se contemptum pontificatu et throno dejectum esse." ac condemnationem ab ecclesiaeque consuetudine sciundationem Heracleae antistes, sacra humerali et collari veste indutus, promulgavit. tunc concordi voce emisserunt pernicies nuntias ad pontifices cum regis mandato: eos congregarent universos, et apud proximalium iudicem talem ordinationem constituerent. "quandocunque aliquis patriarcha, tum sitiens non accederet in patriarcheum, sed tantum contine aliquat pontificum praesulum, clericorum et primorum, legeretur, proinde ac si ab universorum concilio electus esset, tunc synodum esse cogendam, in qua tales dignitate sua moverentur et longe a magna ecclesia eradicatorum proferrentur." improbitatem hanc a constitutione Simonis magi, de quo in libro rerum ab apostolis Christi gestarum, ortum et nomen habere; contra quam catere canonem apostolicum.

νιαχον, ὁποῦ ἔναι ἀπόφασις τῶν θείων ἀποστόλων εἰς τοῦτο, καὶ ἄλλα ἄτοπα καὶ πικράνομα, ὁποῦ ἦσαν. καὶ τότε γὰρ ἐκλέξουν καὶ πατριάρχην, γὰρ καθέξεται εἰρημικὸς καὶ ἀσκαιδά-
λιστος, χωρὶς κανέναν πειρασμόν.

Ὅμως οἱ Γαλατιανοὶ εἶχαν μεγάλην ἀγάπην εἰς τὸν μητροπολίτην Νικομηδείας, κύριον Διονύσιον, ἔσσοντας γὰρ εἶναι ἡ πατριδα τοῦ ἀπὸ τὸν Γαλατῶν, καὶ ἐκεῖ ἐγεννήθη, καὶ ἐκεῖ ἀντιγράφη· καὶ οὐ μόνον οἱ Γαλατιανοὶ τὸν ἀγαποῦσαν, ἀμὴ καὶ οἱ Καραμανῖται, καὶ ἐπεθύμουν πολλὰ γὰρ τὸν ἐκάμουν πατριάρχην. καὶ εἰς τὰς δεκαεπτὰ τοῦ Ἀπριλλίου μηνός, τὸ σάββατον τοῦ δικαίου Λαζάρου, ἔγινε σύνοδος διὰ τινὰς ἰποθέσεις, καὶ καθεζομένων τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν κληρικῶν καὶ μέρος τῶν ἀρχόντων καὶ πολλῶν ἄλλων ἰδιωτῶν, καὶ τὸ πλήθος τοῦ λαοῦ ἦτον εἰς τὴν αἴλην. ἐκεῖ οὖν καθεζομένων ἤλθαν εἰς λόγον περὶ πατριάρχου, ὡς ἂν συναχθοῦν οἱ ἀρχιερεῖς, ποῖον γὰρ κάμουν. καὶ ἐσηκώθη τότε ὁ μέγας σακελάριος, ὁ Σεργέτης, ὁρθός, ἀπὸ τὸν τόπον ὁποῦ ἐκαθέζετον, καὶ εἶπε μεγάλη τῆ φωνῇ. “ἅγιοι ἀρχιερεῖς, τιμιάτατοι κλη-
166 ρικοὶ ἀδελφοί, καὶ ἕλος ὁ λαὸς τοῦ Χριστοῦ, ἀκοίσατε. ὁ πρόων πατριάρχης, κύρις Ἰερειμίας, πολλὰῖς τῶν φροῶν, ὡς ἐκαθέζετο μεθ’ ἡμῶν τῶν κληρικῶν, ἀνήφερε ὅτι ἀποθανόντος αὐτοῦ ἄλλος δὲν εἶαι γὰρ γένει πατριάρχης· μόνον ὁ ἅγιος, ὁ Νικομηδείας, διότι ἔναι παλαιὸς ἀρχιερεὺς, γέροντας ταπει-

multa alia absurda et legibus adversa contra disciplinam rectam pugnare his vitiis profligatis in sacro omnium concilio legendum esse patriarcham, qui pacifice, absque omni offendiculo, citra omnem vexationem et molestiam summæ rerum præsit.

Eo tempore Galatæ oppidi cives inclinatione caritatis admodum propendebant in metropolitē Nicomediæ Dionysium. eo quod patria eius Galatæ erat, quæ ipsum et genuerat et educaverat. nec Galatianis modo carus erat, sed etiam Caramanitis seu Cilicibus, qui magnopere eum fieri patriarcham studebant. itaque 17 die Aprilis, sabbato iusti Lazari, synodus propter negotia quædam collecta est ibi sedentibus pontificibus et clericis et parte procerum secularium et multis aliis, congregataque multitudine plebis in area, sermo incidit de patriarcha. quisnam in pontificum conventu faciendus esset. tunc magnus sacellarius, nomine Serpeta, de loco suo surrexit, et stans erectus clara voce dixit. “sancti pontifices, venerabiles clerici fratres, et universe piorum coetus, auscultate. prior patriarcha felicis memorie, Hieremias, sæpenumero, quando cum clericis nobis se debat, referebat se mortuo alium neminem esse qui fieret patriarcha,

τός και ιερηικός." και ἀποποιούμετες τοῦτο ἐσχωθῆσαι μέρος τῶν ἀρχιερατικῶν και μέρος τῶν κληρικῶν και οἱ Γαλαταῖοι και οἱ Καρρυαῖοι, και ὅσοι ἄλλοι τὸν ἀγαποῦσαν τὸν αὐτὸν Νικομηδείας, τὸν ἄρπυζαν ὁμάδι και τοὺς ἀρχιερατεῖς, και τοὺς ἐπέχαι μέσῃ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, και ἔκριναν τοὺς ψεφούς, και ἔδωκαν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μερίσμα, και το μὲγα μετὰ τὸν ἰσπερισμὸν τῶν βυζίων, και ἐκάθισαν αὐτὸν εἰς τὸν πατριαρχεικὸν θρόνον.

DIONYSIUS μητροπολίτης Νικομηδείας.

Τῆ οὖν κρησικῆ τῶν βυζίων ἐκβαλλέμευσαν αὐτὸν και εἰς τοὺς πασιῶδες τὸν ἐπέχαι, και τοὺς ἐπροσκύνησεν· και οἱ δὲ τόμον ἐνθυμέθησαν οὐδὲ ἀφορισμον· και ὡς ἐκάθισεν εἰς τὸν πατριαρχεικὸν θρόνον, ἐπέμυσεν ὄλη ἡ μεγάλη ἑβδομάδα, τὰ ἅγια και φησικὰ πᾶθη τοῦ σωτηρισμὸν ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, χωρὶς κανίᾳ ταραχῆ· και ὄγινε και ἡ ἀνύστασις, και ψάλλοντες αὐτῶν ἑκλυτοῖς ἀπὸ ταῖς σιράταις Τοῦρκοι Ῥωμαῖοι Ἀρμένιοι Ἑβραῖοι και πᾶσα ἄλλη φυλῆ, κληροντες και βοῶντες μεγάλη τῆ φωνῆ "τὸ πει παζῶση καίται και τὸ πικροσῶση." και ἔπρησαν οἱ ἐλίενοι πραγματεῖται εἰς τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν, τὰ γλύτωσσαν ἀπὸ τα φοίχα τῆς πραγματείας αὐτῶν. ὄγινε δὲ τότε μεγάλη φθορὰ και γαλιουμός και πτω-

nisi sanctum Nicomediae praesidem, nam esse aetate protracta pontificem, animo vulnositum, pacis amantem." hac sententia audita pars pontificum et clericorum surrexit, Galatiani item et Carmaniitae, nec non alii, qui delibant Nicomediensem cum sapientes una cum pontificibus in magnam ecclesiam introduxerunt. ibi subagitatione tanta minus ei dederunt iudicium, et post Palmarum vespertas manum in patriarchicum solium extulerunt.

XXII. P. DIONYSIUS Nicomediae metropolita.

Die dominico Palmarum in equo collocatum ad bassas perduxerunt, quos ipse adoravit. ibi nec superioris sanctionis meminere nec excommunicationis. posteaquam in throno suo sedit, praeterit tota hebdomada Paschalis, quae magna vocatur, sancti et venerandi supplicii servatoris Iesu Christi celebratio, sine ulla perturbatione. secuta est et ipsa resurrectio. quam cum in ecclesia decantarent, ecce tibi tumultus. plorare per plateas Turcae, Graeci, Armenii, Hebraei, alia quaevis natio: lamentari, magna voce clamare "pitpasarom ardet, perestinum ardet," hoc est forum artificum et forum premississimum vestium ac rerum. discutere miseri negotiatores in suas officinas, ut incendio subtraherent negotiationis suae vestes et paunos. accidit

χία καὶ γυμνότητι εἰς τοὺς πραγματευτάς διότι πολλοὶ πτωχοὶ ἔγιναν τότε πλούσιοι καὶ πολλοὶ πλοῖσιοι ἔγιναν πτωχοί.

Οἱ δὲ ἄρχοντες τῆς πόλις, ὡς ἔμαθον ὅτι πατριάρχης ἔγινε, ἐβραρέθησαν πολλὰ, καὶ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐδραμαν καὶ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ὑπῆγαν λέγοντες “τί τοῦτο; τὰ γράμματα τοῦ τόμου ἀκομὴ δὲν ἐστέγνωσαν· τὸ ἐπιτραχῆλιον καὶ τὸ ὠμοφόριον, ὅπου ἔγινεν ὁ ἀφορισμός, ἀκομὴ ἔξω εἶναι, ὅπου δὲν ἐβύλθησαν εἰς τὸ σκενοφυλακίῳ· καὶ 167 αἱ ὑπογραφαὶ σας στέκονται, ὅτι, εἴ τις τῶν ἀρχιερέων ἐπιχειροθῆ διὰ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον χωρὶς νὰ συναχθῶν ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς, νὰ εἶναι αὐτοκαθαίρετος. εἶναι νόμοι εἰς τοῦτο; εἶναι ἀποφάσεις; δὲν ἤξεύρετε ὅτι καὶ ἐσὺς καὶ αὐτὸν, ὅπου ἐκάμετε πατριάρχην, οἱ νόμοι σας καθήρουν;” οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀπεκριθῆσαν “ἀληθῶς οἱ νόμοι καθήρουν ἡμᾶς, εὖν ἠθέλαμεν παρέβη τὸν νόμον καὶ τὰς ὑπογραφὰς μας θεληματικῶς. ἀμὴ τοῦτο ὅπου ἐκάμαμεν, ἔγινε στανικός μας, διότι ἀπὸ τὴν σύνοδον, ἔπου ἐκαθεζόμεθεν, ἀρπαξαν ἡμᾶς στανικός, καὶ τινὲς ἐβύσταξαν ἡμᾶς ἀπὸ τὰ ποδάρια, ἄλλοι ἀπὸ τὰ χέρια καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὴν μέσιν· καὶ τὰ * καμιλάχια ἡμῶν καὶ τὰ σοκαμίλανχα ἔσρηξαν κατὰ γῆς, καὶ ἀσκεπεῖς ἡμᾶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐσφάλισαν, καὶ ἀπόφασιν εἰς μᾶς ἐξεφώνησαν, ὅτι ἢ τὸν Νικομηδείας νὰ κάμετε πατρι-

tunc mercatoribus ingens calamitas et iactura, ad mendicitatem et nuditatem redactis. multi tunc pauperes ditati, contra multi divites depauperati.

At vero principes urbis seu bassae, audito patriarcham factum esse, valde moleste ferebant. itaque in patriarchicam ecclesiam currere et pontifices adire, dicentes “quid hoc rei est? literae quibus in libro sanctionem inscripsistis, nondum siccatae sunt; vestis collaris et humeralis, in qua promulgata fuit excommunicatio, adhuc foris est nec in vestiarium reposita; subscriptiones etiam vestrae extant, si quis pontificum invadat in patriarchicum thronum non omnibus pontificibus praesentibus, talem statim per se illa dignitate deiectum esse. de hoc leges sunt, sententiae firmae sunt. an ignoratis et vos ipsos, et quem fecistis patriarcham, voce legum vestrarum de statione vestra deturbari?” responderunt pontifices “vane deturbarent nos leges, si voluntate nostra violassemus legem et subscriptiones nostras. nunc illud quod fecimus, factum est invitis nobis, quia e synodo, ubi sedebamus, nos contra voluntatem nostram rapuerunt; ac quidam nos portabant pedibus, alii manibus; nonnulli medios complexi pannos humerorum nostrorum in terram abiecerunt, nudatos in templo nos incluserunt; praefracte denique denuntiarunt, aut Nicomediensem de-

ἀρχὴν, ἣ ἐν αὐτῷ θαυματούσομεν." ὡς ἀκούσαν δὲ τοῦτους τοὺς λόγους οἱ ἀρχόντες, ἐκφύζαν αἰσῶδον τὴν νῆα ἐξ Ἰδομάδα. καὶ καθύσαντες οἱ ἀρχιερεῖς ἐξέησαν ἅτι τὰ ἀναγνωσθῆ ὁ τόμος. ἔ δὲ πατριάρχης, κήφης Διοτίσιος, μετὰ τῶν οικιακῶν τῆς βουλῆς αὐτοῦ δὲν ἐθέλησαν οἶδε τὰ ἐπιλήσαντες οἶδε τὰ ἀποκριθῶντες. οἱ δὲ ἀρχόντες καὶ οἱ περισσοτέραι τῶν ἀρχιερέων, ὡς ἴδαν ταύτην τὴν καταφρόνησιν, ἀναφορὰ τοῦ πασιὰ τοῦ Ἰεαμαν (ὁ ὁμοίος ἔτι οὗ Ῥουσιτανασιῶς, πρώτος βασιλεὺς, γαμβρὸς τοῦ βασιλέως) καὶ ἐκ τὸ πικρῶτον ἐπιεικῶν ἐκαμῆν, ἵτι τὰ ἐξισταχθῆ ἢ ἐποδοῖσις αὐτῆ τοῦ τόμου καὶ ἐκ μὲν ὁ πατριάρχης ἐγὼ ἐπιεικῶς καὶ καλοῖκῶς, ἐκ τῶν ἐκφροσυνῶν διὰ πατριάρχῃ μας, ἐκ δὲ καὶ παρρησιῶς ἐγὼ ἐκ καθήκονται. ὁ δὲ πατριάρχης δὲν ἐθέλει τὰ ἀκαίρη τοῦτο μόνον ἐπιεικῆ τὴν ἐπιεικῶν τοῦ πικρῶτον. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἀρχόντες, ὡς ἴδαν ἅτι σιγήσει τὴν ἐπιεικῶν, πάλιν Ἰεαμαν περισσοτέραι ἀίξῃσι. ἔτι οὗ τὸ πικρῶτον φλωρία πεντακῶσα ἀπὸ τῶν ἀρχῆ, καὶ τότε τὸ ἐπιεικῶν τρεῖς χιλιάδες φλωρία. ὁ δὲ πατριάρχης μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν καὶ μερὸς τοῦ λαοῦ Ἰεαμαν αἰσῶδον αἶνα μῆσαν αὐτῶν, ἐκ τὰ κακοῖν ἐκ τῶν τοῦτο, καὶ ἐκ τῶν ἐκφροσυνῶν ἅτι τὰ δῶσαντες ὁ ἴσῃ τοῦ βασιλέως, ἐπιεικῶς ὁμοῦ 168 ἔτι οὗ ὁ πρώτος βασιλεὺς ὁ Ῥουσιτανασιῶς ἐχθρῶς, μετὰ τοῦ πατριάρχῃ. καὶ ὡς ἴσῃσαν τοῦτο, Ἰεαμαν τοῦ ἴσῃ, γρά-

signaremus, aut morte poenas lucremus." principes his auditis synodum sequenti hebdomada convocant: pontifices condescant, sanctionem recitari postulant. at patriarcha Dionysius, et qui cum ipso faciebant, nec colloqui nec respondere ipsis volebant, principes et maior pars pontificum, ut talem contumaciam viderunt, ad hanc retulerunt, qui est Rusta Bassa, primus vestrum, regis gener, et processio augenda causam dedebunt, ut exponeretur negotium illud novellae constitutionis seu decreti. "si patriarcha" inquit "legitime et rite factus est, retineamus ipsius, pro patriarcha vero habentes et honore debite prosecuentes. sin contra, quam lex praescribit factus est, deponatur." recusare patriarcha hoc, sed austerius honorari appetere. at pontifices et primates hoc viso, cum admittere auctoritatem, deum tanto maiorem fecerunt additionem. fuerat processio mille aurei quingenti, tunc vero ad tria milia aurosum perloquerent, enimvero patriarcha, ipse et qui ei faciebant pontifices clerici et pars populi, inter se consilium habebant, quid de hoc facerent. convenit inter eos dandum esse supplicem libellum ad regem, cum hoc certum esset, primus vestrum, ipsum Rusta Bassam, magnopere commodis adversari patriarchae. hoc ubi sic decrevere, parant supplicationem

φροντες, ὡς ἀπὸ μέρους ὅλου τοῦ λαοῦ, οἱ τοῦτον θέλομεν πατριάρχην, τὸν κέριον Διονύσιον. καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ὑπῆγεν ὁ βασιλεὺς διὰ Θαλάσσης εἰς τὸ καμηλογέφυρον· καὶ ὡς ἔμαθαν τοῦτο οἱ Χριστιανοί, ἔδραμαν ἐκεῖ, βασίοντα τὸν ῥοκᾶν, 5 καὶ ἔτιζη ἐπροσκύνησαν καὶ τὸν ἔδωκαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς ἦλθεν εἰς τὸ σαράγιον αὐτοῦ ἀνέγνωσε τὸν ῥοκᾶν, καὶ τῆς ὄρας ἔκραζε τὸν Ρουσταπασιᾶν, καὶ πολλὰ τὸν ὀνειδίσει περὶ τούτου. τέλος τοῦ εἶπε κατὰ ἀπόφασιν “νᾱ γένοι τὸ θέλημα τοῦ λαοῦ μου.” καὶ ὁ πασιᾶς μὴ ἔχων, τί νᾱ κάμη ἀπὸ τὸν 10 φόβον τοῦ βασιλέως, ἔπεμψε τζαούση καὶ ἐπῆρε τὸν πατριάρχην ἀπὸ τὸν Γαλατᾶν, ὅπου εὐρίσκετον ἐκεῖ διωγμένος, καὶ τὸν ἤφερον εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸν θρόνον τὸν πατριαρχικόν.

Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας ἔλαβε τὸ πεσκέσιον, ταῖς τρεῖς 15 χιλιάδες τὰ φλωριά, καὶ τὰ ὑπῆγεν εἰς τὸ διβάνη, καὶ τὰ ἐπαρέδωκε τοῦ τευτεριτέρη. καὶ ἔτιζη τὸν ἐπῆρε, καὶ ὑπῆγε καὶ ἐφίλησε τοῦ βασιλέως τὸ χέρη, ὡς ἔναι συνήθεια τῶν πατριαρχῶν. καὶ μαράτιον τοῦ ἔδωκε. ὡς δὲ ἔλαβεν αὐτό, ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου, καὶ ἔκρινεν ἀφόβως. οἱ δὲ ἀντίδικοι 20 αὐτοῦ, οἱ ἀρχιερεῖς, μὴ ἔχοντες πλέον τί νᾱ κάμουν αὐτοῦ, ἐπροσκύνησαν αὐτὸν ὡς αὐθέντην αὐτῶν καὶ βασιλέαν καὶ πατριάρχην· καὶ ὑπῆγε καθ' ἕνας εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ.

Εἰς τὰς ἡμέρας δὲ τούτου τοῦ πατριαρχοῦ ἔγιναν πολλὰ

tanquam nomine totius populi scriptam, hunc Dionysium sibi patriarcham expetentis, quodam die rex mari ad camelogephyrum (pontem camelorum dixeris) perrexit. quod ut Christiani cognoverunt, cucurrerunt illo, ferentes supplicationem; quam humiliter ei porrexerunt. rex in palatium suum reversus eam legit et extemplo Rusta bassam accivit et valde hoc nomine obiurgavit. tandem ei dixit “est haec sententia mea, ut fiat quod populus meus vult.” tum bassa, cum metu regis non haberet quod aliud faceret, misso equite, quem zauschum vocant, patriarcham ex oppido Galata, quo eiectus fuerat, accersivit. qui in patriarcheum reductus sedem suam recuperavit.

Paucis diebus post, honorarium ter mille ducatorum accepit alatumque in consessum bassaram quaestori tradidit. a quo ad regem adductus manum huius osculatus est, quemadmodum consuetudo patriarcharum fert. cumque potestatem et ius ab eo datum accepisset, in solio suo securus sedit, libere ecclesiam regens et iurisdictionem exercens, adversarii vero pontifices, cum rem impedire non possent, eum pro domino suo et rege et patriarcha agnoverunt et honorarunt. ita singuli domos suos discesserunt.

Temporibus huius patriarchae multae discordiae confusiones per-

σκάνδαλα καὶ συγχύσεις καὶ ταραχαὶ ἐντὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν κληρικῶν, καὶ πολλαὶ συνήθειαι καὶ ταραχαὶ ἐγένοντο.

Τοῦτος ὁ πατριάρχης ἐκτίσεν μέσα εἰς τὸ πατριαρχεῖον, τὸ μέρος τῆς δόξωος, κελία τέσσαρα ἀπάνω, καὶ ἀποκάτω εἰς αὐτὰ ἕνα μὲν ἄλλα τέσσαρα. καὶ πλησίον τούτων ἔκαμιν ἀρχιερεῖον ἕνα μὲν γὰρ καλόν. ἕνα μὲν δὲ καὶ διὰ ἀναλόγια, ὁποῦ κατοικοῦν, εἰς τὸν δεξιὸν χορὸν καὶ εἰς τὸν ἀριστερὸν, καὶ ἄλλα τινὰ σκεῖτη.

Πατριαρχεῦντος δὲ τούτου τοῦ κερῶ Ἀποστολίου ἔκα-
τίβασαν τὸν στανρόν, διὰ ὀρισμοῦ τοῦ πασιᾶ, ἀπάτωθεν ἀπὸ
τὸν γαόν τῆς παμμακαριστοῦ τοῦ πατριαρχεῖον· ὁποῦ ἦτον
ἀπάνω εἰς τὸ καμπυλίον καὶ ἐφαρτίον ἀπὸ μακρῶν
169 σκεριῶν καὶ θαλάσσης, καὶ ἐγνωρίζε πᾶσα Χριστιανὸς τὸ πα-
τριαρχεῖον, ὅταν ἤθελεν ἰδεῖ τὸν στανρόν. καὶ ὡς τὸν ἔκα-
τίβασαν, ἔγινε μεγάλη λύπη εἰς τοὺς Χριστιανούς.

Τοῦτος ὁ πατριάρχης ἀσθενέσας ἀπέθανε· καὶ ἐν τῇ
ταφῇ τῆς παμμακαριστοῦ τὸν ἐφάλλαν μετὰ πάσης εὐλαβείας.
τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἔθαψαν ἐν τῇ μονῇ τῆς ἑλεναρίας Θεοτό-
κου, ἐν τῇ Χαλκῇ, εἰς τὸ μοναστήριον αὐτοῦ.

Ἀποκύοντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς τὸν θάνατον τοῦ πατριάρ-
χου ἰδραμαν πολλοί, καὶ ἀπὸ τῆς αἰατολῆς τὸ μέρος καὶ ἀπὸ

turbationes inter ipsum et pontifices et clericos exortae sunt, ac plu-
res turbulentaee synodii celebratae.

Condedit hic patriarcha in patriarchei parte, quae ad occasum
solis vergit, quattuor conclavia seu cellas in superiore loco, et alia
totidem inferius, his subiecta et prope haec equale spatiosum et
pulcrum. duo quoque pulpita libris imponendis totius, ubi quae ab
aliquo leguntur, ab aliis cantantur, in dextero et sinistro choro, nec
non alia quaedam, ecclesiae usibus accommodata.

Hoc patriarcha sedente deposita est S. crucis figura, huius
iuxta, de superiore parte, ubi campanis locus erat, templi Pammaca-
ristae, quod in patriarcheis est; quae crux eorum longe e terra ma-
rique conspicua fuerat omnibusque Christianis patriarcheum con-
specta notum fuerat. ea deposita magnus maeror omnium piorum
animos invasit.

Post haec, patriarcha morbo extinctus est; cui iuxta in templo
praedicto, psalmorum cantu et omni caeremoniarum genere, rite
facta sunt. corpus eius in S. deiparae monasterio vicinae insulae
Chalcae, ad ipsum pertinente, humatum.

Vulgato patriarchae obitu inter antistites multi et ab Oriente
et ab Occidente in urbem confluxere. ibi concilio habito, de ten-

τῆς δύσεως. καὶ συνόδου γενομένης κοινῇ γνώμῃ ἀρχιερέων κληρικῶν ἀρχόντων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐψήφισαν πατριάρχην τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως, κύριον Ἰωάσαφ, καὶ ἔδωκαν αὐτοῦ τὸ μικρὸν μήνυμα, καὶ τὸ μέγα, ὡς ἔψαλαν τὸν ἐσπερινόν. καὶ τὴν εὐχαριστίαν ποιήσας ἐπὶ χειρὸς τὸ δικανίκιον ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἡρακλείας. καὶ προσκυνήσας αὐτὸν ἐφίλησε τὴν χεῖραν αὐτοῦ. τὸ δὲ μέγα μήνυμα τοῦ ἔδωκεν ὁ τιμιώτατος καὶ σοφώτατος μέγας χαρτοφύλαξ τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, κύριος Ἀλέξανδρος, ὁ ἀπὸ Τηρᾶς.

ΙΩΑΣΑΦ μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως.

Ὡς ἔγινε τούτος πατριάρχης, ἔδραμεν ὄλος ὁ λαός, ἱερωμένοι καὶ κοσμικοί, καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτόν, γέροντες καὶ νέοι. ὅμως, ὡς εἶπαμε, τὸ πεσκέσιον ἔγινε φλωρία χιλιάδες τρεῖς, ἔσσοντας νὰ κάμουν τὴν ἐπανεύασιν εἰς αὐτό. καὶ οὕτως τὰς ἔδωκεν ὁ πρώην πατριάρχης, κύριος Διονύσιος. καὶ ὡς ἔγινε πατριάρχης τούτος ὁ κύριος Ἰωάσαφ, ἔκαμεν οἰκονομίας πολλὰς καὶ δωρήματα ἔδωκε καὶ ἔκοψε τὰ χίλια φλωρία τοῦ πεσκέσιου· καὶ ἔμεινεν αὐτὸ δύο χιλιάδας. καὶ ἔτζη ἐπῆρεν αὐτάς, καὶ ὑγῆγεν εἰς τὸ διβάνη, καὶ τοῦ βασιλέως τὴν χεῖραν ἐφίλησε, καὶ τὸ μπαράτιον ἔλαβε.

tentia pontificum clericorum primorum et totius populi, electus est patriarcha sanctissimus Adrianopoleos metropolita, Ioasaphus. cui primo minor de more significatio data est, deinde vespertino cantu peracto maior. cumque gratias rite egisset, pedum sacrum ab Heraclensi accepit; quem demisse venerans osculum manui eius infixit. maiorem vero significationem dedit ei reverendus et doctissimus vir, magnus sacratissimae magnae Christi ecclesiae chartophylax seu commentariensis, Alexander Terensis.

XXIII. P. IOASAPHUS, metropolita Adrianopoleos.

Postquam hic patriarchicae dignitati praepositus fuit, concursu totius populi, sacri et profani ordinis, seniorum et iuniorum ei gratulantium et veneratione exhibentium, exceptus est. erat tunc temporis pescesium trium millium, uti diximus, aureorum, vitio eorum qui ad tantam id auctionem perduxerant. eam certe summam superior patriarcha Dionysius dederat. at hic Ioasaphus sedem indeptus, magna arte, multis machinationibus plurium donorum distributione tantum effecit ut uno mille desecto pescesium posthac his mille aureorum remaneret. his secum acceptis ad consilium perrexit, manuque sultani osculatus insigne potestatis accepit.

Καί ὡς ἐπέρασεν εἶραι ἄλιον, ἔβλεν τὸν περιφραγευμένον τοῦ πατριάρχου, ἐξοὺ ἔβλεν γέφυραν μὲ παλαιὰ πύλαινα σαυθρωμένη, ἔρχετο αὐτῷ, καὶ ἔφητο ἀσπίστην καὶ λιθάριον καὶ κρημίδα, καὶ τοιβαίλα, καὶ ἔπειτα αὐτὸ γέφυρον, καὶ τὸ ἔπειτα ὡς κούτροι ἀφαισίουτο, περὶλαβόμενον. ἔπειτα δὲ καὶ δύο παλαιὰ εἰσοφρώτατα μεγάλα, ἀφιστηρῶ, ὅταν 170 εἴδῃς ἀπὸ τοῦ πατριάρχου, πληροῦ τοῦ πατριάρχου θύρον κελίον. ἔπειτα δὲ καὶ μαργαρίσι καὶ μέλιον, ἔπειτα δὲ καὶ σκεπὴ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, διαβασίον ἀφιστηρῶ, λιθάριον ἀφιστηρῶ, μαρμαίλα δύο ἀφιστηρῶ, καὶ ἄλλα πολιτῆμα, λαμπρὰ καὶ γυνῶ ἡρώ, καὶ ποδαί.

Ὅμως τοῖτο, ὁ πατριάρχης ἦτον πάλαι εἰσετήριτος καὶ δεσποσύτιος, καὶ ἔβλεν εἰς μεγάλα σκευάματα μετὰ τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν καὶ μετὰ τῶν ἐγγιστάτων ἀρχόντων, καὶ ἀλλοιῶτε καὶ ἔπειτα ἐβλεν τοὺς ἀρχιερεῖς τῆς ἀσιατικῆς, τῆς θιατικῆς καὶ τῆς Πιλοπονητικῆς· καὶ ἔβλεν καὶ ἐπιτάχθησαν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν· δια τὰ τοὺς ἐχθροὺς, τὰ καταβύθη τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ συνέδον γυναικῆς ἀπέδιδαν αὐτὸν Σιμωνιακόν, καὶ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἀπαστολικῶν θύρον κατέστη ἐκκλησίαν αὐτοῦ τῆς ἀρχιερωσύτης καὶ τοῦ πατριάρχου θύρον καὶ τῆς τιμῆς.

Ἴδοι καὶ ἡ καθαιρήσις αὐτοῦ.

Pontis diebus clavis totum septem quo patriarcheum circumdaturum erat, cum veteribus et presbiteris ingenuis destruxit, adveniensque calce, Epiphylis, Tepehis et ecclesiis lateribus marmis qui patriarcheum circumdabant, ita ut id non esset pulcherrimum et mundi speciem haberet, addidit quoque duo speciosa et ampla palatia in parte sinistra exenti e patriarcheum, prope maritimum patriarcheae cellam, ad haec coquinae et molendinam insuper vixis sacris magnam ecclesiam aedificavit et ornavit, turribus, portis, candelabris duobus, ex argento aeneis, nec non alius magni pretii et splendoris ex auro utensilibus sacris et vestibus.

Erat proinde hic patriarcha admodum superbo ingenio, et gloriae praeter modum avido. hinc in magnas convocationes cum venerando clero cum coetu et cum vicis necessitate praesentibus vocat, atque ut sibi adversarias factionis prosterendae causa pontus haberet, montes omnes cunctos Orientis Occidentis et Peloponnesi pontifices congregavit, qui cum venissent, in magna ecclesia congregati sunt. synodus autem facta, ipsum Simoniacum condemnavit et ex sententia sacrorum apostolicorum canonum pontificio throno patriarchicoque honore deiecerunt.

Exemplum deiectionis.

Οὐδέποτε κόρον ἐκτίσαιο ὁ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας
 ἐχθρὸς καὶ ἐπίβουλος, τῇ ἀνθρωπείᾳ ἀρχῆθεν ἀθιστάμενος
 φύσει καὶ κατὰ τῆς Χριστοῦ ἐκκλησίας αἰεὶ ὀπλιζόμενος, αἰ-
 ρέσει ποτὲ μὲν διαφόροις ἐπιβουλείων, ποτὲ δὲ κατὰ τῶν
 5 θείων ἀποστολικῶν κανόνων καὶ πατρικῶν ἀιθρώπουσ φθο-
 ρεῖς ἐγείρων, τοὺς τὰ ὦτα αὐτῆ ὑποκλίνοντας. ὡς καὶ νῦν
 ἡ πληθυνθεῖσα ἁμαρτία ἡμῶν ἐξήγειρεν ἀναφανδὸν διώκτην
 καὶ πολέμιον καὶ φθορέα τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως,
 τὸν πατριαρχεύσαντα Ἰωάσαφ, ὃς ἀφοβίαν Θεοῦ ἰοσῶν, ὡς
 0 ἀπιονῆς ἄνθρωπος, πᾶν εἶδος παρανομίας ἐκτὸς τῆς διατύξεως
 τῶν ἱερῶν κανόνων πεπραχὼς ἦν. ἐνθὲν τι διαμηνυσθέντες ἡμεῖς,
 οἱ τὴν σύνοδον ἀναπληροῦντες ἀρχιερεῖς ἐπὶ ἐξέτασει τῶν τοι-
 ούτων, πρό γε τῶν ἄλλων πάντων ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων
 τὰ κατὰ τοῦ πατριάρχου δεῖν ἐγνωμεν λεπτομερῶς θεωρῆσαι.
 5 καὶ δὴ τὰς ὄψεις ἐπιβαλόντες τοῖς λαληθεῖσιν ἐγκλήμασι κατ'
 αὐτοῦ παρὰ γε τοῦ μεγάλου σακελαρίου τῆς καθολικῆς μεγά-
 λης ἐκκλησίας, πρεσβυτέρου κυροῦ Ἀναστασίου, καὶ τοῦ με-
 γάλου λογοθέτου κυροῦ Ἰερακος, καὶ τοῦ ἐν ἄρχουσι κυροῦ
 Ἀντωνίου τοῦ Καντακουζηνοῦ, καὶ κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Γαβρᾶ,
 0 μετὰ τὴν προσήκουσαν ἀκριβῆ ἔρευναν καὶ ἐξέτασιν εὑρομεν
 αὐτὸν οὐ μόνον ἄδικον καὶ πλεονέκτην, ἀλλὰ καὶ ἀδελήσαντα
 τὴν πρὸς αὐτὸν δοθεῖσαν διάκρισιν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ 171

Nunquam satietatem capit inimicus ille salutis nostrae et insi-
 diator, qui humano generi mox ab initio adversarius extitit et adver-
 sus Christi ecclesiam semper arma capit. nam interdum per haereses,
 quas varias excitat, insidiatur: nonnunquam per homines irrequietos,
 qui aures ei adhibent, corruptiones sacrorum apostolicorum et a S.
 patribus traditorum canonum tentat. sicut nunc quoque peccatorum
 nostrorum abundantia aperte persecutorum suscitavit et hostem et
 ecclesiasticae disciplinae corruptorem, istum qui patriarcha fuit, Ioa-
 saphum, hic enim morbo animi dei timorem aspernatus, ut homo sine
 metu et a ratione alienus, omne genus iniquitatis, a praescripto sa-
 crorum canonum recedens, designavit. unde nos, qui ad hoc concilium
 inquirendi causa convenimus, antistites certiores facti, antequam
 quicquam rerum ecclesiasticarum attingeremus, patriarchae acta ex-
 quisite nobis considerata duximus. oculis itaque ad crimina adie-
 ctis quae contra ipsum allata sunt (primum a magno sacellario cat-
 holicae magnae ecclesiae, presbytero Anastasio, item a magno logo-
 theta Hierace, deinde ab illustribus viris, Antonio Cantacuzeno et
 Michaele Gabra) adhibitaque, quam par erat, accurata investigatione
 et examinatione,prehendimus ipsum non solum iniustum et avarum,
 sed etiam sententiae de ipso a pontificibus latae contemptorem,

διαπραϊτέμενον ἄντιπρὸς τὸ τοῦ Σιμωνος παρασημασμένον καὶ ἀσεβησιαστικὸν ἔργον, καὶ ἀδικοῦντα, ὡς οἰκτιροῦν χειρὶν ἀπολογησαί, τὸν ἐπισκοπὸν ἵσταται πάντοτε τῶν ἀγίων ἀποστόλων, τὸν φασκόντα οὕτως· “εἰ τις ἐπίσκοπος, δια χειρῶν τῆς ἀξίας ταύτης ἐγχευτὸς γένηται, ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, καθαιρεθῶ καὶ αὐτός, καὶ ὁ χειροτονήσας, καὶ ἐκκοπιθῶ παπῶν καὶ τῆς κοινότητος, ὡς Σίμων ὁ μάγος ἐπ’ ἑμοῦ Πέτρον.” πρὸς δὲ καὶ ἐκποιήσονται ἐκτὸς ἀνάγκης κατασκευαστοῦ, καὶ χωρὶς γναμικῆς συνουσίας ἢ ἐιδήσιν τῶν κληρικῶν, τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸ χειρῶν ἀμειβομένων ἀσκησόμενα πνεύματα τῆς καθολικῆς, μεγάλης ἐκκλησίας, ὡς καὶ περὶ τοῦτου ἀπολογησαί, τοῦ ἐπισκοπὸν ἵσταται πάντοτε τῆς ἐν Καρθαγίνῃ συνουσίας· “οὐκ οὖν, ἔχουσιν ἵνα πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μὴδὲς κατασκευαστοῦ, ὅτι οὗ ἐπὶ πρὸς τὴν μὴ ἔχῃ καὶ πολλὴ τις ἐπισημῶν ἀνάγκη, τοῦτο ἐμφανίζουσιν τῇ πρῶτῃ τῆς αὐτῆς ἐπισημῶν, 15 καὶ μετὰ τοῦ ὀφισμοῦ ἀφ’ ἑαυτῶν τῶν ἐπισκοπῶν βουλεύσασθαι τι δεῖ πράξαι. εἰ δὲ τοσαύτη ἐπισημῶν ἀνάγκη τῆς ἐκκλησίας ὡς μὴ δεῖσασθαι πρὸ τοῦ πωλεῖν βουλεύσασθαι, καὶ τοῖς χειρῶν τῆς μαρτυρίας καλεῖται ὁ ἐπίσκοπος, φροντίδα ποιησόμενος τοῦ ἀποδείξαι τῇ συνουσίᾳ πάσας τὰς συμβά- 20 σεις τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ περιστάσεις· ὅτι εἰ μὴ ποιησῆται, ἐπισημῶν τῆς θεῆς καὶ τῆς συνουσίας φασκὸς ὁ πωλεῖσθαι, καὶ ἄλλοτρίως τῆς οἰκίας τιμῆς.” ἐπὶ δὲ καὶ καθαιροῦν ἀρχι-

denique eum qui aperte se iniquissimo et summo impio Simonis scelere astrinxerit atque, ut suadet ore confessus est, 29 canonicam S. apostolorum vinculo veritatis, dicitur sic dactilem “si quis episcopus pecunia data huius dignitatis corpus factus fuerit aut presbyter vel diaconus, deponatur et ipse et qui eum designavit, atque proventus a communione excludatur, sicut Simon magus a me Petro.” insuper de reprehensione eum, nulla necessitate urgente, in eum illius synodi, nemine clericorum sciente, abeuisse possessiones catholice magnae ecclesiae in Creta insula, ante tempora memoriam effugientia, consecratas, sicuti de hoc quoque confessus, quod contra 26 Carthagensis concilii canonicam est, qui sic habet “similiter placuit ne quid ecclesiasticum ullus vendat, quodsi non habuerit proventus et magna insubscrit necessitas, id iudicetur primum eiusdem provinciae, et, adhibito certo numero episcoporum consultatur quid agendum sit, quodsi tanta necessitas ecclesiam orserit ut non possit ante vendendum, deliberari saltem vicinos ad hoc testandum vocabit episcopus, curam adhibens ut omnes, qui ecclesiae suae acciderint, casus synodo demonstraret. quodsi fecerit, reus deo et synodo tenebitur qui vendidit, et a suo alienus honore.” deprehensus est etiam abrogationes pontificum praeter ra-

ρέων παρὰ λόγῳ ποιοῦντα, καὶ αὐθις συγχωρήσεις, τοῦ τε
 δηλαδὴ Καβάλας Νεοφύτου (μετὰ τοῦ συγκαταειρηθέντος αὐτῷ
 παπῶ Κλονάρη, λαβόντα δίγαμον γυναῖκα ἐν τῇ Θάσσω) καὶ
 τοῦ Ἐλασσῶτος Γρηγορίου καὶ τοῦ Περιθεωρίου Δοσιθέου.
 5 ὡσαύτως δὲ καὶ παρενοχίας πλείστας χειροτονήσεις, ἐν τε τῇ
 ἐπαρχίᾳ τοῦ Χαλκηδόνος καὶ τοῦ Ἡρακλείας καὶ τοῦ Θεσσα-
 λονίκης κυροῦ Θεωνᾶ καὶ τοῦ Μεθύμνης. ἀλλὰ δὴ καὶ ἀδο-
 κημάστους χειροτονήσεις καὶ ἄλλας πλείστας κατηγορίας φη-
 0 νεράς, καὶ μεμαρτυρημένας δέ. ἰδόντες οὖν ἡμεῖς, ἵνα μὴ
 καὶ αὐτοὶ καθαιρέσει καὶ τῷ αὐτῷ ἀναθέματι ὦμεν ὑπόδικοι
 ὡς συγκοινωνοῦντες τῷ ἀκοινωνήτῳ, ἤδη αὐτὸν ἀνάξιον ἐκρί-
 ναμεν τῆς ἀρχιερωσύνης ὡς πρωταίτιον τῆς παραβάσεως τῶν
 θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων, καὶ καθαιροῦμεν, καὶ ἔκπτωτον
 καὶ ἀπηλλοτριωμένον ἔχομεν αὐτὸν καὶ τῆς ἀξίας τοῦ πα-
 5 τριάρχου καὶ τοῦ ὀνόματος, ὥστε μὴ δύνασθαι κατὰ μηδένα 172
 τρόπον τοῦ λοιποῦ ἀναλαβέσθαι ἢ τὸν θρόνον τὸν πατριαρχι-
 κὸν ἢ τὸ τοῦτου λειτουργήμα, ἀλλὰ καὶ μόνον κατὰ μοναχοῦς
 ζῆν. ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτων δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν
 ἐγένετο καὶ ἡ ἡμετέρα συνοδικὴ ἀπόφασις, προκειμένου τοῦ
 0 θεοῦ εὐαγγελίου, καὶ ἀφορισμοῦ πρότερον ἐκφωνηθέντος. ἐν
 ἔτει ἑπτακισχιλιοστῷ ἑβδομηκοστῷ τρίτῳ, μηνὶ Ἰαννουαρίῳ,
 Ἰνδικτιῶνος ὀγδόης.

tionem faciens, et eorundem restitutiones, videlicet Neophyti apud
 Cabalam, cum quo etiam sacerdotem Clonaram, qui mulierem bis nu-
 ptam in Thaso duxerat, deiecit, et Gregorii apud Elassonem, et Do-
 sithei apud Peritheorium, antistitum. eodem modo multarum extra
 legitimos fines ordinationum factarum compertus est, tum in Chalce-
 donensis, tum in Heracleensis, tum in Thessalonicensis Theonae, tum
 in Methymmaei praesulum provinciis sed et citra examen probatio-
 nemque factarum ordinationum. quae accusationes ipsius plurimis
 aliis criminibus cumulatae sunt, hisque manifestis et testatis. haec
 itaque cum nos cerneremus, metuentes ne et nos deiectioni et eidem
 anathemati obnoxii fieremus tanquam communicantes cum incommu-
 nicabili, iam ipsum pontificatu indignum iudicavimus ut primum vio-
 lationis divinarum et sacrorum canonum auctorem, et deicimus ipsum
 ac pro electo et abalienato habemus tum a dignitate patriarchae tum
 a nomine, ita ut nullo modo in posterum nec ad thronum patriar-
 chicum nec ad eius administrationem postliminio redire possit, sed
 tantummodo monasticam vitam degere. unde et maioris horum omnium
 notitiae ac certitudinis causa lata quoque est nostra synodica senten-
 tia, proposito ante oculos sacrorum evangeliorum libro, et excommu-
 nicatione antea pronuntiata. actum anno septies millesimo septuage-
 simo tertio, mense Ianuario, iudictione octava.

Ἐπειὶς ὁ πατριάρχης ἐπέμψεν ἐπιστολὰς ἐπὶ τῶν ἐπινοηθέντων ἀρχιεπίσκοποις ἀποστολὰς αὐτῶν, νομίμως καὶ κανονικῶς καθαιροθέντα, καὶ ἀδειάζουσι τὴν ἰδίαν ἐκκλησίαν ἐπινοηθέντων τινῶν ἢ μητροπολιτικῶν, ἐπινοηθέντων ἀποστολῶν καὶ ἀπληροίτων τῶν ἀρχιεπισκοπῶν καὶ τῶν ἀναδιδόντων ἐπίσκοποις.

Ὁ Πατριάρχης ἀρχιεπίσκοπος Ἀρχιεπισκοπῶν ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Καισαρείας Μετροπολίτης ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Ἡρακλείας Κύριλλος ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Τροάδος Ἀρμένιος ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Κιζίου Ἰωάννης ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Θεσσαλονικῶν Θεοφάνης.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Νικαίας Κύριλλος ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Χαλκηδόνος Εὐθύμιος ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Αἰθιοπίας Νικόδημος ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Ἀθηνῶν Ἀρμένιος.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Ἰωάννης.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Ἀγιάλων Σινοβίτης ἐπέγραψεν.

Ὁ ἐπίσκοπος μητροπολίτης Κορίνθου Σωφρόνιος ἐπέγραψεν.

Eodem modo statimus si quis nostrum, quorum nomina hic subscripta sunt, pontificum, vel non progressu temporis purgare ipsum et absolvere, cum tamen sit ex praescripto legitime et canonice de sede detractus, bonaque legitimam subscriptionem necesse fore, seu licentia quorundam et petulantia, seu voluntatis erga hominem propositione, talem esse suo ipsius iudicio et facto detectum pontificisque honore exutum et anathemati obnoxium.

Ego Paulus archiepiscopus Aediziacum, volens subscripsi.

Ego vero metropolitae Caesareae Metrophanes volens subscripsi.

Ego humilis metropolitae Heracleae Cyprius volens subscripsi.

E. h. m. Tomisla Arsenius subscripsi.

E. h. m. Cyprii Iosaphus subscripsi.

E. h. m. Thessalonicae Theonas.

E. h. m. Nicaciae Cyrillus subscripsi.

E. h. m. Chalcedoniae Euthymius subscripsi.

E. h. m. Larissae Neophytus subscripsi.

E. h. m. Adrianopoleos Arsenius.

E. h. m. Iosaphus.

E. h. m. Aethali Xenophon subscripsi.

E. h. m. Corinthi Sophronius subscripsi.

- Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Γρηγόριος Προύσης ὑπέγραψα.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Φιλιπποπόλεως Ἀρσένιος.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Παροναζίας Βενιαμίν.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός. 173
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Θηβῶν Ἰωάσαφ.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Λακεδαιμονίας Γρηγόριος.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Μιτυλήνης Μακάριος.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Μεσημβρίας Ματθαῖος.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου ὄρους
 Δαβίδ.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ῥυζαίου Ἰωακείμ.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἀθηνῶν Σωφρόνιος.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Ἰωακείμ.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Βάρνης Γαβριήλ ὑπέγραψα.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Χριστιανουπόλεως Μακάριος,
 ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Μονεμβασίας.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Τραϊανουπόλεως ἦτοι Μαρω-
 νείας Γαβριήλ ὑπέγραψα.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Διδυμοτοίχου Σωφρόνιος ὑπέ-
 γραψα.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Δοϊσῆς Παρθένιος ὑπέγραψα.
 Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Μιδίας Ἰωακείμ ὑπέγραψα.

E. h. m. Gregorius Prusae subscripsi.

E. h. m. Philippopoleos Arsenius.

E. h. m. Parinaxiae Beniamin.

E. h. m. priscarum Patrarum Germanus.

E. h. m. Thebarum Ioasaphus.

E. h. m. Lacedaemoniae Gregorius.

E. h. m. Mitylenae Macarius.

E. h. m. Mesembriae Matthaeus.

E. h. m. Hierissi et S. montis David.

E. h. m. Rhyzaei Ioachimus.

E. h. m. Athenarum Sophronius.

E. h. m. Naupacti et Artae Ioachimus.

H. m. Varnae Gabriel subscripsi.

H. m. Christianopoleos Macarius, habens et consensum praesulis

Monembasiae.

E. h. m. Traianopoleos sive Maroneae Gabriel subscripsi.

E. h. m. Didymotoechi Sophronius subscripsi.

E. h. m. Dristae Parthenius subscripsi.

E. h. m. Midiae Ioachimus subscripsi.

Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Σωζοπόλειος Φιλόθεος ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ζιχίων Γρηγόριος ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Λέμνου Νεόφυτος ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Κιθρον Δαμασκηνὸς ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Κασσιδρείας Κοσμάς ἐπέγραψα. 5

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Πολιαντίης καὶ Βαρδικωριῶν

Μακάριος.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ζηρονίου Ἰάκωβος ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ἀρτουπόλειος Μακάριος ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Λαμαίων καὶ Πολυφύγγου Ἰωάσαφ. 10

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Φαναρίου Γρηγόριος ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Πέλλης Σισαῖος ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Αἰλιάδος Λαυρεντίος ἐπέγραψα.

174 Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Σολωῶν Ἀνθίμος ἐπέγραψα.

Ὁ Βελῶν Ἀντώνιος, ταπεινὸς ἐπίσκοπος τοῦ Ἰωαννίνων, 15

ἔχων καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Φαναρίου Γαβριήλ, ἔχων καὶ τὴν
γνώμην τοῦ Θανμακοῦ, ἐπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Δημητριάδος Θεοφίλος, ἔχων καὶ
τὴν γνώμην τοῦ Λιζῆ καὶ Ἀγράφων. 20

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ρεντίνης Δαμασκηνὸς, ἔχων καὶ
τὴν γνώμην τοῦ Σαρβίου, ἐπέγραψα.

E. h. m. Soropolens Philotheus subscripsi.

E. h. m. Zichnorum Gregorius subscripsi.

E. h. m. Lemni Neophytus subscripsi.

E. h. episcopus Cithi Damascenus subscripsi.

E. h. episcopus Cassidreiae Cosmas subscripsi.

E. h. episcopus Polyanthiae et Bardichorum Macarius.

E. h. episcopus Zetamii Iacobus subscripsi.

E. h. e. Darnopolens Macarius subscripsi.

E. h. e. Damalarum et Polyphongi Iosaphus.

E. h. e. Phanarii Gregorius subscripsi.

E. h. e. Olenae Sisoës subscripsi.

E. h. e. Aulonis Laurentius subscripsi.

E. h. e. Solonis Anthimos subscripsi.

Ego Belas Antonius, humilis episcopus metropolitae Ioanninorum,
habens et assensum eius, subscripsi.

E. h. e. Phaurii Gabriel, cum consensu etiam Thaumascensis,
subscripsi.

E. h. e. Demetriadis Theophilus, assentientibus quoque Litzae
et Agraphorum metropolitae.

E. h. e. Rheudiniae Damascenus, assentiente et Serviorum me-
tropolitae, subscripsi.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Μέτρων καὶ Ἀθύρων Προκόπιος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Μυριοφύτου.

Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Καστωρίας Ἰωάσαφ, καὶ πρωτόθρονος πάσης Βουλγαρίας, ἐκὼν καὶ ἰδίᾳ χειρὶ ὑπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Στρουμνίτζης Ἀνανίας ἐκὼν καὶ ἰδίᾳ βουλῇ ὑπέγραψα.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Μελενίκου ὑπέγραψα.

Τέλος τῶν ὑπογραφῶν τῶν ἀρχιερέων τῆς ἀνατολῆς, τῆς δύσεως καὶ τῆς Πελοποννήσου.

Ὡσὰν οὖν ἐκαθηρέθη ὁ αὐτὸς κύρις Ἰωάσαφ, ἐσηκώθη ἀπὸ τοῦ θρόνου, καὶ ἔκαμε μετάνοιαν τῶν ἀρχιερέων δεξιὰ καὶ ἀριστερά, καὶ οὕτως εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ ὀσπήτια αὐτοῦ, ὅπου εἶχεν ἀγορασμένα, καὶ ἐκάθισε. καὶ τῆς ὥρας εὐγῆκε καδδῆς καὶ σκλάβος ἀπάνω τοῦ, καὶ ἐξέταζαν αὐτόν· καὶ ἐπλήρωνε ἐκεῖνα ὅπου εἶχεν ἐπαρμένα ἀδίκως τῶν ἀρχιερέων καὶ ἄλλων ἱερωμένων. καὶ ἐπληρώθη εἰς αὐτόν τὸ ῥητόν τοῦ θεοῦ Δαβίδ “ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ” καὶ τὰ ἐξῆς.

Ὅμως οἱ ἀρχιερεῖς, μετὰ τὴν καθάρσιν τούτου, ἔκαμαν σύνοδον καὶ ἐκάθισαν ὁμοῦ καθ’ ἑνας κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ

E. h. e. Metrorum et Athyrorum Procopius, astipulante quoque Myriophytensi.

E. h. metropolita Castoriae Ioasaphus, et Protothronus totius Bulgariae, volens mea manu subscripsi.

E. h. episcopus Strumnitzae Ananias volens meo consilio subscripsi.

E. h. episcopus Melenici subscripsi.

Hactenus subscriptiones antistitum Orientis et Occidentis et Peloponnesi.

Hoc modo eversus patriarchatu Ioasaphus surrexit de loco ubi sederat, et reverentiam pontificibus exhibuit, dextrorsum sinistrorsumque conversus. tunc e magna ecclesia egressus in suas domos abiit, quas emerat, ibique mansit. mox exiit iudex et servus, conveniens ipsum. hi rationes ab eo pecuniis repetundis poposcerunt. tunc persolvit quae iniuste abstulerat pontificibus aliisque sacri ordinis viris. ita impletum super eo fuit hoc Davidis “revertetur in caput ipsius labor suus,” et quae ibi sequuntur.

Peracta deiectione illius concilium a pontificibus coactum est, in

175 θρόνον αὐτοῦ, διὰ τὰ κίμων πατριάρχην. καὶ ἐκὶ ἐν τῇ
 σινεδρῷ ἀπέφησεν ἁποστολῶς μὴ βουλή καὶ γνώμη, καὶ ἰκο-
 ναν τὸ τοῦ Σιμωνος παρασκευάσασθαι καὶ ἀσβεστότατον ἔργον,
 ἔργον τὰ μηδὲν ἐπιφέρειν φλώρια, ὅτιαι τῶντοις χειροτονίαι,
 κατὰ τῆν ἀποφασιν τῶν θεῶν καὶ ἡρώων κατέσθαι, τοῦ ἡκο-
 σιοῦ ἰσχύου καὶ τοῦ τριακοστοῦ. εἰ δὲ καὶ ἕκαστος τῶν ἀρ-
 χειρῶν παρεῖη τοῖτους τοὺς κανόνας, τὰ ἔσθαι ἀφιστοκαθαί-
 ρητος. περὶ δὲ τοῦ ἐκβατικῶν ἰουγχαφῶν τὰ τὸ ἐπιφέρειν.
 ὡ τῆς κολλούσας. τοῦ κανοῦ δειδρῶν ἐπιφῶσαι τὰ φύλλα, καὶ
 ἔσθαι τῶν κλάδων καὶ τὸ δειδρῶν, καὶ τῆν ἔξω ἀφίκαν, ὅ-
 ἔργον τὸ Σιμωνιακῶν τῶν χειροτονίαι ἔσθαι, τῆν δὲ ἔξω,
 τοῖτοις τὸ ἐκβατικῶν, ἀφίκαν, καὶ παλιε φασιστῶν καὶ αἰ-
 ζατῆ τῆς κολλούσας τὸ δειδρῶν. καὶ ἀποφῶσαι τὴν ἡρώ τῆς
 τα, φραξίς τῶν ἁγίων ἀποστολῶν. Σιμωνιακῶν δὲ Σιμων
 ὁ μάγος ὅτι δια τῆς ἐκβατικῶν τῶν χειρῶν τῶν ἀποστολῶν
 δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἔφησεν χειρῶν, τοῖτοις φλώ-
 ρια, καὶ ἔσθαι τῶν ἀποστολῶν "ὅτι καὶ ἐπι τῆν ἐξουσίαν τα-
 τῆν, ἵνα εἰς ἐκβατικῶν, ἔσθαι φλώ τὰ χεῖρα μου, τὰ ἔρχεται τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον." ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος ἔσθαι πρὸς αὐ-
 τοῦ "τὸ ἀφίκαν σοι" ἔφησεν τὰ φλώρια σοι "καὶ ἔσθαι τὰ
 ἔσθαι ἀφιστοκαθαίρῶν καὶ ἀναθιμιστῶν, εἰς τῆν ἀπόστολῶν τοῦ
 αἰῶνος πρὸς, ὅτιαι ἐκβατικῶν, τὸ χεῖρα τοῦ θεοῦ δίδεται

quo hi sui locis, pro dignitate monachis sui ecclesiae quoque, considerant patriarchae factis casu. tunc una eademque mente et voce decessum de eis factum est, quo Simonis inordinatam impietatisque plenam vitam excidebatur, videlicet ne ullam caperent in designationibus personam, sed divinorum et sanctorum canonum, veterum usque et legum, continentiam inviolatam retinerent, quodsi ullus, quicumque esset, praesentem hoc canones transiret, limitum per se locutione moneretur, cui decessum esse adesse non tam embatitiam sedis necesse quod, quod inchoat decessum, quod praesentem o indulgentiam personis dignum malae arbore decessum fides, et tunc exciderunt, ut praesentem adde arborem, sed radicem relinquerent, quod dico, hoc est, non bastationem quidem Simoniam ordinatam accepserunt sed radicem, nempe manus quod inchoat datur, relinquerent, ut videlicet ne decessum causa ceteris germinandi et crescendi pondus apud inferos arbore. audite quod in libro actuum apostolorum dicitur cum venisset autem Simon per impositionem novissimam apostolorum dari spiritum sanctum, obtulit eis pecuniam, ac dixit "dote et in hi potestatem, ut ad illum, cuiuscumque manus meas imponerem, venisset sanctus spiritus." Petrus vero dixit ei pecuniae huius et in sites a communione plerum segregati et in exitum aeterni ignis execrati,

μὲ φλωρία· οὐαὶ οὐαὶ εἰς ἐκείνους τοὺς ἀρχιερεῖς ὅπου πωλοῦν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ λαμβάνουν φλωρία. ὁμως νὰ ἐλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ μητροπολίτης Καισαρείας.

5 Καθήμενοι ἡ σύνοδος τῶν ἀρχιερέων, ὡς εἶπαμε, τὸν πατριάρχη κύριον Ἰωάσαφ, ἐψήφισαν τοῦτον τὸν Καισαρείας πατριάρχη· καὶ δώσαντες αὐτοῦ τὸ μικρὸν μίσθωμα καὶ τὸ μέγα, ἔλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. λοιπὸν τινὲς ἀρχιερεῖς ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τούτου δὲν ἔπερναν φλωρία νὰ κάμουν ἱερεῖς· μόνον τὸ ἐμβατικίον τοῦ ἔπερνε, ὡσὰν ἤθελε τὸν ἐκάμη ἱερέα, καὶ τοῦ ἐδιδεν ἐκκλησία. καὶ ἀκούσατε τί ἐμπατική ἔπερναν τινὲς ἀρχιερεῖς. ἔσοντας εἰς τὴν χειροτονίαν ὅπου δὲν ἔπερναν φλωρία, διὰ νὰ μηδὲν παρέβουν τὴν 176 ἀπόφασιν τῶν θείων νόμων καὶ τῶν ἀρχιερέων, καὶ διὰ νὰ μηδὲν κατακριθοῦν μὲ τὸν Σίμων τὸν μάγον, ἔπερναν τὸ ἐμβατικίον διπλόν, καὶ δὲν εἶχαν καμίαν ζημίαν ἀπὸ τὴν πραγματεία τοὺς· μόνον ἐρχόντησαν πάλιν εἰς τὴν πρώτην ἀπόλαυσιν τοῦ μαμωνᾶ. οὐαὶ οὐαὶ. δὲν γελάται ὁ θεός, οὐδὲ πρόσωπον ἐβλέπη, οὔτε βασιλέως οὔτε ἄρχοντος οὔτε ἀρχιερέως οὔτε ἄλλου τινός· ἀμή τοῦ καθ' ἑνὸς ἀποδίδει κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ὡσὰν θεός δίκαιος.

quod gratiam dei putastis dari pecuniis." vae vae istis pontificibus, qui, quae gratis dantur a spiritu sancto, pecuniis vendunt. verum ad institutam narrationem redeamus.

XXIV. P. METROPHANES, Caesareae metropolita.

Exturbato ad hunc quem diximus modum patriarchica sede in pontificum consessu Ioasapho, suffragiis eorundem designatus est Caesariensis patriarcha. successitque is, utraque significatione accepta in sublimi throno. ceterum sub huius patriarchatu fuerunt quidam pontifices, qui non accipiebant ob sacerdotes creandos pecuniam: sed tantum embaticium aliquis capiebat, quando sacerdotem aliquem faceret, dante id ecclesia. atque cognoscite, quaeso, quodnam embaticium quidam eorum acceperint. cum in ipsa ordinatione nullos caperent nummos, ut ne sanctionem sacrarum legum et antistitem transirent, neu eodem cum Simone mago crimine condemnarentur, capiebant exinde duplum embaticium. ita e tali nundinatione nihil eis decedebat, sed ad idem satiandae avaritiae suae principium redibant. vae vae illis. non patitur se irrideri deus, neque in personam intuetur nec regis nec principis nec pontificis nec cuiusquam alius: verum singulis secundum facta sua gratiam refert, quippe deus iustus.

Ὅμως ὁ αὐτὸς πατριάρχης ἑκαυτὴν παραιτήσιν ἰσχυρῶς τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, εἰς τὰς τέσσαρας τοῦ Μαΐου μηνός, ἑαυτῶν νεκρῶν, μετὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ Νικομηδείας, καὶ λαβόντες αὐτὴν οἱ ἀρχιεπίσκοποι καὶ οἱ κληρικοὶ ἐβάλαν εἰς τὸν κώδινα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Πατριαρχίσιος δὲ τοῦτον τοῦ κροῦ Μητροφάνους ἀπέθανεν ὁ σουλιῶν Σουλταμάνης, βασιλεὺς τέταρτος· καὶ ἐβασίλευσε χρόνους σαρανταεπτά, καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔγιναν αὐτοὶ πατριάρχαι ὅπου ἰσχυρῶνται.

Ὁ κύριος Ἱερειμίας, ὅπου ἦτον μητροπολίτης Σοφίας.

Καὶ ὁ κύριος Διονύσιος, ὅπου ἦτον μητροπολίτης Νικομηδείας.

Καὶ ὁ κύριος Ἰωάσαφ, ὅπου ἦτον μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως.

Καὶ ὁ αὐτὸς κύριος Μητροφάνης, ὅπου ἦτον μητροπολίτης Καισαρείας.

Καὶ ὡς ἀνὴρ ἀπέθανεν ὁ αὐτὸς σουλιῶν Σουλταμάνης, ἔγινε βασιλεὺς ὁ εἰσὸς αὐτοῦ, σουλιῶν Σιλεμης, καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦτον ἑκαυτὴν παραιτήσιν ὁ αὐτὸς κύριος Μητροφάνης.

Ὅμως ἐπέβησαν πέντε ἀρχιεπίσκοποι εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, τὸν ἀριθμὸν ἕως ἑξήκοντα, καὶ ἐπίστατα, καὶ συνόδου γενομένης ἐκάθισαν μετὰ τῶν τιμωτάτων κληρικῶν, διὰ

Idem dehinc patriarcha scripto resignavit patriarchicum solium et pontificatum, ad quartum nonas Maii, die dominica, post Nicomediae praesulis designationem. eam resignationem pontifices et clerici acceptam in codicem magnae ecclesiae retulerunt.

Sub hoc patriarcha Metrophane, rex humanis exemptus est sultanus Soleimanes, rex quartus urbis, postquam 47 annos regnum administravit. eo regnante fuerunt hi patriarchae, quos subiecimus.

- I. Hieremias, qui fuerat metropolita Sophiae.
- II. Dionysius, metropolita Nicomediae.
- III. Ioasaphus, metropolita Adrianopolitae.
- IV. Metrophaneus, qui metropolitae Caesareae egerat.

Suleimane mortuo, successit in regnum filius eius Selimes, quo imperante resignationem fecit praesdictus Metrophaneus.

Tunc contigit hic esse in magna ecclesia aliquot pontifices, numero viginti aut amplius. synodoque habita consedere cum honoratissimo clericorum coetu, ut eligerent patriarcham, corpore et animo

να ἐκλέξουν πατριάρχην, πρόσωπον καὶ ἄξιον τοῦ ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁρθῶς καὶ δικαίως, ὡς εἰκόνα ἐμψυχος αὐτοῦ. καὶ ὁμοφώνως ἔκλεξαν καὶ ἐψήφισαν τὸν πανιερώτατον καὶ θεοκόσμητον μητροπολίτην Λαρίσσης, κύριον 5 Ἱερεμίαν, ἀρχιερέαν δίκαιον, ἄμεμπτον, ἀληθινὸν θεοσεβῆν, 177 ἐλεήμονα, ὄσιον, ἄκακον καὶ ἀμίαντον. καὶ ἰδοὺ, ἐπληρώθη τὸ ῥητὸν τοῦ Θεοῦ Παύλου, ὁποῦ γράφει πρὸς Ἑβραίους “ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς” καὶ τὰ ἐξῆς ἔδωκαν δὲ αὐτοῦ τὸ μικρὸν μήνυμα.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ μητροπολίτης Λαρίσσης.

Ὁρα δὲ τοῦ ἑσπερινοῦ ἔκαμαν εὐλογητὸν κατὰ τὴν τάξιν, καὶ ἀργῶς καὶ μετὰ μέλους ἔψαλλον τὸν ἑσπερινόν, συνηγμένων τῶν πανιερωτάτων μητροπολιτῶν, τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν, τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς 5 πόλις καὶ τοῦ Γαλατᾶ, καὶ παντὸς τοῦ Χριστωνύμου λαοῦ. καὶ ἐβάστον ὅλοι λαμπάδας ἀναμένας ἐπὶ χειρᾶς. καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἑσπερινοῦ ὁ τιμιώτατος μέγας οἰκονόμος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὁ ἐν ἱερεῦσι κύριος Ἀναστάσιος, ὡς 0 πρῶτος τῶν κληρικῶν, ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐξεφώνησε μεγαλοφώνως τὸ μέγα μήνυμα πρὸς τὸν ἅγιον τὸν Λαρίσσης, τὸν ἄνωθεν ὑποψήφιον, ὁ ὁποῖος

dignum qui pasceret ecclesiam Christi recte et iuste, tanquam viva ipsius imago. consentientibus igitur suffragiis legerunt sacratissimum et divinis dotibus exornatum metropolitanam Larissae, D. Hieremiam, pontificem iustum, vitae inculpatae, verum, pium, misericordem, sanctum, innocentem, labis expertem. ut iam factum sit id quod D. Paulus ad Hebraeos scribit, “fratres, talis nos decebat pontifex,” et quae sequuntur. tunc dederunt ei indicium voluntatis suae minus.

XXV. P. HIEREMIAS metropolita Larissae.

Hora deinde vespertina benedictionem ex ritu et more obierunt, atque graviter et concinne cecinerunt vespertinum, congregato coetu sacratissimorum metropolitanarum, devotissimorum deo episcoporum, honoratissimorum clericorum et nobilissimorum urbis Galataeque procerum, omnis denique Christi nomen gerentis populi; gestabantque manibus singulo cereos accensos. vespertino absoluto reverendus magnae ecclesiae magnus oeconomus, e sacerdotum collegio Anastasius, stetit, ut princeps clericorum, in medio magnae ecclesiae et magna voce pronuntiavit magnum indicium, facie ad san-

ἐπίστατοι εἰς τὰ θεῖα τοῦ ἁγίου βλεματος, φορητὸς μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ μαιθίου καὶ ἐπιτραχηλῶν καὶ ὠμοφοριῶν· καὶ εἶπεν αὐτοῦ "ὦ θεία καὶ ἡρᾶ σὺνδελῶν πανρωμίων μητροπόλεων, τῶν διοικήσασαυ ἐπισημοῦν, τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν, τῶν ἐξουσιασάτων ἀρχόντων καὶ παιτῶν τοῦ Χριστιανικοῦ λαοῦ προσκαλεθῆναι τὴν ἀρχιερωσύνην σου, ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Ἀλεξάνδριαι, εἰς τὸν ἐψηλοτάτον καὶ μέγαν θρόνον τοῦ πατριαρχικοῦ τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας." εἶπε ὁ πατριάρχης ἐκαστὴν τῶν ἐπαριστάων κατὰ τὴν τάξιν, καὶ οὕτως εἶπε τὸ πατριαρχικὸν δικαίσιον, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἑκαστὸς καὶ ἑκαστὸς κατὰ βυθίων, ἐπέχθη καὶ ἐπέβησαν τῶν γυῖων αὐτοῦ· καὶ εἰλέθη αὐτοῖς, καὶ εἶλαται αὐτὸν ψάλλοντα τὸ "βασιλεῦ οὐρανοῦ, παράλκτε, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας," καὶ εἰς τὸν ἐψηλοτάτον μέγαν θρόνον τοῦ πατριαρχικοῦ τοῦ ἀνέβασαν, καὶ ἔβησαν οἱ Χριστιανοί, ἡρωῖκοὶ καὶ κοσμητοί, μετὰ πάσης γαρυῶν καὶ ἑὐλαβίας, καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτὸν, καὶ εὐαχρίσασαν εὐλογίαν, καὶ ὡς ἐπροσκύνησεν ὁ λαὸς, εἶπεν ὁ λαός, εἰρήνην ὁ πατριάρχης ἔδωκεν τοῦ λαοῦ· καὶ ἑσταμάτωσαν ὡς
 178 σὺνδελῶν, καὶ εὐεχρίσθησαν παντας, καὶ οὕτως ἐπέχθη, καὶ ἀπέβη τὴν τὸ θεῖον κέλιον αὐτοῦ, τὸ πατριαρχικόν, ὅτι πολυεχρίσθησαν ποιῆσαι κύριος ὁ θεὸς τοῦ ποιμαίνει τῆν τοῦ θεοῦ με-

ctus Iustinum, quem supra suffragis factum patriarcham dixerunt, concessit. stabat enim in sedibus sacerdotum, sanctas patriarcham pulchro et cultu et superhumerali et haec, quae subiecta sunt, dixit. dixit et sacra symbola exortationis motus metropolitanis, delectationis episcoporum honoratissimorum clericorum et nobilissimorum precernam totiusque Christiani populi accersit tam pontificum dignitatem, et thronum sanctissime metropolitae Lariose, in hunc altissimum et magnos patriarcham sanctissime maxime Christi ecclesiae thronum. tunc patriarcha novus gratiarum actionem fecerunt illis, et exinde accepit patriarchae iurisdictionis pedem. tunc pontifices singulatos, pro dignitate sua gradu quoque accesserunt eisque munus excolati sunt; et ipse laeta felicitate eis presentas est. postea dixerunt cum secum, canentem vox caelestis, paraclite, spiritus veritatis, et in celissima maxime patriarcha throno constitutum, omnes Christianum tam sacerdotum quam sacerati ordo (parclite et affectu pio exallantium, reverenter gratulantium et laetitia presentium accipientium) concussit et frequentia, post delitum illi honorem exhibitum exivit populus, exivit patriarcha e templo, ipseque stans ut moris est, bene precatus est omnibus, tunc abiens ascendit in S. suam patriarcham cellam; cui longam vitam et administrationem largiatur

γάλην ἐκκλησίαν ἐν πάσῃ ὑγείᾳ ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας εἰς ὠφέλειαν τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ. ἀνήχθη δὲ εἰς τὸν ὑψηλότατον πατριαρχικὸν θρόνον κατὰ τῷ ἑπτακισχιλιοστῷ ὀγδοηκοστῷ χρόνῳ ἀπὸ 5 κτίσεως κόσμου, μηνὶ Μαίῳ πέμπτῃ. ἡ πρώτη δὲ λειτουργία τῆς αὐτοῦ παναγιότητος ἐγένετο ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς ἀγίας καὶ ἐνδόξου ἀναλήψεως τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὰς δεκαπέντε τοῦ αὐτοῦ μηνός, γενομένης παρορησίας μεγάλης καὶ συνάξεως ἀρχιερέων κληρικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ ἄλλων πολλῶν Χριστιανῶν. καὶ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἔλαβε τὸ πεσκέσιον, ταῖς δύο χιλιάδες τὰ φλωρία, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν τευτερτέρη, καὶ τὰ ἐπαρέδωκεν εἰς τὸν χαζανῶν τῆς βασιλείας. τότε ὁ τευτερτέρης ἔλαβε τὸν πατριάρχην· καὶ ὑπῆγε καὶ ἐφίλησε τοῦ βασιλέως τὴν χεῖρα, κατὰ τὴν εὐεργεσίαν 5 ὅπου ἔχουν οἱ πατριάρχαι ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ σουλτᾶν Μεχμετή, τοῦ πρώτου βασιλέως ὅπου ἐπῆρε τὴν πόλιν, ὅτι, ὅποιος γένηται πατριάρχης, νὰ φιλεῖ τοῦ βασιλέως τὴν χεῖρα. καὶ ἔτι ὥρισεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔλαβε μαρατίον ἀπ' αὐτοῦ· καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν τοῦ ἔδωκε καὶ δεσποτείαν εἰς πάσας τοὺς 0 εὐσεβεῖς Χριστιανούς, ἱερωμένους καὶ λαϊκούς, καὶ νὰ κάμη κατὰ τὸν νόμον καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ, νὰ μὴ δὲν ἔχει κανένα ἐμπόδιον ὑπὸ τινος. ἦτον δὲ τότε βασιλεὺς αὐτός, ὅπου εἶπαμεν, ὁ σουλτᾶν Σελήμης.

Καὶ ὡς ἔλαβεν ὁ πατριάρχης τὸ βασιλικὸν μαρατίον,

dominus deus noster, ut pascat magnam ipsius ecclesiam in omnes partes corpore animoque valens, recte secundo verbum veritatis, ad communem Christiani populi utilitatem. euectus autem est in excelsum et illustrem huius dignitatis locum anno conditi orbis supra septies millesimo octogesimo tertio nonas Maii. primam sanctitas eius liturgiam habuit die festo sanctae et gloriosae ascensionis domini nostri Iesu Christi, decimo quinto eiusdem mensis die, magna celebritate et frequentia pontificum et clericorum, primorum aliorumque multorum piorum. sequenti die accepit pescesium, duo milia aureorum, profectusque ad quaestorem ea in aerarium regis intulit. tunc patriarcham quaestor ad regem deduxit; cuius manum ille deoscularus est, concessu et beneficio quod habent patriarchae iam inde a tempore sultani Mechemetae, primi regis qui urbem cepit: quo licet, quicumque patriarcha factus fuerit, regiam manum deosculari. tunc confirmationem a rege accepit, omnemque potestatem et ius in omnes pios utriusque ordinis, sacri et laici, ut posset agere ex praescripto religionis suae, nemine impediante. imperabat tunc Selimes, cuius antea mentionem fecimus.

Accepto itaque regio patriarcha permissu et potestate sedit in

ἐκάθισιν εἰς κριτήριον, καὶ ὡς οἰκουμενικὸς πατριάρχης πάν-
τας ἔκρινε, καὶ κρίνει ὡς χριστομίμητος, καὶ πρόσωπον ἀνθρώ-
που δὲν ἐβλίβη, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνει. καὶ ὁ κόσμος
ἀγάλλεται καὶ εὐφραίνεται εἰς τὴν αὐτοῦ παναγιότητα· καὶ
τὸν θεὸν ἔμνοῦν καὶ δοξάζουν πάντες οἱ ἐπίσειβις, νέοι καὶ 5
γέροντες, ὅπου τοῖς ἔδωκε τοιοῦτον ἀγαθὸν ποιμένα καὶ δίκαιον.

Λοιπὸν δεῖτε ἕληφ' κινήσεις ἐθέλησε νὰ ὀρθοτομήσῃ τὴν
ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ὡς αἰετοῦ μιμητής, ἔγουν νὰ ἐγάλη
καὶ νὰ ἐξεριζώσῃ παντάπασιν τὸ κακὸν δένδρον, τὸ οὐσαπημί- 10
νον, τῆς κολάσιως, νὰ κόψῃ τοὺς κλάδους καὶ τὸ δένδρον, 10
179 καὶ τὴν ῥίζαν νὰ ἐξανασπάσῃ, καὶ νὰ τὴν ἐκίψῃ εἰς τὴν φω-
τίαν, νὰ μηδὲν φαίνεται παντάπασιν, οἷδι νὰ φητενθῆ πλέον.
λέγω τὸ παρωμοιωτάτου καὶ διαβολικὸν ἔργον τὸ Σιμωνιακόν.
καὶ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ κριτηρίου καθίσας ὡς κοινὸς διασπότης
ὅλης τῆς οἰκουμένης, φορῶν τὸ ἱερὸν μαρτύριον μετὰ τῶν πο- 15
ταμῶν, καὶ τὸ πατριαρχικὸν δικανικὸν ἐπὶ γῆρας ἔχων, καὶ
συνόδου γνησιότητος μετὰ τῶν τότε καθενριθόντων πανρω-
τύτωι μητροπολιτῶν, τοῦ τε Ἡρακλείου, τοῦ Νικαίας, τοῦ
Νικομηδείας, τοῦ Χαλκηδόνος, τοῦ Θεσσαλονίκης, τοῦ Πρού-
σης, τοῦ Ἀμασίας, τοῦ Μονιμβασίας, τοῦ Περρούας, τοῦ πα- 20
λαιῶν Πατρῶν, τοῦ Συρῶν, τοῦ Μαρίσσης, τοῦ Ἰωαννίνων,
τοῦ Μελιτικῶν, τοῦ Λέμνου, τοῦ Πιζύης, τοῦ Λαζίας, τοῦ
Ἰσχυαρίου, καὶ τῶν θεοφιλοτάτων ἐπισκόπων, τοῦ Παιδι-

tribunali, proque iure oecumenici patriarchae omnibus dicere uis
coepit, et dicit ut Christi imitatore dignum est, non enim ad perio-
nam ullius respicit, sed iustas sententias pronuntiat. hinc laetitia
homines albescunt, et virtute sanctitatis eius exultant. celebrant
deum et laudibus efferunt cuncti populi, tam iuvenes quam senes, quod
ipsis tam bonum et iustum dederit pastorem.

Ceterum divino quodam zelo motus emendationem ecclesiae
Christi, ut imitator eius, seu artificiosam sectionem suscipiendam sibi
indicavit, scilicet ut educeret et radicibus exelleret undique malam
illam et putredam inferorum arborem, ut excideret ramos et truncum,
atque ipsam adeo radicem extraheret, et in ignem coniciens ita com-
bureret ut plane non amplius conspiceretur nec posthac iterum plan-
taretur. loquitur de nefario et diabolico Simoniae vitio. Itaque in
sacro tribunali sedit ut communis dominus orbis terrarum, gestans
sacrum illud cum limbris pallium, et patriarchicum sceptrum manu
tenens. synodus agebatur sacratissimorum, qui forte tunc aderant,
metropolitaram, Heracleensis, Nicoeni, Nicomediensis, Chalcedonen-
sis, Thessalonicensis, Prusaei, Amasiani, Monembasiatze, Berboecensis,
Priscipatrensis, Serriensis, Larissaei, Ioanninensis, Meleniceusis, Lem-

στοῦ, τοῦ Μυριοφύτου, τοῦ Μέτρον καὶ τοῦ Τζερουλοῦ, καὶ τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν· καὶ ἐπρόσφεραν τὸν εἰκοστὸν ἔννατον κανόνα τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ τὸν τριακοστὸν, οἱ ὅποιοι ἀποφήνουν ὅτι, ὅποιος γένηται ἀρχιερεὺς ἢ ἱερεὺς ἢ διάκων μὲ φλωρία, ἢ ἄλλο χάρισμα ἐκκλησιαστικὸν νὰ ἐπάρη, νὰ καθήρεται ὁ ἀρχιερεὺς ἐκεῖνος ὅπου ἔκαμε τὴν χειροτονίαν, ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος ὅπου ἐχειροτονήθη. καὶ οὐ μόνον νὰ καθήρονται οἱ αὐτοί, ἀλλὰ καὶ νὰ χωρίζονται τῆς ἁγίας κοινωνίας τῶν Χριστιανῶν, ὡς Σίμων ὁ μάγος ὑπὲρ ἐμοῦ Πέτρον.

Εἴπωμεν καὶ περὶ τοῦ ἐμβατικίου.

Γράφει ὁ μέγας Βασίλειος πρὸς τοὺς ἐπισκόπους αὐτοῦ ὅτι νὰ μηδὲν λαμβάνουν φλωρία καὶ κάμνουν χειροτονίας, καὶ θέλουν καθηρεθῆ. εἰς αὐτὸ γράφει καὶ περὶ τοῦ ἐμβατικίου, ὅπου λαμβάνουν τὴν σήμερον μερικοὶ ἀρχιερεῖς. ὁμοίως ὁ θεὸς Ζωναρᾶς ἐξηγεῖται ταύτην τὴν ἔννοιαν καταλεπτῶς, καὶ λέγει ὅτι ἐκεῖνοι ὅπου πωλοῦν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος, διὰ φιλαργυρίαν τὸ κάμνουν, ἢ ὅποια φιλαργυρία εἶναι ῥίζα πάντων τῶν κακῶν, καὶ ὀνομάζεται εἰδωλολατρεία, διότι προτιμᾷ τὰ εἰδῶλα πλεῖον παρὰ τὸν θεόν, καὶ μιμεῖται τὸν Ἰούδαν. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος, διὰ νὰ κερδήσει τὰ ἀργύρια, ἐπαρέδωκε τὸν Χριστόν, οὕτως καὶ μερικοὶ ἀρχιερεῖς παραδίδουν μὲ τὸ ἴδιόν τους θέλημα δευτέραν προδο-

nii, Bizyensis, Laziaei et Ischnaniensis, devotissimorum item episcoporum, Rhaedestini, Myriophytensis, Metrensis et Tzerulensis, nec non venerabilium clericorum. tunc allegati sunt vigesimus nonus et trigesimus canones sanctorum apostolorum, quibus hoc sanctum est, si quis, quicumque fuerit, fiat pontifex aut sacerdos aut diaconus pecuniae interventu, aut aliud ecclesiasticum munus accipiat, deici officio suo tum ipsum pontificem designatorem, tum alterum, qui designatus sit; nec vero deici solum tales, sed etiam e sacra communione piorum examinari, sicut Simoni mago a D. D. Petro acciderit. Dicamus et de embaticio.

Scribit D. Basilius ad episcopos suos, ne ullo pacto pecuniae causa faciant ordinationes, nec exinde deiciantur. scribit ibi et de embaticio, quod hodie pontifices quidam accipere non verentur. D. Zonaras, sententiae huius expositor subtilis et diligens, dicit "illi, qui vendunt gratiam sancti spiritus, per avaritiam id faciunt. quae avaritia est radix omnium malorum, et nominatur idololatria eo quod anteposit idola deo, magis ea honorans, et imitatur Iudam. ut enim ille ob lucrificandos argenteos prodidit Christum, ita et nonnulli pontifices sua voluntate denuo Christum produnt, qui semel pro salute nostra in crucem sublatus fuit. in tantum enim imitantur Iudam tales pontifices, qui dona vendunt spiritus, ut et loca quae tali pe-

σίαν τὸν Χριστὸν, ὃ ἐποίησ ἀπαξ ἑσταυρωθῆ ἐπὲρ ἡμῶν. εἰς
 τόσον γὰρ μιμουῦνται τὸν Ἰούδα ἐπιτίτοι οἱ ἀρχιερεῖς ὅπου
 πωλοῦν τὰ χαρίσματα τοῦ πνεύματος, ὅτι καὶ οἱ τόποι ὅπου
 ἀγοράζονται μετὰ τοιαῦτα ἀργύρια, ἔχουν αἱ ἐνορίαι καὶ τὰ
 180 χωρία εἰς τὰ ὅποια κερτιοῦν ἤτοι ἐνοριῶν οἱ χειροτονοί-5
 μνοι, καὶ τὰ χέρια ὅπου δέχονται τοὺς καρπούς, τουτίστι τὰ
 εἰσοδήματα, ἀκίλδαμᾶ θελοῦν ὀνομασθῆ. τὸ ὅποιον ἀκίλδαμᾶ
 εἶναι λέξις Ἑβραϊκῆ, καὶ ἑρμηνεύεται Ἑλληνικῶ χωρίον αἵμα-
 τος· ἐλήχθη δὲ ἐν τῇ βιβλίῳ τῶν πρωξτων. τοῦτο γοῦν εἶναι ὅπου
 λέγει, ὅτι, ὡσπερ ὁ τοπος ὅπου ἀγοράσθη μετὰ ἀργύρια ἐπίτινα 10
 ὅπου ἐπωλήθη ὁ Χριστός παρὰ τοῦ Ἰούδα, ὃ ἀγρός ἦγον
 το χωρὶν τοῦ κεραιμῶς, καὶ ἀγορασθῆς μετ' αὐτὰ τὰ ἀρ-
 γύρια ἐλογισθῆ καὶ ὀνομασθῆ τιμῆ αἵματος, τοιοτοτρόπως
 καὶ τὰ λαμβανόμενα ἀργύρια παρὰ τῶν πωλοῦντων τὴν χάριν
 τοῦ Θεοῦ, καὶ αἱ ἐνορίαι καὶ αἱ χῶραι, τουτίστι τὰ χωρία 15
 ἑποῦ ἔχουν τὰς ἐνορίας, τὰς ὁποίας ἀγοράζον οἱ χειροτονοί-
 μνοι ἱερεῖς ἀπὸ τῶν ἀρχιερεῖς καὶ δίδουν γλωρία ἔχουν ἐμ-
 βατικά, τιμῆ αἵματος θελοῦν ἔσθαι καὶ θελοῦν ὀνομασθῆ.

Καὶ ὡς ἀνεγνωσθησαν αἱ ἀνωθεν ἀποστολικαὶ κανόνας,
 καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, ἔγραψαν τέμνο εἰς τὸν κώδικα· 20
 καὶ ἐπιγραψῆ παρ' αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ δεσπότου, τοῦ παπα-
 ριωτάτου καὶ οἰκουμηνικοῦ πατριάρχου, καὶ παρὰ τῶν ἀνωθεν
 ἀγιωτάτων ἀρχιερέων, ὅτι, ὅποιος ἀπὸ τῶν ἀρχιερεῖς παρέβη
 τοὺς θεῖους ἀνωθεν κανόνας, τὰ εἶναι καθρημένος. καὶ τῇ

cunias emuntur, nempe parochiae et dioeceses, quibus cum potestate
 praesunt illi ordinati sive designati, et ipsae manus quae accipiunt
 fructus seu redditus, iure Hebraice *aceldama*, Latine *ager sanguinis*
 appellantur, quae vox cap. I rerum ab apostolis gestarum existat.
 sententia certe eius quod dicit haec est. quemadmodum locus qui
 argenteis illis, quibus domini proditio ab Iuda confata, emptus est,
 ager scilicet ille figuli, et ipsi argentei, quibus is emptus est, reputati
 sunt et appellati pretium sanguinis, eodem modo etiam pecuniae,
 quas accipiunt illi cauponatores gratiae dei, et parochiae atque loco
 parochiarum, quas auro videlicet embaticis sibi comparant sacerdotes,
 qui a pontificibus ordinantur, merito pretium sanguinis ut sunt, ita
 etiam nominantur.

Lectis igitur illis, quorum supra meminerimus, apostolicis cano-
 nibus et loco Basilii M. constitutionem in codice inscripserunt, sub-
 scribente ipso communi domino, sanctissimo et oecumenico patriarcha,
 subscribentibus supra memoratis sanctissimis pontificibus; quae con-
 stitutio sic habet. "quicumque pontificum transgressus fuerit supe-
 riores s. canones, motus administratione sua esto." ita divinae gra-

τοῦ θεοῦ χάριτι ἐξεσπίασθη καὶ ἐξεριζώθη τὸ Σιμωνιακὸν καὶ τὸ ἐμβατικὸν τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ Σιμωνιακὸν ἦτον ἀσεβέστατον, καθὼς ἀκούσατε ἄνωθεν, ὁποῦ ἐγράψαμεν εἰς πλάτος.

Ὅμως, καθὼς ἐτελείωσε τὸ σωτήριον τοῦτο ἔργον ὁ χριστομίμητος πατριάρχης, ἔπεσεν ὁ πόθος αὐτοῦ καὶ ἡ ἀγάπη εἰς τὴν μελέτην τῆς θείας γραφῆς, καὶ νύκτα καὶ ἡμέρα ἐσπούδαζε καὶ σπουδάζει θεολογικὰ φιλοσοφικὰ καὶ ἄλλα πολλὰ μαθήματα καὶ ἐκκλησιαστικά. καὶ ὡς οἰκουμενικὸς πατριάρχης καὶ πατὴρ καὶ διδάσκαλος δὲν ἔπαυσεν οὐδὲ
 10 πᾶναι νὰ διδάσκει καὶ νὰ κηρύττει τὸν λόγον τοῦ θεοῦ πρὸς πάντας τοὺς εὐσεβεῖς διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, καθὼς ἔκαμναν οἱ σοφώτατοι παλαιοὶ πατριάρχαι, καὶ σπουδάζοντα καθ' ἡμέραν, ἴδε τὸ ῥητὸν τοῦ θείου Δαβὶδ τὸ λέγον "Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης
 15 σου." καὶ ὁ μέγας Βασίλειος καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος "ἀγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου."

Καὶ ἐν τῷ ἅμα ὄλον τὸ τέμπλον μὲ τὰ ἅγια θύρη, τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο, τὸ σεσαθρωμένον, τὸ εὐγαλε, καὶ ἔκαμεν αὐτὸ νέον, ὄλον γλυπτὸν μὲ καθαρὸν χρυσάφη, καὶ τὰς θύρας τοῦ
 20 βήματος ὁποῦ ἔχει τὸν θεῖον εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἀπάνω καὶ κάτω, ὄλον τὸν ναὸν εὐτρέπισε καὶ τὸν ἐλάμπρυνε καὶ τὸν ἐστόλισε μὲ διά-

tiae beneficio evulsa et eradicata est Symoniaca nundinatio et embaticium; quod et ipsum Simonia maxime impia erat, sicut supra, quantum satis, a nobis scriptum extat.

Hoc salutari opere a Christo imitante patriarcha perfecto, omne studium eius flagranti desiderio ad meditationem divinarum literarum incubuit, in quibus dies noctesque versatus est et nunc etiam versatur, cum theologia philosophiam et alia multa ecclesiasticaque coniungens. atque ut oecumenico patriarchae et patri et doctori convenit, nec cessavit nec cessat quin doceat et praedicet verbum dei omnibus piis ad salutem eorum, sicut sapientissimi quique veterum patriarcharum factitarunt, cumque in dies singulos eruditionem suam augeat, facit id ex dicto S. Davidis "domine, dilexi decorem domus tuae et locum habitationis gloriae tuae," et Basilii M. ac D. Chrysostomi "sanctifica eos qui diligunt decorem domus tuae."

Eodem tempore totum templi delubrum cum sacris foribus, illud vetustum et putrefactum, removit, et de novo aedificavit, totum sculptile, puro auro ornatum. item fores cancellorum fecit; quo in loco angelicae ad D. virginem salutationis imago est. ac dextra sinistraque, supra et infra, templum exornavit totum; idque splendidius fecit, et decoravit variis imaginibus, magnis et parvis, pulcherrime vestitis et candelabris. columnis quoque templi splendorem addidit;

φορας εικίνας μεγάλας και μικράς, μετά εὐσφρωτάταις πο-
δαῖς, και κειθλας ἔμπροσθεν αὐτῶν. ἐλάμπρυνε δὲ και τὰς
κολόνας τοῦ ναοῦ και πάντα τὰ πορφυρᾶ και μάγμαρα, ὅπου
εἶναι κολλημένα ἀπάνω και κάτω εἰς τοὺς τοίχους. ἔκει
δὲ και κειθλας ἀργυρᾶς ὠραίας μετὰ τὸ χρυσοφθῆ τέσσαρας, 5
και τὴν μὲν μίαν ἐβαλεν ἔμπροσθεν τῆς δεσποτικῆς εἰκότος
τον κυρίον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν δὲ δευτέραν ἔμπροσθεν
τῆς Θεομητορικῆς εἰκότος τῆς παμμακαριότου, τὴν δὲ τρίτην
ἀνωθεν τοῦ τεμπλον τοῦ χρυσοῦ, ὅπου εἶναι ὁ σταυρὸς μετὰ
τὸ χρυσοφθῆ, και εἶναι σταυρωμένος εἰς αὐτὸν ὁ κύριος και 10
σωτήρ τοῦ κόσμου, αὐτὸς ὁ Χριστός τὴν δὲ τεταρτην ἐκρέ-
μασιν εἰς τὴν μέσην τοῦ ναοῦ, λέγω εἰς τὸν χορὸν, και
τέσσοις λαμπρότατοι και παντιφῶντες ἐστὶν αὐτῶν τῶν
τῆς παμμακαριότου, ὅτι ἐπληρώθη τὸ ἱερὸν λέγον τὸ λεγόν
"οὐρανὸς πολέφωτος ἢ ἐκκλησία." και τὰς θείας τὰ πληρο- 15
φορηθῆς εἰς τοῦτο, τὴν ἑνία, χωρὶς τὰ ἀνάγοντι φῶς εἰς αὐ-
τὸν τὸν ναόν, λαμπρὴ ὡς ὁ ἥμιος ὄλη, και φωτίζει ἀπάνω και
κάτω, και μέσα και ἔξω, και εἰς τοὺς κειθλῶνους και εἰς τὰ
παρεκκλήσια, ἀπὸ τε τοῦ χρυσοφθῶν και τοῦ ἀσημίον και τῶν
ἄλλων λαμπροτάτων στολισμῶν. 20

Ἐκειμε δὲ και κτίσεις ἐκ βαθρῶν γῆς πολλὰ ὠραισιόταταις.
ἀρχὴ ἔκειμε δευτέρον θείον κελλίον αὐτοῦ πατριαρχικόν, κολ-
λημένον μετὰ τοῦ πρώτου, και τὸ πρώτον, και παλαιόν, ἔκειμε

et quae parietibus adhaerentia sunt marmorea seu purpurea seu alius
coloris, supra et infra, et deus suum acceptum celestem debent. fecit
et pulcherrima candelabra ex argento, auro ornata, quatuor, quarum
unam posuit ante imaginem D. nostri Iesu Christi, alteram ante bea-
tissime dei genitricis, tertiam supra in delubro inaurato, ubi est crux
aurata, in qua fixus pendet conservatur mand. D. noster Christus,
quartum vero suspendit in medio templi, ubi choros est, hoc est sub-
telligit cantantium, inter se opposita. splendidissime denique, et cum
summa voluptate intuentium, vestivit hoc pammacariatae templum,
adeo ut in eo satisfactum sit sacro dicto "coelum intus et lumine-
sum coelestia." quodsi non credis, nisi certissima tibi eius rei facta
sit fides, ingredi illud nocte, et videbis, etiam nullo inibi lumine
accenso, fulgere ad instar solis totum, et illustre esse supra et infra,
intus et extra; atque splendorem affluere in arcem circa templum
et in sacella adhaerentia, tum ab auro tum ab argento tum a reliquis
splendidissimis ornamentis.

Aedificavit etiam quaedam a fundamentis valde pulchra. primum
alterum sibi conclave seu cellam patriarchicam, primum orientem, pri-
mum vero hoc locum iari dicundo fecit, posito ibi perpulchro in pa-

κροτήριον μετὰ ὠραιότατον πατριαρχικοῦ θρόνου. καὶ ἄλλα πολλὰ
 κελλία, ἄνικρος τοῦ κελλαρίου. καὶ τράπεζαν μεγάλην ἔκει
 ἔκαμεν, καὶ ἄλλα κελλία μετὰ μαγειρίου νέα καὶ φρέαρ
 βαθύ. καὶ κάτω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πατριαρχείου, κατὰ τὸ
 5 μέρος τῆς δίσεως, ἔκτισεν ἐκ βάρθρων γῆς παλάτια δύο με-
 γάλα ὠραιότατα ἀνώγαια, ἔχοντα μέσα τόπους κεχωρισμένους,
 διὰ ἀναπαύσεις πολλῶν ἀρχιερέων καὶ ἄλλων τιμίων προσώπων.
 καὶ τὸ ἓνα τὸ μεγαλειότερον ἔκαμε τὸ κατώγειον αὐτοῦ ἀχούρη
 διὰ τὰ ἄλογα, τὸ δὲ δεύτερον ἔναι ἀνώγειον καὶ κατώγειον.
 0 Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τούτου τοῦ κυροῦ Ἱερεμίου ἀπέ-
 θανεν ὁ αὐτὸς σουλτᾶν Σελήμης, βασιλεὺς πέμπτος, ἐδῶ εἰς
 τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
 καὶ ἔθασαν αὐτὸν μετὰ μεγάλης δόξης καὶ παρρησίας ὡς
 βασιλέαν ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Σοφίας. οὗτος ὁ σουλτάνος
 5 ἐπῆρε τὴν Κύπρον ἀπὸ σπαθίου, εἰς τὰ χίλια πεντακόσια 182
 ἑβδομήντα, Σεπτεβρίῳ εἰς τὰς ἑννέα. καὶ ἄλλους μὲν ἔκοψαν,
 καὶ ἄλλους γὰρ ἠχμάλωτισαν μετὰ γυναικῶν καὶ παιδίων
 ἀναριθμήτων.

Ἔλαβε δὲ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ, σουλτᾶν Μουρά-
 0 τῆς· χρόνοι ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως χίλια πεντακόσια ἑβδο-
 μήντα. καὶ καθὼς ἐκάθισεν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἔκαμε,
 καὶ κάμνει καθ' ἡμέραν, μεγάλας δικαιοσύνας καὶ πρόσωπον
 ἀνθρώπου δὲν ἐβλέπει· μόνον τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνει.

17. ἑβδομήντα] τέσσαρα addit Crusius.

triarchae usum solio. alias item multas cellas, e regione penoris.
 mensam etiam magnam ibi fecit, et alias cellas novas cum culina,
 nec non puteum altum. infra autem in area patriarchei, ad occasum
 solis versus, a fundamentis condidit duo magna palatia, specie altitu-
 dinequo insignia, pluribus inter se conclavibus distincta, pluribus
 pontificibus et aliis honestis hominibus commode hospitandi faculta-
 tem praebentia. in maioris horum parte una stabulum equis recipien-
 dis paravit. alterius vero et superiora et inferiora conclavia homi-
 num usui servant.

Hoc Hieremia patriarcha diem suum obiit sultanus Selimes, rex
 Cpoleos quintus, in solio regni sui. sepultus est magna celebritate
 et gloria, ut rex, in templo S. Sophiae. expugnaverat hic impera-
 tor insulam Cyprum violentissimo bello Venetis illato, anno domini
 1570, nono die Septembris, insulanorum aliis interfectis, aliis cum
 uxoribus et liberis in numerabilibus in servitutum abreptis.

Successit illi in regno filius suus Murates, quando annus a na-
 tivitatem Christi agebatur 1574. qui postquam in regio solio sedere
 coepit, magna quotidie et dedit et dat iustitiae specimina, in nullius
 hominis faciem intuens, sed tantum iusti iudicii rationem habens.

Καί ὡς ἐμαθάν οἱ ἐποιταγμένοι τῆς βασιλείας αὐτοῦ αἰθέται καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὅτι νέος βασιλεὺς ἐγένετο, ἔστειλαν ἀποκρισιάρίους μετὰ μεγάλων καὶ πολυτίμων δώρων, καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτόν· καὶ ἐδίχθη αὐτοὺς μετὰ μεγάλης ἀγάπης, καὶ ἐχάρισται τῶν αἰθι-
 τῶν αὐτῶν πολλά, ἰδόντα τὴν δουλοσύνην αὐτῶν. ὁ δὲ πα-
 τριάρχης λαβὼν τὸ διατεταγμένον προσέειπεν ἦτοι κυρίοισι, τὴς δύο χιλιάδας τὰ φλωρία, ἐπέχε καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτόν καὶ τὴν χεῖραν αὐτοῦ ἐψήλασεν, ὡς εἶναι συνήθεια τῶν πα-
 τριαρχῶν καὶ τὸ παρατίον αὐτοῦ ἐβεβαίωσεν, ὅπερ τοῦ ἔδω-
 κεν ὁ ἀποθαίων πατὴρ αὐτοῦ, σουλιῶν Σιλήμης, καὶ ἔρισι, καὶ ἔδωκεν αὐτοῦ καὶ ἄλλον νέον παρατίον, ὅτι κατὰ τὴν πίστιν του τὰ ὀφείλει καὶ τὰ κρίνει μητροπολίτας ἀρχιεπισκόπους ἱερεῖς καὶ πᾶσαν ἀνθρώπων Ῥωμαίων καὶ ἐκκλησίας καὶ μοναστή-
 ρια· καὶ ὁποῖος φανῆ ἰσαυτίος τοῦ παρατίον αὐτοῦ, τὰ 15 παιδεύεται μεγάλως παρὰ τῆς αὐτοῦ βασιλείας. λαβὼν δὲ τὸ βασιλικὸν παρατίον ὁ πατριάρχης καθίσταται εἰς τὸν πα-
 τριαρχικὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς κύριος καὶ διοκτεὺς τῆς οἰκου-
 μένης, καὶ κρίνει καὶ ἀποφάσις ποιῆ· καὶ τιμὰ πατριαρ-
 χικά γράμματα οἱ Χριστιανοὶ ἐπέθουεν εἰς τὰς ἀποθιαίους 20 αὐτῶν, καὶ ἔχουν τὸ βίβαιον εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, καὶ ἄλλα ὅμοια ποιῆ κατὰ τὴν διοκτεῖαν καὶ ἐξουσίαν ἣν περ ἔχουν οἱ πατριάρχει.

Cum autem cives imperii eius, viri principes aliique bene affecti erga maiestatem eius, cognovissent novum regem factum esse, miserunt legatos cum magnis et pretiosis muneribus, et gratulatum et subiectivam suam declaratum. quos ille clementissime accepit, magnas proceribus illis gratias agens, cum eis ita maiestati suae laudibus, et inservire paratos cerneret. patriarcha quoque, accipiens ordinarium possessionum sive honorarium, duo milia ducatorum abivit ad regem, et se subiciens et more patriarchalis manum eius osculans, qui rex potestatem ecclesiasticam, quam patriarcha a patre sultano Selime acceperat, eidem confirmavit; atque etiam novum diploma dari iussit, ut secundum religionis suae praescriptum imperium et iurisdictionem haberet in metropolitibus archiepiscopis sacerdotibus et omnes Graecos homines, ecclesias ac monasteria, addita comminatione, quicumque huic suo diplomati adversaretur, in eum gravissime a maiestate sua animadversum iri. accepta hac confirmatione patriarcha in throno suo nunc firmus sedet; ut dominus et gubernator orbis terrae, iudicium exercet ac sententias pronuntiat; honorabilesque literas a sanctitate eius et negotiorum suorum determinationes Christiani afferunt, quae vim et pondus ubivis terrarum habent. alia quoque huiusmodi pro patriarchicae celsitudinis potestate administrat.

Εἶπωμεν δὲ καὶ περὶ τοῦ ἄλλου θαυμαστοῦ ἔργου· ὅπου ἔκαμεν ὁ αὐτὸς πατριάρχης.

Ἐκατασκεύασε δὲ καὶ θεῖον θρόνον, μέγαν καὶ θαυμαστόν, πατριαρχικόν, διὰ πολλῆς ψιλῆς τέχνης καὶ διὰ πολλῶν διαφόρων πραγμάτων. ἔχει δὲ κόκαλα πολύτιμα, ὠραιότατα, ἄσπρα καὶ ἄλλα πολυποίκιλα τῆς τέχνης, πράσινα, μαῦρα καὶ ἄλλης θεωρίας, καὶ κατὰ τόπους μὲ τὸ χρυσάφι. καὶ ἐκεῖ ὅπου στέκεται εἰς αὐτὸν ἡ θεῖος πατριάρχης, ἄνωθεν τῆς θείας καὶ ἱερᾶς αὐτοῦ κορυφῆς, ἔχει τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, μέγαν ἀρχιερέαν, ὅλον μὲ τὸ χρυσάφι ἱστορημένον. ἔναι δὲ τὸ μῆκος μία σπιθαμῆ μεγάλη. 183 καὶ ποῖος νοῦς ἀνθρώπου γὰρ δυνήθη γὰρ κατανοήσῃ τὴν τέχνην καὶ θεωρίαν αὐτοῦ τοῦ ὑψηλοτάτου πατριαρχικοῦ θρόνου; ὅταν γὰρ θεωρεῖ αὐτὸν τινάς, ἀπὸ τὴν λαμπρότητα, ὅπου ἔχει, τῶν πολλῶν ὠραιότατων πραγμάτων ὧνπερ ἔναι κατασκευασμένος καὶ καμομένος, τοῦ φαίνεται ὅτι ἔναι ῥοῦχον πολύτιμον χρυσοῦφαντον μαργαρόστρωτον μετὰ τῶν δώδεκα ἐκλεκτῶν λίθων, τοῦ τε σαρδίου παζίου σμαράγδου ἀνθρακος σαυφείρου ἰάσπου ὑακίνθου ἀγάτου ἀμεθίσου χρυσολίθου βηρυλλίου καὶ ὄνυχίτου, καὶ μετὰ ἄλλων πολυτίμων λίθων ἐκλεκτῶν καὶ λαμπροτάτων καὶ φαίνεται ὠραιότερος καὶ λαμπρότερος ἀπὸ ὅλον τὸν ναόν. ἔχει δὲ αὐτὸς ὁ θεῖος θρόνος εἰς τὸ ἕνα μέρος μία μεγάλην ἀγία εἰκόνα ὠραιο-

Dicamus nunc etiam de alio mirabili opere; quod idem patriarcha fecit.

Paravit is quoque sacrum thronum patriarchicum, magnum et mirabilem singulari artificio et subtilitate, multis varii generis rebus. insunt pretiosa ossa seu emblemata, pulcherrima, alba; alia item valde artificiosa, viridia, nigra aliorumque colorum, addito suis etiam locis auro. atque in illa parte eius ubi patriarcha stare solet, supra sanctissimum caput huius depictus est dominus Iesus Christus, summus pontifex, in omni sua parte ex auro; cuius imaginis longitudo, unam magnam aequat spithamam. et cuius, quaeso, hominis mens posset pro dignitate expendere artificio et speciem illius sublimis throni? nam si quis splendorem eius spectet multis illis, ex quibus factus est et quae in eo reperiuntur, pulcherrimis rebus, apparet esse vestis quaedam pretiosa, auro intertexta et margaritis interpuncta, cum duodecim electis gemmis, sardio topazio smaragdo carbunculo sapphiro iaspide hyacintho achate amethysto chrysolitho beryllo et onyche, aliisque magni pretii lectissimis et coruscantibus gemmis. ac pulchrior apparet splendidiorque quam totius templi quicquam. habet idem thronus in una parte maguam et pulcherrimam, auro de-

ταύτη μὲ τὸ χρυσῆς, καὶ ἔχει τὴν ἀποκαθάρσιν τοῦ κρινοῦ
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν θεὸν ἐπιμασμένον τοῦ παρα-
 γίνον σώματος αὐτοῦ καὶ ἐκρίμασιν ἐκτὸ κανθῆλα ἀργυρῆ καὶ
 φωτὶ· καὶ λάμπει ὡσπερ ὁ ἄστρας τῆς αἰῆς.

Ἔκαμε δὲ καὶ ἱερὰ πολεῖμα καὶ λαμπρά, πολυστοαῖρι
 φαιλόνα, σιγάρια, σφάρια καὶ σκίτη ἀργυρῶ φάρια· τα
 ὅποια ὅταν τὰ ἐκδοθῶσι εἰ ἱερῶς καὶ εἰ διανοοῖσι, καὶ εἰγουν
 ἔξω τοῦ βήματος καὶ ἔλθουν γέροντες τοῦ ἐψηλοτατον θρόνου
 καὶ κλίνουσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, λέγοντες τὴν εὐχὴν, παρο-
 μοιαζον τοὺς θεῖους ἀγγέλους, ὅπου σιέκται ἐμπροσθεν τοῦ
 φοβεροῦ θεῖου θρόνου τοῦ οὐραίου, κλινέσι τὰς κεφαλὰς
 καὶ λέγοντες τὸ "ἅγιος ὁ θεὸς, ἅγιος ἰσχυρός" καὶ τὰ ἔξης.
 ὁμοῦς ὁ πόθος καὶ ἡ ἔσις τοῦ κοινῶ δεσπότητον εἶναι εἰς αὐ-
 τὸν τὸν θεὸν τοῦ τῆς παμμακαρίστου, καθὼς ἔστιν τοῦ θεοῦ
 Σολομώντος εἰς τὴν ἁγίαν Σιών καὶ τοῦ μεγάλου Ἰουστινια-
 τοῦ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν. καὶ καθὼς ἐλάλη-
 σεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ ἀγγελοῦ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως Ἰουστινια-
 τοῦ πῶς εὐὰ τὴν ἐκκλῆσιν καὶ πῶς εὐὰ τὴν ἐστολίαν, οὕτως ἐλά-
 λησεν καὶ λαλεῖ ἡ παμμακαρίστου πρὸς τὴν ἐμψυχον εἰκόνα
 τοῦ μονογενοῦ· υἱοῦ αὐτῆς, ἡ ὅποια εἶναι αὐτός ὁ πατριάρ-
 χης, ὁ ἀληθινὸς ἀρχιερεὺς τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐκ θεοῦ τὴν χά-
 ριν ἔχων, ὁ πληρωθεὶς ὁ διαποικίλος λόγος εἰς αὐτὸν διὰ
 Ἡσαίου τοῦ προφήτου "ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω εἰ μὴ ἐπὶ τόν

coratam, imaginem sanctam, et depositionem sanctissimi dominici cor-
 poris Christi de cruce eiusque sepulturam designam habet: ac pendet
 ibi candelabrum argenteum accenso lumine, quod in luciferi modum
 splendet.

Fecit praeterea saccos ad usus pretiosas et conspicuas res
 alias multarum arorum pallia, sticharia haerica, suppellectilia Rem
 argentea, deore insignita, quibus rebus vestito et ornati sacerdotes et
 diaconi, quando extra sacramentum prodeunt thronumque illum sublimem
 circumveunt et capita sua ad precum recitationem inclinant, similitu-
 dinem divinarum angelorum referunt qui ante caelestem ac tremen-
 dum dei thronum capitibus inclinatis consistunt, caventes "sanctus
 deus, sanctus et validus" et hic adhaerent. tunc animus sanctissimi
 nostri domini eo desiderio et affectu in S. templo Pammacaristae
 accensus est quo divini Solomonis quondam in S. Sione et magni
 imperatoris Iustiniani in fano S. Saphiae et quemadmodum deus voce
 angeli sui locutus fuit imperatori Iustiniano, quoniam id templum
 modo construeret et quibus ornamentis decoraret, eo modo et locuta
 est et loquitur beatissima mater vivae imagini unici filii sui, nempe
 ipsi patriarchae; qui est verus Christi pontifex, quem divina gratia

παῖδόν καὶ ἥσυχον, τὸν τρέμοντά μου τοὺς λόγους;” λοιπὸν ὁ
 κοινὸς δεσπότης, ἔσοντας νὰ λέγουν οἱ θεῖοι διδάσκαλοι ὅτι
 ἐπίγειος οὐρανὸς ἔναι ἡ ἐκκλησία, καὶ οὐρανὸς πολὺφωτος,
 ἐνθυμήθη τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διὰ θείου φωτισμοῦ, καὶ
 ἔκαμε τοὺς καλλωπισμοὺς καὶ τὰ ὠραῖα καὶ λαμπρότατα,
 ὅπου ἀκούσετε, εἰς τὸ θεῖον ναὸν τοῦτον τῆς μεγάλης ἐκκλη- 184
 σίας τῆς παμμακαρίστου. ἔχει γὰρ ὁ οὐρανός, καθὼς τὸν
 ἐβλέπομεν, ἥλιον φεγγάρον ἄστρον καὶ τὰ ἄλλα. ἔχει δὲ αὐ-
 τὸς ὁ ναὸς τῆς παμμακαρίστου ἀπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου τὸ
 ὠραιότατον καὶ λαμπρότατον χρυσὸν τέμπλον, ἀπάνω μετὰ
 τοῦ ζωοποιῦ χρυσοῦ σταυροῦ, ὅπου ἔναι εἰς αὐτὸν ἐσταυρω-
 μένος ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ σωτὴρ παντὸς τοῦ ἀν-
 θρωπίνου γένους, καὶ αἱ εἰκόναί τῶν δώδεκα δεσποτικῶν ἐορ-
 τῶν, καὶ κάτωθεν τοῦ τέμπλου ἡ εἰκόνα αὐτοῦ τοῦ κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεγάλη καὶ λαμπροτάτη, καὶ ἐν τῇ
 δεξιῇ μέρει ἡ εἰκόνα τῆς ὑπερυγίας θεοτόκου, τῆς παμμακα-
 ρίστου, ὠραιότατη καὶ λαμπρή, ἔχοντες πολὺτιμες ποδαῖς
 χρυσαῖς. καὶ βημόθυρον μέγα ἐκλεκτόν, πολλῆς τιμῆς· καὶ
 αἱ πόρται τοῦ ἁγίου βήματος πάνχρυσαις, μετὰ τὸν θεῖον εὐ-
 αγγελικὸν ἀσπασμὸν τῆς πανπεράγνου θεοτόκου. καὶ ἀπὸ
 τοῦ φωτὸς τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων ἔχει τὰς ἀργυρᾶς
 κανδήλας καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν θείων εἰκόνων καὶ ὅλην
 τὴν εὐπρέπειαν τοῦ ναοῦ, τὴν ὁποίαν ἀκούσατε ὅπου εἶπα-

complexa est; in quem cadit dictum domini, quod in prophetia Esa-
 iae est “ad quem respiciam nisi placidum et quietum, verba mea tre-
 mentem?” dominus proinde noster, dicentibus sanctis patribus ecclesiam
 esse terrestre caelum, et caelum luce copiosum, intendit huc divina
 illuminatione mentem suam, ut huiusmodi decora et ornamenta in
 hoc magnae ecclesiae Pammacaristae templum congereret, quibus id
 apud omnes fama celebre efficeretur atque efficitur. ut enim caelo
 inesse videmus solem lunam astra et cetera insignia, ita templum hoc
 beatissimae virginis, pro luce solis, illud ad pulchritudinem et ful-
 gorem praeclarum delubrum inauratum habet; in cuius parte supe-
 riore vivifica crux aurata est, in qua fixus pendet D. noster Iesus
 Christus, universi generis humani conservator, et imagines duodecim
 dominicorum festorum; in inferiore vero parte imago ipsius D. no-
 stri Iesu Christi est, magnitudine et specie insignis; et ad dextram
 sanctissimae beatissimaeque deiparae venustissima et splendida imago,
 pretiosae fimbriis aureis spectabiles. conspicitur sacrarii ianua ma-
 gna, eximia, magni pretii, et fores sacrarii inauratae totae, in qui-
 bus evangelica historia annuntiationis ad purissimam dei matrem ex-
 pressa est. idem templum, pro luce lunae et siderum et stellarum,

μεν, ὅτι καὶ μέσα, καὶ ἴσω ἔσται ἕλη λαμπρὴ φωτεινὴ καὶ
 θαυμασιωτάτη ἀπὸ τῆν ἀραιότητι, ἀντὶ δὲ τοῦ οὐρανοῦ
 θρόνου ἔκαμιν αὐτὸν τὸν θεῖον θρόνον, τὸν ἐπέλαμπρον
 ὅπου ἕπαμιν. καὶ καθὰς ἡ θεία καθῆται ἐπὶ θρόνον ἐπὶ
 τὸν οὐρανόν, οὕτως καὶ αὐτός ὁ διοπάτης, ὁ γέρων τῆν εὐ-
 κόνα τοῦ ἐσὸς τῆς ἀγίας τριάδος Χριστοῦ, τοῦ θιοῦ ἡμῶν,
 καθῆται ἐπὶ τοῦ θείοθ θρόνου τοῦ ἐπιγίου. ἔσαι δὲ καὶ λέ-
 γεται αὐτὸς ὁ ναὸς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῆς παμμακαρί-
 στον ἐπιγίου οὐρανοῦ, γία Σιών· τῆν ὅποσαν ἔπισιν ὁ κύ-
 ριος καὶ οὐκ ἀνθρώπος, καὶ καίγμα καὶ ἐπαινος ἕλης τῆς
 οἰκουμένης, καὶ εὐμορφία ἕλων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μητέρα,
 τὸν ὅποσον περισκεπήσῃ καὶ στερεώσῃ καὶ φυλάξῃ ὁ σωτήρ
 ἡμῶν ὁ δυνατός καὶ φοβερὸς ἐκ τῶν ἔρατων τοῦτων ἐχθρῶν,
 ἐκ παντὸς ἐναντίον, σὺν αὐτῷ τῷ παταγιωτάτῳ ἡμῶν ἀν-
 θείτῃ καὶ διοπάτῃ, τῷ οἰκουμεικῷ πατριάρχη, εἰς τοῖς αἰῶ-
 νας τῶν αἰῶνων. καὶ πληρωθῆ ὁ θείος λόγος αὐτοῦ τοῦ κυ-
 ρίου, τοῦ εἰπόντος πρὸς τὸν κορυφαιότατον τῶν ἀποστόλων
 “σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρῃ οἰκοδομήσω μὲν τῆν
 ἐκκλησίαν· καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.”

argentea candelabra habet et splendorem sanctarum imaginum, univer-
 sam denique suam candelentiam, de qua memoratis a nobis dictum,
 eam omnem, tum intus tum extra, esse luce splendore et pulchritu-
 dine admirabilem: pro caelesti vero sedio illum augustum et splen-
 didissimum thronum patriarcha fecit, de quo divinus: ac sicuti dei-
 tas supra in throno caelesti sedet, ita sanctissimus noster, qui gerit
 imaginem secundae in S. triade personae, Christi dei nostri, sed et
 hic infra in suo sancto throno est vera et appellatur ipsum magnae
 ecclesiae Pammacariatae templum terrestre caelum novaeque Sion,
 quam dominus condidit, non homo; et decus est gloriaque totius
 orbis terrae, et ornamentum ac mater ecclesiarum. quod templum
 undique protegat, solide stabiliat et defendat praepotens et terribilis
 salvator noster, a corporeis istis inimicis et omni adversaria vi, una
 cum sanctissimo domino nostro, patriarcha oecumenico, in infinita
 saecula, eventu hic comprobetur divinum domini ad principem apo-
 stolorum dictum “tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo meam
 ecclesiam; nec portae inferorum valebunt adversus eam.”

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ.

I.

ΜΙΧΑΗΛ ΝΕΠΟΤΑ ΤΟΥ ΔΟΥΚΟΣ

HISTORIA EPIRI A MICHAELE NEPOTE DUCE CONSCRIPTA.

Ἀριθμοὶ τῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἐτῶν μέχρι τῆς βασιλείας Ἰωάννου υἱοῦ Ἀνδρονικοῦ τοῦ Παλαιολόγου, ἐν ᾗ καὶ ἡ ἄλωση ἐγεγόνει τῶν Ἰωαννίνων ὑπὸ τῶν Σέρβων.

*Ἀπὸ Ἀδάμ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου ἕως Νῶε *) . . .*

*) omittenda censui quae in alia huius corporis parte ita leguntur ut pauca verba immutentur. velut Bonnense Ducae exemplar p. 10 1 ἐφ' ὃν habet, Rouquevillianum ἐφ' οὗ: 5 B ρςζ' P σος': 12 B δέ, P δὲ τὸν: 17 B εἴκοσι ἐν, P α'.

p. 11 1 B ἐχγόνοις, P ἐγγόνοις: 3 B σπέρματι, P σπέρματι αὐτοῦ: 9 B καὶ ὁ μὲν τὸ, P ὧν ὁ μὲν τοῦ: 12 B οὗτος ὁ Μωϋσῆς, P αὐτός: 17 B πρώτου, P τοῦ πρώτου: 18 B φ', P οὗ: 20, 21, 23 B γενεαὶ δεκατέσσαρες, P γενεὰς δεκατέσσαρας: 20 B τέσσαρα, P α': 21 et 22 B μετοικεσίας, P μετοικησίας: 22 B ἐγνέα, P δ'.

p. 12 2 B ἀπὸ τοῦ πρώτου Ἀδάμ, P ἀπὸ Ἀδάμ: 6 B χρόνῳ αὐτοῦ P αὐτοῦ χρόνῳ: 7 B τῆς τοῦ θεοῦ ἀγίας, P τῆς ἀγίας: 10 B σξ', P 205: 11 B σξέ', P 205: 12 B ἡμί, P ἡμισυν: 13, 14, 16, 17 B μῆνας, P καὶ μῆνας: 17 B Ἰσαάκιος, P ἔβασίλευσεν Ἰσαάκιος: 18 B Ἄγγελος ἀδελφὸς Ἰσαακίου ἔτη, P Ἄγγελος ἔτη: 21 B 'ςψιβ' Ἐπριλίῳ P 6712, ἀπὸ Χριστοῦ 1204, Ἀπριλλίου: ib. B ἡμέρα δευτέρα τῆς, P ἡμέρα τῆς.

Ratio annorum inde a mundi creatione usque ad dominationem Ioannis filii Andronici Palaeologi, qua etiam expugnatio facta est urbis Ioanninae a Serbis, haec est:

Inde ab Adamo, primo homine, usque ad Noam, * * *

* * * * *

καὶ αἱ καὶ Ἰωνίαν Φώκαιαι παρὰ τῶν Γενοικῶν, καὶ ἡ
τῶν Ἰωαννίνων πόλις παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Τριβαλλῶν
ἦτοι τῶν Σέρβων, ὡς παρακατιῶν ὁ λόγος δηλώσει.

ρ. 13 3 B *Ασοκῶν*, P *Ασοκῶνας*, 4 B ὁ εἶς, P εἶς, 5 B ὁ
καὶ πρὸ P πρὸ, 6 B παρὰ Μιχαὴ τοῦ Παλαιολόγου καὶ Ἰωαν-
νοῦ τοῦ βασιλέως, P Ἰωαννοῦ τοῦ βασιλέως παρὰ Μιχαὴ τοῦ
Παλαιολόγου, 12 B *εἶς* ἢ *εἰς*, P *εἰς* ἢ *εἶς*, 18 B *αἰσθη-
τικῶν*, P ἡ *αἰσθητικῶν*, 19 B *Ματαχία* P *Ματαχία*, 20 B *Σερ-
βῶν*, P (οἰσῶν in versione) *Σέρβων*, 22 B *μεγάλῃ*, P ἡ *μεγάλῃ*.

ρ. 14 2 B *μεγῶν*, P *μεγῶν*, B ὁ, P αἶμα, 5 B *μετὰ* δι τὸν
Ανδρόνικον, P *οὐκ* αἶμα δι τῆς *Ανδρόνικου*, 4 B αἶμα δι . . .
P αἶμα δι, 5 B *γῆρας*, P *εὐαίτια*, 7 B *παρὰ* τὰς *καρῶν*, P
παρὰ *καρῶν*, 8 B *ἴτι*, P *καρῶν*, 9 B *ὄμμα*, P *ὄμμα*, 10 B
Σέρβων *Ἐφῆσον* καὶ *τὰ*, P *Σέρβων* *Ἐφῆσον* καὶ *τῶν*, 11 B
Ἰωνίαν, P *Ἰωνίαν*, 13 B *παρὰ* *τοῦ*, P *τῶν* *παρὰ* *τοῦ* *Βασι-
λέως*, P *ἀντιφάσις*, 14 B *Αἰδοπολίτου* P *Αἰδοπολίτου*, 15 B
τῶν *πόλεων* P *πόλεων* *τῶν*, 16 B *κατασκευῆς*, P *κατασκευῆς*,
17 B *Χίον*, P καὶ *Χίον* ἢ, 18 B *Κασιόλαι* *εἰς* *τῶν* P *Κα-
σιόλαι* *παρὰ* *τῶν* *ἀπὸ*, 19 B *Αἰδοπολίτων*, P *Αἰδοπολίτων*.

atque a genuitis Phocaecalonica; et Iouannina urbs a rege Triballorum
sive Serborum id quod narratione sequenti ostendetur.

II.

Ἱστορία Προελούμπου καὶ ἄλλων διαφόρων Δεσποτῶν τῶν Ἰωαννίνων, ἀπὸ τῆς ἀλώσεως αὐτῶν παρὰ τῶν Σέρβων ἕως τῆς παραδόσεως εἰς τοὺς Τούρκους.

Τοῦ μακαρίτου βασιλέως Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου πρὸς τὰς ἀκηράτους μεταστάντος μονάς, καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων βασιλείαν, ὡς ὀπισθεν ἔφημεν, ἐπὶ παιδὶ καταλείψαντος νέῳ, καὶ ἅπασαν τὴν Ῥωμαῖδα διοικεῖσθαι θεσπίσαντος ὑπὸ τοῦ προρορηθέντος κυρίου Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ, ἀνδρὸς συνετοῦ καὶ περὶ τὰ πολεμικὰ μαχιμωτάτου, καὶ τῶν εὐγενῶν, ὡς ἂν εἶποι τις, ἄνδρος εὐόσμου (τοιοῦτον γὰρ ὄντα καὶ ὁ προβεβασιλευκῶς Ἀνδρόνικος κατὰ πάντα ὡς ἀδελφὸν ἠγεῖτο, καὶ τὴν βασιλείαν σὺν τῷ παιδὶ τελευτῶν αὐτῷ ἀνέθετο), ὁ τῶν Σέρβων τότε ἄρχων ἄδειαν εὐρηκῶς ἐπιπηδᾷ τὰ τῶν Ῥωμαίων ὄρια (Στέφανος δὲ οὗτος κατωνομάζετο), καὶ ἐτόλμησεν ἀναδήσασθαι κράτος καὶ κράλης Σερ-

II.

Historia Prelumpi et aliorum variorum Ioanninae dominorum, inde ab expugnatione eius, quae per Serbos facta est, usque ad deditionem quae ad Turcas fieret.

Cum rex augustus Andronicus Palaeologus ad integras transgressus esset sedes, et Graecorum regnum, ut antea diximus, filio reliquisset iuveni, et totam Graeciam administrari iussisset a domino antea iam nominato Ioanne Cantacuzeno, homine prudente et in rebus bellicis maxime strenuo, et nobilium ut ita dicam ex flore perbene olente, (hunc enim, cum talis esset, Andronicus, qui antea regnaverat, in fratris loco omnino habuit eique regnum cum filio moriens transmisit), Serborum tum temporis dux occasionem tutam nactus transgressus est Graecorum fines, (ille autem Stephanus vocabatur), et ausus est potestatem sibi arrogare, et krales Serbiae nominari, hoc enim nomen barbarum in linguam Graecam versum rex

βίας ἀπίσης ὀνομαζέσθαι· τοῦτο γὰρ τὸ βάρβαρον ὄνομα ἐξηλληνίζεσθαι βασιλεὺς ἐφημερεύει. καὶ τῇ 6858 διὰ δόγμα τε ἑαυτῷ περιτίθειται, καὶ βασιλεὺς παρὰ τῶν ἰδίων ἐπισημαίνεται σατραπῶν, καὶ πᾶσαν λεγέσθαι Ῥωμαῖδα γῆν. τὰς δ' ἐν αὐτῇ πόλεις τε καὶ χώρας, τὰς μὲν πολιορκία εὐληγῶς, τὰς δὲ εὐνοίᾳ καὶ δώροις δεξιωσάμενος, πρὸς ἑαυτὸν ἐπισπάσαιο. εἶτα καὶ τὴν ἐν Ἑλλάδι Βλαχίαν ἐπιπερδῆ, καὶ ταύτην ἑφ' ἑαυτὸν ποιησάμενος σὺν τῇ πόλει τῶν Ἰωαννίνων ἕνα τῶν αὐτοῦ σατραπῶν, Προλουμπου καλοῦμενος, ἄρχοντα αὐτῆς ἀναδείκνυσι, τῷ τοῦ Καίσαρος ἀξιώματι τιμήσας αὐτόν. τὸν δὲ ἴδιον ἀδελφόν, βαλοῦμενος Συμεῶν, ὃς ἐξ ἀνομιᾶς ἐπέχρασε τοῦ βασιλέως Παλαιολόγου, διαποίησεν τιμήσας εἰς

5. codex τὴν Ἑλλάδα βλαχίαν, continet Roumenvillius, qui γένωσσε ἑαυτῷ ἐν τῇ Ἑλλάδι Βλαχία ἕνα τὸ Γραικῶνα σὺν τῇ Ἀσσίᾳ. ἄλλοις Ἑλλᾶδα ἑταυτοῖ ἰδῶ ὁ ἱστορικὸς ἐπι ἕλεν τὴν γῆν τῶν Βλάχων, τῆς ἑσπίας αὐτὸς γῆν Ῥωμαῖδα ὀνομαζει, ἀλλὰ μέρος τῆς θησαυρίας. φησὶται δὲ, ἐν τῷ ἄνω μνημονεῖ τὴν πολλὰ τῆς ἐπαρχίας ταύτης μέρος. ὁ Στρέφαν ἀναφέρει γυνῆμα πολλῶν, ἀποκιδεύων αὐτό. τῶν μὲν εἰς ἕλεν τῆς ταύτης θησαυρίας, τῶν δὲ εἰς μέρος ταύτης, ἄλλοι δὲ διατηροῦσθαι αὐτὸ ἀπὸ τῆν παλαιῶν Φερραίων ἕως τὰ Φθιώτιδες ἕξασ (Hist. 3. περ. 6. 3 6). ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὴν θῆτι περὶ τῆν Ἀσσίαν καὶ τῆν Ἀχιλῶν (Μεταφρῆσι Hist. 3. περ. 6.). ἀλλ', ὁ τόπος αὐτός σφῆδον ἕως ἡμεῶν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἱστορικοῦ μέρος τῆς τῆσι Ἀσσίας (Hist. σελ. 222). Βλαχίαν δὲ ἐν Ἑλλάδι αὐτὸς ἔννοε, ὡς φησὶται ἀπ' ὅσα περὶ αὐτῆς ἀναφέρει, τῆν Πελαγονίαν θησαυρίας, μάλιστα τὴν ὀρειωτέραν. Νῆσια τῶρα λεγομένην, τοῦτο βεβαίοντι καὶ τὸ σφῆδον, ἰασηνοῦσθαι μόνον, καθ' ὅτι θῆτι αὐτῆν εἰς τὰς πρῶτῃ τῶν Γραικῶν καὶ τῆς Ἀσσίας, ἐφ' οἱ Βλαχοὶ ἔσπευε να κατακτοῦσι τῆς ὀρειοῦς μέρος τοῦτο, ὡς ἀπὸ τῆν ἀρχῆν ἕως τῶρα φησὶται. τὴν εἶχε δὲ Ἑλλᾶδικῆς πρὸς διαίτησιν ἀπὸ τῆν ἕσπερ τῆν Ἀσσίαν Βλαχίαν ἢ καὶ ἄλλα μέρος τῆς Ἑλλάδος, κατακτοῦμενα ἀπὸ Βλάχων, καθῶς, διὰ παράδειγμα, τῆν Ἀσσίαν, ἐκμασθεῖσαν πρὸ τῶν χρόνων τοῦ σφῆδου τοῦ θησαυροῦ Ἀσφλαχίαν, ὡς διὰ τούτων φησὶται "Ἀσφλαχία ἢ εἰς καλομένην Ἀσφλαχίαν" (ἢ Ἀσφλαχίαν, ἢ μάλιστα Ἀσφλαχίαν). σελ. 136.

vocatur, atque anno 6858 diadema sibi imponit et rex a satrapis suis salutatur et totam vastat terram Graecam, urbes autem in ea citas et terras, partim oppugnatione captas partim gratis atque donis honoratas in ditionem suam redegit. deinde etiam Valachiam in Graecia sitam transgreditur, et huic cum urbe Iohannina sibi subiectae unum ex suis satrapis, nomine dictum Prelumpum, imperatorem constituit, dignitate caesarea eum honorans. suum autem fratrem, nomine Symeonis vocatum, qui ex filia sororis regis Palaeologi oriundos

Αἰτωλίαν ἐξέπεμψεν, ἀρχηγὸν καὶ ἡγεμόνα ταύτης καταστή-
 σας· ὃς ἐνταῦθα γενόμενος τὴν τοῦ μακαρίτου δεσπότου
 Ἰωάννου θυγατέρα μνηστεύεται, Θωμαῖν καλουμένην, ὄρφανὴν
 μὲν πατρὸς οὔσαν, ἐπὶ μητρὶ δὲ μόνη τὰς ἐλπίδας σαλείου-
 σαν καὶ ἐπ' ἀδελφῶν νέω, ὃν ὡς Ὀμηρον ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων
 εἰληφώς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἤγαγε, καὶ τὴν τοῦ Καντα-
 κουζηνῶ θυγατέρα ἐπιγαμβρεύσας αὐτῷ ἐκέῖσε εἶναι πεποιή-
 κεν. ἡ δὲ μήτηρ τούτων τῶν παιδῶν, τῆς τε Θωμαΐδος φημί
 καὶ τοῦ αὐτῆς ἀδελφοῦ, ἡμῶν δὲ βασιλεὺς, Ἄννα, ἐπιγαμβρεύε-
 ται ἑαυτῇ ἀρχοντά τινα ἐκ τῶν Βουλγάρων, δεσπότην Κομ-
 νηνὸν καλούμενον, ἀδελφὸν ὄντα τοῦ βασιλέως Στεφάνου, καὶ
 ἄνω ἐπὶ τὰ Κάνινα καὶ τὰ Βελλάγραδα χωρεῖ, τὸν Συμεῶν
 μόνον μετὰ τῆς βασιλίσσης Θωμαΐδος τῆς ἰδίας γαμετῆς κα-
 ταλιπούσα ἐν ὄλω τῷ δεσποτάτῳ ἔτιοι τῇ Αἰτωλίᾳ πάση, ὡς
 κλήρω ὄντι ἐκ προγόνων αὐτῆς καὶ τοῦ ταύτης αἰταδέλφου.

Μετὰ δὲ τινα χρόνου παραδρομὴν ἐκ ποδῶν ὁ βασι-
 λεὺς Στέφανος γεγωνὶ καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα ἀπάρας δι-
 καιωτήρια, ἔτι δὲ καὶ οἱ τούτου σατράπαι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
 ὁ τὴν τῆς Βλαχίας εἰληφώς ἀρχὴν Καῖσαρ ὁ Πρέλουμπος
 καὶ αὐτὸς ἐξάνωθεν γενόμενος, ἐπίδημει τῇ ἐν Ἑλλάδι Βλα-
 χίᾳ ἐκ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων ὁ τῆς εὐσεβοῦς βασιλίδος
 αὐταδέλφος Νικηφόρος ὁ δεσπότης, καὶ ταύτην ἰφ' ἑαυτὸν
 ποιησάμενος, πρὸς δὲ καὶ τὴν πρώην ἀρχὴν ἔτιοι τὸ δεσπο-
 τάτον εἰληφώς, τὸν δὲ ἴδιον γαμβρόν, τὸν δεσπότην λέγω

erat, cum tyrannum creasset, in Aetoliam misit, huius provinciae du-
 cem et imperatorem eum constituens, qui cum ibi esset, Ioannis
 tyranni beati filiam in matrimonium duxit, Thomäim, orbam patre
 et in matre sola spem moventem, et in fratre iuvenili, quem in ob-
 sidum numero acceptum Graecorum rex Constantinopolim duxerat, et
 Cantacuzeni filia in matrimonium data ibi commorantem fecerat. ma-
 ter vero horum liberorum, Thomäidis dico eiusque fratris, Anna re-
 gina nostra duci cuidam ex Bulgaris, Comueno tyranno, fratri regis
 Stephani, nupsit, et Caninam et Belgradam secessit, Symeone solo
 cum Thomäide regina, eius uxore, relicto tota tyrannide, nimirum
 tota Aetolia, quae patrum memoria sors eius fuit et fratris.

Post temporis autem spatium cum rex Stephanus morti occu-
 buisset et ad futurum iudicium abiisset, praeterea etiam satrapae eius,
 atque adeo qui Valachiae imperium acceperat, Caesar Prelumpus, et
 ipse superior factus, ingreditur in Valachiam Graecam e regina ur-
 bium Nicephorus dominus, pater reginae piae, et cum eam sibi subie-
 cisset, praeterea etiam imperium prius, tyrannidem nimirum, recepis-

Συμεών, τῆς ἀρχῆς ἐκβαλὼν εἰς Καστορίαν ἐπέμπευε μετὰ τῆς βασιλείσης Θωμαΐδος, αὐτὸς δὲ πᾶσαν περιζώνεται τὴν ἀρχὴν τῆς τε ἐν Ἑλλάδι Βλαχίας καὶ αὐτῆς τῆς Αἰτωλίας.

Ὁ δὲ γε Συμεών ἐν Καστορίᾳ γενόμενος, καὶ ταύτην λαβὼν παρανικὰ καὶ φρούρια ἴσα καὶ πόλεις καὶ χώρας πλείστας, ἐν τῇ Καστορίᾳ τὴν οἰκίαν ἐποίησατο. πολλῶν δὲ τοιούτων προσηγορησάντων Ῥωμαίων Σύμβιον καὶ Ἀλβανιῶν, καὶ εἰς τέσσαρας ἤ καὶ πέντε χιλιάδας τοῦ αὐτοῦ στρατιώματος ἀριθυμῆτιος, βασιλεὺς παρ' αὐτῶν ἀναγορεύεται καὶ τῆς Καστορίας ἐξορχίζεται, πρὸς δὲ τὰ τῆς Σερβίας ἐπιστρατεύει ἔρια, ὡς τὴν ἰαντοῦ δῆθεν καὶ τοῦ αἰταδιλήφου πύτοϊ Σιφάνου ἀρχὴν παραληφόμενος. οἴσω δὲ τῇ ποδὶ τῇ ἀρχῇ τῆς Σερβίας προσηρέικει, καὶ ὁ τοῦ διοπάτου Νικηφόρου θάνατος αὐτῇ προσαγγέλλεται. οἷτος γὰρ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔλθων, ὡς ἴσημι, καὶ δύο ἐπαρχιῶν τὴν ἀρχὴν σκευηρωσάμενος, τῆς Βλαχίας ἡμῖ καὶ τοῦ διοπαίου, καὶ τοὺς Ῥωμαίους πάντας ἐξορίστους ἐνθῶν, τοὺς μὲν τῆς Βλαχίας ἐκ τῆς τῶν Σέρβων ἐπιθροισίως, τοὺς δὲ τῆς Αἰτωλίας ἐκ τῆς τῶν Ἀλβανιῶν δουρολαίας καὶ κακογεωμίας, τοιούτους δὲ βουλομένους ἐπισυνάξαι καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν ἀποκαταστήσαι κληρονομίας, τοὺς δὲ Ἀλβανίτας τέλειον ἐκδιώξαι τοῦ τόπου, οὐκ ἐφθθ τοῦτο ποιῆσαι· ἀξιόμαχον γὰρ δύναιμι ἰδίαν μὴ πεπτημένους Τούρκους προσκαλέσασθαι εἰς συμμαχίαν. ἔλθων δὲ εἰς Ἀχιλλεῖον, καὶ πόλεμον συγκροτήσας μετὰ τῶν Ἀλβανι-

set, sororis virum, dominum dico Symeonem, imperio eiecit et Castoriam nihil cum Thomaide regina, ipse autem tutum sibi arrogat imperium Valachiae Graecae et Aetoliae ipsius.

Symeon cum Castoriam advenisset, eamque illico cepisset et castella nonnulla et urbes et regiones plurimas, Castoriae domicilium constituit, cui cum multi accessissent Graeci, Serbi, Albanitae, aucto circiter quatuor aut quinque milia eius exercitu, ille ab in rex appellatur, et Castoria egreditur, atque ad Serbiae fines proficiscitur, suum videlicet et fratris Stephani imperium recepturus. nondum tamen ad Serbiae imperium accesserat, cum Nicephori domini mors ei nuntiaretur. hic enim qui e Constantinopoli venerat, et diximus, et amborum imperium provinciarum arripuerat, Valachiae dico et tyrannidis, cum Graecos omnes expulsos reperisset, Blachianos Serbarum insulis, Aetolos Albanitarum difficultate et invidia, hos igitur reducturos et in eorum possessiones restitutos, Albanitas autem omnino expulsurus terra, consilium suum non est executus; cum enim pugnae parem non haberet exercitum, Turcos advocavit in societatem.

τῶν, κατακρατεῖται ὑπ' αὐτῶν καὶ ἀναιρεῖται, τριετίαν μόνον ἄρξας ἐπὶ μῆσι δύο καὶ ἡμέραις τισίν, ἔτους ὑπάρχοντος 6866, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1358.

Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς Συμεὼν, τὰ τῆς Σερβίας καταλιπὼν ὄρια, κατὰ τῆς Βλαχίας ἐκστρατεῖει καὶ ταύτης ἐγκρατῆς γίνεται· καὶ ἐν τῇ τῶν Τρικκάλων πόλει τὰ βασιλεία ἐπῆξато, καὶ τὴν Αὐγούστιαν Θωμαΐδα ἐκ τῆς Καστορίας μετακαλεσάμενος ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Τρικκάλων ταύτην εἰσάγει, καὶ ἐπὶ τὴν τῶν βασιλείων ἀναβιβάσας αὐλὴν ἐκέῖσε αὐτὴν κατέλιπεν ἐπὶ δυοῖς τέκνοις, ὧν τὸ μὲν ἄρρεν, τὸ δὲ θῆλυ. αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὴν Αἰτωλίαν ἐχώρει· ἔσπευδε γὰρ κἀκείνην ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσασθαι. ὅπερ καὶ γέγονεν· οἱ γὰρ Αἰτάλοι ἀσμένως αὐτὸν προσεδέξαντο καὶ ὡς βασιλέα εὐφῆμησαν, καὶ τὴν Ἀρταν σὺν τοῖς Ἰωαννίνοις αὐτῷ παραδεδώκασι μετὰ τῶν λοιπῶν φρουρίων, ὧν ἡ Αἰτωλία πᾶσα κέκτηται. δώροις οὖν ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Συμεὼν τοὺς προύχοντας τῶν Αἰτωλῶν δεξιωσάμενος πάλιν ὄπισθεν ἐπὶ τὴν Βλαχίαν παρῆγίνεται· ἐκάλει γὰρ αὐτὸν ἡ τοῦ Χλαπένου ἐπέλευσις.

Οὗτος δὲ ὁ Χλάπενος, εἷς ὢν τῶν Σερβικῶν σιτραπῶν καὶ τινα φρούρια ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ὄριων εἰληφώς, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν μεγαλόδοξον πόλιν Βέρροϊαν, μεγάλως ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν ἐσεμνύνετο, καὶ γυναῖκα λαμβάνει τὴν τοῦ Πρελούμπου ἐκείνου γαμετὴν, ὃν ὁ λόγος φθάσας ἐδήλωσε

cum autem ad Acheloum venisset, et manum cum Albanitis conseruisset, ab iis vincitur et interficitur, postquam tres tantum annos et menses duo et dies nonnullos regnavit, anno 6866, p. Chr. n. 1358.

Quod postquam audivit Symeon rex, Serbiae finibus relictis contra Valachiam proficiscitur rerumque potitur, atque in urbe Triccala sedem regiam constituit et Thomäim imperatricem Castoria accessitam intra urbem Triccalam induxit, et postquam eam ad palatium regiae sedis accessivit, ibi eam reliquit cum duobus liberis, quorum alter puer, altera erat puella. ipse autem contra Aetoliam profectus est: studebat enim, illam quoque in potestatem suam redigere, id quod evenit: Aetoli enim eum libenter receperunt, et regem eum salutarunt, et Artam cum Ioanninis ei dediderunt atque cetera castella, quae Aetolia tota possidet. donis igitur cum Christi amans rex Symeon Aetolorum potentes honorasset, rursus ad Valachiam revertitur, coegit enim eum Chlapeni adventus.

Hic autem Chlapenus, unus satraparum Serbicorum, cum quaedam castella ad Graecorum fines cepisset, atque adeo illustrem urbem Verriam, valde propter eventum se iactabat, et uxorem duxit mulierem Prelumpi illius, quem narratione superiore in Valachiam antea do-

τῆς Βλαχίας προκατάξονται. τριτηκῶς γὰρ ὁ Πρέλιουμπος ἐκείνος κατέλιπε ταύτην ἐν τῇ τῶν Τρικυάλων πόλει μετὰ τῶν γένων ἐπὶ τοῦ ἔσπερον τετρατηξάσαστο, τὴν πολυθρήλιον τῶν Ἰωαννίνων πόλιν, καὶ τὸ λάβδα ταύτης ἀφιλότιος, καὶ τὴ ἀντὶ τοῦ λάβδα προσθέντος αἰτῆ· τὸ γὰρ πολυθρήλιον εἶναι ταύτην καὶ λεγέσθαι μὴ ἀσιγόμενος πολυθρήλιον ποιήσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πρόσω διετηροῦμιθα· ἄρτι δὲ ὁ λόγος τὸν εἰρημὸν ἐχέτω τῆς διετηροῦσιως. ὁ γὰρ μακροῦτης ἐκείνος διασπείρης Νικητφορο; ὁ Λουκας, ἐν ὁ λόγος φθάσας ἄνωθεν ἐδῆλωσεν, ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐλθὼν καὶ τὴν εἰρημὴν Πριλοῦμισσαν τῆς ἀνδρῶς ἀρχῆς ἐμβαλῶν, πρὸς τῆ τῶν Συρβῶν ἐκπέμπει γῆν οὐκ ἐφ' αὐτῆς ἐφ' Ἑωμῆ· κἀκεῖσε ἐφ' τοῦ βασιλείως Συμφάνου ἐφ' Οὐρίση ἐπιτηροῦσα μετρηταίεται παρ' αὐτοῦ ἐφ' ἐρημὴν Χιαπίνφ. οὗτος δὲ μετὰ χρόσιον ἢ καὶ πλείον κατὰ τῆς Βλαχίας ἐποικρατῆται, σι-επαγόμενος μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ κῶσιτος τοῦ Πριλοῦμπου γένημα, εἰς νιαίσιον; ἔδη τιλοῦν· ἐπὶ τῆ Βλαχίᾳ δὲ φθάσας μετὰ τῶν στρατιωμάτων, καὶ φροῖσιον ἐν πόλιορκίᾳ ἐλη-φῶς, Λάμασι καλοῦμιτον, εἰς ξιμβιβασίσι μετὰ τοῦ βασι-λέως χωροῖσι Συμφάν, καὶ τὸ φροῖσιον τοῦτο παραχωροῦ-σιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν ἰδίαν θυγατέρα εἰς γάμον δίδωσι ἐφ' Ἑωμῆ· καὶ κηδιστῆν αὐτῆν ποιησόμενος ἐπιτο; τῆς πόλιως τῶν Τρικυάλων ἐποικρατῆται ὁ Ἑωμῆς· ὁ δὲ βασιλεὺς Συμφάν ἀσμέτως τοῦτον ἐποδέχεται καὶ τὴν θυγατέρα ἐπέδωσι, τοῦ

minatum esse docuimus. mortuus enim Prelumpus ille reliquit hanc in urbe Triccala cum filiorum uno, qui in celebrem urbem Iozuniam postea donatus litteram lambda ei detulit eique litteram ny pro lambda addidit etiam celebrem (polythrelion) esse hanc et nominari non passus, logubrem (polythrelion) eam reddidit, sed hanc quidem postea narrabimus, nunc autem oratio ordinem et verum te- lineat narrantis. beatus enim ille dominus Nicephorus Ducas, de quo narratione superiore dictum est, e Constantinopoli protectus cum Prelumpi uxorem de qua diximus, e viri regno eiecisset, ad Serborum terram cum Thoma cum filio eam misit, ibique Ursesem Stephani regis filium nactus in matrimonium per eum Chlapens datat, de quo diximus. hic autem post annum aut plus adversus Valachiam proficiscitur, secum adducens etiam pessimum Prelumpi filium, qui iam numerabatur inter iuvenes; Valachia autem occupata exercitibus, et castello uno oppugnatione capto, cui nomen erat Damasis, cum rege Symeone in gratiam redeunt, et castellum hoc ei concedunt, rex autem filiam suam in matrimonium dat Thomae, qui cum eum socce-

μητροπολίτου Λαρίσσης τὴν μνηστειάν τελέσαντος. τοῦ γάμου δὲ ἤδη ἀπαρτισθέντος, καὶ τινὰς ἡμέρας ὁ Θωμᾶς ἐκεῖσε προσκαρτερήσας, τὴν ἐνεγκαμένην ὑπέρχεται πρὸς τῷ αὐτοῦ πατρομητρῴῳ Χλαπένῳ, συνεπαγόμενος ὕστερον καὶ τὴν ἰδίαν γυναίκα.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Συμεὼν μόνῃς φροντίζων τῆς Βλαχίας τὴν Αἰτωλίαν ἄπασαν τοῖς Ἀλβανίταις παραχωρεῖ, καὶ εἰς δύο ἢ ἐπαρχία πᾶσα μερίζεται, καὶ δεσπόται ἐκ τοῦ τῶν Ἀλβανιτῶν γένους ἀναδείκνυνται δύο, ὧν ὁ μὲν τὸν Ἀχελῶον καὶ τὰ ἐπέκεινα σὺν τῷ Ἀγγελοκάστρῳ ἐκληρώσατο, Γίνος Βαΐας ὀνομαζόμενος, θάτερος δὲ τὴν Ἀρτιαν καὶ τοὺς Ῥωγούς ἐσφειτερίσατο, Πέτρος καὶ οὗτος Λεώσας ὀνομαζόμενος· καὶ συντόμως εἰπεῖν, ἡ Αἰτωλία πᾶσα ὑπὸ χεῖρα τῶν Ἀλβανιτῶν ἐγεγόνει. μόνῃ δὲ ἦν ἡ τῶν Ἰωαννίνων πόλις μὴ ὑποκύψασα τῇ τῶν Ἀλβανιτῶν ἐπικρατείᾳ· ἐτίγχανον γὰρ ἐν αὐτῇ ἄνδρες ἐπισημότατοι καὶ τῶν εὐγεγοτότων. ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκ τῶν τῆς Βαγενιτίας φρουρίων πολλοὶ τῶν εὐγενεστέρων τῇ τῶν Ἰωαννίνων ἐπεδήμησαν πόλει. καὶ εἰς ἓν ἅμα γενόμενοι οἱ τε Ἰωαννῖται καὶ οἱ ἔξωθεν ἐλθόντες διαπρεσβεύονται πρὸς τὸν βασιλέα τὸν εὐσεβέστατον Συμεὼν, καὶ ἔξαιτοῦνται αὐθέντην καὶ ἡγεμόνα δοθῆναι αὐτοῖς. ἀσμένως οὖν τὴν αὐτῶν προσδεξάμενος πρεσβείαν ὁ βασιλεὺς περὶ τοῦ Θωμᾶ κοινολογεῖται τοῖς πρέσβεσιν.

rum sibi conciliasset, intra urbem Triccalam ingreditur: Symeon autem rex eum libenter accipit, et filiam tradit, cum metropolita Larissae ritus nuptiales perfecisset. nuptiis iam confectis Thomas cum aliquot dies ibi esset versatus, visit eam, quae ei uxorem adduxerat, apud matris patrem Chlapenum, et postea etiam uxorem suam adduxit.

Symeon rex cum solius curam gereret Valachiae, Aetoliam totam Albanitis concessit, et in partes duas provincia tota dividitur, et domini ex Albanitarum genere creantur duo, quorum alter Acheloum et quae ultra eum sunt sita cum Angelocastro sortitus est, appellatus Ginos Baias; alter Artam et Rogos sibi arrogavit, Petrus Leosas appellatus, et, ut breviter dicam, Aetolia tota in manum cecit Albanitarum. sola erat Ioannina urbs, qui se non submitteret Albanitarum imperio, erant enim tum maxime in ea viri maxime insignes, et e numero nobilium, sed etiam e Bagenitiae castellis multi nobiles Ioanninam urbem migrarunt, atque congressi, et Ioannitae et qui extrinsecus venerant, ad regem piissimum Symeonem legatos mittunt, et postulant, ut dominus sibi et dux daretur. libenter igitur legatione eorum accepta rex de Thoma cum legatis agit.

Ἐλαθον δὲ οἱ Ἰωαννῖται τὸ μίζον κακὸν εἰς ἑαυτοὺς ἐπισηπόμενοι· τὴν γὰρ δουλείαν φείγοντες τῶν Ἀλβανικῶν μίζοσι κακοῖς ἑαυτοὺς περιέβαλον. τότε δὲ πρόβεις εἰς Βοδινά παρὰ τε τοῦ βασιλέως καὶ τῶν Ἰωαννικῶν ἐκπέμπονται (ἐκείνος γὰρ ὁ Θωμᾶς τὴν οἰκίαν εἶχε), καὶ γιωρίζουσι ἀδιψὰ τὰ τῆς βασιλείας ἄπαντα. δέχεται τὴν προσηβίαν ὁ Θωμᾶς, ἐπακόλουθον τοῖς πρόβεισι προθύμως, καὶ κυτυλαμβάνει τὴν πολυθρόνητον τῶν Ἰωαννικῶν πόλιν οὐν τῆ ἐπίσειβι βασιλείῃσ' Ἀγγλικῇ τῇ Παλαιολογίῃ τῇ ταύτου εὐμενοσιαιτῆ, ἔτους ἐπάροχτος 6875, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1367, ἀντιπαρόμετος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ στρατιῆμα εὐαρίθμητον. δέχονται τοῦτον οἱ Ἰωαννῖται ἐπίταις χερσὶν ἐνός τῆς υἱέως αὐτῶν μετὰ μεγίστων κρότων καὶ ἐφρημῶν. ὁ δὲ τὴν ἀλωπετὴν ἐπενδύς ἐπολέως καὶ δουλοφῶς παντας εἰς ἑαυτὸν ἐπισηπώσατο. οὐ πολὺ τὸ ἐν μίση, καὶ τὴν ἀλωπετὴν ἀποτίθεται, τὴν δὲ λιούτην ἐπενδύεται.

Καὶ πρῶτον μὲν κατὰ τῆς ἐκκλησίας χωρεῖ, καὶ τὸν ποιμένα ταύτης ἐξώθει· Σεβαστιανὸς δ' οὗτος ἦν, ἀνὴρ ἐργῶν καὶ λόγῳ διαβόητος. ἀφαιρεῖ δὲ τὰ πρῶτα τῆ ἐκκλησίας χωρία καὶ κτήματα, καὶ ταῦτα τοῖς μετ' αὐτοῦ Σέρβοις ἀπονέμει· καὶ μελαιένδυντος, φειῦ, καὶ σκοιοδυτοῦσιν ἢ τῶν Ἰωαννικῶν μητρόπολις γίνεται, τὸν ποιμένα ἑαυτῆς μὴ ἔχουσα, ἕως οὗ καὶ εἰς παντελῆ ἐρημίαν ἢ ἐκκλησία αὐτῆ καταγένηται. καὶ χορτοθήκας καὶ σιποθήκας τὰ ἐν αὐτῇ οἰκίσματα πε-

Neque Ioannitae maius se malum accipere senserunt, etenim cum servitutum per Albanitas instantem fugerent, in maiora sese mala proripuerunt. tum igitur legati Radenam a rege et Ioannitis intulerunt (ibi enim Thomas habitabat) et deferunt ei regni omnia insignia. accipit dignitatem Thomas, prono animo legatos sequitur, recipitque Ioanninam urbem celebrem cum Angelica Palaeologa, regina pia, quae huius erat carissima uxor, anno 6875, p. Chr. n. 1367. secum adducens etiam exercitum non ita magnum. Ioannitae cum supinis manibus in urbem suam maximis cum clamoribus et laudationibus recipiunt. ille autem pelle vulpis indutus tecte et dolose omnes ad se traxit, neque multum interfuit tempus, et vulpis pelle exuta leonis induit pellem. atque primum quidem contra ecclesiam se convertit, et pastorem eius expellit.

Fuit hic Sebastianus, vir factis et verbis clarus. iustas ecclesiae urbes et possessiones aufert, et Serbis suis tribuit, et nigra, lieu! et obscura fit Ioannina metropolis, cum pastorem suum non iam haberet; donec etiam ad solitudinem plenam ecclesia haec descendit, et aedificia eius reddidit cellas pabuli et frumenti, et postea

ποίηκε, κὰν τῷ ὕστερον καὶ κατὰ τῶν Θείων σκευῶν χεῖρα κινήσαι τετόλμηκε. καὶ οὕτω μὲν τὰ τῆς ἐκκλησίας ἐποίει.

Εἶτα καὶ κατὰ τῶν εὐγενεστάτων κακὴν χεῖρα κινεῖ. οὕτω τὸν Βατάτζην καὶ κὺρ Κωνσταντῆν μετὰ τοῦ καβαλαρίου Μυρσιώση τοῦ Ἀμυραλῆ ἐν τῇ φρουρᾷ ἀποκλείσας, καὶ δολίως αὐτοὺς τυραννήσας, τὸν μὲν Βατάτζην ἐξόριστον ἐκπέμπει, τὸν Ἀμυραλῆν δὲ ἐάσας ἐντίμως αὐτὸν πάλιν εἶχε· τοὺς δὲ λοιποὺς παραβλέψαντος οἱ μὲν φυγάδες ὄχοντο, οἱ δὲ εἰς ἀποστασίαν εἰράποντο· ἐξ ὧν καὶ ὁ Βαρδινός, ὁ κρατῶν τοῦ κάστρου τοῦ ἁγίου Δονάτου, αὐτὸν ἐξηρνήσατο. μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ὁ Καψοκαβάδης κὺρ Ἰωάννης, ὁ ἐν τῷ τῆς Ἀρεοχοβίτζας πύργῳ, ἑαυτὸν ἀπεσπάσατο. οἱ δὲ οἰκειακοὶ αὐτοῦ ἐντιμοὶ Σέρβοι οἱ μὲν κρυφίως ἀπ' αὐτοῦ ἔφυγον, οἱ δὲ φανερώς, μὴ δυνάμενοι ὑπομένειν τὴν αὐτοῦ μαριώδη σκαιότητα, ἀπ' αὐτοῦ ὄχοντο καὶ ἀπεδήμουν, ὡς μικροῦ πάντες αὐτὸν ἐξέλιπον. ἀμέλει καὶ αὐτὸς ὑπέμενε, τὰ ἑαυτοῦ φρονῶν, κυριευόμενος ὑπὸ τῆς πλεονεξίας καὶ φιλαργυρίας· μικρὰ γὰρ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν τὴν τοῦ Θωμᾶ.

Εἶτα καὶ κατὰ τοῦ λαοῦ τοῦ κάστρου κακῶς χεῖρα ἐκτείνει. ἀνὴρ γὰρ τις τῶν ἐντίμων τῆς πόλεως, Ἥλιος Κλαυσῆς ὀνομαζόμενος, προσεκαλέσατο αὐτὸν ἀνάδοχον εἰς τὸ ἑαυτοῦ γνησιώτατον τέκνον. διὰ δὲ τὸ ὑπάρχειν αὐτῷ κτήματα πολλὰ καὶ εἶναι πλούσιον κακῶς καὶ ἀνηλεῶς αὐτὸν ἐτυράν-

etiam supellectili divinae manum admovere ausus est, atque hac quidem ratione ecclesiam tractavit.

Deinde etiam nobilissimis malas admovet manus ut Batatzen et dominum Constantem cum equite Myrsiose Amurale postquam in castello inclusit et dolose cruciavit, Batatzen quidem exsulem eiecit, Amuralem autem relinquens rursus honoribus donavit; ceteros autem cum non curaret, alii celeriter fugerunt, alii ad seditionem se converterunt, quorum in numero etiam Bardinus fuit, gubernator castelli sancti Donati, qui ei se denegavit, cumque iis etiam dominus Ioannes Capsocabades, qui in Areochobitzae arce dominus erat, se ab eius societate retraxit. ex ipsius autem gente Serbi nobiles, alii clam aufugerunt, alii aperte, cum eius importunitatem insanam ferre non possent, ab eo discesserunt et emigraverunt, ita ut paene omnes eum relinquerent. nihilominus ipse duravit, quanquam vitia sua animadvertit, subiectus habendi cupidini et avaritiae, parva enim omnis pravitas videbatur pro pravitate Thomae.

Deinde etiam contra populum arcis manum erexit. homo enim ex nobilibus urbis, Elias Clauses appellatus, eum filii sui verissimi

νησε· διὰ γὰρ τὰ χρίματα τὴν γαστέρα αὐτοῦ περὶ κατε-
στάλαξε καὶ τὰς μασχάλας λαμπάσαι περὶς κατέηλεξε, τῷ δὲ
στόματι αὐτοῦ μάχισσαν ἐίδεις ἔδωκε μὴ γὰρ στακίος
ἐίδει. τοσοῦτον γὰρ ἦν φιλόχριστος ὁ μισόχριστος ὅτι τὸ
πάντων ἔσχατον τῶν κακῶν, τὴν δευτέραν ἐδωλολατρείαν,
τὴν φιλαργυρίαν φημί, ὡς οἶδεις τῶν ἀνθρώπων ἐναντῷ ἔθρη-
σαύριμιν, ὃς καὶ δια τοῦτο ἀνθρωποκτονίᾳ ἀποκαίεται.

Ἔως ὅσον ἐφθασε, κατὰ τὸ γυναικὸν αὐτοῦ, ἔρχιν ἄν-
δρας τῆς ἐναντοῦ βουλῆς καταλάλους, κοιλιοδοσίλους, ἐπιβοί-
λους, καταδίτας καὶ φανίλους, τὸν ἐργῶ ἐπονομαζόμενον Κου-
ζοθιόδωρον καὶ Μαιουῆλ τὸν Τζεπλίνον καὶ Μιχαῆλ τὸν
Ἀψαρῦν, ὃν καὶ πρωτοβισσιάριον τίτιμηκεν. οὗτος τοῖνον ὁ
Ἀψαρῦς τὸν πρωτοξάδιλλον αὐτοῦ Νικηφάρων τὸν Πιτυλᾶν
δολίως πρὸς αὐτὸν ἐφιδίχθη· καὶ ὁ δεσπότης Θωμᾶς τοὺς
ἐφθαίμονς αὐτοῦ ἐχορῆται, καὶ μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ καὶ
ἑτέρων συγγενῶν εἰς ἔξοριαν ἐκπέμψη, καὶ τὸν Ἀψαρῦν
πλίθον πάντων φιλῆ. καὶ οὕτως ἐκ συνθήματος τοῖνον τοὺς
Ἰωαννίτας πάντας προδίτας δολίους καὶ φανίλους ἐπωτίμασε,
καὶ οὐ μόνον κατηγόρησεν, ἀλλὰ καὶ παντελῶς κακῶς αὐ-
τοὺς εἶλε.

Παραντίκα δὲ καὶ λοιμὸς μέγας καὶ θανατηφόρος τῇ
πόλει τῶν Ἰωαννίνων γίγεται, οὐχ ἁπλῶς καὶ ὡς ἐτυχεν ἀλλὰ

patrem lustralem eduxerat; cum autem ei adessent multa bona di-
venique ille esset, male et crudeliter eum contempsit. propter bona
eum ventrem igne complevit, et axillas locibus igneis adhaerit, cui
autem eum pugionem horumque aquam cum cinere mixtam iniecit:
adeo enim erat auri amans ille Christus infatissimus (id quod omnium
est extremum malorum, alteram illam superstitionem, aversionem dico,
ut nemo sibi quibquam cederet,) ut hoc te vicarius heret.

Antea autem ex sententia sua viros habuit senatus sui male-
dicos, ventri deditos, insidiosos, proditores, pravosque, ut vocatum ex
se ipsa Kutzothodorum, et Maniolem Tzeplinum, et Michaelem Ap-
saram, quem etiam protovestiarii (i. e. custodis primi vestium) ho-
nore donavit. hic igitur Apsaras Nicopharum Betalam patrem suum
dolose ad eum detulit, et Thomas dominus oculos eius effodi
iubet, eumque cum parentibus et aliis cognatis in exilium mittit, et
Apsaram magis quam omnia amat, atque hac ratione e tali exemplari
Ioannitas omnes proditores, delosos, pravosque appellat, neque so-
lum accusabat, sed etiam omnino eos male tractabat.

Tum autem etiam pestilentia magna et mortifera in urbe Io-
annina grassari coepit, non simplici modo neque sola, sed revera

τῆ ὄντι τῆς μεγάλης κακίας τοῦ Θωμᾶ ἐκχέων τὴν ὠμότητα, ἔτει 6876, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1368. τοῦ λοιμοῦ τοίνυν πανσαμένου, κακοπραγία τῶν Ἰωαννίνων ἤρξατο ὁ Θωμᾶς τὰς χήρας γυναῖκας μνηστεύειν μετὰ τῶν Σέρβων, καὶ προσεκτίζειν αὐτοῖς τὰ κτήματα καὶ τὰ πράγματα τῶν τοπικῶν· καὶ πρῶτον μὲν ἐξεφώνησεν ἐξαλήματα, ἔπειτα δὲ τοὺς ὄρφανοὺς ἀλλοτρίους τῶν ἰδίων κτημάτων ἀποκαθιστᾷ. καὶ ἀπλῶς ἅπαντας ἄνδρας καὶ γυναῖκας μισῶν ἐξωλόθρευε. καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει γὰρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ τῶν τότε κακοπραγιῶν τοῦ Θωμᾶ ἃς ἐνόμεισε τῇ πόλει, περὶ τοῦ οἴνου τὴν σίκλαν, καὶ τῶν ἀγγαρειῶν καὶ τῶν ζημιῶν καὶ τῶν δαρμῶν τοῦ ὅλου χρόνου, καὶ ἄλλα τινὰ πάθη, ἧγουν κοιμήματα καὶ πορνείας καὶ μονοπώλια, ἅτε τοῦ οἴνου καὶ τοῦ σίτου, ἄλλοτε δὲ καὶ τῶν κρεῶν, ὅτε δὲ καὶ τῶν τυρῶν, αἰεὶ ποτε δὲ τῶν ἰχθύων καὶ ὀπωρῶν, καὶ ποτὲ μὲν δι' ἑαυτοῦ, ποτὲ δὲ καὶ διὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ ἄλλα πλεῖστα πάθη, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπων οὐδενὶ λαλεῖν· οὐδὲ γλῶσσα δυνηθεὶς ἐξείπειν τὰ τοῦτου πανουργεύματα καὶ μηχανήματα, πρὸς μὲν τοὺς τῶν ἐπιστημῶν τεχνίτας ζημίας καὶ ἀγγαρείας μετὰ δαρμῶν, πρὸς δὲ τοὺς ἀτέχνους καὶ ἐλευθέρους ἀνθρώπους δουλείαν ἄμισθον καὶ κόπον ἀδαπάνητον· μικρὰ γὰρ κακία πᾶσα πρὸς κακίαν τὴν τοῦ Θωμᾶ.

Καὶ ἦν ἀληθῶς πολυθρήνητος ὀρωμένη τότε ἡ πόλις

magnae pravitatis Thomae effundens crudelitatem, anno 6876, p. Chr. n. 1368. quae pestis cum desiisset, detrimento Ioanninae Thomas viduas nuptui dare Serbis coepit, et praeterea dare iis bona et possessiones incolarum, atque primum quidem spolia declaravit, postea autem pupillos alienos ab ipsorum possessionibus reddit, et uno verbo omnes et viros et mulieres odio suo exstinguebat, et quid amplius loquor? retinebit enim me tempus narrantem de Thomae facinoribus tum peractis, de vino, de operis tributariis, de poenis, de fustibus totius temporis, tribuit autem urbi alia quoque mala, ut coitum et scortationem et monopolia ut vini et frumenti, interdum etiam carnis, nunquam etiam casei, semper autem piscium et pomorum, idque nunc ipse per se, nunc per principes suos, et alia plurima mala, quae omnia nemo dicere potest, neque possit lingua narrare huius dolos et machinationes, contra doctos artifices poenas et operis tributarias et fustes, contra indoctos et liberales homines servitutum gratuitam et laborem mercedis expertem, parva enim omnis videbatur pravitas pro pravitate Thomae.

Eratque tum revera lugubris urbs Ioannina, poterat enim de

τῶν Ἰωαννίνων· εἶχε γὰρ ἐπὶ τῷ τοῦ ἀποστάτου κακῷ λέγειν "ἔσωθεν τρόμος, ἔσωθεν φόβος," πῆ μὲν τοῖς τυράννοι, πῆ δὲ τῶν Ἀλβανιῶν, οὐ πολὺ γὰρ τὴν ἐν μέσῳ ἐγένετο, καὶ οἱ Ἀλβανῖται καὶ αὐτοῦ ἰκιστρατεύουσι, καὶ πολιορκεῖν τὴν πόλιν ἐγίνοντο, καὶ χρόνοι πρὸς χρόνοι ἰχνηλατοῦντο οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ δαδιδῶζειν χρόνους τρεῖς, ὁ δὲ Θωμᾶς ἀληθῶς ἔχων τὸ ἰσημερινόμενον αὐτοῦ ὄνομα, ἐν ἑαυτῷ οὕτως ἔχειν ἐπιχειροῦ· ἐν μὲν τῷ κούτρῳ τὴν λαὸν πάντα ἐμίσει, πρὸς δὲ τοὺς ἔξω καὶ ἀληθῶς ἔχθρους παντελῶς εἰρήνην εἶχε.

Ἐπι δὲ καὶ ὁ Πέτρος Αἰώσας καὶ αὐτοῦ ἰκιστρατεῖαι χρόνους τρεῖς μετὰ τῶν Μαζαρακίων καὶ Μαλακασαίων τῆς γειτῆς αὐτοῦ, εἴτα εἰς ἀγάπην οὐκίστανται, καὶ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα Εἰρήνην ὁ Θωμᾶς τῷ υἱῷ τοῦ Πέτρον Αἰώσα, Ἰωάννῃ τοῦτομα, μηστιτεύεται, καὶ εἰς γαλήνην μικρὰν ἢ πόλιν τῶν Ἰωαννίνων γίνεται ἐπὶ τῶν Ἀλβανιῶν, χρόνον πέμπτῳ.

Ἀλλ' ὁ Θωμᾶς εἰρήνην ποιεῖ οὐκ εἶχεν, ἀλλὰ κακῶς τὴν πόλιν πάντοτε ἐτυράννει, καὶ τοὺς Ἀλβανῖτας ἐκάνει καὶ τῷ ἕσπερον παντελῶς ἐκάνει, καὶ παντοιοτρόπως αὐτοὺς ἐξηφανίζει καὶ καταξολόθραει· τὴν πόλιν γὰρ ἔλην ἐπλήρωσε τῶν Ἀλβανιῶν ταῖς τῆνα ὀψίδας ἑαυτῷ παρατιθέμενος, καὶ φυλακὰς δὲ καὶ κλωβία αὐτὰς ἔδειμασε, καὶ παλιουρῆν ἀνή-

malis per sacrilegum excitatis dici; intra terror, extra consternatio, illic propter tyrannum, hic propter Albanitas, neque enim multum interluit tempus cum Albanitas contra eum profunderentur, et ad urbem oppugnandam sese assiderent, et omni tempore attente versantes comœntu eam intercludunt per tres annos. sed Thomas, qui nomen suum explicatum iure habebat, talem se gerere conabatur, in castro homines omnes oderat, cum ceteris autem, qui revera hostes erant, omnino pacem non inivit.

Iam autem etiam Petrus Leonas per tres annos cum Malazarakis et Malacasais, qui erant ex gente eius, contra eum profunderentur, deinde ad amicitiam se componunt, et Irenen filiam suam Thomas filio Petri Lessae, nomine dote Ioanni, nuptam dat; et ad pacem brevem urbs Ioannina pervenit per Albanitas, anno quinto.

Sed Thomas pacem nunquam retinebat, sed urbem semper male cruciabat, et Albanitas vexabat, et postea omnino male tractavit, et omni modo eos exstinguebat et devastabat: urbem enim totam implevit, imponendo Albanitarum liberos, ut sibi essent obsides, atque carceres et barathra aedificavit, et carcerem perpetuum revocavit.

γειρεν· ἐνθυμητικώτατος γὰρ τοῦ κακοῦ ἦν εἰς τὸ ἄκρον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δαιμονιώδης, ὥστε τις ἀνὴρ τὰ θεῖα σοφὸς αὐτὸν προσηγόρευσεν οὕτως εἰπὼν “Θωμᾶς ὁ δεσπότης φιλεῖ τὸ ἄρχειν διὰ φιλαργυρίαν, ὡς φιλάργυρος ἀδικεῖ, ὡς ἀδικος πλεονεκτεῖ, ὡς πλεονέκτης ἀρπάζει, ὡς ἀρπαξ συκοφαντεῖ, ὡς συκοφάντης λοιδορεῖ, ὡς λοιδορος καταλαλεῖ, ὡς κατάλαλος φοβεῖται, ὡς φοβιτζιάρης φονεύει, ὡς φονεύς . . . , πλανᾷ δὲ ὡς πλάνος. τάχα κτίζει καὶ ἐκκλησίας, καὶ ἐορτάζει, καὶ ψυχικὰ ποιεῖ.”

Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, τῷ 6882, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1374 ἔτει, λοιμὸς θανατηφόρος ἐν τῇ πόλει τῆς Ἄρτης γίνεται, καὶ Πέτρος Λεώσας ὁ δεσπότης ἐξάνωθεν ἐγένετο. καὶ οὕτω παραντίκα Ἰωάννης δεσπότης ὁ Σπάτας ἐκ τοῦ Ἀγγελῶν παραγενόμενος τὴν Ἄρταν παραλαμβάνει, ἀνὴρ δραστήριος καὶ τὰ πάντα λαμπρὸς, ἔργῳ καὶ λόγῳ κοσμοῦμενος καὶ τῷ κάλλει σεμννιόμενος· θεωρία γὰρ καὶ προὔξις ἦν ἀληθῶς ἐν αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ οὗτος κατὰ τῶν Ἰωαννίνων ὀρμώμενος τὸν Θωμᾶν παρηνώχλει καὶ διελέηστριζε, καὶ συνεχῶς αὐτὸν ἐναπέκλειε.

Τοῦ χρόνου δὲ παρελθόντος, ἐπὶ ἔτους 6883, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1375, λοιμὸς πάλιν δεύτερος θανατηφόρος τῇ τῶν Ἰωαννίνων πόλει γίνεται μέγας, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Εἰρήνη τῷ θανάτῳ ὑπέπεσεν. ὁ δὲ δεσπότης Σπάτας οὐκ ἐπαύσατο

ingeniosissimus enim erat usque ad extremum in malis excogitandis, atque adeo daemonis instar, ita ut vir quidam in rebus divinis sapiens eum appellaret his verbis, Thomas tyrannus amat regnum propter pecuniae aviditatem, ut pecuniae avidus iniuste agit, ut iniustus est insatiabilis, ut insatiabilis praedatur, ut praedo calumniatur; ut calumniator maledicit, ut maledicus accusat, ut accusator timet, ut timidum mactat, ut mactator . . . , vagatur autem ut homo vagus, interdum et ecclesias aedificat, et dies festos celebrat et sacra facit.

Quae cum ita essent, anno 6882, p. Chr. n. 1374, pestilentia mortifera in urbe Arta exoritur, et Petrus Leosas dominus ad superos abiit, statimque Ioannes Spatas tyrannus ex Acheloo adveniens Artam occupat, vir, in agendo promptus et omnino illustris, re et verbis insignis, et pulchritudine celebratus, ratio enim et actio revera ei inerat. sed etiam hic contra Ioanninam profectus Thomam vexabat et privabat, et continuo eum includebat.

Tempore praeterlapso, anno 6883, p. Chr. n. 1375 pestilentia rursus altera magna et mortifera in urbe Ioannina exoritur, et Irene filia Thomae morti occubuit. tyrannus autem Spatas non desiit sem-

πάντοτε συγκλείειν ἐπιδρομαῖς κατὰ τοῦ Θωμᾶ μετὰ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ τῶν Ἀλβανιῶν, ἵως οὐδ' ὁ Θωμᾶς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἑλένην εἰς μηρασίαν τῇ Σπάρτῃ ἐπέχειλε καὶ δώροις αὐτὸν συνεπέστρεψε, καὶ πάλιν ἐπιπύος ἰδραπέυει.

Τότε ὁ Θωμᾶς προσφικιοῦτο ἐαυτῷ κλέπτας ῥυπαροῦς ἀροῖας καὶ κουρούρους, καὶ κατὰ τῶν Ἀλβανιῶν αὐτοῦς ἐξεχειρεῖ· τοὺς δὲ τοπικοὺς Ἰωαννίτας παιποιοτρόπως πάντας ἐμίσει, καὶ τοὺς ξέτους ἡγάπα, πλείων δὲ παιτων τῶν ἄλλων Μιχαὴλ τὸν Ἀγαρῶν, ὃν καὶ πρωτοφροσιστάριον εἰμήσαιν. οὗτος μετὰ πάντων ὧν εἶχε κακῶν, καὶ κατὰ τῆς χρυσῆς τῇ ὄντι Ἀγγελικῆς, τῆς φανοῦχης κυρίας, λόγοις ἀγαλλεροῦς καὶ αἰσχροῦς, καταιτολήμῃ, καὶ ἐμπύλησι τὰς ἀκοὰς τοῦ Θωμᾶ· ὡς δὲ τις σοφὸς προφητὸς ἀγων “ποιηρὸς λόγος καρδίαν ἀνδρός ταράσσει” καὶ οὕτως ἀπ' αὐτῆς ἐξακλίεν ὁ διαποίης, καὶ εἰς κακίαν καὶ μῖσος πρὸς αὐτὴν παρεστρέφη, καὶ εἰς ἀροιοιοκίας παθος ἐπέλει, καὶ κοιλιδονῆος ἀποκατίσει. τὰ δὲ κρυφῇ γινόμενα ἐπ' αὐτοῦ αἰσχροῦν ἔστι καὶ λέγειν· παρὶδε γὰρ ἔρια προσέτιον ἄρια, καὶ ὄλωσ εἰς ἀποστασίαν ἐστράφη.

Ἐπὶ δὲ ἔτους 6886, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1378, ἰνδικτιῶνος α', ἐκοιρατίει κατὰ τῶν Ἰωαννιῶν ὁ Γίνης Φράτης μετὰ τῶν Μαλακασαίων, μηνί Σεπτεμβρίῳ, ἡμέρῃ 10, καὶ μετ' ὀλίγου στρατοῦ τοῦ κωστίου πόλεμος γίνεται, καὶ κατὰ κρῦ-

per rapere, incursiones faciendo contra Thomam cum gente sua Albanitarum, donec Thomas Helenam sororem suam ad nuptias Spartae promisit, et donis eum permulsi, et rursum ille reversus est.

Tum Thomas ad se trahere studebat fures sordidos, latrones et piratas, et contra Albanitas exortavit, incolas autem Iouannitas omni modo omnes oderat, et peregrinos praeteribat, magis autem quam ceteros omnes Michaellem Agaraw, quem etiam protuesthant honore donavit. hoc praeter oba omnia quae habuit mala etiam autream reuera Angelicam, veram regiam, verbis dolosis et turpibus trutat, auresque Thomae implet, ut autem sapiens quidam contendit, dicens prava oratio cor hominis concutit: atque hoc modo ab ea declinavit tyrannus, et in prauitatem et odium eius conuersus est, et in cinaedorum vitium est lapsus et ventri deditus factus est, quae autem clam ab eo sunt patrata, dicere quoque turpe est, neglexit enim fines maiorum sacros, et omnino ad sacrilegium conuersus est.

Anno autem 6886, p. Chr. n. 1378, indictionis primo, contra Iouannitam proficiscitur Gines Phrates cum Malacasacis, mense Septembri, die decimo quarto, et cum parua manu casari bellum geritur,

τος οἱ Ἰωαννῖται νικῶσι, καὶ τὸν Γίνην Φράτην εἰσφέρουσι βα-
 σταζόντα τύμπανα ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ. καὶ ὅσους μὲν κατέ-
 σφαζαν, ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν αὐτοὺς ἐτίθουν καὶ ἔθαπτον, τοὺς
 δὲ λοιποὺς εἰς φυλακὰς ἐδέσμονν καὶ ἀπημώλουν. τοῦτο
 5 πρῶτον νῆκος τοῦ Θωμᾶ κατὰ τῶν Ἀλβανιτῶν ἐγεγόνει.

Τούτου τοῦ χρόνου τρέχοντος καὶ ὁ μέγας μαῖιστωρ
 κατὰ τῆς Ἄρτης χωρεῖ, καὶ ἰσχυρῶς τὸν Σπάταν ἐνεΐχεν. οἱ
 δὲ Ἀλβανῖται συναθροισθέντες αὐτὸν κατειρόπωσαν, καὶ εἰς
 χεῖρας τοῦ Σπάτα ὁ μέγας μαῖιστωρ ἔδοτο, καὶ μετ' ὀλίγας
 0 ἡμέρας πιπράσκει αὐτόν. οἱ δὲ Ἀλβανῖται τοσοῦτου πλού-
 του δραξάμενοι τὴν πανουργίαν τοῦ Θωμᾶ οὐκ ἐξέφυγον, ἀλλ'
 αὐτοὺς περιέργως ἐπιπηδᾷ καὶ ἀσφαλῶς ἐν τῇ φρουρᾷ ἀπο-
 κλείει.

Τότε παραντίκα δολίως συσκευὴν κατὰ τῆς χώρας τῶν
 5 Ἰωαννίνων οἱ Μαλακασαῖοι ἐργάζονται, καὶ τὸν ἐπάνω γου-
 λᾶν παραλαμβάνουσι, προδότην καὶ συνεργὸν ἔχοντες εἰς
 τοῦτο τὸν κωφὸν Νικηφόρον τὸν πετάτην, ὅς τις αὐτοὺς περᾶ
 ἐπὶ τῆς βάλκας αὐτοῦ, καὶ τοὺς μὲν ἐγκρίτους μετὰ τῶν
 ὄπλων, πλείους τῶν διακοσίων, εἰς τὸν γουλᾶν συνεισφέρει,
 0 τοὺς δὲ γε ἄλλους, παγγελῆ πλήθῃ ἀναρίθμητα, ἐν τῷ νησίῳ
 διαπερᾶ. καὶ οὕτω στάσις μεγάλη τῇ πόλει ἐγένετο, ἔτους
 ὑπάρχοντος 6887, ἀπὸ δὲ Χρσιτοῦ 1379, μηνὶ Φεβρουαρίῳ,
 ἰνδικτιῶνος β', σαββάτῳ πρώτῃ τῶν νηστειῶν. ἀλλ' ἡμῶν ὁ

et funditus victoriam reportant Ioannitae, et Ginen Phratem inducunt
 tympana in humeris portantem, et quotquot interfecerant, plaustris
 imposuerunt sepeliveruntque, ceteros autem in vincula dederunt at-
 que vendiderunt. atque haec quidem prima contra Albanitas fuit
 victoria Thomae.

Hoc ipso anno etiam magnus Magister contra Artam proficis-
 citur, et vehementer premebat Spatam. Albanitae autem cum convenis-
 sent, illum in fugam verterunt, et magnus Magister in manus Spatae
 datus est, qui eum post paucos dies vendidit. Albanitae autem tan-
 tas nacti divitias dolum Thomae non effugerunt, sed ille eos solerter
 aggressus caute in praesidio inclusit.

Tum statim expeditionem contra Ioanninam Malacasaei dolose
 faciunt, et turrim supra urbem sitam occupant, proditorem et socium
 ad id adhibentes surdum Nicephorum, nautam, qui quidem eos tra-
 duxit navigio suo, atque delectos quidem cum armis, plures quam
 ducentos, ad turrim asportavit, ceteros autem, congeriem multitudinis
 censu carentis, ad insulam traduxit, atque hoc modo tumultus magnus
 in urbe exortus est, anno 6887, p. Chr. n. 1379, mense Februario,

λόγος ἐπὶ τὴν προδοσίαν ἐπαγαγέσθω τῷ διηγῆματι· ἔξωθεν γὰρ περιεκλείκοντο τὴν πόλιν οἱ Ἀλβανῆται, ἔσωθεν δὲ παρθινῶχλον κακῶς τὸν γουλιᾶν, κατὰ κράτος εἰς αὐτὸν ἐπισπώμενοι καὶ ῥοῦα ῥοῦα φωνάζοντες. τριῖς δὲ ἡμέρας καὶ τέκτας οὐκ ἐπαύσαντο μετὰ τοῦ λαοῦ πολιορκεῖν, ἕως οἱ σινηθροισθήσαν πλῆθος ἄπειροι μετὰ τῶν μονοξίλων καὶ τῆς βάλκας, καὶ ἐκινήθησαν ἀπὸ τοῦ νεοῖου, ὅπως ἐπιβῶσι καὶ ἀπώλωσι τὴν πόλιν. οἱ δὲ τῆς χώρας οἰκίητοις ἐν τῇ λίμνῃ ἐπισπῆλυσαν μετὰ δύο βάλκων καὶ μονοξίλων ἄλιγων, καὶ κατὰ τοῦ σιόλου τῶν ἐναντίων πόλεμον σινησιήσαντο. οἱ δὲ ἐναπολιμνηθέντες πρὸς τὸν ἀρχιστρατήγον τοῦ Θεοῦ Μιχαὴλ σὺν οἰμωγῇ καρδίας οὕτως εἶπών· “ἐπὶ ἐκίλωσαν ἡμᾶς διομνητὶς φθοροποιοί, καὶ ζητοῦσι καταπιεῖν τὴν σὴν πόλιν, ἀρχιστράτηγε, κατὰβρωμα θεῦσαι ἡμᾶς βοῦλομενοι. τὰ βουλεύματα τοιῶν αὐτὸς ματαίωσον· τὰς ὁρμὰς τὰς λυσσώδεις αὐτὸς ἀπάσσειλον· τὴν ὄφρην αὐτῶν κατύσπασον· σὺ προσταίης γὰρ ἡμῶν καὶ Θεὸς ἡμίλας ἀσφαλίστατος.” ἐντεῦθεν εἰς φεγγὴν οἱ ἐναντίοι ἐρύπησαν καὶ κατὰ κράτος ἀπώλοντο· οἱ δὲ τὸν γουλιᾶν ληιστριεῖντες οὐκισθελῶς παρεδόθησαν. καὶ ἦν ἰδεῖν τότε μεγάλην σωτηρίαν τῇ πόλει τῶν Ἰωαννίνων, ἣν ἐλιτρώσατο κίριος ὁ Θεὸς ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Ἀλβανιῶν τῇ προστασίᾳ τοῦ φυλακος ταύτης, τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ τῶν ἁγίων δυνάμεων. τότε δὲ καὶ ὁ Θε-

indictionis secundo, die primi sabbati sacrorum quadagesimorum. vel oratio nostra ad prodationem narratione redocatur; extra enim Albanitae urbem circumcludebant, intra autem turrum male vexabant, vehementer in eam ruentes, et rurs, rurs clamantes, per tres autem dies et noctes non desierunt cum populo pugnare. Interea multitudo innumerabilis cum lintribus et navigio convenit, et ex insula se movit, ut urbem aggressa caperet. Terrae autem incolae in lacu navigarunt cum duobus navibus et paucis lintribus, et classi hostium bellum paraverunt. qui autem relioti erant, ad summum ducem dei Michaelem cum lamentatione cordis hoc modo clamabant: nunc hostes devastantes nos circumcludunt et urbem tuam devorare student, summe dux, nos cibum reddere volentes. voluntatem horum praesens delectas, impetus furiosos praesens destitutas, superbiam eorum detrudas, tu enim nobis praeses et divinus custos idque certissimus. deinde in fugam hostes versi et funditus deleti sunt, qui autem turrum spoliabant, victori se permiserunt, atque salutem magnam urbis Iovanninae videre licebat, quam dominus deus manibus Albanitorum liberaverat, misso custode eius, summo duce nominum superiorum, Michaelem. tum igitur Thomas delectum Albanitarum in carcere includit,

μᾶς τοὺς ἐγκρίτους τῶν Ἀλβανιτῶν ἐν τῇ φρουρᾷ συναθροί-
 ζει, τοὺς δὲ ἑτέρους πρὸς τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν
 τῆς πόλεως διεμερίσατο, καὶ αὐτοὺς πωλεῖν παρήγγειλε. τοῦ
 δὲ πλήθους, ὅσοι ἐν τῇ νησιῷ εὐρέθησαν, τοὺς μὲν Ἀλβανί-
 5 τας πρὸς τὸν λαὸν διεμερίζε πρὸς κυβέρονησιν, καὶ ἀπημώ-
 λουν αὐτούς, τοὺς δὲ Βουλγάρους καὶ Βλάχους ὄμινοτόμους
 ἤρετίσατο. αἱμάτων δὲ χύτρα ἦν τότε ἡ πόλις τῶν Ἰωαννί-
 νων, ὡς ἔκπαλαι τῶν μαρτύρων ἡ Νικομηδέων μεγαλόπολις·
 εὐκαιρίαν γὰρ εὐρῶν τότε ὁ Θεωμᾶς τοὺς Ἀλβανίτας κακῶς
 0 καὶ ἀνηλεῶς ἐτυράννει, ὡς καὶ Ἀλβανιτοκτόνος ἐπεθύμει εἶ-
 ναι καὶ ὀνομάζεσθαι.

Τοῦ ἔαρος δὲ ἐλθόντος, ἐν μηνὶ Μαίῳ, ἦλθε πάλιν
 Ἰωάννης ὁ Σπάτας κατὰ τῶν Ἰωαννίνων, καὶ εἰς ἀφανισμόν
 τὰ τε χωρία καὶ τὰ ἀμπέλια πάντα πεποίηκεν. ὁ δὲ Θεωμᾶς
 5 τοὺς Ἀλβανίτας πάντοτε ἐτυράννει ἰσχυρῶς, ποτὲ μὲν κρεμ-
 νῶν αὐτοὺς ἐκ τῶν πύργων, ποτὲ δὲ καὶ τὰ μέλη αὐτῶν ἐκ-
 κόπτων ἢ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύττων, οὓς πρὸς τὸν Σπά-
 ταν ὡς μικρὸν κανίσκιον ἐξέπεμπε, ἕως οὗ εἰς τὰ ἴδια ὁ
 Σπάτας ὑπεχώρει.

Ἐντεῦθεν οἱ δημεγεροθέντες ἐξεφάνησαν· καὶ τὸν Ἰωάν-
 νην, ἕνα τῶν Βουλγάρων, διὰ τοῦτο κατεκρήμμισαν, τὸν Θεο-
 χάρην κατέκοψαν, τὸν Γαστριτζιώτην ὑπὸ ἵππων κατέσυραν,
 0 ἑτέρων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξώρυσαν, ὧν οἱ πλείονες χωρὶς

ceteros autem inter principes suos et populum urbis divisit, et vendi
 eos iussit, multitudinis autem eorum, qui in insula reperti sunt, Al-
 banitas inter populum dividebat gubernandos, et vendebant eos, Bul-
 garos autem et Blachos nasorum amputandorum condemnavit. san-
 guinis autem vas tum erat urbs Ioannina, qualis olim fuit Nicome-
 diae magna urbs martyrum; occasionem enim nactus Thomas Alba-
 nitas tum male et crudeliter cruciabat, ita ut etiam Albanitarum par-
 ricida vellet esse et vocari.

Cum ver advenisset, mense Maio, Ioannes Spatas contra Ioan-
 ninam rursus venit, et rura et vineas omnes delevit, Thomas autem
 Albanitas semper vehementer cruciabat, interdum eos pendendo e
 turribus, interdum etiam membra eorum caedendo, aut oculos effo-
 diendo, quos ad Spatam ut canistrum parvum emisit, donec in terram
 suam Spatas recessit.

Tum demagogi delecti sunt, atque Ioannem, unum Bulgarorum,
 propterea ex alto deiecerunt, Theocharem ceciderunt, Gastritzioten
 ab equis raptari iusserunt, aliorum oculos effoderunt, quorum maxima
 pars culpaе expers erat, alii sunt expulsi, alii in vincula dati; plures

πταίσματος. ἄλλοι δὲ ἐξώσθησαν, ἕτεροι δὲ ἐφυλακώθησαν· πλείονες δὲ ἀπὸ ψιθυρίσματος τοῦ τυράννου καὶ τοῦ αὐτοῦ θεράποντος Ἀναρᾶ, εἰ καὶ πταίσμα οὐκ εἶχον, μόνον ἀπὸ τοῦ φόβου οἰκιοιτικῶς ἐξωρίσθησαν καὶ ἀπετηγόν. καὶ πάλιν μίσος καὶ κακία τοῦ Θεωμᾶ ἀπ' ἀφορμῆς ταύτης ἐγείρεται καὶ τὴν οἰκίαν αἰξάνει, τὰ μονοπώλια βιβαιοῖ, τὰς ζεμίας ἐπιργεῖ, τὰς ἀγγαρείας πλειονεύει, τοῖς οἴκους τῶν Ἰωαννιτῶν μετὰ τῶν ἄλλων κτημάτων ἀφάσει, τοῖς ἀλλοτριόφους οἰκίζει, τοῖς ζῆλους ἀγυπᾷ, καὶ τοῖς ἰδίους μιστῇ καὶ ἀποστρέφεται· μικρὰ γὰρ πᾶσα κακία πρὸς κεντὰν τὴν τοῦ Θεωμᾶ.

Τὸν αὐτὸν ἤδη χρόνον, κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γενεθλίας, προσῆλθον αὐτῷ ἀπὸ τῆς μέρης τῆς Καστορίας τῶν ἐπιτίμων ἀρχόντων ὁ θεωρῆς καὶ πραξίης χαριτωμένος Θεοφύλακτος, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ Χοντζῆς λέγουμιτος· ζητοῖσι δὲ αὐτὸν αἰθνήτην καὶ ἡγεμονίαν τοῦ κῆστρου Σερβίων. αὐτὸς δὲ κυριεύμετος ἐπὶ τῆς φιλαργυρίας ἐν τῇ φρουρᾷ αὐτοῦ ἀποκλιθεὶς, ζητῶν, ἃ ἐπόθει καὶ ἐθέλει, χρῆματα.

Καὶ πάλιν, τοῦ χρόνου τοῦτου διελθόντος, ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ Χογχολλίτζα τοῖς ἐγκρίτους τῶν Ἰωαννιτῶν εἰς φυλακὴν ἐβάλεν, ὧν τὸν μὲν Μαιονεὴ Φιλαρθρωπιτὸν τὸν πρωτασηκρήτην δολίως κρατήσας ἐν τῇ φρουρᾷ, ἕως πάλιν ἐπιτίμως αὐτὸν εἶχεν, ἕως οὐ κεράσας αὐτὸν οἶνον ἐθανάτωσε· τὸν δὲ Κωιστανιτῶν τὸν προκαθήμενον κρατήσας μετὰ δισμῶν

autem propter calumiam tyranni, et eius famuli Apratae, etiam si culpa carerent, solum timore ducti propria voluntate e finibus discedebant et aufugebant et rursus odium et pravitas Thomae hac occasione excitantur, et vinum vectigalia auget, monopelia confirmat pecunias efficit, operas tributarias duplicat, domos Ioannitarum cum ceteris bonis rapat, alienos domibus donat, peregrinos amat, suos odit et ab eis se avertit, parva enim videbatur omnis pravitas pro pravitate Thomae.

Eodem iam anno, die dominica ante Chr. n., ad eum venerunt e partibus Castoriae honoratorum principum Theophylactus, ratione et factis grati nominis, cumque eo Chontzes, quaerunt autem eum dominum et duem castri Serbiorum. Ille autem, pecuniae cupiditate captus, in custodia eos inclusit, quaerens, quos desiderabat et amabat, divitias.

Et rursus, hoc anno praeterlapso, ex consilio Chuchalitzae delectum Ioannitarum in vincula coniecit, inter quos Manuelem Philanthropinum primum scribam dolose in carcere retentum rursus liberans honoribus affectit, donec vinum miscendo eum necavit. Constan-

εἰς κλωβίον χρόνους πέντε, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐξορύττει, καὶ εἰς τὴν Βουρσίαν ἐκπέμπει, κάκει τῷ τῆς καθοσιώσεως πτώματι αὐτὸν ὑποβάλλει· κάκεισε εἰάφη. τῶν δὲ λοιπῶν οὓς ἐν τῇ φρουρᾷ ἐνετεθείκει, τῶν μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξώρυξε, τοὺς δὲ ἐν ὑπερορίᾳ ἐξέδοτο· καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν τῶν Ἰωαννιτῶν πληρῶν τὰ Ἰωάννινα ἐκένωσε.

Μετὰ δὲ πάντων ὧν εἶχε κακῶν, καὶ τοὺς Ἰσμαηλίτας προσεκαλέσατο, ἐπὶ τοῦ 6888 ἔτους, ἰνδικτιῶνι 3, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1380. καὶ ἦλθεν ὁ Ἰσαΐμ Ἰουνίου 2, καὶ ἠχμαλώτισε τὴν Βελάν καὶ Ὀπάν, ὅτε καὶ Μαζαρακίους καὶ Ζενεβισαίους εἰς τὰς Πολιτζὰς κατέκλεισε. τότε ἤρξατο ὁ Θωμᾶς παραλαμβάνειν τὰ καστέλια, ἀρχῇ τὴν Βουρσίαν, εἶτα τὴν Κρετζούνισταν, ἔπειτα τὴν Δραγομὴν, καὶ τὴν Ἀρεοχοβίτζαν ἐξωνήσατο, καὶ ἄλλα πλείονα· τότε τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν τοὺς μὲν κεφαλάδας κατέστησεν, ἄλλους δὲ ζουπαναίους ἐτίμησε. ἀλλ' ὅσον ἐνεδυνάμονε, τοσοῦτον αὐτὸν ἡ κακογνωμία συνέθλιβε· καὶ τοὺς Ἀλβανίτας ἀεὶ ἐτυράννει, τοὺς δὲ τοπικοὺς τῶν Ἰωαννίνων κακῶς διετήρει καὶ ἐξῆγεν.

Ἄλλὰ καὶ ὁ τιμιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κτρ Ἡσαΐας, καθηγούμενος τοῦ Μετζόβου, οὐκ ἐξέφυγεν τὴν πλεονεξίαν τοῦ τυράννου· δεσμεύσας γὰρ αὐτὸν ὡς κακοῦργον ἔθηκεν εἰς κλωβίον διὰ φιλαργυρίαν, καὶ ἐξηγοράσθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ παρὰ θεοφιλῶν ἀνδρῶν εἰς ἄσπρα 200· καὶ πᾶ-

tinum autem praesidem cum per quinque annos vinculis in barathro retinisset, oculos eius effodit et Bursinam mittit, ibique in laesae maiestatis culpam eum intrudit, ibique ille sepultus est, ceterorum autem, quos in carcerem coniecerat, aliis oculos effodit, alios in terras alienas emisit, et omnem urbem terramque per Ioannitas implens, Ioanninam vacuefecit.

Praeter omnia autem, quae excitabat, mala etiam Ismaelitas advocavit, anno 6888, indictionis 3, p. Chr. n. 1380, et advenit Isäim die 2 mensis Iunii, et Belam Opamque cepit, tum etiam Mazaracios et Zenebisaeos in Politzis inclusit. tum Thomas castella occupare coepit, primum Bursinam, deinde Cretzunistam, tum Dragomen et Areochobitzam sibi comparavit et alia complura, quorum principes tum alios nomine Cephaladarum (i. e. ducum) constituit, alios nomine Zupanaeorum (i. e. indicum) honoravit. sed quam maxime eum pravitas comprimebat, et Albanitas semper cruciabat, et incolas Ioanninae male habebat et diripiebat.

Sed etiam honoratissimus inter monachos sacros dominus Hesaias, praeses Metzobii, aviditatem tyranni non evitavit: vinxit enim eum ut sceleratum et in barathrum dedit propter aviditatem, et redempti sunt

λιν ὁ τύραννος αὐτοῦς ἐξορίσσει, καὶ αὐτὸν πιπρώσκει. καὶ ὄσοι τῶν ὑπὸ τῆν ἐκκλησίαν ἢ πάροικοι ὑπὸ τῆν κακοπραγίαν αὐτοῦ ἐπιπλεῖψθησαν ἄνθρωποι, ἐξέβαλε μὲν αὐτοῖς τῆς Προιοίας, οὐκ ἔτι δὲ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ δὲ ἑαυτοῦ αὐτὸς ἐπιπράτει. καὶ τὸν ἅγιον δὲ Λοταίον παρὰ τοῦ Μυρσινοβέρτου ἐξωρήσατο.

Τῷ δὲ 6889 ἔτι, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1382, ἰνδικτιῶν ε', ἔφερε τὸν Κωσιτὴν μετὰ Τοῦρκων, καὶ τοὺς Ζοιλιανούς ἔχμαλώτισε. καὶ τις σοφὸς αὐτὸν προσηγόρησεν οὕτως ἰππων "Θωμᾶς ὁ δεσπότης ἄστοχῆσας τοῖς Λατίνοις Τοῦρκοις συγκοιῶναι." καὶ ἀποστάτην αὐτὸν ἑμαρτύρει, λέγων διὰ εἴ ἦν μεταποιῆσαι ἀντιπῆλα τῶν κισμάτων, ἔν πρὸς ἄλλο εἰρήσκειτο ἄν, τὸ δὲ τοῦ διαβόλου σκεῖτος οὐκ ἄν ἄλλο εἰρήσκειτο εἰ μὴ τὸ τοῦ Θωμᾶ σκεῖτος. τοῦτο δὲ ἐκτελεῖ τὸ μὲν πρότερον οὐ φαιερῶς, ἵσκιρον δὲ καὶ κατέμπροσθεν αὐτοῦ ἐκέρυξεν, λέγων "τοιούτος εἰ σὶ, καὶ οὕτω σε λεγομεν."

Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτι πάλιν ἦλθεν ὁ Ἰσαΐμ, Μαΐου 5, ὅτε καὶ τὸν Ῥενεῆρον ὑπὸ σπαθίον ἐπῆραν οἱ Τοῦρκοι.

Καὶ πάλιν ὁ Σπάτας ἦλθεν ἕως τῆς Ἀρούλης. καὶ ὁ Μυρσιμακαζιανός, γαμβρὸς ὢν τοῦ Σπάτα, μετὰ μεγάλης τιμῆς εἰς τῆν πόλιν εἰσῆλθε, καὶ μετὰ τῆς Ἑλένης τὸν Σπάταν ψευδοβιβάσεται, καὶ αὐτὸν ἱποστρέφει καὶ τοὺς Ζα-

14. ἑλάει?

oculi eius per viros pios pro 200 aspris, et rursus tyrannus eos effodit, eumque vendit, et eos, qui ex ordine ecclesiastico aut eius pravitate vicini relictii erant, ex coenobio Providentiae expulit, neque sinit eos in ecclesia morari, sed ipse per se eam occupavit, et sanctum Donatum a domino Roberto redemit.

Anno autem 6889, p. Chr. n. 1382, indictionis 5, Costem cum Turcis adduxit, et Zulanaeos cepit, et sapiens quidam eum allocutus est his verbis, Thomas tyrannus Latinis desertis cum Turcis agit, et apostatam eum esse testatus est, cum diceret, si distinguere liceret autotypum mundi, aliud pro alia re inventum iri, quod autem ad diaboli corpus attineat, aliud nullum inventum iri nisi Thomae cadaver. haec quidem antea non aperte loquebatur, postea autem etiam coram eo pronuntiabat, his verbis: talis tu es, et hoc nomine te vocamus.

Atque eodem anno Isaim reversus est, mensis Maii die 5, cum etiam Reunecum gladio caperent Turcae.

Et rursus Spatas usque ad Arulam venit, et dominus Macarianus, gener Spatae, magnis cum honoribus in urbem venit, et cum Helena Spatam matrimonio ficto conducit, et eum revertentem facit, et

βεμβεσαίους παραλαμβάνει, καὶ τὸν τόπον αὐτῷ ἀναγράφει, τὴν τε Βελᾶν καὶ τὴν Δρυϊνούπολιν καὶ τὴν Βαγενετιάν, ἀλλὰ δὴ καὶ τοὺς Μαλακασαίους ἕως τῶν Κατούνων. καὶ τῷ 6891, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1383, ἰνδικτιῶνι ε', μηνὶ Σεπτεμ-
 5 βρίῳ, πάλιν ὁ Σπάτας ἀφήσας τὴν ψευδαγάπην, ἦλθε ζητῶν τῆς Ἑλένης τὴν προῖκα. ὁ δὲ μετὰ μικρῶν δώρων αὐτὸν ἀποστρέφει, καὶ ὑπὸ τῶν Μαλακασαίων δεκαπλασίως αὐτὸς ἰκανώθη.

Τῷ αὐτῷ ἔτει, Σεπτεμβρίου 8, ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτοῦ
 10 θρόνον ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης κύριος Ματθαῖος, ἐπέ-
 χων καὶ τὸν Ναυπάκτου θρόνον. τῷ αὐτῷ ἔτει ἀπεστάλη ὁ
 τιμιώτατος καθηγούμενος τοῦ ἀρχιμανδρίου Γαβριήλ πρὸς
 τὸν βασιλέα Μανουήλ τὸν Παλαιολόγον, καὶ ἔλθων μετὰ τοῦ
 ἀρχοντος Μαγγαφᾶ ἐνεδύσατο αὐτὸν τὰ δεσποτικά ἄξιώματα,
 15 καὶ ἐτέλεσε τότε τὴν θείαν μυσταγωγίαν ὁ ἀγιώτατος μητρο-
 πολίτης. ὁ δὲ Θωμᾶς τοὺς μὲν παροίκους τῆς αὐτοῦ ἐκκλη-
 σίας ἀφῆκε τῷ μητροπολίτῃ, αὐτὸν δὲ τῷ ἑαυτοῦ θελήματι
 οὐχ ὑπέδεχτο· καὶ διὰ τοῦτο πλέον τὴν οἴκησιν ὁ ἀρχιε-
 ρεὺς ἐν τῇ Ἄρτῃ ἦγεν, ἕως ὅτου καὶ ἐξόριστος ὑπὸ τοῦ ἀπο-
 20 στάτου ἐγένετο, ὅπερ παρακατιῶν ὁ λόγος δηλώσει.

Τῷ δὲ 6893 ἔτει, ἰνδικτιῶνι 8, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1385, ἦλθεν
 ὁ Ταμουρτάσης μετὰ πλήθους Ἀγαρηνῶν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ
 τρύγους· καὶ κατὰ τῆς Ἄρτης ἐκστρατεύσας, καὶ αἰχμαλω-

Zebembesaeos accipit, et terram ei tribuit, Belam et Drynopolim, et Bagenetiam, atque adeo Malacasaeos usque ad Catunorum fines. atque anno 6891, p. Chr. n. 1383, indictionis 5, mense Septembri, Spatas cum amorem fictum rursus abieciisset, venit Helenae dotem quaerens. ille autem muneribus parvis eum avertit, et Malacasaei damnum ei decuplici modo praestare coacti sunt.

Eodem anno, die 8 mensis Septembris, solium suum metropoli-
 ta sanctissimus dominus Matthaeus ascendit, obtinens etiam Naupacti
 solium. eodem anno praeses Archimandrii honoratissimus Gabriel ad
 regem missus est Palaeologum, qui cum principe Mangapha postquam
 advenit, regni honoribus eum induit, et divinam tum perfectit ordi-
 nationem metropolita sanctissimus. Thomas autem vicinos ecclesiae
 eius permisit metropolitae, ipsum autem ex sua voluntate non rece-
 pit, atque eo magis domicilium archiepiscopus Artae habuit, donec et
 ipse per apostatam exsul factus est, id quod narratione posteriore
 declarabitur.

Anno autem 6893, indictionis 8, p. Chr. n. 1385, Tamurtases
 cum multitudine Agarenorum circa tempestatem vindemiae venit;
 qui contra Artam profectus cum captivorum multitudinem nactus es-

σίαν ποιήσας ἰκανήν, οἰκαδε ἐπανήλθε. τότε δὲ ὁ Σπώ-
 τας τὸν ἀρχιερέα ἐκπέμπει μετὰ τοῦ Καλογηώμου, δεσπο-
 πῶν τὸν τυραννικόν, ὅπως διώξωσιν ἀμειψτοὶ τοὺς Ἀγα-
 ρηνοὺς. αὐτὸς δὲ οὐκ ἐπίσχετο, ἀλλ' ἐνκαιρίαν εὐρίων
 τὸν ἀρχιερέα ἐξόριστον πέμπει, τὸν δὲ Καλογηώμον κρατεῖ
 καὶ τὴν ἐκκλησίαν προδίδωσι τῇ Συναγωγῇ. καὶ ταῦτα
 μὲν οὕτω.

Τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ, Σεπτεμβρίου 23, ἐπιγενομένης τῆς
 πέμπτης, ὥρα ἡ τῆς νυκτός, ἐσφάγη ὁ Θεωμᾶς παρὰ τῶν ἰδίων
 αὐτοῦ σωματοφυλάκων, τοῖς τε Νικηφοροῦ καὶ Ραιτάκη καὶ
 Ἀρταβασίου καὶ Ἀριωνίου τοῦ Φράγκου. τότε συναθροί-
 ζονται πάντες οἱ Ἰωαννῖται ἐν τῇ μητροπόλει, καὶ μὴ φωνῇ
 τὴν φωνικὴν αἰτίων κυρίαν, τὴν συγκατακαθίσουσιν αὐτοῖς,
 ἐπ' ἐκτοῖσι καὶ προσκυνοῖσιν. ἡ δὲ τοῦ Μιλιγλύβου μετὰ τοῦ
 Ἀφάρᾳ κηρίον Θεοδώρου τοὺς Ἰωαννῖτας μετακαλεῖ· καὶ
 εἰς ἐν ἄμφω γινόμενοι ἐπίμωσιν τὴν ἀπωστάτην θάπτουσι, καὶ
 τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς τὸν βασιλεῖα Ἰωάσαφ ἐπισηφονοῦσι. ἡ
 ἀγαθὴ δὲ βασίλισσα, οἷα τοῦ κοινοῦ ἀπαλλαγείσα κακοῦ,
 τοὺς πάντας ἐύργητιδ', καὶ τοὺς ἐν ἐπιτροπῇ ὄντας καὶ ἐξο-
 ριστὰ γραμμασι στείλλεται καὶ μετακαλεῖ.

Οἱ δὲ Ἀλβανῖται μετὰ τοῦ Σπάτα παραντίκα τὴν πό-
 λιν πολιορκοῦσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰωάσαφ μετὰ τῆς χρηστῆς
 τῇ ὄντι βασιλίσσης καὶ τῶν ἐγκρίτων ἀρχόντων βοήλην ποιη-

zet, domum reversus est. Tum Spata archiepiscopum cum Calogno-
 mo mittit, persuadens tyranno, ut uterque Agarenos pelleret. Ille au-
 tem hoc non accepit, sed occasionem nactus, archiepiscopum in exi-
 lium mittit, Calognomum retinet, et ecclesiam prodit Senacherimi (i.
 e. principi tenebrarum). atque haec hac ratione facta sunt.

Eodem autem anno, mensis Decembris die 23, hora quinta
 noctis Thomas a suis stipatoribus necatus est, Naxephazave, et Bai-
 nace, et Artabeste, et Antonio Franco. Tum Joannitae omnes in ur-
 bem captolem conveniunt, et una voce veram suam dominam, quae
 cum in mala pertulerat, petunt et regiam salutant. Illa autem Me-
 liglabum et dominum Theodorum Apparam Joannillas advocat, et
 uterque cum advenisset, apostatam digne sepelit et regem Iosaphum
 fratrem reginae accessit. regina autem bona, quippe quae a com-
 muni liberta esset malo, omnes benigne tractat, et eos, qui in ter-
 cis alienis et exilio erant, literis restituit et advocat.

Tum Albanitae cum Spata urbem statim oppugnant. Iosaphus
 autem rex cum regina revera bona et gravissimi principes consilium
 instituunt, et Iosaphum, qui et ipse in Cephaleniam dominabatur, coniu-

σάμενοι, τὸν Ἰζαοῦ, ὄντα καὶ αὐτὸν εἰς τὴν Κεφαλληνίαν ἀνθέντην, μνήστορα πρὸς τὴν βασίλισσαν προβάλλουσιν. οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ ὁ πρωτοβεστιάριος ὁ Ἀψαρῶς Μιχαὴλ μετὰ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐν τῇ εἰρκιῇ ἐκτίθενται καὶ τοὺς 5 ὀφθαλμοὺς ἐξορύττονται καὶ ὕστερον ἐξορίζονται· οὕτω γὰρ τιμῶν οἴδασιν οἱ δαίμονες τοὺς τιμῶντας αὐτούς, καὶ τοιαύτας δωρεὰς ἀπονέμονσι τοῖς φίλοις αὐτῶν.

Ἀμέλει μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔρχεται ὁ Ἰζαοῦ, καὶ δέχονται αὐτὸν οἱ Ἰωαννῖται ὑπταίαις χερσὶ καὶ δεσπότην αὐτῶν ἀνευφημοῦσιν, μηνὸς Ἰανουαρίου 30. παραντίκα δὲ ἐκκαλοῦσι παραννυμφον ἀπὸ τῆς Βλαχίας τὴν Καισάρισσαν, ἣτις μετὰ τοῦ Στεφάνου εἰσῆλθε καὶ τὸν γάμον εὐτρέπισε. καὶ τὰ μνήστορα εὐλογῆθησαν, καὶ εἰς μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τότε ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων συνετέλει καὶ συνε- 5 σεμνύνετο. ἀγαθὸς δὲ ὢν ὁ δεσπότης τοὺς πάντας τότε ἔκτειρε καὶ ὕστερον ἐκκληροδότησε.

Καὶ πρῶτον μὲν τὴν ἐκκλησίαν συστέλλει, καὶ τὸν ποιμενάροχην αὐτῆς Ματθαῖον μετακαλεῖ, καὶ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῇ παρατίθησι μετὰ τῶν ὑπαρχόντων καὶ κτημάτων αὐτῆς, 10 καὶ ἐντίμως αὐτὸν περιέχει· ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἐν ὑπερορίᾳ καὶ ἐξορίᾳ μετακαλεῖ, τοὺς παρὰ τοῦ ἀποστάτου τυράννου διασκορπισθέντας Ἰωαννίτας. τότε τοίνυν ὁ Ἰζαοῦ, φι-

gem reginae proponunt, neque multum interfuit tempus, cum Michael Apsaras Protovestiarius cum filiis suis in vincula daretur et oculis effossis postea mitteretur in exilium, hoc enim modo diaboli eos honorare solent, qui eos honorant, et talia dona amicis suis tribuunt.

Certe post dies paucos Izaus advenit, eumque Ioannitae manibus supinis recipiunt, et dominum suum eum salutant, die 30 mensis Ianuarii. statim arcessunt e Valachia imperatricem (i. e. dominiam matrem) paranympham, quae cum Stephano advenit, et nuptias paravit, et sponsalia celebrata sunt, et magno cum gaudio magnaque cum laetitia ea urbs Ioannina tum parabat et celebrabat. dominus autem bonus divnes tum miseratus postea in bona restituit.

Atque primum quidem ecclesiam componit et archiepiscopum eius Matthaeum arcessit, et ecclesiam cum bonis et possessionibus eius ei tradit, et honoribus eum effert, deinde etiam eos, qui in finibus externis et in exilio erant, arcessit, Ioannitas a tyranno apostata disiectos. tum igitur Izaus, Christi amans, cum Angelica pia regina et Ioasapho rege divinisimo, carceres vacuefecerunt, barathra et carceres perpetuos aperuerunt, coitum impudicum coercuerunt, domos

λόχριστος ὢν, μετὰ τῆς εἰσοδοῦ βασιλείου Ἀγγλικῆς καὶ τοῦ θειοτάτου βασιλέως Ἰωάννη τὰς γενικάς ἐξουκένωσαν, τὰ κλωθία καὶ τὴν παλιουρήν ἐχάλασαν, τὰ κοιμητήρια κατέπαιψαν, τοὺς δὲ οἴκους τοὺς κληρονομοὺς ἀπέδωκαν, καὶ τὰς πολλὰς δουλείας καὶ ἀγγαρίας, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰς ζυμίας μετὰ τῶν δαρμῶν, ἃ πρότερον εἶχον παρὰ τοῦ τυράντου, αἱτοὶ κατέπαιψαν. διὰ τοῦτο οἱ Ἰωαννῖται πανψηλοῖταιον καὶ ἐκλαμπρότατον αἱτοὺς ἀπικήρισαν. ἐπιληρωθῆ δὲ τὸ φάσκον "τοῖα τὸ καλὸν δοξαζομένηται, ὅταν τὸ κακὸν αἰσχυροθηται· ἤλιον γὰρ λάμψαντος τὸ σκότος ἠφανίσθη." οὗτος οἱ μόνον τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῶν Ἰωαννῖτων ἐγλίκενεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔσωθεν Ἀλβανίτας εἰς γαλήνην καὶ ἀγύλην εἰρηρικὴν κατέστησεν.

Ἄλλ' ὁ Σπάτας φθονῶν οὐκ ἐπαίσειτο, ἀλλὰ δραμαῖος πάλιν ἦλθε κατὰ τῶν Ἰωαννῖτων· καὶ ὁ δεσποτὴς Ἰσαὺ ἐπισυνάξας τὰ στρατεύματα κατὰ τοῦ Σπυτι ἐχώρει. ὁ δὲ Σπάτας ἰδὼν αὐτὸν φεγας ἤχθη, καὶ μετὰ ταῦτα ἀγύλην ἐποίησεν. καὶ τὸν ἐρχόμενον χρόνον ἐφέρει ὁ Παλαιολόγος Βριόντης τὰ δεσποτικά ἀξιώματα καὶ ἔστιψε τὸν Ἰσαὺ, τῶν δὲ ἐπισκόπων τὴν θείαν μεταγωγίαν τελουμένων, τοῦ τι Βελῆς καὶ τοῦ Ἀρσιτονπόλιως, παρόντος καὶ τοῦ μητροπολίτου.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, τῷ 6894 ἔτι, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1385, ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Ματθαῖος μετῆλθεν ἐν-

heredibus reddiderunt, et multas servitutes et operas tributarias, atque pecnas et fustes, quae per tyrannum antea perferebant, illi siniverunt. propterea Ioannitae altissimum eum et illustrissimum pronuntiarunt, atque est confirmatum dictum illud. tum demum pulchrum honorabatur, cum malum abiectum erit. sole enim lucente tenebrae dissiugerunt. hic non solum Ioannitae incolae lactos reddidit, sed etiam Albanitis exteris tranquillitatem et amicitiam pacatam constituit.

At Spatas invidere non desuit, sed celeriter rursus contra Ioanninam profectus est, et dominus Izaus exercitibus coactis Spatam aggreditur. Spatas autem eo conspecto in fugam se praecipitavit, et postea amicitiam iungunt. atque anno sequente Briones Palaeologus regni insignia adportavit, et coronavit Izaum, cum episcopi duo ordinationem perficerent, episcopi Velae et Drynopolis, et metropolitae quoque adesset.

Quae cum ita fierent, anno 6894, p. Chr. n. 1385, Matthaeus metropolitae sanctissimus hinc ad sedes aeternas transiit. tum Izaus

τεῦθεν πρὸς τὰς αἰωνίους μονάς. τότε Ἰζαοῦ ὁ δεσπότης, φιλόχριστος ὢν, οὐκ ἐπηκολούθησε τὰ βουλευόμενα τῶν Σέρβων, καθὼς αὐτοὶ ἠνάγκαζον αὐτόν, ὅπως εἰσή αὐτοῖς τὰ τῆς ἐκκλησίας κτήματα καὶ ὑπάρχοντα, ἀλλ' εἰς ἔννοιαν καὶ σκέψιν ἐλθὼν ἐξελέξατο ἄνδρα τίμιον καὶ εὐλαβῆ, εὐάρεστον Θεῷ καὶ ἀνθρώποις, τὸν τοῦ ἀρχιμανδρείου ἡγούμενον Γαβριήλ, ὃς καὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου ὑστερον ἐπέβη. τοῦτον ἐκ παρακλήσεως πολλῆς τοῦ δεσποτάτου καὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἀρχόντων προσέφερον τῇ ἀγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ, τῇ 10 πρώτῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνός, καὶ ὑποψήφιον αὐτὸν ὠνόμασαν καὶ ἐτίμησαν.

Τῷ αὐτῷ ἔτει ὑπῆγεν ὁ δεσπότης εἰς τὸν ἀμφοῦν. τότε καὶ βροντὴ γέγονε μεγάλη ἐπὶ τοῦ καμπαναρίου τοῦ μοναστηρίου, καὶ ψυχαὶ δεκατέσσαρες ἐβροντήθησαν. ἔστησε δὲ 15 τὴν ἐκκλησίαν, ἣτις ἦν ἔρημος τότε, ὁ ὑποψήφιος, καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικούς πρὸς ἑαυτὸν συνέστειλεν· ἐποίμανε δὲ τὴν ἐκκλησίαν καλῶς καὶ θεοφιλῶς χρόνους δύο, καὶ εἰς τιμὴν καὶ βουλὴν καὶ μεγάλην ἀγάπην οἱ ἀνθένται αὐτὸν εἶχον. ἐν ἔτει δὲ 6895, ἰνδικτιῶν α', ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1388, κοινῇ 0 πάντων βουλῇ στέλλεται οὗτος ὁ ὑποψήφιος εἰς Κωνσταντινοῦπολιν, μηνός Ἀπριλλίου 23, κάκεῖσε ἐποίησε μῆνας ἕνδεκα. ἐνταῦθα δὲ εἰσῆλθε τὸν ἐρχόμενον χρόνον, μηνὶ Μαρτίῳ, κυριακῇ τρίτῃ τῶν νηστειῶν.

dominus, Christi amans, voluntatem Serborum non est secutus, cum illi ab eo peterent, ut sibi bona et possessiones ecclesiae permitteret, sed cogitatione et deliberatione instituta, elegit virum dignum et cautum, gratum deo et hominibus, Archimandrii praesidem Gabrielem, qui episcopi solium postea ascendit. hunc igitur propter hortationem multam despotati et praesidum ecclesiae ad ecclesiam sanctissimam adduxerunt, primo die mensis Ianuarii, et clam creatum eum vocarunt honoraruntque.

Eodem anno tyrannus ad ameram (i. e. nobilem, Sultanum, Emir) se contulit. tum etiam fulmen in turrim campanariam monasterii incidit, et quatuordecim homines icti sunt fulmine. composuit autem ecclesiam, quae tum erat deserta, clam creatus, et ecclesiasticos ad se coegit; administravit autem bene et pie ecclesiam per duos annos et in honore et consilio et magno amore principes eum habebant. anno 6895, indictionis primo, p. Chr. n. 1388, communi omnium consilio hic clam creatus Constantinopolim se confert, mensis Aprilis die 23, ibique menses undecim moratus est. tum anno sequente reversus est, mense Martio tertia dominiica sacrorum quadragesimorum.

Τῇ αὐτῇ ἔτι ἐσαύχῃ ὁ ἀμνηρῶν Ἀμουράτ καὶ ὁ Λάζαρος, μὲν Ἰουλίῳ. Ἰουλίῳ δὲ 7 λιγυνοσάμενος ὁ Σπάτας πάλιν ἰδύαμιν εἰς τὰ Ἰωάννινα, καὶ σκεπτάσας κούφωσιν τινὰ ἐκάθουσαν ἀπένασιν τῆς πόλεως· καὶ οἱ Μαλακασοῦτοι ἀπέστρασαν καὶ τὸν Σπάταν προσκενοῖσι, τὰ δὲ λείψα πατοῖσι καὶ τοῖς ἀμπελώνας ἀναιροῖσι καὶ τὴν Βιλιζίστιαν παραλαυθάνουσι. καὶ ὁ ἐπίσκοπος δὲ τῆς Βελᾶς κρατῶν τὴν Βαίβιν, ἦν ἐκ παραδόσεως τοῦ δεσπότου ἔχεν Ἰζαοῦ, καὶ αὐτὸς παρεῖθε, καὶ τὸν Σπάταν προσκενοῖ, καὶ τὸ φροῦριον παραδίδωσι. τότε ὁ Ἰζαοῦ ἐπιστάσας τοῖς Ζαγορίταις μετὰ τοῦ λοιποῦ στρατοῦ κατὰ τοῦ Σπάτα ἐμβαίνει· καὶ αὐτὸν μὲν οὐκ ἀγῆσαν εἰς τὸν πόλεμον ἐξέλθειν, ἐπιτροὶ δὲ ἐξελθόντες καὶ μικρὸν προσελθόντες εἰς γνηγὴν ἐστάθουσαν, τότε ὁ Σπάτας εἰς τὴν λίμνην νάσθηγα ἐπέδρατι δέο, καὶ οὕτω ὁ δεσπότης ἐποίησεν ἔπειρα, αὐτὸς τοῦτο ἀπέταξεν.

Ἐπιπέδον καὶ ὁ Μελκούςας στέλλεται ἐπὶ τοῦ ἀμνηρῶν ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ὁ Σπάτας ἀπέδραμιν. ἵστα ὁ δεσπότης μετὰ τοῦ Μελκούσας καὶ τοῦ Καίσαρος, ὅς καὶ αὐτὸς ἦλθον ἀπὸ τῆς Βλαχίας εἰς συμμαχίαν, ἐπάγει καὶ φθάσει τὸν ἀμνηρῶν· νάσθησι διατροφῆς χροῖον ἕνα καὶ μῆνας δύο ἐργεταὶ μετὰ τοῦ Βλαχικῆ εἰς τὸν Ἀχιλῶος καὶ ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀρταν, ἵστα ἐπιταξεται εἰς τὰ Ἰωάννινα, μὲν δὲ Σεπτεμβρίου 14, ἰνδικτιῶνος 4, ἔτι 6899, ἰνταῦθα Ἰζαοῦ ὁ

Eodem anno amicus Amuratus et Lazarus interfecti sunt, mense Junio. die autem 7 mensis Iulii Spatas aulibus rucum aggressus est Ioanninum, et praedia facta contra posuit in conspectu urbis, et Malacassaei defecerunt, et Spatam regem salutarunt, segetes autem vastant, et vineeta delent, et Peltistam occupant, et episcopus Velae, qui Beduam obtinebat, quam a domino Izae traditam habebat, et ipse defecit et Spatam regem agnoscit et castellum tradit. tum Izae coelestis Zagoritis cum reliquo exercitu contra Spatam proficiscitur; et ipsum in pugnam procedere non passi sunt, illi autem cum exissent paululum progressi in fugam sunt conversi. tum Spatas trecesimas duas in lacum demisit, et cum tyrannus unam faceret, ille haec depressit.

Deinde etiam Melcuses ab amica e Thessalonice mittitur, et Spatas aufugit. tum tyrannus cum Melcuse et Caesare, qui et ipse e Valachia auxilio venient, celeriter ad eorum se contulit, haecque annum unum et menses duo moratus cum Bezaire in Acheloum proficiscitur, indeque Artam, deinde Ioanninum ingreditur, mensis Decembris die 14, indictionis 4, anno 6899. hic igitur Izae praeter alias, quae ei erant, virtutes, haec quoque re excelluit, quod archie-

δεσπότης μετὰ πάντων ὧν εἶχε καλῶν καὶ τοῦτο ἐπλούτει, ὅτι τὸν ἀρχιερέα πλέον πάντων ἡγάπα καὶ ἐφίλει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουε, καὶ εἰς τὴν βουλὴν αὐτὸν προσεκαλεῖτο· τοὺς δὲ ἑτέρους ἀρχοντας τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐξελέξατο ἄνδρας συνετούς καὶ τῶν εὖ γεγονότων. καὶ οὕτω μετὰ σταθερᾶς γαλήνης διῆγον τὰ Ἰωάννινα ἐπὶ χρόνους τέσσαρας.

Ἐν ἔτει δὲ 6903, ἰνδικτιῶνος 3, Δεκεμβρίου 28, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1395, ἡ ἀγαθὴ κυρία ἡ μακαρία καὶ εὐσεβεσιότη βασιλίσσα Ἀγγελικὴ Δούκαινα ἡ Παλαιολογίνα τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀντήλλαξε, καὶ ἐν μειανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει καὶ θερμοῖς δακρύοις ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο. ἡ μέντοι πόλις τῶν Ἰωαννίνων ὡς ἐπὶ κοινῇ τρέχουσα συμφορᾷ, οὐκ εἶχε πρῶως τῆς φυσικῆς κυρίας αὐτῶν τὴν στέρησιν ἐνεγκεῖν, ἀλλ' ἀθυμίᾳ συνείχετο καὶ θρήνοις πολλοῖς καὶ γοεροῖς ἐκόπτετο καὶ ᾠδύρετο, καὶ συναποθέσθαι πάντες τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς τῇ ἀγαθῇ κυρίᾳ προήρητο. τίς ἂν δυνηθεῖη εἰπεῖν τοὺς κρότους τῆς πόλεως τοὺς τότε, τοὺς ὕμνους, τὰς λαμπάδας, τὰς ψαλμωδίας, τὰς πρὸς ἀλλήλους συμπλοκάς καὶ θρήνους, πιμπληθεῖ κοπτομένων, κλαιόντων ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, πρεσβυτέρων καὶ νέων, πλουσίων καὶ πενήτων, νηπίων καὶ γερόντων. Θάψαντες οὖν αὐτὴν ἐντίμως, καὶ παννυχῶς πολλὰ δάκρυα καταχέαντες, μόλις ποτὲ πείθονται τοῦ τάφου ἀποστῆναι.

pisceptorum magis quam omnes diligebat et amabat, et libenter eum audiebat, et ad consilium suum advocabat, ceteros autem principes consilii sui elegit viros prudentes et ex nobilium generibus. atque hoc quidem modo in firma tranquillitate Ioannina per annos quatuor manebat.

Anno 6903, indictionis 3, die 28 mensis Decembris, p. Chr. n. 1395, domina bona, regina beata et piissima, Angelica imperatrix Palaeologa terreno regno regnum coeleste mutavit, et cum poenitentia et confessione sacra et lacrimis calidis in pace mortua est. urbs vero Ioannina ut in communi malo trepidans, verae dominae suae iacturam quiete ferre non poterat, sed animi deiectione tenebatur, et querelis multis et miseris affligebatur et lamentabatur, et amittere omnes animas suas cum domina bona volebant. quis plangores narrare possit, qui tum fiebant in urbe, carmina lugubria, faeces, psalmodias, lamentationes inter se coniunctas incolarum, qui una sese plangebant, cum flerent principes et subiecti, seniores et iuniores, divites et pauperes, infantes et senes; cum igitur eam digne sepelivissent, et per totam noctem lacrimas multas effudissent, vix tandem iis persuaderetur, ut a tumultu abscederent.

Πολλά δὲ θρηνησας καὶ πειθήσας ὁ ταύτης σίνετρος Ἰζαοῦ, καὶ ἐκτελέσας τὰς πειθίμους ἑμείρας ἀξίως, μετὰ χρόνου ἐπὶ παραδρομῇν ἤραγκάζετο παρὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρχιερέως εἰς τὰ πρὸς οὐσίαισιν καὶ εἰρήτην τοῦ τόπου, καὶ μετρητόναι τῆν θυγατέρα τοῦ Σπάτα Εἰρήτην καλουμένην· γυνὴ δ' ἦν αἰδρία, φρονήματι καὶ κάλλει εὐπρεπῆς καὶ ἀρετῇ περιβεβημένη. τοῦ γάμου δὲ ἐκτελεσθέντος, μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἰνδικτιῶνος 4, ἔτους 6904, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1396, μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατέβη ὁ Βραυεζης καὶ ὁ Ἰαξῆς κατὰ τοῦ Γιόνη, κατέκτεον διελθόντας ἰδέξατο τοὺς ὁ Σπάτας ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ Ἀρίσκου· καὶ πόλεμον συνκρούσαντο, καὶ σφάζονται οἱ Χριστιανοὶ τοὺς Ἰσσηλίτας κατεδιώξαν ὀπίσω αὐτοὺς ἕως τῆς Φαιρωμίνης. οἱ δὲ Ἀλβανῆται ἔδεικναν ἑαυτοὺς εἰς ποροσὴν καὶ κέρδη. φεύγοντες δὲ ὁ Βραυεζης καὶ ὁ Ἰαξῆς μετ' ὀλίγων, οἱ καὶ πλείους τῶν τριακοσίων, εἰς ἤγγισον τὰς Πάκτορας, σπαραγέντες οἱ Ἄγαρρηοὶ ἰδίωζαν τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ ἐσφάζαν οὐκ ὀλίγους, αὐτοὶ δὲ διωσάθησαν.

ἔτους δὲ 6907, ἰνδικτιῶνος 7, μηνὸς Ἀπριλλίου 5, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1399, κατὰ τὸ ἀπίπισχα, ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ Γιόνη τοῦ Ζενεβίση ὁ Ἰζαοῦ μετὰ πάσης τῆς δυναμῆος αὐτοῦ. ἐπισηκάζας οὖν τὰ στρατεύματα, τοὺς τε Μαλακασαίους καὶ Μαζαρακαίους, εἰς δὲ καὶ τοὺς τοῦ Παπίγκου καὶ τῶν

Post multum luctum et moerorem eius uxor Izaus iuste peractis diebus lugubribus post annum unum a principibus suis et archiepiscopo monitus est, ut tranquillitatem et pacem imperii curaret, et Irenen Spatae filiam in matrimonium ducit; uxor erat strenua, mente et pulchritudine decora, et virtute praedita. nuptias celebratis, mense Ianuario, indictionis 4, anno 6904, p. Chr. n. 1396, paucis diebus post Brauzes et Iaxes contra Gionem profecti sunt, ibique praetercuntes excepit hos Spatas in regione Arisci, manusque conseruerunt, et Christiani Ismaelitis multis interfectis illos persecuti sunt usque ad Phaneromenam. Albanitae autem praedae et lucro se dederunt, Barnezes et Iaxes cum paucis, qui tamen trecenti et amplius erant numero, postquam in fuga ad Pactoras accesserunt, Agarreni ceteri Christianos persecuti sunt, et interfecerunt non paucos, ipsi autem salvi discesserunt.

Anno autem 6907, indictionis 7, die 5 mensis Aprilis, p. Chr. n. 1399, circa tempus paschale, Izaus cum toto suo exercitu contra Gionem Zenebisem proficiscitur. cum igitur copias coegisset, Malacasaeos et Mazaracaeos, et incolas Papingi et Zagorii et Drynopolis

Ζαγορίων, ἀλλὰ δὴ καὶ τῆς Ἀρϋϊνονπόλεως μετὰ τοῦ Ἀργυροκάστρου καὶ τῶν μεγάλων Ζαγορίων, κατῆλθε μέχρι τοῦ Μεσοποτάμου. κάκειθεν δὲ θέλων διελθεῖν πρὸς τὰ μέρη τῆς Δίβρης, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς γνόφος καὶ θύελλα, καὶ ὁ 5 Γιόνης ἀκολουθῶν αὐτοῖς κατὰ κράτος νικᾷ, καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ δεσπότης ἐξέδοτο, ἡμέρα 4, Ἀπριλλίου 9, καὶ εἰς δεσμὰ καὶ στρεβλώσεις μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ἀποκλείεται. ἔχων οὖν ὁ δεσπότης γνησίους συγγενεῖς ἀπὸ τῶν ἐντίμων ἀρχόντων τῆς περιδόξου μεγαλοπόλεως Φλωρεντίας, ἀνέδραμον οὗτοι εἰς τὴν ἑταιρείαν τῆς Βενετίας, καὶ ἐρωτήσαντες περὶ τοῦ δεσπότου ἀπῆλθον πρὸς τὸν βαῖλλον τῆς νήσου τῶν Κορυφῶν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς δέκα χιλιάδας φλωριῶν ἀπὸ τοῦ Ἀργυροκάστρου. περάσας τοίνυν εἰς τοὺς Κορυφούς, καὶ διαμείνας ἡμέρας τινάς, ἀπέπλευσεν εἰς τὴν 5 ἁγίαν Μαύραν· κάκειθεν διαβάνα εἰς τὰ μέρη Γροβαλαίας ἐδέξαντο αὐτὸν ἀσπασίως ὁ πενθερὸς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Σγούρου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς πόλεως Ἀρτης· εἶτα πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων παραπέμπεται. ἐνταῦθα εἰσῆλθεν Ἰουλίου 17.

Ἔτει δὲ 6908, ἰνδικτιῶνος 8, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1400, Ἀπριλλίου 28, ἡμέρα 4, ὁ δεσπότης ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν πρὸς τὰ μέλλοντα δικαιωτήρια, καὶ παραντίκα ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Σγοῦρος τὴν Ἄρταν παραλαμβάνει. μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας

et Argyrocastri et magni Zagorii profectus est usque ad Mesopotamum. unde cum ad regionem Dibrae transire vellet, iis accidit nebula et ventus et Giones eos secutus funditus vincit, atque eius manibus dominus traditus est, die 4, mensis Aprilis die 9, et in vincula et cruciatus cum principibus suis datur. cum igitur dominus cognatos insignes ex nobiles principibus urbis clarissimae Florentiae haberet, hi ad amicos Venetiae confugerunt, et cum sententiam de domino rogassent, ad legatum insulae Corcyrae abierunt et pro decem milibus aureorum ex Argyrocastro eum liberarunt. transgressus igitur in Corcyram et moratus dies nonnullos sanctam Mauram navigio petivit, unde transgressum in regionem Grobalaeas laeti eum acceperunt socer eius et Sgurus frater, et intravit Artam urbem, deinde urbem Ioanninam profectus est, et illuc die 17 mensis Iulii advenit.

Anno 6908, indictionis 8, p. Chr. n. 1400, die 28 mensis Aprilis, die quarto, tyrannus ex hac terra ad iudicium futurum secessit, statimque Sgurus frater eius Artam recepit. paucis diebus post contra eum Boncoes Serbalbanitobulgarovalachus profiscitur, et Sgurum expellit, incolas autem ex nobiles dolose et callide omnes accusa-

ἐπισηδῶ κατ' αὐτοῦ Βοηκόης ὁ Σερβαίλβαντοβουλγαρόβλαχος, καὶ τὸν Σγοῦρον ἐλαίμηνι, τοῖς δὲ τοπικοῖς τῶν ἐπιπέμων ἐποῦλως καὶ δουερῶς πάντα ἐψηθίριζε, καὶ αὐτοὺς ἀποκλείσας εἰς ἀφανισμὸν καὶ θάνατον, εἰμὼι, τὰ λατῶν κτήματα ἐποίησεν, ἵως οἱ καὶ εἰς ἐξορίαν αὐτοῖς ἐξέλιμψεν. ὦ πῶς ἀδακρυνετὴν τοῖσι τῶν ἐπιπέμων γυναικῶν καὶ στέρησιν; Ἀκαρυνία κλαίονσα τὰ τέκνά αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, δίδοι οὐκ εἰσὶ. Δακρυνεὶ δὲ ταῦτα γέγραφα, οὐ μέλαν τοῦτο γὰρ πέφυκεν ἀγάπης πληρωσιώτης, τὸ χαίρειν μετὰ χαϊρόντων καὶ συμπροθεῖν μετὰ πενθοῦντων. ἀλλὰ προσκυῶ, Ἰησοῦ, τὰς κρῖσεις σου, αἵτις δὲ οὐκ ἐξισταζώ· ὅτι σοὶ δοξα πρέπει, μοιρογιὰς εἰς θεοῦ τοῦ προαιμάργου, οὐκ ἐν τῷ σπῆ παιρὶ καὶ τῷ παιαγιῷ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου πνεύματι γίν, καὶ αὐτὶ καὶ εἰς τοὺς ἀτελεινήτους αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

[Ἰζουρε, ὡ ἀπαγιώστα, ὅτι Ἀιδονάτον ἢ Παραμυθία ἐνομάζονται.]

[Ἔτι 6910, ἰνδικτιῶνος 1, μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1402, τὴν ἡμέραν τῶν ἁγίων Θεοφανῶν, ἐξερχομένων τῶν Χριστιανῶν τὸ πρῶτον μετὰ λιτανίας, καὶ τελεσάντων τὸν ἁγιασμὸν κατὰ τὸ σκεθῆς εἰς τοῦ Λιβαδιώτη, εἰτα ἐξερχομένων ἐντέος τῆς πόλεως, ἐξαιρητῆς ἐγάλας τὸ μεταρσιον τὸ ἀμπροσθεν τοῦ γουλιῶ, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἦσαν πολλαὶ ἀρχόντισσαι, καὶ ἐπιστῆν ἢ αἰθῆντοποῖλα κυρία Μανδελίνα, μετ' αὐτῆς καὶ ἡ Κανσοκαβύδατα, καὶ τῷ θανάτῳ παρεδό-

bat, eorumque in vincula datorum bona heu! delevit et vastavit, donec in exilium quoque eos misit. heu! quomodo sine lacrimis horum iudicium et iacturam proferre possum? Acarnania liberos suos lugebat, neque locum desit consolationi, cum iam non essent. lacrimis haec scepsi, neque vero atramento, hoc enim est proprium amoris maximi, laetari cum laetis, et dolere cum dolentibus. sed voluntatem tuam, Christe, veneror, in quam non inquiram, cum tibi gloria adit, unise filii dei ex aeternitate dominantis, et patris tui et possanoto et bono et vitam creati tui spiritui, nunc et semper et in infinita saecula saeculorum. amen!

[Animadvertas, lector, Aidonatum vocari Paramythiam.]

Anno 6910, indictionis 1, mense Ianuario, p. Chr. n. 1402, die sancti festi Theophaniorum, cum Christiani mane cum precibus exissent, et more consueto cultum divinum exercissent in Libadiota, et deinde urbem intrarent, subito, quod est ante turrim, suggestum concidit, in quo erant multae imperatrices, et decidit regina nobilis Mandelina, cumque ea etiam Causocabadaena, et mortu occubuerunt, et

θησαν, καὶ ἑτέρα γυνή, ἣτις ἐσώθη· αἱ ὁποῖαι ἔβλεπον ἐνάν-
 τια τὸν ἁγιασμόν. ἐκρεμάσθη δὲ καὶ τὸ παιδίον τοῦ Ζιρίδου
 ἕως μισῆν ὥραν· κρημαμειον δὲ βλέποντες αὐτὸ ὁ λαός, ἔκρα-
 ζον μετὰ φόβου καὶ τρόμου πολλοῦ τὸ κύριε ἐλέησον, ἕως
 5 οὗ ἐσώθη.]

III
 alia mulier, quae tamen servata est, quae quidem cultum divinum
 coram videbant: pendebat etiam filia Ziridi usque ad meridiem, quam
 cum pendentem videret populus, multo cum metu et terrore exclamavit: domine, miserare nos (kyrie eleeson), donec servata est.]

III.

*Σύντομος Ιστορία των Οθωμανῶν βασιλέων, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν
ἕως τῆς βασιλείας τοῦ Μουράτ, ἐν ᾗ καὶ ἔ τῶν Ἰωαννιῶν παρὰ-
δοσις, καὶ λίγων ἱστοριῶν.*

Ἐδὼ γράφομεν ὅτι ἀπὸ τὰ 1299 εἰς τῆς τοῦ Χριστοῦ
ἐπιαιθρωπητικῶς ἄρχισι τὸ ὄνομα τῶν Οἰθωμανῶν ἀπὸ τοῦ ἄρ-
χητῶν αὐτῶν Οἰθμάν. οὗτος ἔην πρῶτος αἰθιωτῆς τῶν
Τούρκων καθολικός, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἄρχισι ἡ ἑγεμονία αὐ-
τῶν, ἣτις διαρκεῖ ἕως τὴν σήμερον, ἀνολοιθούσα κατὰ δια-
δοχὴν εἰς τὴν γενεάν τοῦ Οἰθμάν· οὗτι εἰρεθῆ ποτὲ ἄλλῃ
γενεᾷ τὰ γένε ἐναντία ταύτης. ὁ Οἰθμάν ἦτον φρονίμος καὶ
μεγαλόψυχος καὶ εὐτυχῆς πολλά· ἐπίστησι στρατιώματα
ἀνδρείτα, καὶ ἐπέθετο πολλὰ καὶ δυνατὰ κάστρα τῶν Ῥωμαίων,
μάλιστα πρὸς τὴν μαίρην θάλασσον. ἐβασίλευσε δι' χρόνον
28, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὰ 1327 ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως.

III.

*Adumbratio historiae regum Othomanum, inde ab origine imperii usque
ad regnum Muratis, cuius tempore etiam Ioanninae deditio facta est,
aliarumque historiarum.*

Hic narramus, inde ab anno 1299 p. Chr. n. dominari coepisse
nomen Othomanum ab Othmane eorum duce appellatorum. hic enim
primus fuit imperator Turcarum generalis, et inde ab eo dominatio
eorum incipit, quae adhuc suppetit, tradita successione in Othmanis
genere, neque inventum est unquam aliud genus, quod contra illud
sese extulerit. Othman erat sapiens et magnanimus et perquam fe-
lix, exercitus fortes constituit, et multa et firma castella Graecorum
astulit, maxime in regione maris nigri. regnavit autem annos 28,
et circa annum 1327 p. Chr. n. mortuus est.

Μετὰ τοῦτον ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ὅρχαν εἰς τὰ 1327. οὗτος ἐπολέμησε μὲ τὸν Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον, καὶ ἐπῆρε τὴν Προῦσαν. ἐβασίλευσε δὲ καὶ αὐτὸς χρόνους 33, καὶ ἀπέθανε.

Μετὰ δὲ τὸν Ὅρχαν ἔγινεν ἀρχηγὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μουράτ εἰς τὰ 1360. οὗτος ἦν φίλος τοῦ βασιλέως τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἀλλ' ὕστερον ἐχθρευθεὶς ἐκινήθη κατ' αὐτοῦ εἰς τὰ 1366, καὶ κροτήσας πολέμους φρικτοὺς ἐπῆρε τὴν Καλλιπόλιν, τὴν Φιλιππόπολιν, τὴν περιφέρημον Ἀδριανούπολιν καὶ ἄλλους τόπους. βασιλεύσας δὲ χρόνους 29 ἀπέθανε.

Μετὰ τοῦτον λαμβάνει τὴν βασιλείαν Βαϊάζιτ τοῦ Μουράτ ὁ υἱὸς εἰς τὰ 1389. οὗτος ἐστάθη ἀνδρικότατος, καὶ ἐπωνομάζετο Ἰλδιρίμ, ὅτι ἦτον ὡς ἀστραπὴ ὀγλίωρος. ὑπέταξε δὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς τόπους τῆς δίσεως, τὴν Βουλγαρίαν Σερβίαν Ἀλβανίαν Βλαχίαν καὶ τὴν Θεσσαλονίκην. ἀλλ' ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἀνατολὴν καὶ πολεμήσας τὸν Τιμουρχάν, βασιλέα τῆς Περσίας ἐρχόμενον κατ' αὐτοῦ ἔπεσεν αἰχμάλωτος καὶ ἀπέθανε βασιλεύσας χρόνους 15.

Μετὰ τοῦτον δὲ ἀρχηγὸς ἀνεφάνη Μωάμεθ ὁ υἱὸς αὐτοῦ εἰς τὰ 1410. οὗτος ἀφῆσας τὴν Προῦσαν διέβη κατὰ παραχώρησιν θείαν, καὶ ἔστησε τὸν θρόνον τοῦ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. πολεμήσας δὲ τὰ περίεξ κάστρα ἄλλα μὲν ἐπῆρε

Eius mortui filius Orchan circa annum 1327 regnum accepit. hic cum Michaelae Palaeologo bellum gessit, et Prusam cepit. regnavit autem et ipse annos 33, et deinde mortuus est.

Post Orchanem imperator factus est filius eius Muratus circa annum 1360. hic regi Constantinopolis amicus erat, sed postea in hostem versus circa annum 1366 contra eum castra movit, et proeliis horrendis cum eo congressus cepit Callipolim, Philippopolim, celebrem Adrianopolim aliaque loca. cum autem annos 29 regnasset, mortuus est.

Post hunc Baiazitus Murati filius circa annum 1389 regnum obtinet. hic exstitit fortissimus, et cognomen accepit Ilderim, quia erat rapidus ut fulmen. Subiecit omnes paene terras Occidentis, Bulgariam, Serbiam, Albaniam, Valachiam, Thessalonicam. sed ad Orientem reversus ad debellandum Timurchanem, Persiae regem, qui contra eum profectus erat, captus est, et post regnum annorum 15 est mortuus.

Post eum imperator declaratus est Mahometus, filius eius, circa annum 1410. hic Prusa relicta e divina voluntate transiit, et solium suum Adrianopoli constituit. debellavit autem castella, quae circa

μὲ βίαν, ἄλλα δὲ διὰ παραδόσιως, οἷ διὰ φόβον πολλαὶ τὸν ἐπροσκύνησαν. ἔβασίλευσε δὲ καὶ οὗτος χρόνος 8.

Ταῦτοι διεδόθη Μουράτ ὁ υἱὸς αὐτοῦ εἰς τὰ 1422. οὗτος ἐμμελήθη τὸν πάππον αὐτοῦ Βαταζίτ, καὶ ἀνάλαβε πάλιν ὅσους τόπους εἶχεν ἵποιάζει ἐκείνος καὶ ἔπειτα οἱ Τοῦρκοι ἔχουσι, ὡς τὴν Θεσσαλονικὴν, τὴν Βιθυνίαν, τὰς Ἀθήνας, τὴν Λιβαδίαν καὶ τὴν Σερβίαν ἄπασιν· καὶ ἀπλῶς ἐπιτείνε ἄλλην σκεδὸν τὴν διόσιν ἐκτρέψουσι. μεταχειρισθήσαν δὲ οἱ Τοῦρκοι εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν πόλεων βίαν καὶ ἀρπαγὴν καὶ σκληρότητα μεγάλην.

Ταῦτα οἱ Ἰωαννίται ἀκούοντες ἐπίστησαν στρατιῆμα ἀνδρείου, διὰ τοῦ ὁποῖον ἐκράτησαν τὸν Πίνδον καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἠπείρου σιτιὰ. δύο φοραῖς ὁ Μουράτ ἐστίασε καὶ τοὺς ἐπολέμησεν· ἀλλ' οὔτοι γινώσκοντες καλῶς τὴν ἐπιτηδείαν εἰς πόλεμον τοποθεσίας τοὺς ἐδίδοθον ἀνδρείως, καὶ σφάζοντες ἀπ' αὐτῶν μέγα ἀριθμὸν τοὺς ἀπέκρουσαν μὲ φόβον αὐτῶν μεγάλην.

Ἰδιαιτὲς δὲ οἱ Τοῦρκοι τὸ ἀδύνατον τῆς εἰς τὴν Ἠπείρον διαβάσεως ἐστρέψαν εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν, ὅθεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰωαννίτας ταῦτα. "Μουράτ, βασιλεὺς ἀναιολῆς καὶ διόσιως, πρὸς τοὺς Ἰωαννίτας. ἐβιβαιώθητε ἀκριβῶς ἀπὸ τὰς νίκης καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν προγόνων μου, οἷ ὁ θεὸς δὲν ἐβάλειν εἰς τὸ βασίλειον μου σίν-

sita sunt, et alia cepit vi, alia deditione, quia propter timorem multa eum regem acceperunt. regnavit autem hic annos 8.

Hinc successit Muratus filius eius, circa annum 1422. hic Basilitum avum suum imitatus ea loca rursus recepit, quae ille subiecta tenuerat, et tum Turcae obtinuerunt, ut Thessalonicam, Beroeam, Athenas, Libadiam, totamque Serbiam, et ut uno verbo dicam in totum Iere Occidentem dominatus est, exercuerunt autem Turcae in urbibus captis vim et latrocinium et crudelitatem magnam.

Quae cum Ioannitae audirent, exercitum fortem constituerunt, per quem Pinnum et reliquas Epiri angustias occuparunt. his hinc profectus Muratus cum iis pugnavit, at illi cum regiones ad bellum aptas bene novissent, fortiter eos exceperunt, et magni eorum numero interfecto cum magna eorum clade eos reiecerunt.

Cum igitur Turcae viderent, non posse in Epirum se transire, Thessalonicam se verterunt, unde rex eorum Ioannitis haec scripsit: Muratus rex Orientis et Occidentis Ioannitis S. satis meis et maiorum meorum victoriis vobis est persuasum, deum non statuisse regno meo terminos, cuius quidem auxilio adiutus totum Orientem, atque

ορα, καὶ μὲ τὴν βοήθειάν του ὑπέταξα ὅλην τὴν ἀνατολὴν καὶ αὐτὴν σχεδὸν τὴν δύσιν, ὅτι ἔξω ἀπὸ τὰ βουνά σας ὄλοι μὲ ἐπροσκύνησαν. οὕς παρακινῶ λοιπόν, πρὶν δοκιμάσητε τὰ ὀλέθρια τοῦ πολέμου τέλη, πρὶν ἰδῆτε τὸ αἶμα πολλῶν ἀναι-
 5 τίων χυνόμενον ἀδίως, νὰ μὲ παραχωρήσητε τὴν πόλιν σας, ἂν θέλητε ν' ἀποφύγητε τὸν ἀφανισμόν αὐτῆς καὶ ὅσα ἄλλοι ἀπειθεῖς καὶ σκληροτράχηλοι ἔπαθαν, κατακοπέντες ἀπὸ τὸ σπαθί μου ἢ πωληθέντες ἀπὸ τοὺς στρατιώτας μου αἰχμάλωτοι εἰς ἀνατολὴν καὶ δύσιν. οὕς ὑπόσχομαι, ἂν μὲ προσ-
 10 κινήσητε, πίστεις ἐνόρκους, ἐγὼ μὲν νὰ μὴ οὕς ἐγβάλω ποτὲ ἀπὸ τὸ κάστρον σας, ἔσεις δὲ νὰ μὴ φανῆτε ἐπίβουλοι καὶ ἀπειθεῖς τῆς βασιλείας μου. προσέξαιτε, μὴ πως ἀποβάλλοντες τὸ ζήτημά μου δὲν ἔχητε πλέον οὐδὲ καιρὸν νὰ μετανοήσητε."

15 Ταῦτα τὰ γράμματα λαβόντες οἱ Ἰωαννῖται συνῆλθον εἰς συμβούλιον, καὶ στοχασθέντες πρῶτον μὲν πόσον ἡ βασιλεία τῶν Ὀθωμανῶν προχωρεῖ κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ καθ' ἡμέραν εἰς αὐξήσιν, καὶ πόσα κάστρα θυμαστά ἀνατολῆς καὶ δύσεως ὑπετάχθησαν, καὶ πόσοι τόποι πολὺ δυνατώτεροι
 20 ἀπὸ τὸν ἐδικὸν των ἐκυριεύθησαν ἀπ' αὐτούς, ἔπειτα καὶ τὴν μικρότητα καὶ ἀδυναμίαν τοῦ κάστρου των, ἐπροτίμησαν καλῆτερα συμβιβασμὸν παρὰ ν' ἀφεθοῦν εἰς τὸ τοῦ πολέμου ἄδηλον, ὅστις καὶ παντελῆ ἤμποροῦσε νὰ φέρῃ εἰς αὐτούς

adeo totum fere Occidentem subieci, extra vestros montes omnes me regem agnoscere. vos igitur iam adhortor, priusquam exitum belli infelicem exspectetis, priusquam sanguinem multorum innocentum iniuste effusum videatis, ut urbem vestram mihi tradatis, si interitum eius vitare vultis, et omnia, quae alii inobedientes et obstinati perpessi sunt, cum acinae meo caederentur, aut a militibus meis pro captivis in Oriente et Occidente venirent. promitto vobis, si me regem agnoscat, iureiurando, equidem me vos arce vestra non expulsum esse; vos autem promittatis, non fore vos dolosos neque inobedientes imperio meo. cogitetis, ne reiecta admonitione mea non amplius habeatis ne occasionem quidem consilium mutandi.

Quibus acceptis literis Ioannitae ad consilium convenerunt, et cum secum reputassent, quantum regnum Othomanum progredereetur quotidie e voluntate divina, et quot castella mira Orientis et Occidentis subiecta essent, et quot loca multo firmiora suo in potestate eorum essent, deinde parvitatem et infirmitatem arcis suae, maluerunt conciliationem potius, quam ut se transmitterent incerto bello, quod iis interitum plenum excitare poterat. his declaratis elegerunt

ἀγαπισμόν. ταῦτα δὲ ἀποφασίσαντες ἐκλιζάν και ἐστειλαν πρὸς τὸν Μουράι ἄνδρας λογίους και φρονίμονς, παραγγέλλαντες ἐὰν τὸν προσφέρουν τοῦ κάστρου τὰ κλειδιά, ἂν τοὺς δώσῃ μὲ χρυσοῦβουλλον ἕσα τὸν ἑξησάσαι. οἱ τοι δὲ ἐλθόντες εἰς Θεσσαλονίκην εἶρον τὸν βασιλέα ἐξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ὅστις Κλειδί τῶρα λέγεται· και ἐκεῖ τελευτώντες τὰς συμφωνίας ἔδωσαν και ἔλαβον ἔρκους, και διεχθέντες τὸ χαιτ στρίφι παρίδωσαν εἰς χεῖράς του τὰ κλειδιά, και βασιλέα τοῦ κάστρου αὐτὸν ἐπροσκήτησαν. και διὰ τοῦτο ὁ τόπος ἐπίθεος ἀπὸ τότε ὠνομασθη Κλειδί.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐστειλεν εἰδὲς μετὰ τῶν πρέσβιων δεκαοκτὼ Τοῦρκου, ἐὰ παραλάβουν τὸ κάστρον και ἐὰ στήσουν διὰ παντός εἰς Ἰωάννινα τὴν κατοικίαν των. οἱ τοι δὲ ἐμβάντες εἰς τὸ κάστρον ἐξήτησαν ἐὰ ῥήξουν εἰς χαρὰν κατόνια, ἐπιτα ἐὰ χαλασούν τὴν κειμένην εἰς τοὺς πύργους τοῦ κάστρου ἐκκλησίαν τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ· ἐπιτα ἐξελθόντες ἐπέστησαν και ἐκτίσαν σπήλια εἰς τὸ μέρος τῆς πόλεως τὸ ὀνομαζόμενον τῶρα Τουρκοπαλουκον, ὅπου και ἐκατοίκησαν κατὰ τὴν σιδηρην. ἐξήτησαν δι ἐὰ λάβουν και γυναῖκας ἀπὸ τὰς θυγατέρας τῶν Χριστιανῶν· ἀλλὰ κάμμία δὲν τοῖς ἔδιδετο. οἱ τω δὲ ἀποβληθέντες ἔγραψαν πρὸς τὸν βασιλέα των, ὅστις ἐστειλεν εἰδὲς ἄνθρωπον μ' ἐξουσίαν και γράμμα βασιλικὸν ἐὰ λάβουν οἱ Τοῦρκοι εἰς γυναῖκας των ἀπὸ τὰς θυγατέρας τῶν Χριστιανῶν, ὅποια τὸν καθένα ἀρέσῃ.

et miserunt ad Muratum viros prudentes et sapientes, eos iubentes afferre ei castelli claves, si eis aurea bulla concederet, quae ab eo peterent; qui cum Thessalonicam venissent, regem extra urbem in regione quadam repererunt, quae hodie vocatur Kleidi (clavis), ibique pactione confecta fidem dederunt et acceperunt, et accepto Chathisifo (i. e. tabula regia) eius manibus claves tradiderunt, et regem arcis eum salutarunt, et propterea locus ille inde ab illo tempore vocatus est Kleidi (clavis).

Rex autem cum legatis duodeviginti Turcas statim misit, ut castellum reciperent, et omnino Ioanninae domicilia sua constituerent. hi autem ingressi castellum postularunt, ut ad laetitiam significandam tormenta bellica solverent, deinde ut ecclesiam summi ducis Michaelis everterent, quae inter turres castelli sita erat, deinde egressi recesserunt et domos aedificarunt in regione urbis, quae nunc nominatur Turcopalucum, ubi etiam ex pacto habitarunt. postularunt etiam, ut mulieres ex filiabus Christianorum in matrimonium ducerent, sed nulla eos accepit. sic reiecti ad regem suum scripserunt, qui ho-

μίαν λοιπὸν ἑορτήν, ἐν ᾗ ἦτον οἱ Χριστιανοὶ συναγμένοι εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν μὲ τὰς γυναῖκας καὶ κόρας των, ἐμβάντες οἱ
 Τοῦρκοι εἰς τὸ κάστρον μετὰ τοῦ βασιλικοῦ ἀνθρώπου ἦλθαν
 καὶ ἐστάθησαν ἔξω τῆς μητροπόλεως εἰς τὸν μέγαν Παντοκρά-
 5 τορα· καὶ ὅταν μετὰ τὴν τῆς λειτουργίας ἀπόλυσιν ἐξήρχετο
 ὁ λαός, παρατηροῦντες, καθὼς ἔβλεπαν κάμμιαν ἀπὸ τὰς τι-
 μίας παρθένους, ἢ τις τοὺς ἄρρασκε, ῥίπτοντες τὸ φόρεμά των
 τὴν ἐσκέπαζαν, καὶ λαμβάνοντές τὴν ἀπὸ τὸ χέρι τὴν ὠδη-
 γοῦσαν ὡς γυναῖκά των. ἦτον δὲ ἑλεεινὸν θέαμα νὰ βλέπη
 10 τις ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος τὰς τρυφεράς ἐκεῖνας νέας συρομένας
 μὲ δάκρυα ἀπὸ βαρβαρικὰ χέρια, ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲ τοὺς δυσ-
 τυχεῖς γονεῖς κοπτομένους καὶ κλαίοντας ἀπαρηγόρητα. μετὰ
 δὲ τινων ἡμερῶν παρέλευσιν βλέποντες ἀνωφελῆ τὰ δάκρυα,
 ἔπαισαν τὸν Θρῆνον· τινὲς δὲ ἐδοκίμαζαν νὰ παρηγορήσουν
 15 ἑαυτούς, στοχαζόμενοι ὅτι τάχα καὶ οἱ Τοῦρκοι ἐκεῖνοι εἶναι
 αὐθένται καὶ ἄρχοντες καὶ κατὰ τὴν τιμὴν οὐδόλως ἀπ' αὐ-
 τοὺς κατώτεροι. μὲ τοιαύτας δυστυχεῖς προφάσεις παρηγο-
 ρούμενοι, ἢ τὴν ἀνάγκην ἀκολουθοῦντες, ἐτοίμισαν καθεὶς ὅ-
 τι ἤθελε δώσει εἰς προῖκα τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἔστει-
 20 λαν συντροφευμένην μὲ μίαν δούλην καὶ μίαν βυζύαστραν,
 προσθέσαντες καὶ ζευγαλατεῖα καὶ λιβάδια καὶ ἄλλα χαρί-
 σματα. καὶ οὕτω κατ' ὀλίγον εἰς αὐξήσιν τὸ ἀσεβέστατον
 τῶν Ἀγαρηνῶν γένος ἐπροχώρει.

minem auctoritate et literis regis praeditum statim misit, ut Turcae
 e filiabus Christianorum in matrimonium ducerent, quae cuique pla-
 ceret. festo iam die, cum Christiani in ecclesia cum uxoribus et
 filiabus suis una essent, Turcae cum legato regio castellum ingressi
 advenerunt et extra metropolim magni Pantocratoris constiterunt, et
 donec officio sacro absoluto populus egrederetur, expectantes, ut ali-
 quam e virginibus nobilibus viderunt, quae iis placeret, arreptis suis
 pellibus villosis eam obtegebant et manu prehensa eam abducebant
 ut uxorem suam. erat autem miserum spectaculum videnti, hic ten-
 neras illas puellas lacrimis obortis barbarorum manibus tractas, illic
 infelices parentes plangentis et flentes desperationum instar. nonnul-
 lis diebus post cum inutiles esse lacrimas intelligerent, lamentari des-
 ierunt, nonnulli se consolari studebant, reputantes, sine dubio Tur-
 cas illos esse dominos et duces, neque de dignitate se inferiores. tali
 illusionem infelici pacati sive potius necessitati parentes, paraverunt,
 quod quisque dare vellet dotem filiae suae, eamque miserunt con-
 iunctam cum una ancilla et una nutrice, adiectis etiam iugis boum
 et agris et aliis donis. atque ita quidem brevi aucta est sceleratis-
 sima Agarenorum gens.

[Ἐπαράλαβαν οἱ Τοῦρκοι τὰ Ἰωάννινα, ἔτους ἐπιάρχου-
τος 6939, ἰνδικτιῶνος 9, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1431, Ὀκτωβρίου
9. ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι τὰ ἐκνεύονσαν συγχρότως μὲ τὴν
Θεσσαλονίκην, ἐπὶ ἔτους 6938, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1430.

Γράφει καὶ ὁ Μιλέτιος εἰς τὰ γεωγραφικὰν του βιβλίου 5
ὅτι παρεδόθησαν τὰ Ἰωάννινα εἰς τὰ 1424 ἀπὸ Χριστοῦ, μετὰ
τὴν τῆς Θεσσαλονίκης δουλείαν.]

[Turcae Ioanninam occuparunt, anno 6939, Indictionis 9, p. Chr.
n. 1431, die 9 mensis Octobris. alii autem narrant, eos hanc in po-
testatem suam redegerunt eodem tempore cum Thessalonica, anno 6938,
p. Chr. n. 1430.

Scribit etiam in geographia Meletius, traditam esse Ioanninam
circa annum 1424 p. Chr. n., post Thessalonica subiectam.]

IV.

Ἀποσπασία Διονυσίου τοῦ κοινῶς λεγομένου Σκυλοσόφου, καὶ ἔξωσις
τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τοῦ κάστρου.

Ἄλλ' ὡς νὰ μὴν ἦτον ταῦτα τὰ κακὰ ἱκανά, ὁ ἐχθρὸς
τοῦ καλοῦ διάβολος ἐφθόνησε, βλέπων ὅτι οἱ τῆς Ἠπείρου
5 Χριστιανοὶ οὔτε ἀπὸ Τουρκικὴν μάχαιραν κατεκόπησαν οὔτε
τὴν πολιτικὴν των δυνάμιν ἔχασαν, ὅτι ὅλη ἡ ἔξουσία ἦτον
αὐτῶν. αὐτοὶ εἶχον τὰ σπαῖλῆκια καὶ τιμάρια, αὐτοὶ καὶ
διέτασσαν καὶ ἐσύναξαν τοὺς φόρους· καὶ αὐτὴ ἡ πολεμικὴ
δύναμις ἦτον ὅλη εἰς χεῖράς των. οἱ δὲ Τοῦρκοι ὄχι μόνον
10 κανόνι τοῦ κάστρου νὰ ῥήξουν, ἀλλ' οὐδὲ νὰ κατοικήσουν εἰς
αὐτὸ εἶχαν τὴν ἄδειαν.

Κατὰ τὸ 1611 ἔτος ἐφάνη ὁ Τρίκκης Διονύσιος, ἄν-
θρωπος ἀστρολόγος καὶ λεκανομάντης, ὅστις διὰ τοιαῦτα
ἄσεμνα καὶ ἄτοπα ἔργα καὶ ἀπὸ τὸν θρόνον του ἐξώ-
15 σθη, καὶ ἔμεινεν ἡ Τρίκκη ὑπὸ τὴν τοῦ Λαρίσσης ἐπί-

IV.

*Seditio Dionysii, qui vulgo nominabatur Skylosophus, et Christiani
castro expulsi.*

Sed quasi haec mala non sufficerent, inimicus pulchro diabolus
invidia captus est, cum videret, Christianos Epiri neque Turcarum
gladiis trucidari, neque potestatem publicam amisisse, auctoritatem
eorum esse integram, nam habebant Spailikos et Timaros, vectigalia
et imperabant et exigebant, et ipse exercitus totus in eorum erat
manibus, Turcas autem non modo non solvendi tormenta bellica ca-
stelli, sed ne habitandi quidem in eo libertatem habere.

Anno 1611 episcopus Triccalae Dionysius advenit, astrologus et
vaticinationi ex aquae inspectione comparatae deditus, qui propter
tales res indignas et ineptas solio suo expulsus erat, quo facta Tric-
cala erat subiecta episcopo Larissae propter terrorem, quem Turcae

σκιαν διὰ φόβον τῶν Τούρκων ἕως τὸ 1709 ἔτος, οἷς ἦλθεν ἀρχιερεὺς εἰς αὐτὴν ὁ Κωνσταντῖνος, ἀνθρώπος ἐνάριτος καὶ σοφός. ὁ δὲ κακοδιοσίσιος, ὁ τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος ἀνάξιος, φεγὼν μετ' αἰσχυρῆς πολλῆς καὶ φόβου ἐκίθει πρὸς τὰ μέρη τῆς Ἰταλίας κατέβηκεν. ὀλίγον δὲ καιρὸν διατρίψας εἰς τὴν ἐκεῖ πόλιν, ἦλθε κακῆ τύχῃ ἡμῶν εἰς τοίτους τοῖς τόποις, καὶ ἐκατοίχησεν εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Δημητρίου μοναστήριον τὸ μεταξὺ τῶν χωρίων Κερασόβου καὶ Ραντοβιήτη κείμενον, εἰς τὸ ὅποιον ἦτον πρότεροι. διατρίψας δὲ ἐκίθ' ἀριτόν καιρὸν κατέβη ἔπειτα εἰς τὰ Ἰωαννίνα, ὅπου εἶχε τοῦς φίλους, καὶ ἰδὼν τοὺς Τούρκους ὀλίγους καὶ καιοικοῦντας ἔσω τοῦ κάστρου ἐμιλίτησι βούλην διστευχιστάτην εἰς τὴν πόλιν ταύτην· καὶ εἰσιλθὼν εἰς τινα φίλον του, Ταγῶν τὸ ὄνομα, καὶ ἄλλους γνωρίμους, τοιολογεῖται πρὸς αὐτοῖς ὅτι ἔπαυε τὸ θανάτιον, καὶ διὰ τῆς ἀστρολογίας ἰγνωρίσεν ὅτι μέλλει τὰ γῆνη ἑλευθερωτῆς ὄχι μόνον τῶν Ἰωαννίνων ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν πόλεων, μάλιστα καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν τὰ εἰσιλθεῖ, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τὰ τὸν σηκωθῆ. ἐκίθει δὲ ἐξιλθὼν τὰ τῶν Ἰωαννίνων περίχωρα καὶ τὰ τοῦ ἀνωτέρου μοναστηρίου καὶ ἄλλας χώρας περιήρχετο, φέρων πλοῦσαν ἐπὶ τοῦ ὤμου, καὶ κερῶν τοὺς γνωροὺς ποιμένας βοσκόλους καὶ ἄλλους χωρικοὺς, προσοικιστὸ τοιοῦτους ἀπαιδεύτους καὶ ἀπολέμους στρατιώτας.

incipiebant, usque ad annum 1709. cum illuc adveniret Constantius archiepiscopus, homo virtute et sapientia praeditus. improbus autem Dionysius, honore suo indignus, cum multo dedecore et terrore inde in regionem Italiae contigit. Breve autem tempus in illius urbibus moratus, ad nostram calamitatem in has terras venit, et in sancti Demetrii monasterio habitavit, quod inter Kerasobum et Rantobietum situm est, in quo quidem iam antea fuerat. moratus autem ibi diutius, Ioanninam rediit, ubi amicos quosdam habebat, et cum Turcas esse paucos et extra castellum habitare vidisset, consilium huic urbi infelicissimum excogitavit, et ad amicum quendam veniens, cui nomen erat Tagae, et ad alios, quos norat, cum his communicat, sibi esse persuasum, et astrologia se cognovisse, fore, ut liberator fieret non modo Ioanninae, sed etiam urbium ceterarum, atque adeo Constantinopolim ingrederetur, et rex ipse eum modo dignus acciperet. tum exiit et regiones Ioanninae et altioris monasterii et alias terras peragravit, gestans vas ligneum in humeris et alliciens agricolas, pastores, bubulcos aliosque ruris colonos, tales rades et belli ignaros sibi conciliavit milites.

Μετὰ δὲ πολλὰς ἀταξίας, τὰς ὁποίας μεθύοντες καὶ ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην χώραν διαβαίνοντες ἔκαμαν, μίαν ἡμέραν συναθροισθέντες ὅλοι ἐπέπεσαν ἕξαφρα κατὰ τῆς Τουρκογρανίζης καὶ Ζαραβούσης, χωρίων ὡς δύο ὥρας μακρὰν τοῦ προορηθέντος μοναστηρίου κειμένων, καὶ εὐρόντες τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας Τούρκους ἀμερίμους τοὺς κατέσφαξαν ὅλους καὶ τὰ χωρία ἐρήμωσαν.

Ἐπειτα, τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὴν δεκάτην Σεπτεμβρίου, ἐκστράτευσαν μετὰ τοῦ ἀρχηγῶ τῶν καλογήρου τὴν νύκτα 10 κατὰ τῶν Ἰωαννίνων, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἔβαλαν εὐθὺς φωτίαν εἰς τὴν τοῦ τότε πασᾶ Ἀσουμὴν κατοικίαν, καὶ ἔκαυσαν πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν βασιλικὸν θησαυρόν· ὁ δὲ πασᾶς μὲ τὴν γυναῖκά του πηδίσαντες ἀπὸ τὸ παράθυρον ἔφυγον γυμνοὶ τὴν νύκτα, καὶ ἐσώθησαν. τὸ δὲ ἄθλιον 15 ἐκεῖνο τῶν γεωργῶν καὶ βοσκῶν στράτευμα μὲ τὸν ψευδαστρολόγον στρατηγόν του ἐφώναζαν τὸ κύριε ἐλέησον, καὶ χαράτζι χαρατζόπουλον, καὶ ἀναζοῦλι ἀναζουλόπουλον, αἰνιττόμενοι τὸν νέον φόρον, τὸν ὁποῖον ὄχι πρὸ πολλῶν ἡμερῶν οἱ Τοῦρκοι εἶχαν ἐπιβάλει. οὗτοι δὲ ἀκούσαντες τὸ κύριε ἐλέησον, 20 ἐγνώρισαν ὅτι ἤλθον κατ' αὐτῶν οἱ Χριστιανοί, καὶ παρευθὺς ἔδραμον ὅλοι ἔφιπποι καὶ δυνατὰ ἀρματωμένοι, καὶ τρέψαντες αὐτοὺς εἰς φυγὴν εὐκόλως ὡς πεζοὺς καὶ μὴ ἔχοντας

Post multas turbas, quas ebrii et ex alia in aliam transgressi urbem excitaverunt, aliquo die omnes congregati, subito agres si sunt Turcogranizam et Zarabusam, quae horarum spatio duarum a supra commemorato monasterio aberant, et nacti Turcas, qui ibi habitabant, insperantes, omnes necarunt, et loca devastaverunt.

Deinde, eodem anno mensis Septembris die decimo, cum duce suo mouacho nocte contra Ioanninam profecti sunt, et urbem ingressi statim coniecerunt ignem in domum Asumanis, qui tum erat dominus (pascha), et homines multos et thesaurum regium combusserunt; pascha autem et uxor eius e postico sese proripuerunt, et nudi nocte aufugerunt, et servati sunt. miser autem ille agricolarum et pastorum exercitus cum duce astrologo exclamarunt, kyrie eleeson (domine miserare nos) et breve Charatzi et Anazuli, significantes vectigal novum, quod non multis diebus ante Turcae imperaverant. hi autem cum audirent illud kyrie eleeson, intellexerunt, Christianos se aggredi, statimque omnes adcurrerunt equis sublatis et quam maxime armati, et postquam eos in fugam facile verterunt, pedites neque bellicis armis indutos, multos interfecerunt non solum hostes, sed etiam innocentes, quia, cum dominica subsequeretur, in via eos exciperunt,

ἄρματα πόλιμον, κατέκοψαν πολλοὺς ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς πο-
 λεμικοὺς ἀλλὰ καὶ ἀκαιτίτους, διότι, ἐπειδὴ ἐξημέροισι κυριακῇ,
 ἐδέχοντο εἰς τοὺς δροῦνους τοὺς ἐρχομένους εἰς τὴν ἀγορὰν,
 καὶ τοὺς ἔκοπταν. μάλιστα ἤθιλον τὰ κάμονν κεινὴν σφα-
 γῆν ὄλων τῶν κατοικοῦντων τὸ κάστρον Χριστιανῶν· ὁμοίως
 τινὲς φρόνιμοι καὶ ἀπὸ τοῖς προσηγορευτοῖς αὐτῶν τοὺς ἐπι-
 πόδισαν. οἱ δὲ Ἰωαννῖται δὲν ἐρηιοθῆσαν τὴν κατάστασίν των
 παντάπασιν εἰς ἀποσιγήν ταύτης τῆς βασιλεύου σφαγῆς.

Ὁ δὲ τῆς ἀναστασίας ἀρχηγὸς Λιουσίαιος, ὡς ἤκουσε
 τοὺς ἀλαλαγμοὺς τῶν Τοῦρτων καὶ ἰδὼν τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ
 σκορπισθέντας, ἔφυγε, καὶ ἔβηκε ἐκρήθη εἰς τὸ σπήλαιον
 τῆς ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ προδρόμου, ἔσαν τὰρα κίβηται τὸ
 ἔσθαι τοῦ Ἀσιλάν πασῶ. ἔγινε δὲ μεγάλη πηρὶ αὐτοῖ ζήτη-
 σις, καὶ οὐδὲν ἄλλος ἰδενήθη τὰ τὸν ἔρχε παρὰ τὸ μισό-
 χριστον τῶν Τοῦσαιων γένος, οἱ ἔπεισοι ἠέροντες τὸν δεισιμον
 τὸν παρεδωσαν εἰς τοὺς κρητῆς, καὶ διὰ προσταγῆς τῶν ἀρ-
 χόντων Τοῦρτων, χωρὶς τιος ἐξιστάσως, τὸν ἔχθαραν ζωτα-
 τὸν, καὶ γεινίσαιτες τὸ δέγμα του ἄχρον τὸ περιέφεραν ἀπὸ
 πόλις εἰς πόλις, καὶ ἔτελο; καὶ εἰς αὐτὴν τῆς Κωνσταντινου-
 πόλις. λέγεται δὲ ὅτι ἐκεῖ ἐσηκώθη καὶ ὁ βασιλεὺς τὰ τὸ
 ἰδῆ, καὶ οὕτως ἐπληρώθη τὸ τῆς προφητείας του λοξόν, ὅτι
 ἐμιλλοε τὰ ὑπάρχη καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλις, καὶ αὐτὸς
 ὁ βασιλεὺς τὰ τὸν σηκωθῆ.

qui ad forum ibant, et interfecerunt. libenter voluerunt generalem
 omnium, qui in Castello Christianorum habitabant, eandem instituere,
 sed nonnulli prudentes duces eorum eos ab hac re prohibuerunt. Io-
 annitae autem pecuniae omnino non pepercerunt, ut barbaram hanc
 caedem vitarent.

Seditionis autem dux Dionysius ut audivit clamores Turcarum,
 et suos dissipatos vidit, aufugit, et in antrum ecclesiae Iohannis pro-
 dromi se abdixit, ubi nunc ita est ecclesia Aslanis patriarchae. est au-
 tem propter eum magna instituta investigatio, neque alius eum repe-
 riri potuit praeter Iuniam Christi Iudaeorum gentem, qui eum cum
 vincum adhaerissent, iudicibus tradiderunt, atque hi quidem Iusu
 principum Turcarum sine ulla iudicio coelo exuerunt vivum, et eodem
 eius cum stramine impleverunt, ab urbe ad urbem circumferebant,
 postremum etiam Constantinopolim. dicitur autem etiam rex illi sur-
 rexisse, ut eam videret, atque sic peractum est, quod ambigae pro-
 dixerat, se etiam Constantinopolim profecturum, regemque ipsum sibi
 adveniendi surrecturum esse.

Ὅσοι δὲ ἀπὸ τῶν στρατιώτας αὐτοῦ ἐσυλλήφθησαν, τοὺς ἐπαρακίνησαν οἱ Ἑβραῖοι τοὺς Τούρκους νὰ μὴ τοὺς θανατώσουν, ἀλλὰ νὰ τοὺς δώσουν διαφόρους κολάσεις καὶ βασάνους, ἕως οὗ εἰς αὐτὰς ἀποθάνωσι. καὶ οὕτως ἐπειδὴ
 5 οἱ βάρβαροι τοὺς παρέδωσαν πρὸς τοῦτο τοὺς ἀνθρώπους, τὸ πονηρὸν γένος ἄλλους μὲν ἐσούβλισε καὶ ζωντανούς ἐψῆσεν, ἄλλους δὲ εἰς πυρκαϊᾶν κατέκυσεν, ἄλλους ἀπὸ κρείσσης ἐκρέμασε, καὶ πρὸς ἄλλους ἄλλα σκληρότατα μετεχειρίσθη μαρτύρια, τὰ ὅποια νὰ διηγηθῶ κατὰ μέρος ἀποφεύγω διὰ τὴν
 10 βαρβαρότητα αὐτῶν, ἕκαστος δὲ ἤμπορεῖ νὰ κρίνῃ, μανθάνων μόνον ὅτι οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν εἰς τοῦτο πᾶσαν ἔξουσίαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους, καὶ ἐνθυμούμενος εἰς πόσῃ ἦτον ἱκανοὶ νὰ φθάσουν ὠμότητα καὶ διὰ χάριν πρὸς τοὺς κρατοῦντας καὶ διὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς ἄσπονδον μῖσός των.

15 Κατηδάφισαν δὲ οἱ Τούρκοι καὶ τὸ τοῦ ἀγίου Δημητρίου μοναστήριον ἀπὸ τὰ θεμέλια, ἀφῆσαντες μόνον τὸν ἱερὸν ναὸν ἀβλαβῆ· καὶ τοὺς ἐκεῖ πατέρας διασκορπίσαντες διήρπασαν τὰ πλοῦσια κτήματα καὶ ὑπάρχοντά του, τῶν ὁποίων παρατρέχων τᾶλλα, ἀναφέρω μόνον ὅτι εἶχεν εἰς
 20 διάφορα χωρῖα δεκαοκτὼ μετόχια, ἕκαστον μὲ τὴν ἰδίαν του ἐκκλησίαν.

Τέλος, ἐπειδὴ οἱ Τούρκοι ἔγραψαν ἀναφορὰν πρὸς τὸν βασιλέα των, κηρύττοντες τοὺς Χριστιανούς ἀπειθεῖς τῆς βα-

Milites autem eius, quotquot capti sunt, ne interficerent, Iudaei Turcas admonuerunt, sed ut eos variis castigationibus et tormentis afficerent, donec his morti occumberent. atque sic quidem postquam barbari illis hanc ad rem homines tradiderunt, gens prava alios assavit et vivos coxit, alios rogo combussit, alios uncis affixit, ad alios alia crudelissima adhibuit tormenta, quae narrare singula mitto propter crudelitatem eorum, unusquisque autem hoc diiudicare potest, si hoc unum audiat, Iudaeos hanc ad rem a Turcis potestatem omnem accepisse, et cogitet, ad quantam accedere potuerint crudelitatem et propter voluntatem gratum faciendi victoribus et propter implacabile contra nos odium.

Everterunt autem Turcae etiam sancti Demetrii monasterium funditus, relicto tantum templo sancto, atque cum habitantes ibi monachos dissipassent, possessiones pretiosas diripuerunt et bona eius, de quibus ut alia omittam id tantum commemoro, monasterium habuisse diversis terris duodeviginti villas, quarum unaquaeque ecclesiam habebat propriam.

Postremo, cum Turcae ad regem suum retulissent, Christianos

οὐσίας καὶ ἀποστάτας ἤλθεν ἀπὸ τῆν Κωνσταντινούπολιν
 χάρι σερῖφι τὰ τοὺς ἐξώσουν ἀπὸ τὸ κάστρον, ἀθαιροῦντες
 τοὺς δὴν δαην εἶχαν τιμὴν καὶ δόξαμιν κατὰ τὰς συνθήκας.
 οὕτως ἀπλωσθέντες ἔκτισαν ἔξω οἰκίας μικρὰς καὶ ἔζων τα-
 πεινοὶ καὶ καταφρονεμένοι.

Inobedientes regno esse et rebelles, missum est e Constantinopoli
 Chatasymph ut castello eos expellerent, erepta tota, quam ex pacto
 habuissent, auctoritate et potestate. hac modo expulsi, extra urbem
 domos parvas et viles aedificarunt, et vivebant humiles et contemti.

V.

Χρονικόν.

Παρέλαβον οί Τοῦρκοι τὰ Ἰωάννινα ἐπὶ ἔτους 6939, ἰν-
δικτιῶνος 9, Ὀκτωβρίου 9, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1431.

Ἐκυριεύθησαν τὰ Ἰωάννινα σὺν τῇ Θεσσαλονίκῃ ἐπὶ
5 ἔτους 6938, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1430.

Ἡ δὲ Ἀκαρνανία ἤγον ἡ Ἄρτα ἐπὶ ἔτους 6957, Μαρ-
τίου 24, ἡμέρα δευτέρα, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1449.

Ἡ δὲ Ναύπακτος ἐπὶ ἔτους 7007, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1599.

Εἰς τὰ 1683, ἐκστράτευσαν οί Τοῦρκοι κατὰ τῶν Γερ-
10 μανῶν, καὶ πολεμήσαντες ἐνίκηθησαν κατὰ κράτος, καὶ ἔχα-
σαν τριακοσίας χιλιάδας ἀνθρώπων.

Ἐπῆραν οί Βενετοὶ τὴν ἀγίαν Μάυραν καὶ Πρέβεζαν
ἐπὶ ἔτους 1684.

Ἐπῆραν τὴν Κορώνην Καλαμάταν Ζαρνακὰ καὶ Ἀβαρί-
15 κον ἐπὶ ἔτους 1685.

V.

Chronicum.

Occupant Turcae Ioanninam anno 6939, indictionis 9, mensis
Octobris die 9, p. Chr. n. 1431.

Capta est Ioannina cum Thessalonica, anno 6938, p. Chr. n. 1430.
Acarmania autem, sive Arta anno 6957, mensis Martii die 24,
altero (hebdomadis) die, p. Chr. n. anno 1449.

Naupactus anno 7007, p. Chr. n. 1599.

Circa annum 1683 profecti sunt Turcae contra Germanos et
bello devicti sunt, amissis trecentis milibus hominum.

Ceperunt Veneti sanctam Mauram et Prebezam, anno 1684.

Ceperunt Coronam, Calamatam, Zarnacam, Abaricum, anno 1685.

Ἐπῆραν εἰς τὴν Μεθώνην καὶ τὸ Ἀνάπλι ἐπὶ ἔτους 1686.

Ἐπῆραν ὁμοίως τὴν Ναύπακτον καὶ ὅλον τὸν Μωρέαν ἐπὶ ἔτους 1687.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπῆραν οἱ Γερμανοὶ τὸ Βελλιγγράδι.

Εἰς τὰ 1690 ἐπιτραπίσας ὁ βεζύρης Κιοπριλῆς ἐπέ- 5
ταξε τὸ Νύσι καὶ Βελλιγγράδι, κατασφάζας πολλοὺς τῶν Γερ-
μανῶν.

Εἰς τὰ 1691 ἐπίταξαν οἱ Γερμανοὶ τὸ Νύσι καὶ τὰς 10
Σκοπίας ἕως τὸ Κιοπριλί.

Εἰς τὰ 1691 κατέβη ὁ Χαλὶλ πασῶς, καὶ ἐπῆρε τὴν Αἰ- 10
λῆνα ἀπὸ τοῖς Βενετοῖς.

Εἰς τὰ 1700 ἐπέλασεν ὁ Τοῦρκοις ἐπῆρεν μὲ τὸν αὐτο-
κράτορα τῆς Γερμανίας καὶ τοὺς Βενετοῖς, βασιλεύοντος τοῦ
σοσιλιᾶν Μουσταφᾶ τοῦ β.

Εἰς τὰ 1710, Σεπτεμβρίου 7 καὶ 8, ἐγένεθ' ἰσχυρὰ πλῆ- 15
θος ἀνιχνιδίων, κατερχομένων ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος καὶ δια-
βασινοῶν πρὸς τὴν Ἄρταν. ἡ διαβασίς των ἀρχισεν ἀπὸ
τὸ ἑσπέρας τῆς 7 τοῦ μηνός, καὶ διήρκεισεν ὅλην τὴν 8. ἦτον
δὲ τόσον πυκνὰ ὥστε ἐκκίαζον τὸν τόπον εἶδει διήρχοιστο,
κρύπτονται τὸν ἥλιον. 20

Εἰς τὰ 1714, Ἰουλίου 27, ἡμέρα κυριακῆ, ὥρα 6 τῆς
ἡμέρας, ἐγένεθ' εἰς τὰς παλαιὰς Πάτρας σεισμός, ὃς τις ἐκρή-
μινοι τὰ καμπαναριῶν τῶν ἐκκλησιῶν, τοὺς εὐάρθηντας τι-

Porro cepervnt Methonen et Anapli, anno 1686.

Cepervnt item Naupactum et totam Moream, anno 1687.

Eodem anno cepervnt Germani Belgradum.

Anno 1690 contra eos profectus imperator (vesicus) Kiopriles
subiecit Nysi et Belgradum, interfectus multis Germanis.

Anno 1691 Germani subiecerunt Nysi et Scopias usque ad
Kioprill.

Anno 1691 inpetu factō Chalilus pascha Venetis Aulonem
eripuit.

Anno 1700 pacem inierunt Turcae cum imperatore Germaniae
cumque Venetis, regnante Sultano Mustapha II.

Anno 1710, die 7^a et 8^a mensis Septembris, magna multitudo
locustarum apparuit, quae a Septentrionibus venerunt et Artam ad-
volarunt. Transitus earum incepit vespere septimi diei mensis, et
duravit per totum diem 8. erant autem tam multae, ut locum ob-
scurarent, unde venerunt, solem obtegentes.

Anno 1714, die 27 mensis Iulii, dominica, hora 6 diei, Patris
veteribus factus est terrae motus, qui turres campanarias ecclesiarum

ῶν ἀπ' αὐτάς, καὶ μερικά παλάτια · ἐσχίσθησαν δὲ καὶ οἱ τοῦ κάστρου πύργοι ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἔπεσάν τινες ἀπὸ τὰς ἐπάλλξεις του.

Εἰς δὲ τὰς 28 Αὐγούστου ἐγένετο ἄλλος σεισμὸς μεγα-
5 λύτερος τοῦ πρώτου εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, ὅτε παρενρίσκετο ἐκεῖ καὶ ὁ ἀρχιναύαρχος μὲ ὄλον τὸν σιόλον. ἐκρήμνισε δὲ οὗτος 280 σπήτια, καὶ ἀνοιξεν ἡ γῆ ἀναβράζουσα νερόν· οἱ δὲ ἄνθρωποι διέτριψαν δύο μῆνας ἔξω εἰς τὰ περιβόλια, ἕως οὗ ἔπαυσεν.

10 Εἰς τὰ 1715 ἐπῆραν οἱ Τοῦρκοι τὸν Μωρέαν καὶ τὴν ἁγίαν Μαύραν, καὶ ἐπληρώθη τὸ ἄνωθεν σημεῖον.

Εἰς τὰ 1715 κατέβη ὁ βεζήρης εἰς τὴν Κόρινθον μὲ
ἐξῆντα χιλιάδας στρατεύματος, καὶ ὑπέταξεν εἰς ἓνα μῆνα
καὶ αὐτὴν καὶ ὄλον τὸν Μωρέαν, ὅπου ἐμεταχειρίσθη μεγί-
15 στην ὠμότητα, κατασφάξας καὶ αἰχμαλωτίσας ὑπὲρ τεσσαρά-
κοντα χιλιάδας ἀνθρώπων.

Εἰς τὰ 1716 ἐκστράτευσεν ὁ βεζήρης κατὰ τῶν Γερμα-
νῶν μὲ τετρακοσίας χιλιάδας στρατεύματος. ἀλλὰ θεοῦ θέ-
λοντος ἔπεσαν αἰχμάλωτοι μὲ αὐτὸν τὸν βεζήρην εἰς χεῖρας
20 τῶν Χριστιανῶν.

Τὸ αὐτὸ ἔτος, Μαρτίου 1, κατέβη βασιλικὸς ἄνθρωπος
μὲ ἑξουσίαν μεγάλην νὰ ἐβγάλη τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν

evertit, ferulas ab iis decerpens, et partes palatii; ruptae sunt etiam castelli turres inde a suprema parte usque ad imam, et nonnullae ex pinnis eius deciderunt.

Die autem 28 mensis Augusti alius terrae motus factus est, primo maior, in insula Cephalonia, cum etiam summus navium dux cum tota classe ibi adesset, evertit autem domos 280, et rupta est terra, fontes calidos emittens, homines autem per duos menses extra urbem in hortis commorati sunt, donec motus terrae finitus est.

Anno 1715 Turcae Moream et sanctam Mauram ceperunt et absolutum est signum supra commemoratum.

Anno 1715 imperator (vesirus) cum sexaginta milibus militum contra Corinthum est profectus, et uno mense subiecit et hanc et totam Moream, ubi maximam exercuit crudelitatem, cum quadraginta milia hominum et plures interficeret et captivos redderet.

Anno 1716 vesirus contra Germanos cum quadringentis milibus militum profectus est, sed dei voluntate cum ipso vesiro a Christianis capti sunt.

Eodem anno, die primo mensis Martii, legatus regius advenit potestate magna praeditus, ut homines inde a Larissa usque ad Saïa-

*Λάρισσαν ἕως τῆν Σαϊάδα, διὰ τ' ἀνοίζον καὶ νῆα στρώσαν
 τοὺς δρόμους ἐξήματα ποδαὺς τὸ πλάτος, καὶ τὰ ἐτοιμάσαν
 ζωοτροφίας, καὶ ἕσα ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ στρατιώματος, τὸ
 ὅπως ἔμειλλε νῆα διαβῆ ἐκίθω κατὰ τῶν Κορυφῶν. ἀλλ'
 ἐτοιμαζομένων τοῦτων ἔμποδιόθη ὁ βεζύρης, καὶ ἔλθιν ἀντ'
 αὐτοῦ ὁ Καραμουσταφᾶ πασᾶς μὴ ἐξήματα πέντε χιλιάδας
 στρατιωτῶν. διε δὲ ἔλθιν οὗτος εἰς τὸν Βουθρωτον, ἐφθάσε
 καὶ ὁ καπετᾶν πασᾶς Τζανοῖμ Χούρας διὰ θαλάσσης, ἔχων
 σουλτᾶνας ἐξήματα, γαλιονα σαράντα, γαλιότας καὶ ἄλλα πλοῖα,
 διὰ τῶν ὁποίων ἐξαιγίτης ἔλθόντες κατέλαβον τὸ ἐν Κασ-
 σῶπῃ σιτόν εἰς τῆν Παναγίαν. οἱ δὲ Βενετοὶ ἐρχόμενοι
 ἐξωθεν μὴ 28 καρυβία ἐπέπτεον βιαιῶς καὶ αὐτῶν, καὶ συ-
 τριψαντες μερικῶ ἀπὸ τὰ καρυβία τῶν ἔσχισαν τὸν στόλον,
 καὶ ἐπείρασαν εἰς τοὺς Κορυφῶς. ὁ δὲ Σερρασιέρης διαβας
 μὴ τὸ στρατιώμα του πέραν ἐπὶ τῆς νήσου, ἐκέρωσε παρά
 τὸν Ποταμὸν ὡς διὰ μίλια μακρὰν τοῦ κάστρου. διήρκησε
 δὲ ὁ πόλεμος ἑκοστὴ ἡμέρας, καὶ ἐφηνόθη πολὺ τοῦ
 Τουρκικοῦ στρατιώματος. τέλος ἐπιοῖ τῆν νύκτα βροχὴ τῶσον
 ῥαγδαία ὥστε ἔσθρη τὰ πρῶματα τῶν εἰς τῆν Θαλάσσαν, καὶ
 οἱ βαρβαροὶ ἐξεπύρηντες εἶδον, λέγουσι, πλῆθος τῶν φερόν-
 των εἰς χεῖρας λαμπάδας ἀταρμένας, καὶ ἕνα γηραλέον ἐπι-
 σκοπον βαστάζοντα ῥάβδον καὶ διώκοντα αὐτοῖς. τοῦτων δὲ*

dem postularet, ad aperendam et sequendam viam pedes sexaginta
 latam, et ad parandum victum, et quae praeterea necessaria es-
 sent exercitui, qui inde contra Corcyram transgressurus erat. sed
 cum haec essent parata, vesitus est impeditus, et pro eo Cara-
 mustapha pascha venit cum sexaginta quinque milibus militum,
 qui cum venisset Iothestum, etiam Capetan pascha (navium dua-
 rum) Trianum Chetras per mare advenit, cum sulianis sexa-
 ginta, quadraginta gaulis amplioribus et numeribus et aliis navi-
 bus, quibus subito aggressi occuparunt Cassopeas angustias us-
 que ad Panagiam (locum Virginis sanctae). Veneti autem, ex alto
 cum 28 navigiis advententes, eos fortiter aggressi sunt, et abscis-
 sis partibus navigiorum eorum classem dissiparunt, et intrarunt Corcy-
 ram. dux autem Turcarum (Seraskerus), qui exercitum suum in in-
 sulam traiecerat, apud Potamum castra posuit, decem miliaria a ca-
 stello. bellum autem viginti septem dies duravit, et magna pars
 exercitus Turcarum est interfecta. postremo imber nocte exortus est
 tam rapidus, ut res illorum in mare effunderet, et barbari experge-
 facti multitudinem juvenum viderunt, qui manibus faces incensas ge-
 stabant, et episcopum grandaevum, qui baculum gestabat eosque per-
 sequebatur. cum haec et alia signa multa et mirabilia apparent,

καὶ ἄλλων πολλῶν καὶ παραδόξων σημείων φανέντων ἔπεσεν ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος, καὶ ἀφήσαντες τὰ σκηνάς, τὰ ἄρματα, τοὺς βασιλικούς θησαυροὺς καὶ αὐτὰ τὰ ζῶα, ἔτρεχαν, καὶ ἄλλοι μὲν ἔμβαιναν εἰς τὰ πλοῖα, ἄλλοι δὲ ἐροῖπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ὑπ' ἄλλήλων ὡς ὑπὸ ἐναντίων κατεσφάγησαν. οἱ δὲ σωθέντες ἦλθον εἰς τὰ Ἰωάννινα, φέροντες ὑπὲρ δύο χιλιάδας πληγωμένων, οἳ τινες ὅλοι σχεδὸν ἀπέθαναν.

Καὶ ταῦτα μὲν τότε· εἰς δὲ τὰ 1731, Ἰουλίου 25, 10 ἡμέρα σαββάτῳ πρὸς τὸ ἑσπέρας, ἦλθεν εἰς τὰ Ἰωάννινα λεγόμενός τις υἱὸς τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη καὶ ἑξάδελφος τοῦ σουλτὰν Μουράτη, ὃς τις διέτριβε περὶ πον εἰκοσιπέντε χρόνους εἰς τὴν Ἰταλίαν μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. αὕτη, ὡς λέγεται, ἦτον Γενοβαία, ὠραία εἰς ὑπερβολὴν καὶ χαρίτων πλήρης. 15 ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ σουλτάνος εἰς ἔρωτα ἦλθε, καὶ ἐγέννησεν ἀπ' αὐτὴν υἱόν, τὸν ὁποῖον Σελὶμ ὠνόμασε, κρυφίως. καὶ ἡ μὲν γυνὴ ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ βασίλεια, καὶ εἰς τοῦτο πολλάκις τὸν βασιλέα ἐβίαζεν· ἐκεῖνος ὁμως στέλλων πρὸς αὐτὴν δῶρα πλούσια, τὴν παρήγγελλε πάντοτε νὰ φυλάττῃ τὸ γενόμενον μυστικόν· καὶ ὅταν τὸ παιδίον ἐφθασεν 20 εἰς τὸν δωδέκατον τῆς ἡλικίας χρόνον, τὴν ἔδωκεν ἓνα μιλιόνιον φλωρία, καὶ εἰς τὴν πατρίδα τῆς νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ τοῦ

terror et trepidatio eos invasit, et relictis tentoriis et carris et thesauris regis et animalibus ipsis aufugerunt, et alii navigia intrarunt, alii in mare se proripuerunt, et demersi sunt, multi etiam invicem ut ab hostibus interfecti sunt. qui autem sunt servati, Ioanninam venerunt et adduxerunt plures quam duo milia vulneratorum, qui omnes fere mortui sunt.

Atque haec quidem tum facta sunt. anno autem 1731, mensis Iulii die 25, vespertina hora diei sabbati, Ioanninam quidam venit, qui filius esse Sultani Achmetis dicebatur et patruelis Sultani Murati, qui quidem circa 25 annos in Italia cum matre sua moratus erat. haec dicitur fuisse Genuensis, pulchra eximie et gratiarum plena, quam quidem cum vidisset sultanus, amore captus est, et ex ea filium furtim generavit, quem Selimum vocavit. mulier igitur in regiam domum venire voluit, et hanc ob rem regem saepe urgebat, ille tamen missis donis pretiosis eam omnino iussit servare mysterium, cumque puer duodecimum esset aetatis annum ingressus, mulieri dedit aureorum decies centena milia eamque iussit cum filio in patriam reverti. iuvenis autem, cum esset sagacitate et ingenio praeditus, omnem educationem liberalem recepit, et ab iis, qui ibi erant in potestate summa, dux trecentorum militum creatus est. sed tempore

νίου των την ἐπρόσταξι. ὁ δὲ καὶς ἀγχείους ὧν καὶ εὐφυνῆς πῦσαν ἐδιδάχθη παιδείαν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐκεῖ κηρυκτικῶν ἄρχων τριακοσίων στρατιωτικῶν ἀπομασθῆ. ἀλλ' ἀτακῆσας μετὰ χρόνον ἰκαιοῦ παρέλινοι ἐφυλακῶθη, καὶ μετὰ καιρὸν ἐδίωχθη ἀπὸ τῆς πόλεως. τότε καταφυγὼν ἐπέβητο εἰς ἕνα μοναστήριον, ἔπου γτωρίας τινας ἐμπόρους Ἰωαννίτας διαβαίοντας ἐκεῖθεν ἦλθε μὲ αὐτοῖς εἰς τοὺς Κορυφούς. ἐκεῖ δὲ ἐλθὼν εἰς τοῦ στρατηγοῦ πρὸς ἐπίσκεψιν ἐκάθητον ἀνωτερῶ ἀπ' αὐτόν, καὶ ἐρωτηθεὶς ποῖος εἴηαι, ἀμολόγησε πρῶτον ὅτι εἴηαι υἱὸς σουλεϊαίου. τοῦτο ἀκούσας ὁ στρατηγὸς ἐσηκῶθη καὶ τὸν ἐπροσκύνησε, καὶ τὸν ἐπαραινῆσαι τὰ ὑπάγουν ὀμοῦ εἰς τὴν Βιθυνίαν, ὅθεν να τὸν στείλῃ αὐτὸς μὲ ἐξοδα του εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν, εἰς τὸ ὅσοτον ὁ εἶος συγκυτῶνται προδίμως.

Οἱ δὲ Ἰωαννίται μαθόντες ταύτην τὴν ὁμολογίαν του, τὸν ἐμπόδισαν, καὶ τὸν ἔφεραν μεθ' ἑαυτῶν εἰς τὴν Σαϊάδα, ἐξοδοτικῶν αὐτοῖ, ὅτι ἐκεῖνος ἦτον παντάπασιν ἀχρήματος, καὶ ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς τὴν Ζέλοβαν, ὅθεν ἐγραψαν πρὸς τὸν κατὴν καὶ τὸν βέην, φαιρόντες τους το πρῶγμα, καὶ ζήτητοῦντες τὰταγκαῖα φορέματα, ὅτι ὁ εἶος ἦτον ἐδθυμῆος σιτινῶ. ἀλλ' οὗτοι μὴ προσέξαντες πατιλῶ οὐδ' ἀπεκριθῆσαν· μόνον ὁ ἐπιστάτης τοῦ βέην ἐπέχε, καὶ προσκυνῆσας ἐπιτάκεις ἔως τὴν γῆν τοῦ ἐφίλης τὰ ποδάρια. καὶ τὸ δειλινὸν ἀνέβη

aliquo post propter peccatum in carcerem coniectus est, et postea urbe expulsus. tum confugit et exceptus est in monasterio, ubi cum mercatores nonnullos Ioannitae cognovisset, qui per illum locum profecti sunt, cum iis in Corcyram venit, ibique cum ad ducem visendi causa venisset, ab initio concessit eo altius, et interrogatus quis esset, contendit se esse filium Sultani, quod cum audivisset dux, succurrit eumque salutavit, eique persuasit, ut secum simul Venetiam proficisceretur, unde cum suis sumtibus Constantinopolim esset traiecturus, quod libenter accepit iuvenis.

Ioannitae autem, cum cognovissent eius affirmationem, eum impederunt et secum Saiaadam duxerunt, suis sumtibus, quia ille omnino erat egenus, et inde Zelobam venerunt, unde ad magistratus, qui vocantur kadi et bey, literas miserunt, et rem iis aperientes vestes necessarias petiverunt, quia iuvenis vestibus brevioribus erat indutus. sed illi omnino hoc non curantes ne responderunt quidem, solus administrator ei magistratui, qui bey vocatur, adiunctus, ad eum venit et septies usque ad terram conversus eius pedes osculatus est, et vespertina hora equum ille ascendit, quem administrator Saiaadae ei dederat, et ille advenit ut Francogallus, eumque in domum Spa-

εἰς τὸ ἄλογον, τὸ ὁποῖον ὁ ἱμῖνης τῆς Σαΐάδος τὸν ἔδωσε, καὶ ἦλθεν ὡς Φράγκος, καὶ τὸν ἐδέχθησαν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Σπαράγκη πλησίον τῆς βρύσεως εἰς τὰ μνήματα. ὅταν δὲ ἦλθον ὁ κατῆς καὶ ὁ βέης εἰς προσκύνησίν του, οὗτος ἔξαπλω-
 5 μένος δὲν ἐκινήθη παντάπασιν, ἀλλὰ τοὺς ἐφοβέρισε σφοδρῶς. οὗτοι δὲ ἔγραψαν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναφορὰν πρὸς τὸν βασιλεύοντα τότε σουλτὰν Μαχμούτην. γνωρίσας δὲ ὁ βασι-
 λεὺς ὅσα τὸν ἔγραφον, ἔστειλε καὶ ἐφόνευσαν τὸν νέον, τὴν
 18 Αἰγούστου, τὴν νύκτα. οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι λαβόντες τὴν
 10 κεφαλὴν του, ἔρριψαν τὸ σῶμα εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἐπέστρε-
 ψαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Εἰς τὰ 1735, Δεκεμβρίου 22, ὥραν 8 τῆς νυκτός, ἐπλή-
 ρωσε τὸ κοινὸν χρέος ὁ μακαρίτης Ἰωαννίνων Ἱερόθεος· εἰς
 δὲ τὰς 5 Ἰαννουαρίου ἐχειροτονήθη Ἰωαννίνων ὁ Γρηγόριος,
 15 γέννημα καὶ θρόμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἦλθεν εἰς
 τὸν αὐτοῦ θρόνον ἔτει 1736, Ἀπριλλίου 11, ἡμέρᾳ κυριακῇ.
 εἰσερχομένου δὲ αὐτοῦ διὰ τῶν μονοξύλων ἔδραμεν ὁ λαὸς
 καὶ τὸν ἐδέχθη μὲ μεγάλην πομπήν.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ἀναψεν εἰς τὰ Ἰωάννινα θανατικὸν φοβε-
 0 ρόν, ὥστε ἀπέθνησκαν πενήντα καὶ ἐξήντα, πολλάκις δὲ καὶ
 ὄγδοῃντα ἀνθρώποι τὴν ἡμέραν. εἰσῆχθη δὲ ὁ μολυσμὸς ἀπ'
 ἑνα γουνάρον, Ζαμάρον ὀνομαζόμενον, ἐλθόντα ἀπὸ τὴν Βλα-
 χίαν· καὶ διήρκεσεν ἀπὸ τὸν Φεβρουάριον ἕως τοῦ ἁγίου
 Δημητρίου.

rangae prope fontem sepulcrorum receperunt, cum autem magistratus
 venirent, qui vocantur kadi et bey, ad eum salutandum, ille sese
 extendens omnino se non movit, sed eos maxime terruit. hi autem
 post paucos dies rem ad imperatorem (Sultanium) Mahometum tum
 regnantem retulerunt; cum autem rex, quae ei scripserant, cognovis-
 set, homines misit, qui iuvenem interfecerunt, die 18 mensis Augusti,
 nocte, missi autem homines, auferentes caput, in lacum corpus deie-
 cerunt, et Constantinopolim sunt reversi.

Anno 1735, die 22 mensis Decembris, hora octava noctis, beatus
 Ioanninae archiepiscopus Hierotheus naturae debitum reddidit, et
 die 5 mensis Ianuarii Ioanninae Gregorius creatus est, natus et edu-
 catus Constantinopoli, qui solium suum ascendit anno 1736, die 11
 mensis Aprilis, dominica; cum autem lintre adveniret, populus con-
 currit, et eum recepit magna cum pompa.

Eodem anno Ioanninae pestis horrenda exarsit, ita ut unoquo-
 que die morerentur quinquaginta aut sexaginta, saepe etiam octo-
 ginta homines, allata est pestilentia a pellione, Zamare, e Valachia
 veniente, et duravit inde a Februario usque ad diem sancti Demetrii.

Εἰς τὰ 1737 διετάχθη εἰς τὰ Ἰωάννινα φορος πνεῦματα πέντε ποικίλων.

Τὸ αὐτὸ ἔτος, Μαΐου 9, πέμπτη τῆς ἀναλήψεως, ἔπεσον ἀστραπή εἰς τὸ ἀρχοντικὸν τοῦ Μίσου, καὶ τοῦ ἔκαστος τὸν πύργον. ἔπειτα δέ, ἐπειδὴ ἐκίνησε διὰ τὴν Κωνσταντινουπόλιν, ἔχων σκοπὸν τὰ παραποιεθῆ ἀπὸ τὸν Χαιζῆ πασαν, ἐστειλὲν οὗτος καὶ τὸν ἰδολογήτησαν εἰς τὸ σιτιὸν τοῦ Τουρτιάβου μαζί μὲ ἓνα Μειζοβίτην, ὅπου ἔμεινεν ἄταφος ἡμέρας πέντε, καὶ ἔπειτα τὸν ἔθαψαν οἱ Κοιτάρου. ἄφησε δὲ παιδιὰ τρία, ὀνομαζόμενα Στέφανου Γεωργίου καὶ Ἀλέξιου.

Εἰς τὰ 1739, μῆνα Ἀπριλλίου, ἀπέθανεν ὁ Ἀλῆ βεης, υἱὸς τοῦ Ἀσλάν πασα. ὁ θάνατος τοῦτου ἐφίρειν εἰς τὴν πόλιν ταύτην μεγάλη κακὰ· καὶ ἔμειναν οἱ υἱοὶ του Σελιμάτης καὶ Χουσιῆτης κηβριῶντες τὸ μουσιλιμῆτι διὰ τοῦ ἐπιστάτου των ἕως τὰς 9 Φεβρουαρίου, οἱ ἀλλάχθη ὁ πασῆς καὶ γινόμενος νέος ὁ Ἀβδοῦλα πασας διώρισεν μουσιλίμην τὸν Ἀχμέτην, ἀδελφὸν τοῦ ἀποθανόντος Ἀλῆ.

Εἰς τὰ 1740, Ἰαννουαρίου 24, ἔγινε τὴν νύκτα σεισμὸς μέγας, διαρκήσας ἀπὸ τὰς ἑπτὰ ἕως τὰς ἑννέα ὥρας. ἐοικίτο δὲ ἢ γῆ συγκρατούμενα ἕως δέκα φοραῖς, ὥστε ἐτρόμαζαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

Anno 1737 urbi Ioanninae vectigal quinquaginta quinque pungliorum (punglium i. e. quingentorum coronatorum summa) imperatum est.

Eodem anno, die 9 mensis Maii, quinto resurrectionis, fulmen in palatium Misi incidit, eiusque turrim cremavit, deinde cum Constantinopolim se verteret, ut querelas de Chatze pascha deferret, ille homines misit. qui eum et unum Merzovitum in angustiis Turrabidolose necarunt, ubi sepulcro carebat dies quinque, deinde eum sepeliverunt Coniari, reliquit pueros tres, Stephanum, Georgium, Alexium.

Anno 1739, mense Aprili, mortuus est Ali bey, filius Aslanis paschae, cuius quidem mors huic urbi magna mala excitavit, et relictii sunt filii eius Solimanus et Chuscines (Hussein), qui regabant Muselimbiki per administratorem usque ad diem nonum mensis Februarii, cum moreretur pascha, et pascha novus factus Abdula constitueret muselimum Achmetem, fratrem mortui Ali.

Anno 1740, die 24 Ianuarii, nocte factus est magnus terrae motus, qui duravit inde a septima usque ad nonam horam. concussa autem est terra decies, ita ut omnes homines terrerentur.

Τέλος τὸ διβάνι, παραδραμὸν τὸ σωτήριον ἀξίωμα τῆς πρὸς τοὺς Ἀλβανούς δυσπιστίας του, ἔκαμε πρῶτον Ἀλβανὸν πασᾶν τῶν Ἰωαννίνων Σουλεϊμάνην τὸν Ἀργυροκαστροίτην, ἄνθρωπον ἄξιον μὲν, ὅμως ἀνήσυχον ὤμὸν καὶ βίαιον. οὗτος 5 κατέρεξε τοὺς ἀρματωλοὺς πολλῶν τόπων τῆς Ἠπείρου, καὶ συνέστειλε τοῦτο τὸ μερικὸν στρατιωτικὸν τῶν Χριστιανῶν. ἐφόνευσεν ἔπειτα τὸν προεσιῶτα τοῦ Ζαγορίου Γεώργιον, υἱὸν τοῦ προρρηθέντος Μίσου, ἄνδρα φιλότιμον, ἔχοντα πεῖραν πραγμάτων καὶ ἀνθιστάμενον εἰς τὴν βιαιάν καὶ φιλάρο- 10 παγον διοίκησίν του. ἐφόνευσε δὲ καὶ ἄλλους ἐπισήμους διὰ τὴν δύναμιν ἢ τὸν πλοῦτον. ἀλλὰ τέλος τὰ πολλὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν παράπονα τῶν Χριστιανῶν ἐκίνησαν τὴν ὀργὴν τῆς βασιλείας, καὶ τὸν ἐθανάτωσε.

Διάδοχος τούτου ἔγινεν ὁ Ἰωαννίτης Καλὸ πασας. μ' 15 ὄλον δὲ ὅτι ὁ κωθρὸς οὗτος Ὀθωμανὸς ἐκυβέρνησε μὲ ὀλιγωτέραν βίαν, ὅμως ἀκολουθήσας τὸ δοσμένον ἀπὸ τὸν προκάτοχόν του κακὸν παράδειγμα ἐδολοφώνησε τὸν προεσιῶτα Νοῦτζον τὸν Βραδέτινον, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέθανε.

Μετὰ τοῦτον διωρίσθη πασᾶς Ἰωαννίνων καὶ ἔπαρχος 20 τῶν Θεσσαλικῶν Δερβενίων ὁ Βερατινὸς Κούρτης. οὗτος ὁ Ἀλβανὸς ἔδειξεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν μεγάλην ἔχθραν πρὸς τοὺς Χριστιανούς ἀρματωλοὺς, καὶ ἐπειδὴ ἔκαμε πρὸς αὐτοὺς χωρὶς ἀνάγκην καὶ καταδρομὰς κρυφᾶς καὶ πολέμους φανεροὺς

Denique divanus (supremum consilium) neglecta consuetudine salubri diffidendi Albanis, primum fecit Albanum pascham Ioanninae, Suleimanem Argyrocastrensem, hominem dignum quidem, sed inquietum, crudelem, violentum. hic persecutus est Harmatolos multorum locorum Epiri, et hanc exercitus partem Christianorum compressit. deinde praesidem Zagorii Georgium, filium antea commemorati Misi, hominem generosum et in negotiis exercitatum interfecit, qui eius violentae et rapaci administrationi resistebat. Interfecit etiam alios potentia aut divitiis insignes. sed postremo multae Constantinopolim delatae querelae Christianorum iram regis moverunt, qui eum necari iussit.

In eius locum successit Ioannita Kalopascha, omnino hic Othomanus piger homines gubernavit minore cum violentia, tamen secutus malum ab eius antecessore datum exemplum, praesidem Bradetinum, Nutzum, dolose interfecit, et paulo post ipse mortuus est.

Post hunc Beratinus Curtes constitutus est pascha Ioanninae et dux Derbenniorum Thessalicorum. hic Albanus odium magnum contra Harmatolos Christianos ab initio ostendit, et cum contra eos sine necessitate et persecutiones occultas et bella aparta et dolosa move-

καὶ πεισματικούς, ἠγάγασι πολλοὺς εἰς τὰ βουρά, ὅθεν καταβαίοντες ἔπειτα ἐπεληλυθόσαν τοὺς τόπους του. ἐδιοίκησε δὲ ὡς δεκαπέντε χρόνους, πότε μὲ σφοδρότητα καὶ πότε μὲ σταθερότητα, καὶ ἀπέθανε φαρμακωθεὶς, ὡς λέγεται. τὸν διαδέχθη δὲ ὁ Τεπελενωῆης Ἀλῆ πασᾶς.

ret, multos in colles confugere coegit, unde postes degressi eius loca populati sunt. administravit munus per 15 annos, interdum cum vehementis quadam, interdum cum firmitate et mortuus esse veneno dicitur. eum secutus est Tepelenotes Ali pascha.

VI. *)

Οἱ θεοὶ τὰς ἐπιβουλὰς αὐτῶν, καὶ μέλλει νὰ κατακαύσουν τοὺς τόπους ἐκείνους καὶ τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' ἡμεῖς ῥήχοντες εἰς τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔτιζη μᾶς ἐδίδαξε νὰ φύγωμεν ἐκείνην τὴν ὀργήν· καὶ ἔχομεν βοηθὸν τὸν θεὸν Πᾶνα, ὃς ἐρμηνεύεται θεὸς τῶν πάντων. καὶ ἀκούσαντες οἱ ἐν Τρίκῃ παρὰ τοῦ Ἀτλαντος ταῦτα ἐχάρισαν χαρὰν μεγάλην, καὶ ἐφίλευσαν αὐτοὺς φιλοφρόνως. καὶ περνώντων τὸ Πίνδου ὄρος ἦλθεν ὁ λόγος εἰς τὸν Δαμάστριον, ἔξουσιαστὴν τῆς Ἡπείρου, καὶ ἐθαύμαζε πῶς καὶ τί μέλλει νὰ κάμῃ 10 τόσον πληθὸς, καὶ ἔδωκέ τους στρατὰν, καὶ ἐδιάβησαν διὰ

*) Fragmentum, quod sequitur historicum, datum mihi est anno 1806 ab episcopo Drynopolis, quum in Angelo-Castro morarer. manuscriptum, complexens viginti paginas scriptas, parva forma quarta, neque initium habebat neque finem. POUQ. idem p. 357: scriptorem, quem verti, ex stilo conicere nos sinit, scripsisse eum ineunte fere decimo septimo saeculo, et opus eius interpretationem esse graecam vulgarem ex manuscriptis, quae ignoramus, et ex traditionibus, quae apud Bardos sive montanos Albaniae altae reperiuntur, ubi ut apud rusticos Scotiae, heroicorum temporum historia in carminibus popularibus servata est. Chronographus, plane rudis criticae, nihil quaesivit nisi quod ipsius imaginationi placebat, et de fabulis quam maxime ineptis peccata in temporis ratione accumulans, ordinem chrouologicum posthabuit iusolenti amoris rerum mirificarum.

VI.

Dei consilia eorum, et crematurus erat loca et homines, sed nos conversos ad oraculum Apollinis illé edocuit, quomodo iram illam vitaremus, et auxilio adhibuimus deum Pana, qui dicitur deus rerum omnium. quod cum audivissent ex Atlante Triccaae incolae, magnopere gavisi sunt, eosque amicissime exceperunt, cumque illi Pindum montem superarent, relatum est ad Damastrium, principem Epiri, et miratus, quid multitudo tanta esset actura, iter iis concessit, (nam

τοῦ Ζαγορίου, καὶ ὄδηγους γὰ τοὺς περάσουσι ἐκ τῆς Ζαμβρῆς, καὶ γὰ τοὺς εὐγύλιον εἰς τοὺς ἐρήμους τόπους καὶ ἀκατοικήτους. καὶ οὕτως ἐπειδὴ φθάσαντες εἰς τὴν ἐρημον ἐκείνην δὲν εἶχαν μὲ τί γὰ τρέφονται, ἐκατοικήσαν τέχνας καὶ ἐμάζοναν τὸ μιλίθρονον, καὶ ἐτρέφοντο μὲ αὐτὸ χροῖους δ' ἐξήντα τέσσαρας, διότι πολὺ ἐπιπιεν ἐκ τῶν δένδρων μέλι, ὅτι ὁ κάμπος ἐκεῖνος ὅλος εἶχε δένδρα δρυός. καὶ ἐξ αὐτῶν ὠνόμασαν καὶ τὴν πόλιν, τὴν ὀποῖαν ἐκτίσαν, Δρυινόπολιν.

Ὁ δὲ Τίτος ἀποκτίσας τὴν Δρυινόπολιν κατέβη εἰς τὸ σιτιόν τὸ ἀπικρὸ τοῦ Ἀλβανικοῦ μέρους, ὅπου διαχωρίζεται 10 τοὺς τόπους ὁ Βιοτικός ποταμός, καὶ ἐκτίσας κάστρον, καὶ τὸ ὠνόμασε Τίτοι πόλιν, ἣ τις τὰ τῆν Τεπελενὴ λέγεται.

Οἱ δὲ Μολοσσοὶ ὡς ἤμαθον διὲ ἐκατοικηθῆ ὁ ἐρημος ἐκεῖνος τόπος ἀπὸ Ἀθηναίων γένος, ἐστειλαν πρὸς τὸν Ἀιδώνιον γὰ τοὺς δῶσθ βοήθειαν γὰ κάμουν πόλεμον καὶ γὰ τοὺς 15 διώξουν ἐκεῖθεν. ἀλλ' ὁ Ἄτλας ἔχων μὲν αὐτοῦ τὸν σοφόν Ἀριστόβουλον, τὸν συμμαθητὴν τοῦ Ἀφιδία, τὸν ἐστειλε πρὸς τὸν Ἀιδώνιον πρέσβει ἀγάπης· καὶ οὗτος ἐστειλε πρὸς τὸν Γαλιρίωνα, ἔξουσιαστὴν τῶν Μολοσσῶν, καὶ ἐτελείωσε τὴν ἀγάπην ἀναμιταξέων μὲ ὑποσχίσεις, ὥστε ποτὲ γὰ μὴν 20 ἤμποροῦν γὰ κάμουν μάχην, καὶ γὰ συγχίζουσ ἕνας τὸν ἄλλον. καὶ οὕτως ἐπέρασαν χροῖους κδ'.

transgressi sunt per Zagorium), et vias duces, ut eos transmitterent e Zambra, et in loca deserta et inhabitabilia ducerent. atque sic cum in illam solitudinem venissent, neque quidquam haberent, qui viverent, artes sibi comparaverunt, et mel quercuum deligebant, et illo annos sexaginta quattuor nutriebantur, quia multum mel ex arboribus redundabat, et campus ille totus quercus habebat, propter quas etiam urbem, quam condiderunt, Drynopolim (urbem quercuum) nominarunt.

Titus autem, cum Drynopolim condidisset, in angustias quae Albaniae erant contrariae descendit, ubi Boticus fluvius loca dividit, et castellum condidit, idque nominavit Titopolim, quod quidem nunc vocatur Tepeleae.

Molossi autem cum cognovissent desertum illum locum habitari a gente Atheniensi, quendam ad Aidonium miserunt, ut auxilium concederet, si bellum moverent, easque ex eo loco pellerent. sed Atlas, qui secum habebat sapientem Aristobulum, Aphideae condiscipulum, hunc misit pacis legatum ad Aidonium, et hic misit quendam ad Galicionem, principem Molossorum, et pacem inter eos conciliavit cum promitterent, se neque bellaturos inter se neque vexaturos esse, atque sic quidem annos viginti quattuor degerunt.

Τοῦτον δὲ τὸν χρόνον ἐδόθη φήμη εἰς τὸν Ἄλβαν, ὃς
 τις εἶχε κτίσει τὴν Ἀλβιούπολιν τὴν νῦν λεγομένην Ἀλβασάνι
 καὶ ἔστειλε νὰ ἰδῆ τί γένος εἶναι ἐκεῖνοι οἱ νεοκατοῖκτοι ἄν-
 θρωποι. οὗτοι δὲ τὸν ἀπεκρίθησαν τὴν ἀλήθειαν δι' ὅσα
 5 τοὺς συνέβησαν, καὶ εὐθύς ἐκίνησε μὲ μερικὸν στρατεύμα καὶ
 ἦλθεν ἀντικρὺ τῆς Τιτουπόλεως, καὶ ἐζήτησε νὰ ἰδῆ τὸν πρῶ-
 τον αὐτῶν. ὁ δὲ Τίτος ἐπέρασεν εὐθύς μὲ τεσσαράκοντα
 ἄνδρας ἐκλεκτοὺς καὶ ὠραίους· καὶ ὡς τοὺς εἶδεν ὁ Ἄλβας,
 ἐθαύμασε τὴν εὐμορφίαν τῶν ἀνδρῶν, καὶ συνομιλῶν πολλά,
 10 καὶ διηγουμένων αὐτῶν τὰ ἄθλα τῆς πατρίδος των, ἔμεινεν
 ἐκστατικός, συλλογιζόμενος τί νὰ κάμῃ, ὅτε ἐφοβεῖτο μὴ πῶς
 ποτε ἤθελαν πληθυνθῆ καὶ ὑποτάξει τοὺς τόπους του. ἀλλ'
 ὡς φρόνιμος ὁ Τίτος ἐκατάλαβε τὸν στοχασμὸν του, καὶ τὸν
 ἀπεκρίθη μὲ λόγους πιθανοὺς ποτέ, λέγων “ὦ ἄγαπητέ, μὴν
 15 ἔχε τοιοῦτον συλλογισμόν, ὅτι εἴμεθα ξένοι καὶ τῆς φιλιότητος
 μας πατρίδος ἐξόριστοι, καὶ ἐπαρακαλέσαμεν τὸν θεὸν Πᾶνα
 νὰ μᾶς καταστήσῃ εἰς τόπον εἰρηνικόν. ὅμως ἂν τις ἤθελε
 μᾶς ἐγγίξει χωρὶς αἴτιον, τότε βάνομεν τὴν ζωὴν μας εἰς θά-
 νατον, ὡς ἐξόριστοι καὶ ἀπηλπισμένοι.” ἀκούσας ταῦτα ὁ
 20 Ἄλβας ἐπίασε τὸν Τίτον καὶ τὸν ἐφίλησε τρεῖς, λέγων “καὶ
 ἐγὼ εἰρήνην θέλω μ' ἐσᾶς, καὶ μάλιστα διὰ τὴν εὐμορφίαν
 καὶ εὐγλωττίαν σας θέλω ἀκόμη νὰ μοὶ δώσητε τρεῖς κορα-
 σίδας τὰς ἐκλεκτοτέρας καὶ τρεῖς νέους ἐκ τοῦ γένους σας,

Hoc autem tempore fama ad Albam delata est, qui condiderat
 Albiopolim, quae nunc vocatur Albasani, et misit quendam, ut co-
 gnosceret, quid generis essent illi advenae, hi autem ei verum respon-
 derunt de iis, quae iis acciderant, statimque ille cum parte exercitus
 egressus ante Titopolim venit, et petivit, ut principem eorum videret,
 Titus autem cum quadraginta hominibus delectis et pulchris statim
 advenit; quos cum Albas videret, pulchritudinem hominum admira-
 ratus est, et cum multa cum iis colloqueretur, illique certamina pa-
 triae suae narrarent, obstupuit, secum reputans, quid facturus esset,
 quia metuebat, ne quando aucti loca subiicere vellent. sed Titus,
 qua erat prudentia, eius consilium animadvertit, eique verbis placidis
 respondit, aliquando tandem, inquit, carissime, tecum reputes, nos
 esse peregrinos et patria nostra carissima expulsos nosque Pana deum
 advocasse, ut constitueret nos in terram pacatam. tamen si quis sine
 causa nos vexare velit, tum vitam nostram defendemus usque ad
 mortem, ut expulsi et desperantes. quae cum audivisset Albas, am-
 plexatus Titum ter est osculatus, et, ego quoque, inquit, vobiscum
 pacem sustinere volo, et praecipue propter pulchritudinem et elo-

καὶ τὰ σὰς δώσω καὶ ἐγὼ τρεῖς κορυσίδας ἐκλεκτάς καὶ τρεῖς
 νέους." καὶ ἀκούσας ὁ Τίτος ἐπισχέθη. ὁμως ἐστειλεν ἐ-
 θίς καὶ ἐκρυψε τὰς ὀφθαλμοὺς κόρας καὶ γυναῖκας, καὶ εἴγαλε
 τὰς κατωτέρας, καὶ βλέπων ἐκείνος αὐτὰς ἀσχήμους ἰθαύ-
 μαζε, τί φησὶς γεντῆ τοιοῦτους ἀνδρας ὀφθαλμοὺς μὴ τόσον δ
 ἀσχήμους γυναῖκας. ἀλλὰ παλιν ἐστίαθη εἰς τὸν λόγον τοῦ
 ὁ Τίτος, καὶ τὸν ἔδωκε τρεῖς κόρας καὶ τρεῖς νέους, ὁποῖους
 ἠθέλησεν ἀπὸ τοῦς ἀνεπαίδετους. πρὸς τοῖτοις ἠρώτησεν ὁ
 Ἄλβας τί εἶναι ἡ τροφή των, καὶ ἀπεκρίθησαν, μελιδρόνον
 καὶ ἄγριον κρέας· καὶ ἐξέτησε καὶ ἔφαγεν ἐκ τοῦ μελιδρόνον 10
 καὶ αὐτός, καὶ ἰθαύμασε πῶς ἔκρησαν μὴ αὐτὸ μοῖσον χωρὶς
 ψωμί. ἰδὼν δὲ εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐστειλε καὶ αὐτός τοῦς
 τρεῖς νέους καὶ τὰς τρεῖς κορυσίδας, ὡς δομηγώνησαν. ἐξ
 αὐτῶν ἡ μὴ ἦτον ἀνεμῆ τοῦ Ἄλβα, εἰμορφος καὶ πολλὰ
 πλουσία, λεγομένη Χουμήη, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα ὁ 15
 υἱὸς τοῦ Τίτου Ζωπίλος. τοὺς ἐστειλε δὲ ὁ Ἄλβας καὶ τρία
 φοριώματα γέννημα. ἐν ἑσθί, ἐν κεντρί καὶ ἄλλο στίον διὰ τὰ
 σπαίρον· καὶ οὕτως ἐπολλαπλασιάσθη τὸ γέννημα εἰς τοὺς
 τόπους των.

Τούτων δὲ τὸν χρόνον ἴμαθον οἱ Ἀθηναῖοι τὴν εἰνυ-20
 χίαν τοῦ Ἄτλα, καὶ ἐλευπήθησαν· καὶ μὴ ἔχοντες ἄλλο τί
 τὰ κείμενον, ἔφαλαν διακλαίητος εἰς ὅλους τοὺς τόπους των,

quentiam vestram, volo igitur, ut tres puellas insigniores et tres iu-
 venes e genere vestro mihi detis, et ego quoque vobis tres puellas
 insignes et tres iuvenes dabo. his auditis Titus illud promisit, tamen
 statim aliquem misit et virgines et mulieres pulchras abscondidit et
 pulchritudine inferiores obtulit; quas quidem deformes cum ille vi-
 deret, miratus est, quomodo natura tales viros pulchros cum mulie-
 ribus tam deformibus procrearet, sed Titus rursus venit ad colloquium,
 eisque dedit tres puellas tresque iuvenes, quos volebat, ex iis, qui
 matrimonii erant expertes. praeterea Albas rogavit, qui esset victus
 eorum, et responderunt mel quercuum et caro bestiarum ferarum, et
 petebat haec et mellis parte vesceretur et ipse, et miratus est, quo-
 modo hac una re sine pane viverent. cum autem in terram suam
 venisset, tres iuvenes et puellas tres et ipse ex pacto misit, quarum
 una erat filia fratris Albae, pulchra et valde dives, nomine dicta Cho-
 mele, quam in matrimonium duxit Zoilus Titi filius. Albas autem iis
 etiam tria onera granorum, unum vicinae, unum milii et aliud frumentum,
 ut ea sererent, misit, atque sic auctum est in eorum terris fru-
 mentum.

Hoc tempore Athenienses fortunam Atlantis cognoverunt, et
 dolerant, et cum aliud non possent facere, in totam regionem prae-
 cones celeriter miserunt, ne nomina illorum unquam, neque Atlantis

ὅτι τὰ ὀνόματα ἐκείνων νὰ μὴν ἀναβαίνονται ποτε οὔτε Ἄτλα οὔτε Τίτον, οὔτε εἰς κανένα ἱστορικὸν νὰ φαίνονται, οὔτε νὰ ὀνομάζονται γεννήματα τῶν Ἀθηναίων, γράψαντες καὶ κατὰ τοῦ σοφοῦ Ἀριστοβούλου εἰς ὅλους τοὺς τόπους, ὅτι εἶναι
 5 ψεύστης καὶ ἀπατεῶν, καὶ νὰ μὴν ἤθελε βαλθῆ καὶ αὐτοῦ τὸ ὄνομα διὰ κάμμιᾶς λογιῆς μνήμην πούποτε· καὶ διὰ τοῦτο οὔτε ὁ Ταλκανιώτης ἱστορικὸς ἐτόλμησε ν' ἀναβάλλῃ δι' ἐν-
 θυμήματα τὰ ὀνόματα τούτων. τὸ δὲ γένος τοῦ μὲν Ἄτλα ἦτον ἐκ τῶν λεγομένων Πεδιαίων, τοῦ δὲ Τίτου ἐκ τῶν Δια-
 10 κρίων. ἀλλ' εἰς μαθητῆς τοῦ Σόλωνος, Ἐπικύδης τὸ ὄνομα, ὧν διωγμένος εἰς τοὺς Δελφούς, ἔγραψεν ὀλίγας ἐνθυμήσεις περὶ τούτων τῶν ἠρώων ἀνδρῶν.

Τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ἐσηκώθη ἕνας καὶ ἐθανάτωσε τὸν Ἄτλαν εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, ἐν ᾧ ἔτρεχαν. φοβηθεὶς δὲ ὁ
 15 Τίτος ἔβαλε τὴν Χομήλην, καὶ ἔκτισε κάστρον εἰς τὸ ὀνομάτης εἰς τόπον πολλὰ εὐμορφον, ἔχοντα γύροθεν κάμπους, καὶ πλησίον ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους ποταμὸν Δρυϊτῆν, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου Πιζότην ποταμὸν, ὥστε νὰ μὴν ἠμποροῦν ποτὲ οἱ Δρυϊνοπολιταὶ νὰ κάμουν ἐπανάστασιν κατὰ τῆς Τιτουπόλεως
 20 διὰ τὸν φόβον καὶ τὴν μεγαλειότητα τοῦ θεοῦ τῆς Ἄλβα. ἰδόντες δὲ οἱ Δρυϊνοπολιταὶ τὸν θάνατον τοῦ Ἄτλα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἔβαλαν εἰς τὸν θρόνον υἱὸν αὐτοῦ Στρά-
 τωνα· καὶ οὕτως ἐστάθησαν εἰρηρικὰ χρόνους ἑπτὰ.

neque Titi commemorarentur, neve in ullius historici libro apparerent, neve liberi Athenarum nominarentur, et in totam regionem etiam contra Aristobulum sapientem literas miserunt dicentes eum esse mendacem et fraudatorem, neve eius mentio ullis literis fieret unquam, atque propterea nomina eorum ne Talcaniotes quidem historicus in memoriam revocare ausus est; gens autem Atlantis erat inter eos, qui vocabantur Pediaei, Titi gens inter Diacrios. sed discipulus Solouis, nomine dictus Epicycles, expulsus Delphos, horum heroum mentionem passim fecit.

Hac tempestate surrexit quidam et Atlantem in hippodromo necavit, ubi tum maxime ludos currendi celebrarunt. Titus autem metu perductus Chomelen urgebat, et castellum ex nomine eius in loco valde pulchro condidit, qui circumdatus erat campis, et prope se ab altera parte Dryiteu fluvium habebat, ab altera fluvium Pixoten, ita ut Drynopolitae et propter metum et propter magnitudinem avunculi eius Albae contra Titopolim impetum facere non possent. morte autem Atlantis audita Drynopolitae valde doluerunt, et regem extulerunt filium eius Stratouem, atque sic per annos septem in pace degerunt.

Τούτον δὲ τὸν χρόνον ἐσηκώθησαν οἱ Βελαρίται, καὶ ἐπαυτοῦσαν τὸ Χαονικὸν μέρος· καὶ βλέπων ὁ Στράτων διδόν δὲν ἔμπορεῖ τὰ κάμη, τίποτε ἀλλέως, ἐπέγχε καὶ ἐκτίσιν ἐκεῖ κύστιρον, καὶ τὸ ὠνόμασε Χαονίαν πόλιν, ἔπον ἐβύλιν ἐπαυκασίους ἄνδρας, καὶ εἰς τὸ Δελίον, ἔπον εἶχε κτισί φροῖριον⁵ ὁ Ἄτλας πλησίον τῆς Ζαμβρῆς ὡς ὠρῶν διώστημα δύο. ἡ δὲ ἀδελφὴ τοῦ Στράτωνος, τῆτομα [Ἀρίσις], ἐκτίσιν ἕτερον φροῖριον κατὰ τὸ μέρος τοῦ Ἰδωνίου, καὶ τὸ ὠνόμασεν εἰς τὸ ὄνομά τῆς Ἀρίσιου. ἡ δὲ Στράτων ἐκτίσιν καὶ ἕτερον φροῖριον πρὸς τὸ κάτω μέρος τῶν Μολοσσῶν, καὶ τὸ ὠνόμασε Γάρδιον. 10

Μετὰ δὲ χρόνον ἕνα ἐσηκώθησαν τινὲς Μολοσσοί, καὶ ἐκοίρειναν τὰ ἀντικρὺ τῆς Χομέλης· καὶ ἀπὸ τοῦτο παρακινήθεις ἔ Ζωῖλος ἐκτίσιν φροῖριον εἰς τὰ σιτὰ μεταξὺ τῶν Μολοσσικῶν βουνῶν καὶ Χιμάρρας, καὶ τὸ ὠνόμασε φροῖ- 15 ριον Ζωῖλον.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Ἰδωνίου ἐξουσίασιν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γλύκων· τὴν δὲ ἀδελφὴν αὐτοῦ Σοβίλην ἔδωκε τὸν υἱὸν τοῦ Ἄτλα Φιλέμονα εἰς γυναῖκα διὰ τὴν ὠραιότητα αὐτοῦ καὶ εὐρήτην παιστοειῆν. ἡ δὲ Σοβίλη ἐξωδίασε καὶ κα- 20 τεσκινάσιν ἐξω τῆς Σφειτοπέλειως τόπον ἀγορᾶς καὶ ἐργαστήρια· καὶ ἔφερε καὶ τεχνίτας τὰ δουλείωσιν ἀνεσταντικά. ἐκ δὲ τοῦ ὄρους τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἔφερε μὲ ἐξοδα μεγα-

Huc autem tempore Belaritae surrexerunt et partem Chaoniae vexarunt, atque Strato, cum videret, aliud se facere non posse, advenit et castellum ibi condidit et Chaonopolim vocavit, ubi septingentas homines constituit, et in Delio, ubi castellum Atlas prope Zambram duarum spatio horarum condiderat, soror autem Stratonis, Ariste, aliud castellum in parte Aidonii condidit, et ex nomine suo Aristium appellavit. Strato autem etiam aliud castellum in parte inferiore Molossorum condidit, et Gardium vocavit.

Anno autem post Molossi nonnulli surrexerunt, et in regionem Chomeles incursionem fecerunt, atque propterea Zoilus castellum in angustiis inter colles Molossicos et Chimarrae condidit, et illud nominavit castellum Zoili.

Mortui autem Aidonii filius Glycon regnavit, qui sororem Dobilen Atlantis filio Philemoni propter pulchritudinem eius et pacem sinceram nuptui dedit. Dobila autem paravit et constituit extra Dynopolim locum fori et tabernas, et adduxit artifices, ut artem textorum exercerent, e monte autem, qui trans fluvium situs est, sumtibus

λώτατα νερόν εἰς τὸ κάστρον τῆς Δρυϊνοπόλεως, καὶ τὸ ὠνόμασε νεόκορον ὕδωρ. ὁ δὲ Στρατίων ἔζησε χρόνους λγ'.

Μετὰ τοῦτον ἐξουσίασεν Ὀλύμπιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὅς τις ἔκτισε φρούριον εἰς τὸ Χαονικὸν μέρος ἐπὶ τοῦ Σοχακοῦ ποταμοῦ. ἐπάνω δὲ τούτου πρὸς τὸ Βαθύπελον εἰς τὸ ὄρος ἔστησεν ἄγαλμα τοῦ Κρίνου, καὶ ἕτερον τοῦ Πανός· νῦν δὲ εὐρίσκεται ἡ χώρα λεγομένη ἐπάνω-Δάμποβον. ἐξουσίασας δὲ ὁ Ὀλύμπιος χρόνους πολλοὺς ἀνέβη εἰς τὸ τέλος του εἰς τὸ Χαονικὸν ὄρος καὶ ἔκαμε πανήγυριν ἡμέρας πέντε, καὶ ἔστησεν ἄγαλμα ἐκεῖ εἰς μνήμην του, καὶ καταβὰς εἰς τὴν Χαονίαν ἀπέθανεν.

Ἐξουσίασε δὲ Ἀπολλώνιος ὁ υἱὸς τοῦ Λευκίδου, ὅς τις ἐπειδὴ ἐγένετο τόσον πλῆθος ἀνθρώπων εἰς τὸ κάστρον Δρυϊνοπόλεως, ἐβουλήθη νὰ κάμῃ πόλεμον μετὰ τοὺς Βελαρίτας. ἀλλ' ὁ Κόνις, ὃν ἀγαπημένος μ' αὐτούς, δὲν ἄφησε· καὶ οὕτως ἐκίνησε κατὰ τοῦ Κόνεως, καὶ ἔκαμαν τόσον πόλεμον ὥστε καὶ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μόνον οἱ πρῶτοι ἐγλύτωσαν. ὁ δὲ Κόνις ὕστερον ἔκτισε κάστρον θαυμαστόν, τὸ ὁποῖον τῶρα Κόνιτσα λέγεται· καὶ ἔκαμαν ἔνωσιν μετὰ τοὺς Ἡπειρώτας, καὶ οὕτω πλέον δὲν ἐπολέμησε κἀνεὶς μ' αὐτούς. καὶ πάλιν μετὰ μερικὸν καιρὸν ἐκίνησεν ὁ Ἀπολλώνιος κατὰ τῆς Αἰδωνίας, καὶ πολεμήσας χρόνους ἑπτὰ ἐγύρισεν ἄπρακτος, καὶ ἀπέθανεν.

maximis in castellum Drynopolis aquam adduxit, et nominavit Neocoronhydor. Strato autem triginta tres annos vixit.

Post eum Olympius filius regnavit, qui in parte Chaoniae apud Sochacum fluvium castellum condidit, supra hoc autem apud Bathypelum in monte simulacrum Saturni et aliud Panis consuit, nunc ibi invenitur terra, quae vocatur Apanolampovon. Postquam annos multos Olympius regnavit, sub finem vitae montem Chaoniae ascendit, et concilium festum per dies quinque celebravit, et simulacrum in memoriam suam ibi constituit, et, cum in Chaoniam descendisset, mortuus est.

Deinde Apollonius filius Leucidi regnavit, qui, cum tam magna esset in castello Drynopolis hominum multitudo, Belaritis bellum inferre voluit. sed Conis, socius eorum, hoc non passus est, et propterea contra Conim profectus est, et bellum tam grave gesserunt, ut ab utraque parte tantum principes relinquerentur. Conis castellum admirabile postea condidit, quod nunc vocatur Conitza et societatem cum Epirotis inivit, atque sic cum iis non amplius bellavit quisquam. et rursus post tempus aliquod Apollonius contra Aidoniam profectus est, et cum per septem annos cum iis belasset, nihil nactus abiit, et mortuus est.

Ἐγένετο δὲ ἀπὲρ αὐτοῦ ἑκουσιαστικῆς ὁ Μαρδάριος, καὶ ἔζησεν εἰρηρικῶς ἕως οὗ ἐκπαιρῆταισιν ὁ Φοινικεὺς κατὰ τῆς Γυρθῆς καὶ Χομηλῆς, καὶ μετὰ τριῶν ἐπιῶν πόλεμον ἐφορεῖσθαι μαχόμετος. ἦτορ δὲ οὗτος ὁ Φοινικεὺς ἀπὸ τῆν Μολοσσῶν, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Καλλίας λαβὼν τὸ λειψανον τοῦ τὸ ἔσθρην εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ ἔχων πλοῦτον πόλιν, ὄβαλε καὶ ἔκτισαν εἰς ὄρος μικρὸν, κείμενον εἰς τὸ μεσον τῶν κάμπων τῶν Μολοσσῶν, κτιστρον θανααστόν καὶ ὠραῖον, τὸ ὁμοῖον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τὸν Φοινικεῖαν ὠνόμασε.

Μετὰ δὲ τὸν Ἀπολλωνίον βασιλεῖαισ τῆς Ἀρκετοπόλεως 10 καὶ Χαονίας ὁ Περιέκλητος, ἄνδρας θανααστός καὶ ἐγγλωττος πολλὰ, ὅς τις ἐπῆρην εἰς τοὺς Ἄλβας καὶ ἐπῆρς τέσσαρας χιλιάδας ἀνδρῶν ἑλλεντῶν, ἔχων καὶ ἄλλας εἰς ἰδικῶν τὸν, καὶ ἐκστρῆτεσσε κατὰ τῶν Κόλωτων, καὶ τοὺς κατεσφαζεν, ὥσπερ μόνον τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία τῶν ἀγρῶν, οἱ ἦτορ ἀν- 15 θρωποι κῆκιστοι. μαθόντες δὲ οἱ Χιμῆριοι οἱ ὁ Περιέκλητος ἀφῆσαισ τοῖς Κόλωταισ, ἐστρῆζαν εἰς τῆν Τιτοῖπολιν καὶ Χομηλῆν, καὶ ἐκαμαν πόλιν ἀφῆταισμον καὶ εἰς ἀνθρωπίανσ καὶ εἰς πράγματα. τοῖτο μαθῶν ὁ Περιέκλητος ἐστρῆζε κατό- 20 πιν αὐτῶν ὡς λέων, καὶ τοὺς ἰδικῶν ἕως τῆς θυλῆσσης, 20 κατασφαζῶν αὐτοὺς· καὶ ὡς γράφει ὁ Τικμων, ὄθαιάτωσαν ὡς δέκα χιλιάδας. καὶ οὔτωσ ἐξουσίασαν τοῖς τόποισ ἐκεί- 150, καθῶσ γράφει ὁ ἱστορικὸς Ἀδίδφιλος καὶ ὁ Κορῖος,

In eius locum successit Mardarius, qui in pace degit, donec Phoeniceus contra Gardam et Chomelem profectus est, qui post trium annorum bellum pugnant interfectus est. erat autem hie Phoeniceus ex Molosso, et filius eius Callius collectas reliquias eius in patriam postavit, et, cum divitias multas haberet, in monte parvo, qui inter campos Molossorum situs est, castellum admirabile et pulchrum condidit, quod ex nomine patris sui Phoeniceum appellavit.

Post Apollonium in Drynopolim et Chaoniam Pericletus regnavit, vir admirabilis et valde eloquens, qui ad Albanos venit et delegit quatuor milia hominum, cum etiam sex milia suorum haberet, et contra Colonos profectus est, eosque interfecit, ita ut tantum mulieres et liberos eorum relinqueret, cum autem Chimara audivissent, Pericletum Colonos vastare, in Titopolim et Chomelem in ursonem feceront, et nullis modis homines et res deleverunt. Pericletus his auditis eos secutus, ut leo, usque ad mare eos pellit, multos interficiens, et, Tlemone auctore, circa decem milia hominum interfecit, atque sic loca illa in potestatem suam redegit, neque solum ille, sed etiam qui post eum regnarunt per annos 150, ut scribit Antiphilus

καὶ ἐπέρασαν εἰρηνικὰ μὲ τοὺς πλησιάζοντας καὶ εὐτυχέ-
στατα.

Μετὰ δὲ τοὺς χρόνους τούτους ἐβασίλευσεν ὁ Σέραπος
ὃς τις ἐκατάγετο ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἄτλα, ἀλλ' ἦτον ἀνθρω-
5 πος ὑπερήφανος καὶ ἀσυλλόγιστος, καὶ ἄνοιξε πόλεμον μὲ
τοὺς Μολοσσούς Ἀιδωνίους καὶ Ἡπειρώτας· ὁμοῦ ἔχων
στρατιώτας ἀξίους, ὅλους τοὺς ἐκαταπόνει. οὗτοι δὲ ἔγρα-
ψαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅλοι κλαιόμενοι ἀπὸ αὐτὸν πρὸς τὸν
νιὸν Ἰουλίτης Ἀγούστης, ὃς τις ἐκίνησέ μὲ πενήντα χιλιά-
10 δας ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Χειμάρως καὶ ἔστειλε
λόγον πρὸς τοὺς Ἡπειρώτας καὶ Ἀιδωνίους. καὶ ἐκίνησαν
ἐκ τοῦ ἄνωθεν μέρους τῆς Χαονίας, καὶ τὸν ἐπερικύκλωσαν
εἰς τὴν μέσσην χρόνους ἐννέα, ὥστε ὁ Σέραπος ἔγλυσε μὲ ὀλί-
γον μέρος τῶν παλαιῶν γενῶν τοῦ Τίτου καὶ Ὀλυμπίου, καὶ
15 ἐκρύβησαν εἰς τὸ Χαονικὸν ὄρος. τὰ δὲ κάστρα καὶ φρου-
ρια κατεκρήμνισαν, καὶ μόνον ἡ Χαονία πόλις ἔμεινεν ἀγά-
λαστος, ὅτι οἱ Κόνιοι εἶχαν ἀγάπην μὲ τὰ γένη τοῦ Ἄτλα.
καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐμβῆκαν εἰς τοῦτο τὸ κάστρον, ἐξου-
σιάζοντος Δαμίου τοῦ νιοῦ αὐτοῦ, ὃς τις εἰρήνευε μὲ ὅλους
20 τοὺς πλησιάζοντας. ἀλλ' ἡ Δρυινόπολις καὶ ὅλα τὰ ὑπ' αὐ-
τὴν κάστρα ἔμειναν ἀκατοίκητα καὶ πάντῃ ἔρημα χρόνους
185, ὡς γράφει περὶ τοῦ Σεράπου ὁ σοφὸς Κάστωρ ὁ Χαο-
νεὺς καὶ ὁ Μακεδῶν Φόρμιος.

historicus, et Corius, et felicissime degerunt pacem cum vicinis
servantes.

Hoc tempore peracto Serapus regnavit, qui e genere Atlantis
ortus erat; sed homo erat superbus et difficilis, et cum Molossis bel-
lum instituit et cum Aidoniis et cum Epirotis, tamen cum haberet
milites strenuos, omnes hos subiecit; hi autem in Italiam literas mi-
serunt, omnes de eo ad filium Iuliae Augustae querelas deferentes,
qui quidem cum quinquaginta milibus hominum delectorum profectus
in Chimaras venit, et ad Epirotas et Aidonios nuntium misit, et hi
ex superiore parte Chaoniae advenerunt, et illum per annos novem
circumcluserunt, ita ut Serapus cum parvo numero gentium antiqua-
rum Titi et Olympii aufugeret, et hi in monte Chaoniae se abdid-
erunt. castella autem et arces (hostes) everterunt, et sola Chaono-
polis manebat integra, quia Conii societatem inierant cum gente At-
lantis, et post tempus parvum hoc castellum intrarunt, regnante Da-
mio filio eius, qui cum omnibus vicinis pacem servavit, sed Dryno-
polis et omnia quae sub eius imperio erant castella manebant de-
serta et omnino solitudines per annos 185, ut scribit de Serapo sa-
piens Castor Chaoniensis, et Phormius Macedo.

Μετὰ δὲ τοῖς χρόνοις τοῖτους ἤλθαν οἱ Χαοῖται εἰς
 δύταμιν, καὶ ἐνθουσιμῆτοι τῆς πατρίδα των ἐπέγγαν παρακα-
 λαιτικῶς πρὸς τοὺς Ἑπειρώτας καὶ Ἀιδωνίους καὶ Μολοσσ-
 σοὺς καὶ Φοινικῆς, ὅτι ὅλοι οἱ ἔξουσιασταὶ τῶν Μολοσσῶν
 καὶ Χειμάρων εἰς τὴν Φοινικίαν ἐφίσηκοντο, ζητοῦντες εἰς 5
 ἐπάγουν ἢ ἀνακαινίσουσαν τὴν Ἀρκετοπόλιν μὲ τὰ ἐπιλοιπα
 κῆστρα τῆς. ἀλλ' αἰτοὶ δὲν τοῖς ἔδωσαν θέλημα, ἀκούοντες
 τὰ πρότερα σκάνδαλα καὶ ὄσας καταδρομὰς ἐπάθειναν ἀπο
 τὸ γένος των, ἀλλὰ τοὺς ἐστειλαν εἰς τοὺς ἔξουσιαστὰς τῆς
 Ἰταλίας τὰ ἐποιήσωσθαι. οὕτω λοιπὸν ἐπέγγαν καὶ ἐπειτὰ 10
 θῆσαν εἰς τὸ βασιλεῖον τῶν Φρύγκων, καὶ ἤλθεν ὁ βασιλεὺς
 τῆς Ἰταλίας πρὸς τὰ μέρη τῆς Ἀλβιονπόλεως καὶ τοῦ Ἀύ-
 λωνος, καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέρη· ὁμοίως
 ἐπειτὰ θῆσαν καὶ τὰ Βιλλύγραδα μὲ ὅλα τὰ φρούριά των.
 εἰς ἐπέγγαν καὶ οἱ ἐλλεικτοὶ Χαοῖται, καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν 15
 καὶ ἰδὼν ἐκεῖνος τὴν εὐμορφίαν τῶν ἀνδρῶν καὶ μεγαλοκυρ-
 μίαν ἰδυύμασι, καὶ τοὺς εἶχεν εἰς τιμὴν. ἔβαλε δὲ καὶ ἐδιά-
 λειξαν ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰτίου τὸν Σάρωνα, καὶ τὸν ἔκαμε
 στρατάρχη, ὃς τις ἔκτισε κῆστρον ἀπικρὺ τῆς Ἀρκετοπόλεως,
 καὶ τὸ ὠνόμασε Γορανοῦπολιν εἰς τότομα τοῦ πατρὸς του 20
 Γορανοῦ, τὰ τῶν Γοραντῆζι λέγεται. τὸν δὲ Λιβιτόνιον, τὸν
 ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἄτλα, χιλιάρχον ὠνόμασε· καὶ ἔκτισε καὶ
 οὗτος εἶτρον κῆστρον, καὶ τὸ ὠνόμασε Λιβιτόνιον, κείμενον

Hoc tempore peracto Chaonitæ cum se recollegissent et patriam
 suam in memoriam revocarent, auxilium rogaturi venerunt ad Epiro-
 tas et Aidonios et Molossos et Phoeniceos (quia omnes principes Mo-
 lossorum et Chimariorum Phoeniceæ inventebantur), volentes Dryno-
 polim et reliqua eius castella restituere, sed illi eis voluntatem non
 concesserunt, memores turbarum priorum et incursionum, quas ab ea
 gente perpassi erant, sed eos ad Italiae principes miserunt, ut illi se
 dederent. sic iam advenerunt et regno Francogallicorum se subiece-
 runt, atque rex Italiae in regionem Albiopolis et Aulonis venit, et
 omnes illae regiones cum regem agnoverunt, simili modo se subiece-
 runt etiam Belgrada et omnia castella eius; illuc advenerunt etiam
 delecti Chaonitæ, eumque regem agnoverunt, et ille, cum hominum
 pulchritudinem et magnanimitatem videret, miratus est et eos in magno
 honore habuit. delegit autem e genere Titi Saronem, et eum ducem
 exercitus (Stratarchum) fecit, qui in conspectu Drynopolis castellum
 condidit et e nomine Gorani patris Goranopolim vocavit, quæ nunc
 nominatur Gorantzi. Libationium autem, e genere Atlantis ortum,
 Chiliarchum creavit, atque etiam hic aliud castellum condidit et Li-

καὶ τοῦτο εἰς τόπον ὠραῖον καὶ εὐκρατον καὶ ὕδατα ἄριστα
 ἔνδοθεν ἔχοντα. βλέπων δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν θανμαστὴν ἐκεί-
 νην τοποθεσίαν καὶ τὴν ἀνακαίνισιν, ὡς τὸ πρότερον, ἔφερε
 δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας, καὶ τοὺς ἐκατοίκισεν
 5 ἐκεῖ μὲ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία των. περιῆλθε δὲ εἰς
 τὰ μέρη ταῦτα χρόνους πέντε, καὶ ἐκεῖ ἦλθαν καὶ οἱ Ἡπει-
 ρῶται καὶ Ἀιδώνιοι καὶ Φοινικεῖς καὶ Χειμάριοι, καὶ τὸν
 ἐπροσκύνησαν. ἀναχωρῶν δὲ ἐπέρασε νὰ ἰδῆ τὴν θανμαστὴν
 Φοινίκεϊαν, καὶ ἀσθένησε, καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν θρόνον
 10 τον, ἀπέθανεν.

Οὕτω λοιπὸν ἡ Δρυϊνόπολις καὶ ὅλα τὰ κάτω μέρη ἕως
 τὸν Αὐλιῶνα ἔμειναν ἐξουσιαζόμενα ὑπὸ ξένων· ἀλλ' οἱ κάτ-
 οικοὶ ἐπλήθυναν ἐκεῖ πάλιν, καὶ ἔγειναν δύο μερτικὰ ὑπὲρ
 τὸ πρῶτον. καὶ ἐπειδὴ ἄρχισαν νὰ φαίνωνται αἰρέσεις ἀπὸ
 15 τὰ δυτικὰ μέρη καὶ νὰ νοθεύουν τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ἐδι-
 δάχθησαν παρὰ τοῦ ἁγίου Πέτρου καὶ ἄλλων ἀποστόλων,
 ἐκινήθησαν οἱ Χριστιανοὶ ἐναντίον τῶν ξένων, καὶ ἀποδιώ-
 ξαντες αὐτοὺς ἐστάθησαν ἀνδρείως εἰς τὰ πρῶτα, τὰ ὁποῖα
 ἐδιδάχθησαν, καὶ ἐσυμφώνησαν μὲ τοὺς Ἡπειρώτας καὶ Ἀι-
 20 δωνίους καὶ Φοινικεῖς καὶ Κονίους.

Καὶ ἕως μὲν τὸν καιρὸν τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ οὗ-
 τοι οἱ τόποι ἦτον μὲν προσκνημένοι, ὅμως μακρόθεν, εἰς τὴν
 Κωνσταντίνου βασιλείαν· τότε δὲ ἐκίνησαν καὶ ὑπῆγαν εἰς

batonium appellavit, quod et ipsum situm erat in loco pulchro et
 salubri et aqua optima praedito. rex autem cum admirabilem illam
 regionem eiusque restitutionem videret, decem milia hominum ex
 Italia adduxit, ibique eos cum mulieribus et liberis collocavit. pe-
 ragravavit autem regiones has per annos quinque, et illuc venerunt
 etiam Epirotae, et Aidonii et Phoenicei et Chimarii, eumque regem
 agnoverunt. reversus autem visit admirabilem Phoeniceam, et aegro-
 tus est factus, et, cum urbem capitalem advenisset, mortuus est.

Sic iam Drynopolis et omnes regiones inferiores usque ad Au-
 lonem in potestate erant peregrinorum, sed incolae ibi rursus aucti
 sunt, et ex priore duas partes effecerunt, atque postquam haereses e
 regionibus Occidentis apparere coeperunt et vitare fidem, quam edocti
 erant a sancto Petro et aliis apostolis, Christiani contra peregrinos
 profecti eos expulerunt, fortiter firmati in primis initiis, quae edocti
 erant, societatem inierunt cum Epirotis, Aidoniis, Phoeniceis, Coniis.

Atque usque ad tempus Iustiniani magni haec loca, quamvis in-
 directe, regno Constantini subiecta erant, tum autem se moverunt et
 ad Iustinianum magnum venerunt duodecim Drynopolitae et duodecim

τὸν μέγαν Ἰουστινιανὸν δώδεκα Ἀρβινοπολίται καὶ δώδεκα
 Χαόνιται, ἄνδρες διαλεκτοὶ, μεγαλόκορμοι καὶ φρόνιμοι. καὶ
 ὡς τοὺς εἶδεν ὁ βασιλεὺς, ἔχαρη καταπολλὰ τῆν ὠραιότητα
 καὶ γνώσιν των, καὶ εὐθὺς μετὰ τρεῖς ἡμέρας τοὺς ἔδωκεν
 ἀξιώματα τὰ εὐρίσκονται κοντὰ του καὶ εἰς τὸν τόπον των,³
 καὶ ἔστειλε τὸν πρωτοπαθάριον του περιβλέπειν ὅλων τῶν
 μερῶν ἐκείνων, Ἀιδωνίας Φοινικίης Χιμάρου, καὶ ἕως τὸν
 Ἀέλωνα καὶ τὰ Βιλλάγραδα. καὶ εἰς ἑπτὰ χρόνους εἰρήνην
 σαν οἱ τόποι, ὡς ἔθελαν. ἀποθανόντος δὲ τοῦ πρωτοπαθα-
 ρίου Ἀλεξάνδρου ἔγινεν εἰς τὸν τόπον ἐκείνου Κωνσταντῖνος¹⁰
 ὁ Ἀρβινοπολίτης, ὁ ἐκ χώρας Λυμπόβου, ὃς τις διὰ αντιδρο-
 μῆς βασιλικῆς ἔκτισεν εἰς αὐτὴν τὴν χώραν ναὸν τῆς ἑπιρα-
 γίας Θεοτόκου Θεωμησιῶν καὶ ὠρατον, ὡς ἔθελεν. ἦτον δὲ ἡ
 χώρα σήματα ἐννιακόσια δέκα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀξιοὶ τε καὶ
 ἀνδρῖφοι καὶ ἑμποροὶ καὶ εὐγλωττοὶ, καὶ ἕκαμαν ἐκείτην τὴν¹⁵
 χώραν τὰ ἦναι σταυροπέγιον αὐτοδέσποτον, καὶ ὅλοι οἱ ἐκεῖσε
 Χριστιανοὶ αὐτοδέσποτοι, καὶ πάντοτε ἑτοιμοὶ εἰς βασιλικὰς
 χρεῖας. οἱ δὲ ἄνω μαχαλάδες, ἀναγερομενοι εἰς τὸν ναὸν
 τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἐπέκειντο εἰς τὸν τοῦ τόπου ἀρχιερεῖα,
 ὡς καὶ ἡ λοιπὴ ἐπαρχία. ἦτον δὲ οὗτοι μὲν σήματα ἑκατὸν²⁰
 ὀγδοήκοντα, οἱ δὲ κάτω, ὡς εἶπομεν, ἐννιακόσια δέκα. ἀγιέ-
 ρωσε δὲ ὁ αὐτὸς βασιλεὺς τόπον ζευγαρίων εἰκοσιν εἰς γεωρ-
 γίαν, καὶ μύλους δύο, πρὸς σύστασιν καὶ ζωοτροφίαν τῶν

Chaonitae, homines disertī, magnanimi, prudentes, quos cum rex vi-
 disseet, pulchritudine et prudentia eorum magno opere gavius est, et
 statim post tres dies his honores tribuit, ut conspicerentur principes
 apud eum et in terris eorum, et misit protospatharium suum praefec-
 tum omnibus illis regionibus, Aulonicae, Phoeniceae, Chamaricae et
 omnibus usque ad Aulonem et Belgradam, et per annos septem iura
 ex sententia in pace degerunt. in locum mortui protospatharii Ale-
 xandri successit Constantinus Drynopolita, ex urbe Lampoko oriun-
 dus, qui regis auxilio in illa terra templum sanctissimae dei matris
 admirabile et pulchrum ex sententia aedificavit, erat autem urbs non-
 gentarum decem domorum, et homines graves, fortes, pulchri, disertī,
 et effecerunt, ut terra esset stauropegium (iure figendae crucis praedi-
 ta) liberum, et omnes ibi habitantes Christiani liberi, atque ad usus
 regis semper prompti. superiores autem partes, adnunciatas templo
 sancti Athanasii, loci illius archiepiscopo subiectae erant, ut etiam
 provincia cetera, erant autem hae partes domorum centum octoginta,
 inferiores autem, ut diximus, nongentarum decem. dedicavit idem
 rex agrum iugerum viginti ad agriculturam et duo pistrina, ad sum-

δώδεκα ἱερέων τῶν διωρισμένων κατὰ τὸ χρυσόβουλλον. ἀφιέρωσεν ἔτι καὶ τίμιον ξύλον δραμίων ἑξήντα καὶ χρυσᾶ σκευὴ χρυσίων χιλίων.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἐβασίλευσεν Ἰουστίνος ὁ κουροπαλάτος, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔβαλεν εἰς ταῦτα τὰ μέρη καλὸν κυβερνήτην, εὐγῆκαν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἴκοσι πέντε χιλιάδες ἐχθροί, καὶ κατεχάλασαν τὴν περίφημον Δρυϊνόπολιν, καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς κατεκρήμνισαν διὰ τὴν ἀπ' αὐτῶν προτέραν ἀποστασίαν. ἀλλ' ὄντες ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Λιβατονίου τρεῖς ἄνδρες θανμαστοί, ὁ εἰς Ἄργυρος καὶ ὁ ἕτερος Κολόρης καὶ ὁ ἄλλος Χρυσόδαλος, ἐσυμφώνησαν καὶ ἐστάθησαν ἐξουσιασταί, μοιράσαντες τοὺς τόπους εἰς τρία μέρη. καὶ ὁ μὲν Ἄργυρος ἔκτισε κάστρον ἐπὶ τῆς σπηλαιᾶς εἰς τὸ ὄνομά του, ὀρίζον τὴν Γάρδην, τὴν Ζωίλην, τὴν Χομήλην καὶ τὴν Τιτούπολιν· ὁ δὲ Κολόρης ἔκαμεν ἀντικρὺ τοῦ Ἄργυρου φρούριον, ἐπάνω τοῦ κρυφίου ὕδατος, πλησίον τοῦ Δρυϊνοῦ ποταμοῦ, ὀρίζον τὸν κάμπον ἕως τὸ Ἀγίστιον καὶ ἄνωθεν ἕως τὸ μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, Κοσοβίτζα λεγόμενον. ὁ δὲ Χρυσόδαλος ἔκτισε καὶ αὐτὸς φρούριον εἰς τὴν ποδιάν τοῦ Πελάκου ὄρους, διὰ τὰ ἔχη τοὺς ἀδελφούς του κοντὰ καὶ τὰ βοηθῆ ἕνας τὸν ἄλλον· τοῦτο δὲ ὠρίξε τὴν Χαονίαν πόλιν καὶ τὸ Δέλιον καὶ ἕως τὸ Σοχακὸν στενὸν τοῦ ποταμοῦ. ταῦτα τελειώσαντες ἔστειλαν

tum et victum duodecim monachorum secundum auream bullam constitutorum. dedicavit porro etiam honoratum lignum drachmarum sexaginta et aureum apparatus mille grosiorum (piaster).

Morsuo Iustiniano magno regnavit Iustinus Curopolatus, qui cum in has regiones praefectum bonum non constituisset, ex Italia venerunt viginti quinque milia hostium, et Drynopolim celebrem occuparunt, et muros eius everterunt propter illorum priorem defectiorem. sed orti ex genere Libatonii tres viri admirabiles, Argyrus, Colores, Chrysodalus, se coniunxerunt et principes exstiterunt terris in tres partes divisus, atque Argyrus quidem supra cavernam ex nomine suo castellum condidit, gubernans Gardam, Zoilam, Chomelen, Titopolim, Colores autem in conspectu Argyri castellum aedificavit, supra aquam subterraneam prope Drynum fluvium, gubernans campum usque ad Aristium, et in superiore parte usque ad monasterium sanctissimae dei matris, Cosobitza vocatum. Chrysodalus et ipse sub monte Pelaco castellum condidit, ut fratres vicinos haberet, utque unus alii esset auxilio, hoc autem gubernabat Chaonopolim et Delium et omnia usque ad angustias Sochaci fluvii. his finitis ad Tiberium regem quendam miserunt, et regem eum salutarunt nuntiantes etiam

εἰς τὸν βασιλέα Τιβέριον καὶ ἐπροσκύνησαν, διηγούμενοι καὶ τὸν ἀφανισμόν τῆς Δρυινοπόλειως. οὗτος δὲ ἐχάρη πολλά, ὅτι εὗρισκοντο εἰς τόσῃν εἰσιβίαιαν καὶ ἀνδρίαν τῆς πίστεως, καὶ μετακάλεσας ἐκτὶ τὸν Ἄργυρον τὸν ἔκαμε μεγάλας χάριτας, καὶ τὸν ἔδωκεν ὄρισμοὺς νὰ κυβερνᾷ ὅλα τὰ μέρη ταῦτα 5 εὐσεβοφρόνως καὶ δικαίως, καὶ νὰ στέλλῃ εἰς τὸ βασιλεῖον κατ' ἔτος φλωρία χιλιάδας τικοσι, τὰ δὲ λοιπὰ νὰ φυλάττωσι διὰ χρεῖαν τοῦ τόπου εἰς καιρὸν πολέμου. τὰ δὲ εἰσοδήματα τῆς Χαονίας καὶ Δρυινοπόλειως ἕως τὴν Τιτοῦπολιν ἐγίνοντο χρυσῶν χιλιάδες ὀγδοήκοντα δύο. ἔκτισε δὲ ὁ Ἄργυρος εἰς 10 τὸ κάστρον τοῦ ναὸν τοῦ παντοκράτορος μὲ βασιλικὸν χρυσόβουλλον καὶ χαρίσματα παρὰ τοῦ αὐτοῦ Τιβερίου. ἔκτισε καὶ ἄλλον ναὸν τῆς ἑπιτραγίας Θεοτοκου.

Ἐπέρασεν δὲ εἰρηνικὰ ἕως τὸν καιρὸν Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγονάτου, ἔτος 571, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ χι'. οὗτος ὁ βασιλεὺς, ἀκούσας ὅτι εὗρισκονται δώδεκα σπηταὶ εἰς τὸν πάτον τοῦ Δρυνοῦ ὄρους, ἔστειλε καὶ ἔκτισε ναὸν μικρὸν μὲν, ὅμως 15 πολλὰ ἄραιον, εἰς τὴν ὑψηλὴν πέτραν, πλησίον τῶν ἀσκητῶν, καὶ διώρισε χαρίσματα πολλὰ τοῦτου τοῦ ναοῦ, ὡς τὸν τόπον τῆς Γάρδης μὲ τὴν κλεισοῦραν τῆς Ζωΐλης καὶ τῆς Χουηλῆς. 20 ἐσῆκωσε δὲ καὶ τὴν πατήνηριν τὴν γινομένην εἰς τὸ Πέλακον, καὶ τὴν μετέθερεν εἰς τῆς Χαονίας τὸ μέρος, καὶ τὴν ἀνόμασε Πρωγονιανήν. εἰς ταύτην ἐσυναΐετο πλῆθος ἀνθρώπων, καὶ διήρκει ἕνα μῆνα.

interitum Drynopolis. hic autem magnopere gavisus est, quia reperiebantur tanta pietate et fortitudine fidei praediti, et accessit Argyro magnos tribuit honores, eisque imperavit, ut totam hanc regionem pie et iuste gubernaret, et ut ad thesaurum regium anno unoquoque aureorum viginti milia adferret, cetera autem propter usum loci ad tempus belli servaret. Vectigalia autem Chaoniae et Drynopolis usque ad Titopolim erant aureorum octoginta duo milia. Argyrus in castello suo templum omnipotentis (pantokratoris) condidit, adiutus regis aurea bulla et donis ab eodem Tiberio concessis. condidit etiam aliud templum sanctissimae dei matris.

In pace degerunt usque ad tempus Constantini Pogonati, sive annum 6135, p. Chr. n. 655. hic rex cum audivisset duodecim in monte Dryno esse anachoretarum cellas, quosdam misit, et templum, parvum quidem, sed valde pulchrum, in alta rupe, prope anachoretas condidit, et multa huius templi dona constituit, ut locum Gardae cum Cleisura Zoilae et Chomeles, sustulit etiam nondinas, quae in Felaco fiebant, et eas in Chaoniae partem transtulit, quam vocavit Pogonianam, huc hominum multitudo convenit, et nondinae mensem unum duraverunt.

Ἐξῆσαν δὲ εἰρηρικὰ ὁ κόσμος ἕως τὸν καιρὸν Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, ὅστις, ὡς εἰκονομάχος, ἔστειλε νὰ κρημνίσῃ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ νὰ τὰς συντρίψῃ. τοῦτο οἱ Χριστιανοὶ ἀκούσαντες ἔτρεξαν καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἀπεσταλμένους. ὁ δὲ 5 Ἀργιόλεος, μαθὼν αὐτό, ἀντεφόνευσε τεσσαράκοντα ἐκλεκτοὺς ἄνδρας ἀπὸ τὰ κάστρα ταῦτα, εὗρισκομένους κοντὰ του κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ. διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν εἰκονομαχίαν ἐστάθησαν ἐναντίοι ἕως τὸν καιρὸν Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης, ὅτε μαθόντες ὅτι ἡ εὐσέβεια πάλιν 10 κηρύττεται παρὰ τοῦ βασιλέως, ἔτρεξαν εὐθύς μὲ δῶρα βασιλικὰ καὶ ἐπροσκύνησαν, καὶ ἔδειξαν τὰς διαταγὰς τῶν προτέρων βασιλέων. καὶ οὕτως ἔστειλαν κατ' ἔτος τὸ εἰσόδημα τῶν τόπων τούτων κατὰ τὸ χρυσόβουλλον, ἕως τὸν καιρὸν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ἔτος 597.

Ἄτε δὲ ἐβασίλευσεν ὁ Ἀλέξιος, ἔστειλεν εἰς ὅλα τὰ πε- 15 ραθόρια νὰ ὑπάγουν διὰ νὰ ἰδῆ τὰ χρυσόβουλλα καὶ τὰς συνθήκας ἐκάστου τόπου· καὶ οὕτως ἔστειλαν καὶ οἱ Δρυινοπολίται τὸν ἀρχιερέα των Μεθόδιον, ὃς τις κατήγετο ἐκ τοῦ γένους τοῦ Κολόρου, ἄνθρωπος σοφὸς καὶ ἐπιστήμων, 20 καὶ μετ' αὐτοῦ δώδεκα ἄρχοντας ἐκλεκτοὺς ἐπαρχιώτας του, τὸν Δούκαν ἐκ τῆς Ἀργυροῦ, Μάρκελλον ἐκ τῆς Γάρδης, Ἀνδρέαν ἐκ τῆς Χομῆλης, Ἀγγελινὸν ἐκ τῆς Τιτονπόλεως, Κωνσταντῖνον ἐκ τῆς Κολόρης, Πέτρον ἐκ τῆς Ζωίλης, Μάρ-

In pace mundus debebat usque ad tempus Leontis Isaurii, qui, cum esset simulacrorum osor, homines misit, ut simulacra sancta everteret et deleret. his auditis Christiani concurrerunt et missos interfecerunt, Leo autem ferus hac re audita quadraginta viros delectos huius castelli invicem interfecit, qui apud eum ex pacto Iustiani magni erant. haec igitur ob simulacrorum deletionem iam exstiterunt hostes usque ad tempus Constantini et Irenes, quo quidem tempore cum cognovissent pietatem rursus pronuntiari a rege, cum donis regis statim accurrerunt, eumque regem salutarunt, et conditiones pacti regum priorum declaraverunt, atque sic anno unoquoque vectigalia locorum illorum secundum auream bullam miserunt usque ad tempus Alexii Comneni, sive annum 6697.

Alexius cum esset rex in omnes provincias homines misit, ut advenirent, ut videret aureas bullas et conditiones pacti loci uniuscuiusque, atque sic etiam Drynopolitae Methodium archiepiscopum suum miserunt, qui e genere Colori ortus erat, hominem sapientem et doctum, et cum eo duodecim principes delectos ex eius provincia, Ducam ex Argyro, Marcellum e Garda, Andream e Chomele, Angelinum e Titopoli, Constantinum e Colore, Petrum e Zoila, Marcum se-

κον σπονδαίον ἐκ τῆς Χαονίας, Ἰωάννην ἐκ τῆς Πολιανῆς,
 Μανώλην ἐκ τῆς Αἰλλῆς, Λεόντιον ἐκ τῆς Λιβατοβίας, καὶ Κυ-
 ριακὸν ἐκ τοῦ Ἀριστίου. τοὺς τοὺς ἐδέχθη ὁ βασιλεὺς εὐσε-
 βοφρόνως, καὶ τὸν μὲν ἀρχιερέα ἔδωκεν ἐρισμὸν, καὶ ἐπῆρεν
 ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τούτων χιλιάδας φλωρίων, ὅτιώ διὰ τὰ 5
 κτίση ναὸν τῆς ἐπισκοπῆς του εἰς μνήμην τῆς κοιμησίως τῆς
 ὑπεραγίας Θεοτόκου, πλησίον τοῦ Πελάκου, ὅπου ὀγίνετο ἡ
 μεγάλη πανήγυρις, τὴν ὁποίαν Κωνσταντῖνος ὁ Πρωγενάτος
 ἐσῆκωσε, καὶ νὰ ᾔηται καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν
 τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἡ δωδεκαήμερος πανήγυρις. ἀκόμη τὸν 10
 ἐχώρισε καὶ ὄλον τὸ σῦνερὸν του καὶ τὸ φρουριὸν τοῦ Πελά-
 κου νὰ λαμβάνη τὸ δέκατον, καὶ ὅσοι Χριστιανοὶ ᾔθελαν κα-
 τοικῆσαι ἐκεῖ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν, νὰ ᾔηται αὐτοδέσποτοι. τοὺς
 ἔδωκε καὶ χρυσόβουλλον θαυμαστὸν, ὥστε νὰ μὴν ἤμπορῃ
 ἄλλος νὰ τὸ χαλάσῃ, βεβαιωμένον καὶ ἀπὸ τότε πατριάρχην 15
 Εὐστάθιον. καὶ ἐλθὼν ὁ ἀρχιερεὺς ἔβαλε τῆς, καὶ ἔκτισαν
 τὸν ναὸν τῆς ἐπισκοπῆς του εἰς μνήμην αὐτοῦ τοῦ βασιλέως,
 ὡς εὐρίσκεται τὴν σήμερον, διότι εἰς τὸ Πελάκον εὐγαιναν
 ἄνθρωποι ἄξιοι καὶ ἐνάρετοι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔδωκεν αὐτῷ εἰς
 τὴν ἐπισκοπὴν τόπους, τὴν Κλαδάνην μὲ ζευγάρια δέκα καὶ 20
 ἐλαίας αὐτῷ, τὴν Κοσοβίτζαν μὲ ζευγάρια ὅτιώ, τὸ Μαυρίκι
 μὲ ζευγάρια δώδεκα καὶ ἐλαίας ὡ, τὸν Ζαμβρινὸν τόπον μὲ
 ζευγάρια πέντε καὶ ἐλαίας ψ', εἰς Πεπέλους τὸν ναὸν τῆς

verum e Chaonia, Iouannem e Poliane, Manuelem e Dela, Leontium e
 Libatobia, Cynacum ex Aristio. hos rex pie excepit, et archiepiscopo
 veniam concessit, et ille ex horum vectigalibus octo milia aureorum
 sumisit, ut templum in provincia sua in memoriam omni sanctissimae
 dei matris conderet, prope Pelacum, ubi magnaebant mundinae,
 quas Constantinus Pogonatus sustulit, ut etiam haec pars et mundinae,
 quae duodecim dies durabant, sub potestate essent archiepiscopi.
 donavit eum etiam tota regione vicina et castello Pelaci, ut
 ibi acciperet decimam, et concessit, ut omnes, qui ibi habitaturi es-
 sent in eius provincia, liberi essent, et eis dedit etiam auream bul-
 lam, admirabilem, qua dictum est, alium hoc solvere non posse, con-
 firmatam etiam ab Eustathio qui tum erat patriarcha. et reversus
 archiepiscopus templum provinciae suae in memoriam regis ipsius
 statim condidit, quod hodie invenitur, quia in Pelaco viasunt ho-
 mines illustres et fortes, rex autem eius provinciae loca dedit, Chla-
 danam cum decem iugerum agro, et oleis milibus trecentis septua-
 ginta quinque, Cosobitzam cum octo iugerum agro, Mauriki cum duo-
 decim iugerum agro et oleis octingentis, Zambrinum cum quinque
 iugerum agro et oleis septingentis, templum sanctae Trinitatis, quod

ἁγίας Τριάδος μὲ ζευγάρια ὀκτώ καὶ ἐλαίας χ', τοὺς Γονά-
 τας μὲ ζευγάρια δέκα καὶ μύλους δύο, εἰς τὴν Δέρβην τὸν
 ναὸν τῶν ἄσωμάτων μὲ ζευγάρια πέντε. καὶ εἰς μὲν τὴν
 Κλαδάνην ἔκτισε ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, εἰς δὲ τὸν Ζαμ-
 5 βρινὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τὸν ὁποῖον ὀνομάζουσι ὑψη-
 λὸν Γεώργιον.

Ἐπέρασαν δὲ οἱ τόποι οὗτοι εἰρηνικὰ ἕως τὸν καιρὸν
 Ἀνδρονίκου βασιλέως τοῦ ἐλεήμονος. τότε ὑπῆγεν ὁ ἀρχιε-
 ρεὺς Ἀθανάσιος πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὸν τότε πατριάρχην·
 10 ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν ἐχάρισε τὴν πανήγυριν τὴν γινομένην εἰς
 τὸν Ζαμβρινὸν τόπον τὴν 8 τοῦ Ἰουνίου, καὶ μύλους δύο,
 ἀκόμη καὶ εἰς τὸν Βομπλὸν τόπον διὰ ζευγάρια τρία, ὅπου
 ἔκτισε ναὸν τοῦ τιμίου προδρόμου, καὶ εἰς τὸν Σοχακὸν χω-
 ρίον μὲ τόπον διὰ ζευγάρια πέντε, μύλους δύο καὶ ἐλαίας τ',
 15 καὶ ἕτερον μετόχιον εἰς Δολοβίσταν.

erat in Pepelis, cum octo iugerum agro et oleis sexcentis, Gonatam
 cum decem iugerum agro et pistrinis duobus, templum spiritus, quod
 erat Derbae, cum quinque iugerum agro, atque Chladanae templum
 sancti Nicolai condidit, Zambrini templum sancti Georgii, quod no-
 minant altum Georgium.

Loca haec in pace degerunt usque ad tempus Andronici Elee-
 monis regis, tum Athanasius archiepiscopus ad regem et patriarcham
 venit, rex autem ei dono dedit nundinas, quae Zambrini die 8 men-
 sis Iunii fiebant, et pistrina duo, etiam in Vomplo tria iugera, ubi
 templum condidit honorati prodromi, in Sochaco quinque iugera, pi-
 strina duo, oleas trecentas, et alium vicum ad Dolobistam.

INDEX HISTORICUS.

- Abaricus** occupata a Benetis 253, 14.
Abdula pascha 260, 17.
Acarnania sive Acta a Turcis occupata 251, 12.
Acarnaniae misera conditio 238, 6.
Achaia a Mechemeto subacta 31, 11.
Achelous 212, 24. 215, 9. 221, 13. 234, 21.
Achmates, Berchoae praetor 84, 6.
Achmetis sultani filius 257, 11. eius mater ib. 16.
Achmetes, frater Ali 260, 18.
Achridae, quondam Iustiniana 170, 4. Achridenses 107, 19.
Achumata praefectus turcicus 30, 19. 52, 18.
Achumata Barazitae f. 52, 13. 71, 5.
Achmates bassa, a sultano in Apuliam cum exercitu missus 125, 13.
Adrianopolis 14, 19. 25, 2. 79, 4. 108, 14. 151, 5.
Adrianopolis occupata a Murato 241, 9.
Aetoli Symeonem libenter excipiunt 213, 13.
Aetolia subiecta Nicephoro 212, 18. Symeoni subiecta 213, 16. in duas divisa partes 215, 13.
Agareni litterarum rudes 26, 11.
Agareni 229, 22.
Agathopolis urbs 25, 7.
Aidonatum s. Paramythia 238, 15.
Aidonia fortiter defenditur contra Conin 269, 22.
Aidonia per protospatharium Iustiniani magni gubernata 274, 7.
Aidonii mors 268, 17.
- Aidonii, victi a Serapo, apud filium Iuliae Augustae** de eo queruntur 271, 11. 272, 3.
Aidonii se submittunt regi Italiae 273, 7.
Aidonii veram fidem tuentur contra haereseos 273, 19.
Aidonium 268, 8.
Aidonius rex Epiri 264, 14.
Albae auctoritas 267, 20.
Albae populus tribuit Pericleto milites 270, 12.
Albani 55, 5.
Albania subiecta Barazito 241, 15.
Albaniae angustiae 264, 10.
Albanici proceres 128, 13.
Albanis diffidunt Turcae 261, 2.
Albanitae vincunt Nicephorum 212, 24.
Albanitae Aetoliam accipiunt 215, 7.
Albanitae Ioanninam circumcludunt 220, 16.
Albanitae Spatam a Magno Magistro liberant 223, 8.
Albanitae Ioanninam oppugnant 230, 21.
Albanopolis, hodie Albasani 265, 2.
Albas conditor Albanopolis 265, 8.
Albasani vid. Albanopolis.
Alhiopolis subiecta regi Italiae 272, 12.
Alexander Terensis 179, 9.
Alexander protospatharius moritur 274, 10.
Alexius filius Chatzis 260, 11.
Alexius Comnenus 277, 14. postulat, ut civitas unaquaeque pacta sua ei monstrat ib. 15.
Alexius Comnenus pie se gerit erga Methodium episcopum 278, 8.

- Ali, filius Aslanis 260, 12.
 Ali Tepeleniotes 262, 5.
 Amasia 194, 20.
 Amastris urbs capta a Mechemete
 26, 14.
 ameras i. e. nobilis, emir 234, 1.
 Ameruntza 38, 8. eius filius 48, 10.
 Amerutza 117, 16. 124, 17. Amer.
 Scederbeius 130, 4. ib. 16.
 Amelizium oppidum 34, 15.
 Amurat ameras moritur in pugna
 234, 1.
 Amurates eques Myrsioses in vin-
 cula datus 217, 5.
 Amyrutza Trapezuntius philoso-
 phus 8, 20.
 Ananias, Strumnitzæ episcopus
 187, 5.
 Anapli a Benetis occupata 254, 1.
 Anastasius presbyter 181, 17. 191,
 18.
 Anatoblas Turcomeniæ præfectus
 75, 13.
 Ancyranus, Heracleæ metropolita
 113, 5.
 Andreas Chomelites, socius addi-
 tus Methodio legato 277, 21.
 Andronicus Manuelli regis f. 7, 1.
 Andronicus Manuelli regis frater ab
 avo caecatus 4, 6.
 Andronicus Palaeologus moritur
 209, 4.
 Andronicus Eleemon imperator
 279, 8.
 Angelica Palaeologina uxor Tho-
 mæ 216, 9. 222, 11.
 Angelica Izaon nubit 231, 1.
 Angelica Ducaena Palaeologina
 moritur 235, 9.
 Angelicæ laudes 230, 22 sq.
 Angelinus Titopolitanus, socius ad-
 ditus Methodio legato 277, 22.
 Angelocastrum 215, 10.
 Anna, mater Thomais, filiae Ioan-
 nis 211, 8. nubit Comneno,
 duci Bulgarorum ib. 9.
 Anthimus, Solonis episc. 186, 14.
 Anthiphilus historicus 270, 24.
 Antonius Cantacuzenus 181, 19.
 Antonius Hieromonachus 131, 16.
 Antonius Francus satelles Thomæ
 230, 11.
 Apehidas condiscipulus Aristobuli
 264, 17.
 Apollinis oraculum 263, 3.
 Apollonius, filius Leucidæ 269,
 21.
 Apsaras vid. Michael A.
 Apsaras vid. Theodorus A.
 Apulia 125, 14. 126, 7.
 Archimandrii præsides Gabriel 233, 6.
 Archimandrium 229, 12.
 Areochobitza subiecta Thomæ
 227, 13.
 Areochobitzae castellum 217, 12.
 Argyrocastrum 237, 13.
 Argyrocastrum vid. Suleimanes.
 Argyrocastrum conditum ab Ar-
 gyro 275, 11.
 Argyrus, ex genere Libatonii oriun-
 dus, condit Argyrocastrum, im-
 perat Gardæ, Chomelæ, Zoi-
 læ, Titopoli 275, 13.
 Ariste, soror Stratonis 268, 7.
 Aristium subiectum Kolori 275, 18.
 castrum in Aidonio 268, 8.
 Aristobulus comes Atlantis 264, 17.
 Aristobulus ab Atheniensibus ca-
 lumnias affectus 267, 4.
 Armenii 160, 18.
 Arsenius, genere Apostoles 141, 15.
 Arsenius Tornobi metropol. 184,
 11.
 Arsenius Adrianopoleos metropol.
 184, 19.
 Arsenius Philippopoleos metropol.
 185, 2.
 Arta urbs Aetoliæ 213, 14. 215,
 11. 234, 22. 237, 17.
 Arta a Ioanne Spata capitur 221,
 13.
 Arta, contra eam Magister Ma-
 gnus proficiscitur 223, 7.
 Arta sedes primi sacerdotis 229,
 19. devastata a Tamurtase 229,
 23.
 Arta sive Acarnania occupata a
 Turcis 251, 12.
 Artabestus satelles Thomæ 230,
 11.
 Artæ morbus pestiferus oritur
 221, 11.
 Arula 228, 19.
 Asan Coronæ præfectus 32, 17.
 35, 12.
 Aslanis ecclesia 250, 13.
 Asomaton vid. Derba.
 Asomatorum regio 12, 11. 16, 12.

- Asprocastrum oppidum 54, 17.
 Assuan praefectus Ioanninae 249, 11.
 Atana urbs 60, 17.
 Athanasii sancti templum 274, 19.
 Athanasius archiepiscopus ab Andronico liberaliter donatus 279, 9.
 Athenae a Mehemete captae 25, 15.
 Athenae 97, 10. captae a Mehemete 124, 22.
 Athenae occupatae a Murato 242, 6.
 Athenienses exules Drynopolim condunt 264, 14.
 Athenienses maledictis persequuntur Titum et Atlantem 266, 20.
 Atlas dux 263, 6. 264, 16. vocatur ib. 13.
 Aitho mons, Stauronicetae e. magni Nicolai monasterium 169, 17.
 Aitho mons sanctus 58, 19.
 Aulon 126, 9.
 Aulon eripitur Benetis 254, 10.
 Aulon subiecta regi Italiae 272, 12.
 Aulon subiecta populo Italiae 273, 12.
 Aulon per protospatharium Iustianiani magni gubernata 274, 8.
 Auriarum Genustium familia 3, 3.
 Asemidae 43, 12.
 Bagenetia 229, 2.
 Bagosum 215, 17.
 Baia vid. Ginos.
 Baiazita Iltirim 4, 20.
 Baiazita II. v. Otomanidae.
 Baiazita v. Turcarum reges.
 Baizantus Murati filius 241, 11.
 Balburium Persarum urbs 73, 20.
 Baracus Reiza 55, 21.
 Bardanus, praepositus castro Donati sancti 217, 9.
 Barinus oppidum 58, 4.
 Barsacidae 53, 15.
 Basilius 131, 1. 195, 11.
 Batatae, nobilis Ioannita, in vincula datus, deinde in exilium missus 217, 7.
 Bathypelus mons 269, 5.
 Bees (bey) Ioanninae 258, 19. 259, 4.
 βετλὴθας consilarii regis turci 11, 20.
 Bela capta ab Isaimo 227, 10. 229, 2.
 Belae episcopus 232, 21. 234, 7.
 Belarice venant Chaconem 268, 1.
 Belaritas socii belli coniuncti cum Coma 227, 13.
 Belas Antonius, episc. metropolitae Ioanninorum 186, 15.
 Belgrada 211, 12.
 Belgrada per protospatharium Iustianiani magni gubernata 274, 8.
 Beligrada subiecta regi Italiae 272, 14.
 Beligradi a Germanis occupata 274, 4. Kiopele subiecta ib. 9.
 Beltista a Spata occupata 234, 6.
 Beneti Mascom sanctam et Preberam occupant, multaque alia loca 284, 12.
 Beneti privantur Aulone 254, 10.
 Beneti inuentor pacem inil cum Thoma 254, 13.
 Beneti aggrediuntur Turcas 236, 11.
 Benetia 237, 10.
 Benjamin, Parinaxae metropolit. 185, 3.
 Benaticum 261, 20.
 Benzoes 179, 7. 194, 20.
 Berroia Verrii urbs celebris Graeciae 213, 21.
 Berroia occupata a Murato 242, 6.
 Bessario Nicaeae antistes 8, 21. 10, 3.
 Bostons fluvius 264, 11.
 Buzys 194, 22.
 Blachi et Bulgari capti crudeliter tractantur a Thoma 225, 6.
 Blachia, pars Thessaliae 210, 7. subiecta Nicephoro 212, 13. Symeoni subiecta 213, 5.
 Blachia subiecta Baiazito 241, 15.
 Blachiae morbus pestifer oritur, 259, 22.
 Bodena, Thomae sedes 216, 4.
 Bonplum Athanasio archiepiscopo donatum 279, 12.
 Boncoes Sgurum elicit et crudelissime se gerit 238, 1.
 Bradetinum 161, 18.
 Brantzes, comes Irai 234, 21. contra Gionem proficiscitur 236, 9.
 Britia administrata a Belae episcopo 234, 7.
 Briones Palaeologus Izaum coronat 232, 19.
 Brya urbs 63, 6.

- Bulgari et Blachi, capti, crudeliter tractantur a Thoma 225, 6.
 Bulgaria 7, 18.
 Bulgaria subiecta Baiazito 241, 14.
 Bursina subiecta Thomae 227, 2. ib. 11.
 Buthrotum 256, 7.
 Cabacites 38, 1.
 Cabala 111, 3. 183, 2.
 Cairus 126, 4.
 Calabryta urbs a Mechemete subiecta 31, 11.
 Callias, filius Phoeniceus 270, 5.
 Callipolis 5, 13.
 Callipolis occupata a Murato 241, 9.
 Calognomus, legatus Spatae 230, 2.
 Canina 211, 12.
 Capha capta a Mechemete 45, 6. 52, 15.
 Capsa capta a Mechemete 26, 15.
 Carachemitium Persarum urbs 73, 11.
 Caramania 60, 18.
 Caramanides 53, 16.
 Caramanitae s. Cilices 173, 9.
 Caramustapha dux 256, 6.
 Caraziabassa Turcarum in Oriente dux 12, 19.
 Carthagena, concil. Carthagenense 182, 12.
 Castamona urbs 26, 8. 52, 14.
 Castor Chaonius, historicus, Serapi mentionem facit 271, 22.
 Castoria sedes Symeonis 212, 4. 226, 12.
 Catamani 61, 7.
 Cephalenia, ibi terrae motus oritur 255, 5.
 Chalce ins., monaster. S. Mariae 178, 20.
 Chalcedo 183, 6. 194, 19.
 Chalcis a Mechemete expugnata 44, 17.
 Chalcis s. Eurippus, expugnata a Mechemeta 125, 7.
 Chahil Aulonem eripit Benetis 254, 10.
 Chahilbassa 11, 2. 24, 11.
 Chaonia a Belaritis vexata 268, 1.
 Chaoniae vectigalia 276, 9.
 Chaonicus mons 271, 15.
 Chaonitae cum patriam restituere vetiti essent, Francogallis se submitunt 272, 1.
 Chaonitae Italiae regem agnoscunt 272, 15.
 Chaonitae legationem mittunt ad Iustinianum magnam 274, 2.
 Chaonopolis, castrum Stratonis 268, 4.
 Chaonopolis 271, 16. subiecta Chrysodalo 275, 11.
 Chas Murates Orientis praefectus 43, 4.
 Chati seriphi (Khat-y-cherif) i. e. charta nobilis sive diploma regis Turcarum 244, 8.
 Chatzes (Hadgi pacha) 260, 6.
 Cherseogle Baiazitae gener 60, 19.
 Chiliarchus, potestatis nomen 272, 22.
 Chimara per protospatharium Iustiniani magni gubernata 274, 7.
 Chimara urbs 271, 10.
 Chimarii Titupolim et Chomelem aggrediuntur, a Pericleto vincuntur 270, 16. se submitunt regi Italiae 272, 5.
 Chimarrae montes 268, 15.
 Chlapenus, satrapa Serbiorum, in matrimonium ducit viduam Prelumpi 213, 19. 214, 14. contra Blachiam proficiscitur 214, 17.
 Chomelae angustiae templo in monte Dryino condito donantur 276, 20.
 Chomele, propinqua Albae, nubit Zoilo, filio Titi 266, 15.
 Chomele, castrum 267, 15.
 Chomele vexata 268, 13. a Phoeniceo vexata 270, 3. a Chimariis vexata ib. 16. subiecta Argyro 275, 11.
 Chontezes legatus Serbiorum 226, 14.
 Chotzas vid. Tzanum.
 Christiani 79, 20. 83, 14. ib. 17. 93, 15. 94, 1. ib. 4. ib. 5.
 Christianopolis 142, 17.
 Chrysoceramus 137, 12.
 Chrysodalus ex genere Libatonii oriundus imperat Chaonopoli et Delio 275, 11.
 Chrysopolis, dicta Scutaris 12, 8.
 Chrysostomus 197, 15.
 Chuchulitae proditor 226, 19.

- Chusimes filius Ali** 260, 15.
Ciamala 56, 21.
Cilia urbs 54, 17.
Cilicia 52, 14.
Civil Achumata 26, 9.
Cladane Methodio archiepiscopo donatur 278, 20.
Clunias 183, 3.
Coloni, ferus populus 270, 17.
Comneni 37, 2.
Comnenus David, rex Trapezuntis 96, 22.
Comnenus, dux Bulgarorum, in matrimonium ducit Annam 210, 11. *frater Stephani ib.* 11.
Comnenus vid. Alexius cet.
Comi amici generi Atlantis 271, 17.
Conii veram fidem tuentur contra haereticos 273, 20.
Conis cum Apollonio bellat, condit Conitsam castellum 269, 18. *contra Antonium proficiuntur ib.* 22.
Conitza castellum 269, 19.
Constantes in vincula datus, postea honoratus 217, 4.
Constantini regnum 273, 23.
Constantinopoli 78, 2. 97, 13. 80, 19. *obsessa a Mechemete I.* 5, 20. *expugnata a Mechemete II.* 20, 15. *novi cives e pluribus locis in urbem traducti* 25, 14. 26, 16. 37, 20. 44, 20. 55, 9. 74, 17. *templum S. Sophiae* 22, 14. 160, 19. 199, 14. *S. Apostolorum* 28, 17. 29, 5. 80, 15. 81, 17. 82, 19. *monasterium Pammaccaristae, domicilium patriarchae* 28, 18. *porta lignaria* 17, 9. *Cherson.* S. Romani 18, 1. *Cynegia* 19, 6. *Adrianopolitana* 29, 15. *monasterium S. Mariae* 82, 4. *eiusdem templum* 82, 7. 83, 2. 116, 5. *Imaretium, Mechemetae templum* 82, 21. *Constant. nova Roma appellata* 83, 12. *Manganorum monast.* 108, 4.
Constantinus rex v. Palaeologi.
Constantinus Palaeologus, imperator 161, 20.
Constantinus praeses 226, 23.
Constantinus Pogonatus in monte
- Dionis templum condit** 276, 24.
Constantinus Coloritanus socius additus Methodio legato 277, 23.
Constantinus Dyopolititanus ex urbe Lampolis oriundus fit protospatharius 274, 19.
Constantinus, comes Irenes 276, 8.
Constantinus Tricallae episcopus 248, 2.
Corinthus 15, 10. 97, 15.
Corinthus Turci subiecta 255, 12.
Corius historicus 270, 24.
Corona urbs capta a Mechemete 32, 17. 57, 17.
Corona, civitas 143, 9.
Coisitis, monaster. 111, 2. 132, 14.
Coisitis, coenob. 132, 11.
Coimas, Casandriae episc. 186, 5.
Coisitis Methodio archiepiscopo donatur 278, 21.
Coetes vid. Myrsoberthus.
Coetes dux Thraciarum 228, 8.
Creta 197, 21. 182, 10.
Curcota Basilitae 4. 65, 16. 71, 2.
Cuspalatus vid. Iustinus.
Cusae Iosaphus Hieromonachus.
Cyprus 194, 16. *expugnata a Selime* 199, 15.
Cyrenus Aristionensis socius additus Methodio legato 278, 3.
Cyrellus, Heracliae metropol. 184, 9. *Nicaeae metropol.* ib. 15.
Cyritza 108, 15.
Cythera 148, 1.
Damasconus, Cetri episc. 186, 4.
Rhendiuae episc. ib. 21.
Damasis, castellum Blachiae 214, 19.
Damastrus, princeps Epiri 263, 8.
Dannus, princeps Chaonopoli 271, 19.
Daniel, Ephesi praesul 58, 11.
Daniel, Ephesi pontifex 127, 14.
David rex Trapezuntius, Trapezuntem Mechemetae II. tradidit 37, 22. *ipse Cypalum deportatus ibique e medio sublatus* 38, 1.
David, Hieresi et S. montis metropol. 185, 10.
Delium, castrum Atlantis 268, 5. *subiectum Chrysodato* 275, 22.

- Delphis memoria servatur Titi et Atlantis 267, 11.
- Demetrii sancti monasterium 248, 7. 251, 15.
- Demetrii sancti dies festus sive memorialis 259, 24.
- Demetrius Manuelli f. 6, 22. 15, 6. a Mechmete Peloponneso eiectus 33, 12. 35, 8.
- Demetrius Asan, Corinthi princeps 97, 14.
- Demetrius Cantacuzenus 151, 4.
- Derba, templum incorporeorum (Asomaton), Methodio archiepiscopo donatur 279, 2.
- Derbenia, angustiae Thessaliae 261, 20.
- Diacrii, origo generis Titi 267, 9.
- Dibani (i. e. le divan) 261, 1.
- Dietymotichum urbs 68, 5.
- Dionysius patriarcha 40, 16. 42, 20. 60, 6. 77, 5.
- Dionysius v. Patriarch.
- Dionysius Triccalensis 247, 12. astrologus ibid. pravus homo 248, 7. seditionem movet contra Turcas 249, 18.
- Dobile, soror Glyconis, nubit Philemoni 268, 18.
- Dolovista Athanasio archiepiscopo donatur 279, 15.
- Dolovistum 140, 19.
- Donati sancti castrum 217, 10.
- Donati sancti ecclesia 228, 5.
- Dositheus 183, 4.
- Dragome subiecta Thomae 227, 13.
- Drama urbs 135, 11.
- Driscum 236, 11.
- Dryinopolis 229, 2. eius episcopus 232, 21.
- Dryinus fluvius 275, 17. mons 276, 17.
- Dryites fluvius 267, 17.
- Dryinopolis a quercubus dicta 264, 8. eius viae 268, 21. deserta 271, 20. 272, 6. subiecta Italiae populo 273, 11. 275, 6. diruta 276, 2. eius vectigalia ib. 9.
- Drynopolitae ad Iustinianum magnum legationem mittunt 274, 1. ad Alexium Comnenum 277, 14.
- Ducas Argyrenis socius additus Methodio legato 277, 21.
- Ebraimus bassa 156, 4.
- Elasso 183, 4.
- Eleemon vid. Andronicus.
- Elias Clauses a Thoma maximis cruciatibus propter divitias interfectus 217, 20.
- Elos 142, 12.
- Epiccydes, discipulus Solonis 267, 10.
- Epiri angustiae ab Ioannitis occupatae 242, 18.
- Epiri Harmatoli 261, 5.
- Epirotae, victi a Serapo, queruntur de eo apud, filium Iuliae Augustae 271, 11.
- Epirotae se submitunt regi Italiae 273, 6. veram fidem contra haereses tuentur ib. 19. a Leone Isaurico deficiunt 277, 1. rursus se submitunt Constantino et Irenae ib. 8.
- Epirotarum cum Coni foedus 269, 20.
- Eugenius papa 8, 12.
- Eurippus v. Chalcis.
- Eustathius patriarcha 278, 16.
- Euthymius Chalcedonis metropol. 184, 16.
- Florentina 237, 9.
- Florentina synodus quae octava nominatur 9, 7.
- Francogallica vestium ratio 259, 2.
- Francogallorum imperium 272, 11.
- Gabras Michael 181, 19.
- Gabriel monachus 69, 2. 134, 14.
- Gabriel Varnae metropol. 185, 14.
- Gabriel Traianopoleos s. Maroneae metropol. 185, 18.
- Gabriel Phanarii episc. 186, 11.
- Gabriel praeses Archimandrii 229, 12. in Matthaei locum suffectus 232, 24.
- Galata urbs 17, 7. capta a Baiazita II. 56, 16.
- Galata 155, 4. 191, 15. templum Chrysopegae 156, 9.
- Galirio princeps Molossorum 264, 19.
- Garda a Phoeniceo vexata 270, 3. subiecta Argyro 275, 14. templo in monte Dryino condito donatur 276, 17.
- Gardicum oppidum 44, 21.
- Gardium castrum Stratonis 268, 11.

- Gastritziotes coniuratus 225, 22.
 Gemistus philosophus 8, 21.
 Gennadius scholarius v. Patrisch.
 Genuitae Phocaeam capiunt 209, 4.
 Genuitae 165, 8.
 Georgii sancti templum 279, 5.
 Georgius Scholarius 80, 3. v. Gennadius.
 Georgius, ecclesia ad S. Georg. 146, 22.
 Georgius filius Chatai 260, 10.
 Georgius filius Misi praepositus Zephorio 261, 7.
 Germani vincunt Turcas 254, 13, 254, 17. occupant Bellegradi 254, 6. Nysi et Scopias usque ad Kuepriti subducunt ib. 5.
 Germanorum magna pars a Kio-pride interfecta 254, 8. imperator pacem cum Turcis init. ib. 12.
 Germanus, Patriarcha Hierosolymitanus 172, 3.
 Germanus piscarum Patram metropol. 185, 4.
 Gines Photes Ioanninam aggreditur 222, 21.
 Gius Balas, dux Albanitarum, Acheloum et Angelocastrum sortitus 215, 10.
 Glones, contra eum proficiscuntur Branetass et Iaxes 236, 10.
 Glones Zenelises vincit Izaum 236, 21.
 Glycon, filius Aidonli 268, 18.
 Gonzae Methodio archiepiscopo donantur 279, 1.
 Goranopolis adversus Drynopolin sita 272, 20.
 Goranus, pater Saronis 272, 21.
 Gorantai, sic hodie dicitur Goranopolis 272, 21.
 Gothia capta a Mechemete II. 45, 7.
 Graeci (Paganos) 166, 17.
 Gregorius Manama pneumatic. 10, 8.
 Gregorius pontifex 183, 4.
 Gregorius Prusae metropol. 185, 1.
 Gregorius Lacedaemoniae metropol. 185, 6.
 Gregorius Zichnarum metropol. 185, 2.
 Gregorius Phanarii episc. 186, 11.
 Gregorius episcopus Ioanninae sit 259, 14.
 Grobalaea 227, 10.
 Gudo Palaeologus 43, 6.
 Hasmatoli 272, 9.
 Hebraei 186, 18.
 Helena uxor Thomae nubit Ioanni Spatae 222, 3, 225, 21.
 Heraclae 23, 8, 184, 6. metropolitae Hieracensis Patriarchas Constantinopoli creatos renuntiant 95, 7, 96, 1, 105, 4, 116, 4. alia loca.
 Henricus Isaac, praepositus Metrobo 227, 19.
 Hexamilium oppidum 25, 18.
 Hierza logotheta 181, 18.
 Hieremias v. Patriarch.
 Hieremias patriarcha oecumenicus Hierosolymae 155, 22.
 Hierosolyma 153, 12, 172, 3.
 Hierotheos, archiepiscopus Ioanninae moritur 259, 13.
 Hydros, Apuliae oppidum, captum ab Achomete basia 125, 15.
 Iacobus, Zetoni episc. 186, 8.
 Iagari nepos, protovestiarius 38, 3.
 Iagarus 97, 2.
 Iaxes contra Gionem proficiscitur 236, 10.
 Iberia 135, 18.
 Ildirim i. e. fulgur, cognomen Bazarati 241, 13.
 Imbrus 25, 19.
 Innes (Intendant du bey) 259, 1.
 Ioachimus v. Patriarch.
 Ioachimus Bhyraei metropol. 185, 11.
 Ioachimus Naupacti et Artae metropol. 185, 13.
 Ioachimus Midiae metropol. 185, 11.
 Ioacimus patriarcha 69, 4, 70, 7.
 Ioannes Andronici f. 3, 10.
 Ioannes rex v. Palaeologi.
 Ioannes Hunniades cum Ungariae rege adversus Turcas protestus 11, 5. Belgradum defendit 45, 21.
 Ioannes Capsocabades, praepositus Areocholitzae 217, 11.
 Ioannes filius Petri Leosae 220, 22.
 Ioannes Spatae capit Artam 221, 13. Thomam vexat ib. 18. in matrimonium ducit Helenam, so-

- rorem Thomae 222, 2. Ioanninam vastat 225, 13.
- Ioannes, dux Bulgarorum, coniuratus 225, 20.
- Ioannes Polyanius socius Methodio legato additus 278, 1.
- Ioannicius patriarcha 77, 1.
- Ioannicius v. Patriarch.
- Ioannina urbs a rege Triballorum sive Serbiorum expugnata 209, 8.
- Ioannina urbs Aetoliae 213, 14.
- Ioannina libra fit ab Albanitis 215, 14. huc multi ex Bagenitia transgrediuntur ib. 18.
- Ioannina a Turcis capta 246, 1.
- Ioanninae conditio lugubris 214, 4. 216, 8. 220, 1.
- Ioanninae morbus pestifer erumpit 218, 22. alter morb. pestif. 221, 22. 259, 19.
- Ioannini 151, 2. 194, 21. eorum metropolita 186, 15.
- Ioannis Prodromi ecclesia 250, 12.
- Ioannis Praeursoris (Prodromi) templum 279, 13.
- Ioannitae Pindum et Epiri angustias occupant 242, 11. cedunt Murato 243, 15.
- Ioannitae a Symeone regem postulant 215, 17. legationem Bodenam ad Thomam mittunt 216, 4.
- Ioannitarum contra Turcas bellum 242, 20.
- Ioasaph rex, frater Angelicae 230, 17.
- Ioasaphus Cocas patriarcha 32, 1. 38, 20.
- Ioasaphus Hieromonachus v. Patriarch.
- Ioasaphus Cyzici metropol. 184, 12.
- Ioasaphus metropolita 184, 20.
- Ioasaphus Thebarum metrop. 185, 5.
- Ioasaphus Damalarum et Polyphenis episc. 186, 10.
- Ioasaphus Castoriae metrop. 187, 3.
- Iosephus patriarcha 9, 1.
- Irene, filia Thomae, filio Petri Leosae, Ioanni nubit 220, 14. moritur 221, 22.
- Irene, filia Spatae Izae nubit 236, 5.
- Irene, uxor Constantini 277, 9.
- Isaacius 24, 2.
- Isai vid. Hesaias.
- Isaim dux Turcarum 237, 9. 228, 17.
- Isauricus vid. Leo.
- Ischnanius 194, 21.
- Isidorus Russiae antistes 10, 3.
- Isidorus Hieromonachus v. Patriarch.
- Ismael Persarum rex e genere Ali 72, 7.
- Ismaelitae sive Turcae, socii a Thoma advocati 227, 7.
- Italiae princeps, filius Iuliae Augustae 271, 8. 272, 10.
- Italiae rex Albiopolin et Aulonem in potestatem redigit 272, 12.
- Italiae rex homines ex Italia venire iubet, ut novis terris habitarent 273, 4. Epirotas, Aionios, Phoenices, Chimarios in potestatem redigit ib. 7. Phoeniciae in morbum implicatur ib. 9. redux moritur ibid.
- Iudaei Christianorum osores 250, 15. Dionysii partium studiosos cruciatibus afficiunt ib. 9. 251, 11.
- Iudas 146, 15.
- Iuliae Augustae filius, princeps Italiae 271, 9.
- Iulianus apostata 100, 20.
- Iustiniani magni cum Epirotis pactum 277, 7.
- Iustinianus Byzantii urbis a Turcis obsessae propugnator 18, 5.
- Iustinianus 80, 16. 202, 15.
- Iustinianus magnus legationem Drynopolitarum et Chaonitarum accipit 273, 21.
- Iustinus Curopalatus, successor Iustiniani 275, 5.
- Izai laudes 231, 8.
- Izaus imperator Kephaleniae 231, 1.
- Izaus Spatam fugat 232, 15. coronatus ib. 19. ad Ameram se confert 234, 1. contra Spatam proficiscitur ib. 11. Ameram visit ib. 16. Irenem, filiam Spatae, in matrimonium ducit 236, 5. contra Gionem proficiscitur ib. 21. capitur 237, 5. liberatur ibid. moritur ibid.

- Kalamata a Benetis occupata 253
 14.
 Kalo pascha 261, 14.
 Kapusobades vid. Ioannes.
 Kassope 256, 10.
 Katea (cadi) Ioanninae 258, 19.
 259, 4.
 Katuni 239, 3.
 Kausocabadaena 238, 24.
 Kephalaadae nominantur duces 227,
 15.
 Kephaleia 231, 1.
 Kerasibus 248, 8.
 Kispites Nysi et Bellegradi sub-
 iecta 254, 5.
 Kispelli Germanis subiecta 254, 5.
 Klausae vid. Elias.
 Kleidi, locus apud Thessaliam
 situs, l. e. clavis 244, 6. ib. 10.
 Kolores ex genere Libatonii unum.
 dno Aristio et Cosobitzae imper-
 rat 275, 11.
 Konizari, populus Thessaliae 260, 9.
 Korfu (Koryphae) 237, 14. 256,
 14.
 Korone occupata a Benetis 283, 14.
 Kosobitza, monasterium Theotoki
 (virginis matris dei) 275, 19.
 Krales, nomen summæ potestatis
 apud Serbios 209, 15.
 Kretzunista subiecta Thomae 227,
 12.
 Kurtis successor Kalo paschae
 261, 20.
 Kutziotheodorus consilii Thomae
 participes 218, 10.
 Lacedaemon 15, 9.
 Lacedaemonia 142, 17.
 Lampobon urbs 269, 7.
 Larissa 194, 21. 256, 1.
 Larissae metropolitae 215, 1.
 Latini 146, 6.
 Lauredanus Venetorum dux 55, 22.
 Laurentius, Aulensis episc. 186, 13.
 Lazarus in pugna moritur 234, 1.
 Lazis 194, 21.
 Lemnos 194, 21.
 Lemnos insula a Mechemete capta
 25, 19.
 Leo Isaucicus imagines diruit 277, 1.
 obsides necat ib.
 Leontius Libatobius socius addi-
 tus Methodio legato 278, 2.
 Leosas vid. Petrus.
 Lesbus ins. a Mechemete capta 26, 2.
 Leucidas puer Apollonii 269, 12.
 Libalia a Mechemete occupata 242, 7.
 Litaduste 238, 20.
 Libatonium castellum a Libatonio
 conditum 277, 24.
 Libatonius, ex familia Atlantia
 originatus, fil. C. Iulianus, condit
 Libatonium 272, 21.
 Litra, eius metropolis 186, 20.
 Macarius, Mytilonae metrop. 185, 7.
 Macarius, Christianopoleos metrop.
 185, 15.
 Macarius Poleanninae et Bardi-
 ritarum episc. 186, 6.
 Macarius Drynopolos episc. 186, 9.
 Macarianus vid. Myrsom.
 Machometus Sultan 249, 7.
 Machometa bassa 97, 3.
 Machometa Barazitae l. 52, 14.
 Machometa bassa 36, 3.
 Machometa Zelebus 84, 6.
 Magister magnus, nomen dignita-
 tis eundem Constantinopolita-
 nae 223, 6.
 Magnesia urbs 10, 18.
 Malavasaci socii Petri Leosae 220,
 12. socii Gmii Phraata 222, 21.
 Ioanninam aggressoribus 225, 15
 229, 3. 7. ad Spatam deficiunt
 234, 4.
 Manales 23, 12.
 Manasses v. Patriarch. s. v. Ma-
 ximus.
 Mandelina domina 238, 23.
 Manganorum monasterium v. Con-
 stantinop.
 Mangapha dux 229, 14.
 Manuel v. Patriarch. s. v. Ma-
 ximus.
 Manuel Peloponnesius 141, 12.
 Manuel Trepinius consilii Thomae
 participes 218, 11.
 Manuel Philanthropinus nobilis
 Ioannita protosecretarius 226,
 20.
 Manuel Palaeologus 229, 13.
 Manuel Delius socius additus Me-
 thodio legato 278, 2.
 Manuelus Thomae Palaeologi l.
 34, 8.
 Manuelus rex v. Palaeologi.
 Marcus Eugenicus Ephesi antistes
 9, 4. 41, 7.

- Marcellus Gardensis socius additus
 M. 1. 277, 21.
 Marcus Xylocarabes patriarcha 39,
 16. 41, 16.
 Marcus Hieromonachus v. Pa-
 triarch.
 Marcus Eugenicus, Ephesi metrop.
 108, 4.
 Marcus Chaonius socius additus
 Methodio legato 277, 23.
 Mardarius successor Conis 270, 1.
 Maria Cantacuzena Ioannis Grae-
 cor. regis uxor 9, 14.
 Maria, Mechemetae noverca, 106, 6.
 Matthaëus, Mesembriae metrop.
 185, 8.
 Matthaëus metropolitae Ioanninae
 et Naupacti 229, 10.
 Matthaëus revocatus 231, 18. mo-
 ritur 232, 24. sq.
 Maura sancta 237, 15. a Benetis
 occupata 283, 12. a Turcis oc-
 cupata 255, 10.
 Mauriki Methodio archiepiscopo
 donatur 278, 21.
 Maximus patriarcha 44, 14. 47, 14.
 Maximus v. Patriarch.
 Mazarakaëi socii Petri Leosae 220,
 12. Politzis circumclusi 227,
 11.
 Mechemeta v. Turcarum reges.
 Mechemeta begus 117, 17. 124, 17.
 Mechemetes I. Baiazitae f. 4, 20.
 Mechemetes II. v. Otomanidae.
 Melcuses imperator Amerae (Sul-
 tanis) 234, 16.
 Melenicus 194, 22. eius episc.
 187, 7.
 Meletius geographus 246, 5.
 Meliglabus ab Angelica advocatus
 230, 14.
 Menoecus mons, monast. D. Pro-
 dromi 94, 20.
 Mesembria 25, 7.
 Mesicus bassa 46, 21.
 Methodius archiepiscopus ex ge-
 nere Colori oriundus 277, 18.
 liberaliter ab Alexio Comneno
 donatus 278, 16.
 Methone capta a Baiazita 56, 20.
 149, 7.
 Methone a Benetis occupata 254, 1.
 Methymna 183, 7.
 Metrae 195, 1.
 Metrophanes v. Patriarch.
 Metzobita, comes Chatzis 260, 8.
 Metzobum 227, 20.
 Michael v. Gabras.
 Michael Apsaras protovestiarius
 218, 11. 229, 9. proditor 218,
 11. 226, 3. in vincula datus
 231, 3.
 Michael, sanctus archangelus dei
 224. 11. 23.
 Michael Palaeologus bellum gerit
 cum Orchane 241, 2.
 Michaelis sanctissimi ecclesia 244,
 16.
 Misi palatium 260, 4.
 Misi filius Georgius 261, 8.
 Moameth filius Baiaziti 241, 19.
 Moldavia (*Πουρδαντα*) 140, 10.
 150, 12. 171, 5.
 Moldovalachia 54, 17.
 Molossorum montes 268, 15.
 monasterium Pantocratoris 59, 2.
 Stegimachi 41, 7. Cosenitzae
 42, 16. Pammacaristae 28, 18.
 Monembasia 141, 16. 194, 22.
 eius praesul 185, 16.
 Moraea s. Peloponnesus 108, 2.
 Morea a Benetis occupata 254, 2.
 a Turcis occupata 255, 10.
μπευλήριμπεϊς v. πρωτοστράτωρ 60,
 16.
 Muchumata Occidentis praefectus
 turcicus 43, 6.
 Murat, filius Orchanis 241, 5.
 Murat, filius Moamethi 241, 11.
 cum Ioannitis bellum gerit 242, 3.
 Murata Selimae II. f. 75, 19.
 Murata II. v. Otomanidae.
 Murates v. Turcarum reges.
 Muratus sultan 257, 12.
 Musa Zeleps 4, 2.
 Mustapha 165, 7.
 Mustapha II. sultanus 254, 14.
 Mustaphas Mechemetis f. 4, 22.
 Mustaphas bassa 55, 18.
 Musulmani 161, 23.
 Myrsimacazianus sive Macazianus
 dominus, gener Spatae 228, 20.
 Myriophytus 195, 1. eius episc.
 187, 2.
 Myrsioses vid. Amusales.
 Myrsirobertus (sive Robertus do-
 minus) 228, 5.
 Naupactus 56, 13.

- Naupactus 229, 11. occupata a Turcis 253, 9. a Benetis ib. 12.
- Neophytus pontifex 183, 2.
- Neophytus Larissae metrop. 184, 18.
- Neophytus Lemni metrop. 186, 3.
- Nestorius 149, 3.
- Nicasa 194, 18.
- Nicephoraces satelles Thomae 230, 10.
- Nicephorus, frater Thomae expellit Symeonem regno, politur Blachia et Aetolia 214, 22. ab Albanis victus moritur ib. 24.
- Nicephorus Ducas Prelumpi filiam regno elicit 214, 9.
- Nicephorus proditor et socius Malacastorum 223, 17.
- Nicolai sancti templum 279, 4.
- Nicomedia 126, 5. 173, 6. 190, 4. 194, 19. 225, 8.
- Nipho Thessalonicensis, patriarcha 58, 12. sede eiectus 60, 10. in eam restitutus 60, 2.
- Nipho Thessalonicensis Patriarch. Notra propositus Bradetino 261, 18.
- Nysi Kieprili subiectum 254, 8. Germanis subiectum ib. 13.
- Olympi familiae fugiunt cum Serapo 271, 14.
- Olympius, filius Stratonis 269, 3.
- Opa capta ab Italico 227, 10.
- Orchan filius Othmanis 241, 1.
- Othman primus omnium Turcarum dominus 240, 6.
- Othmanidae.
Murata II. Baiazitas f. Mustapha fratre oppresso occidentis orientisque imperium adeptus est. Cpolim obsedit 5, 13. Thessalonicam et alia Serviae et Bulgariae oppida subegit 7, 7. filium Mechemetem regem constituit 10, 18. Ungaros acie devicit 12, 1. regi administrationem recepit. mortuus est 14, 15. imperium recuperavit filius Mechemetes II. Byzantiis infestissimus 15, 11. Cpolim expugnavit 20, 15. plura alia oppida vi cepit 25, 6. Genuatium urbes Amastim et Capsam 26, 15. Cpolim reversus Christianos patriarcham sibi deligere iussit 27, 17. a malignitate adversus Christianos destitit 30, 2. Demetrium et Thomam Palaeologos Peloponnesum eiecit 31, 7. 32, 15. Bosniae regnum sibi subiecit 33, 18. Trapezantem subiecit 36, 20. cuius regem de medio sustulit 38, 9. bello adversus Urucanem commisso in Persiam profectus est 43, 2. Venetis bellum movit 44, 15. Capham cepit, Theodoros et Gotthiam 45, 15. exercitum adversus Belgradum duxit ibid. Serviam in ditionem accepit ibid. copias misit contra Ibrahum 46, 23. multos Graecos liberos in turcicam linguam transferre iussit 48, 11. eius mores 50, 12. mortuus est 51, 9. imperium suscepit filius Baiazita II. fratrem de medio tollere iussit 54, 16. in Moldovalachiam exercitum duxit. in Albanos 55, 5. Venetorum oppida cepit 56, 14. bellum cum Zincidia gessit 60, 16. cum Sachoule 61, 6. filium Selimem proelio devicit 63, 13. a Ianitziis coactus Selimae filio regnum cessit 65, 1. 66, 7. obiit. eius mores 68, 15.
- Selimes I. fratres suos Curcutam et Achomatam devicit et interfecit 70, 19. expeditionem in Persas fecit 72, 6. Cpolim victor reversus principum ibi caedem fecit 74, 16. in Zintadas et Alcaicum arma movit. Turcomeniam cepit 75, 13. mortuus est 77, 2.
- Othomanus historia 240, 5.
- Pachomius patriarcha 70, 23.
- Pactorae 236, 16.
- Paisius, Achridarum archiepisc. 184, 7.
- Palaeologi.
Manuelus rex. in Italiam proficiscitur. pontificis et principum auxilium adversus Turcas frustra implorat 3, 2. bello cum Murata II. composito mortuus est. sex filias reliquit 6, 4. regnum suscepit filius Ioannes VI. cum Eugenio papa

- synodum constituit. ab eo subsidia accepit 8, 12. Ungaros et Ioannem Hunniadem ad bellum cum Turcis incitavit 11, 4. imperium frater accepit.
- Constantinus IX. cognomento Dracosis. intra Byzantii urbis a Turcis expugnatae moenia in pugna cecidit 22, 22.
- Palaeologus Ioannes rex 80, 6. 128, 11.
- Palaeologus vid. Manuel cet.
- Pan deus omnium rerum 263, 5. 265, 16. Panis signum 269, 6.
- Panagia (virgo sanctissima) 256, 11.
- Pantocratoris metropolis 245, 4. templum ab Argyro conditum 276, 11.
- Paramythia, alterum nomen Aidonati 238, 15.
- Parthenius, Dristae metrop. 185, 21.
- Pasas i. e. pascha 249, 19.
- Patrae 31, 11. ibi terrae motus oritur 254, 22.
- Patriarchae Constantinopolitani:
- Gennadius Scholarius, priore nom. Georgius dictus 27, 16. creatur 80, 3. cum rege colloquitur 83, 5. eius expositio doctrinae Christianae 83, 11. munere se abdicat 94, 9. moritur ib. 21. Isidorus Hieromonachus 31, 19. creatus 95, 4. moritur 95, 14.
- Ioasaphus Hieromonachus, cognom. Cusas 95, 16. creatur 95, 18. in puteum se coniecit 96, 7. a rege in exilium pellitur 96, 18.
- Marcus Hieromonachus, cognom. Xylocarabes. creatur 101, 11. ei insidiae parantur 102, 13. abrogatur ei patriarchatus 104, 18. contumeliis afficitur 105, 6. apud Achridenses archiepisc. constituitur 107, 19.
- Symeon Hieromonachus Trapezuntius 102, 7. creatur 105, 1. patriarchali dignitate exiit 107, 2. in coenobium se abdit ib. 17. restituitur in pristinam dignitatem 111, 11. eadem iterum privatur 112, 22. Moritur 129, 20.
- Dionysius, Philippopoleos metrop. 105, 22. creatur 107, 6. munere se abdicat 110, 15. restituitur 132, 17. iterum suo munere se abdicat 133, 14.
- Raphael Hieromonachus Servius. patriarchatum petit 112, 10. creatur 113, 1. in carcerem coniecitur 114, 16. moritur 115, 3.
- Maximus, antea ecclesiarchae munere functus et Manuel nominatus. creatur 115, 11.
- Nipho Thessalonicensis. creatur 127, 19. in exilium mittitur 131, 14. restituitur 134, 18. rursus sua sede deiecitur 135, 5.
- Maximus, ante Manasses vocatus, Serranus metrop. creatur 133, 19. e solio patriarchico deducitur 134, 15.
- Ioachimus, Dramaе metropol., creat. 135, 11. de sede deiecitur 138, 8. restituitur 140, 7.
- Pachomius, Zichnarum metrop. creat. 139, 6. de throno deducitur 140, 6. reducitur et deinde Decimus Septimus appellatur 141, 7.
- Decimus Septimus v. Pachom. Theoleptus, Ioanninorum metrop. creat 151, 9.
- Hieremias 77, 9. metrop. Sophiae, cr. 153, 1. munere excluditur 155, 1. restituitur 157, 10.
- Ioannicus, Sozopoleos metrop., cr. 154, 14. abdicatur 156, 14.
- Dionysius Nicomediae metrop., creat. 174, 9.
- Ioasaphus 77, 5. metrop. Adrianopolitanus, creat. 179, 10. patriarchali sede expellitur 180, 20.
- Metrophanes 77, 8. Caesareae metrop. creat. 189, 4. resignavit 190, 1. Hieremias, Larissae metrop., creatur 191, 10.
- Pediaei origo generis Atlantis 267, 9.
- Pelacum, castellum 278, 7.
- Pelacus mons 275, 20.
- Pelaki nundinae in Pogonianam partem Chaoniae translatae 276, 21. 278, 11.

- Peloponnesus v. Morsea.
 Pepelus, templum Trinitatis, Methodio archiepiscopo donatur 278, 13.
 Pera v. Galata 17, 7.
 Pericles, Apollonii successor, princeps Drynopolis et Chaoniae 270, 11. cum Colonia bellat ib. 14. et cum Chimeris ib. 16.
 Peritheorium 183, 1.
 Petrus Leonas, dux Albanitarum, Artam et Bogos accipit 215, 12. contra Themas proficiscitur 220, 18. moritur 270, 21.
 Petrus sanctus, auctor fidei quae creditur 273, 16.
 Petrus Zolanus Methodio legato socius additus 277, 23.
 Phaneromene 236, 13.
 Pharis 15, 15.
 Philadelphia 14, 17.
 Philantropinus vid. Manuel.
 Philemon Atlantis filius in matrimonium ducit Debelica 268, 19.
 Philippopolis occupata a Murato 241, 9.
 Philothens, Sozopoleos metropol. 186, 1.
 S. Phocae regio 16, 12.
 Phocaea vetus et nova 26, 3.
 Phocaea a Genitis obsessa 207, 8.
 Phoenicea, castellum Molossicum 270, 9.
 Phoenices 272, 4. se submitunt regi Italiae ib. 11. veram fidem tuentur 273, 7.
 Phoeniceus Gardam et Chomelen aggreditur 270, 2. ex Molosso oriundus ib. 4.
 Phoenicia 272, 5. urbs 273, 7. per protospatharium Iustiniani magni gubernata ib. 21.
 Phormius Macedo, histericus, qui Serapi mentionem facit 271, 23.
 Phranga 80, 6.
 Phrates vid. Gines.
 Phthia urbs 44, 19.
 Pindus ab Iovennitis occupatus 242, 12. 263, 8.
 Pira (nom. pr. viri) 165, 10. pneumatici sacerdotes 9, 17.
 Pogonatus vid. Constantinus.
 Pogoniana pars Chaoniae 276, 15. Pogoniana nudinae ib. 22.
 Politrae 227, 11.
 Pontus Euxinus 166, 6.
 Potamus 256, 16.
 Prebera a Bonetis occupata 253, 12.
 Prebassa Mechemetis consiliarius 11, 2.
 Prelumpi vidua a Chlapeno in matrimonium ducta 214, 23.
 Prelumpus praefectus Blachiae 210, 9. moritur 241, 19.
 Prochorus, Achridarum archiepisc. 170, 4.
 Procopius, Metrorum et Athyrorum episc. 187, 1.
 Prodromi vid. Iohannis Pr.
 Prodromus vid. Iohannes Pr.
 Pronias sive Providentiae monasterium 228, 4.
 Protospatharius, nomen dignitatis Constantinopolitanae 274, 9. *πρωτοσπάταρος* turcius s. *μπατρίκιος* 60, 18.
 Prusa 5, 12, 13, 21, 194, 19. capta 241, 20. relicta a Moamethe ib. 19.
 Raedestus 194, 23.
 Rainaces satelles Thomae 230, 10.
 Rantolictus 248, 8.
 Raphael patriarcha 44, 19.
 Raphael Servius v. Patriarch. *ῥαφαιῖνα* ligna in quibus Agareni numeros et rationes suas notabant 27, 6.
 Rannekon a Turcis captum 228, 18.
 Rhodus insula a Turcis obsessa 47, 3.
 Robertus vid. Myrsirobertus.
 Rogi 215, 11.
 Roma 140, 17. Romani 79, 1. ib. 6. 80, 5.
 Romanis s. Occidens 166, 18.
 Rustama (nom. pr. viri) 166, 11.
 Sachules Persa 61, 6.
 Sachus Baiazitae f. 52, 14.
 Salada 256, 1. 258, 16. 259, 1.
 Samothrace a Mechemete capta 25, 17.
 Saniachus 14, 16.
 Saron, filius Gorani, ex genere Tibi oriundus 272, 18. fit strataarchus ib. 19. condit Goranopolin ib. 20.

- Saturni signum 269, 6.
 Scederbeius Trapezuntius, Amerytzae f. 59, 8.
 Scholarius v. Gennadius.
 Scopiae Germanis subiectae 254, 9.
 Scutaris s. Chrysopolis 12, 8.
 Sebastianus ecclesiae Ioannitarum praepositus 216, 18.
 Selim filius Achmetis 257, 16.
 Selimes I. v. Otomanidae.
 Selimes II. 77, 2.
 Selimes v. Turcarum reges.
 Selybria 25, 8. 136, 8. 150, 14.
 Senacherim i. e. princeps tenebrarum 230, 6.
 Serapus, oriundus ex familia Atlantidis 271, 4. bellum gerit cum Molossis, Aidoniis, Epirotis ib. 11. confugit ad Chaonicum montem ib. 15.
 Seraskeres, nomen imperatorum Turcarum 256, 14.
 Serbalbanitobulgaroblachus, sic nominatur Bonkos 238, 1.
 Serbia subiecta Baiazito 241, 15. a Murato occupata 242, 7.
 Serbii iidem Triballi dicti 209, 13. a Thoma deficient 217, 13.
 Serrhae 94, 20. 133, 18. 194, 21.
 Servia 7, 18. 97, 4.
 Serviorum metropolita 186, 22.
 Servius v. Raphael.
 Sgurus frater Izai 237, 16. Artam occupat ib. 17.
 Skylosophus, cognomen Dionysii Triccalensis 247, 12.
 Simon magus 172, 21.
 Sinope 26, 9.
 Sion 202, 15.
 Sisoës Olenae episc. 186, 12.
 Sochacus, fluvius Chaoniae 269, 4. 275, 23.
 Sochacus Athanasio archiepiscopo donatur 279, 13.
 Solomon 202, 15.
 Sophronius, Corinthi metrop. 184, 22.
 Sophronius Athenarum metropol. 185, 12.
 Sophronius Didymotoechi metrop. 185, 19.
 spachi milites turcici 61, 13.
 Sparangae domus 259, 3.
 Spatas vid. Ioannes Sp.
 Spatas usque ad Arulam progreditur 228, 19. Ioanninam oppugnat 230, 15. cum Izae bellum gerit 231, 21. Beltzistam occupat 234, 6. a Melcuse fugatus ib. 18. Branetzen et Iaxen aggreditur 236, 9.
 Stauropegium i. e. ius figendae crucis et ecclesiam dedicandi et consecrandi 274, 16.
 Stenimachi coenobium 107, 18.
 Stephanus, Serbiorum dux, Graeciam aggreditur 209, 14. Kralis nomen sibi arrogat ib. 15. Blachiam subiicit 211, 19. Prelumpum ei praeficit ibid. Symeonem Aetoliae praeficit ib. 20. moritur ibid.
 Stephanus comes matris Ioasaphi 231, 12.
 Stephanus filius Chatzis 260, 10.
 Strataches, nomen summi ducis 272, 19.
 Straton filius Atlantis 267, 22.
 Sucheimanus 62, 19.
 Suleimanes Selimae I. f. 75, 19.
 Suleimanes v. Turc. reges.
 Suleimanes filius Ali 260, 14. ex Argyrocastro oriundus, praefectus Ioanninae 261, 3.
 Symeon Trapezuntius, patriarcha 39, 20. patriarchatu eiectus in monasterium recessit 41, 14. in patriarchatum restitutus 42, 18. mortuus est. 58, 9.
 Symeon Hieromonachus v. Patriarch.
 Symeon praefectus Aetoliae 210, 11. Ioannis filiam Thomaim, in matrimonium ducit 211, 3. expulsus a Nicephoro ib. 22. Castoriam se confert 212, 4. adversus Stephanum proficiscitur ib. 11.
 Symeon Blachia potitur 213, 4. Triccalam regiam sedem constituit ib. 6. principes Aetolorum donis honorat ib. 11. cum Chlapeno convenit 214, 14. Aetoliam Albanitis concedit 215, 13.
 Syrezium oppidum 34, 14.
 Syria 126, 3.
 Tagas amicus Dionysii 248, 19.

- Talcaniotes historicus 267, 7.
 Tamurtases, dux Agarenorum, Ar-
 tam devastat 239, 22.
 Tepelenotes vid. Ali.
 Tepelinae vid. Titupolis.
 Teza 179, 9.
 Thasus ius. a Mechemete capta 25,
 17.
 Thasus 183, 3.
 Thaumacensis episcopus 186, 18.
 Thebae a Mechemete captae 25, 17.
 Thebarches concursus 225, 21.
 Theodora regina, Iustiniani con-
 iux, templi aedificatrix 80, 15.
 Theodorus Manuelli f. 6, 22.
 Theodorus Apuzas ab Angelica
 advocatus 230, 13.
 Theodorus vid. Kutzoth.
 Theodulus 150, 17.
 Theoleptus patriarcha 77, 4.
 Theoleptus v. Patriarch.
 Thomas, Thessalonicensis metrop.
 183, 7. 184, 14.
 Theophania, dies sacer 238, 18.
 Theophilus, episcop. Demetriadis
 186, 19.
 Theophylactus legatus Serbiorum
 226, 13.
 Theotoki (matris dei) sanctissimae
 templum 274, 13. monasterium
 275, 19. templum ab Argyro
 conditum 276, 13. domus eius
 templum prope Pelacum 278, 7.
 Thephalae angustiae 261, 20.
 Thessalonica ab Andronico Ma-
 nuelli regis filio Venetis vendita
 6, 23. a Murata subacta 7, 7.
 Thessalonice 170, 8. 183, 6. 194,
 19. 234, 17. subiecta Baza-
 rito 241, 11. a Murato occupa-
 ta 242, 13.
 Thomais filia Ioannis 211, 3.
 Thomas Manuelli f. 6, 23. Pelo-
 ponneso eiectus Romam confugit
 eius filii 33, 13.
 Thomas filius Prelumpi 214, 12.
 eius pravitas ib. 21. in matri-
 monium ducit filiam Symeonis
 ib. 23.
 Thomas Triccalam intrat 214, 23.
 rex sit Ioannitarum 216, 1. 8.
 eius crudelis astutia ibid. ec-
 clesiam spoliat 216, 20. forit
 in principes 217, 11. propter
 avaritiam scelera maxima com-
 mittit 217, 18. 218, 14. 230, 9.
 Gnam Phratem et Albanitas vin-
 cit 222, 21. Turcas advocat
 227, 7. necatus 230, 9.
 Tiberius Argyrum principem Chao-
 niae cet. nominat 270, 12.
 Timoschan rex Persiae contra Ba-
 zaritum proficiatur 241, 16.
 Titi familiae cum Serapo fugiunt
 271, 14.
 Titupolis, hodie Tepelina 264, 12.
 265, 6. a Chimacis vexata 270,
 17. subiecta Argyro 275, 15.
 vestigalia 276, 9.
 Titus Drynopolin condit 264, 9.
 265, 13.
 Tiemon historicus 270, 21.
 Tornobus metropolis 171, 8.
 Trapezunta provinciae fines 37, 22.
 Trapezus 90, 20. 102, 7. ibid. 11.
 ib. 17. 104, 22. 117, 15. 131, 6.
 Triballorum sive Serbiorum rex
 Ioanniam expugnat 208, 8.
 Treca 263, 6.
 Triccala regis Blachiae 213, 8.
 concuncta cum Larissa 247, 15.
 Triontata templum Methodio ar-
 chiepiscopo donatur 279, 1.
 Tolphis 160, 3.
 Turcae 119, 1. 160, 17.
 Turcae socii Nicephori 212, 23.
 Turcae vid. Ismaelitae.
 Turcae contra Germanos profecti
 vincuntur 254, 12. Murnam oc-
 cupant et Mauram sanctam 255,
 11.
 Turcarum reges:
 Murates 79, 4.
 Mechemeta 78, 1. 83, 16. 126,
 11.
 Bazarita 126, 14.
 Selimes 150, 6.
 Sulimanes 151, 18. 190, 8.
 Selimes 190, 19.
 Murates 190, 19.
 Turcarum contra Ioannitas bellum
 242, 5.
 Turcayridae 53, 16.
 Turcograniza a Dionysio vexata
 249, 3.
 Turcomenia 75, 13.
 Turcopalucus, Turcarum sedes
 quaedam 244, 18.

- Tarnabi angustiae 260, 8.
 Tzanum Chotzas dux navalis 244, 18.
 Tzeplinus vid. Manuel Tz.
 Tzerulus 195, 1.
 Ungari 11, 4.
 Ureses filius Stephani 214, 13.
 Urucasanes 37, 6.
 Usumcastane 26, 12.
 Valachia 138, 14. 150, 11. 171, 5.
 Varna 11, 16.
 Veneti, quorum plura oppida cepit Mechemetes II. 44, 15. et Baiazita II. 56, 14.
 Venetiae 141, 19. Veneti 125, 12. 141, 20.
 Verria vid. Berroia.
 Xenaces 158, 20.
 Xenophon, Anchiali metrop. 184, 21.
 Xylocarabes v. Marcus Hierom.
 Zagoritae fugati a Spata 234, 10.
 Zagorium 261, 7. 264, 1.
 Zamares 259, 22.
 Zambra 264, 1. 268, 6.
 Zambrinum Methodio archiepiscopo donatur 278, 22.
 Zambrinus, ibi templum est Georgii sancti 278, 22. Athanasio archiepiscopo donatur 279, 11.
 Zampia Manuelli regis spuria filia Auriae nupta 5, 6.
 Zarabusa a Dionysio vexata 249, 4.
 Zarnaca a Benetis occupata 253, 14.
 Zebembesaei 228, 22.
 Zeloba 258, 18.
 Zema Mechemetis II. f. 52, 2.
 Zenebisaei Politzis circumclusi 227, 10.
 Zenebises vid. Giones.
 Zichnae 139, 4.
 Zinzidae 60, 16. 75, 12.
 Ziridi filia 239, 2.
 Zoila Argyro subiecta 275, 15.
 Zoilae angustiae templo in monte Dryino condito donantur 276, 20.
 Zoili castrum 268, 14. ib. 16.
 Zoilus Titi filius Chomelen in matrimonium ducit 266, 16.
 Zontras 195, 15.
 Zulanaei subiecti Thomae 228, 8.
 Zupanaei nominant. iudices 227, 15.

BONNAE,
TYPIS CAROLI GEORGI.

DF
503
C6
v.22

Corpus scriptorum historiae
byzantinae

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
